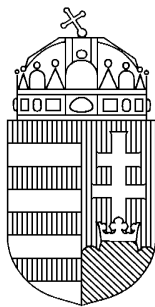

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
1998. augusztus 15.,
szombat

74. szám
II. kötet

Ára: 1330,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.)
FM rendelet 1., 2. és 3. számú melléklete

**Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló
41/1997. (V. 28.) FM rendelet
1., 2. és 3. számú melléklete**

Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1., 2. és 3. számú mellékletét a Szerkesztőség ezúton közlésezi:

*1. számú melléklet
a 41/1997. (V. 28.) FM rendelethez*

Állategészségügyi Szabályzat*

ELSŐ RÉSZ

AZ ÁLLAT EGÉSZSÉGVÉDELME

I. Cím

**AZ ÁLLATBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉNEK
ÉS LEKÜZDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI**

I. Fejezet

**AZ ÁLLATTARTÁS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
KÖVETELMÉNYEI**

Az állatok elhelyezése

1. §

(1) Állatokat tartani — amennyiben külön jogszabály másként nem rendelkezik — csak az Országos Építésügyi Szabályzat (a továbbiakban: OÉSZ) által előírtaknak megfelelő helyen és építményben, valamint a külön jogszabályban foglaltak szerint szabad.

(2) Az állattartáshoz olyan állattartó épületet, telepet, karámot stb. (a továbbiakban: állattartó létesítmény) kell létesíteni, továbbá olyan állattenyésztési, állattartási technológiát (a továbbiakban: technológia) kell alkalmazni, amely lehetővé teszi az állatok fertőzésmentes, egészséges környezetben való tartását és biztosítja, hogy az állati termék közvetlenül emberi fogyasztásra vagy élelmiszer-előállításra alkalmas legyen.

(3) Az állattartó létesítményekkel kapcsolatos előírásokat az 1. számú függelék tartalmazza.

(4) Az állatok tartása az emberek, az állatok egészségét nem veszélyeztetheti, a környezetet nem károsíthatja.

*Állattartó telep, épület létesítésének, átalakításának
és üzemeltetésének állategészségügyi feltételei*

2. §

(1) A Tv. 4. §-ában, 33. §-ának f) és i) pontjában, valamint 34. §-ában felsorolt létesítmények és járulékos építményeik telepítése, építése, átalakítása, bővítése, használ-

atba vétele, fennmaradása és rendeltetés-módosítása esetén, a területileg illetékes megyei (fővárosi) állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: állomás) a szakhatósági hozzájárulását az engedélyező hatósághoz benyújtott terveknek a 2. számú függelékben foglaltak szerint elvégzett vizsgálata alapján adja ki.

(2) Nagylétszámú állattartó telepeken az állattartónak járványvédelmi-intézkedési tervet kell készítenie, ami tartalmazza a telepen folyamatosan készenlében álló fertőtlenítőszeres, berendezések felsorolását és mennyiségét is. A berendezések folyamatos üzemelését a hatósági állatorvos rendszeresen ellenőrzi.

3. §

A nagylétszámú állattartó telepen, takarmány-előállító üzemben, mesterséges termékenyítő, embrióátültető, keltető állomáson csak érvényes egészségügyi könyvvel rendelkező, a munkaalkalmassági vizsgálatokon igazoltan megjelent és alkalmasnak talált személy dolgozhat. A területileg illetékes állategészségügyi állomás vezetője közvetlen emberi fogyasztásra kerülő állati eredetű termék (pl. tej, tejtermék) előállítása esetén ezt a feltételt a kislétszámú állattartó telepre is előírhatja.

*Állattartó telep, épület benépesítésének
állategészségügyi szabályai*

4. §

(1) Nagylétszámú állattartó telepet, épületet benépesíteni csak az állomás előzetes engedélyével, az országos mentesítés körébe vont betegségek kórokozójától mentes állományból származó, azonos fajú — lehetőleg egy helyről származó és azonos korú — állatokkal szabad, a származási helyen vagy az elkülönítőben elvégzett, előírt diagnosztikai vizsgálatok kedvező eredménye alapján. Az állattartó telepen más fajú állat csak a területileg illetékes hatósági állatorvos engedélyével tartható. Az újonnan benépesített telep egyben elkülönítőnek minősül.

(2) Benépesített állattartó telepre, állományba, idegen helyről vagy külföldről származó állatot bevinni csak kedvező eredménnyel zárult elkülönítés után, az állomás előzetes engedélyével szabad. Az előírt vizsgálatokat az elkülönítés ideje alatt kell elvégezni.

5. §

(1) Állattartó létesítményt, legelőt úgy kell kialakítani és üzemeltetni, hogy annak benépesítése és kiürítése (az állatok elszállítása) egyszerre, hét—tizennégy napon belül elvégezhető legyen.

(2) Kiürítés után az állattartó köteles elvégezni vagy elvégeztetni az állattartó létesítmény, legelő takarítását és a fertőtlenítési útmutató szerinti fertőtlenítést. A fertőtlenítési útmutatót a 18. számú függelék tartalmazza.

* Megjelent a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Értesítő 1997. évi 13. számában (1997. június 30.).

(3) A folyamatos benépesítés mellett üzemelő állattartó telepen az épületeket az állattartó évente legalább egyszer köteles kitakarítani és fertőtleníteni, valamint a rágcsálók és rovarok irtásáról folyamatosan gondoskodni.

6. §

(1) A nagylétszámú állattartó telepre az ott dolgozókon és az időszakos munkavégzés céljából belépőkön (inszeminátor, állattenyésztő szervezet és hatóság ellenőre) kívül csak a telep tulajdonosa, üzemeltetője, a telepet ellátó és a hatósági állatorvos, a megelőző járványvédelmi előírások betartása mellett léphet be.

(2) Látogató csak kéz- és lábbeli fertőtlenítés, átöltözés vagy védőköpeny, sapka és védőlábbeli felvétele után, a telepet ellátó állatorvos felügyelete mellett léphet a telep területére. A látogató nevét, címét és a látogatás idejét a telepi naplóban rögzíteni kell.

(3) Járványveszély esetén az állattartó telepek nem látogathatók.

(4) Az állattartó telepre fertőzés közvetítésére alkalmas tárgyakat bevinni, illetve — csak a telep ellátásához és működéséhez szükséges — járműveket bebocsátani fertőtlenítés után szabad.

Az állatok etetésének, itatásának általános állategészségügyi szabályai

7. §

(1) Az állatok etetésekor, itatásakor és legeltetésekor az állategészségügyi szabályok szerint kell eljárni. Az állatok etetésére csak olyan takarmányt szabad felhasználni, amely az állat, illetőleg közvetve az ember egészségét nem veszélyezteti.

(2) A takarmányozásban tilos hormontartalmú és hormon hatású, továbbá az ember, illetőleg az állat egészségét veszélyeztető kémiai anyagok használata.

(3) Az állatok szaporodási, termelési eredményeinek növelésére vagy más célból tilos olyan kémiai vagy biológiai szereket alkalmazni, amelyek az állatok egészségi állapotára, illetve az állati terméket fogyasztó ember egészségére károsan hatnak, ennek megfelelően tilos

a) stilbének, stilbénszármazékok, ezek sói, észterei, továbbá tireosztatikumok állatgyógyászati célra történő forgalomba hozatala, valamint állaton történő alkalmazása,

b) β -agonisták alkalmazása élelmiszer-termelő állaton, kivéve a szarvasmarhák szülészeti segítségnyújtásának esetét.

(4) Egyedileg megjelölt élelmiszer-termelő állat:

a) terápiás céllal kezelhető 17- β ösztadiolt, tesztoszteront, progeszteront, illetve ezek származékait tartalmazó készítményekkel. A kezelés kizárólag állatgyógyászati célra törzskönyvezett injekciós vagy hüvelyspirál formájú

készítménnyel történhet. A kezelést csak állatorvos végezheti, akinek a kezeléssel nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a kezelés módját, idejét, a készítmény nevét és a kezelt állat azonosítási adatait;

b) ivarzás szinkronizálása vagy embrió-átültetés céljából állatorvosi felügyelettel alkalmazható ösztrogén, androgén vagy gesztagén hatású állatgyógyászati készítmény, amelyet erre a célra Magyarországon törzskönyveztek. A kezeléssel az állatorvos az a) pontban előírt nyilvántartást köteles vezetni.

(5) Tenyészhalak életük első három hónapjában kezelhetők androgén hatású törzskönyvezett állatgyógyászati készítménnyel ivaruk befolyásolása céljából. A készítmény rendelkezéséről az állatorvos nyilvántartást köteles vezetni.

(6) Nem törzskönyvezhető állatgyógyászati célra:

a) olyan hormon hatású készítmény, amelynek élelmezés-egészségügyi várakozási ideje hosszabb, mint tizenöt nap;

b) olyan β -agonista készítmény, amelynek élelmezés-egészségügyi várakozási ideje hosszabb, mint huszonnyolc nap.

8. §

A nagylétszámú állattartó telepen emberi fogyasztásra alkalmatlan tejet — kivéve a főcstejet —, fölözött tejet, savót és írórt csak húsz percig tartó, 82 °C-os hőkezelés után szabad takarmányozási célra felhasználni. A hőkezelést hatósági állatorvos által engedélyezett helyen kell elvégezni.

9. §

(1) A vágóhídi és élelmiszerelőállító-üzemi hulladék feldolgozását, ártalmatlanná tételét csak a hatályos jogszabályok alapján erre a célra engedélyezett állatiermék-feldolgozó üzemben szabad végezni.

(2) Konyhai nyers ételhulladékot, konyhamosléket állatok etetésére csak e Szabályzat előírásainak [42. § (5) bekezdése] megfelelően szabad felhasználni.

10. §

(1) A nagylétszámú állattartó telepen az állatok takarmányozását, a takarmányozásra felhasznált mezőgazdasági terményeket, azok kezelését, tárolását, továbbá a takarmánykeverék előállításához felhasznált egyéb anyagokat, az előállítás módját, a telepet, a takarmány-előállító üzem a telepet ellátó állatorvosnak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie.

(2) Ha a takarmány az állattartó vagy a telepet ellátó állatorvos véleménye szerint nem felel meg az előírt állategészségügyi követelményeknek, az állatorvos köteles az állomást erről értesíteni, ezzel egy időben további intézkedésig a takarmány felhasználását, illetve helyben történő előállítását és onnan való forgalomba hozatalát megtiltani.

11. §

(1) Az állatok itatására lehetőleg ivóvíz minőségű vizet kell felhasználni. A felhasznált víz minőségéről, annak rendszeres (legalább évenként egyszeri, illetve szükség szerinti) laboratóriumi vizsgálatáról, a kutak, a vezetékek, az itató berendezések karbantartásáról, fertőtlenítéséről, a felesleges víz elvezetéséről a tulajdonos vagy az üzemeltető köteles gondoskodni.

(2) Gyógykezelési vagy immunizálási célból az állatok itatóvizébe csak állatorvosi rendelkezésre és állatorvosi felügyelet mellett szabad olyan állatgyógyászati készítményt bekeverni, amely vízben egyenletesen és jól oldódik, továbbá az adott állatfajra (hasznosítási irányra és korcsoportra) engedélyezett.

(3) Mikrobiológiai szempontból kifogásolt itatóvizet szolgáltató kút fertőtlenítése (klórozása) csak állatorvosi felügyelet mellett történhet úgy, hogy a kút vizének állatok itatására való ismételt felhasználása csak kedvező laboratóriumi vizsgálati eredmény birtokában engedélyezhető.

(4) A folyó- és állóvizeket nem szabad házi használatok itatására, úsztatására felhasználni. Indokolt esetben az állomás — az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat illetékes városi (kerületi) intézetének (a továbbiakban: ÁNTSZ intézete) előzetes szakvéleménye alapján — ettől eltérően is intézkedhet.

(5) Egészségügyi intézmények területéről származó vagy csapadékvizet is tartalmazó legelői árkokból és vízfolyásokból állatok nem itathatók, továbbá az ilyen vízfolyások száz méteres sávján belül állatokat legeltetni sem szabad.

A legeltetés állategészségügyi szabályai

12. §

(1) A legelő vagy a legeltetésre használt gyepterület (a továbbiakban: legelő), valamint az ott lévő kút, itatóhely, egyéb víznyerőhely állategészségügyi szempontból kifogástalan állapotáról a tulajdonos, a kezelő, illetve a használó köteles gondoskodni, amit a hatósági állatorvos ellenőriz.

(2) A legelőt úgy kell gondozni, hogy azon az állatok egészségét veszélyeztető kártevők minél kisebb számban maradjanak életben. A legelőt — a természetvédelmi területek kivételével — vízrendezéssel az állóvizektől, tocsgóktól mentesíteni kell. El kell végezni a mérgező növények, valamint az állatok egészségét vagy testi épségét veszélyeztető hulladékok és idegen anyagok eltávolítását is. A legelőn az átjárást meg kell tiltani. Az állatok egészségét, testi épségét veszélyeztető létesítményt legelőn építeni, vagy állatokra veszélyes anyagokat legelőn tárolni nem szabad.

(3) A tartósan legelőn tartott állatok gyógykezelésének és védőoltásának elvégzéséhez kezelőfolyosót, egyedi ke-

zeléshez leszorítást, lekötést lehetővé tevő berendezést kell létesíteni. A beteg állatok részére elkülönítő karámról is gondoskodni kell.

13. §

(1) Legeltetni növényvédő szeres kezelés után csak az előírt várakozási idő elteltével, műtrágyával nem szennyezett legelőn szabad.

(2) A nehéz- és vegyipari üzemek öt kilométeres, az egy és két számjeggyel jelzett utak ötszáz méteres körzetében fekvő legelőterület fűtermését, valamint az itt termesztett szálas- és tömegtakarmányokat mérgező nehézfémekre (pl. kadmium, ólom, higany) laboratóriumi vizsgálattal, a legelő használójának költségére évente egyszer, a legeltetési időszak kezdete előtt ellenőriztetni kell. A külön jogszabályban előírt határértéket meghaladó esetben az érintett takarmánynövények esetleges feletetésének, illetőleg a legelő további hasznosításának módját a hatósági állatorvos határozza meg.

14. §

(1) A hígrágyát a legelőn való hasznosítása előtt — a termőföldről szóló törvény előírásainak megtartásával — legalább hatvan napig tárolni kell. Bejelentendő állatbetegség előfordulásakor a hígrágya legelőn történő (esetleges) elhelyezésének követelményeit (beleértve a tárolási időt is) az adott betegségre vonatkozó részletes szabályok tartalmazzák, illetőleg a korlátozó intézkedést elrendelő állategészségügyi hatóság határozza meg.

(2) A hígrágya kijuttatását követően legkorábban harminc nap elteltével szabad állatokat a legelőre kihajtani.

(3) Adott állattartó telep legelőjének öntözésére másik állattartó telep hígrágyáját csak a legelő helye szerint illetékes állomás előzetes engedélye után szabad felhasználni.

(4) A legelőn állathullát elásni tilos.

15. §

(1) Legelőre csak egészséges, bőrbagócslárvától és májmételytől mentes vagy kezelt, egyéb paraziták fertőzöttség esetén a kihajtás előtt legalább tizennégy nappal gyógykezelt állatokat szabad kihajtani.

(2) Lépfenével, sercegő üszökkal, rosszindulatú vizenyővel és tetanuszsal fertőzött legelőn (területen), csak a kihajtás előtt legalább két héttel korábban — de hat hónappal nem régebben — vakcinázott állatokat szabad legeltetni. Fertőzött terület az, ahol a legeltetett állatokon a fenti betegségek huszonöt éven belül előfordultak. Erről az állomásnak és a hatósági állatorvosnak nyilvántartást kell vezetnie.

(3) A legelő állatokat őriztetni, veszettség ellen egy éven belül beoltott és a legeltetés előtt galand- és fonálféreg ellen hatékony gyógyszerrel kezelt kutyával szabad.

16. §

A hatósági állatorvos az állatok kihajtását, legeltetését ellenőrzi és megtiltja, ha azok nem felelnek meg a legeltetés állategészségügyi szabályainak.

Az állatok szaporítása

17. §

(1) Szaporítás céljára csak olyan egészséges hím és nőivarú állatot szabad használni, amely fejlődési rendellenességektől, fedeztetés vagy mesterséges termékenyítés útján átvihető fertőző és parazitás betegségektől mentes, termelőképessége fajának, fajtájának és hasznosítási típusának megfelel, hímivar esetén az elismert tenyésztő szervezet apaállatnak minősítette.

(2) Fedeztetés, spermanyerés és keresés céljára kizárólag olyan apaállatot szabad használni, amelynek ivarszervei fedeztetésre, termékenyítésre alkalmasak, továbbá, amelyek megfelelnek a 19—22. §-okban foglalt előírásoknak.

Szaporítási létesítmények és üzemeltetésük

Mesterséges termékenyítő állomások

18. §

(1) Mesterséges termékenyítő állomást létesíteni a területileg illetékes állategészségügyi állomás és az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (a továbbiakban: OMMI) szakhatósági véleménye alapján szabad. A működési engedélyt az OMMI adja ki, az állategészségügyi szakhatóság véleménye alapján. A működési engedély állategészségügyi okból való visszavonását az állategészségügyi állomás kezdeményezi.

(2) A mesterséges termékenyítő állomások állategészségügyi hatósági felügyeletét a területileg illetékes hatósági állatorvos látja el. A mesterséges termékenyítő állomáson elhelyezett állatállomány folyamatos állategészségügyi ellátásáról a telep üzemeltetője köteles gondoskodni.

(3) Mesterséges termékenyítő állomásra csak hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett elkülönített, ellenőrzött hazai tenyészetből vagy importból származó tenyészállatot szabad beszállítani. A spermatermelés megkezdése előtt a bikák legalább hat hónapon, a kanok legalább három hónapon belül természetes fedeztetésre nem használhatók.

(4) A mesterséges termékenyítő állomásokat állategészségügyi és járványvédelmi szempontból úgy kell üzemeltet-

ni és felügyelni, hogy a létesítmény egyes elkülönített egységeiben csak azonos fajú apaállatok legyenek, beleértve a spermatermelésben részt vevő, vagy abból kivont — például megőrzőben lévő — és az ondóvételhez felhasznált ún. „tartó” állatokat. Egyéb fajú állatok a telepen csak az állategészségügyi állomás engedélyével tarthatók. Ménék esetén az elkülönítés az ondóvételi helyiségre és a laboratóriumra vonatkozik. A fedezőménnek tartózkodási helyének (ménistálló), a fedeztetési helyiségnek és a laboratóriumnak külön épületet, de legalább átjárás nélküli külön légherteret kell biztosítani.

(5) Valamennyi mesterséges termékenyítésre használt egyedről részletes állategészségügyi feljegyzést kell készíteni, amely a mesterséges termékenyítő állomásra érkezéstől az állatot végigkíséri. Ezen kell időrendi sorrendben feltüntetni a kötelező állategészségügyi és tenyésztéshigiéniai vizsgálatok idejét, eredményeit.

(6) A mesterséges termékenyítő állomásokon olyan szakszemélyzetet kell alkalmazni, akik alapvető állategészségügyi ismeretekkel rendelkeznek.

Az apaállatokra vonatkozó feltételek és előírt ellenőrző vizsgálatok

19. §

(1) A mesterséges termékenyítő állomásra érkező tenyészbika olyan állományból származzon, amely

- a) gümőkórtól,
- b) brucellózistól és
- c) leukóztól

hatóságilag elismerten mentes.

(2) Az állatok elkülönítésének ideje alatt, valamint a félévente elvégzendő ellenőrzések során az alábbi betegségekre irányuló vizsgálatokat kell végrehajtani:

gümőkór	— intradermális próba
brucellózisra	— szerológiai vizsgálat (mesterséges termékenyítésre használt bikák esetében sperma is)
leukózisra	— szerológiai vizsgálat
leptospirozisra	— szerológiai vizsgálat 5 szerotípusra (L.hardjo, L.icterohaemorrhagiae, L.grippotyphosa, L.pomona, L.sejroe)
IBR/IPV (Szarvasmarha Fertőző Rhinotracheitisre)	— szerológiai vizsgálat
BVD (Szarvasmarha Vírusos Hasmenése)	— vírusszerológiai vizsgálat
campylobacteriosisra és trichomonadosisra	— tasakváladék minta mikroszkópos és tenyésztési vizsgálata.

(3) A tenyésztésből ki kell zárni azt az állatot, amelynek a (2) bekezdésben felsoroltak közül valamelyik vizsgálata pozitív eredményt adott (az IBR/IPV és BVD esetében az állat tenyésztésben tartásával kapcsolatban az illetékes állategészségügyi állomás dönt).

20. §

(1) A mesterséges termékenyítő állomásra érkező tenyészkan olyan állományból származzon, amely

- a) brucellózistól,
- b) leptospirozistól,
- c) Aujeszky-féle betegségtől és
- d) sertéstífusztól

hatóságilag elismerten mentes.

(2) Az állatok elkülönítésének ideje alatt, valamint a félévente elvégzendő ellenőrzések során az alábbi betegségekre irányuló vizsgálatokat kell végrehajtani:

gümőkór	— intradermális próba
brucellózisra	— szerológiai vizsgálat (vér és sperma)
leptospirozisra	— szerológiai vizsgálat (L.pomona és L.hyostarassovi)

Aujeszky-féle betegségre — szerológiai vizsgálat

a sertés szaporodási és — szerológiai vizsgálat.
légzőszervi tünetegyüttese (PRRS)

(3) A tenyésztésből ki kell zárni azt az állatot, amelynek a (2) bekezdésben felsoroltak közül valamelyik vizsgálata pozitív eredményt adott.

21. §

(1) A mesterséges termékenyítő állomásra érkező tenyészkosz olyan állományból származzon, amely

- a) Brucella ovis-tól,
- b) Brucella melitensistől
- c) rühösségtől,
- d) Maedi/Visna betegségtől

mentes.

(2) Az állatok elkülönítésének ideje alatt, valamint a félévente elvégzendő ellenőrzések során az alábbi betegségekre irányuló vizsgálatokat kell végrehajtani:

Brucella ovis és	— szerológiai vizsgálat
Brucella melitensis	
fertőzőtségre	

Maedi/Visna fertőzőtt- — szerológiai vizsgálat.
ségre

(3) A tenyésztésből ki kell zárni azt az állatot, amelynek a (2) bekezdésben felsoroltak közül valamelyik vizsgálata pozitív eredményt adott.

22. §

(1) A mesterséges termékenyítő állomásra érkező tenyészmen olyan állományból származzon, amely

- a) tenyészbenaságtól,
- b) takonykórtól,
- c) fertőző kevésvérűségtől

mentes.

(2) Fertőző (vírusos) arteritisre a tenyészmen egyedileg negatív.

(3) Az állatok elkülönítésének ideje alatt, valamint évente a fedeztetési idény előtt (takonykór esetében a fedeztetési idény után huszonegy—huszonnyolc nappal is) az alábbi betegségekre irányuló vizsgálatokat kell végrehajtani:

fertőző kevésvérűségre	— szerológiai vizsgálat
tenyészbenaságra	— szerológiai vizsgálat
takonykórra	— allergiás és szerológiai vizsgálat
fertőző (vírusos) arteritisre	— szerológiai vizsgálat (pozitív eredmény esetén sperma virológiai vizsgálat).

(4) A hatósági állatorvos a méneket a fedeztetési idény alatt klinikailag tenyészbenaság szempontjából köteles megvizsgálni.

(5) A tenyésztésből ki kell zárni azt az állatot, amelynek a (3) bekezdésben felsoroltak közül valamelyik vizsgálata pozitív eredményt adott.

23. §

(1) A 19—22. §-okban leírt ellenőrző vizsgálatok során
a) el kell végezni az apaállatok részletes szaporodás-biológiai vizsgálatát, a külső és belső nemi szervek klinikai vizsgálatát;

b) a vizsgálati mintákat a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe kell küldeni;

c) a vizsgálatok elvégzése díjköteles, mely költséget a mesterséges termékenyítő állomás üzemeltetője, illetve a tenyészállat tartója köteles megtéríteni;

d) a mesterséges termékenyítő állomásokon tartott apaállatokon az állategészségügyi állomás által elrendelt kezeléseket és vakcinázásokat végre kell hajtani az állattartó költségére;

e) az állategészségügyi állomás intézkedése alapján az állategészségügyi előírásoknak meg nem felelő apaállatot a mesterséges termékenyítő állomásról el kell távolítani és a termékenyítésből ki kell zárni.

(2) A 19—22. §-okban fel nem sorolt fajú apaállatoknak, az adott fajban szaporodás-biológiai zavarokat okozó, vagy ivarszervek útján terjedő honos, és egyéb fertőző betegségekre irányuló vizsgálatát, szaporításra való hasz-

nálta vételük előtt, valamint használatuk folyamán, ha szükséges, a Földművelésügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) rendelkezése szerint kell elvégezni.

24. §

(1) A mesterséges termékenyítő állomásokat, valamint a stabil és mobil embrióátültető állomásokat évente egyszer a területileg illetékes állategészségügyi állomás — az OMMI-vel közösen — állategészségügyi szempontból köteles felülvizsgálni.

(2) Az apaállatok folyamatos hatósági állategészségügyi ellenőrzését a területileg illetékes hatósági állatorvosok végzik.

(3) Ivarszeri úton terjedő betegségekkel fertőzött vagy megbetegedett apaállatokat szaporításra használni nem szabad.

(4) A köztenyésztésben vagy mesterséges termékenyítés céljából tartott apaállatokat — az állattartó költségére — az állategészségügyi állomás által meghatározott betegségek ellen immunizálni kell.

25. §

(1) Mesterséges termékenyítést szolgáltatásként kizárólag állatorvos vagy e tevékenységre vonatkozó képesítéssel rendelkező személy (inszeminátor) végezhet. A tevékenységi engedélyt a területileg illetékes állategészségügyi állomás(ok) előzetes szakhatósági hozzájárulása után az OMMI adja ki, és a kiadott engedélyről az érintett szakhatóság(oka)t értesíti.

(2) A termékenyítést végző szakember köteles az állategészségügyi állomás által előírt járványvédelmi és higiéniai intézkedéseket betartani.

(3) Az inszeminátorok működési területéről az állategészségügyi állomás nyilvántartást vezet, és tevékenységüket a kerületi főállatorvos útján szakmailag felügyeli.

26. §

A szolgáltatásként végzett természetes fedeztetésről az apaállat tartója köteles nyilvántartást vezetni, a nyilvántartásban fel kell tüntetni a vakcinázásokat és vizsgálatokat, melyet a hatósági állatorvos legalább félévente ellenőriz. A nyilvántartásnak az apaállattal meghatározott időszakban érintkezésbe került állat(ok) visszakeresését lehetővé kell tenni.

27. §

(1) Embrióátültető állomás létesítésénél és üzembe helyezésénél a 18. § (1) bekezdése szerint kell eljárni. Az állategészségügyi állomás részéről hozzájárulás csak akkor adható, ha

a) a donor és recipiens állomány, a kimosó egység és az embriókezelő laboratórium állatorvosi felügyelet alatt áll;

b) a donor szarvasmarha állománygümőkórtól, brucellózistól és leukózistól mentes;

c) szarvasmarha esetében a beavatkozás előtt kilencven nappal történt vizsgálattal igazoltan mentes volt a paratuberkulózis, IBR/IPV, BVD, trichomonadosis, campylobacteriosis, Q-láz és leptospirozis fertőzőtől;

d) a donor juhállománymentes paratuberkulózis, brucellózis, Q-láz, chlamydia, és maedi-visna fertőzőtől.

(2) Állategészségügyi zárlat alatt álló területen embrió kinyerés és zigóta átültetés nem végezhető.

(3) Az embrióátültető állomáson tartott donor, illetve recipiens állatok kötelező állategészségügyi vizsgálatairól nyilvántartást kell vezetni.

(4) Az embrióátültető állomás hatósági állategészségügyi felügyeletét a területileg illetékes hatósági állatorvos látja el.

(5) Az embrióátültető szakemberek tevékenységének engedélyezésénél a 25. § (1) bekezdésében foglaltak az irányadók.

Import szaporítóanyag állategészségügyi ellenőrzése

28. §

(1) Az országba beérkezett és az állategészségügyi határállomás által beléptetett, mélyhűtött spermát, az OMMI-nél üzemeltetett központi elkülönítő lerakóban ellenőrzés alá kell vonni.

(2) Az elkülönítő felügyeletét járványügyi és állategészségügyi szempontból a területileg illetékes hatósági állatorvos látja el.

(3) A beérkező tételek elkülönítése az állategészségügyi vizsgálatok és az OMMI laboratóriuma által végzett minősítő vizsgálatok befejezését követően, a hatósági állatorvos határozata alapján oldható fel.

(4) A minisztérium a fentiekől eltérő, a spermafelhasználás helyén végrehajtandó ellenőrzést is előírhat (embrió, nem mintázható egyedi tételek, ló sperma, azonnali felhasználású friss sperma).

Méhanyanevelő telep létesítése, üzemeltetése

29. §

(1) Méhanyanevelő telep létesítésénél és üzembe helyezésénél a 18. § (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(2) Anyanevelő teleppé csak olyan méhészet nyilvánítható, amelyben három éve nem fordult elő bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző megbetegedés.

(3) Az anyanevelő telepet minden méhészeti szezonban évente kétszer, állategészségügyi szempontok figyelembevételével — a területileg illetékes hatósági állatorvos felügyelete mellett — a méhegészségügyi felelősnek vagy méhészt szakértőnek meg kell vizsgálnia. Az első (tavaszi) vizsgálat során betegség gyanúja esetén vizsgálati anyagot kell küldeni az Országos Állategészségügyi Intézetbe (a továbbiakban: OÁI), a kifejlett méhekből és a fiasításokból mintavétel útján, az anyanevelésre kijelölt családokból szűrőpróbaszerűen (öt családból egy-egy mintát). A vizsgálatokról és annak eredményéről a hatósági állatorvosnak nyilvántartást kell vezetni. A vizsgálat díjköteles, a díjat a méhészet tulajdonosa viseli.

(4) A bekövetkező változásokat a telep tulajdonosa, kezelője minden naptári év január 31. napjáig köteles bejelenteni az állategészségügyi állomásra.

Halkeltető állomások üzemeltetésének és működésének állategészségügyi feltételei

30. §

(1) A halkeltető állomás létesítéséhez, üzemeltetéséhez a területileg illetékes állategészségügyi állomás szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) A szaporító telep állategészségügyi ellenőrzését és felügyeletét a területileg illetékes hatósági állatorvos végzi.

(3) A szükséges vizsgálatok díjkötelesek, a költségek az üzemeltetőt terhelik.

31. §

(1) Halkeltető állomást ott szabad létesíteni és üzemeltetni ahol a víz minősége halkeltetésre alkalmas, a vizet mechanikai és biológiai szűrőrendszeren átszűrték, vagy a víz halmentes tározón keresztül jut a keltetőbe, esetleg fűt kútból származik.

(2) A keltetőbe befolyó víz minőségét folyamatosan ellenőrizni kell.

32. §

(1) A halkeltető állomásra tenyésanyagot vagy ikrát bevinni hatósági állatorvos által kiállított igazolással, ellenőrzött helyről és származási igazolással szabad.

(2) Állatorvosi igazolás csak olyan helyről származó tenyészalra, illetve ikrára állítható ki, ahol az igazolás kiadásának időpontjában és az azt megelőző két éven belül a tavaszi virémiától, valamint a pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalásától való mentesség igazolható, és a szállítás előtt negyvennyolc órával elvégzett helyszíni hatósági állatorvosi vizsgálat alapján más fertőző és parazitás betegségektől való mentességet is igazolni szabad. Az állatorvosi igazolás érvényességi ideje hat nap.

(3) A keltetés befejezése után a halkeltető állomás eszközeit, berendezéseit, tavait fertőtleníteni kell.

Baromfikeltető állomás létesítésének és üzemeltetésének állategészségügyi feltételei

33. §

(1) A baromfikeltető állomás (a továbbiakban: keltető) létesítésénél és üzembe helyezésénél a 18. § (1) bekezdése szerint kell eljárni. A tízezer tojásnál nagyobb keltetők esetén biztosítani kell: a tojás fogadót, fertőtlenítő helyiséget, külön légtérű bűjtatót, válogatót és göngyölegtarolót.

(2) A keltetővel közös területen baromfi-előnevelés nem végezhető és nem tartható törzsállomány sem, kivéve, ha kizárólag csak az onnan származó tojásokat keltetik.

(3) A keltető üzemeltetője a beszállított tojások származásáról és a naposbaromfi kiadásról — név, cím és időpont feltüntetése mellett — kimutatást köteles vezetni.

(4) A keltető üzemelésével kapcsolatos állategészségügyi vizsgálatok díjkötelesek, melyek az üzemeltetőt terhelik.

(5) A keltető üzemeltetője köteles saját költségére végrehajtani a naposbaromfiaknál az állategészségügyi állomás által előírt immunizálásokat.

(6) A keltetőben egy gépben egyszerre csak egy — a 224. § (4) bekezdésében felsorolt — állatfaj tojásai keltethetők.

II. Fejezet

Az állattartó kötelezettségei

34. §

(1) Az állattartó köteles állattartási tevékenységéről (ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, juh, kecske, sertés, méhcsaládok esetén létszámtól függetlenül, baromfi- és nyúlállományok esetén száz egyed felett), a tevékenység megkezdéséről, illetve megszüntetéséről az állatállományt ellátó állatorvost, illetőleg a települési önkormányzat jegyzőjét (fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjét) egyidejűleg tájékoztatni.

(2) Az 1. számú függelék 4. pontjában meghatározott telepméret esetén az állattartó köteles folyamatos nyilvántartást vezetni a tartott állatok fajáról, koráról, létszámáról, a benépesítés, vásárlás időpontjáról, az állatok származási helyéről, a születés, elhullás, értékesítés, kényszervágás adatairól, továbbá az alkalmazott gyógykezelés, védőoltás időpontjáról és ennek okáról.

35. §

Az állattartó köteles a nagylétszámú telepen tartott állatállományának szervezett és folyamatos állatorvosi el látásáról gondoskodni.

36. §

(1) Az állattartó a telepen elhelyezett, vásárolt állatállomány származását tanúsító okmányokat (marhalevél, hatósági állatorvosi bizonyítvány, tenyészállat esetén származási igazolás, kiadási-szállítási jegyzék, számlamásolat), az állomány-nyilvántartással együtt köteles a telepen tartani és hatósági ellenőrzés esetén bemutatni.

(2) Az állattartó köteles állatait a külön jogszabály, illetőleg a tenyésztési előírások szerint megjelölni vagy megjelöltetni, a következő minimum követelmények figyelembevételével:

a) *ló*: a tenyésztési szabályok szerinti egyedi jelölés (angol telivér esetében helyette részletes leírás is elfogadható);

b) *szarvasmarha*: előre nyomtatott egyedi számot tartalmazó füljelző, tizenöt napos korig behelyezve. Az elvesztett vagy használhatatlanná vált füljelzőt tizenöt napon belül pótolni kell;

c) *sertés*: egyedileg vagy csoport részeként. Csoportos jelölés csak akkor alkalmazható, ha a nagylétszámú állományban tartott sertést az eredeti születési helyéről közvetlenül vágóhídra szállítják, gyűjtőhely érintése nélkül;

d) *juh és kecske*: előre nyomtatott egyedi számot tartalmazó füljelző.

37. §

(1) Az állattartó telepen, létesítményben keletkező állati hulladékot nyilvántartásba vétel és állatorvosi vizsgálat után, az előírt és engedélyezett módon kell gyűjteni, majd — a környezetvédelmi előírásoknak is megfelelő módon — ártalmatlanítani.

(2) A telepen keletkező trágyát a jóváhagyott technológia szerint kell összegyűjteni, kezelni, hasznosítani és szükség esetén ártalmatlanná tenni.

III. Fejezet

AZ ÁLLATI HULLADÉK ÁRTALMATLANNÁ TÉTELE

Az állati hulladék fajtái

38. §

(1) Nagy fertőzési veszélyt jelentő állati hulladék az, amely emberre vagy állatra nézve fokozott egészségügyi veszélyt jelenthet, így

a) az elhullott és halva született, továbbá

b) a hatósági rendelkezésre leölt vagy egyéb okból leölt állatok;

c) a vetélt magzat, magzatburok;

d) a levágott állatok fogyasztásra alkalmatlan része vagy a húsvizsgálat során fogyasztásra alkalmatlannak minősített teste, illetve testrészei;

e) minden emlős állat, baromfi, víziállat és vadonélő állat romlott húsa, valamint állati eredetű megromlott élelmiszer;

f) mindazon állatok — emlős, baromfi, víziállatok, vadak — húsa, valamint hús és tejtermékek, tojás, tojástermékek, méz, melyek import útján kerültek az országba és felülvizsgálatuk során kiderült, hogynem felelnek meg az import iránt támasztott állategészségügyi követelményeknek;

g) azok a gazdasági haszonállatok, melyek szállítás közben hullottak el;

h) határállomáson elkobzott állat és nem hőkezelt állati eredetű termék;

i) állatkórházak, -klinikák és -rendelők által végzett műtétek, valamint balesetek állati eredetű hulladékai;

j) olyan állati hulladék, mely az ember vagy állat egészségére veszélyes anyag maradványát tartalmazza; tej, hús vagy olyan állati eredetű termék, melyeket ilyen maradékok jelenlétével fogyasztásra alkalmatlanná tettek;

k) állati eredetű nyersanyagok, félkész vagy készterméket feldolgozó (élelmiszeripari, állatifehére, bőr- stb.) üzemek és baromfikeltetők hulladékai, valamint nem fogyasztható melléktermékei;

l) kezeletlen bendő- és gyomortartalom, állati ürülék tartalmazó szilárd nyersanyagok (trágya) és kezeletlen hígtrágya;

m) vasúti, gépkocsi, hajóállomási, repülőtéri állatrakodó helyeken állatszállító járművekből kikerülő alom és egyéb hulladék;

n) állati eredetű nyersanyagot, félkész vagy készterméket tartalmazó közétkeztetési és nagyfogyasztóktól származó konyhahulladék;

o) állati hulladékot tartalmazó repülőtéri, közúti, vasúti, hajóállomási és kemping szemét.

(2) Kis fertőzési veszélyt jelentő állati hulladék az, amely nem tartozik az (1) bekezdésben felsoroltak közé, és emberre, illetve állatra nem veszélyes, vagy mérsékelt egészségügyi veszélyt jelenthet.

39. §

(1) Állati hulladékokat emberi fogyasztásra felhasználni tilos, állatok takarmányozására pedig a Szabályzat előírásai szerint szabad felhasználni vagy forgalomba hozni.

(2) A nagy fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladékot a 3. számú függelékben, a kis fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladékot a 4. számú függelékben leírt üzemben szabad feldolgozni. A feldolgozó üzemeket a területileg illetékes állomás nyilvántartja és közreműködésével a minisztérium azonosító számmal látja el. Az azonosítási számot az üzemek valamennyi termékének gyártmánylapján, a termékek göngyölegén és gyűjtőcsomagolásán jól láthatóan fel kell tüntetni.

(3) Nagy fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladék — a 38. § (1) bekezdés *l*) pontjában foglalt anyagok kivételével — csak a 3. számú függelék 16.1. pontjában leírt, előzetes hőkezelés után dolgozható fel biológiai úton (füllesztés, komposztálás stb.).

(4) Az állati hulladékot ipari célra vagy — a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével — állatok etetésére való feldolgozással kell ártalmatlanná tenni.

(5) A takarmányozásra szánt, valamint a kezeletlen — bőr-, vegyi- és gyógyszeripari stb. célra felhasználatlan — állati hulladékot hőkezeléssel kell ártalmatlanná tenni.

(6) Ha az állati hulladék feldolgozásra alkalmatlan, azt

a) állati hulladék temetőben (dögtéren) való elásással;

b) állati hullaemésztő veremben (döggútban) való elhelyezéssel;

c) elégetéssel (állathulla-égetőüzem) vagy

d) a trágyázásra alkalmas — a 38. § (1) bekezdés *l*) pontja szerinti — hulladékot talajba juttatással kell ártalmatlanná tenni.

A létesítmények megvalósításának szabályait az 5. számú függelék tartalmazza.

(7) Bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegség megállapítása esetén az ártalmatlanná tétel módját az állomás határozza meg, a Szabályzatnak a fertőző állatbetegségek leküzdésére vonatkozó fejezeteiben foglaltak figyelembevételével.

(8) Ha a bejelentési kötelezettség alá vont egyes fertőző állatbetegségekre vonatkozó szabályok mást nem tartalmaznak, az állati hulladékot az állatorvosi vizsgálatig — lehetőleg hullakamrában — úgy kell megőrizni, hogy azzal állatok vagy emberek ne érintkezhessenek és védve legyen a napsugárzástól vagy más hőhatástól.

40. §

Nagy fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladékot áruként, illetve nyersanyagként az ország területére behozni tilos.

41. §

(1) A rendes vágásból származó és a tej eredetű, emberi fogyasztásra egyébként alkalmas, de más célra szánt állati eredetű termékeket (pl. baromfifej, -nyak, -láb, -far-hát; kérődzők zsigerei, csontja; tej, savó, író) kis fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladéknak kell tekinteni.

(2) Az (1) bekezdésben leírt állati hulladék csak hőkezelés után hozható forgalomba. A hőkezelést a 3. számú függelék 16.1. vagy a 4. számú függelék 9.1. pontjának előírásai szerint kell elvégezni.

(3) Kis fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladékot akkor szabad az ország területére aktív hűtésű szállító járművel behozni, ha a vállalkozó rendelkezik megfelelő, saját vagy bérelt

a) elkülönített hűtő-tároló térrel;

b) a 4. számú függelékben leírt feldolgozó üzemmel.

(4) A (3) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglalt feltételek meglétét a területileg illetékes állomás igazolja. Az állati hulladék egyedi és gyűjtőcsomagolásán, valamint a szállítási okmányokon a „Nem emberi fogyasztásra” jelzést fel kell tüntetni.

42. §

(1) Azon állati hulladékokat, melyek gazdaságos összegyűjtése, szállítása állategészségügyi kockázattal nem jár, a területileg illetékes állomás által kijelölt, a 3. számú függelékben meghatározott követelményeknek megfelelő feldolgozó üzembe kell szállítani.

(2) Ha az állati hulladék tömege kisebb, mint ötven kilogramm, ezért begyűjtése és feldolgozása aránytalanul magas ráfordítást igényel, azt — a 46. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével — állati hulladék temetőben, állati hulladék-emésztő veremben kell ártalmatlanná tenni.

(3) Azon állati hulladékokat, melyek szállítása jelentős köz- és/vagy állategészségügyi kockázattal jár, az állattartás helyén elásás vagy elégetés útján kell ártalmatlanná tenni. Amennyiben ez az állattartás helyén nem történhet meg, az állattartás helyéhez legközelebb eső — az állategészségügyi hatóság által engedélyezett — helyen kell megtenni.

(4) A 38. § (1) bekezdésének *m)* és *o)* pontjában leírt éghető hulladékot a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő égető berendezésben való elégetés útján kell ártalmatlanná tenni.

(5) A 38. § *n)* pontjában leírt hulladékok az állategészségügyi hatóság által előírt és ellenőrzött hőkezelés után állatok takarmányozására felhasználhatók. A hőkezelést a termék keletkezési helyén kell elvégezni. Ezen előírás alól az állomás felmentést adhat, amennyiben az állattartó vagy vállalkozó rendelkezik a konyhamoslék szállítására alkalmas (zárt, csorgásmentes, fertőtleníthető) tárolóedénnyel, a moslék tárolására és hőkezelésére alkalmas elkülönített

helyiséggel (mosható, fertőtleníthető padozat és oldalfal), továbbá olyan főzőberendezéssel, melyen a hőkezelés mértéke és időtartama ellenőrizhető.

(6) Sertéstelepek, valamint e telepekkel egy járványügyi egységet képező vágóhidak hulladékai a hulladék keletkezési helyén a 3. számú függelék 16.1. pontjában leírt hőkezelés után a sertések etetésére — vegyszeres tartósítás nélkül — felhasználhatók. A sertéstelepi hulladékfeldolgozó kialakítását a 3. számú függelék járványügyi előírásainak figyelembevételével az állomás engedélyezi; működését a hatósági állatorvos folyamatosan ellenőrzi.

(7) Járványügyi egységnek minősül a kiszolgáló és csatlakozó létesítményeivel összefüggően kialakított, egy vagy több egymás mellett álló telekre épített

a) önálló állattartó telep (az 1. számú függelék szerinti létesítményekkel, sertéstelep, a kizárólag innen származó állatokat levágó vágóhídjával stb.),

b) vágóhíd, állatifehérfje-feldolgozó és takarmánykeverő üzem (a Szabályzatban meghatározott építményekkel),

c) azon létesítmények, amelyeket a fentiekben túl a Tv. 34. § ba)—bc) pontja felsorol.

Az a)—c) pontokban meg nem határozott esetekben a járványügyi egységet az állomás állapítja meg.

(8) A mérgező anyagot tartalmazó állati hulladékok begyűjtésére az állomás csak az OÁI — radioaktív anyag esetében pedig az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet — kedvező szakvéleménye alapján adhat engedélyt. Szakvélemény hiányában az ilyen állati hulladékot a helybeli állati hulladék temetőben vagy állati hulladékesztő-veremben kell ártalmatlanná tenni, hatósági állatorvos jelenlétében. Az egészségügyi, állategészségügyi, továbbá az egyéb kísérleti intézményekből az állatifehérfje-üzem által összegyűjtött, olyan mérgező vagy radioaktív állati hulladékot, amelyet a hatályos előírások szerint nem kell méregtemetőbe, illetőleg izotóptemetőbe szállítani, az üzem hulladéktemetőjében kell ártalmatlanná tenni.

43. §

(1) Kérődzők takarmányában tilos — a 3. számú függelék 16.1. pontja szerint hőkezelt zsír, az ugyanígy hőkezelt, majd feltárt tollból készült liszt, halliszt, a pasztörözött tejből gyártott tejpor kivételével — állati hulladékból készült terméket felhasználni. A kérődzőkkel kapcsolatos etetési tilalmat a termék csomagolóanyagán, gyűjtőcsomagolásán fel kell tüntetni.

(2) A Tv. 44. § (2) bekezdésének utolsó mondata alapján tilos állati hulladékból — bármilyen eljárással — készült húspépet forgalomba hozni. A vágóhidakon és az állati hulladék-feldolgozó üzemekben keletkezett zsíros vagy zsírtalanított húslé, csontlé stb. húspépnek minősül.

A települési önkormányzat feladatai

44. §

A települési önkormányzat képviselő-testülete (a továbbiakban: települési önkormányzat) a Tv. 42. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, a jelen Szabályzatban foglalt szakmai szabályok szerint gondoskodik a település közigazgatási területén keletkezett állati hulladék ártalmatlanná tételéről.

45. §

A települési önkormányzat az állati hulladék ártalmatlanná tételére szerződést köthet engedéllyel rendelkező, nyilvántartási számmal ellátott vállalkozóval.

Az állati hulladék tulajdonosának kötelezettségei

46. §

(1) Eb, macska, baromfi, továbbá három hetesnél fiatalabb szopós bárány, kecskegida, malac és borjú hulláját az állattartó saját telkén — évente legfeljebb ötven kilogramm tömegig — eláshatja. A felsoroltnál nagyobb testtömegű állatok hulláját engedélyezett állathulladék-gyűjtő helyre, gyepmesteri telepre kell szállítania.

(2) A 34. § (1) bekezdésében felsorolt állatok elhullását az elhullás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél be kell jelenteni, ahol a település területén elhullott állatokról nyilvántartást kell vezetni.

47. §

(1) Az állathullákat — a 39. § szerint — ahhoz a településhez tartozó létesítményben kell ártalmatlanná tenni, ahol

a) vasúton, közúti járművön, hajón vagy repülőgépen szállítás közben történt elhullás esetén — a hullát a járműből kivették,

b) a kórhatározás, tudományos vizsgálat, oltási baleset kivizsgálása végett laboratóriumba küldött állathulla laboratóriumi vizsgálatát elvégezték.

(2) Az állattartó telep hatósági állatorvosa által meghatározott helyről a feldolgozást végző vállalkozó az állati hulladékot közvetlenül elszállíthatja.

Az állomás feladatai

48. §

A Tv. 1. számú mellékletében 1—25. sorszám alatt felsorolt állatbetegségek megelőzése és leküzdése során az állomás intézkedik

a) a keletkezett állati hulladék, a fertőzött takarmány elásásáról vagy kijelölt feldolgozó üzembe szállításáról;

b) a fertőző betegség terjesztésére alkalmas eszközök és anyagok ártalmatlanná tételéről (fertőtlenítés, elégtetés);

c) a trágya ártalmatlanná tételéről (érleléséről és elföldeléséről, vagy földeléssel azonos értékű fedéséről).

Az állattartó köteles a végrehajtásban a tőle elvárható módon együttműködni.

49. §

Az állomás a Tv. 1. számú mellékletében 1—25. sorszám alatt megjelölt állatbetegségek megelőzése és leküzdése során keletkezett állati hulladékok ártalmatlanná tételével, a célra engedéllyel rendelkező vállalkozót bíz meg.

Az állati hulladék ártalmatlanná tételének vállalkozás keretében történő engedélyezése

50. §

(1) Nagy fertőzési veszélyt jelentő állati hulladék ártalmatlanná tételére az a vállalkozó kaphat engedélyt, aki

a) a 3. számú függelékben leírt üzemet létesített,

b) az állati hulladék begyűjtéséhez a 6. számú függelékben leírt követelményeknek megfelelő gépjárműparkkal rendelkezik,

c) biztosítja az üzemeltetés személyi feltételeit,

d) rendelkezik üzemzavar esetére, illetve a kapacitást meghaladó mennyiségű alapanyag ártalmatlanná tételéhez szükséges megsemmisítővel, vagy — kizárólag élelmiszeripari eredetű állati hulladék feldolgozó üzem esetében — ezzel egyenértékű, más feldolgozóval kötött befogadási szerződéssel,

e) a kérelemben megjelölt területen (a továbbiakban: begyűjtési terület) teljes körű ártalmatlanná tételt vállal (a legkisebb megjelölt terület egy önkormányzat közigazgatási területe lehet).

(2) Kis fertőzési veszélyt jelentő állati hulladék ártalmatlanná tételére az a vállalkozó kaphat engedélyt, aki rendelkezik a 4. számú függelékben és az (1) bekezdés b), c), d) pontjaiban meghatározott feltételekkel.

(3) A működési engedélyt az üzem helye szerint illetékes állomás öt évre adja ki. Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a működési engedélyben meghatározott feltételek teljesítése nem biztosítható, a működési engedély visszavonható. A működési engedély kérelemre, legfeljebb öt évre ismételtlen meghosszabbítható.

(4) A működési engedélyt kiállító állomás a hatósági állatorvos útján köteles az üzemet évente legalább két alkalommal előzetes bejelentés nélkül, évente két alkalommal pedig előzetes bejelentés alapján ellenőrizni.

51. §

A vállalkozó a begyűjtési területen működő, önkormányzati állat hulladék-begyűjtő helyekről, gyepmesteri telepekről, élelmiszer-feldolgozó üzemekből, állattartó telepekről, határállomásokról megállapodás alapján vagy bejelentésre köteles az állati hulladékot elszállítani. A vállalkozó a begyűjtési körzete(ke)t és a begyűjtések tervezett gyakoriságát köteles a kérelemmel együtt az állomásnak bemutatni, továbbá annak a helyben szokásos módon történő közzétételéről gondoskodni.

52. §

Az állati hulladék ártalmatlanítását végző vállalkozók működési engedélyüket a területileg illetékes állomásnál 1997. december 31. napjáig kötelesek megújítani, amihez rendelkezniük kell az 50. §-ban foglalt feltételekkel, továbbá az előírt szemcsenagyságot biztosító aprító berendezéseket 1998. május 31-ig kötelesek üzembe helyezni.

IV. Fejezet

*AZ ÁLLATFORGALMAZÁS, -SZÁLLÍTÁS,
-HAJTÁS, -KIÁLLÍTÁS, -VÁSÁR, -PIAC
ÉS AZ ÁLLATVERSENY ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
SZABÁLYAI*

Fogalommeghatározások

53. §

1. *Állatforgalmazás:* állat üzletszerű tevékenység keretében történő értékesítése (Tv. 2. § 3. pont), továbbá állatforgalmazásnak minősül az állat tulajdonjogának változása eladás, csere, ajándékozás, bírósági ítélet, öröklés, adomány, illetve hagyomány útján.

2. *Állatszállítás:* az állat tartózkodási helyének megváltoztatása lábon hajtással, járművön vagy egyéb úton.

Állatforgalmazás

54. §

Állatforgalmazási tevékenységet az alábbi jogi és természetes személyek (a továbbiakban: forgalmazó) végezhetnek:

- a) az állat tulajdonosa;
- b) az állat export-import tevékenységet bejegyzetten végzők;
- c) a szerződéses megbízás alapján belföldi felvásárlást végzők;
- d) a haszonállat-kereskedők;
- e) a kedvtelésből tartott állatok kereskedői;
- f) közvetlen vágásra a vágóhíd üzemeltetője.

55. §

(1) Gazdasági haszonállatokkal továbbtartási céllal, foglalkozásszerűen olyan természetes vagy jogi személy folytathat kereskedelmi tevékenységet, aki az állomás szakhatósági hozzájárulása alapján bejegyzett telephellyel, járványvédelmi előírások betartására alkalmas felszereltséggel rendelkezik.

(2) Gazdasági haszonállat-kereskedést létesíteni az OÉSZ-nek az állattartó telepi épületekre vonatkozó előírásai, valamint a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével szabad.

(3) A kereskedő telephelyén biztosítani kell az érintett állatfaj fajtájának, korcsoportjának, hasznosításának megfelelő tartási, takarmányozási, gondozási feltételeket. Rendelkezni kell a fertőtlenítés eszközeivel, illetve megfelelő mennyiségű fertőtlenítőszerrel.

(4) Az állatok fel- és lerakásához a feltételeket a kereskedés tulajdonosának, üzemeltetőjének kell megteremtene.

(5) A kereskedő a telephelyén a kereskedelmi céllal tartott állatokon kívül más állatot csak az illetékes kerületi főállatorvos engedélyével tarthat.

56. §

(1) A kedvtelésből tartott állatok értékesítésével foglalkozó állatkereskedést az állomás előzetes hozzájárulásával a települési önkormányzat engedélyezi.

(2) Az üzlethelyiségnek könnyen takarítható, mosható, fertőtleníthető oldalfallal és padozattal, nyílászárókkal és berendezési tárgyakkal kell rendelkezni. Biztosítani kell az üzlet megfelelő szellőzését, a szükséges víznyerőhelyet és hideg-melegvízes kézmosási lehetőséget, valamint megfelelő méretű hulladéktárolót. A keletkező hulladék és trágya csak fertőtlenítés után vihető ki az üzletből.

(3) Az üzlet üzemeltetője köteles a veszélyes állatok biztonságos tartásáról, továbbá valamennyi állat állategészségügyi ellátásáról gondoskodni.

57. §

(1) Az élőállat-kereskedést a hatósági állatorvos köteles ellenőrizni.

(2) Forgalmazni kizárólag egészséges állatot szabad, amely nem áll állategészségügyi korlátozó intézkedés hatálya alatt.

58. §

(1) Élőállatokat házalva felvásárolni és értékesíteni tilos.

(2) Gazdasági haszonállatokat csak engedélyezett felvásárló telepen, állattáveteli helyen, állatvásárban és állatpiacon szabad felvásárolni, illetőleg eladni. Gazdasági haszonállatot összegyűjteni csak engedélyezett rakodóhelyre, karanténtelepre, illetőleg állatkereskedők telepeire szabad.

(3) Az érvényes marhalevéllal, egyedi tartós megjelöléssel rendelkező felvásárolt állatokról a forgalmazó az alábbi tartalmú nyilvántartást köteles naprakészen vezetni, és azt három évig megőrizni:

Nyilvántartás: beszállítás: sorszám, eladó neve, címe, felvásárlás helye, időpontja, az állatok egyedszáma, faja, egyedi és tartós megjelölése, marhalevél sorszáma;

kiszállítás: időpontja, az állatok egyedszáma, jelölése, a marhalevél sorszáma, irányítási helye, a vevő neve, címe;

megjegyzés: megbetegedés, elhullás, kényszervágás bejelentésének időpontja.

59. §

Állatforgalmazásnak minősülő esetekben állategészségügyi engedéllyel és hatósági állatorvosi ellenőrzéssel szabad szállítani: gazdasági haszon céljából tartott emlősállatot, baromfit, áru- és tenyészhalat, illetve szaporítóanyagát, méhet, kedvtelésből tartott emlősállatot, akváriumi halat, díszmadarat.

60. §

(1) A tenyésztésre szánt állatok megyék közötti szállítása esetén a fogadó állattartó köteles a fogadás helye szerint illetékes állomástól előzetesen engedélyt kérni, és a szállítást előzetesen bejelenteni.

(2) A fogadás helye szerint illetékes állomásnak a származási hely szerint illetékes állomástól állategészségügyi információt kell beszerezni, melyet az állattartóval is közölni kell.

Állatvásár, állatpiac, állatkiállítás

61. §

(1) Állatvásárteret, állatpiacot, állatkiállítást az állomás szakhatósági hozzájárulásával — a jogszabályi előírások megtartása mellett — a Tv. 14. §-a alapján a területileg illetékes települési (a fővárosban a kerületi) önkormányzat jegyzője által engedélyezett helyen és időben szabad létesíteni, illetve tartani.

(2) Az állatvásár vagy kiállítás megtartásához a kerületi főállatorvos engedélye szükséges.

(3) Az állatvásárra, -piacra, valamint az állatkiállításra vonatkozó általános előírásokat a 7. számú függelék tartalmazza.

62. §

(1) A nemzetközi részvétellel rendezett, továbbá országos kiállításra, bemutatóra, versenyre történő állatszállítás állategészségügyi feltételeit a minisztérium határozza meg.

(2) Az állatvásárra vagy helyi kiállításra történő állatszállítás állategészségügyi feltételeit a rendezvény helye szerint illetékes állomás határozza meg.

63. §

(1) Állatvásárra, -piacra állatot csak érvényes marhalevéllal, egyedileg tartósan megjelölve szabad bevinni. A felhajtott állatot csak a vásár, illetve piac erre kijelölt területén szabad értékesíteni.

(2) Az állatvásár, -piac vagy -kiállítás tartamára, a felhajtott vagy bemutatott állatok állategészségügyi felügyelete céljából az állomás hatósági állatorvost rendel ki.

(3) Az állatvásárra, -piacra vagy -kiállításra felhajtott szarvasmarhát, bivalyt, lovat, szamarat, öszvért a kirendelt hatósági állatorvosnak egyenként meg kell vizsgálni, más állatok egészségi állapotát megfigyeléssel kell ellenőrizni. Kutyakiállítások és -versenyek alkalmával ellenőrizni kell a kötelező védőoltások megtörténtét is.

(4) A kirendelt hatósági állatorvos a fertőző betegségre gyanús állatot köteles elkülöníttetni.

Állatverseny

64. §

Állatversenynek minősül: a lóverseny, a lovasverseny, az agárverseny, a galambroptető verseny, illetve egyéb állatok engedélyezett versenye.

65. §

(1) Lóversenyen vagy lósport rendezvényen csak a ló-állományok védelme című részben előírt feltételeknek megfelelő állatok vehetnek részt.

(2) Lóversenyre vagy lósport rendezvényre szállítandó lovakat a 8/a. számú függelék szerinti „Állatorvosi igazolás”-nak kell kísérnie. Az igazolásnak az állat azonosítási jele, száma rovatába az állaton a fertőző betegségek (lóinfluenza, rhino pneumonitis, tetanus stb.) ellen végzett utolsó immunizálásuk és az utolsó alkalommal végzett Coggins-próba időpontjait is be kell írni.

(3) A lóverseny vagy lósport rendezvény rendezője köteles annak időpontját és helyét a területileg illetékes állomásnak előzetesen bejelenteni. Az állomás által kijelölt hatósági állatorvos köteles a versenyre érkezett lovak egészségi állapotát és az állatorvosi igazolását ellenőrizni.

66. §

Röptetés céljából szállított sportgalamb esetén igazolni kell, hogy a származási állományban az elszállítás idején baromfira átragadó fertőző betegség nem állt fenn, valamint a származási hely állategészségügyi igazgatási intézkedések hatálya alatt nem áll.

67. §

Állatkiállításokon, -versenyeken részt vevő állatokat teljesítményfokozó szerekkel kezelni tilos, ennek ellenőrzésére indokolt esetben a hatósági állatorvos az állattartó költségére laboratóriumi vizsgálatot végeztethet.

Mutatványos tevékenység

68. §

(1) Mutatványos tevékenység: vásáron, piacon, búcsúban, vurstliban, cirkuszban a sokaságot idomított állatokkal szórakoztató tevékenység.

(2) A mutatványos az állatairól azonosítást szolgáló, továbbá a származást és az egészségi állapotot bizonyító hatósági állatorvosi bizonyítványt köteles az ellenőrző hatósági állatorvosnak bemutatni.

Az állatok lábón hajtása

69. §

(1) Az állatok lábón hajtása esetén az állatokat hatósági engedély nélkül csak azokon az utakon szabad hajtani,

amelyek az illető állatfajra vonatkozóan állategészségügyi zárlat vagy forgalmi korlátozás alatt nem állnak.

(2) Azokon a területeken, ahol az állatok lábán hajtása gyakori, a kerületi főállatorvos engedélye alapján pihenő- és itatóhelyeket kell kialakítani. A pihenő- és itatóhelyeket feltűnő módon, táblával meg kell jelölni.

(3) Juhoknak harminc kilométernél távolabbi legelőre való hajtása esetén (a továbbiakban: vándoroltatás) az állományt legkorábban harminc nappal az indulás előtt — rühösség megelőzése céljából — gyógykezelni (füröszteni) kell.

(4) A gyógykezelés (fürösztés) megtörténtét, az állomány egészséges voltát a hatósági állatorvosnak igazolnia kell.

(5) Az igazolásnak a tulajdonos nevét, lakhelyét, a juhász nevét, lakhelyét, a nyáj létszámát, a rühösség felderítésére irányuló vizsgálat eredményét és a gyógykezelés (fürösztés) megtörténtét kell tartalmazni. Az állatokat hajtó személynek ezen igazolást magával kell vinnie, és az útközben ellenőrző állategészségügyi hatóságnak be kell mutatnia.

(6) Minden településen, ahol húsz kilométeren túl lábon hajtott, vándoroltatott állatok legalább huszonnégy órát meghaladó időt eltöltenek, az állatok tulajdonosa vagy kísérője e tényt az önkormányzat jegyzőjének a Tv. 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján köteles bejelenteni.

Az állatok szállítása

70. §

Állatokat csak idegen- és veszélyforrást jelentő anyagtól mentes, tiszta járművön, vasúton, gépkocsin, repülőgépen, hajón (a továbbiakban együtt: szállítóeszköz), illetőleg ketrecben, tartályban, konténerben stb. szabad szállítani, az állatvédelmi és a 9. számú függelékben foglalt előírások megtartása mellett.

71. §

(1) A hatósági állatorvos jelenléte és engedélye szükséges a ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, sertés, húsnyúl és prémesállat szállításra történő berakásához és a szállításhoz. A rakodóhelyre vonatkozó előírásokat a 10. számú függelék tartalmazza.

(2) A berakodás előtt a hatósági állatorvos köteles meggyőződni arról, hogy a szállítóeszköz fertőtlenítése a 73. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megtörtént és állatok szállítására egyébként alkalmas.

(3) A hatósági állatorvos a szarvasmarhát, bivalyt, lovat, szamarat, öszvért és a betegsége gyanús bármely fajú állatot egyedenként köteles megvizsgálni, az egyéb állatokat meg kell szemlélnie.

(4) A hatósági állatorvos köteles ellenőrizni az állatok azonosítását, a marhalevél érvényességét, valamint az állatoknak a 36. § (2) bekezdése szerinti egyedi jelölését. Megfelelőség esetén a kezelő állatorvos igazolása alapján a 8/c. számú függelék szerinti állatorvosi bizonyítványt állít ki arról, hogy a szállítmány rendeltetési helyre történő szállításának állategészségügyi akadálya nincs.

(5) Baromfi vágóhídi szállítása esetén a hatósági állatorvos — a kezelő állatorvos igazolása alapján és az állomány egészségügyi állapotának ellenőrzését követően — állítja ki a 8/b. számú függelék szerinti „Hatósági állatorvosi bizonyítvány”-t.

(6) A bejelentési kötelezettség alá tartozó, vagy egyéb jelentős fertőző állatbetegség vagy annak gyanúja megállapítása esetén a hatósági állatorvos a berakást köteles megtiltani és a betegség leküzdésére vonatkozó szabályok szerint eljárni.

72. §

(1) A fuvaroztató köteles gondoskodni a megfelelő vizsgálati feltételek megteremtéséről (világítás, tisztaság, fertőtlenítés, segéderő stb.), továbbá a szállítás tervezett időpontjáról — a megelőző huszonnégy és negyvennyolc óra között — a hatósági állatorvost értesíteni.

(2) A hatósági állatorvos csak a nappali órákban, természetes fényben vizsgálhatja meg az állatokat. A vizsgálat kivételesen — az állomás előzetes hozzájárulásával — megfelelő erősségű mesterséges világítás mellett is elvégezhető.

(3) Amennyiben a szállítóeszköz alkalmatlan, továbbá az eredményes vizsgálat feltételei hiányoznak, a hatósági állatorvos az állatok berakását megtiltja vagy a biztonságos feltételek megteremtéséig felfüggeszti.

(4) A hatósági állatorvos szükség esetén elrendelheti egyes állatok vagy állatcsoportok egymástól elkülönített szállítását.

73. §

(1) Állatszállításra használt vasúti kocsit, gépkocsit, repülőgépet és hajót, az ahhoz tartozó felszerelési tárgyakkal együtt, minden fuvarozás után tisztítani és fertőtleníteni kell, amelyről a szállítóeszköz üzemeltetője köteles gondoskodni.

(2) Állatszállításra kialakított üres szállítóeszközt külföldről csak tisztítottan és fertőtlenítetten szabad az országba beengedni, ellenkező esetben az állategészségügyi határállomáson vissza kell utasítani. Egyéb szállítóeszköz esetében akkor kell az előbbiek szerint eljárni, ha megállapíthatóan élő állatot vagy állatbetegség terjesztésére alkalmas anyagot szállított.

(3) Azokat a vasúti kocsikat, melyeket tisztítani és fertőtleníteni kell, már a feladó állomáson — az állatok bera-

kásakor —, a külföldről érkező állatokkal berakott vasúti kocsikat már a határállomáson — az átvételkor — meg kell jelölni. Ebből a célból a kocsi mindkét hosszoldalára „Fertőtlenítendő!” felirattal ellátott bárcát kell ragasztani. Ha a vasúti kocsit szigorított módon kell fertőtleníteni, azon a vasútállomáson, ahol ennek szükségessége felmerül, „Szigorított módon fertőtlenítendő!” felirattal ellátott bárcát kell a kocsi mindkét oldalára ragasztani. A szigorított fertőtlenítés szükségességét a hatósági állatorvos állapítja meg. A vasúti kocsik fertőtlenítésre utaló bárcákkal való megjelöléséről a vasútállomás köteles gondoskodni. E jelölést csak a fertőtlenítés után szabad a kocsikról eltávolítani.

(4) Minden vasúti kocsit, amelyet fertőtlenítésre utaló jelöléssel láttak el, az állatkirakó állomás köteles fertőtlenítés céljából a legközelebbi fertőtlenítő állomásra — késedelem nélkül — továbbítani. A vasúti kocsit a fertőtlenítésig le kell zárni. A kocsiból almot, trágyát és egyéb hulladékokat csak a fertőtlenítő állomáson szabad eltávolítani.

(5) A fertőtlenítendő vasúti kocsikat a vonat végére kell kapcsolni. A „fertőtlenítendő” felirattal ellátott kocsik és az állattal rakott kocsik közé legalább kettő, „szigorított módon fertőtlenítendő” kocsik előtt legalább hat, más áruval rakott kocsit kell közbeiktatni.

(6) Azt a vasúti kocsit, amelyben állatokat ládában, ketrecben, kosárban vagy rekeszben más árukkal együtt szállítottak, csak a rakomány kirakása után kell fertőtlenítő állomásra továbbítani.

(7) A vasúti kocsikat csak az erre a célra kijelölt és berendezett fertőtlenítő állomáson szabad tisztítani és fertőtleníteni.

74. §

A fertőtlenítő állomást a hatósági állatorvos köteles ellenőrizni. Az ellenőrzés során meg kell vizsgálni, hogy az állatszállításra használt vasúti kocsik fertőtlenítése megfelelt-e az állategészségügyi követelményeknek.

75. §

A tisztításra és fertőtlenítésre vonatkozó rendelkezéseket egyéb élőállat-szállító járművekre is megfelelően alkalmazni kell.

76. §

(1) Az állatrakodásnál használt rakodóudvarokat, rámpákat, hidakat és egyéb eszközöket minden be- és kirakás után tisztítani és fertőtleníteni kell. Amennyiben a szállítás

során valamely állaton fertőző betegséget vagy annak gyanúját állapították meg, a szállítóeszközt a megállapított betegségre vonatkozó előírások szerint kell fertőtleníteni.

(2) A tisztítás és a fertőtlenítés az üzemeltető feladata, melyet a fertőtlenítés szabályai szerint kell végrehajtani.

77. §

(1) Az állatok etetésére, itatására, útközben való ki- vagy berakására, továbbá átrakására, valamint az állategészségügyi határállomáson történő, vagy egyéb állategészségügyi vizsgálatra használt helyeket és eszközöket ugyanúgy kell tisztítani és fertőtleníteni mint a rakodáshoz használt helyeket és eszközöket.

(2) Ha a járműveket, ketreceket, rekeszeket és ládákat ugyanazon a napon, egymás után több alkalommal, azonos helyről, azonos célállomásra történő állatszállításra használják, a hatósági állatorvos engedélye alapján elegendő az aznapi szállítás befejezése után történő tisztítás és fertőtlenítés. A trágyát, almot és egyéb hulladékot azonban ilyen esetben is minden szállítás után gondosan el kell távolítani.

(3) A tisztítást és fertőtlenítést könnyen mosható, vízzáró burkolattal és — zárt csatornába vagy gyűjtőaknába torkolló — levezető csatornával ellátott, erre a célra engedélyezett helyen kell végrehajtani.

(4) Ahol a járművek tisztítására és fertőtlenítésére alkalmas fertőtlenítő hely van, a kerületi főállatorvos elrendelheti, hogy az általa meghatározott területről az állatszállításra használt járművek tisztítását és fertőtlenítését ezen a helyen végezzék el. A fertőtlenítés megtörténtét írásban igazolni kell.

(5) Fertőző állatbetegség gyanújának az élőállatok be- és kirakása közben vagy a határállomáson való megállapítása esetén a hatósági állatorvos a fuvaroztató költségére fertőtlenítést rendel el.

78. §

(1) Gépjárművön történő élőállat-szállításra csak az erre szakosodott, a kerületi főállatorvos által kiadott engedéllyel rendelkező, és az élőállat-szállítás céljára a 9. számú függelékben foglaltaknak megfelelően kialakított szállítóeszköz használható. Az állatok szállításánál az itt nem szabályozott kérdésekben a szállítóeszköznek megfelelő áru fuvarozási szabályzat előírásait kell alkalmazni. Kivételt képez az a termelő, aki kislétszámú állományából saját állatát piacra, vásárra, gyűjtőhelyre szállítja.

(2) Belföldi állatszállítás esetén csak magyar forgalmi rendszámú jármű használható.

(3) A szállítóeszközbe rakható állatok férőhelyszükségletét a 11. számú függelék tartalmazza.

79. §

(1) Gépkocsival történő export, illetve az országon történő átszállítás esetén a szállító köteles az állatok etetését, illetve itatását még az ország területén biztosítani, amennyiben a szállítmány a felrakástól vagy az utolsó hivatalosan igazolt etetéstől, itatástól előreláthatóan nyolc órán belül nem hagyja el az ország területét. Az előírás betartására a szállítványozót a beléptető határállomási hatósági állatorvos kötelezi, a kiléptető pedig ellenőrzi, dokumentálja (az itató állomás igazolásának iktatásával) és a szállítmány kísérőokmányain ezt hivatalosan igazolja. Ha nem történt meg az etetés, illetve itatás, a kiléptetést a kötelezettség teljesítésének pótlásáig meg kell tagadni.

(2) A külföldről behozott vagy az országon átvitelre kerülő állatokat az erre kijelölt helyen szabad etetni és itatni. Ha az ilyen szállítmányt etető- és itatóedényekkel nem látták el, az etetéshez és itatáshoz csak tisztított és fertőtlenített edényeket szabad használni, amit az állomás ellenőríz.

80. §

Az állatok szállítás közben történő átrakása esetén a szállító köteles gondoskodni arról, hogy hatósági állatorvos jelenlétében történjen az átrakás és közben az állatok más állatokkal ne érintkezzenek. Ilyen esetben a szállítóeszközök azonosítási számának feltüntetésével a hatósági állatorvosnak igazolnia kell, hogy hol, mikor és milyen okból vált szükségessé az átrakás.

81. §

(1) Vasúton, közúton, vízi- és légi úton történő állatszállítás közben elhullott vagy kényszervágott állatot (állatokat) a menetirányban legközelebb eső olyan vasútállomáson, ahol az a vasúti forgalom akadályozása nélkül megtehető, illetőleg községben az illetékes hatósági állatorvosnak be kell jelenteni, aki az állatot (állatokat) köteles megvizsgálni. A vizsgálat alapján intézkedik a szállítmány feltartóztatásáról, elkülönítéséről, a megbetegedés, elhullás vagy kényszervágás okának tisztázásáról. Ha a megbetegedés, elhullás vagy kényszervágás oka nem fertőző állatbetegség volt, az állatok továbbszállítását engedélyezi. A szállítmány feltartóztatásáról a fuvarozó értesíti a fuvaroztatót. A feltartóztatás időtartama alatt az állatok ellátásáról a fuvaroztató vagy képviselője köteles gondoskodni. Vasúti szállítás esetén — a felmerülő költségek utólagos megtérítésével — a vasút gondoskodik a feltartóztatott állatok őrzéséről és ellátásáról.

(2) A szállítmányból elhullott, illetve kényszervágás miatt ártalmatlanításra kerülő állat vizsgálatának befejezéséig a rakományt vasútállomáson a vasútállomás vezető-

je, egyéb szállítási mód esetén — a Tv. 9. §-ának (2) bekezdése alapján — az állati hulladék helye szerint illetékes települési önkormányzat megfelelő helyen őriztetni köteles, hogy azokhoz emberek és állatok ne férhessenek. Az elhullás, kényszervágás okát az eljáró hatósági állatorvos a származási, illetve rendeltetési hely szerinti hatósági állatorvossal közölni köteles, az állomásnak történő egyidejű bejelentés mellett.

(3) A vasútállomás vezetője, a közúti állatszállító jármű üzemeltetője köteles a szállítmányt figyelemmel kísérni, az elhullott, kényszervágandó vagy kényszervágott állatokkal kapcsolatos feladatok végrehajtásában közreműködni, segéderőt biztosítani.

82. §

(1) A szállítás közben szükségessé váló kényszervágást lehetőleg a szállítóeszközön kívül kell elvégezni. A vasútállomás vezetője, a közúti állatszállító jármű üzemeltetője a hatósági állatorvos értesítésével egyidejűleg a belföldre vagy külföldre irányuló szállítmányok esetén az állatok kivételéről értesíti a rendeltetés szerinti célállomást vagy a kiléptető állategészségügyi határállomást.

(2) A kényszervágott állattal — húsának romlási veszélye miatt — az intézkedő, vizsgáló hatósági állatorvos utasítása szerint kell eljárni.

83. §

(1) Ha a megbetegedés, elhullás vagy kényszervágás során bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség gyanúja merül fel, vagy ilyen betegséget állapítanak meg, a 81—82. §-ok előírásain túl a betegségre vonatkozó külön rendelkezések szerint kell eljárni.

(2) A hatósági állatorvos köteles az állatok továbbszállítását megtiltani, a feltartóztatott állatok elkülönítéséről és őrzéséről a jogszabályi előírásoknak megfelelően gondoskodni és a betegségről, illetve annak gyanújáról vagy a fertőzőtség gyanújáról az állomást rövid úton értesíteni.

(3) Ha külföldről érkező állatszállítmány esetében állapítják meg a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegséget vagy annak gyanúját, a szállítmányt az állategészségügyi határállomáson kell feltartóztatni, és arról az állomást, valamint vele egy időben a minisztériumot rövid úton értesíteni kell.

(4) Ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegséget vagy annak gyanúját az országhatár és a hazai célállomás között állapítják meg, a belföldi állatszállítás esetén előírtak szerint kell eljárni.

84. §

Hatósági állatorvos felügyeletével szabad kirakni:

- a) a külföldről érkező állatot,
- b) a vágóhídra vagy hizlalótelepre érkező állatot,
- c) az állatkiállításra, -vásárra, -piacra vagy rendezvényre érkező állatot,
- d) azokat a szállítmányokat, amelyekben útközben megbetegedés, kényszervágás vagy elhullás történt.

85. §

Keltetőből csak egészséges naposbaromfi kerülhet kiállításra. A kiszállítás előtti tizenkét órán belül a hatósági állatorvos állományvizsgálatot végez és a terítési terv alapján kiállítja a 8/a. és 8/b. számú függelék szerinti állatorvosi igazolást, igazolja a naposállat származási helyét, járványmentes környezetét, az alkalmazott vakcina megnevezését, az immunizálás idejét és módját.

86. §

Kedvtelésből tartott emlősök, akvárium halak és díszmadarak belföldi szállítása során csak akkor kell állategészségügyi engedély és hatósági állatorvosi ellenőrzés, ha ezen állatokat a tenyésztő, importáló szállítja a kereskedőhöz, illetve a kereskedők egymás közötti állatforgalmazása esetén.

87. §

Nem kell hatósági állatorvosi bizonyítványt kiállítani az állatok gyógykezelésre, illetve kényszervágásra történő szállításához. Ezekben az esetekben a bizonyítványt a kezelő állatorvos által kiadott beutaló, illetve a kényszervágási javaslat helyettesíti.

88. §

Nem szabad szállítani:

- a) a tizenöt naposnál fiatalabb csikót;
- b) a nyolc naposnál fiatalabb borjút, malacot, bárányt, kecskegidát (gödölyét);
- c) vemhes, illetve nagymértékben lesóványodott állatot vágóhídra, vágóállatvásárra;
- d) csonttörésben szenvedő, illetve a közeli ellés jeleit mutató állatot, kivéve, ha azokat gyógykezelésre vagy kényszervágásra szállítják.

89. §

Nagylétszámú állattartó telep, valamint a kislétszámú tenyésztőtelep betelepítése a fogadás helye szerint illetékes állomás előzetes hozzájárulásával történhet. Az állatoknak az országos mentesítés körébe vont betegségek kórokozótól mentesnek kell lenniük, és az állatokat indokolt esetben parazitózisok elleni gyógykezelésben kell részesíteni. Az országos mentesítésbe vont betegségeket a minisztérium hivatalos lapjában kell közzétenni.

Elkülönítés és állategészségügyi megfigyelés

90. §

(1) Idegen állományból származó — import és belföldi származású — állatokat állategészségügyi megfigyelés céljából el kell különíteni.

(2) A belföldről származó állatok megfigyelésének időtartamát az állomás határozza meg az alábbiak szerint:

a) szarvasmarha, bivaly, ló, szamár, öszvér, juh, kecske, valamint zárt körülmények között tenyésztett vadon élő hasítottkörmű haszonállatok (a vaddisznó kivételével) minimum harminc nap,

b) sertés (beleértve a vaddisznót is) negyven nap,

c) nyúl, baromfi legalább huszonegy nap.

(3) Az elkülönítőt — a hatósági állatorvos javaslata alapján — a kerületi főállatorvos engedélyezi. Vemhes állatokat az ellést követő diagnosztikai vizsgálatok eredményéig kell megfigyelés alatt, elkülönítőben tartani.

91. §

(1) Az elkülönítés és megfigyelés részletes szabályait a 12. számú függelék tartalmazza.

(2) Elkülönítésnek minősül az is, ha a telepet egyszerre egy vagy több helyről származó állattal népesítik be, és a különböző helyről származó állományokat egymástól elkülönítve tartják. Ilyen esetben a megfigyelés idejét az utolsó állat beszállításától kell számítani.

92. §

Megfigyelési céllal el kell különíteni az állatvásárról, -piacról, -kiállításról, -versenyről, -kórházból, -klinikáról visszahozott állatokat is.

93. §

(1) A megfigyelés feltételeit az állattartó köteles megteremteni és viselni annak költségeit.

(2) Az elkülönítést a hatósági állatorvos ellenőrzi.

94. §

(1) Az országba behozni kívánt állatok állategészségügyi megfigyelésének feltételeit az állatok fogadási helye szerint illetékes állomás köteles előzetesen ellenőrizni, megfelelő esetben erről igazolást adni.

(2) A külföldről behozott állatok megfigyelés alatti ellenőrzését és vizsgálatát az OÁI bevonásával az állomás végzi.

(3) A külföldről származó állatokon az esetlegesen előforduló fertőzőtség felderítésére végzett vizsgálatokat az állatok fajától és a származási ország állategészségügyi helyzetétől függően a minisztérium a behozatali engedély megadásakor határozza meg.

95. §

Az állatok elkülönítését az eltelt megfigyelési idő, valamint az elvégzett vizsgálatok kedvező eredménye alapján az illetékes hatósági állatorvos oldja fel.

V. Fejezet

**AZ ÁLLATBETEGSÉGEK KÜLFÖLDRŐL
TÖRTÉNŐ BEHURCOLÁSÁNAK, ILLETVE
KÜLFÖLDRE VALÓ KIHURCOLÁSÁNAK
MEGAKADÁLYOZÁSA, ELLENŐRZÉSRE
KÖTELEZETT ÁRUK NEMZETKÖZI FORGALMA**

*Állategészségügyi ellenőrzésre kötelezett áruk
nemzetközi forgalma*

96. §

(1) Állategészségügyi ellenőrzésre kötelezett árut (a továbbiakban: áru) az országba behozni, onnan kivinni vagy az országon átszállítani a Tv. 18. § (1) bekezdése alapján szabad.

(2) A minisztérium előzetes állategészségügyi engedélyével (a továbbiakban: engedély) szabad az országba behozni:

a) a haszonállatokat (a gazdasági haszon céljából tartott emlősök, tenyésztett vadak, baromfi és egyéb madárfajok, méhek, halak és egyéb hasznos víziállatok), valamint ezek szaporítóanyagait (sperma, pete, embrió, tojás, ikra, báb);

b) a vadon élő állatokat;

c) a védett állatokat (a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hivatal által védetté nyilvánított állatok és a génbankként kezelt állatok);

d) a fegyveres erők és fegyveres testületek, továbbá a rendészeti szervek (a továbbiakban: fegyveres testületek) feladatainak ellátása céljából tartott állatokat;

e) a bemutatásra szolgáló (pl. állatkerti, mutatványos) hasítottkörmű állatokat;

f) kereskedelmi célra az a)–e) pont alá nem tartozó emlősöket, madarakat, hüllőket, halakat és egyéb víziállatokat, a kedvtelésből tartott állatokat;

g) a tudományos-kutatási és laboratóriumi vizsgálat célját szolgáló állatokat és állati eredetű anyagokat;

h) a fertőző és parazitás betegségek kórokozóit, (kórokozó törzseit) [Tv. 18. § (1) bekezdés];

i) az állati eredetű élelmiszer-nyersanyagokat, nyers élelmiszereket, félkész és késztermékeket;

j) az állati és növényi eredetű takarmányt, étkezési célú növényi eredetű alapanyagot, amelynek feldolgozása során takarmányozási célú melléktermék keletkezik;

k) minden egyéb, a járványos állatbetegség terjesztésére alkalmas anyagot, tárgyat és eszközt.

(3) A minisztérium engedélyével szabad az országon átszállítani:

a) a gazdasági haszon céljából tartott emlősállatokat, baromfit, méhet, halat és egyéb hasznos víziállatot;

b) a vadon élő hasítottkörmű, egypatajú és szárnyas állatokat, illetve tenyésztett vadakat;

c) a bemutatásra szolgáló (állatkerti, cirkuszi, mutatványos) hasítottkörmű állatokat.

97. §

(1) A minisztérium az előzetes engedélyt országokra és/vagy árukra, egyedi kérelem nélkül, általános érvénnyel — változtatásig vagy visszavonásig — kiadhatja. Ez esetben az engedély megadását — a feltételekkel együtt —, továbbá az engedély érvényességének felfüggesztését vagy visszavonását közzé kell tenni a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Értesítőben, sürgős esetben a tilalom a sajtó útján is közzölhető.

(2) Átszállítás esetén a szállítmányokat a rendeltetési ország állategészségügyi feltételeit tartalmazó — a származási ország állami állatorvosa által, a feladó és a fogadó ország legalább egy-egy, illetve az Európai Unió (a továbbiakban: EU) tagállamaiba irányuló szállítmányoknál a beléptető ország hivatalos nyelvén is kiállított — bizonyítványnak kell kísérnie. A minisztérium átvitel esetén is előírhatja a magyar nyelvű bizonyítványt.

98. §

(1) A behozott állatokat — a 96. § (2) bekezdésének e)–g) pontjaiban foglaltak kivételével — a tulajdonos költségére el kell különíteni. Az elkülönítés időtartamát a 90. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani.

(2) A behozatalról, illetve az átvitelről a beléptetést megelőző munkanap tizenkét órájáig — de négy munkanapnál nem korábban — értesíteni kell a beléptető állategészségügyi határállomást, behozatal esetén a rendeltetési

si hely szerint illetékes állomást is. Az állomásra küldött értesítés másolatát a beléptető határállomásnak is meg kell küldeni. Az értesítésnek tartalmaznia kell a behozatali, illetve átszállítási engedély számát, továbbá

- a) behozatal esetén a 13. számú függelék 1. pontjában,
- b) átszállítás esetén a 13. számú függelék 2. pontjában előírt adatokat.

99. §

(1) Előzetes állategészségügyi engedély nélkül, de állategészségügyi bizonyítvánnyal szabad az országba behozni, vagy az országon átszállítani:

- a) bármilyen sport-, valamint túralovat, ha magyarországi tartózkodása a kilencven napot nem haladja meg;
- b) röptetés céljából szállított sportgalambot;
- c) bemutatásra szolgáló (pl. állatkerti, mutatóanyag) állatot, a hasítottkörműek kivételével;
- d) magánszemély tulajdonában lévő, verseny-, kísérő- és egyéb (nem hasítottkörmű), kedvtelésből tartott állatot (verseny-, vadász- és jelzőkutya, vadászsólyom, macska, díszmadár, díszhal, aranyhőrcsög stb.).

(2) Az állategészségügyi bizonyítványban a származási ország állami állatorvosának igazolnia kell a minisztérium által előírt állategészségügyi feltételeket.

(3) A sport és túralovak hazai forgalmához kiállítandó állategészségügyi bizonyítvány mintáját a 14. számú függelék tartalmazza.

(4) Eb és macska esetében, ha a származási ország veszettségtől mentes és vakcinázást nem végeznek, az állatok beléptetésétől számított két munkanapon belül a tulajdonos köteles a rendeltetési hely szerinti hatósági állatorvossal a vakcinázást elvégeztetni.

100. §

(1) Engedély és állategészségügyi bizonyítvány nélkül hozhatók be az országba:

- a) a vámszabályoknak, valamint a postai szabályzatnak megfelelő küldeményként feladott, illetőleg a közlekedési vállalatok személy- és áru fuvarozási szabályzata szerint kézipoggyászban szállítható hőkezelt állati eredetű élelmiszer és állati eredetű termék;
- b) ipari eljárással kikészített vagy feldolgozott, nem étkezési és nem takarmányozási célra szolgáló állati eredetű termékek (pl. gyárilag mosott gyapjú, talpbőr, cserzett bőr, kész szőrme és bőrruházati termék).

(2) Nemzetközi szerződés alapján vagy járványveszély esetén a miniszter az (1) bekezdésben meghatározott esetekben is előírhatja a behozatali, illetőleg az átviteli engedély megszerzését.

101. §

A határállomási állategészségügyi szolgálat — a Tv. 37. §-ában előírtak szerint — behozatal esetén a beléptetéskor, kivitel esetén a kiléptetéskor, átszállítás esetén mind a be-, mind a kiléptetéskor ellenőrzi az állategészségügyi rendelkezések megtartását.

102. §

(1) Állatokat az országon átszállítani csak olyan módon szabad, hogy azok hazai állatállománnyal ne érintkezhesenek, trágya, vizelet, alom és takarmány a szállító járműből ne juthasson ki.

(2) Állat, állati eredetű élelmiszer, állati eredetű termék és állatbetegségek terjesztésére alkalmas anyag vagy eszköz és tárgy kivitelekor — ha a küldemény által érintett országban hatályos jogszabály vagy nemzetközi egyezmény másként nem rendelkezik — a feladás helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak igazolnia kell, hogy az állat egészséges, továbbá az állati eredetű termék, állati hulladék és fertőző állatbetegség terjesztésére alkalmas anyag vagy eszköz és tárgy a szállítás folyamán fertőző állatbetegséget nem terjeszt.

VI. Fejezet

AZ ÁLLATBETEGSÉGEK LEKÜZDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzőtségre gyanús állat fogalmának meghatározása

103. §

(1) A Szabályzat alkalmazása szempontjából beteg az az állat, amelyen valamely fertőző vagy egyéb betegség tünetei olyan jellegzetesen észlelhetők, és/vagy a laboratóriumi vizsgálatok olyan eredményre vezetnek, hogy azok alapján az adott betegséget kétségtelenül fel lehet ismerni.

(2) Betegségre gyanús az az állat, amelyen valamely betegség tünetei nem kifejezetten észlelhetők, és emiatt a betegséget nem lehet kétségtelenül felismerni.

(3) Fertőzőttnak kell tekinteni azt az állatot, amelyen betegségre utaló tünetek nem észlelhetők ugyan, de amelynek fertőzőtsége — a Szabályzatban az illető betegségre vonatkozóan leírtak szerint — bizonyítható.

(4) Fertőzőtségre gyanús az az állat, amelyen a betegség tünetei nem észlelhetők, de amelyet a beteg, betegségre gyanús vagy fertőzött állatokkal a betegség megállapítását megelőzően, az egyes betegségekre vonatkozó megfigyelési időn belül és a betegség megállapítása után — az adott betegségre jellemző leghosszabb lappangási időt figyelem-

be véve — együtt tartottak, vagy érintkeztek olyan személyekkel, ragályhordozó tárgyakkal, akik (amelyek) a betegséget terjeszthetik.

A betegségbejelentési kötelezettség

104. §

(1) A Tv. 6. §-ának (1) bekezdésében meghatározott betegség bejelentésének kötelezettsége abban az esetben is fennáll, ha egészségesnek látszó állat vágására kerül sor, de a levágott állaton betegségre gyanút keltő elváltozást észleltek.

(2) Állatokat tartó, tenyésztő üzem esetében a bejelentés megtételére mindazon személyek kötelesek, akik az állatok felügyeletét, őrzését, gondozását, ápolását, felvásárlását, levágását, vagy az állati hullák ártalmatlanná tételét foglalkozásszerűen látják el, illetve azok is, akik az állatokkal érintkeznek. E személyeket a bejelentési kötelezettség teljesítése alól az a körülmény sem mentesíti, hogy a bejelentés megtételére más is köteles. A bejelentést az állampolgár az állatorvosnak köteles megtenni.

(3) A bejelentést szóban, írásban, és megbízott útján lehet megtenni.

(4) A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) az állattartó nevét, lakcímét;
- b) a beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús, illetőleg elhullott, levágott vagy leölt állatok tartási helyét, fajtát, számát, korát, hasznosítását, vadon élő állat esetében az észlelés helyét;
- c) a bejelentés időpontjait az állatokon észlelhető, illetőleg az elhullásuk, levágásuk vagy leölésük előtt észlelt tüneteket, valamint ezután rajtuk észlelt elváltozásoknak lehetőleg pontos leírását;
- d) mindazokat a körülményeket, amelyek a betegség mielőbbi megállapítását és a betegség leküzdését elősegítik.

(5) Aki rendellenesen viselkedő kóbor ebet, macskát vagy vadon élő állatot észlel, azt szintén köteles bejelenteni.

(6) Ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegséget valamely helyen hatóságilag már megállapították, a zárlat, forgalmi korlátozás, elkülönítés tartama alatt ugyanabban a betegségben történt újabb megbetegedéseket az eljáró hatósági állatorvos rendelkezése szerint kell bejelenteni.

(7) Az állattartó köteles a hatósági állatorvos intézkedéséig a beteg, betegségre, vagy fertőzőtségre gyanús állatot azon a helyen, ahol a megbetegedést, a betegség vagy fertőzőtség gyanúját észlelték, illetőleg ahol az elhullás, levágás vagy leölés történt, elkülöníteni.

A bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek

105. §

A bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek a következők:

1. ragadós száj- és körömfájás
2. hólyagos szájgyulladás
3. sertések hólyagos betegsége (SVD)
4. keleti marhavész
5. kiskérődzők pestise
6. szarvasmarhák ragadós tüdőlobja
7. bőrcsomósodáskór
8. Rift-völgyi láz
9. kéknyelv betegség
10. juhhimlő és kecskehimlő
11. afrikai lópestis
12. afrikai sertéspestis
13. klasszikus sertéspestis
14. madárinfluenza (klasszikus baromfipestis)
15. baromfipestis (Newcastle-betegség)
16. szarvasmarhák gümőkórja
17. fertőző sertésbénulás
18. veszettség
19. takonykór
20. tenyészbenaság
21. lovak fertőző kevésvérűsége
22. lovak fertőző agy- és gerincvelő gyulladása
23. nyulak vérzéses betegsége
24. mézelő méhek nyúlós és enyhébb költésrothadása
25. szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE)
26. sertések szaporító és légzőszervi tünetegyüttese (PRRS)
27. brucellózis
28. kacsapestis (kacsák vírusos bélgyulladása)
29. Aujeszky-féle betegség
30. lépfene
31. rühösség
32. szarvasmarhák enzootikus leukózisa
33. pontyfélék tavaszi virémiája
34. pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai a szabályzatban részletezett fertőző és parazitás állatbetegségek gyanúja esetén

106. §

(1) Ha a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségről, betegség gyanújáról, fertőzőtségről vagy fertőzőtség gyanújáról tudomást szerez, a Tv. 42. §-ának (4) bekezdése alapján haladéktalanul köteles

a) a hatósági állatorvost és a területen működési jogosultsággal rendelkező magánállatorvost értesíteni;

b) a hatósági állatorvosnak a helyszínre történő megérkezéséig az állathullá(ka)t, a beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állat(ok)nak az egészségesektől való elkülönítésére az állattartót kötelezni;

c) állatszállítási és marhalevél kezelési tilalmat elrendelni;

d) a beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állatok termékenyítését vagy fedeztetését felüggeszteni és a helyben szokásos módon közzétenni;

e) azokat a helyeket, ahol a b) pontban említett állatok megfordultak, megfordulhattak — vagy halak esetében az összefüggő vízrendszert — előzetesen helyi zárlat alá helyezni;

f) az állatorvos megérkezéséig a 112. §-ban foglaltak szerint eljárni, ha a betegséget vagy ennek gyanúját szállítás közben észlelik;

g) a betegség hatósági megállapítása esetén — a hatósági állatorvossal történt konzultáció után — azt a helyben szokásos módon közzétenni;

h) a zárlat alatt álló helyen tartózkodó személyek élelmezéséről és az állatok takarmányozásáról — a költségek megtérítése ellenében — gondoskodni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti, a jegyző által elrendelt ideiglenes hatósági intézkedés negyvennyolc órán túli fenntartása csak a hatósági állatorvos hozzájárulásával lehetséges.

(3) A települési önkormányzat jegyzője által elrendelt hatósági intézkedés végrehajtása során felmerült és igazolt költségek megtérítéséről a minisztérium gondoskodik.

AZ ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT ÁLTALÁNOS FELADATAI A BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG ALÁ TARTOZÓ ÁLLATBETEGSÉGEK ESETÉN

A magánállatorvos feladatai bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség gyanúja esetén

107. §

Ha a magánállatorvos, állatnak bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségben történt megbetegedéséről, betegség gyanújáról, fertőzöttségéről, fertőzöttség gyanújáról értesül, köteles

a) vizsgálat céljából a helyszínre haladéktalanul kiszállni;

b) bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség gyanújának észlelése esetén az állatbetegség leküzdésére vonatkozó tevékenységet elkezdni;

c) a betegség helyhez kötése, valamint az emberi egészség megóvása érdekében szükséges magatartásra az állattartót utasítani;

d) az illetékes hatósági állatorvost és a helyi önkormányzat jegyzőjét haladéktalanul értesíteni.

A hatósági állatorvos feladatai

108. §

(1) Ha a hatósági állatorvos állatnak bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségben történt megbetegedéséről, betegség gyanújáról, fertőzöttségéről, fertőzöttség gyanújáról, továbbá beteg állat elhullásáról értesül, az egyes betegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályok figyelembevételével köteles

a) vizsgálat céljából a helyszínre a legrövidebb időn belül kiszállni és azt követően, ha a betegséget vagy annak gyanúját észlelte, arról a kerületi főállatorvosnak és az állomásnak rövid úton jelentést tenni, és a fertőzött hely állatállományát nyilvántartásba venni;

b) tájékozódni a települési önkormányzat jegyzőjének intézkedéseiről és amennyiben a betegség, a betegség gyanúja, a fertőzöttség vagy a fertőzöttség gyanúja kizárható, a tett intézkedések hatályon kívül helyezését kezdeményezni;

c) amennyiben a települési önkormányzat jegyzője nem intézkedett, a 106. §-ban előírtakat elrendelni;

d) a betegség eredetének, elterjedésének vagy továbbhurcolásának felderítése céljából a vizsgálatot megkezdni;

e) közegészségügyi jelentőségű betegség vagy ennek gyanúja esetén a tényekről a háziorvost haladéktalanul értesíteni;

f) a részletes szabályokban előírt mintavételt, szűrővizsgálatot az állomással egyeztetve elvégezni vagy elvégeztetni, és az utóbb említett esetben a munkát ellenőrizni;

g) a részletes szabályokban előírt védőoltást, gyógykezelést elvégezni, illetve annak szakszerű elvégzését ellenőrizni;

h) a részletes szabályokban előírt marhalevél kezelési tilalmat elrendelni;

i) a betegséget hatóságilag megállapítani, amelyhez az egyes betegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályok szerint kell felülvizsgálatot kérnie;

j) helyi zárlatot, hatósági megfigyelést és forgalmi korlátozást elrendelni.

(2) Bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség megállapítása esetén a hatósági állatorvos a 15. számú függelék szerinti adatfelvételi lapot és jegyzőkönyvet köteles készíteni, és azt három évig megőrizni.

(3) A fertőzött községgel szomszédos települések hatósági állatorvosait a betegség fellépéséről telefonon, majd azt követően írásban értesíteni kell.

(4) A hatósági állatorvos az állatbetegségek állásáról minden hónap első napján a 16. számú függelék szerint a kerületi főállatorvosnak köteles jelentést tenni, az illetékeségi területén előforduló fertőző állatbetegségekről a 17. számú függelék szerinti nyilvántartást vezetni.

(5) A fertőző állatbetegség megszűnését a hatósági állatorvos köteles a kerületi főállatorvosnak jelenteni, s erről a szomszédos települések hatósági állatorvosa(i)t értesíteni.

(6) A hatósági állatorvos köteles az adott betegség leküzdésére elrendelt fertőtlenítést irányítani és ellenőrizni.

A kerületi főállatorvos feladatai

109. §

(1) Ha a kerületi főállatorvos a hatósági állatorvos jelentéséből vagy egyéb úton tudomást szerez bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség fellépéséről, annak gyanújáról, fertőzöttségről vagy a fertőzöttség gyanújáról, köteles

a) a helyszínen vizsgálatot tartani;

b) a betegségnek, a betegség gyanújának, a fertőzöttségnek vagy a fertőzöttség gyanújának kizárása esetén a hatósági állatorvos rendelkezéseit hatályon kívül helyezni.

(2) A kerületi főállatorvos betegség, betegség gyanúja, fertőzöttség vagy fertőzöttség gyanúja megerősítése esetén köteles

a) a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni, s ezeket szükség szerint kiegészíteni vagy módosítani;

b) az állomásnak haladéktalanul jelentést tenni;

c) a részletes szabályozásban meghatározott esetekben leölést, diagnosztikai célú leölést és jogosultság esetén az állami kártalanítást elrendelni;

d) a betegség eredetére és elhurcolására irányuló vizsgálatot kiegészíteni, s szükség esetén az eredményt az állomásnak haladéktalanul jelenteni;

e) bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség fellépése esetén részleges vagy teljes községi zárlatot elrendelni, illetve a betegség megszűntekor azt feloldani;

f) a fertőző állatbetegségek nyilvántartását a 17. számú függelék szerint vezetni;

g) a fertőző állatbetegségek helyzetét minden hónap második napján a 16. számú függelék szerint az állomásnak jelenteni.

Az állomás feladatai bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek megállapítása esetén

110. §

(1) Az állomás a betegség hatósági megállapítása előtt az egyes betegségekre vonatkozó részletes szabályok figyelembevételével végez felülvizsgálatot.

(2) Az állomás köteles

a) a kerületi főállatorvos intézkedéseit ellenőrizni, szükség esetén azokat kiegészíteni vagy módosítani, továbbá a betegség eredetének, illetve tovahurcolásának felderítésére irányuló vizsgálatok irányítását átvenni;

b) ha a betegség más megyéből származik vagy ennek gyanúja merül fel, illetve áthurcolásának lehetősége áll fenn, erről az illetékes állomást értesíteni;

c) szükség esetén a védekezés céljából állatorvosokat, szaksegégeket — a kerületi főállatorvos útján — kirendelni;

d) a részletes szabályokban meghatározott esetekben a védőkörszetet elrendelni;

e) a részletes szabályokban foglaltak szerint a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség jelentkezését a minisztériumnak jelenteni, s a meghatározott esetekben annak utasítása szerint eljárni;

f) a betegségek állásáról a 17. számú függelék szerint nyilvántartást vezetni;

g) a kerületi főállatorvosok jelentése alapján, a 16. számú függelék szerint az állatbetegségek állását minden hónap harmadik napján a minisztériumnak jelenteni;

h) a betegség elterjedésének felderítésére szolgáló diagnosztikai vizsgálatokat, a leküzdéshez és a tovaterjedés meggátolásához szükséges vakcinázást, gyógykezelést, fertőtlenítést elrendelni.

Az állatbetegségnek a megállapításával egy időben történő megszüntté nyilvánítása

111. §

(1) A bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegséget a megállapítással egyidejűleg megszüntté kell nyilvánítani, ha azt hullán állapították meg, és a községben beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állat nincs; ha volt, levágták, leölték vagy ebből a célból más községbe szállították, és a fertőtlenítést elvégezték.

(2) Az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek legrövidebb lappangási ideje, valamint a betegség megszünttetése szempontjából figyelembe veendő, és az utolsó fertőzési lehetőségektől számított megfigyelési idő a következő:

	lappangás	megfigyelés
ragadós száj- és körömfájás	2	14 nap
hólyagos szájgyulladás	2	21 nap
sértések hólyagos betegsége (SVD)	1	28 nap
keleti marhavész	3	21 nap
kiskérődzők pestise	4	21 nap
szarvasmarhák ragadós tüdőlobja	14	180 nap
bőrcsomósodáskór	4	28 nap
Rift-völgyi láz	1	30 nap
kéknyelv betegség	5	40 nap
juhhimlő és kecskehimlő	4	21 nap
afrikai lópestis	3	40 nap
afrikai sertéspestis	2	40 nap
klasszikus sertéspestis	3	40 nap
madárinfluenza (klasszikus baromfipestis)	1	21 nap

	lappan - gás	megfi- gyelés
newcastle-betegség (baromfipestis)	1	21 nap
szarvasmarhák gümőkórja	30	— nap
fertőző sertésbénulás	7	40 nap
veszettség	7	180 nap
takonykór	14	180 nap
tenyészbénulás	5	180 nap
lovak fertőző kevésvérűsége	5	180 nap
lovak agy- és gerincvelő gyulladása		21 nap
nyulak vérzékes betegsége	1	60 nap
mézélő méhek nyúlós költésrothadása	7	60 nap
mézélő méhek enyhébb költésrothadása	3	15 nap
szarvasmarhák szivacsos agyvelőbánt. (BSE)		—
sertések szaporító- és légzőszervi tünetegyüttese (PRRS)	5	6 nap
brucellózis		14 nap
kacsapestis (kacsák vírusos bélgyulladása)		2 nap
Aujeszký-féle betegség	2	30 nap
lépfene	3	20 nap
rühösség	7	42 nap
szarvasmarhák enzootikus leukózisa		21 nap
pontyfélék tavaszi virémiája		—
pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása		—

(3) A megfigyelési időt attól az időponttól kell számítani, amely időpontban a megfigyelés alá vont állat beteg, vagy betegsége gyanús állattal, ilyen állat hullájával, nyers termékével vagy a betegségterjesztő tárggyal utoljára érintkezett.

(4) Nem kell a községet a megállapított betegséggel fertőzöttnek tekinteni, ha a betegséget

a) lábon hajtás vagy szállítás közben feltartóztatott állatokon állapították meg, és egyidejűleg megszüntté nyilvánították;

b) más községből közvetlenül a vágóhidra, vágóállatvására behozott állaton állapították meg;

c) oltás okozta (oltási reakció), és csak az oltott állatok betegedtek meg.

Eljárás, ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegséget szállítás közben állapítják meg

112. §

(1) Ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegséget, annak gyanúját vagy a fertőzöttség gyanúját az állatok szállítása vagy lábon hajtása során észlelik, a hatósági és a magánállatorvos köteles az állatok továbbszállítását megtiltani, és a betegségről, illetve annak gyanújáról vagy a fertőzöttség gyanújáról a kerületi főállatorvost és az állomást értesíteni.

(2) A külföldről érkező állatszállítmányt — ha az állatokon fertőző betegséget vagy annak gyanúját állapítják meg — az állategészségügyi határállomáson fel kell tartóztatni, s arról a határállomás szerint illetékes állategészségügyi állomást, valamint a minisztériumot rövid úton (távíratilag vagy telexen) értesíteni.

(3) Ha a fertőző állatbetegséget vagy annak gyanúját az országhatár és a hazai célállomás között állapítják meg, az (1) bekezdés szerint kell eljárni.

VII. Fejezet

JÁRVÁNYÜGYI INTÉZKEDÉSEK

Az elkülönítés szabályai

113. §

(1) Fertőző állatbetegség vagy parazitózis, illetőleg ezek gyanújának észlelése esetén a hatósági állatorvos elrendelheti, hogy az állattartó az állatot külön épületben vagy helyen — ha erre nincs lehetőség, az egészséges állatokkal egy épületben, de ezektől elkülönítve — úgy tartsa, hogy a beteg és egészséges állatok egymással ne érintkezhessenek (elkülönítés).

(2) Elkülönítés elrendelése esetén

a) a személyforgalmat oly módon kell korlátozni, hogy az elkülönített helyekre csak azok a személyek juthassanak be, akiknek ottléte feltétlenül szükséges;

b) az elkülönített állatok tartásánál felhasznált anyagokat, eszközöket, takarmányt, illetőleg trágyát, almot és hulladékot külön kell kezelni, hogy azok útján a fertőzés tovább ne terjedhessen.

A hatósági megfigyelés szabályai

114. §

Hatósági megfigyelésen azt az eljárást kell érteni, amikor olyan állat vagy állomány kerül ún. megfigyelési zárlat alá, amely egészségesnek látszik ugyan, de fertőzött állattal, ragályfogó tárggyal, állatot tartó (gondozó, kezelő stb.) személlyel érintkezett, s ennek következtében várható, hogy az adott betegségre meghatározott megfigyelési időn belül a betegség klinikai tünetekben is jelentkezik. A hatósági megfigyelést az illetékes hatósági állatorvos rendeli el.

115. §

(1) A hatósági megfigyelés tartama alatt az állattartó a megfigyelés alá helyezett állaton észlelt tüneteket, a betegség tüneteinek megszűnését vagy az állat elhullását haladéktalanul köteles a hatósági állatorvosnak bejelenteni.

(2) A hatósági állatorvos köteles

a) a megfigyelés alá helyezett állatokat a részletes szabályokban előírtak szerint, az állattartó bejelentése esetén pedig haladéktalanul megvizsgálni;

b) a hatósági megfigyelés időtartama alatt a betegségre gyanús állat, több ilyen állat közül pedig a betegségre legjellemzőbb tüneteket mutató állat kórmeghatározás céljából történő leölésének elrendelésére a kerületi főállatorvosnak javaslatot tenni;

c) ha a gyanúba vett, bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség leküzdésére vonatkozó szabályok azt kötelezővé teszik, a hatósági rendelkezésre történő leölés helyett a betegségre és a fertőzősége gyanús állatokat, illetőleg az azokból származó vizsgálati anyagot diagnosztikai eljárásnak alávetni;

d) a hatósági megfigyelés tartama alatt történetekről eljárási jegyzőkönyvet készíteni; a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni annak a betegségnek a megnevezését, amelynek gyanúját megállapította, továbbá az állattartó nevét és lakóhelyét (utca, házszám), az állat(ok) ivarát, súlyát, létszámát, azonosítási számát, fajtáját, korát, a kórelőzményi adatokat, a tartás helyét, a betegségre gyanús állat(ok) leírását és az észlelt tüneteket, végül a betegség határozott megállapítása céljából tett intézkedéseket;

e) a betegség megállapítása előtt bekövetkezett elhullás vagy kényszervágás okát felderíteni.

116. §

(1) A megfigyelési zárlat tartama alatt bekövetkezett elhullások, kényszervágások esetében a hatósági állatorvos köteles az állatot felboncolni, erről jegyzőkönyvet készíteni, és — ha ez a betegség megállapításához szükséges — vizsgálati anyagot küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe.

(2) Ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség gyanúja a megfigyelés alatt nem igazolódott be, a hatósági állatorvos köteles a megfigyelési zárlatot feloldani.

A forgalmi korlátozás

117. §

(1) A forgalmi korlátozás alá helyezett községből (városból) vagy annak meghatározott részéből, állattartó helyről (udvarból, majorból, telepről, legelőről, legelő-részből, erdőből, erdőrészből) a betegségre fogékony állatokat kivinni, vagy oda bevinni nem szabad.

(2) A forgalmi korlátozást a hatósági állatorvos rendeli el.

(3) Ha a megállapított állatbetegség leküzdésére vonatkozó részletes szabályok mást nem tartalmaznak, a forgalmi korlátozást a következő rendelkezések szerint kell végrehajtani:

a) az állatokat abban a községben kell forgalmi korlátozás alá helyezni, amelyben azokon az állatbetegséget

vagy annak gyanúját megállapították, vagy ahol azokat a fertőzőség gyanújának megállapítása idején tartották;

b) az állatokat olyan módon kell forgalmi korlátozás alatt tartani, hogy a beteg, a betegségre gyanús és fertőző állatok a fertőzősége gyanúsakkal, mindezek pedig a betegség iránt fogékony egyéb állatokkal ne érintkezhesenek;

c) a legelőre nem járó és a legelőről vagy erdőből hazajáró állatokat, ha nem lehet az utóbbiakat ott tartani vagy elkülöníteni, a rendes tartási helyükön kell elkülöníteni;

d) az állandóan legelőn vagy erdőn tartott állatokat a legelőnek vagy erdőnek azon a részén kell elkülöníteni, ahol az állatok a megbetegedés idején legeltek, lépfene esetén a legelő vagy erdő nem fertőző, de az erdőnek legeltetésre engedélyezett részén.

A helyi zárlat

118. §

(1) Helyi zárlaton állattartó hely, takarmánykeverő üzem, baromfikeltető, vágóhíd, állatpiac, állatvásártér vagy egyéb hely zárlatát kell érteni, ahonnan állat, állati termék és fertőzést közvetítő tárgy nem vihető ki, ahová állat nem vihető be, ahol a termékenyítés és a fedeztetés szünetel, a személyforgalom pedig korlátozott. A lezárt területre csak hatósági állatorvosi engedéllyel, és azok léphetnek be, akiknek ottléte az állatok ellátásához, gyógyításához vagy egyéb elengedhetetlen okból szükséges. A lezárt területről csak teljes személyi fertőtlenítés után szabad kilépni.

(2) Helyi zárlat alá kell helyezni mindazokat a helyeket, ahol a betegséget, a betegség vagy a fertőzőség gyanúját megállapították, továbbá azokat a helyeket is, ahol beteg, fertőző vagy fertőzősége gyanús állatok megfordultak, az utóbbiakat akkor is, ha ott a betegség iránt fogékony állatok ugyan nincsenek, de a megállapított állatbetegség leküzdésére vonatkozó részletes szabályok azt kötelezővé teszik (pl. takarmánykeverő üzem, vágóhíd, tejüzem), valamint azokat az udvarokat, ahová vagy ahonnan a lezárt udvarokból személyi forgalom volt.

(3) Ha a megállapított állatbetegség leküzdésére vonatkozó részletes szabályok mást nem tartalmaznak, több térbelileg jól elkülönített, egymástól távol eső részből (tanyából, majorból stb.) álló állattartó üzemnek csak azt a részét kell helyi zárlat alá helyezni, ahol a betegség vagy annak gyanúja jelentkezett.

(4) A helyi zárlat alá helyezett állattartó üzemben belül a hatósági állatorvos hozzájárulása nélkül állatokat átcsoportosítani nem szabad.

(5) A személyforgalom különleges korlátozása, az őrszolgálat szervezése, a kötelező oltás, az állatoknak ideiglenes vagy tartós megjelölése, az állati nyers termékek, állathullák, alom és trágya ártalmatlanná tétele, a fedeztetés megtiltása, a vásárok tilalma és más különleges szabá-

lyok alkalmazása tekintetében, a Szabályzatnak az egyes fertőző állatbetegségek leküzdésére vonatkozó része szerint kell eljárni.

(6) A helyi zárlat megvalósításához szükséges tárgyi feltételek költségei az állattulajdonost terhelik.

A községi zárlat

119. §

(1) Ha a bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség leküzdésére vonatkozó részletes szabályok azt kötelezővé teszik, a kerületi főállatorvos a község, város, megyei város, főváros, fővárosi kerület, (a továbbiakban együtt: község) egész területére kiterjedő teljes, vagy annak egyes részeire kiterjedő részleges községi zárlatot köteles elrendelni. A részleges községi zárlat minimális területe a helyi zárlati területet körülvevő három kilométer sugarú kör területe.

(2) Azt, hogy a zárlatot milyen állatfaj(ok)ra és milyen ragályterjesztő tárgyakra kell elrendelni, a leküzdés részletes szabályai tartalmazzák.

(3) A zárlat alatt álló

a) községből — a részletes szabályokban meghatározott kivételekkel — tilos állatokat, azok nyers termékeit, betegségeket terjesztő vagy terjeszthető anyagokat és tárgyakat kivinni;

b) községbe tilos fogékony állatokat bevinni;

c) községben tilos állatokat közösen legeltetni, állatvásárt, -piacot, -felvásárlást vagy -kiállítást tartani, fogékony állatot fedeztetni vagy termékenyíttetni;

d) községben a részletes szabályokban meghatározott esetekben a személyi forgalom is korlátozható.

120. §

(1) Részleges községi zárlat elrendelésének van helye, ha

a) a község egyes részeit természetes vagy annak tekinthető határvonal (folyó, csatorna stb.) választja el egymástól, vagy a község bel- és külterülete nem összeépült, és

b) a községrészek állatállományának érintkezése megakadályozható.

(2) A kerületi főállatorvos a teljes zárlat alá helyezett községnek a fertőzött helytől távol eső területeit a határvonalak pontos meghatározásával a betegség megállapításakor vagy a betegség fennállása alatt is mentesítheti a községi zárlat alól, ha

a) a betegség a zárlat alá helyezett községben, illetőleg községrészben még nem terjedt el, továbbá

b) a mentesíteni kívánt részeknek a betegség iránt fogékony állatállománya a fertőzött területek fogékony állatállományával egyáltalán nem érintkezett, és

c) ezek a községrészek a betegségtől mentesek.

(3) A kerületi főállatorvos a részleges községi zárlat elrendelése esetén vázlatos helyszínrajzot köteles készíteni, és a települési önkormányzat jegyzőjének átadni. A helyszínrajzon a község határát, belterületét, a fertőzött helyeket és a részleges községi zárlat alá helyezett, illetőleg a mentesített területeket kell feltüntetni.

Marhalevél-kezelési tilalom

121. §

(1) Ha a Tv. 13. §-ának (1) bekezdésében említett állatfajon bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegséget állapítanak meg és emiatt elkülönítés, hatósági megfigyelés, helyi zárlat, forgalmi korlátozás, továbbá községi zárlat vagy védőkörzet elrendelésére kerül sor, a hatósági állatorvos köteles az érintett községekben marhalevél-kezelési tilalmat elrendelni.

(2) A tilalom a marhalevél kiváltására, pótlására, másodlat kiváltására, tulajdonát ruházás és irányítás rávezetésére, az állategészségügyi igazolás kiadására vagy megújítására vonatkozik.

(3) A tilalmat a marhalevélnyombe az utolsó bejegyzést követő helyre a hatósági állatorvos jegyzi be.

(4) Az (1) bekezdésben említett korlátozó intézkedések enyhítése esetén a hatósági állatorvos írásban engedélyezheti a marhalevél-kezelést. Az engedélyben fel kell tüntetni a korlátozó intézkedés alól enyhítést adó hatóság megnevezését, a határozat számát, az állattulajdonos és az állatok adatait (faj, fajta, ivar, kor, szám, egyedi tartós megjelölés), a régi és az engedélyezett új rendeltetési helyet. Irányítást csak az engedélyen feltüntetett új rendeltetési helyre szabad kiállítani. Az engedélyt a marhalevél-kezelő egy évig köteles megőrizni.

(5) A marhalevél-kezelési tilalmat az (1) bekezdésben említett korlátozó intézkedések feloldásával egy időben — a marhalevélnyombe történő bejegyzéssel — a hatósági állatorvos szünteti meg.

(6) A tilalom megszüntetése után a marhalevél-váltási kötelezettséget harminc napon belül kell teljesíteni.

(7) A marhalevél-kezelési tilalom betartását az állategészségügyi hatóság ellenőrzi.

A védőkörzet

122. §

(1) A védőkörzetet a betegség megállapításának helyétől kiindulva legalább tíz kilométer sugarú kör által határolt területen kell kialakítani, amely azonban — a részletes szabályokban meghatározott esetekben — összefüggő, nagyobb területre is kiterjeszthető.

(2) A védőkörzet kialakítását a betegség helye szerint illetékes állomás határozattal rendeli el, és arról az érintett szerveket tájékoztatja.

(3) A védőkörzet nem fertőzött községeiből csak az állomás vagy — ha a földművelésügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) megbízottat küldött ki — a minisztériumi megbízott engedélyével szabad a megállapított fertőző betegség iránt fogékony állatokat, ilyen állatok nyers termékeit, növényi és állati eredetű takarmányt vagy fertőzés terjesztésére alkalmas tárgyat kivinni, a védőkörzettel nyilvánított területen keresztül a betegség iránt fogékony állatokat lábon hajtani, illetőleg ilyen állatokat, állatok nyers termékeit a védőkörzeti területre bevinni.

(4) A védőkörzetre vonatkozó egyéb szabályokat az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségek leküzdésére vonatkozó részletes előírások tartalmazzák.

Zárlat és forgalmi korlátozás enyhítése

123. §

(1) Elkülönítést megszüntetni, a zárlat vagy forgalmi korlátozás alatt álló helyről, községből, valamint védőkörzetből állatot vagy más, korlátozás alá vont terméket, anyagot kivinni, illetőleg ezekre a helyekre állatokat bevinni csak engedéllyel szabad.

(2) Engedélyt — az egyes állatbetegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályokra is tekintettel —

- a) elkülönítés megszüntetésére a hatósági állatorvos,
- b) forgalmi korlátozás és helyi zárlat alól

ba) a bevétel és az azonos községbe történő kiszállítás esetén a hatósági állatorvos,

- bb) más községbe történő kiszállítás esetén az állomás,
- c) községi zárlat alól az állomás

adhat.

(3) Az engedély iránti kérelmet a hatósági állatorvosnál kell előterjeszteni, aki a beadványt a (2) bekezdés bb) és c) pontjaiban meghatározott esetekben az állomásnak, illetve a kerületi főállatorvosnak küldi meg.

(4) A beadványnak tartalmaznia kell az állattartó nevét, címét, a kivitel vagy bevétel célját és okát, az állatok, illetőleg a korlátozás alá vont termék, anyag stb. származási és rendeltetési helyét, az állatok fajtát, korát, nemét, számát, hasznosítását és egyedi tartós megjelölését. Ha az egyes állatbetegségekre vonatkozó részletes szabályok szerint az állatok ki- vagy bevitelére védőoltáshoz, az egyéb anyagok bevitelére pedig kezeléshez (hőkezelés, fertőtlenítés stb.) kötött, az annak megtörténtét igazoló állatorvosi bizonyítványt a beadványhoz csatolni kell.

(5) Más megyébe történő kiszállítás előtt az engedélyező köteles előzetesen megszerezni a rendeltetési hely szerint illetékes állomás hozzájárulását.

(6) Az engedély kiadásáról — a ki- vagy bevételnek megfelelően — értesíteni kell a származási vagy rendeltetési hely szerint illetékes állatorvost, illetőleg az állomást.

(7) Az engedélynek tartalmaznia kell a (4) bekezdésben megjelölt adatokon túl a ki- vagy bevétel feltételeit és az engedély érvényességének időtartamát.

(8) Ha az állatok kivitele jogszabályban meghatározott marhalevél-kezelési kötelezettséggel jár, a marhalevél-kezelési tilalom alól a hatósági állatorvos a 121. § (4) bekezdése szerint ad felmentést.

124. §

(1) Az engedélyes köteles a kivitel vagy bevétel időpontját az elszállítás előtt, illetőleg a megérkezés után azonnal a hatósági állatorvosnak bejelenteni és a szállítási engedélyt átadni.

(2) Ha az egyes fertőző állatbetegségek leküzdésére vonatkozó szabályok ezt előírják, az állatok csak kedvező eredményű állatorvosi vizsgálat és az előzetes helyszíni szemle után szállíthatók el. Ilyen esetben az engedélyen a vizsgálati eredményt is fel kell tüntetni.

(3) Az állatokat csak az előírt feltételekkel, a kijelölt útvonalon és helyre szabad kiszállítani, azok tulajdonjoga útközben másra nem ruházható át. Az állatokat a részletes szabályokban meghatározott esetekben kísérővel, megállás nélkül a célállomásig kell szállítani.

Eljárás az állatbetegségek megszűnése esetén

125. §

(1) Az egyes állatbetegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályok figyelembevételével a helyi zárlatot fel kell oldani, és a betegség leküzdésére tett egyéb intézkedések hatályát is meg kell szüntetni, ha

a) a zárlat alatt álló helyen bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség iránt fogékony állat már nincs (mind elhullott, valamennyit levágták, leölték, elszállították), vagy

b) a zárlat alatt álló helyen tartott, betegség iránt fogékony állatok között az utolsó beteg vagy betegsége gyanús állat elhullásának, levágásának, leölésének vagy felgyógyulásának, illetőleg az utolsó beteg vagy betegsége gyanús állat elszállításának időpontjától számított — az illető betegségekre előírt — megfigyelési időtartama alatt újabb megbetegedés nem történt;

c) a részletes szabályozásban meghatározott diagnosztikai vizsgálatok negatív eredménnyel lezártak; és

d) az a) és b) pontban foglalt esetekben a kötelező fertőtlenítést végrehajtották.

(2) A forgalmi korlátozást, illetőleg az elkülönítést az egyes állatbetegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályokban meghatározott feltételek teljesítése és a fertőtlenítés megtörténte után kell feloldani.

(3) A területi zárlat (községi zárlat, védőkörzet) feloldása tekintetében az egyes állatbetegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályok az irányadók.

126. §

(1) A betegséget hatóságilag megszüntté kell nyilvánítani, ha a községben helyi zárlat alatt álló hely már nem maradt, forgalmi korlátozás vagy elkülönítés alatt egy állat sincs, és az elrendelt területi zárlatot is feloldották.

(2) Az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségek megfigyelési idejét a betegségek leküzdésére vonatkozó részletes szabályok állapítják meg.

(3) A fertőtlenítést ellenőrző hatósági állatorvos köteles a helyi zárlat, illetőleg a forgalmi korlátozás vagy az elkülönítés alatt álló és az ezekkel együtt tartott fogékony állatokat a helyszínen gondosan megvizsgálni, és azok létszámát a betegség bejelentésének időpontjában megállapított létszám alapján ellenőrizni.

(4) A helyi zárlatnak, a forgalmi korlátozásnak, az elkülönítésnek, a községi zárlatnak, illetőleg a védőkörzetnek — a fertőtlenítést ellenőrző állatorvos javaslata alapján történő — feloldása és a betegség megszüntté nyilvánítása annak a hatóságnak a hatáskörébe tartozik, amely azt a betegség megállapításakor elrendelte.

Fertőtlenítés

127. §

(1) Az állategészségügyi hatóság járványügyi intézkedésként fertőtlenítést rendelhet el.

(2) A fertőtlenítést a rendelkezésnek megfelelően és késedelem nélkül végre kell hajtani.

128. §

(1) A fertőtlenítés célja:

a) fertőző állatbetegségek, továbbá az ember és a környezet fertőződésének megelőzése (folyamatos, illetve időszakos fertőtlenítés);

b) fertőző állatbetegség leküzdése (a betegség alatti folyamatos, ismételt, előzetes fertőtlenítés).

(2) A fertőtlenítés módja lehet

a) egyszerű: amikor a betegségek megelőzése vagy leküzdése során kisebb ellenállóképességű kórokozók elpusztítása, gyérítése a cél;

b) szigorított: amikor meghatározott kórokozók elpusztításával az adott kórokozóktól mentes környezetet kell kialakítani;

c) zárlat feloldása előtt, a betegség leküzdésére tett intézkedés befejezésekor végfertőtlenítést kell végrehajtani.

129. §

(1) A fertőtlenítés elvégzése vagy elvégeztetése az állattartó kötelessége. A fertőtlenítő anyagok költsége az állattartót terheli, a miniszter által meghatározott esetek kivételével, amikor a fertőtlenítő anyagokat és eszközöket az állam díjtalanul bocsátja az állattartó rendelkezésére. Az állattartó ilyen esetben is köteles a fertőtlenítés elvégzésében közreműködni, a hatósági állatorvos utasításait végrehajtani (takarítás, a hullák elföldelése stb.).

(2) Bármely fertőtlenítés elvégzése szempontjából fontos, hogy

a) a fertőtlenítést mindenkor alapos tisztogatás, takarítás előzze meg;

b) a fertőtlenítéshez a célnak megfelelő, engedélyezett fertőtlenítő anyag kerüljön felhasználásra, az előírt technológia szerint.

(3) A Szabályzatban meghatározott esetekben a használt almot, trágyát, szennyvizet, a takarmányt, az állatok tartási helyét stb. a hatósági állatorvos utasításai szerint kell fertőtleníteni.

(4) A fertőtlenítés végrehajtását az állományt kezelő, vagy az üzemet felügyelő állatorvos irányítja. A bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségek megelőzésével, leküzdésével kapcsolatban elrendelt fertőtlenítést a hatósági állatorvos irányítja és ellenőrzi.

(5) Ha a fertőtlenítésre kötelezett a fertőtlenítést határidőre és a megkívánt módon nem végzi el, azt az állattartó költségére kell elvégeztetni.

130. §

(1) A fertőtlenítő anyagokról, azok tárolásáról és szakemberi felhasználásáról a 18. számú függelékben foglalt Fertőtlenítési útmutató ad részletes tájékoztatást, és tartalmazza a különböző létesítmények, anyagok, eszközök fertőtlenítésének gyakorlati végrehajtására vonatkozó eljárást.

(2) A biztonságosan nem fertőtleníthető tárgyakat elégetéssel célszerű megsemmisíteni.

131. §

(1) Fertőtlenítéskor be kell tartani a közegészségügyi, környezetvédelmi, munka- és balesetvédelmi előírásokat, valamint tekintettel kell lenni arra, hogy a fertőtlenítés az állatok egészségét ne károsítsa.

(2) Fertőtlenítést csak olyan személyek végezhetnek, akik

- a) megfelelő védőruhát és védőfelszerelést viselnek;
- b) munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálattal rendelkeznek;
- c) a szükséges munkavédelmi-szakmai oktatásban részesültek.

(3) Fertőtlenítési munka közben étkezni és dohányozni tilos.

(4) A bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségek leküzdésével kapcsolatos fertőtlenítés befejezése után, a terület elhagyása előtt fertőtleníteni kell a közreműködő személyeket és a fertőtlenítéshez használt eszközöket is.

(5) Az (1)–(4) bekezdésekben előírt szabályok megtartása, illetve feltételek megvalósítása a fertőtlenítést végző feladata.

132. §

(1) A Tv. 1. számú mellékletében felsorolt, bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző megbetegedések megelőzése, leküzdése során alkalmazandó fertőtlenítési módot a betegségek leküzdésének részletes szabályai és a Fertőtlenítési útmutató tartalmazzák.

(2) A Tv. 1. számú mellékletében felsorolt betegségek megelőzése, leküzdése során új, korszerű és hatékony fertőtlenítőszeret és fertőtlenítési technológiákat bevezetni az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) engedélye után szabad.

133. §

(1) A fertőtlenítés hatásosságát a Fertőtlenítési útmutató előírásai, szigorított fertőtlenítés esetén az állomás utasítása szerint kell ellenőrizni.

(2) Az egyszerű fertőtlenítés hatásosságát az állományt, üzemeltető, felügyelő állatorvos ellenőrzi, a fertőtlenített terület vagy tárgy összes élő csíraszámának vagy az ún. indikátor csíraszámának meghatározásával.

(3) A szigorított fertőtlenítés hatásosságát az azt elrendelő hatósági állatorvos, az állomás, vagy arra kijelölt intézet ellenőrzi a meghatározott kórokozók kitenyésztésével (pl. tamponmintából), vagy fogékony állatok kísérleti fertőzésével.

VIII. Fejezet

AZ ÁLLATBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉHEZ
ÉS LEKÜZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ANYAGOK
KÉSZLETEZÉSE, FELHASZNÁLÁSA;
OLTÓ- ÉS KÓRJELZŐ ANYAGOK,
FERTŐTLENÍTŐSZEREK, EGYÉB ANYAGOK
ÉS ESZKÖZÖK, A RENDELÉS SZABÁLYAI

Ingyenes oltó- és kórjelző anyagok

134. §

A Tv. 29. §-ának f) pontja szerint a minisztérium gondoskodik az egyes járványos állatbetegségek megelőzéséhez, felismeréséhez, illetőleg felszámolásához szükséges ingyenes oltó- és kórjelző anyagokról.

135. §

(1) A minisztérium által meghatározott egyes betegségek megelőzéséhez és leküzdéséhez szükséges állatgyógyászati készítmények, anyagok és technikai eszközök (a továbbiakban: ingyenes oltó- és kórjelző anyagok) az állattartó számára térítésmentesek.

(2) Az ingyenes oltó- és kórjelző anyagok körét a miniszter határozza meg.

136. §

(1) Az állategészségügyi hatóság járványügyi intézkedéseihez szükséges ingyenes oltó- és kórjelző anyagokat az Állatgyógyászati Oltóanyag-, Gyógyszer- és Takarmányellenőrző Intézet (a továbbiakban: ÁOGYTI) tárolja és szolgáltatja ki a minisztérium rendelkezései szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti feladatot, ilyen irányú megbízás esetén, az OÁI is végezheti.

(3) A minisztérium gondoskodik arról, hogy az egyes járványos állatbetegségek megelőzéséhez, gyors elfojtásához szükséges készítmények megfelelő mennyiségben rendelkezésre álljanak (járványvédelmi készlet). A járványvédelmi készletek központi tárolását, kiszolgáltatását stb. a minisztérium szabályozza és ellenőrzi.

137. §

(1) Járványügyi intézkedés esetén a térítés nélkül kiszolgáltatható ingyenes oltó- és kórjelző anyagokat az állomás, illetve megbízása alapján a kerületi főállatorvos rendeli meg.

(2) A megrendelést a „Megrendelés ingyenes oltó- és kórjelző anyagokra” nyomtatványon (C 8600-36) négy példányban kell megtenni, melyből két példány a szállítónál (ÁOGYTI) marad, egy az állomás példánya, egy pedig a tőpéldány.

(3) A megrendelést az ÁOGYTI-hez (esetenként az OÁI-hez) mint szállítóhoz kell eljuttatni (Budapest X., Szállás u. 8., 1475. Budapest 10., Pf. 318).

138. §

(1) A 137. §-ban leírtak szerint megrendelt ingyenes oltó- és kórjelző anyagot a megrendelő (állomás, kerületi főállatorvos) a szállító bizonylata alapján készletre veszi és gondoskodik a felhasználó hatósági állatorvos(ok)hoz való eljuttatásról, a szakszerű tárolásról.

(2) A hatósági állatorvos anyagféleségenként és köz-ség/város szerint az „Ingyenes oltóanyag nyilvántartása” (C 8600-37) kimutatást vezet, és félévenként elszámol a kerületi főállatorvosnak.

(3) Az állategészségügyi hatósági intézkedésre végrehajtott védőoltásokról naponkénti összesítéssel, két példányban „Oltási nyilvántartás”-t (C 8610-2) kell vezetni, melynek egy példányát az oltást végző hatósági állatorvos, egy példányát pedig a kerületi főállatorvos őrzi meg.

(4) Az állomás rendelkezése szerint a hatósági állatorvos egyes járványügyi intézkedések befejeztével külön is tartozik az átvett anyagokkal írásban elszámolni.

139. §

Az ingyenes oltó- és kórjelző anyagokról a Szabályzat szerint vezetett kimutatásoknak, nyilvántartásoknak tartalmazni kell

- a) az oltóanyag, kórjelző anyag pontos nevét (típusát),
- b) a gyártó (forgalmazó) nevét,
- c) a termelési számot,
- d) a lejáratí időt.

140. §

(1) Az ingyenes oltó- és kórjelző anyagok esetében azok mindenkor szakszerű tárolását, szállítását és nyilvántartását az állomás és a kerületi főállatorvos ellenőrzi.

(2) A hűtőtárolást igénylő anyagok esetében a kiszolgáltatást csak akkor szabad teljesíteni, ha ezen feltétel is biztosított (pl. hűtőtáska stb.).

IX. Fejezet

AZ ÁLLAMI KÁRTALANÍTÁS SZABÁLYAI

Az állatok leölése és a betegségterjesztő anyagok, eszközök, tárgyak megsemmisítése hatósági rendelkezésre

141. §

Állami kártalanítást a Tv. 8. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetekben lehet elrendelni.

142. §

(1) Az állatok leölését — beleértve a diagnosztikai célú leölést is — elkülönített vagy zárt vágását (a továbbiakban: leölés), a betegségterjesztő anyagok, eszközök és tárgyak megsemmisítését a területileg illetékes kerületi főállatorvos határozattal (a továbbiakban: leölési határozat) rendeli el.

(2) A leölési határozat a Tv. 6. §-ának (5) bekezdése alapján — fellebbezésre tekintet nélkül — azonnal végrehajtandó.

143. §

(1) A leölési határozatban meg kell jelölni a leölésre kerülő állatok, illetve a megsemmisítésre kerülő anyagok, eszközök, tárgyak tulajdonosának nevét, címét, az állatok fajtát, darabszámát (méhcsaládok számát), továbbá azt, hogy a leölés, illetve megsemmisítés milyen állatbetegség leküzdése céljából vált szükségessé.

(2) A leölési határozatban meg kell nevezni azt a hatósági állatorvost, akit a leöléssel kapcsolatos eljárás lefolytatásával (leölés, állatszállítás, hullaelszállítás, anyagok, eszközök, tárgyak megsemmisítése, illetőleg ártalmatlanítása, tisztítás, fertőtlenítés) megbíznak.

(3) A leölési határozatot meg kell küldeni az állat tulajdonosának, a (2) bekezdésben megnevezett, eljáró hatósági állatorvosnak, az elkülönített vagy zárt vágást végző gazdálkodó szervezet (pl. vágóhíd, feldolgozó üzem) székhelye szerint illetékes állomásnak, a leölt állatok hulláit és hulladékait feldolgozó üzem székhelye szerint illetékes állomásnak, a kártalanítás kifizetésében illetékes Földművelésügyi Költségvetési Irodának, 1024 Budapest, Keleti Károly utca 24. (a továbbiakban: Költségvetési Iroda), védett állatok esetén a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: KTM) Természetvédelmi Hivatala területileg illetékes természetvédelmi igazgatóságának, illetve az azonos jogállású Nemzeti Park igazgatóságának.

(4) A leölési határozat mintáját a 19. számú függelék tartalmazza.

144. §

(1) Nem kell leölési határozatot hozni

a) a Tv. 1. számú mellékletében 1—25. sorszámmal megnevezett állatbetegségben,

b) a kötelezően elrendelt védőoltás, gyógykezelés és diagnosztikai vizsgálat következtében elhullott állatok esetében.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt esetekben, a 143. § (2) bekezdésében megjelölt hatósági állatorvosnak jegyzőkönyvben kell rögzíteni azokat a kárelőzményi és tényadatokat, amelyek a kártalanítás alapjául szolgálnak, és a jegyzőkönyvet meg kell küldeni a területileg illetékes kerületi főállatorvosnak.

A kártalanítási igény elbírálása

145. §

(1) A kártalanítási igényt a kerületi főállatorvos az általa lefolytatott becslési eljárás, továbbá a leölési határozat végrehajtásával megbízott hatósági állatorvos eljárási jelentése alapján bírálja el.

(2) Ha a kártalanítási igény jogalapjának és összegének megállapításához a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, a kerületi főállatorvosnak szakismerettel rendelkező intézmény véleményét kell kikérnie.

(3) Ha a rendelkezésre álló adatokból az állapítható meg, hogy a Tv. 8. §-ának (4) bekezdése alapján kártalanítás nem jár, a kártalanítást meg kell tagadni, és erről az állat tulajdonosát értesíteni kell.

(4) Amennyiben a kártalanítás megtagadásának alapjául szolgáló körülmények azt mutatják, hogy az állat tulajdonosa által elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárást kell kezdeményezni, a határozathozatalt a büntetőeljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni.

(5) Ha a kerületi főállatorvos azt állapítja meg, hogy kártalanítás nem jár, a hatósági rendelkezésre leölt (levágott) állat felhasználható részeit — ha ennek állategészségügyi akadálya nincs — a tulajdonos rendelkezésére bocsáthatja, illetőleg értékesítését engedélyezi.

(6) A tulajdonos kérésére — nagylétszámú állatállomány esetén — az állattartó telep mielőbbi fogadókésztsége elérése érdekében részkártalanítást lehet engedélyezni.

A kárbecslés szabályai

146. §

(1) A kártalanítás alapjául szolgáló forgalmi értéket — ha kártalanítást kizáró ok nem áll fenn — a kerületi főállatorvos becsléssel állapítja meg.

(2) A becslési eljárást a leölési határozat végrehajtásával párhuzamosan meg kell kezdeni, de legkésőbb a végrehajtást követő három napon belül be kell fejezni.

147. §

(1) A Tv. 8. §-ának (3) bekezdése szerint a kártalanítás alapja az állat, az anyag, az eszköz vagy a tárgy forgalmi értéke.

(2) A forgalmi érték megállapításának alapjai:

a) tenyésztésben álló anya- és apaállatoknál a számlálkkal igazolt beszerzési ár (beleértve az importárat is), ennek hiányában a nyilvántartási ár;

b) az a) pontban megnevezettek hiánya esetén a becsült állathoz hasonló, azzal azonos fajú, fajtájú, ivarú, korú és

hasznosítású állatra vonatkozó, az adott területen a káresemény időszakában kialakult piaci ár, szükség esetén szakértőt vagy szakértő intézményt lehet igénybe venni;

c) tenyészállat-előállító üzemeknél, a káreseményt megelőző három hónapban kialakult átlagos tenyészállat-értékesítési súly- vagy egyedenkénti átlagár;

d) növendék- és hízóállatoknál a területen engedéllyel működő felvásárló szervezet (pl. vágóhíd) által igazolt, a káresemény időszakában alkalmazott élőtmeg kilogrammonkénti ár, illetőleg a piacon kialakult ár;

e) állati eredetű termékeknek:

ea) tej, étkezési tojás, méz esetén a területen engedéllyel működő felvásárló szervezet által igazolt felvásárlási ár, illetőleg a káresemény időszakában az adott területen kialakult szabadpiaci ár;

eb) sperma, embrió, tenyész- és keltetőtojás esetén az előállító, illetve forgalmazó szervezet által igazolt, a tárgyévet megelőző évben kialakult értékesítési átlagár;

ec) ipari keveréktakarmány esetén az előállító és forgalmazó szervezet által igazolt, a káresemény időszakában az adott területen alkalmazott eladási ár, ipari keveréktakarmány kiskereskedelmi forgalmazásánál az eladási ár;

ed) gazdasági abrak, szálatakarmány, tömegtakarmány esetén a káresemény időszakában az adott területen kialakult piaci ár;

ee) vágóhídon — élőállat vagy húsvizsgálat során — történt betegségmegállapítás esetén az üzem által kifizetett felvásárlási ár;

ef) tárgyak és eszközök esetén a használati értéknek megfelelő becsült ár;

f) a legalább hat hónapja zárt körülmények között, vadasparkban, vadaskertben, röptetőben tartott, vagy tenyésztett vadon élő haszonállatok esetén a felvásárló szervezet által igazolt, a káresemény időszakában alkalmazott felvásárlási ár.

148. §

(1) A betegségterjesztésre alkalmas anyagokat, tárgyakat és eszközöket, ha az egyes fertőző állatbetegségek elleni védekezési szabályok lehetővé teszik és alkalmas eljárással ártalmatlanná tehetők (pl. hőkezelés, fertőtlenítés), annak elvégzése után a tulajdonos rendelkezésére kell bocsátani, aki azokat felhasználhatja vagy értékesítheti. Ebben az esetben kártalanítás nem jár.

(2) Védett állatok után fizetendő kártalanítás alapjául szolgáló forgalmi értéket (eszmei értéket) a KTM Természetvédelmi Hivatalának területileg illetékes természetvédelmi igazgatósága, illetve az azonos jogállású Nemzeti Park igazgatósága írásos szakvéleménye alapján kell megállapítani.

(3) A genetikai alapok védelmét szolgáló őshonos, illetőleg géntartalék állatok becsértékét az OMMI írásos szakvéleménye alapján kell megállapítani.

149. §

(1) A kártalanítás során az állatok becsült értéke nem haladhatja meg a Tv. 2. számú mellékletének 1. pontjában, állatfajonként meghatározott legmagasabb összeget, továbbá figyelembe kell venni a 2. pontban meghatározott csökkentő tényezőket is.

(2) A becslési jegyzőkönyv mintáját a 20. számú függelék tartalmazza.

Eljárási jelentés

150. §

(1) A leölési határozat végrehajtásáról, a Tv. 1. számú mellékletében 1—25. sorsszám alatt megnevezett betegségben elhullott, továbbá a kötelező védőoltás, gyógykezelés és diagnosztikai vizsgálat következtében elhullott állatok vizsgálatáról a 143. § (2) bekezdésében megjelölt, az eljárással megbízott hatósági állatorvos köteles a kerületi főállatorvosnak három napon belül, két példányban írásos jelentést tenni.

(2) A jelentésben az eljáró állatorvosnak meg kell jelölnie a leölési határozat számát, a leölésre került és elhullott, továbbá elkülönített vagy zárt vágásra utalt állatok (méhcsaládok) faját, fajtáját, ivarát, létszámát, egészségi állapotát; a megsemmisített anyagok, eszközök, tárgyak megnevezését, súlyát vagy darabszámát.

(3) Ha a fertőző állatbetegség megállapítását állategészségügyi intézeti vagy laboratóriumi vizsgálati eredmény is alátámasztja, közölni kell az intézmény nevét, székhelyét, a vizsgálat időpontját és eredményét, továbbá az értesítő irat iktatószámát. Ennek hiányában a vizsgálat (húsvizsgálat) vagy boncolás eredményét írásban kell rögzíteni.

(4) A leölési határozat végrehajtásáról készült jelentésben közölni kell, hogy mi történt a leölt és elhullott állatokkal — leölés, a leölt és elhullott állatok ártalmatlanná tétele, illetve leölés és/vagy zárt vágás —, továbbá az anyagokkal, eszközökkel, tárgyakkal (elégetés, fertőtlenítés).

(5) A leölési határozat végrehajtásáról szóló eljárási jelentés mintáját a 21. számú függelék tartalmazza.

A hasznosítható állatok, állati testek/testrészek feldolgozása és értékesítése

151. §

(1) Ha az egyes fertőző állatbetegségek elleni védekezésre vonatkozó szabályok megengedik, a kerületi főállatorvos a leölési határozatában — az állomással történt előzetes egyeztetés után — rendelkezhet a klinikailag egészséges, de fertőzésre gyanús állatok, állatcsoportok elkülönített vagy zárt vágásáról, illetőleg — vágóhídon történt megállapítás esetén — az állati testek/testrészek zárt feldolgozásáról és értékesítéséről.

(2) A zárt vágásra és feldolgozásra magas műszaki-technológiai színvonalú, a legszigorúbb járványvédelmi és élelmiszer-higiéniai feltételeknek is megfelelő, nagy vágó- és feldolgozókapacitású gazdálkodó szervezet vállalkozhat, illetőleg — a Tv. 33. § a) pontja alapján — az állomás ilyen üzem (pl. vágóhíd) közcélú igénybevételét rendelheti el.

(3) Az állomás a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő gazdálkodó szervezettel a feladat végrehajtására megállapodást köteles kötni, melyben rögzíteni kell:

a) az állatok elszállításának, levágásának kezdeti és a várható befejezés időpontját,

b) az állatok — vágóhídon történt megállapítás esetén —, az állati testek, testrészek átvételi árát,

c) a szállítás, vágás, kicsontozás, hűtőtárolás, feldolgozás becsült költségét,

d) a megtérülés korcsoportonkénti összegét és a visszafizetés határidejét,

e) késedelem esetén a kamat nagyságát,

f) a d) pont szerinti visszafizetés elmaradása esetén a jogi eljárás rendjét.

(4) A vágást, feldolgozást és értékesítést végző gazdálkodó szervezet az állomással kötött megállapodásban rögzített megtérülés összegét — a megadott határidőn belül — köteles a Költségvetési Iroda 10032000-01744002-00000000 számú, „Kötelező Állatkártalanítás Lebonyolítási Számla Budapest” (a továbbiakban: Lebonyolítási Számla) elnevezésű számla javára átutalni.

A kártalanítási összeg megállapítása

152. §

(1) A Tv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott esetben, valamint ha a kárigény elbírálásánál a kártalanítást kizáró ok nem áll fenn, a kártalanítás összegét a kerületi főállatorvos írásbeli határozatban állapítja meg.

(2) A kártalanítási összeg az elhullott vagy leölt állat, az anyag, az eszköz, illetve a tárgy becsült értékének a Tv. 2. számú melléklete 1. pontjában meghatározott százaléka. Állatok esetében, ha ezen melléklet 2. a) vagy 2. b) pontjában leírt tényállás állapítható meg, a kártalanítási összeget annak megfelelően csökkenteni kell.

(3) A kártalanítási határozat indokolásában meg kell jelölni, hogy

a) az állat elhullása mely — a kártalanítási körbe tartozó — állatbetegség következtében történt, illetőleg az állat leölését, kötelező védőoltását, gyógykezelését, diagnosztikai vizsgálatát mely állatbetegség megállapítása vagy felszámolása miatt rendelték el, és mi a kártalanítási igény elismerésének alapja,

b) a betegségterjesztő anyag — beleértve az állati eredetű terméket is —, eszköz, tárgy megsemmisítését vagy ártalmatlanná tételét mely okból rendelték el.

(4) A kártalanítási határozat mintáját a 22. számú függelék tartalmazza.

*A kártalanítási határozat közlése. Fellebbezés.
A kártalanítási összeg kiutalása*

153. §

(1) A kártalanítás ügyében hozott határozatot (a becslési jegyzőkönyvvel együtt) az állattulajdonos részére kell kézbesíteni.

(2) Fellebbezés esetén a kerületi főállatorvos az első fokú határozatot — a keletkezett összes irattal együtt — köteles haladéktalanul felterjeszteni az állomáshoz.

(3) A kártalanítási összeg kifizetése érdekében a kerületi főállatorvos a kártalanításra vonatkozó határozatot, valamint a becslési jegyzőkönyv (boncolási jegyzőkönyv) egy példányát — a határozat jogerőre emelkedése után haladéktalanul — köteles a Költségvetési Irodának megküldeni.

(4) A kártalanítási határozatban megjelölt összeget a Költségvetési Iroda a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül az állat tulajdonosának köteles kifizetni.

Az állati eredetű hulladékok ártalmatlanná tétele

154. §

(1) A Tv. 9. §-ának (3) bekezdése alapján az 1. számú mellékletben 1—25. sorszám alatt megnevezett állatbetegség megelőzése, felderítése és felszámolása során keletkezett állati hulladék ártalmatlanná tétele állami feladat, amelynek végrehajtása iránt az állati hulladék keletkezésének helye szerint illetékes állomás intézkedik.

(2) A Tv. 12. §-ának (2) bekezdése szerint az állomás járványügyi intézkedéseként elrendelt ártalmatlanná tétel díja a központi költségvetést terheli.

(3) Az (1)—(2) bekezdésekben foglaltak figyelembevételével a káresemény helye szerint illetékes állomás a hulladékok ártalmatlanná tétele érdekében meghatározza:

- a) a feladat végrehajtására kijelölt üzemet,
- b) a végrehajtás kezdeti és a befejezés várható időpontját,
- c) a szállítás és a jármű-fertőtlenítés rendjét, figyelembe véve a veszélyes áruk szállítására vonatkozó más előírásokat is.

(4) Az intézkedésről értesíteni kell a Tv. 33. §-ának a) pontja alapján közcélra igénybe vett állati hulladék feldolgozó üzem vezetőjét, valamint az üzem szerint illetékes állomást.

(5) Az ártalmatlanná tétel végrehajtására — azonos feltételek esetén — engedéllyel rendelkező, a káresemény helyéhez legkisebb földrajzi távolságban levő és üzemelő,

a keletkezett állati hulladék mennyiségének megfelelő kapacitású üzem jelölhető ki.

(6) Az ártalmatlanná tételt végző üzem a végrehajtást követően elkészíti az R. 2. számú mellékletében foglalt díjtétel alapján a számlát, amelyet felülvizsgálatra és jóváhagyásra megküld az ártalmatlanná tételt elrendelő, az állati hulladék keletkezése szerint illetékes állomásnak. Az állomás az igazolt számlát köteles a Költségvetési Irodának haladéktalanul megküldeni.

(7) A Költségvetési Iroda köteles a jóváhagyott összeget — a számlák beérkezésétől számított nyolc napon belül — a Lebonyolítási Számla terhére, a feladatot ellátó vállalkozó részére kifizetni.

(8) Ha az ártalmatlanná tétel a káresemény helyén történik (elföldelés, elégetés) a (3), (6) és (7) bekezdésben leírtak szerint kell eljárni.

155. §

(1) A járványos állatbetegségek terjedése szempontjából különös veszélyességű tevékenységet végző állategészségügyi diagnosztikai intézetekben és az ÁOGYTI-ben keletkezett állati eredetű hulladékok (pl. hullák, hullarészek, állati eredetű termékek stb.) ártalmatlanná tételéről a 154. § (3)—(4) bekezdésének megfelelően a fent megnevezett intézetek székhelye szerint illetékes állomás köteles intézkedni.

(2) Az (1) bekezdésben megnevezett intézetekben keletkezett állati eredetű hulladékok csak ártalmatlanító üzembe szállíthatók — kivétel, ha az intézetnek van engedélyezett égető berendezése —, ilyen hulladékot helyben való elföldeléssel, állati hulladék temetőben vagy döngkútba való helyezéssel nem szabad ártalmatlanná tenni.

(3) Az ártalmatlanná tétel költségeit a 154. § (6)—(7) bekezdésében foglaltak szerint kell megtéríteni.

II. Cím

*AZ ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÁS
SZERVEZETE*

I. Fejezet

ÁLLAMI ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT

*Hatósági állatorvosi körzetek, állategészségügyi kerületek,
kirendeltségek kialakítása*

156. §

(1) A hatósági állatorvosi körzetek kialakításához az állomás igazgatójának az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a) minden település hatósági állatorvosi ellátását biztosítani kell;

b) egy időben hány ellenőrzési ponton kell hatósági feladatot ellátni;

c) a hatósági állatorvos a hatósági igazgatási szolgáltatást igénybe vevő állampolgár számára elérhető legyen;

d) a több települést magába foglaló hatósági állategészségügyi körzet igazodjon a kialakult települési kapcsolatokhoz;

e) az állami intézkedések megtételének költségei (utazás, távközlés) arányban legyenek a megtett intézkedések szakmai eredményével;

f) a hatósági állategészségügyi körzetbe kinevezett állatorvos (a továbbiakban: körzeti állatorvos) munkaidejét a körzetben rendszeresen előforduló igazgatási, szolgáltatási, ellenőrzési feladatok, járvány megelőzési és diagnosztikai ellenőrzési tevékenység alapján kell megállapítani.

(2) A körzet hatósági feladatokat ellátó állatorvosa kinevezéséhez és körzete kialakításához be kell szerezni az érintett önkormányzat(ok) képviselő-testülete(i) véleményét.

(3) A körzeti állatorvos hatásköre nem függ az alkalmazás időtartamától.

(4) A körzeti állatorvos hatósági bélyegzőjét kizárólag hatósági ügyek intézésénél használhatja.

(5) A körzeti állatorvos hatósági munkájához szükséges felszerelésről az állomás gondoskodik.

157. §

(1) Az állategészségügyi kerület nagyságának kialakításánál — a 156. §-ban foglaltakon túlmenően — az állomás igazgatójának figyelembe kell vennie, hogy a kerületi főállatorvos a Tv. 35. §-a (1) bekezdésének a)–b) pontjában meghatározott feladatok mellett ellátja-e a Tv. 36. §-ában meghatározott feladatokat is.

(2) A kerületi főállatorvos székhelyét az állomás igazgatója jelöli ki.

(3) A kerületi főállatorvos működéséhez szükséges

a) hivatali helyiségről,

b) irodatechnikai eszközökről,

c) adminisztrációs segítségről,

d) távbeszélő vonalról,

e) a hatósági munkavégzés eszközeiről (diagnosztikai eszközök, mintavételi eszközök stb.), azok folyamatos üzemben tartásáról és üzemeltetéséről,

f) közlekedési eszközről és annak folyamatos üzemeltetéséről

az állomás köteles gondoskodni.

158. §

(1) Élelmiszerhigiéniai kirendeltséget olyan élelmiszer-előállító és -forgalmazó helyeken kell létesíteni, ahol az előállító vagy forgalmazó tevékenysége állandó állategészségügyi felügyeletet igényel.

(2) A kirendeltségek elhelyezéséről az előállító, illetve a forgalmazó térítésmentesen köteles gondoskodni.

(3) A kirendeltségen alkalmazott segéderő lehet:

a) köztisztviselőként az állomás alkalmazottja,

b) egyéni vállalkozó,

c) gazdasági társaság tagja vagy alkalmazottja.

(4) A segéderőnek a szükséges szakképesítéssel kell rendelkezni, a továbbképzésről az állomás köteles gondoskodni.

Közcélú igénybevétel

159. §

Magánállatorvos közcélra igénybe vehető a járványos állatbetegségek megelőzésével, felderítésével és az ellene való védekezéssel kapcsolatos

a) klinikai szűrővizsgálatokhoz,

b) diagnosztikai vizsgálatokhoz,

c) védőoltásokhoz és gyógykezelésekhez,

d) fertőző betegség megállapítása esetén minden olyan tevékenységhez, melyhez az állomás kirendeli.

160. §

(1) A magánállatorvos közcélú igénybevétele esetén a magánállatorvost illető díjazás kiszámításánál a köztisztviselői illetményalap három és félszeres szorzatának a társadalombiztosítási járulékkal növelt összegét kell alapul venni. A közcélú munkavégzést a kerületi főállatorvos igazolja. A magánállatorvos költségtérítés címén jogosult továbbá

a) járműhasználatra a vonatkozó szabályok szerint,

b) napidíjra,

c) számla ellenében a szállásköltség megtérítésére.

(2) Az állomással közszolgálati jogviszonyban nem álló kisegítő munkaerő közcélú igénybevétele esetén a településen kialakult — a település jegyzője által igazolt — nap-szám díj fizethető.

(3) A közcélú munkavégzésre igénybe vett magánállatorvos és kisegítő munkaerő részére munkaeszköz, védőruha biztosítandó, melynek beszerzési, mosatási és fertőtlenítési költsége az állomást terheli.

(4) A közcélú munkára igénybe vett személyek munkavédelmi oktatása az állomás feladata.

Állatorvos gyakornokok foglalkoztatása

161. §

(1) Ha az Állatorvostudományi Egyetemen (a továbbiakban: Egyetem) szerzett, vagy külföldi — honosított — diplomával rendelkező, magyar állampolgárságú, illetve

letelepedési engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár állatorvos, a magánállatorvosi tevékenység folytatásához előírt egyéves gyakorlatot Magyarországon kívánja megszerezni, köteles valamely megyei (fővárosi) állomás igazgatójánál ez irányú kérését előterjeszteni.

(2) Az állomás igazgatója a Magyar Állatorvosi Kamara (a továbbiakban: kamara) illetékes területi szervezete elnökének véleménye alapján jelöli ki a megye (főváros) területén a gyakornoki helyeket. Az állomás igazgatója által kinevezett gyakornok — a gyakornoki időre — köztisztviselőnek minősül.

(3) A gyakornok kérheti a területileg illetékes kamarába való felvételét.

162. §

(1) A gyakornoki kinevezés mellékletét képezi a munkaprogram, amely egy évre tartalmazza a munkaterületeket, az ott eltöltendő időt, valamint az adott munkaterületen a felelős gyakorlatvezetők nevét.

(2) A munkaterületeket és az ott eltöltendő időt úgy kell kijelölni, hogy a gyakornoknak lehetősége nyíljon igazgatási, élelmiszer-ellenőrzési, diagnosztikai és több állatfaj vonatkozásában betegségmegelőző és gyógyító munkában gyakorlatot szerezni.

(3) A gyakornok járványelfojtó munkára kirendelhető.

(4) Az állomás indokolt esetben a gyakornokot kirendelheti más — nem a működési (gyakornoki) helyén lévő — munkahelyre.

(5) A gyakornoki idő külföldön is letölthető, de ebben az esetben gyakornoki illetmény nem jár. Az ilyen gyakornoki idő igazolásának módját, illetve az elfogadás feltételeit a kamara állapítja meg.

163. §

(1) A gyakornoki illetmény folyósításáról az állomás gondoskodik. Az illetmény fedezetét a Költségvetési Iroda biztosítja.

(2) A gyakornok munkáját az állomás igazgatója a kamara megbízottjával értékeli. A gyakornoki idő befejezése (megszűnése) után az állomás igazgatója a gyakornok részére igazolást állít ki, melyen a személyi adatokon túl a munkaterületeket, az ott eltöltött időt és a felelős gyakorlatvezető nevét is fel kell tüntetni.

(3) A gyakornokra a köztisztviselői felelősség szabályait értelemszerűen kell alkalmazni. A gyakornok által harmadik személynek okozott kár tekintetében a megbízott károkozására vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

II. Fejezet

ORSZÁGOS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI TANÁCS

164. §

(1) Az Országos Állategészségügyi Tanács (a továbbiakban: Tanács) két-két tagjára az Egyetem, a kamara országos szervezete, valamint az Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Dolgozók Szakszervezete jogosult javaslatot tenni a miniszternek.

(2) A Tanács mindenkori elnöke az országos főállatorvos, aki jogosult — az (1) bekezdésben meghatározottakon túl — további két tag felkérését javasolni a miniszternek.

(3) Az (1)—(2) bekezdésben foglaltak alapján javasolt személyeket a miniszter felkéri, illetőleg háromévi időtartamra megbízza a Tanács tagsági feladatok ellátásával. A felkérés, illetőleg megbízás korlátlanul megismételhető.

165. §

(1) A Tanács elnöke az első ülésen javaslatot tesz egy alelnök és a jegyző megválasztására, valamint a működési szabályzatnak és az éves munkatervnek a miniszterhez jóváhagyásra történő felterjesztésére.

(2) A Tanács a tisztségviselőit — az elnök kivételével — saját hatáskörben jogosult megválasztani, illetőleg indokolt esetben visszahívni.

166. §

A miniszter az éves fejezeti költségvetésben — a Tanács véleményének, javaslatának meghallgatása után — gondoskodik a Tanács működéséhez szükséges költségekről.

167. §

A Tanács a miniszter felkérésére véleményt nyilvánít állategészségügyi kérdésekben, így különösen

a) az állategészségügyi igazgatás szervezeti kérdéseiben;

b) a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek elleni védekezés kérdéseiben;

c) az állattartás és tenyésztés hatékonyságát segítő állategészségügyi intézkedésekben;

d) az új gyógyító eljárásokról és az új állatgyógyászati készítmények forgalmazásáról;

e) az állategészségügyi intézmények vezetői állásainak betöltéséről;

f) az állategészségügyi igazgatás hatáskörét érintő állatvédelmi és környezetvédelmi kérdésekről.

III. Fejezet

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK
ÉS EGYISÉGEK*Az állategészségügyi laboratóriumok és működésük*

168. §

Az állategészségügyi laboratóriumok a következők:

- a) nyilvános állategészségügyi laboratórium (a továbbiakban: nyilvános laboratórium),
- b) gazdasági állategészségügyi laboratórium,
- c) állatorvosi laboratórium.

A nyilvános laboratóriumok és működésük

169. §

(1) Nyilvános laboratóriumok:

a) a földművelésügyi miniszter és jogelődei által alapított vagy engedélyezett, az állami állategészségügyi szolgálat keretébe tartozó intézetek, intézmények, laboratóriumok (a továbbiakban: laboratórium)

aa) országos, illetve területi hatáskörrel működő állategészségügyi intézetek,

ab) az élelmiszer-vizsgáló feladatokat ellátó intézet,

ac) az állatgyógyászati oltóanyag-, gyógyszer- és takarmányvizsgáló feladatokat ellátó intézet, valamint

ad) az állomások által működtetett laboratóriumok,

ae) az állattenyésztési hatóság szaporodásbiológiai laboratóriuma a külön jogszabályokban meghatározott hatáskörben;

b) az a) pontba nem sorolt, állami vagy köztestületi állategészségügyi vagy más laboratóriumok. Ide tartoznak a földművelésügyi vagy más miniszter, illetve országos hatáskörű állami szerv vagy köztestület által alapított egyetem (elsősorban az Egyetem és tanszékei), más felsőfokú intézmények, erre jogosított egészségügyi intézmények, kutatóintézetek, a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Állatorvostudományi Kutatóintézete, amelyek elsősorban oktatási, kutatási vagy egyéb feladataik mellett szolgáltatásként láthatnak el nyilvános laboratóriumi munkát;

c) nem állami, de a feladatok egy részének végzésére alkalmas és engedélyezett laboratórium. Ide azok a laboratóriumok tartoznak, amelyeket egyes állategészségügyi laboratóriumi tevékenység végzésére a minisztérium arra alkalmasnak talál és engedélyez (pl. jelenleg vagy korábban az oltóanyag-termeléssel vagy más biológiai anyagok előállításával foglalkozó, illetve egyéb laboratóriumok).

(2) Hatósági döntést megalapozó laboratóriumi tevékenységet csak az (1) bekezdés a) pont alatt megnevezett laboratóriumok végezhetnek.

(3) Bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségekkel kapcsolatos vizsgálatokat a hatósági megállapításig csak az (1) bekezdés aa) és ac) pontjaiban megnevezett intézetek folytathatnak. Ezt követően az Egyetem — a területileg illetékes állomás hozzájárulásával — oktatási célból végezhet vizsgálatokat.

170. §

(1) A nyilvános laboratóriumok felett a szakmai felügyeletet az illetékes minisztérium, míg a hatósági felügyeletet a területileg illetékes állomás gyakorolja.

(2) A minisztérium a szakmai felügyeletet határozott vagy határozatlan időre országos hatáskörű- vagy a területileg illetékes intézménynek átadhatja.

171. §

Amennyiben a 169. § (1) bekezdésének b) és c) pontjaiban megjelölt nyilvános laboratóriumok vizsgálati anyagában bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség gyanúja merül fel, kötelesek a területileg illetékes állomást azonnal értesíteni és az állomás utasítása szerint eljárni, egyidejűleg a vizsgálati anyagot az illetékes diagnosztikai intézetbe eljuttatni.

172. §

A 169. § (1) bekezdés a) pontjában felsorolt nyilvános laboratóriumok működési szakterület (diagnosztika, élelmiszer-ellenőrzés, takarmány-ellenőrzés) szerint tagozódnak:

a) az OÁI és a területi állategészségügyi intézetek végzik az állatok termeléscsökkenésével, fertőzöttségével, megbetegedésével, elhullásával kapcsolatos diagnosztikai és járványmegelőző vizsgálatokat;

b) az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet (a továbbiakban: OÉVI) meghonosítja és elterjeszti a nemzetközi élelmiszer-vizsgáló módszereket, működteti a hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő élelmiszer-ellenőrzési, így maradékanyag (reziduum), toxikológiai és radiológiai figyelő rendszert (monitoring), hazai és nemzetközi referencia laboratóriumi tevékenységet végez, valamint laboratóriumi szakterületén — az állomási laboratórium hasonló tevékenységét illetően — szakértői intézményi feladatokat lát el;

c) az ÁOGYTI az állatgyógyászati készítmények (oltóanyagok, diagnosztikumok, gyógyszerek), továbbá az új gyógyszeres takarmányok engedélyezési eljárásában szakértői intézetként működik közre;

d) az állomási laboratóriumok feladata az élelmiszerek és takarmányok mikrobiológiai vizsgálata.

173. §

A nyilvános állategészségügyi laboratóriumok a felügyeleti szervük által jóváhagyott működési szabályzatuk szerint tevékenykednek.

A gazdasági állategészségügyi laboratóriumok és működésük

174. §

(1) Bármely állattartó vagy gazdasági szervezet kizárólag a saját tulajdonú állománya állategészségügyi állapotának tájékoztató jellegű felmérésére, saját termékeinek fejlesztésére, gyártásközi vagy végső ellenőrzésére és egyéb belső feladatokra, nem nyilvános, gazdasági állategészségügyi laboratóriumot tarthat fenn.

(2) A gazdasági állategészségügyi laboratórium a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségekre vonatkozóan még saját állománya tekintetében sem végezhet diagnosztikai vizsgálatokat.

(3) A gazdasági állategészségügyi laboratórium létesítését az előzetesen benyújtott és jóváhagyott terv alapján, míg működését a fenntartó által benyújtott szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásával egyidejűleg a területileg illetékes állomás engedélyezi.

(4) A gazdasági laboratórium létesítésére és működésére vonatkozó állomási engedély nem mentesíti a fenntartót az építési és használatbavételi engedélyezési eljárásról szóló külön jogszabályban meghatározott hatósági, szakhatósági engedélyek, illetve hozzájárulások beszerzésének kötelezettsége alól.

(5) A gazdasági laboratórium tevékenysége felett a hatósági ellenőrzést a területileg illetékes állomás gyakorolja.

Az állatorvosi laboratóriumok és működésük

175. §

Az állatorvosi (klinikai) laboratórium az állategészségügyi szolgáltató tevékenységgel összefüggő, kiegészítő klinikai diagnosztikai vizsgálatokat végző laboratórium, amely állatklinika, állatkórház, állatorvosi rendelőintézet vagy rendelő keretében működik és szakmai, hatósági felügyelete azokéval azonos.

A járványmegelőzés általános szabályai az állategészségügyi szolgálat laboratóriumaiban

176. §

Az állategészségügyi szolgálat laboratóriumaiban [169. § (1) bekezdés a) pontja], az általános járványmegelőzési

(a kórokozók kihurcolásának megelőzését célzó) rendszabályok betartását, továbbá a tevékenységük során képződő és veszélyes hulladéknak minősülő anyagok (állathullák, kórokozó tenyészetek és tápfolyadékaik, segédanyagok) tárolását és ártalmatlanná tételét a területileg illetékes állomás ellenőrzi és ebbe külön szakértőt is bevonhat.

177. §

(1) Az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó, kiemelt fertőző állatbetegségek körjelzéséhez és egyéb speciális diagnosztikai feladatok elvégzéséhez — néhány, nagyon indokolt kivételtől (pl. veszettség vagy nagy testű állatok) eltekintve — célszerű az egész hullát (beteg állatot) laboratóriumba küldeni.

(2) Emberre is veszélyes fertőző betegség vagy annak gyanúja esetében élő állatot csak kivételesen, a fertőző anyag szállítás közbeni terjedését biztosan kizáró körülmények között szabad laboratóriumba juttatni.

(3) A bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek esetében a beküldendő vizsgálati anyagról — a betegségek leküzdésére vonatkozó szabályok figyelembevételével — a 23—26. számú függelékek rendelkeznek.

Állatklinika

178. §

(1) Az állatklinika az állatorvosi alap- és továbbképzést, valamint szakirányú kutatást is szolgáló komplex állatkórházi intézmény, ahol a tulajdonosok kérésére az állatok sürgősségi (elsősegély jellegű), szakosított (fertőző és nem fertőző állatbetegségek), valamint speciális (belgyógyászati, szülészeti-szaporodásbiológiai, sebészeti és különleges műszeres vagy műtéti) vizsgálata és gyógykezelése folyik bentlakásos vagy ambuláns módon.

(2) Az állatklinika működését a „klinikai szervezeti és működési szabályzat” írja elő, amelyet tájékoztatás és járványügyi szempontból történő jóváhagyás céljából a területileg illetékes állomásnak meg kell küldeni.

(3) Az állatklinika működésének tárgyi (technikai-műszaki) és személyi feltételeit az állatorvosi kamara, míg a járványmegelőzés tárgyi feltételeit, az állatgyógyászati készítmények tárolását és felhasználását, továbbá a területén képződő állati hulladékok és további felhasználásra alkalmatlanná vált állatgyógyászati eszközök, segédeszközök átmeneti tárolását, illetve ártalmatlanná tételét az állomás ellenőrzi.

(4) Az állatklinikán biztosítani kell:

- a) a megfelelő színvonalú és állandó (éjjel-nappali) diagnosztikai és gyógykezelési feltételeket;
- b) a bentlakó állatok elhelyezését és felügyeletét;

c) a bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek gyanús vagy abban megbetegedett állatok elkülönítését;

d) a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és műszerek szakszerű tárolását;

e) a műszerek és egyéb segédanyagok sterilizálását;

f) a helyiségek fertőtlenítését úgy, hogy az adott helyiség egyszeri, szigorított fertőtlenítéséhez szükséges mennyiségű fertőtlenítőszer folyamatosan rendelkezésre álljon;

g) az állati hulladékok — ártalmatlanná tételéig történő — átmeneti elhelyezését;

h) a takarmányok (állateledelek) megfelelő tárolását;

i) a képződő állati ürülék, trágya aggálymentes kezelését.

179. §

(1) Az állatklinika vizsgáló helyiségei és istálló állategészségügyi (járványügyi) szempontból fertőzött helynek minősülnek, ezért az ide került állatok a származási állományukba (nagyüzem, magángazdaság stb.) csak a 90. §-ban előírt elkülönítés után kerülhetnek vissza, ha a karanténban a származási állomány állategészségügyi állapotára vonatkozó kiegészítő vizsgálatok is kedvező eredményre vezettek.

(2) Bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség vagy annak gyanúja észlelésekor a klinika vezetője (erre felhatalmazott állatorvos munkatársa) köteles az érintett állatot (állatcsoportot) elkülöníteni, a területileg illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni, és a továbbiakban a hatósági állatorvos utasítása szerint eljárni.

180. §

(1) Állatklinika létesítését a területileg illetékes állomás engedélyezi. A létesítés megkezdése előtt a kiviteli tervet jóváhagyásra az állomáshoz be kell terjeszteni.

(2) Az állatklinika működését — a technikai-műszaki alapkövetelmények meglétére vonatkozó állatorvosi kamarai igazolás alapján — az állomás engedélyezi.

(3) Az állatklinika felett a hatósági felügyeletet a területileg illetékes állomás gyakorolja.

181. §

Az állatklinika egyes szervezeti egységei között, kiegészítő laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatra utalt minták vételénél, küldésénél a 23—26. számú függelékben foglaltakat kell alkalmazni.

Állatkórház

182. §

(1) Az állatkórház természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság vagy más szervezet által működtetett, szakállatorvosi végzettséggel rendelkező állatorvos által irányított olyan állategészségügyi szolgáltató intézmény, ahol a tulajdonos (az állattartó) kérésére az állatok vizsgálata, sürgősségi, szakosított és egyes speciális követelményeket igénylő gyógykezelése, valamint átmeneti ideig történő elhelyezése, ápolása és ezalatt rendszeres állategészségügyi felügyelete is biztosított.

(2) Az állatkórházban is meg kell teremteni a 178. § (4) bekezdésében előírt technikai (tárgyi) feltételeket.

(3) Az állatkórház működésének tárgyi és személyi feltételeit az állatorvosi kamara, míg az általános járványmegelőzés tárgyi feltételeit, az állatgyógyászati készítmények tárolását és felhasználását, továbbá az állatkórházi tevékenység során képződő, veszélyes hulladéknak minősülő állati hulladék és további felhasználásra alkalmatlan gyógyászati eszközök és segédeszközök átmeneti tárolását, illetőleg ártalmatlanná tételét a területileg illetékes állomás ellenőrzi.

(4) Bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség vagy annak gyanúja állatkórházban történő észlelésekor az állatkórház vezetője, állatorvos munkatársa a 104. § (2) bekezdésében foglaltak szerint köteles eljárni.

(5) Az állatkórház létesítésének és működésének engedélyezése, valamint hatósági ellenőrzése a 180. §-ban előírtak szerint történik.

183. §

Az állatkórház diagnosztikai és gyógyító tevékenységét kiegészítő klinikai diagnosztikai vizsgálatokat nyilvános laboratórium vagy erre engedélyezett állatorvosi (klinikai) laboratórium végezhet. Az állatkórházból származó szerv-, vér- és váladékminták vételére, küldésére a 23—26. számú függelékben foglaltakat kell alkalmazni.

Állatorvosi rendelőintézet

184. §

(1) Az állatorvosi rendelőintézet (a továbbiakban: rendelőintézet) természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy más szervezet által működtetett, állatorvosi végzettséggel irányított és több állatorvost foglalkoztató olyan — több helyiségből álló — állategészségügyi szolgáltató intézmény, ahol az állattulajdonos kérésére az állatok vizsgálata, sürgősségi, szakosított és egyéb speciális követelményeket igénylő gyógyke-

zelése, továbbá az állatok utókezelésével és ápolásával kapcsolatos szaktanácsadás is biztosított.

(2) A rendelőintézet létesítésének és működésének engedélyezésére, továbbá szakmai és hatósági felügyeletére, illetőleg ellenőrzésére az állatkórházra vonatkozó jogszabályi előírásokat — figyelemmel az annál szűkebb körű és a működési engedélyben meghatározott szolgáltatásokra — az indokolt eltérésekkel kell alkalmazni.

Állatorvosi rendelő

185. §

(1) Az állatorvosi rendelő (a továbbiakban: rendelő) állatorvos, illetőleg — állatorvost is foglalkoztató — jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy más szervezet által fenntartott, az állatok vizsgálatára és gyógykezelésére kialakított helyiség.

(2) Az állattartó(tulajdonos) kérésére az állatok vizsgálatát, gyógykezelését, a védőoltások beadását és a szaktanácsadást az (1) bekezdésben meghatározott rendelőben csak állatorvos végezheti el úgy, hogy a rendelő felszereltségét (technikai lehetőségeit) meghaladó szintű állategészségügyi ellátásra nem vállalkozhat (ez utóbbi esetben az állattartót tájékoztatni köteles a megfelelő szintű ellátást biztosító, legközelebbi állategészségügyi szolgáltató intézményről).

186. §

(1) A rendelő létesítését — a kamara területi szervezétének az alapfelszereltség meglétére vonatkozó igazolása alapján — a területileg illetékes állomás engedélyezi.

(2) A rendelő működéséhez (engedélyezett tevékenységi köréhez) szükséges alapfelszereltséget és személyi feltételeket a kamara illetékes területi szervezete ellenőrzi, míg a rendelőt járványügyi szempontból, továbbá az állatgyógyászati készítmények tárolását és felhasználását, valamint a további felhasználásra alkalmatlan gyógyászati eszközök és segédeszközök, a rendelőben képződő állati hulladékok átmeneti tárolását, illetve ártalmatlanná tételét a területileg illetékes állomás ellenőrzi.

187. §

(1) Általános járványmegelőzési célból a rendelőt rendszeresen tisztítani, fertőtleníteni kell, és a szükséges fertőtlenítőszer mennyiséget folyamatosan készenlétben kell tartani. Erről a rendelőt fenntartó köteles gondoskodni.

(2) A rendelőbe szállított állatokból kiegészítő laboratóriumi diagnosztikai céllal vett szerv-, vér- és váladékmin-ták vételénél, vizsgálatra küldésénél a 23—26. számú függelékben foglaltakat kell alkalmazni.

Ellenőrzési és hatósági intézkedések

188. §

Az általános járványmegelőzésre, valamint az állati hulladékok ártalmatlanná tételére vonatkozó jogszabályi előírások megszegésekor a területileg illetékes állomás az állatklinika, az állatkórház, az állatorvosi rendelőintézet vagy az állatorvosi rendelő működését határozattal felfüggesztheti, illetőleg a további működést a hiányosságok — megadott határidőre történő — pótlásához (megszüntetéséhez) kötheti.

A fertőző állatbetegségek kórokozóival történő tudományos vizsgálatok

189. §

(1) A bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségek közül

- a ragadós száj- és körömfájás,
- a hólyagos szájgyulladás,
- a sertések hólyagos betegsége (SVD),
- a keleti marhavész,
- a kiskérődzők pestise,
- a szarvasmarhák ragadós tüdőlobja,
- a bőrcsomósodáskór,
- a Rift-völgyi láz,
- a kéknyelv betegség,
- a juhhimlő és kecskehimlő,
- az afrikai lópestis,
- az afrikai sertéspestis,
- a klasszikus sertéspestis,
- a veszettség,
- a takonykór,
- a lovak fertőző kevésvérűsége,
- a lovak agy- és gerincvelő gyulladása,
- a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE),
- a sertések szaporító- és légzőszervi tünetegyüttese

(PRRS)

kórokozójával, valamint az ezeket tartalmazó anyagokkal tudományos vizsgálatokat és a kórokozó-törzsek tárolását, kizárólag e vizsgálatok végzésével a minisztérium által megbízott laboratóriumokban szabad végezni.

(2) Egyéb bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző és parazitás állatbetegségek kórokozójával és az ezeket az anyagokat tartalmazó anyagokkal tudományos vizsgálatot csak azokban a laboratóriumokban szabad végezni, amelyeknek erre a minisztérium engedélyt adott.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott állatbetegségek kivételével, a többi bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség kórokozóival — külön engedély nélkül — végezhetnek

- a) vizsgálatokat;
- valamennyi állategészségügyi intézet;

b) kutatásokat:

- az Egyetem,
- az MTA Állatorvostudományi Kutatóintézete,
- az OÉVI,

— azok az orvosi tudományos intézetek és laboratóriumok, amelyek egyébként mikrobiológiai és parazitológiai vizsgálatokra jogosultak,

— az oltóanyag-termelő üzem(ek) laboratóriumai, ha a vizsgálatok új készítmények előállításával, a minisztérium által számukra előzetesen engedélyezett készítmények termelésével vagy azok fejlesztésével kapcsolatosak.

(4) Bejelentési kötelezettség alá nem tartozó állatbetegségek kórokozóival történő tudományos vizsgálatokat a nyilvános laboratóriumok végezhetnek. Tevékenységükről legalább évenkénti gyakorisággal az OÁI-t tájékoztatni kötelesek.

(5) Az (1)–(4) bekezdésekben meghatározott állatbetegségekkel kapcsolatos tudományos vizsgálatokat végző intézetekben/intézményekben az általános járványmegelőzési (a kórokozók kihurcolásának megelőzését célzó) rendszabályok betartását, továbbá a kísérletek során képződő és veszélyes hulladéknak minősülő anyagok (állathullák, segédanyagok, tenyészetek tápfolyadékai stb.) tárolását és ártalmatlanná tételének módját — indokolt esetben külső szakértő bevonásával — a területileg illetékes állomás ellenőrzi.

(6) Az általános járványmegelőzési rendszabályok vagy az adott állatbetegségre előírt különleges megelőző rendszabályok — állatjárványügyi szempontból veszélyt jelentő — megszegésekor a területileg illetékes állomás határozattal felfüggeszti az intézet ilyen irányú kutatási tevékenységét és soron kívüli jelentést tesz a minisztériumnak.

A tudományos vizsgálatok végzésének szabályai

190. §

(1) A kórokozó tenyészetekről nyilvántartást kell vezetni.

(2) A 189. § (1) bekezdésében felsorolt betegségek kórokozóinak tenyésztését, valamint az ezeket tartalmazó anyagokat csak a minisztérium előzetes engedélye után szabad más, e vizsgálatok végzésére jogosult laboratóriumoknak átadni.

(3) A 189. § (1) bekezdésében felsorolt betegségeken kívül más, bejelentési kötelezettség alá tartozó vagy bejelentési kötelezettség alá nem tartozó betegségek kórokozóit vagy az ezeket tartalmazó anyagokat csak nyilvános laboratóriumok kérhetnek vagy adhatnak egymásnak, az intézmény vezetőjének, vezető munkatársainak írásos kérésére, illetőleg a kórokozóra vonatkozó valamennyi ismeret írásos közlésével.

(4) A kórokozókat és tenyészeit, a kórokozókat tartalmazó anyagokat, a velük kezelt kísérleti állatokat, azok hulláit és hullarészeit, amint szükségtelenné váltak, azonnal ártalmatlanná kell tenni.

(5) Azokat a tárgyakat és eszközöket, amelyek a kórokozókkal vagy az ezeket tartalmazó anyagokkal érintkeztek, gondosan fertőtleníteni kell.

IV. Fejezet

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI FELÜGYELETET IGÉNYLŐ EGYÉB LÉTESÍTMÉNYEK

Állatkozmetika létesítése és működtetése

191. §

(1) Az állatkozmetika létesítéséhez és működtetéséhez az állomás előzetes szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) A mosó- és nyíróhelyiségek padozatát könnyen tisztítható és fertőtleníthető, résmentes, vizet át nem eresztő, csúszásgátló anyaggal kell burkolni, búzelzárával rendelkező csatornaszeggel és szennyvízelvezető csatornával kell ellátni. A nyílászáró szerkezeteknek könnyen tisztán tarthatónak, fertőtleníthetőnek kell lenniük, és azokat rovarhálóval kell ellátni. A falakat legalább két méter magasságig világos, vizet át nem eresztő, könnyen tisztítható és fertőtleníthető, síkfelületű anyaggal kell burkolni, vagy ugyanilyen tulajdonságú anyaggal kell bevonni. A burkolatlan és festetlen falfelületeket, valamint a mennyezetet meszelni kell. A lemosható falak és a padozat közös élét és sarkát lekerekítetten kell kiképezni.

(3) A várakozó- és egyéb helyiségekben a padozatot könnyen tisztítható és fertőtleníthető, résmentes, vizet át nem eresztő, csúszásgátló anyaggal kell burkolni. Az oldal-falakat két méter magasságig jól tisztítható, fertőtleníthető anyaggal kell bevonni.

(4) Az asztalokat korróziómentes anyagból készült, résmentesen illesztett, könnyen mosható és jól fertőtleníthető lappal kell borítani.

(5) A helyiségeket naponta ki kell takarítani, és a padozatot fertőtlenítőszeres vízzel fel kell mosni. A keletkezett hulladékot műanyag zsákba gyűjtés után dögkútba helyezni vagy elégetéssel kell ártalmatlanná tenni.

(6) A munka során használt eszközöket minden állat kezelése után meg kell tisztítani, és hatékony fertőtlenítő anyaggal fertőtleníteni kell.

(7) Az állatforgalomról — a tulajdonos nevét és lakcímét, az állat fajtát, fajtáját, nemét, korát, színét és esetleges ismertető jegyeit tartalmazó — nyilvántartást kell vezetni.

(8) Az állatkozmetika működését állatjárványügyi és -higiéniai szempontból a hatósági állatorvos ellenőrzi.

Állatpanziók és -menhelyek létesítése és üzemeltetése

192. §

(1) Az állatpanziók és -menhelyek létesítéséhez és működtetéséhez — fertőzést közvetítő, fenntartó szerepük miatt — az állomás előzetes szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) Az állatpanziók és -menhelyek (a továbbiakban: telep) padozatát könnyen tisztítható és fertőtleníthető, résmentes, vizet át nem eresztő, csúszásgátló anyaggal kell burkolni, bűzelzárával rendelkező csatornaszeggel és szennyvízelvezető csatornával ellátni. A nyílászáró szerkezeteknek könnyen tisztán tarthatónak, fertőtleníthetőnek kell lenniük. Az oldalfalakat és a rácsokat mosható, jól fertőtleníthető anyagból kell elkészíteni.

(3) A telepen húsz ketrecenként egy elkülönítőt kell kialakítani a beteg vagy betegsége gyanús állatok megfigyelésére. Betegség gyanúja esetén — a területileg illetékes hatósági állatorvos értesítése mellett — az állatot azonnal át kell telepíteni az elkülönítőbe.

(4) A telepnek rendelkeznie kell nagynyomású mosó-, fertőtlenítőgéppel.

(5) A takarmány tárolására külön helyiséget kell kialakítani, amelynek könnyen tisztítható és fertőtleníthető, résmentes, vizet át nem eresztő anyaggal bevont oldalfalakkal kell rendelkeznie.

193. §

(1) A telepre csak olyan húsevő vihető be, amely egy éven belül, de legalább tizennégy napja veszettség elleni védőoltásban részesült. Menhely esetében ettől el lehet tekinteni, az ilyen állatot azonban tizennégy napig elkülönítőben kell tartani.

(2) A beérkezett állatokról kimutatást kell vezetni, amelynek tartalmaznia kell a tulajdonos nevét és lakcímét, az állat fajtát és fajtaját, nemét, korát, színét, esetleges ismertető jegyeit, veszettség elleni és egyéb védőoltásának időpontját.

(3) Ugyanazon ketrecbe csak azonos ivarú állatok helyezhetők el. Ez alól kivétel a szoptató anyaállat a kölykeivel.

(4) A ketrecet naponta tisztítani kell. Új állat elhelyezése előtt az egész kennelt ki kell tisztítani és hatékony fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell. A telepen évente egyszer teljes körű tisztítást és fertőtlenítést kell végezni. A keletkezett hulladékokat műanyag zsákba gyűjtés után döngkútba helyezéssel vagy elégetéssel ártalmatlanná kell tenni.

194. §

(1) A telepen végzett állatorvosi tevékenységről munkanaplót kell vezetni. A naplóba bejegyzést csak állatorvos tehet, amit aláírásával és bélyegzőjével hitelesít.

(2) Az állatpanzió és -menhely működését — állatjárványügyi és -higiéniai szempontból — az állomás, a hatósági állatorvos útján ellenőrzi.

(3) A már működő létesítmények, a Szabályzat hatálybalépését követően — az állatpanziók esetében három hónap, az állatmenhelyek esetében egy év elteltével — a Szabályzatban előírt feltételekkel folytathatják működésüket.

III. Cím

*AZ ÁLLATBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉNEK
ÉS LEKÜZDÉSÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI*

I. Fejezet

*AZ ÁLLATBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉNEK
SZABÁLYAI**Lóállományok védelme*

195. §

(1) Minden, fél évnél idősebb lovat háromévenként tanyakór felderítésére irányuló immundiagnosztikai vizsgálat alá kell vonni. A vizsgálat lehet szem- vagy szerológiai próba. Össze lehet kötni a fertőző kevésvérűség, mének esetében a tenyészbénaság felderítésére irányuló vizsgálatokkal. Egyedi azonosításon alapuló állategészségügyi vizsgálat vagy beavatkozás a 36. § (2) bekezdésének a) pontja szerint megjelölt állaton végezhető.

(2) Lovassport rendezvényen csak fertőző kevésvérűség szempontjából szerológiai negatív állatok vehetnek részt. A lóversenyre vagy lósport rendezvényre állatot szállító állattartó esetén — amennyiben a lovak más állattartó lovaival érintkeznek vagy érintkezhetnek — az egész lóállományt évente, más állattartó fél évnél idősebb lovait pedig háromévente, fertőző kevésvérűség szempontjából szerológiai vizsgálatnak kell alávetni.

(3) A szerológiai vizsgálatok időpontját az állomás a területileg illetékes állategészségügyi intézettel egyeztetve határozza meg.

(4) A lóversenyre vagy lósport rendezvényre szállítandó lovakat a 14. számú függelék szerinti „Hatósági állatorvosi bizonyítvány”-nak kell kísérnie. A bizonyítványban az állaton a fertőző állatbetegségek (lóinfluenza, rhinopneumonitis, tetanus stb.) ellen végzett immunizálásokat és a meghatározott fertőző állatbetegségektől való mentességet kell igazolni. Ezen bizonyítványt a versenyt felügyelő hatósági állatorvos nyilvántartásba veszi, és a versenyen való részvételt aláírásával és bélyegzőjével igazolja. A bizonyítványt a verseny(ek) befejezése után a kiállító hatósági állatorvos vonja be.

196. §

(1) A lovassport esemény rendezője köteles annak időpontját és helyét a területileg illetékes állomásnak előzetesen bejelenteni és a rendezvény megtartásához állategészségügyi szakhatósági hozzájárulást kérni. Az állomás által kijelölt hatósági állatorvos ellenőrzi a versenyre érkezett lovak egészségi állapotát és az állatorvosi bizonyítványokat.

(2) A lépfene szempontjából veszélyeztetett legelőre járó és onnan származó takarmánnyal etetett minden lovat — az állattartó költségére — megelőző védőoltásban kell részesíteni.

(3) Fertőző lóbetegség veszélye esetén az állomás a 195. §-ban foglaltakon túlmenően előírhatja, hogy

a) egyipatás állatot idegen helyen, közös itatóból itatni nem szabad;

b) a közös itatóhelyet, itatóhelyeket — a legelői kutak kivételével — itatóvályúval felszerelni nem szabad.

(4) A lóállományokban — a felsoroltakon kívül — a minisztérium esetenként más, vagy gyakoribb vizsgálatokat is előírhat.

(5) Ha bármely vizsgálat során lóbetegségek kórokozójával történt fertőzöttséget állapítanak meg, továbbá több állat egyidejű megbetegedése esetén, a hatósági állatorvos rendelkezései szerint kell eljárni.

Szarvasmarha-állományok védelme

197. §

(1) Egyedi azonosításon alapuló állategészségügyi vizsgálat vagy beavatkozás a 36. § (2) bekezdés b) pontja szerint megjelölt állaton végezhető.

(2) A hatósági vagy a kezelő állatorvos rendszeresen köteles ellenőrizni, hogy a szarvasmarhatartó telepeken csak olyan személyek dolgoznak, akik a gümőkór ernyőképszűrés érvényes, egy évnél nem régebbi, negatív leletével rendelkeznek. Az előírást a telepen dolgozó személy alkalmazása előfeltételként érvényesíteni kell. Ugyanígy kell eljárni a telepet rendszeresen látogató és az állatokkal kapcsolatban lévő személyekkel is.

(3) Az állattartó a szarvasmarhái legeltetését úgy köteles megszervezni, hogy a leukóztól mentes állományok a fertőzöttekkel sem közvetve, sem közvetlenül ne érintkezzenek.

(4) A brucellóztól és leukóztól való mentesség ellenőrzésére, a Szabályzatnak a brucellózis és leukózis leküzdésére vonatkozó fejezetében előírt vizsgálatokat kell elvégezni.

198. §

(1) A szarvasmarha-állományok gümőkórmentességét a hatósági állatorvos évente egyszer tuberkulinos bőrpróbá-

val köteles ellenőrizni, a Szabályzatnak a gümőkór leküzdésére vonatkozó fejezetében előírtak szerint.

(2) Új állattartó telepeket feltölteni és új állományokat kialakítani kizárólag gümőkórtól, brucellóztól és leukóztól mentes — harminc napon belül végzett szerológiai vizsgálat szerint egyedenként is negatív — szarvasmarhával szabad.

(3) A lépfenével, rosszindulatú vizenyővel és a sercegő üszökkel fertőzött legelőre járó szarvasmarhákat évenként, a kihajtás előtt legalább két héttel e betegségek ellen védőoltásban kell részesíteni.

199. §

Ha az állattartó idegen állományból kíván szarvasmarhát vásárolni, az eladó köteles a vevőt írásban tájékoztatni az állománynak gümőkórtól, brucellóztól és leukóztól való mentességéről, vagy fertőzöttségéről, és az állományban más betegségek megelőzésére alkalmazott immunizálási programról, az elvégzett védőoltások adatairól. A megvásárolandó szarvasmarhákat meg kell vizsgálni tuberkulinos bőrpróbával, brucellózisa és leukózisa irányuló szerológiai próbával. Az e betegségekre irányuló vizsgálatokat minden olyan esetben el kell végezni, amikor az állatokat mentes állományba viszik be, vagy új állományt alakítanak ki. Indokolt esetben az állomás további betegségtől való mentességet is előírhat. A karanténoszási feltételek meghatározásakor az érintett állományok ezeket az adatokat egymással egyeztetni kötelesek. A vevő és az eladó állatállományát ellátó állatorvosoknak — a párhuzamos és a rövid időn belül megismételt vizsgálatok elkerülése érdekében — ezeket a vizsgálatokat (vérvételeket) az eladónál közösen kell elvégezniük.

200. §

A nagylétszámú szarvasmarha-állományokból továbbtartásra kistermelőnek eladni, bértartásra kihelyezni csak gümőkórtól, brucellóztól és leukóztól mentes szarvasmarhákat szabad. A fogadás helye szerinti állomás a kihelyezés feltételül további betegségtől való mentességet is előírhat. A nagylétszámú szarvasmarha-állomány tulajdonosa kihelyezett szarvasmarhákat csak hizlalótelepére, azok szaporulatát pedig csak az illetékes állomás meghatározott feltételei mellett viheti be saját állományába.

201. §

A tenyésztő szervezet csak a minisztérium állategészségügyi engedélyével végezhet (pl. utóellenőrzésre) állatösszegyűjtést.

202. §

(1) A szarvasmarha-állományokban — a felsoroltakon kívül — a minisztérium esetenként más vagy gyakoribb vizsgálatokat is előírhat.

(2) Ha bármely vizsgálat során állatbetegség kórokozójával történt fertőzöttséget állapítanak meg, a hatósági állatorvos rendelkezése szerint kell eljárni.

Juhállományok védelme

203. §

(1) Új telepek feltöltésére és állománynövelés céljából való vásárlás esetén ellenőrizni kell a származási állomány *Brucella ovis*-tól való mentességét. A megvásárolandó állatokat *Brucella ovis*-ra szerológiai próbával egyenként kell megvizsgálni. Csak a *Brucella ovis*-ra egyenkénti klinikai vizsgálat alapján ép ivarszervekkel rendelkező kosokat szabad a telepre bevinni. Egyidejűleg tájékozódni kell a juhállományban a maedi-visna, sűrűlőr és a tüdőadenomatózis fertőzöttség előfordulásáról. A vevő és az eladó állattartó állatállományát ellátó állatorvosok — a párhuzamos és a rövid időn belül megismételt vizsgálatok elkerülése érdekében — ezeket a vizsgálatokat az eladónál közösen is elvégezhetik. A telep állományába juhokat csak a 90. §-ban előírt karanténzás, és az ezt követő kedvező eredményű állatorvosi vizsgálat után szabad bevinni. Indokolt esetben, a karanténzási időszak alatt, megelőzési célból juhruhesség elleni kezelés is előírható.

(2) A gyűjtőtelepre történő beszállítás állategészségügyi feltételeit az állomás határozza meg. A gyűjtőtelepről juhokat továbbtartásra az illetékes állomás(ok) engedélyével és feltételeivel szabad kiszállítani.

(3) A juhnyírók ruházatát és felszerelését mind a munka megkezdése előtt, mind befejezése után fertőtleníteni kell. A fertőtlenítést az állatorvos ellenőrzése mellett kell elvégezni, amelyről a juhnyírók igazolást kapnak. A juhnyírók ebet nem vihetnek magukkal.

204. §

(1) Nagy- és kislétszámú állattartó telepen tartott juh- (kecske-) nyáj ugyanarra a legelőre nem hajtható.

(2) Különböző állattartók juhait közös nyájba terelni és azokat együtt tartani csak a közös nyájba való terelést legfeljebb tizennégy nappal megelőzően, az állatok állandó tartási helyén végzett, kedvező eredményű állatorvosi vizsgálat után szabad.

(3) A lépfenével, sercegő üszökkel és rosszindulatú vizenyővel fertőzött legelőre járó juhokat és kecskéket a legelőre hajtás előtt legalább két héttel e betegségek ellen vakcinázni kell.

(4) A nagylétszámú juhtartó telepek állományát az állatorvosnak folyamatos felügyelet alatt kell tartani, a kislétszámú juhtartó telep állományát minden év március—április havában meg kell vizsgálni a rühösségben beteg állatok felderítése céljából.

205. §

(1) Valamennyi juhót évente egy alkalommal, legkésőbb július 31-ig — a 204. § (4) bekezdésében előírt vizsgálat eredményétől függetlenül — az alkalmazott gyógyszer használati utasításában előírtak szerint, külső paraziták ellen gyógykezelni kell.

(2) A tárgyévben született bárányok gyógykezelése alól a hatósági állatorvos felmentést adhat.

(3) A gyógykezelés módját az állomás határozza meg, a gyógykezelést engedélyezi, és ellenőrzi ennek végrehajtását.

(4) A gyógykezelés szakszerűtlen végrehajtása esetén az állomás előírhatja annak megismétlését.

(5) A kislétszámú állattartó telepen elvégzett gyógykezelést a kezelő állatorvos igazolja.

(6) Mind a nagylétszámú, mind a kislétszámú állattartó telepek juhállományai gyógykezelésének személyi és tárgyi feltételeiről (medence, kád, gyógyszer) az állattartó köteles gondoskodni.

206. §

(1) Az állatállományokban — a felsoroltakon kívül — a minisztérium esetenként más vagy gyakoribb vizsgálatokat is előírhat.

(2) Ha bármely vizsgálat során állatbetegség kórokozójával történt fertőzöttséget állapítanak meg, a hatósági állatorvos rendelkezése szerint kell eljárni.

Kecskeállományok védelme

207. §

(1) Lépene, sercegő üszök és rosszindulatú vizenyő szempontjából veszélyeztetett területen valamennyi kecskét évente, az állattartó költségére, megelőző vakcinázásban kell részesíteni.

(2) Rühösség felderítése céljából az állattartó a kecskeállományát minden év március—április havában köteles megvizsgáltatni.

(3) Kecskék ízület- és agyvelő-gyulladásával (CAE), sajátos nyirokcsomó-gyulladással vagy paratuberkulózissal fertőzött, valamint az e betegségektől mentes kecskeállományok — az utóbbiak védelme érdekében — közösen nem legeltethetők.

(4) A kecskék ízület- és agyvelő-gyulladásával, sajtos nyirokcsomó-gyulladással vagy paratuberkulózissal terhelt kecskeállományokból állatokat továbbtartásra értékesíteni nem szabad.

Sertésállományok védelme

208. §

(1) Az állomás köteles az illetékességi területén lévő nagylétszámú sertésletelepeken tartott sertéseket brucellózis, leptospirozis, Aujeszky-féle betegség és PRRS szempontjából minősíteni. Az egyes minősítési kategóriákra előírt vizsgálatokat a nagylétszámú állatállományokat ellátó állatorvosok kötelesek megadott időre elvégezni vagy elvégeztetni a tulajdonos költségére.

(2) A nagylétszámú sertésállományok tenyészanyagának utánpótlására való vásárlás esetén az eladó köteles a vevőt tájékoztatni a származási állomány brucellózistól, leptospirozistól, Aujeszky-féle betegségtől és PRRS-től való mentességéről, továbbá a legalább két évre visszamenően kapott boncolási és húsvizsgálati eredmények alapján a sertéstífuszról való mentességéről. A megvásárolandó sertéseket egyidejűleg meg kell vizsgálni szerológiai próbával brucellózisa, leptospirozisa, Aujeszky-féle betegsége és PRRS-re. A vevő és az eladó állatállományát ellátó állatorvosok — a párhuzamos és rövid időn belül megismételt vizsgálatok elkerülése érdekében — ezeket a vizsgálatokat az eladó állatállományában közösen is elvégezhetik.

(3) PRRS mentes minősítésű nagylétszámú sertésállományba kizárólag mentes állományból származó, a (2) bekezdésben előírt negatív vizsgálati eredményű tenyészállatok, illetőleg negatív kanoktól származó sperma vihető be.

(4) Újonnan épített nagylétszámú sertésletelepet — az állomás engedélyével — kizárólag brucellózistól, leptospirozistól, Aujeszky-féle betegségtől és PRRS-től mentes tenyészállatokkal szabad feltölteni.

(5) Nem mentes minősítésű nagylétszámú sertésállományba, PRRS szempontjából nem mentes minősítésű, a tenyésztési hatóság által elismert fajtájú tenyészsertések (a sperma is) — a származási, valamint a fogadó állomány telephelye szerint illetékes állomások előzetesen egyeztetett engedélye alapján — bevihetők.

209. §

(1) Azokra a közigazgatási területekre, ahol valamennyi nagylétszámú állattartó telep sertésállománya brucellózistól, leptospirozistól, Aujeszky-féle betegségtől és PRRS-től egyaránt mentes (a továbbiakban: mentes állomány), csak mentes állományból szabad sertést bevinni.

(2) Köztenyésztésre csak brucellózistól, leptospirozistól, Aujeszky-féle betegségtől és PRRS-től mentes állományból származó, negatív egyedi szerológiai leletű fedező kanokat szabad kihelyezni.

(3) A nagylétszámú állattartó telepek sertésállományainak járványvédelméről, a telepi zártság feltételeiről, a védekező (megelőző) fertőtlenítések tárgyi és anyagi feltételeinek meglétéről a tulajdonos köteles gondoskodni.

210. §

(1) A sertésállományokban — a felsoroltakon kívül — a minisztérium esetenként más vagy gyakoribb vizsgálatokat is előírhat.

(2) Ha bármely vizsgálat során állatbetegség kórokozójával történt fertőzöttséget állapítanak meg, a hatósági állatorvos rendelkezése szerint kell eljárni.

A nyúlállományok védelme

211. §

(1) Mixomatózis szempontjából veszélyeztetett területen és időszakban a nyulakat mixomatózis ellen az állattartók költségére vakcinázni kell. A veszélyeztetett területet az állomás határozza meg.

(2) A tenyésznyulaknak a termelőhöz történő kihelyezésével foglalkozó gazdálkodó szervezetek kötelesek a nyúlkihelyezési tervüket állategészségügyi szempontból az állomással egyeztetni.

(3) Az állomás által meghatározott állományokból nyulat továbbtartásra eladni vagy kihelyezni csak a nyulak vérzéses betegsége, mixomatózis, pasztorellózis, sztafilokokkózis, rühösség klinikai tüneteitől mentes nyúlállományból szabad. Új kihelyezés vagy értékesítés a klinikai tünetmentessé válás után — nyulak vérzéses betegsége esetében hatvan nap, mixomatózis, pasztorellózis, sztafilokokkózis és rühösség esetében harminc nap múlva — lehetséges.

A húsevők védelme

212. §

(1) Az eb tartója — a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a büntetés-végrehajtási-, a vám- és pénzügyőri szervek, a határőrség kivételével — köteles az eb tartási helye szerint illetékes jegyzőnek bejelenteni, ha az állata

a) a három hónapos kort elérte,

b) elhullott vagy elveszett,

c) tartási helye három hónapnál hosszabb időre megváltozott, vagy

d) új tulajdonoshoz került.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja esetében a változást az új tartási hely jegyzőjének is be kell jelenteni. A bejelentés tartalmazza a veszettség elleni legutóbbi oltás időpontját is.

(3) A jegyzőnek a bejelentett ebekről nyilvántartást kell vezetnie, amelyben az ebtartó adatain kívül (név, lakcím), az eb azonosítási adatait (fajtáját, születési évét, nemét, színét, ha van, jelölési számát) és a veszettség elleni legutóbbi védőoltás időpontját is fel kell tüntetni.

213. §

(1) Minden három hónaposnál idősebb ebet — a tudományos-kutatási és laboratóriumi vizsgálati célból tartott állatok kivételével — a tulajdonosa vagy tartója köteles évenként — a három hónapos kort elértüket harminc napon belül, majd hat hónapon belül ismételten — a saját költségére hatósági állatorvossal veszettség ellen beoltatni.

(2) Az ebek veszettség elleni védőoltása hatósági feladat. A védőoltást az állomással közszolgálati jogviszonyban álló, illetve az állomás igazgatója által e feladatra kinevezett, kijelölt állatorvos végezheti, aki az igazgatási szolgáltatási (oltási) díjat köteles az állomás számlájára befizetni.

(3) A terület ebállományának egységesen védett állapota érdekében az oltást szervezetten és meghatározott időszakban kell elvégezni. A védőoltások elvégzésére az állomás köteles — a minisztérium ütemezése alapján — tervet készíteni, arról a jegyzőt értesíteni.

(4) Az állomás a kijelölt állatorvosokról az önkormányzatok jegyzőit minden év január 31-éig értesíti. Az oltás területenkénti időpontját az állomás által meghatározott időszakon belül, az oltást végző állatorvossal egyeztetve, a jegyző határozza meg.

(5) A veszettség elleni oltás megszervezéséről, nyilvántartás és összeírás alapján a települési önkormányzat gondoskodik.

(6) A szervezett oltás érdekében a jegyző

a) az oltást megelőzően a nyilvántartás kiegészítése céljából az ebeket szükség szerint, de legalább három évenként összeírhatja;

b) az oltás (pótolás) időpontját, helyét és költségeit a helyben szokásos módon közhírré teszi;

c) az oltás megkezdési időpontja előtt legalább harminc nappal az oltást végző állatorvost (állatorvosokat) a nyilvántartásban szereplő ebek számáról tájékoztatja és felkéri, hogy az oltáshoz szükséges oltóanyagot rendelje meg;

d) az oltás megkezdése előtt az állatorvosnak az ebek naprakész nyilvántartását átadja;

e) az oltás és az adminisztráció személyi és tárgyi feltételeit megteremti;

f) az oltás megtörténtét a nyilvántartásba bejegyzi;

g) biztosítja, hogy az eb tartója az oltás költségét az oltást megelőzően vagy a helyszínen az állatorvos részére megfizesse.

(7) Az ebek védőoltását a kijelölt időben és szakmailag alkalmas helyen kell elvégezni. Az oltás az ebtartó megrendelésére az állat tartási helyén vagy a kijelölt állatorvos rendelőjében is elvégezhető. Az oltás költségét ez utóbbi eset(ek)ben az állatorvos szedi be.

(8) A rendvédelmi szervek a nemzetbiztonsági szolgálatok, a büntetés-végrehajtási-, a vám- és pénzügyőri szervek, a határőrség az oltást saját állatorvossal, ennek hiányában az állomás által kijelölt állatorvossal végeztetik el, a (6) bekezdésben foglalt feltételekkel. Az oltást végző állatorvos köteles az igazgatási szolgáltatási (oltási) díjat beszedni és az állomás számlájára befizetni, valamint a beoltott ebek számáról jelentést tenni.

(9) Az oltásra csak olyan engedélyezett oltóanyag használható, amely kifejezett állatokban veszettség ellen egy oltással legalább egy évre immunitást ad. Több betegség elleni oltóanyag csak az ebtartó előzetes kérésére, veszettség ellen legalább kétszer oltott, egyévesnél idősebb állatoknál alkalmazható.

(10) Minden oltásról igazolást kell adni, amit az eb tulajdonosa köteles megőrizni és tulajdonát ruházás esetén az új tulajdonosnak átadni.

(11) A szervezett oltások összesítése a kijelölt állatorvos feladata. A tartási helyen beoltott ebek és az ebtartók — 212. § (3) bekezdésében felsorolt — adatait az oltást végző állatorvos az oltást követő tizenöt napon belül köteles a tartás helye szerint illetékes jegyzőnek a nyilvántartás kiegészítése céljából megküldeni.

(12) Az állatorvos köteles a szervezett oltást követően tizenöt napon belül, majd december hó 31-én az év során beoltott ebek listáját lezárni, az oltott ebek számáról tizenöt napon belül az állomást és a jegyzőt tájékoztatni, továbbá az oltatlan ebek tartóit a jegyzőnek bejelenteni. A védőoltás alól elvont ebet mint az emberre egészségügyi szempontból veszélyes, valamint az állatok egészségét veszélyeztető beteg vagy betegségre gyanús ebet, a települési önkormányzat állami kártalanítás nélkül köteles kiiktatni.

214. §

(1) Azokon a területeken, ahol a veszettséget ismételten megállapították, az állomás a házimacskák veszettség elleni megelőző védőoltását is elrendelheti. Ebben az esetben a védőoltás hatósági feladat, amelyet az eboltásra vonatkozó szabályok szerint kell elvégezni. A védőoltás költségei az állattartót terhelik.

(2) Egyéb húsevő állatok veszettség elleni megelőző védőoltását az állattartó kérésére és költségére állatorvos végezheti.

215. §

(1) Aki talált vagy befogott ebek tartásával foglalkozik, vagy akit jogszabály kötelez a tartásra, a rendelkezésére álló eszközökkel köteles megkísérlni a tulajdonos értesí-

tését. A települési önkormányzat által a Tv. 42. § (2) bekezdés b) pontja szerint befogott, veszettség ellen igazoltan oltott ebek tizennégy napon belül az állattartónak visszaadhatók. A tizennégy napig ki nem váltott ebek értékesíthetők vagy kiirthatók. Értékesítés esetén az új eb tartó köteles az ebet veszettség ellen haladéktalanul beoltatni az értékesítést felügyelő hatósági állatorvossal.

(2) A külterületen talált gazdátlan, kóbor ebeket, macskákat a vadászati engedéllyel rendelkező személyek kötelesek a külön jogszabály szerint lelőni és ártalmatlanná tételükről intézkedni.

216. §

(1) A termelési célra befogott vagy tenyésztési céllal vásárolt rókákat a származási hely szerint azonosíthatóan, egyenként vagy kis csoportokban kell elhelyezni.

(2) A rókákat a karanténidő letelte, illetőleg az immunizálásra alkalmas kor elérése után, a tulajdonos költségére veszettség ellen haladéktalanul be kell oltani, és az oltást évente meg kell ismételni.

(3) Ha a rókától a telepen tartott nyércek vagy egyéb húsevők is fertőződhetnek, ezeket évente egy alkalommal a tulajdonos költségére vakcinázni kell.

(4) Vadon élő és tenyésztési céllal befogott, más fajú húsevő állatokat csak az önkormányzat állattartási rendeletében meghatározottak szerint szabad tartani. Ezeket az állatokat a befogáskor, azt követően évente egyszer veszettség ellen be kell oltani.

(5) A vadon élő rókák és egyéb húsevők veszettség elleni vakcinázása a nemzeti mentesítési program keretében állami költséggel, térségi ütemezéssel történik.

(6) Az oltó állatorvos és a kisegítők egészségét veszélyeztető, fékezhetetlen húsevők vakcinázása az állomás egyedi engedélye alapján, szájon át alkalmazható vakcinával is elvégezhető, az oltásra vonatkozó szabályok szerint.

A vadon élő, a vadaskerti és az állatkerti állatok védelme

217. §

(1) A betegség vagy sérülés miatt életképtelen, vadon élő, illetve zárttérben tartott vadászható állatot a vadászatra jogosult köteles kilövetni, s a hulláját, valamint az elhullottan talált trófeás vad hulláját a kórok megállapítása céljából a hatósági állatorvossal megvizsgáltatni, szükség esetén laboratóriumi vizsgálatra mintát szállítani.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt állategészségügyi okból történt elejtés indokoltságát, valamint a trófeás vad elhullásának okát a hatósági állatorvos a 26/a) számú függelékben foglaltak szerint igazolja.

(3) A kórhatározást követően az érintett területen szükséges tennivalókat a kóroktól függően — indokolt esetben a megyei vadászati felügyelővel közösen — az állomás határozza meg.

(4) A megelőző vagy gyógyító beavatkozás terheit a vadászatra jogosult viseli.

(5) A vadászatra jogosultak a veszettség megelőzésére a rókákat vadászattal gyéríteni kötelesek.

(6) Állatkertbe állatot bevinni az élőállat-karanténozás teljesítésével szabad.

(7) Az állatkert állatorvosa, üzemeltetője minden olyan esetben köteles értesíteni az illetékes hatósági állatorvost, amikor bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegség gyanúja merül fel, illetve, ha tömeges vagy emberre veszélyes betegség lép fel.

(8) Az állatkerti állatok etetésére felhasznált állati eredetű takarmányt, húst stb., csak hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal szabad beszállítani.

(9) Az állatkertben elhullott állatok tetemének boncolására, átmeneti tárolására boncolót és hullakamrát kell létesíteni, üzemeltetni.

(10) Vadaskertben, vadsparkban tartott állatokra a rokon háziállatokra vonatkozó állategészségügyi szabályokat kell alkalmazni.

A tyúk-, a pulyka-, a gyöngytyúk-, a galamb-, a fácán-, a fogoly- és a fűrjállományok védelme

218. §

(1) A baromfitartó istállóiba újabb állományt csak akkor szabad bevinni, ha az előző állományból egy állat sem maradt vissza, a tartási helyet kitisztították és fertőtlenítették.

(2) A telepen minden baromfit úgy kell elhelyezni, hogy az a tartás során a telephez nem tartozó más baromfival ne érintkezhesen.

(3) A fertőző anyagok behurcolásának megakadályozása érdekében a tyúk-, pulyka-, gyöngytyúk-, galamb-, fácán-, fogoly- vagy fűrjtelepre csak fertőtlenített műanyag tojástartálcát vagy még nem használt papírtálcát szabad bevinni.

219. §

(1) Az állattartók tulajdonában lévő, baromfipestis iránt fogékony állományok kötelező jellegű védőoltását a minisztérium határozza meg, a baromfipestisről szóló fejezetben leírtak szerint.

(2) A baromfipestis ellen vakcinázott állományok ellenanyagszintjének meghatározására az állomás vérvizsgálatot rendel el.

220. §

(1) Az állattartó a tenyésztójas-termelő tyúk-, gyöngytyúk-, pulyka- vagy fácántelepén az állatorvos bevonásával köteles megszervezni a baromfitífusz felderítésére irányuló vérvizsgálatot.

(2) A vizsgálathoz szükséges segédszemélyzetről az állattartó köteles gondoskodni. A vérvizsgálatot — állatorvos felügyeletével — az e célra kiképzett szakemberek is végezhetik.

(3) A nagylétszámú tenyésztójas-termelő állományok vérvizsgálatait úgy kell szervezni, hogy az első vizsgálatot a tojástermelés várható megkezdése előtt három héttel, a másodikat pedig akkor kell elvégezni, amikor az állomány húsz—huszonöt százaléka már megkezdte a tojástermelést. Az első alkalommal az egy légtérben tartott állomány tíz százalékát kell vérvizsgálat alá vonni, és ha nincs pozitív szerológiai reakció, ugyanannyi állatot kell vizsgálni a második alkalommal is. Pozitív reakció esetén a vizsgálatot — mindkét alkalommal — az egész állományra ki kell terjeszteni.

(4) Ha valamely tenyészállomány bármelyik vérvizsgálata során a pozitív szerológiai reakciót adó egyedek száma meghaladja a (7) bekezdés *b)* és *c)* pontjai szerint megengedett százalékat, de nem haladja meg a három százalékat, a pozitív állatokat el kell különíteni, és szárnyjelző gombbal, számmal vagy egyéb, később is jól azonosítható módon, egyedileg meg kell jelölni. Valamennyi pozitív állatból vért kell venni, és azt az illetékes állategészségügyi intézetbe kell küldeni további vizsgálat céljára. A vérmin-ták beküldésekor közölni kell a pozitív állatok százalékarányát.

(5) Ha három százaléknál nagyobb a pozitív állatok aránya, a velük egy légtérben tartott állományt is fertőzőt-nek kell tekinteni.

(6) Azokban az állományokban, amelyek baromfitífusztól mentesnek minősültek, vagy amelyek tojásainak kelte-tését engedélyezték, újabb vérvizsgálatokat kell végezni, ha az ezektől az állományoktól származó, a kelés során befulladt tojásokból, vagy a nevelés első öt napjában elhul-lott csibékből a bakteriológiai vizsgálat a baromfitífusz kórokozóját kimutatta. A kérdéses állomány ismételt vér-vizsgálatait az illetékes hatósági állatorvos jelenlétében kell elvégezni, és újból minősíteni.

(7) Baromfitífusz mentességről igazolást a hatósági ál-latorvos akkor adhat ki, ha

a) a tenyésznaposcsibe baromfitífusztól mentes állo-mányból származik, a felnevelése folyamán a betegség nem fordult elő, továbbá a felnevelése és tartása során más baromfival nem érintkezett;

b) ha az *a)* pontban írt feltételek nem állnak fenn, a baromfi-törzstenyésztő, a hibridbaromfi-, a nagyszülőpá-rokat tartó, valamint a szaporító telepeken a tenyésztésbe vétel előtt elvégzett két vérvizsgálat során pozitív reakciót adó egyedek száma együttesen nem haladja meg az egy

légtérben tartott állatok fél százalékát, és a pozitív reakciót adó egyedeket azonnal eltávolították;

c) ha a hibridbaromfi-szülőpárokat tartó és a kelte-tőjas-termelő telepekről származó tenyésztójas baromfití-fusztól mentes állománytól származik, vagy a tenyésztésbe vétel előtt elvégzett két vérvizsgálat során a pozitív reak-ciót adó egyedek száma együttesen nem haladta meg az egy légtérben tartott állatok egy százalékát, és a pozitív állato-kat azonnal eltávolították.

(8) Baromfitífusz-mentesség esetében a 27. számú füg-gelék szerinti állatorvosi igazolást négy példányban kell kiállítani. A tőpéldány a hatósági állatorvosnál marad, az igazolás egy példányát — szolgálati úton — az állomásnak kell megküldeni, két példányt az állattartónak kell átadni. Egy példányt ebből helyben kell gyűjteni, és egy példányt a tojásszállítmánnyal együtt a keltetőnek vagy a forgalma-zónak kell megküldeni.

(9) Baromfiállományból származó tojásokat gépi kelte-tésre felhasználni vagy forgalomba hozni csak baromfití-fusz-mentesség igazolás birtokában szabad.

(10) A napos tenyészbaromfit fogadó nagylétszámú ba-romfitelepen az állatorvos köteles — a naposbaromfi-ál-lomány baromfitífusz szempontjából történő ellenőrzése céljából — a nevelés első öt napjában elhullott egyedek közül legalább egy alkalommal az illetékes állategészség-ügyi intézetbe a következő számú hullát vizsgálatra bekül-deni:

- napi tíz hulláig valamennyit,
- napi tizenegy-ötven hulláig legalább tíz hullát,
- napi ötvenegy hullán felül minden ötödik, de egy időben legfeljebb ötven hullát.

221. §

(1) Fácánállományt tenyésztésbe venni csak akkor sza-bad, ha a 220. § (3) bekezdésében leírt időben és feltéte-lekkel, az állomány tíz százalékában elvégzett vérvizsgálat szerint baromfitífusszal nem volt pozitív reakció. Pozitív reakció esetén a vérvizsgálatot az egész állományra ki kell terjeszteni. A pozitív reakciót adó fácánokat a vizsgálatkor azonnal el kell távolítani.

(2) Ha a pozitív egyedek száma meghaladja az állomány három százalékát, a kérdéses állományt a tenyésztésből ki kell zárni. A kizárt állományt röptetőben és csak ivar szerint elkülönítetten szabad tartani.

(3) A hatósági állatorvos három százalékat meg nem haladó pozitivitás esetén köteles a 27. számú függelék szerinti mintának megfelelő állatorvosi igazolást négy pél-dányban kiadni a 220. § (8) bekezdésében foglaltak szerint.

222. §

Kotlóst csak abban az esetben szabad fácántojás kelte-tésére, fácáncsibe nevelésére használni, ha baromfitífusza

és orsóférgességre nézve előzetesen megvizsgálták és negatívnak találták, baromfipestis ellen immunizálták, a származási állomány légcsőférgességtől és fertőző gége-légcső-gyulladásától mentes, és nem esett át baromfikolerás megbetegedésen.

A vízibaromfi-állományok védelme

223. §

(1) Vízibaromfit (lúd, kacsa, vadkacsa) tenyésztés, tojás-termelés céljára — a naposbaromfi kivételével — csak olyan helyről szabad beszerezni, ahol a baromfikolera legalább egy éven belül nem fordult elő.

(2) A tojásokat a gyűjtés napján és elszállításuk előtt fertőtleníteni kell.

(3) A Derzsy-féle betegség ellen — a betegségtől nem mentes lúdtörzsállományokat — vakcinázni kell.

(4) A kacsák vírusos májgyulladás és a kacsapestis (vírusos bélgyulladás) ellen a törzsállományokat vakcinázni kell.

(5) A tolltépő személyek csak a telepi, tiszta, fertőtlenített munkaruhában, lábbeliben állhatnak munkába és fertőtlenített munkaeszközzel dolgozhatnak.

A baromfikeltetés higiénája

224. §

(1) A baromfikeltető állomás vezetője és a magánkeltetőgép tulajdonosa köteles a keltetőgépet minden keltetés befejezése után, valamennyi alkatrészre kiterjedően takarítani és fertőtleníteni.

(2) A keltetőbe csak fertőtlenített műanyag tálcát vagy nem használt papírtálcát szabad bevinni.

(3) A keltetésre szánt tojásokat a gépberakás előtt fertőtleníteni kell.

(4) A keltetésre csak tiszta héjú, származás szempontjából azonosítható és a 27. számú függelék szerinti hatósági állatorvosi igazolással ellátott tyúk-, gyöngyös-, pulyka- vagy fácán-, fogoly-, fűrj- és galambtojást, továbbá fertőtlenített víziszárnyas-tojást szabad átvenni.

(5) A keltetőállomás köteles — egy termelési folyamat alatt, törzsállományonként — két alkalommal annak nagysága szerint tíz—száz darab befúladt tojást mikrobiológiai vizsgálat céljából a kijelölt laboratóriumba küldeni.

(6) A keltetőállomás köteles kislétszámú baromfiállományból történő vásárlás esetén három havonta, annak száz egyednél kisebb törzsállománya esetén húsz, száz—háromszáz közötti törzsállomány esetén ötven, háromszáz egyednél nagyobb törzsállomány esetén pedig száz befúladt tojást mikrobiológiai vizsgálat céljából megküldeni.

(7) A keltetéskor a tojást késve feltörő vagy nehezen kibújó csibét kisegíteni nem szabad. A fejletlen, kelésgyenge, életképtelen csibéket haladéktalanul le kell fojtani.

(8) A kelés közben befúladt és vizsgálatra nem küldött vagy egyéb módon tönkrement tojásokat, a lefojtott, kelésgyenge baromfit és a visszamaradt tojáshéjat jól zárható edénybe össze kell gyűjteni, és azt az állati eredetű hulladékokra vonatkozó szabályok megtartásával kell ártalmatlanná tenni.

(9) A kelést követő válogatás során a naposcsibéket azonosíthatóan és csoportonként elkülönítve kell kezelni. A szállítólevélen fel kell tüntetni a keltetést végző üzem nevét és címét, a kelés idejét és azt, hogy a naposcsibék származási helyén lévő tojóállomány baromfitífusz szempontjából mentes. Vízibaromfi esetén a szülőpár immunbiológiai állapotát (az előírt fertőző betegségektől való mentességét, valamint a vakcinás védőoltások megnevezését és időpontját) fel kell tüntetni. A papírdobozok és a bélelésükre használt fagyapot csak egyszeri szállításra, a műanyag szállítódobozok ismételten csak tisztított és fertőtlenített állapotban használhatók fel. A keltetőállomás tulajdonosa a beszállított tojások származásáról és a kiszállított naposbaromfi kihelyezéséről — név és cím feltüntetése mellett — köteles kimutatást vezetni. A keltetőből kikerülő minden naposcsibe-szállítmányt hatósági állatorvosi igazolásnak kell kísérni [8/b) számú függelék], amely huszonnégy óráig érvényes.

(10) Ha a keltetőüzem a tojások beszerzésével, tárolásával, a keltetéssel és a naposbaromfi értékesítésével kapcsolatos állategészségügyi előírásokat nem tartja meg, az üzem ellenőrzésével megbízott hatósági állatorvos figyelemztetés után köteles javaslatot tenni az állomásnak az üzem működésének felfüggesztésére.

225. §

A keltető a befúladt fácántojások egy százalékát bakteriológiai vizsgálatra köteles beküldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe.

A méhállományok védelme

226. §

(1) A méhészek kötelesek a méhek tavaszi tisztuló kirepülése és a betelelés közötti időszakban a méhcsaládjaikat legalább három hetenként méhegészségügyi szempontból ellenőrizni, s ennek során a Varroa-atkát is keresni. Az ellenőrzésnek mind a méhekre, mind a fiasításra (Varroa-atka esetében elsősorban a herefiasításra) ki kell terjednie.

(2) Az üres méhlikást (kaptárt, kast) úgy kell tárolni, hogy abba a méhek se a kijáró nyíláson, se az esetleges réseken ne juthassanak be, a méhészkedésre alkalmatlan, üres méhlikásokat meg kell semmisíteni.

(3) Méheket fertőzött vagy ismeretlen méhészetből származó mézzel nem szabad etetni.

(4) Lépet szabadban vagy méhek számára hozzáférhető helyen nem szabad tartani.

(5) Használt méh lakást, annak tartozékait, méhészeti felszerelést csak fertőtlenítés után szabad másnak átadni.

(6) A méhészkedést minden évben február végéig, az újonnan kezdett méhészkedést pedig nyolc napon belül, a méhek tartási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének be kell jelenteni, aki a méhészeket nyilvántartásba veszi, és a nyilvántartást folyamatosan vezeti.

(7) Amennyiben a méhek állandó tartási helye nem a méhészlakásával összefüggő területen van, a tulajdonos(bérlő) köteles a méhek tartási helyén a nevét és lakcímét egy legalább 40×30 cm nagyságú táblán feltüntetni.

227. §

(1) A méhcsaládokat évente, június 1. és szeptember 30. között — a vándoroltatási vizsgálatától függetlenül — a méhbetegségek felderítése céljából meg kell vizsgáltatni. A vizsgálatok során a Varroa-atkát a 226. § (1) bekezdésében leírt módon különös figyelemmel kell keresni. A vizsgálatok megszervezése a hatósági állatorvos, elvégzése pedig a felügyeletével működő méhegészségügyi felelős vagy méhészlakó szakértő feladata, aki a vizsgálatok eredményéről összesítő kimutatást köteles a 29. számú függelék szerint készíteni.

(2) Az országhatár mentén, a határtól számított tíz kilométeres sávban levő méhészeteket az (1) bekezdés szabályai szerint, a tisztuló kirepüléstől a betelelésig (március 1-től október 31-ig) kéthavonként, szükség esetén havonként egészségügyi szempontból meg kell vizsgálni. A vizsgálandó területet — az azzal szomszédos ország súlyosabb fertőzöttsége esetén — az állomás húsz kilométerben is megállapíthatja.

(3) A méhbetegségek megelőzésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatok (évi általános kötelező vizsgálatok, járványügyi szűrő, határmenti vizsgálatok és ellenőrző vizsgálatok) költségeit az állam viseli.

228. §

(1) A méheket állandó tartási helyükről (átköltözés vagy elidegenítés esetén) csak egy hétnél nem régebbi, a 30. számú függelék szerint kiállított állategészségügyi igazolással szabad kivinni; a méhek kiszállítását és bevitelét a települési önkormányzat jegyzőjének negyvennyolc órán belül be kell jelenteni. A bejelentés a 31. számú függelék szerinti nyomtatvány ajánlott levélként történő beküldésével is teljesíthető. A nyomtatvány igazoló szelvényét a települési önkormányzat jegyzője a méhészlakó állandó lakhelyére visszaküldi.

(2) A vándorterületre érkezésről történő bejelentés során közölni kell a tulajdonos nevét és lakóhelyét, a méhcsaládok legutóbbi tartási helyét, az állatorvosi igazolás számát, keltét és kiállításának helyét, a méhcsaládok számát, az elhelyezésre szolgáló terület pontos megjelölését (dűlő, hrsz. stb.) és a méhállomány őrzésének módját. A települési önkormányzat jegyzője ezeket az adatokat — a Tv. 42. § (4) bekezdése alapján — nyilvántartja.

(3) Vándorolni csak egészséges méhészlakó méhcsaládjaival szabad. A vándorlás előtt a vizsgálatot az illető méhészlakó minden méhcsaládjára vonatkozóan el kell végeztetni. A méhek vándorlásával kapcsolatos, valamint a méhészlakó kérésére végzett egyéb vizsgálatok díját a méhészlakó köteles közvetlenül a vizsgálatot végzőnek megfizetni.

(4) A méhcsaládok egészséges voltát a 30. számú függelékben meghatározott állategészségügyi igazoláson kell igazolni. A méhészlakó a vándorlás során az állategészségügyi igazolást köteles magánál tartani.

(5) A méheket csak az állategészségügyi igazolással szabad szállítani; hiányában a szállítást meg kell tagadni.

(6) Vándorlás céljából a méheket csak olyan helyre szabad telepíteni, amelynek öt kilométeres körzetében nyúlós költésrothadás miatt, illetőleg egy kilométeres körzetében európai költésrothadás miatt zárlat alatt álló méhészlakó nincs.

(7) Továbbvándorlás és hazatelepítés, illetve minden helyváltoztatás esetén a méhészlakó köteles a (2)–(6) bekezdésekben foglaltak szerint eljárni, továbbá az elszállítást megelőző munkanapon a vándortanyáról történő eltávozását az elhagyott vándortanya helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez a 32. számú függelék szerinti nyomtatvány felhasználásával bejelenteni.

(8) A hatósági állatorvos köteles a működési területén letelepedett vándorméhészlakókat a települési önkormányzat jegyzőjénél vezetett nyilvántartás alapján, szűrőpróbaszerűen méhegészségügyi szempontból ellenőrizni vagy ellenőriztetni.

(9) A vándoroltatás befejezése után a méhészlakó köteles a hazatelepülését a hatósági állatorvosnál negyvennyolc órán belül bejelenteni.

(10) Az országhatártól számított tíz kilométeren belül, a szomszédos állam területéről vagy ismeretlen helyről jött méhrajt észlelője vagy befogója köteles a települési önkormányzat jegyzőjénél haladéktalanul bejelenteni, aki a kiirtás végrehajtása érdekében értesíti a méhegészségügyi felelőst.

229. §

(1) A műlépkészítő üzem működési engedélyét az állomás adja ki. Az üzemben külön helyiséget kell kialakítani:

- a nyers viasz és sonkoly (lehet födelezés, léptörmelék, lép) tárolására, valamint a sonkoly préselésére;
- a viasz sterilizálására és a műlép készítésére (öntés, hengerelés);
- a műlép csomagolására, kiadására.

(2) Használt lépet csak tenyérnyi darabokra tördelve szabad elidegeníteni. A műlépkészítő üzemekbe történő lépszállítás cserének minősül; ennek megfelelően a nevezett üzemekbe lépek egészben is beküldhetők.

(3) Sonkoly és műlép egyidejűleg azonos járművel, csak külön, jól zárható ládákban szállítható. A sonkoly átvételkor az átvevőnek gumikesztyűt kell viselnie, amelyet minden átvétel után fertőtleníteni kell.

(4) A sonkoly és öreglép szállítására és tárolására szolgáló zsákok más célra nem használhatók fel. A kiürült zsákok megsemmisítéséről a műlépkészítő üzemnek kell gondoskodnia. Mézet szállító kannát csak tisztítás és fertőtlenítés után szabad újra felhasználni.

(5) A műlépet előállító üzemek kötelesek a viasz megbízható fertőtlenítése céljából olyan berendezést üzemeltetni, amely a viaszt egy órán át legalább 112 °C-on tartja. A hőfok és a hőhatás idejének megtartását kifogástalanul működő műszerekkel is ellenőrizni kell. Ha a viaszolvasztó berendezés nincs ellátva automatikus hőfokszabályozó és öniró műszerrel, akkor az alkalmazott hőfokról és az alkalmazás időtartamáról hitelt érdemlő feljegyzést kell vezetni.

(6) A műlépet előállító üzemeket működés közben az állomás évente legalább két alkalommal köteles ellenőrizni.

230. §

(1) A Varroa atka ellen gyógykezeléssel kell védekezni. A gyógykezelések kiegészítésül biológiai módszerek is használhatók. A kezelések hatékonyságáról és esetleges rezisztencia fellépéséről elsősorban a herefiasításban fellelhető atkák, és ürülékük dúsulása alapján, rendszeres ellenőrzéssel kell meggyőződni.

(2) A gyógykezelésre csak törzskönyvezett és forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer vagy gyógyhatású szer használható. Az állomás — indokolt esetben — adott terület összehangolt, egyidejű gyógykezelését is előírhatja.

(3) A komplex védekezés a méhészkötelessége.

(4) Az állomás irányítja a méhészek védekezési tevékenységét, azt időszakosan ellenőrzi, és hiányosságok esetén intézkedik azok megszüntetéséről.

(5) Elhanyagolt védekezés esetén, ha az állományban az atka feldúsult és a méhészkötelesség az állomás által előírt védekezést nem hajtotta végre, a szomszédos méhállományok fertőződésének megakadályozása céljából az állomás a méhészt kötelezi a gyógykezelés haladéktalan elvégzésére vagy a méhállományt állami kártalanítás nélkül leöletti.

231. §

A méz felvásárlásakor a méz tulajdonosa a mézgyűjtő terület közigazgatási helye szerint illetékes hatósági állatorvostól a 28. számú függeléknek megfelelő állategészségügyi bizonyítványt köteles beszerezni, másolatát a felv-

sárlónak átadni. A felvásárló a bizonyítványokat köteles összegyűjteni, nyilvántartásba venni, három évig megőrizni és ellenőrzéskor a hatósági állatorvosnak bemutatni.

A halállományok védelme

232. §

(1) A halgazdaság saját maga állítsa elő tenyészanyagát vagy olyan keltetőállomásra szerezze be, amelynek tavaszi virémiától való mentességét az elszállítást megelőző hatvan nap, az egyéb betegségtől való mentességét hat nap tartamára a hatósági állatorvos igazolja.

(2) Továbbtartásra szánt ivadékok, nyújtást vagy horgászható méterű halat a saját vagy az idegen üzem más község (város) területén lévő tavába elszállítani csak akkor szabad, ha az (1) bekezdésben meghatározott állategészségügyi feltételeket előzetes helyszíni vizsgálat alapján a hatósági állatorvos igazolja. Az előzetes helyszíni vizsgálat költségei az állattartót terhelik.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott állatorvosi igazolás hat napig érvényes.

(4) A hatósági állatorvos a halkeltető állomást, valamint az ivadékok rendszeresen eladó üzem keltetőjét, ivadék- és tenyészhal-nevelő tavait az üzemelés idején havonta, továbbá a halakat a telelőből való kihelyezésük előtt köteles ellenőrizni.

(5) Ha bármely vizsgálat útján állatbetegség kórokozójával történt fertőzöttséget állapítanak meg, a hatósági állatorvos rendelkezése szerint kell eljárni.

II. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG ALÁ TARTOZÓ ÁLLATBETEGSÉGEK LEKÜZDÉSÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

RAGADÓS SZÁJ- ÉS KÖRÖMFÁJÁS

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állat meghatározása

233. §

(1) Ragadós száj- és körömfájásban beteg az a kérődző állat és az a sertés, amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, és/vagy amelyből a száj- és körömfájás vírusát vagy antigénjeit a laboratóriumi vizsgálatok során kimutatták.

(2) Betegségre gyanús az a kérődző állat és az a sertés, a) amelyen a klinikai tünetek és/vagy a kórbonctani elváltozások ugyan nem kifejezetten mutatkoznak, de száj- és körömfájásra utalnak (láz, étvágytalanság, nyálzás, zár-

lat alatt álló községben fogékony, szopós állatok hirtelen elhullása) továbbá,

b) amely a száj- és körömfájás vírusának bármely szerotípusára nézve szeropozitív, kivéve, ha az állat tünetmentes és korábban száj- és körömfájás ellen vakcinázták.

(3) Fertőzöttségre gyanús az a kérődző állat és az a sertés,

a) amely az utolsó tizennégy nap alatt ragadós száj- és körömfájásban beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állattal közvetlenül érintkezett, azzal közös vályúból evett vagy ivott, annak tartási helyén megfordult, tejét (húsát, szerveit stb.) fogyasztotta, ilyen állat váladékával feltételezhetően szennyezett tárgyakkal, anyagokkal (takarmánnyal, alommal, munkaeszközzel stb.) vagy személyekkel érintkezett, illetve ilyen eszközön szállították,

b) amelynek tartási helye beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állat tartási helyével szomszédos, vagy amelynek tartási helyére (telep, udvar, tanya stb.) beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állat tartási helyéről az utolsó tizennégy nap alatt bármilyen tárgyat bevitték, továbbá

c) amelynek a tartási helyén lakó személyek közül bárki a beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állat tartási helyén ez alatt az idő alatt megfordult, vagy az ott lakó személyekkel érintkezett.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

234. §

Ha a jegyző állatnak ragadós száj- és körömfájásban történő megbetegedéséről, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állapotáról, elhullásáról, levágásáról vagy leöléséről szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles:

a) az állatorvos megérkezéséig a 106. §-ban foglaltak szerint helyi zárlat alá helyezni és polgári őrökkel őriztetni:

aa) a beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állat tartási helyét, és azokat a helyeket, ahol ilyen állat tizennégy napon belül megfordult vagy elhullott, ahol ilyen állatot levágtak, leöltek, továbbá, ahol ilyen állat gondozója, tulajdonosa vagy azzal egy udvarban (telepen, majorban) élő személy megfordult, valamint az ezekkel szomszédos helyeket, ahol fogékony állatot tartanak,

ab) nagylétszámú állatállomány esetében az egész telepet (üzemegységet, majort), az egész legelőt vagy vágóhidat, akkor is, ha a telepen több istálló van, a legelőn több különálló gulya, nyáj legel vagy a vágóhíd több vágócsarnokból áll,

ac) azokat a helyeket, ahol ugyan fogékony állat nincs, de ahol a beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állat megfordult, továbbá a helyi zárlat alá helyezett hellyel szomszédos helyeket is, amennyiben ott fogékony állatot tartanak;

b) a községi zárlatra vonatkozó szabályok ideiglenes alkalmazását elrendelni;

c) a helyi zárlat alá helyezett helyen levő állatokat fajok, korcsoportok és nemek szerint jegyzékbe venni, valamint állatszállítási és marhalevél-kezelési tilalmat elrendelni;

d) ha a betegséget legelőn észlelik, az észlelés helyén levő szarvasmarhákat, sertéseket, juhokat, kecskéket és a pásztorebekteket — az őrző és a közelben tartózkodó személyekkel együtt — a hatósági állatorvos megérkezéséig a legelőn elkülöníttetni.

A hatósági állatorvos feladatai

235. §

(1) A hatósági állatorvos köteles a 107. §-ban előírtakon felül részletes jelentést tenni a kerületi főállatorvosnak és az állomásnak akkor is, ha a betegség gyanúját kizárta, és a jegyző intézkedéseinek hatályon kívül helyezését kezdeményezte.

(2) Ha a hatósági állatorvos a helyszíni vizsgálattal a betegséget, a betegség vagy a fertőzöttség gyanúját erősíti, köteles:

a) a kerületi főállatorvosnak és az állomásnak a legrövidebb úton jelentést tenni, majd pedig a betegség és az ellene való védekezés állását naponta jelenteni;

b) a megbetegedést okozó vírus típusának meghatározása céljából megtenni az előkészületeket a vizsgálati anyag vételére, valamint felhatalmazás esetén vizsgálati anyagot gyűjteni.

(3) A betegség hatóságilag az állomás felülvizsgálata után állapítható meg. A betegség — nagyobb arányú, különösen gyors terjedése esetén — az állomás rendelkezésére, a kerületi főállatorvos által végzett felülvizsgálat alapján is megállapítható.

A kerületi főállatorvos feladatai

236. §

Ha a kerületi főállatorvos a hatósági állatorvos jelentése alapján vagy egyéb módon tudomást szerez kérődző állat vagy sertés ragadós száj- és körömfájásban való megbetegedéséről vagy annak gyanújáról, köteles

a) a helyszínre azonnal kiszállni és vizsgálatot végezni,

b) felülvizsgálni a jegyző és/vagy a hatósági állatorvos intézkedéseit,

c) az állomásnak távbeszélőn azonnal jelentést tenni a vizsgálat eredményéről és a tett intézkedéseiről,

d) az állomás döntése alapján az állat(ok) leölése iránt intézkedni,

e) az állami kártalanítási eljárást a 141—154. §-ok szerint lefolytatni,

f) a községi zárlatot elrendelni,

g) járványtani felderítő vizsgálatot végezni annak kiderítésére, hogy a fertőzés honnan származhatott, mennyi ideje állhatott fenn mielőtt felismerték, hová, mely helyekre hurcolhatták el a feltételezett eredeti forrásból és az észlelt gócból, hová történt élő állat-, nyers termék-, takarmány-, alom-, trágyaszállítás, személy- és járműforgalom.

Az állomás feladatai

237. §

(1) Ha az állomás a hatósági állatorvos vagy a kerületi főállatorvos jelentése alapján a betegség vagy a fertőzöttség gyanújáról értesül, köteles a 236. §-ban előírtakon felül a helyszínen azonnal felülvizsgálatot végezni, és

a) ha a betegséget vagy annak gyanúját megerősíti, a minisztériumnak távbeszélőn azonnal jelentést tenni;

b) a személyforgalom korlátozását megszervezni;

c) a beteg vagy betegségre gyanús állattól — a 110. §-ban leírtak szerint — vizsgálati anyagot venni, és azt megfelelő kísérellettel együtt az OÁI-be küldeni;

d) a védőkörszetet kialakítani a minisztérium egyidejű tájékoztatása mellett;

e) az érintett fogékony állatállomány átvizsgálásához és egyéb, a betegséggel összefüggő teendők elvégzéséhez a megye területéről állatorvosokat kirendelni, a járvány nagyobb arányú elterjedése esetén pedig állatorvosoknak más megyék területéről történő kirendelése érdekében a minisztériumnak javaslatot tenni;

f) dönteni a beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állatok leölése, a hullák megsemmisítése vagy az állatok elszállítása és levágása iránt,

g) szükséges esetben javaslatot tenni a minisztérium megbízottjának karhatalom kirendelésére;

h) a tett intézkedésekről és a betegség állásáról naponta jelentést tenni a minisztériumnak.

(2) Ha az állomás a betegséget, a betegség és a fertőzöttség gyanúját is kizárta, köteles a tett intézkedések hatályon kívül helyezése érdekében intézkedni és a minisztériumnak rövid úton jelentést tenni.

A minisztérium megbízottjának a feladatai

238. §

(1) A minisztérium megbízottat küldhet a helyszínre. Az állomás és a kirendelt állatorvosok a védekezési szabályok tekintetében a megbízott rendelkezései szerint kötelesek eljárni.

(2) A megbízott köteles

a) a száj- és körömfájás elfojtása, felszámolása érdekében tett intézkedéseket felülvizsgálni és szükség szerint módosítani;

b) szükség esetén a fertőző anyag eredetének és elhurcolásának a felderítésére irányuló vizsgálatok vezetését átvenni;

c) a fertőzött községben és a védőkörszetbe vont községekben — indokolt esetben a megye további területein is — a fogékony állatok nyilvántartásba vétele és átvizsgálása iránt intézkedni.

(3) A megbízott a fentiekén túl

a) elrendelheti a zárlat alatt álló község egy részén, vagy egész területén a személyforgalom további átmeneti korlátozását;

b) útszakaszokat jelölhet ki a lezárt községben az átmenő forgalom céljára;

c) a betegség felszámolása érdekében elrendelt szabályok betartása céljából — indokolt esetben — intézkedik karhatalom kirendelése iránt.

A mintaküldés

Az Országos Állategészségügyi Intézet feladatai

239. §

(1) A ragadós száj- és körömfájás gyanúja esetén — futár útján — mintát kell küldeni az OÁI-be, a Szabályzat mintaküldési útmutatójában foglaltak szerint.

(2) Az OÁI a beküldött vizsgálati anyagot köteles haladéktalanul megvizsgálni, és annak eredményéről, pozitív esetben a vírus típusának a megjelölésével, az illetékes állomást és a minisztériumot haladéktalanul értesíteni.

A helyi zárlat szabályai

240. §

A helyi zárlat szabályai — a 118. §-ban foglaltakon kívül — a következők:

a) a nagylétszámú állattelep tulajdonosa köteles a bekerítetlen fertőzött telepe (istállója) körül, a betegségnek a telepet ellátó állatorvos által történt észlelése után hat órán belül, ideiglenes (drót, kötél) kerítést felállítani, amelynek helyébe a betegség megállapításától számított harminchat órán belül tartós kerítést, azon pedig zárható kaput kell létesíteni. A kapunál a kéz és a lábbeli, továbbá a személyek és a szállítóeszközök fertőtlenítéséhez megfelelő fertőtlenítő berendezést kell elhelyezni. A kapuhoz őrt kell állítani és a körülkerített részt, valamint az egész lezárt helyet őriztetni kell;

b) az előírt fertőtlenítések végrehajtásához szükséges fertőtlenítő anyagot és fertőtlenítő gépet, a takarmány és a trágya szállítására megfelelő járműveket a betegség megállapításától számított tizenkét órán belül a helyi zárlat alá helyezett helyre el kell juttatni;

c) a helyi zárlat alatt álló, körülkerített területen csak az állatok gondozását végző dolgozók maradhatnak. A többi személyt hatósági állatorvosi ellenőrzéssel végzett fertőtlenítésük után ki lehet engedni a körülkerített területről;

d) a dolgozók ideiglenes jellegű, megfelelő szálláshelyét és étkeztetését a telep üzemeltetőjének meg kell szerveznie. A lezárt és körülkerített területre az élelem és egyéb szükséges anyagok beadása — az edények kiadása — csak hatósági állatorvosi ellenőrzéssel történhet oly módon, hogy a fertőzött helyről ragályanyag ne juthasson ki;

e) a helyi zárlat alatt álló helybejáratánál a zárlat tényét jól látható, tartós, „Száj- és körömfájás, illetéktelen személyek belépése tilos” szövegű táblával vagy felirattal kell jelezni;

f) a zárlat alatt álló helyen lévő fogékony állatokat mesterségesen termékenyíteni, fedeztetni nem szabad. E tilalom alól azonban az állomás felmentést adhat;

g) a körülkerített területen naponként fertőtleníteni kell az állatok állásait, az istállókat, azok környékét és az összegyűjtött trágyát;

h) a helyi zárlat alatt álló nagylétszámú állattelepnek a hatósági állatorvos köteles naponta ellenőrizni;

i) a kislétszámú fertőzött állományok helyi zárlat alá helyezését és őrzését az a)–h) pontokban foglaltak értelemszerű alkalmazásával kell megszervezni.

241. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyen a fogékony állatokat más állatfajoktól elkülönítetten, bezárva kell tartani. A kutyát megkötve vagy elzárva, a macskát, a baromfit és galambot elzárva kell tartani; ha ez nem lehetséges, akkor ezeket az állatokat — a baromfit állami kártalanítás mellett — le kell ölni. A telepen, udvaron belül állatot áthelyezni csak a hatósági állatorvos engedélyével szabad.

(2) A helyi zárlat alatt álló helyre (gazdaságba, udvarba) az ott lakókon, az odarendelt állatgondozókon, alkalmazottakon, az állatorvoson és állategészségügyi dolgozókon kívül — külön engedély nélkül — csak orvos és tűzoltó léphet be. Külön engedély kiadására kizárólag az illetékes hatósági állatorvos, továbbá a járványvédelem helyi irányításával esetenként megbízott, a védekezést irányító állatorvos jogosult.

(3) A lezárt helyiségbe, istállóba csak a tulajdonos vagy a gondozással megbízott személyek, továbbá az állategészségügyi hatóság emberei és az általa kijelölt személyek léphetnek be, megfelelő védőruha (gumicsizma, köpeny, gumikesztyű) viselésével, amelyet az állatok tartózkodási helyének az elhagyásakor le kell vetniük és tisztítaniuk, fertőtleníteniük kell.

(4) A tulajdonosok és a velük együttlakó hozzátartozói az állomány felszámolásáig nem hagyhatják el a helyi zárlat területét. Rendkívüli esetben — a hatósági állatorvos esetenként adott engedélyével — fertőtlenítés után távozhat-

nak. A munkaviszonyban álló dolgozók részére a helyi zárlat ideje alatt a napi átlagkeresetük jár, erről az állomás határoz.

(5) A helyi zárlat alatt álló telepről az ott dolgozók — az állomás külön engedélye alapján — naponta hazajárhatnak, ha a telepen az átvittetésükhöz és fertőtlenítésükhöz olyan feltételeket (öltözőt, zuhanyozót, védőruhát, lábbelit, fertőtlenítő eszközöket, -anyagokat) biztosítottak, amelyek kizárják a fertőző anyag elhurcolását, és az átvittetés, személyi fertőtlenítés ellenőrzésével arra alkalmas személyt bíztak meg. A hatósági állatorvos a feltételek meglétét és az előírás megtartását köteles ellenőrizni.

(6) A zárlat alatt álló helyen tartózkodó személyekről nyilvántartást kell vezetni és annak egy példányát az örségnek át kell adni.

(7) A zárlat alatt álló helyen tartózkodó személyek élelmezéséről és az állatok takarmányozásáról nagylétszámú állatállomány esetében a telep üzemeltetője, kislétszámú állatállomány esetében a jegyző — a költségek megtérítése ellenében — köteles gondoskodni.

(8) A helyi zárlat alatt álló helyről állatokat, állati eredetű termékeket, takarmányt, almot, trágyát, az istállóhoz tartozó berendezéseket, eszközöket, tárgyakat kihozni tilos, eltekintve a diagnosztikai célokat szolgáló minták kivételétől, továbbá azoktól az esetektől, amikor az elszállítás ártalmatlanná tétel céljából, vagy a fertőzöttségre gyanús állatok esetében a 255. § (1) bekezdésének a) pontjában, illetve tej esetében a 251. § (3) bekezdésében foglaltak szerint történik.

(9) A szállítójárművek és munkagépek a helyi zárlat alatt álló helyet csak a hatósági állatorvos engedélyével, a jármű előzetes kitakarítása és fertőtlenítése után hagyhatják el.

Községi zárlat

242. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget hatóságilag megállapították, a fertőzött telep, udvar határától számított legalább három kilométer sugarú körben zárlat alá kell helyezni. A zárlat alá vont terület határait az állomás jelöli ki, az oda vezető utak mentén jól látható, tartós, „Száj- és körömfájás, községi zárlat” szövegű táblával vagy felirattal kell megjelölni.

(2) A községi zárlat szabályai — a 119. §-ban foglaltakon kívül — a következők:

a) mindazok a tulajdonosok, akik a községi zárlat alatt álló területen ragadós száj- és körömfájás iránt fogékony állatot tartanak, kötelesek állományuk tartási helyét és létszámát korcsoportok szerint a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni, aki az adatokat köteles a kerületi főállatorvosnak továbbítani;

b) a községi zárlat alatt álló területen tartott valamennyi fogékony állományt a 114–116. §-okban foglaltak szerint hatósági megfigyelés alá kell vonni. Az állomás

köteles valamennyi állományt haladéktalanul száj- és körömfájásra nézve klinikailag megvizsgáltatni és a vizsgálatok eredménye alapján a szükséges intézkedéseket megtenni;

c) a zárlat első tizenöt napja alatt a községi zárlat alatt álló területen fogékony állat tartási helyét megváltoztatni nem szabad. Az első tizenöt nap eltelte után az elhelyezés megváltoztatását a hatósági állatorvos engedélyezheti;

d) a betegség iránt fogékony állatot és baromfit, ilyen állatok termékeit, továbbá terményt, takarmányt, trágyát és a betegség elhurcolására alkalmas más tárgyat a községből kivinni, valamint fogékony állatot oda bevinni tilos, kivéve a 256. § (2) bekezdése szerinti vágóhídra szállítást, a diagnosztikai célra szolgáló minták kivételét, az ártalmatlanná tétel céljára szolgáló elszállítást, valamint terméknek a 256. § (3) és (4) bekezdései szerinti kiszállítását;

e) fogékony állat, továbbá takarmány és trágya vasúton és hajón minden korlátozás nélkül, az átmenő forgalomra kijelölt útvonalon pedig gépkocsin és lovas- (öszvér-, számár-) fogaton, megállás nélkül — szükség esetén kísérről — átszállítható;

f) egyptás állat az átmenő forgalomra kijelölt útvonalon megállás nélkül — szükség esetén kísérről — lábon is áthajtható;

g) fogékony állatok — állandóan legelőn tartott állatok kivételével — nem legeltethetők, az utóbbiakat azonban helyi zárlat alatt kell tartani abban az esetben is, ha a betegség nem közöttük jelentkezett;

h) a községben a zárlat tartamára ebzárlatot, valamint a baromfiállomány elzárását kell elrendelni;

i) a beteg és a betegsége gyanús állat tartási helyével szomszédos, de ötszáz méternél nem távolabb fekvő helyeken a macskákat és a galambokat is elzárva kell tartani;

j) fogékony állatokat fedeztetni vagy mesterségesen termékenyíteni nem szabad; e tilalom alól — indokolt esetben — az állomás felmentést adhat;

k) a helyi zárlat alatt álló helyek közvetlen környékén idegen személyek közlekedését meg kell tiltani;

l) a községben állatvásárt, állatkiállítást és állatszemet, állatpiacot, valamint más mezőgazdasági jellegű bemutatót vagy rendezvényt tartani nem szabad;

m) a községben fogékony állatot levágni — saját háztartás részére is — csak előzetes hatósági állatorvosi helyszíni vizsgálat kedvező eredménye alapján, a védekezéssel megbízott hatósági állatorvos engedélyével szabad.

243. §

Ha a községben a fertőzött helyek még nincsenek feldehítve, vagy a járvány helyhez kötése más eszközzel nem remélhető, az állomás javaslatára a minisztériumi megbízott átmenetileg elrendelheti a zárlat alatt álló község egy részén vagy egész területén a személyforgalom alábbi korlátozását is:

a) a korlátozás alá vont területet az ott lakók nem hagyhatják el, azon belül

b) a személyek csoportosulását a lehetőséghez mérten meg kell akadályozni;

c) előadások, gyűlések, mulatságok és egyéb rendezvények megtartását meg kell tiltani, s szükség esetén egyéb korlátozó rendszabályok alkalmazásáról is rendelkezni kell;

d) a közlekedés zavartalanságát az átmenő forgalom céljára a közúti járművek részére lehetővé kell tenni.

Védőkörzet

244. §

(1) A betegség megállapítása esetén a helyi zárlat alá vont hely körül, a községi zárlat alá vont területtel együtt, legalább tíz kilométer sugarú körben — a 122. § előírásai szerint — védőkörzetet kell kialakítani. Indokolt esetben a védőkörzet nagyobb összefüggő területre is kiterjeszthető. A járványhelyzet kedvező alakulása esetén a védőkörzet területét az állomás csökkentheti.

(2) Ha a betegséget szomszédos országoknak a magyar területekkel érintkező határterületén állapították meg, a minisztérium

a) az adott megyei állomással egyeztetve intézkedik a kishatárszéli forgalom egyes kijelölt átlépőhelyekre való korlátozása érdekében,

b) gondoskodik ezeken a helyeken fertőtlenítő állomások létesítéséről és működtetéséről, továbbá

c) a veszélyes határzónától számított tíz kilométeres távolságon belül fekvő területen a védőkörzetre vonatkozó rendelkezések alkalmazásáról.

(3) A védőkörzet határait az oda vezető utak mentén, „Száj- és körömfájás védőkörzet” szövegű, tartós, jól látható táblával vagy felirattal meg kell jelölni.

A gyógykezelés és a védőoltás tilalma

245. §

(1) A ragadós száj- és körömfájás ellen védőoltást alkalmazni, továbbá a beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús állatokat gyógykezeltetni tilos.

(2) A védőoltás tilalma alól — indokolt esetben — a minisztérium meghatározott területre, állatfajra és időtartamra vonatkozóan felmentést adhat az alábbi feltételekkel:

a) a vakcinázott állatot egyedi fülszámmal tartósan meg kell jelölni úgy, hogy abból a vakcinázás ténye kiderüljön,

b) a vakcinázott állatot az oltás napjától számított tizenkét hónapig az oltott területől kivinni nem szabad, kivéve az azonnali levágás céljára, az állomás által kijelölt

vágóhidra történő szállítást. Ebben az esetben a levágott állat húsát a húsvizsgálat során úgy kell megjelölni, hogy abból kiderüljön, hogy az csak kijelölt, korlátozott területen hozható forgalomba, vagy csak olyan húskészítmények előállítására használható fel, amelyekkel a kórokozó terjesztése kizárható.

(3) Ragadós száj- és körömfájás elleni vakcinát csak a minisztérium esetenként adott engedélye alapján szabad kiadni.

*Eljárás, ha a ragadós száj- és körömfájást
állatvásáron, -kiállításon, vágóhídon
vagy szállítás közben állapítják meg*

246. §

(1) Ha a betegséget, a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját állatvásáron, -kiállításon, vágóhídon állapították meg, a 104. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

(2) Azoknak a nem fogékony állatoknak a lábait, továbbá azoknak a személyeknek a kezét és lábbelijét, valamint azokat a szállító járműveket, amelyek beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús állatokkal érintkeztek, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell. Eltekintve az azonnali levágásra való elszállítástól, az állatokat legalább tizennégy napig nem szabad olyan helyre vinni, vagy olyan helyen tartani, ahol fogékony állatok vannak.

(3) Ha a betegséget, a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját vágóhídon állapították meg, az állomás valamennyi ott található állat leölését és ártalmatlanná tételét, valamint az aznap levágott állatok ártalmatlanná tételét rendeli el.

(4) Ha a betegséget, a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját szállítás közben észlelik, a hatósági állatorvos köteles a szállítmányt feltartóztatni és a 112. §-ban leírtak szerint eljárni. Az állomás rendelkezése alapján a szállítmány állatait arra alkalmas helyen le kell ölni, és az alommal, trágyával, takarmánnyal együtt ártalmatlanná tenni. Ha csupán a fertőzőtség gyanúját állapították meg, és az állomány értéke ezt indokoltá teszi, vissza lehet szállítani eredeti rendeltetési helyére, ahol helyi zárlat alá kell vonni. A szállításra használt járművet, az állatokat kísérő személyzet kezét, ruházatát és lábbelijét a hatósági állatorvos utasításai szerint meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell.

A járműforgalom korlátozása

247. §

Az állatok, az ezekből származó termékek, továbbá a takarmány, alom és trágya szállítására szolgáló járművek, a helyi zárlat, a községi zárlat és a védőkörszét alá vont terület határait, továbbá a zárlat alá vont területeken belül azokat az udvarokat (üzemeket), amelyekben fogékony

állatot tartanak, valamint a takarmánykeverők, tejüzemek, vágóhidak területét, csak a hatósági állatorvos előzetes engedélye alapján hagyhatják el. Az engedély akkor adható meg, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy a kivinni kívánt járművet kitakarították és fertőtlenítették.

*A beteg, a betegségre és a fertőzőtségre gyanús állatok
hatósági rendelkezésre történő leölése*

248. §

(1) Ha a betegséget megállapították, az állomás rendelkezése alapján a helyi zárlat alá vont helyen található valamennyi fogékony állatot a kerületi főállatorvos leöletti, utána az ott található fogékony állatból származó nyers termékeket, az ilyen anyagokból készített készítményekkel együtt ártalmatlanná kell tenni. Az ártalmatlanná tétel kötelezettsége azokra a nyers termékekre is fennáll, amelyeket a helyi zárlat alatt álló helyről a betegség megállapítását megelőző tizennégy napon belül elszállítottak, feltéve, hogy ezek a termékek még megtalálhatók.

(2) Indokolt esetben az állomás fertőzőtségre gyanús állatok leölését és ártalmatlanná tételét is elrendelheti.

(3) Indokolt esetben az állomás a helyi zárlat alatt álló helyen tartott, fertőzésre gyanús fogékony állatok vágóhídon történő levágását is engedélyezheti.

(4) A hatósági rendelkezésre történő leölést vértelen úton kell végrehajtani, a hullával pedig a 252. §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

*A fertőzőtségre gyanús állatok
vágóhídon történő levágása*

249. §

(1) A fertőzőtségre gyanús állatot — kivételes esetben, a minisztérium engedélyével vagy utasítására — a 151. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározott feltételek mellett — kijelölt vágóhidra, azonnali levágás céljából el szabad szállítani, ha az elszállítani kívánt állatokat előzőleg elkülönített helyen tartották, és közöttük megbetegedés nem fordult elő.

(2) Fertőzőtségre gyanús állatok csak zárt tehergépkocsin szállíthatók, megbízható kísérettel. Az állatokat a gépkocsira történő felrakás előtt fertőtleníteni kell.

(3) A fertőzőtségre gyanús állatok a vágóhídon csak az egyéb vágások befejezése után vehetők át. Itt a levágáshoz, valamint a hús feldolgozásához és elszállításához feltétlenül szükséges személyeken kívül csak a vágóhíd műszaki vezetője, állatorvos, állategészségügyi üzemtechnikus, állategészségügyi technikus vagy állategészségőr tartózkodhat.

(4) A vágóhidat az állatok átvételekor azonnal helyi zárlat alá kell helyezni.

(5) A fertőzöttségre gyanús állatok húsának felhasználása során a 250. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak szerint kell eljárni.

(6) Az állatok levágása és feldolgozása alkalmával használt vizet folyamatosan fertőtleníteni kell.

(7) A vágóhídi helyi zárlatot a hús elszállítása, a körmök és szarvak elégetése, a csontok és a zsigerek ártalmatlanná tétele, továbbá a fertőtlenítés elvégzése után fel kell oldani.

A levágott állatok húsának felhasználása

250. §

(1) A fertőzöttségre gyanús állatok húsát ki kell csontozni, és a nagyobb nyirokcsomókat el kell távolítani. A húst egyszázalékos tejsavoldattal le kell permetezni és ilyen állapotban negyvennyolc óráig 8—10 °C fokon tárolni kell. A kicsontozott húst csak hőkezelt húsékszítmények előállítására szabad felhasználni, a szalonnát és a hájat ki kell sütni úgy, hogy a zsír hőmérséklete legalább 100 °C fok legyen húsz percen át.

(2) Vágóhídon levágott, fertőzöttségre gyanús állat bőre négy százalékos szódaoldatban harminc napig tartó áztatás vagy szódával való alapos behintés és harminc napig tartó tárolás után forgalomba hozható. A körmöket, szarvakat el kell égetni, a zsigereket és a csontokat pedig a hullával azonos módon kell ártalmatlanná tenni.

A tej felhasználásának korlátozása

251. §

(1) A beteg és a betegségre gyanús állatok tejét csak a helyi zárlat alatt álló helyen, felforralva és csak állatok etetésére szabad felhasználni. A fel nem használható tejet fertőtlenítő anyaggal történő összekeverés után meg kell semmisíteni.

(2) A fertőzöttségre gyanús állat teje felforralás után a helyi zárlat alatt álló helyen emberi fogyasztásra is felhasználható. Azoknak a fertőzöttségre gyanús állatoknak a tejét, amelyeket a 233. § (3) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint minősítettek fertőzöttségre gyanúsaknak, az állomás engedélyével kijelölt tejfeldolgozóba el lehet szállítani. Az elszállított tejet kizárólag tejporgyártásra szabad felhasználni. A tejszállító járműre vonatkozóan a 241. § (9) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(3) A zárlat alatt álló község helyi zárlat alá nem vont udvaraiból, üzeimből a tej az állomás engedélyével, az általa kijelölt tejfeldolgozó üzembe, a tejszállító tartálygépkocsi, illetőleg a tejeskannák külső fertőtlenítése után, nyers állapotban elszállítható, az ilyen tej kizárólag pasztörözés után hozható forgalomba.

A hullák ártalmatlanná tétele

252. §

Az elhullott és a betegség vagy annak gyanúja miatt leölt állatok hulláját állati hulladék feldolgozó üzemben, ha arra más lehetőség nincs, a helyi zárlat alatt lévő helyen kell elégetéssel vagy elásással ártalmatlanná tenni. Amennyiben ez a helyi zárlat alatt lévő helyen megnyugtató módon nem végezhető el, a hulla elszállítása és ártalmatlanná tétele tekintetében a 38—42. §-okban foglalt rendelkezések az irányadók azzal, hogy

a) a hullát boncolni tilos;

b) a hullát lebőrizni tilos, és ha az ártalmatlanná tétel elásás útján történik, a bőrt a hullának a hullagödörbe tételekor használhatatlanná kell tenni, a hullát pedig büszös anyaggal le kell önteni;

c) a vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszennyezett földet legalább egy ásonyom mélységig fel kell szedni és a hullagödörbe kell dobni, majd az eltávolított föld helyét fertőtlenítő oldattal kell átitatni;

d) hullát csak zárt gépkocsiban szabad elszállítani;

e) a hulla fel- és lerakásánál (elégetésénél) segédkező dolgozókat munkájuk befejezése után azonnal, a hulla szállítására használt járművet a hulla felrakása után, majd a kirakodás befejeztével a helyszínen fertőtleníteni kell, a felhasznált almot stb. meg kell semmisíteni;

f) a hulla és a hullarészek ártalmatlanná tételét csak állatorvosi ellenőrzéssel szabad végezni;

g) ha a hullák ártalmatlanná tétele állati hulladék feldolgozó üzemben történik, a szállításnál és feldolgozásnál használt eszközöket, az üzemnek a hullától vagy annak váladékától szennyeződött területét azonnal, a szállításnál és a feldolgozásnál közreműködő személyeket és azok ruházatát a munka befejezése után fertőtleníteni kell. A fertőzött hullákat vagy hullarészeket szállító járművek csak állatorvosi felügyelettel közlekedhetnek.

A trágya ártalmatlanná tétele

253. §

(1) A beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állat trágyáját — a takarmányhulladékkal együtt — az istállóban össze kell gyűjteni és naponként ki kell hordani. A kihordott trágyát közvetlenül a kihordás után át kell itatni fertőtlenítő anyaggal. Az ilyen trágyát lehetőleg a többi trágyától külön kell gyűjteni, és felületének fertőtlenítő oldattal történő alapos átnedvesítése után, legalább tíz centiméter vastag földréteggel egyenletesen le kell fedni és fülleszteni. Ugyancsak le kell földelni és fülleszteni azt a trágyát is, amelyet a helyi zárlat alatt álló helyen a betegség megállapítása előtt tároltak.

(2) A mélyalmot ugyancsak ki kell hordani és az (1) bekezdésben leírtak szerint kezelni. Az előzetes fertőtlenítést csak ezután szabad végezni.

(3) A leföldelt trágya legkorábban a helyi zárlat feloldásától számított három hónap elteltével bontható meg.

(4) A hígrágya ártalmatlanná tételét a 14. § (1) bekezdésében leírtak szerint kell elvégezni.

A takarmány felhasználásának korlátozása

254. §

A helyi zárlat alatt álló helyen tárolt szemes- és szálas-takarmányt meg kell óvni a fertőződéstől. A fertőtlenítés végzésekor a takarmány területét fertőtleníteni kell. Az ilyen takarmányt csak helyben, nem fogékony állatokkal szabad feletetni. Ilyen állatok hiányában az állomás dönt a takarmány további sorsáról.

A zárlat enyhítése

255. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyről ki lehet vinni

a) — a hatósági állatorvos engedélye alapján — egypatás állatokat és gépeket munkavégzés céljából, fertőtlenítésük után, ha azokat a zárlat tartama alatt visszavinni nem kívánják és ha azok új helyén fogékony állat nincs;

b) a minisztérium — kivételes esetben adott — engedélye alapján, a fertőzősége gyanús állatokat levágás céljából, a 123. §-ban előírt rendelkezések szerint.

(2) A hatósági állatorvos engedélyével eltávozhat — előzetes fertőtlenítés után — az a személy, aki távozása szükségességét elfogadhatóan indokolja, vagy aki oda a zárlat tartama alatt nem kíván visszatérni.

(3) Nagyobb kiterjedésű helyen — a helyi zárlat szabályainak maradéktalan alkalmazása után — a zárlat alá vont terület kivételesen csökkenthető, illetőleg korlátozható a fogékony állatok istállóira, azok közvetlen környékére és azokra a lakásokra, amelyekkel ezek az épületek kapcsolatban állnak, ha

a) az istállók és közvetlen környékük, valamint az említett lakások megnyugtató módon lezárhatók és a helyi zárlat alól kivont többi épülettől elkülöníthetők;

b) az állatgondozók a csökkentett területen elszállásolhatók és ellátásuk távozás, illetőleg más személy belépése nélkül megoldható;

c) az állandó állategészségügyi felügyelet megszervezhető.

(4) A helyi zárlat alá vont terület csökkentése előtt a zárlat alól kivont területen a 128. § szerint fertőtleníteni kell.

(5) A zárlat alól kivont rész forgalmát a legszükségesebbre kell korlátozni, és ott a fertőzött udvarokkal szomszédos — nem állattartó — udvarokra vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

256. §

(1) A zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló helyeiről az állomás — kivételes esetben, előzetes állatorvosi helyszíni szemle kedvező eredménye alapján — engedélyezheti fogékony állatok és baromfi gépkocsival történő kivitelét a minisztérium által kijelölt vágóhídra, azonnali levágás céljából, ha a kedvezőtlen járványhelyzet miatt a községi zárlat feloldása belátható időn belül nem várható.

(2) Zárlat alatt álló község vágóhídjára az állomás engedélyével, azonnali levágás céljából be szabad vinni olyan fogékony állatot, amelynél a betegség, illetve a betegség vagy fertőzősége gyanúja megbízhatóan kizárható.

(3) Az engedéllyel kivitt, illetőleg levágott állatok szállítására, levágására, feldolgozására, valamint a húsok értékesítésére és a zsigerek ártalmatlanná tételére — a baromfi kivételével — a 248—250. §-okban foglaltak az irányadók.

(4) A védőkörszet nem fertőzött községéből az állomás engedélyével — az előzetes állatorvosi helyszíni szemle kedvező eredménye esetén — fogékony állatok levághatók, vagy azonnali levágás céljából a legközelebbi vágóhídra szállíthatók.

Vadon élő állatokkal való eljárás

257. §

Ha a betegséget vadon élő állaton vagy olyan helyen tartott háziállaton állapították meg, ahol a beteg állat fogékony vadon élő állattal közvetve vagy közvetlenül érintkezhet, az állomás a fertőzött területen járó, fogékony vadon élő állatoknak etetéssel történő helyhezkötelese — kivételesen indokolt esetben kilövése — iránt a területileg illetékes vadgazdálkodási szervnél, (vadászatra jogosultnál, egyéb vadgazdálkodási szerveknél stb.) vagy a zárt területek (természetvédelmi területek stb.) tulajdonosainál, illetve használóinál köteles intézkedni.

Közegészségügyi szabályok

258. §

A hatósági állatorvos a helyi zárlat alatt álló helyen tartózkodó személyeket köteles figyelmeztetni arra, hogy a beteg állatok tejének, tejtermékeinek nyers állapotban való fogyasztása az ember súlyos megbetegedését okozhatja.

*A zárlati intézkedések feloldása
és a betegség megszűntté nyilvánítása*

259. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a helyi zárlat alatt álló helyen valamennyi fogékony állat elhullott, vagy azokat leölték és ártalmatlanná tették, a takarítást, az elő- és a végfertőtlenítést, a rovar- és rágcsálóirtást elvégezték. Száj- és körömfájás iránt fogékony állatokkal való betelepítésre csak a végfertőtlenítés megtörténte és a helyi zárlat feloldása után harminc nap múlva kerülhet sor.

(2) Azokat a helyeket, ahol a beteg, betegsége vagy fertőzősége gyanús állat megfordult, de ott fogékony állatot nem tartanak, a helyi zárlat alól — az elvégzett fertőtlenítés után — fel kell oldani.

(3) Fertőtlenítés nélkül is fel lehet oldani a helyi zárlatot, ha azt a fertőzőség gyanúja miatt rendelték el, és a gyanú megállapításától számított legalább tizennégy nap alatt a fogékony állatokon a betegség tünetei nem jelentkeztek.

260. §

A községi zárlatot fel kell oldani, ha a községben az utolsó helyi zárlat feloldását követő legalább tizennégy napos megfigyelési idő alatt a betegsége gyanút keltő újabb megbetegedés nem történt.

261. §

(1) A védőkörszetet meg kell szüntetni, ha a védőkörszetben már egy község sem áll zárlat alatt.

(2) A védőkörszet a minisztérium megbízottjának a véleménye alapján, községi zárlat ellenére is megszüntethető, ha a betegség helyhezkötése biztosítottnak látszik.

(3) Az utolsó helyi zárlat megszüntetése követő legalább tizennégy nap elteltével, a községi zárlatot meg kell szüntetni.

(4) Az utolsó községi zárlat feloldását követően az állomás a védőkörszetet megszünteti és a betegséget megszüntette nyilvánítja.

(5) A betegség megszűnte után az állomás köteles a betegség felszámolása érdekében tett egész eljárásról összefoglaló jelentést tenni a minisztériumnak.

Fertőtlenítés

262. §

(1) Az olyan, zárlat alatt álló helyen, ahol a betegséget megállapították, a helyi zárlat feloldásáig naponta fertőtleníteni kell az állatok istállóját, az istálló környékét, azo-

kat a területeket, amelyeken az állatok és gondozóik járnak vagy jártak, az istállóban használt eszközöket, a vályúkat és a kutak környékét, a trágyát, a takarmány és a trágya szállítására használt járműveket, végül az állatgondozók szállását.

(2) A zárlat alatt álló terület, valamint szükség esetén a helyi zárlat alatt álló hely bejáratához, a be- és kilépő személyek kezének és lábbelijének fertőtlenítésére alkalmas eszközöket kell helyezni. Az istállóból kilépő személyek lábbelijét és kezét, a zárlat helyéről kilépő személynek a ruháját is fertőtleníteni kell. Nagylétszámú állattartó telepeken — a tulajdonos költségére — a járművek részére kijelölt ki- és belépő helyeken a járművek fertőtlenítésére alkalmas, hatékony fertőtlenítőszerrel feltöltött fertőtlenítő eszközöket kell elhelyezni és működtetni.

(3) Ha a naponkénti hazajárás engedélyezésének nincsenek meg a feltételei, az állatgondozók a helyi zárlat tartama alatt szennyes ruhaneműiket lehetőleg a zárlat feloldásáig tartásuk maguknál, amennyiben ez nem lehetséges, azokat három százalékos formalinoldatban legalább félórát tartó áztatás után, állatorvosi ellenőrzés mellett adhatják ki.

(4) A helyi zárlat alatt álló helyen rendszeresen kell takarítani, és folyamatosan kell gondoskodni az előzetes és a végső fertőtlenítés előkészítéséről.

(5) A előzetes fertőtlenítést és takarítást az összes fogékony állat elhullását vagy leölését és ártalmatlanná tételét követően azonnal, a végfertőtlenítést pedig egy hét múlva kell elvégezni a fertőtlenítési útmutatóban foglaltak szerint, ha a helyi zárlat feloldásának a 259. §-ban meghatározott feltételei is fennállnak.

(6) A fertőtlenítést szigorított módon az állomás által megbízott állatorvos jelenlétében és irányításával, a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint kell elvégezni.

(7) Az istállók, ólak, berendezési tárgyak fertőtlenítéséhez három százalékos H-lúg, vagy két százalékos szerves jódtartamú fertőtlenítőszerrel kell használni. Ez utóbbi a járművek fertőtlenítésére is használható. A hígtrágyát az ártalmatlanná tétel érdekében klórmésszel (hús kilogramm klórmész/m³ hígtrágya), mésztejjel (hat súlyrész negyven százalékos mésztej száz súlyrész hígtrágyába), kénsavval (ötven liter öt százalékos kénsav/m³ hígtrágya) vagy nátronlúggal (huszonöt liter huszonhat százalékos nátronlúg/m³ hígtrágya) kell összekeverni és legalább négy hétig állni hagyni. Ha a hígtrágya nem fertőtleníthető, akkor legalább három hónapig eredeti helyén kell tárolni, majd a kihordás után azonnal alászántani.

(8) Arra a legelőre, amelyen beteg, betegsége vagy fertőzősége gyanús állatot tartottak vagy ahol ilyen állat megfordult, fogékony állatot kihajtani legalább hat hónapig nem szabad.

(9) A fertőző almot, trágyát el kell égetni, ha ez nem lehetséges akkor a 253. §-ban leírtak szerint kell eljárni.

*Az oltóanyag-ellenőrző és az állategészségügyi intézetre
vonatkozó szabályok*

263. §

(1) Szarvasmarhát, juhót, kecskét és sertést száj- és körömfájás vírussal fertőzni csak az állami állategészségügyi szolgálat e célra kijelölt intézményének* speciális helyiségeiben szabad. A kísérleti munka befejezését követően valamennyi, a helyiségben tartott állatot le kell ölni és ártalmatlanná kell tenni, a helyiséget pedig a 262. §-ban leírtak szerint fertőtleníteni kell.

(2) Száj- és körömfájás vírussal laboratóriumi állatot és szövettenyészetet fertőzni, továbbá az ehhez kapcsolódó virológiai munkát végezni mind az OÁI-ben, mind pedig az ÁOGYTI-ben szabad, az erre a célra épített zárt laboratóriumban. Azokat a helyiségeket, amelyekben élő vírussal végeznek munkát, helyi zárlat alá kell vonni, községit zárlatot azonban nem kell elrendelni.

SERTÉSEK HÓLYAGOS BETEGSÉGE (SVD)

*A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségre
gyanús sertés meghatározása*

264. §

(1) A sertés enterovírus okozta hólyagos betegségében (a továbbiakban: SVD) beteg az a sertés, amely ragadós száj- és körömfájás (a továbbiakban: RSZKF) vagy annak gyanújára utaló tüneteket mutat, de a tőle vett vizsgálati anyagokból az RSZKF vírustípusának meghatározására irányuló vizsgálatok egyértelműen negatív eredménnyel zárultak, és az SVD vírusának kimutatására és/vagy azonosítására irányuló vizsgálatok bármelyike pozitív.

(2) Az SVD betegségre gyanús az az RSZKF tüneteit nem kifejezetten mutató sertés, amelyen az RSZKF vírustípusának meghatározására irányuló laboratóriumi vizsgálatok egyértelműen negatív, az SVD vírusának meghatározására irányuló laboratóriumi vizsgálatok pedig kétes eredményre vezettek, és a tüneteket RSZKF mentes időben és területen lévő sertéseken állapították meg.

(3) Az SVD vírusával fertőzött az a sertés, amelyen a betegségre gyanút keltő tünetek nem állapíthatók meg, de a szerológiai vizsgálata (VN, ELISA próbával) az RSZKF-re negatív, az SVD-re pozitív eredményre vezetett.

(4) Az SVD-fertőzöttségre gyanús az a sertés, amely huszonnyolc napon belül SVD-ben beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús sertéssel, ilyenek húásával, nyers termékével, hulladékával, illetőleg az ilyen sertéssel érintkezett bármilyen betegségetterjesztő tárggyal közvetlenül vagy közvetve kapcsolatba került.

(5) SVD-vel fertőzött az az állomány, amelyben beteg vagy fertőzött állatot találtak.

* Az OÁI és az ÁOGYTI.

*A települési önkormányzat jegyzőjének
feladatai*

265. §

Ha a jegyző a sertésnek SVD-ben történő megbetegedéséről, a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állapotáról, elhullásáról vagy levágásáról szerez tudomást, a Szabályzat RSZKF-re vonatkozó előírásai szerint köteles eljárni.

A hatósági állatorvos feladatai

266. §

(1) Ha a hatósági állatorvos a sertésnek SVD-ben történő megbetegedéséről, a betegség gyanújáról, a sertés elhullásáról szerez tudomást, köteles a helyszínrre kiszállni és

- a) a 107—108. §-ok szerint eljárni;
- b) helyi zárlatot elrendelni;
- c) az állomást és a kerületi főállatorvost haladéktalanul értesíteni.

(2) A betegség hatóságilag az állomás felülvizsgálata után állapítható meg. A betegség — nagyobb arányú, különösen gyors terjedése esetén — az állomás rendelkezésére, a kerületi főállatorvos által végzett felülvizsgálat alapján is megállapítható.

(3) A betegség gyanúját RSZKF járványos időszakban még akkor is RSZKF-nek kell tekinteni, ha a laboratóriumi vizsgálatok nem támasztják alá a vírusának jelenlétét. Ezért a betegséggel érintett állományban talált újabb beteg sertésekből legalább háromnaponként ismételt vizsgálati anyagot kell küldeni az OÁI-be.

A kerületi főállatorvos feladatai

267. §

Ha a kerületi főállatorvos a betegségről, fertőzöttségről, a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állományról értesül, köteles a helyszínrre kiszállni és

- a) a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni;
- b) az állomás felülvizsgálatát követően kórhatározás céljából vizsgálati anyagot küldeni az OÁI-be;
- c) községit zárlatot elrendelni;
- d) az állatok (állomány) leölését elrendelni;
- e) a betegség eredetére és elterjedtségére vonatkozó vizsgálatokat elindítani;
- f) az állomás rendelkezése alapján állatorvosokat ki-rendelni.

Az állomás feladatai

268. §

Ha az állomás a betegségről, fertőzöttségről, a betegségnek vagy fertőzöttségnek a gyanújáról értesül, köteles a helyszíntre azonnal kiszállni és

a) a védőkörzet kialakítására a minisztériumnak javaslatot tenni;

b) a betegség eredetére és elhurcolására irányuló vizsgálatokat szervezni, irányítani és ehhez megfelelő számú állatorvost kirendelni.

Az Országos Állategészségügyi Intézet feladatai

269. §

Az OÁI köteles a beküldött vizsgálati anyagot az RSZKF vírustípusaira, az SVD vírusára és a vírus elleni ellenanyagok jelenlétére azonnal megvizsgálni, a vizsgálat eredményéről az érdekelt állomást és a minisztériumot haladéktalanul értesíteni. Kétes szerológiai eredmény esetén a vizsgálatokat meg kell ismételni mind VN, mind ELISA próbával. Az ismételt szerológiai vizsgálatokhoz ugyanazon állat(ok) savópár mintáját(it) kell beküldeni.

Helyi zárlat

270. §

(1) A helyi zárlat szabályai — a 118. §-ban előírtakon felül — megegyeznek az RSZKF-re vonatkozó részletes szabályok előírásaival.

(2) A helyi zárlat alatt álló helyre az ott lakókon és az ott dolgozókon, az állatorvoson és más állategészségügyi dolgozón kívül csak orvos és mentőszemélyzet, valamint tűzoltó léphet be. A védekezést irányító állatorvos vagy megbízottja köteles meghatározni és ellenőrizni az orvos, a mentőszemélyzet és a tűzoltó kilépésének feltételeit a helyi zárlat alatt álló helyről.

(3) A helyi zárlat alatt álló helyről a betegség megállapítása után, azok az ott dolgozó és az ott lakó személyek, akik nem tartanak kérődzőt vagy sertést — a védekezést irányító állatorvos vagy annak megbízottja külön engedélyével — átvittetés és szigorú személyi fertőtlenítés után rendszeresen is eltávozhatnak, ha az átvittetésre és a fertőtlenítésre a megfelelő feltételeket megteremtették.

Községi zárlat

271. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget megállapították, teljes községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlatnak a 119. §-ban előírtakat meghaladó szabályai a következők:

a) a községi zárlat alatt álló terület határait a fő közlekedési utak mentén jól látható, tartós, „Sertések hólyagos betegsége, községi zárlat” feliratú táblával kell megjelölni;

b) a községi zárlat alá vont terület sertéstartói kötelesek állományuk tartási helyét, a létszám és a hasznosítási irány megjelölésével a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni, aki az adatokat köteles a kerületi főállatorvosnak továbbítani;

c) sertéstartó udvarból sertést kihajtani és sertéseket közösen legeltetni nem szabad;

d) sertés magánfogyasztásra történő levágását előzetesen végzett állatorvosi helyszíni vizsgálat eredményétől kell függővé tenni;

e) a községben sertésvásárt, -piacot, -kiállítást tartani nem szabad.

Védőkörzet

272. §

A betegség megállapítása esetén védőkörzetet kell kialakítani. A védőkörzet kialakításának szabályai megegyeznek az RSZKF-re vonatkozó előírásokkal.

Az állatok leölése hatósági rendelkezésre

273. §

(1) Ha a betegséget vagy a fertőzöttséget kislétszámú vagy legelőn tartott állományban állapították meg, a kerületi főállatorvos rendelkezésére [Tv. 35. § (1) bekezdés b) pont] az összes fogékony állatot le kell ölni.

(2) Ha a betegséget vagy a fertőzöttséget nagylétszámú állományban állapították meg, a beteg, betegségre gyanús és a fertőzött állatot le kell ölni.

(3) A fertőzöttségre gyanús állatokat az állomás utasítására kizárólag az erre a célra kijelölt vágóhídon szabad levágni. A levágás szabályai megegyeznek a 123. § (1)—(5) és (7)—(8) bekezdéseinek előírásaival, az alábbi kiegészítések figyelembevételével:

a) a fertőzöttségre gyanús sertéseket mindaddig zárlat alatt kell tartani, amíg zárt vágóhídon, folyamatos, elkülönített vágással húsrá nem értékesítették; az ilyen állatok húsát az előírás szerint elvégzett hőkezelés után szabad forgalomba hozni;

b) a vágóhíd ez idő alatt máshonnan származó állatokat nem fogadhat és nem dolgozhat fel.

A levágott állatok húsának felhasználása

274. §

(1) A fertőzöttségre gyanús állatok húsát ki kell csontozni és legalább 70 °C maghőmérsékleten hőkezelt hús-készítménybe való bedolgozás, párolás, sütés vagy főzés után szabad forgalomba hozni.

(2) A vágás során a gyomor-bélcsatornát a nyelőcső kezdeténél és a végbélnél lekötve, egybefüggően kell eltávolítani. A bőrt, a lábvégeket (körmöket) és a túrókarimát szintén el kell távolítani a bélcsatornával, a léppel, a magzatmiriggyel, a csontokkal, valamint a fogyasztásra alkalmatlan egyéb részekkel együtt, és a hullával azonos módon — elásással vagy állati hulladék feldolgozó üzemben való feldolgozással — ártalmatlanná kell tenni.

A hullák ártalmatlanná tétele

275. §

A hullák és hullarészek ártalmatlanná tételének szabályai megegyeznek a ragadós szájsz. és körömfájásra vonatkozó előírásokkal.

A trágya és a takarmányhulladék ártalmatlanná tétele

276. §

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús sertések trágyáját a takarmányhulladékkal együtt naponta ki kell hordani és füllesztéssel kell ártalmatlanná tenni, azzal az eltéréssel, hogy a leföldelt trágya, illetőleg a le nem földelhető hígtrágya kezelésénél a fertőtlenítési útmutatókban foglaltak szerint kell eljárni.

A takarmány felhasználásának korlátozása

277. §

A helyi zárlat alatt álló helyen tárolt szemes- és szálas-takarmányt meg kell óvni a fertőzéstől. A takarmányt a fertőtlenítési útmutatóban foglaltak szerint fertőtleníteni kell. Az ilyen takarmányt — az állomás által előírt feltételek mellett — a betegségre nem fogékony állatokkal meg szabad etetni.

A zárlat enyhítése

278. §

A helyi és a községi zárlat, valamint a védőkörsz. enyhítésének feltételei megegyeznek a 123—124. §-ok előírásaival.

Vadon élő állatokkal való eljárás

279. §

Ha a betegséget vadon élő állaton vagy olyan helyen tartott háziállaton állapították meg, ahol a beteg állat vaddisznókkal közvetlenül vagy közvetve érintkezhet, az állomás köteles értesíteni a területileg illetékes vadászatra jogosult szervezetet vagy a zárt területek tulajdonosait, és elrendelni a fertőzött területen járó vaddisznók etetéssel történő helyhez kötését és indokolt esetben kilövését. A rendelkezés alá vont területen a vadászati vagy egyéb célból kilőtt vaddisznók feldolgozását csak a hatósági állatorvos engedélyével szabad megkezdeni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

280. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a zárlat alá vont helyen már nincs fogékony állat, és az elő- és végfertőtlenítést egy százalékos NaOH oldattal, magas nyomáson — kéthetes időközzel — végrehajtották.

(2) Fertőtlenítés nélkül fel kell oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alatt levő helyen csak fertőzöttségre gyanús sertéseket tartanak, és a huszonnyolc napig tartó megfigyelés alatt a betegségre gyanút keltő tüneteket nem észleltek és a szerológiai vizsgálatok eredménye is negatív.

(3) A községi zárlatot fel kell oldani, ha a községben az utolsó helyi zárlat feloldását követő huszonnyolc napi megfigyelési idő alatt nem történt SVD-re gyanút keltő újabb megbetegedés.

(4) A védőkörsz. meg kell szüntetni, ha a védőkörsz. ben már egy község sem áll községi zárlat alatt, és az utolsó helyi zárlat feloldásától legalább huszonnyolc nap eltelt. A védőkörsz. — az állomás rendelkezése alapján — a községi zárlat ellenére is megszüntethető, ha a betegség helyhez kötése biztosítottnak látszik.

(5) A helyi zárlatot feloldani és a betegséget hatóságilag megszűntté nyilvánítani csak az állomás hozzájárulása után szabad.

(6) A betegség és a helyi zárlat tartama alatt naponta végzendő, valamint a kéthetes időközzel végrehajtott előzetes és végső fertőtlenítés szabályait a 128. § tartalmazza.

A helyi zárlat hatálya alól feloldott telep újratelepítése

281. §

Az állomány felszámolását követően a telep újratelepítését leghamarabb hatvan nappal a zárlat feloldása után szabad megkezdeni úgy, hogy a telepre (a telep minden önálló épüleategységébe) néhány sertést vigyenek be, és ha

ezeknek az állatoknak a huszonegy nap múlva elvégzett, az SVD ellenanyagaira irányuló szerológiai vizsgálata negatív eredményt ad, a betelepítés folytatható.

KELETI MARHAVÉSZ

A beteg, betegségre és fertőzősége gyanús állat meghatározása

282. §

(1) Keleti marhavészben beteg az az állat,
a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, vagy elhullása, leölése, illetve levágása után a boncolással, húsvizsgálattal, a betegségre jellemző elváltozások állapíthatók meg, vagy a betegség fennállását a laboratóriumi vizsgálatok igazolták;

b) betegnek kell tekinteni azt a keleti marhavész fertőzősége gyanús állatot is, amelyen lázas hőemelkedés mutatkozik.

(2) Keleti marhavészre gyanús az az állat, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, és leölése után a boncolás során is csupán a betegségre gyanút keltő elváltozások találhatók.

(3) A keleti marhavész fertőzőségére gyanús az az állat, amely beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állattal vagy ilyen állat nyers termékeivel, illetőleg ilyen állat váladékával vagy ürülékével szennyezett tárggyal huszonegy napon belül érintkezett vagy érintkezhetett.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

283. §

Ha a jegyző állatnak keleti marhavészben történt megbetegedéséről vagy annak gyanújáról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles a hatósági állatorvos megérkezéséig a községi zárlatra vonatkozó szabályok (119. §) ideiglenes alkalmazását elrendelni.

A hatósági állatorvos feladatai

284. §

(1) A hatósági állatorvos köteles
a) a 107—108. §-okban leírtakat végrehajtani;
b) a települési önkormányzat jegyzőjénél megfelelő számú polgári őr és segéderő kirendelése érdekében eljárni;

c) a kirendelt polgárőrökkel és segéderőkkel feladatukat ismertetni, munkájukat irányítani, ellenőrizni.

(2) A betegség hatóságilag csak a minisztérium felülvizsgálata után állapítható meg.

A kerületi főállatorvos feladatai

285. §

A kerületi főállatorvos a 109. §-ban foglaltakon felül köteles

a) a keleti marhavész gyanújáról az állomást haladéktalanul értesíteni;

b) a helyszínre kiszállni, a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni, községi zárlatot elrendelni;

c) szükség esetén a betegségre gyanús állat diagnosztikai leölését elrendelni, a betegség hatósági megállapítása után, a kapott utasításoknak megfelelően, a fogékony állomány leölésére intézkedést tenni;

d) az állomás rendelkezésének megfelelően gondoskodni a betegség leküzdéséhez szükséges kellő számú állatorvos kirendeléséről, a szükséges eszközökről és felszerelésekről;

e) a betegség eredetére és elterjedésére vonatkozó járványügyi felderítő vizsgálatot megindítani;

f) a betegség felszámolásában közreműködő állatorvosok munkáját szervezni és irányítani.

Az állomás feladatai

286. §

(1) A betegségnek vagy gyanújának megállapítása esetén az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül:

a) a minisztériumnak haladéktalanul jelentést tenni;

b) a kerületi főállatorvos útján gondoskodni a betegség leküzdéséhez, illetve kiterjedtebb vizsgálatok elvégzéséhez kellő számú állatorvos kirendeléséről;

c) a betegség eredetére és elterjedésére vonatkozó vizsgálatot irányítani, a védőkörzet elrendelésére javaslatot tenni a minisztériumnak, illetve a kapott utasítások alapján védőkörzet kialakítására intézkedni;

d) a fertőzősége gyanús, fogékony állomány zárt vágására, a vágás helyére és körülményeire a minisztériumnak javaslatot tenni;

e) a fertőző anyag eredetének és elhurcolásának felderítésére irányuló vizsgálatot irányítani;

f) a beteg, betegségre és fertőzősége gyanús állatok, továbbá esetleg a helyi zárlat alatt álló helyen az egyéb fajú háziállatok leölése, valamint a hulla ártalmatlanná tétele iránt intézkedni.

(2) Az állomás jelentése alapján a minisztérium megbízottat küld a helyszínre. Az állomás, valamint a kirendelt állatorvosok a védekezési szabályok alkalmazása tekintetében a minisztérium megbízottjának rendelkezése szerint kötelesek eljárni.

A minisztérium megbízottjának feladatai

287. §

A betegségnek vagy gyanújának megállapítása esetén a minisztérium megbízottja a helyszínen köteles

- a) az alkalmazott szabályokat felülvizsgálni, és azokat a szükséghez képest módosítani vagy kiegészíteni;
- b) más megyéből állatorvosok kirendelése, segéderők alkalmazása iránt intézkedni és azok feladatait meghatározni;
- c) a védőkörzet kiterjedését meghatározni;
- d) a betegség leküzdése érdekében alkalmazott rendszabályok biztosítása céljából az illetékes rendőrkapitányságnál megfelelő számú rendőr kirendelése iránt eljárni és azokkal feladataikat ismertetni;
- e) a fertőzőtségre gyanús fogékony állatállomány zárt vágására vágóhidat kijelölni, a vágást elrendelni, a zárt vágás körülményeit ellenőrizni.

Az Országos Állategészségügyi Intézet feladatai

288. §

Az OÁI köteles

- a) a szükséges diagnosztikai vizsgálatokat elvégezni;
- b) a betegség laboratóriumi diagnosztikájában jártas megbízottat a helyszínre küldeni;
- c) a vizsgálat eredményéről a minisztériumot és az illetékes állomást értesíteni.

Helyi zárlat

289. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

- a) a 123. § (1) bekezdésében foglalt enyhítés a helyi zárlat elrendelésénél nem alkalmazható;
- b) a betegség iránt nem fogékony állatokat megkötve vagy zárva kell tartani;
- c) a helyi zárlat alatt álló helyre belépni vagy azt elhagyni csak a hatósági állatorvos engedélyével szabad;
- d) a helyi zárlat alatt álló helyet polgári vagy fegyveres erővel őriztetni kell, és a kellően el nem zárt udvarokat ideiglenesen el kell keríteni.

Községi zárlat

290. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget, a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját megállapították, községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat szabályai a 119. §-ban foglaltakon kívül a következők:

- a) a betegség iránt fogékony állatokat nyilvántartásba kell venni, haladéktalanul udvaronként végzett állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni, s a zárlat tartama alatt állatorvosi ellenőrzés alá kell vonni úgy, hogy a vizsgálatokat végző állatorvosok az állattal ne érintkezzenek;
- b) az állandóan legelőn tartott állatok kivételével a betegség iránt fogékony állatokat közösen legeltetni, közös itatóhoz, úsztatóhoz és delelőhelyre hajtani nem szabad;
- c) a betegség iránt nem fogékony állatokat megkötve vagy zárva kell tartani;
- d) a községben állatvásárt, -piacot, -kiállítást, -szemlét vagy üzemlátogatást tartani nem szabad;
- e) a községben a betegségre fogékony állatot levágni tilos;
- f) a zárlat alatt álló községből a betegség iránt nem fogékony állatot csak az állomásnak — a minisztérium megbízottja hozzájárulásával adott — engedélyével és fertőtlenítés után szabad kivinni.

Védőkörzet

291. §

A betegség megállapítása esetén védőkörzetet kell alakítani. A védőkörzetbe be kell vonni mindazokat a községeket, amelyek a községi zárlat alatt álló területtel szomszédosak, továbbá, amelyek részben vagy egészben annak határától légvonalban számított harminc kilométeres körzetébe esnek. A védőkörzetbe vont községekben a fertőzött községekre meghatározott szabályokat kell alkalmazni. A vágási tilalom alól az állomás indokolt esetben felmentést adhat.

A trágya, alom és takarmányhulladék kezelése

292. §

A helyi zárlat alatt lévő helyeken a keletkező trágyát, almot és takarmányhulladékot össze kell gyűjteni és füllesztéssel ártalmatlanná kell tenni. A füllesztéssel ártalmatlanná tett anyagokat három hónap után lehet hasznosítani.

Beteg, betegségre gyanús állattal való eljárás

293. §

A beteg és a betegségre gyanús állatot hatósági rendelkezésre haladéktalanul le kell ölni, a leölést vértelen úton, a helyi zárlat alatt lévő helyen kell végrehajtani.

A fertőzöttségre gyanús állattal való eljárás

294. §

(1) Azokat a fertőzöttségre gyanús állatokat, amelyek beteg vagy betegségre gyanús állattal közvetlenül érintkeztek, hatósági rendelkezésre le kell ölni.

(2) Azokat a más telepen tartott, fertőzöttségre gyanús állatokat, amelyek ilyen állattal közvetlenül nem érintkeztek, de egyéb okból fertőzöttségre gyanúsak, az állategészségügyi hatóság utasításainak megfelelően kijelölt vágóhídon, zárt vágás során le kell vágni.

(3) Azokat a fogékony állatokat, amelyek a község területén találhatók, de a lefolytatott vizsgálat alapján fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állatokkal közvetetten sem érintkeztek, huszonegy napi megfigyelési zárlat alá kell helyezni. A megfigyelési zárlat idején az állatokat naponta kétszer kell hőmérőzni. Hőmérséklet-emelkedés vagy az állat jelentős közérzetváltozása esetén betegségre gyanúsaknak kell tekinteni és az állattal ennek megfelelően kell eljárni.

Az állatok oltása, gyógyítása

295. §

(1) A betegség ellen védőoltást végezni nem szabad.

(2) A beteg vagy betegségre gyanús állaton gyógyítási kísérletet vagy műtétet végezni tilos.

A hullák ártalmatlanná tétele

296. §

Az elhullott vagy hatósági intézkedésre leölt állatok hulláját lehetőleg a zárlat alatt álló község területén kell ártalmatlanná tenni. Ha ez bármely okból nem lehetséges, a hullák ártalmatlanná tételéről az állomás intézkedik:

a) hullát csak az állomás, az OÁI, illetve a minisztérium megbízottja, kizárólag a helyszínen, kórhatározás céljából boncolhat;

b) a hullát lebőrizni nem szabad, és ha az ártalmatlanná tétel elásás útján történik, a bőrt a hullának hullagödörbe való elhelyezése előtt többszörös keresztülmetszéssel használhatatlanná kell tenni;

c) a boncolás során vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszenyezett földet lapáttal fel kell szedni és a hullagödörbe kell dobni, majd a boncolás helyét fertőtlenítő oldattal kell átitatni;

d) a hulla szállításánál használt járművet és eszközöket, valamint a közreműködő személyeket a hulla lerakása után a helyszínen kell fertőtleníteni, a használt almot pedig el kell égetni;

e) a hulla és hullarészek ártalmatlanná tételét a hatósági állatorvos ellenőrzése mellett kell végezni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

297. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a lezárt helyen fogékony állat már nincs és a fertőtlenítést végrehajtották.

(2) Fertőtlenítés nélkül fel kell oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alatt lévő helyen csak fertőzöttségre gyanús állatot tartottak, és a huszonegy napi megfigyelési idő alatt e betegségre gyanút keltő megbetegedés nem történt. A megfigyelési időt a fertőzöttség gyanújának felmerülésétől, ha ez az időpont bizonytalan, annak megállapításától, illetőleg fertőzött hellyel szomszédos helyen a fertőzött hely zárlatának feloldásától kell számítani.

(3) A községi zárlatot fel kell oldani, ha a községben már egy hely sincs helyi zárlat alatt, és az utolsó helyi zárlat feloldása után a község fogékony állatállományának átvizsgálása kedvező eredményre vezetett.

(4) A védőkörzetet fel kell oldani, ha a védőkörzetben már egy község sem áll zárlat alatt, és az utolsó községi zárlat feloldása után a védőkörzet összes fogékony állatának állatorvosi vizsgálata kedvező eredményre vezetett.

(5) A helyi és községi zárlatot, továbbá a védőkörzetet feloldani és a betegséget hatóságilag megszűntté nyilvánítani csak a minisztériumi megbízott véleménye alapján szabad.

(6) A helyi zárlat alá vont helyen az állatok tartására használt helyiségeket (istállókat, ólakat stb.) és a fertőzöttségnek tekinthető területrészeket fertőtleníteni kell, amint a beteg és a betegségre gyanús állatok elhullottak vagy azokat leölték, a fertőzöttségre gyanús állatokat pedig levágták vagy elszállították. Fertőtleníteni kell azokat a nem fogékony állatokat is, amelyeket a zárlat idején a helyi zárlat alatt álló helyen tartottak.

(7) Fertőtleníteni kell a lezárt helyeken lévő járműveket, továbbá mindazokat a járműveket is, amelyeken beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatokat, ezek hulláját, hullarészeit, trágyáját, a fertőzött helyről származó takarmányt, almot vagy más tárgyat szállítottak. Az ilyen járművek vontatására használt állatokat ugyancsak fertőtleníteni kell.

(8) Fertőtleníteni kell azokat a személyeket, akik a zárlat idején a helyi zárlat alatt lévő helyen tartózkodtak, valamint mindazokat, akik a beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatokkal érintkeztek, ilyen állatok szállításánál, leölésénél, levágásánál, továbbá a hullák boncolásánál és ártalmatlanná tételénél közreműködtek.

(9) A fertőtlenítést szigorított módon, a hatósági állatorvos irányítása mellett kell végrehajtani.

A megelőzés szabályai

298. §

A betegség behurcolásának a megelőzése érdekében a fertőzött, vagy a betegség előfordulása tekintetében isme-

retlen helyzetű országokból, területekről, fogékony állatot, ilyen állatokból származó nyers termékeket (ideértve az ondót és az embriót is) az országba behozni tilos.

SZARVASMARHÁK RAGADÓS TÜDŐLOBJA

A beteg, betegségre és fertőzősége gyanús állat meghatározása

299. §

- (1) Ragadós tüdőlobban beteg az az állat,
- a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, és elhullása, levágása, illetőleg leölése után boncolással vagy húsvizsgálattal a betegségre jellemző elváltozások állapíthatók meg, és amelynek váladékaiból vagy szerveiből a betegség kórokozója kimutatható;
- b) amely fertőzősége gyanús, és amelyen lázas hőemelkedés mutatkozik.
- (2) Ragadós tüdőlobra gyanús az az állat,
- a) amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, és elhullása, levágása, illetőleg leölése után a boncolás vagy a húsvizsgálat során csak a betegségre gyanút keltő elváltozások találhatók,
- b) amelynek gyanút keltő tünetei, és levágása, elhullása után gyanút keltő kórbonctani elváltozásai ellenére a betegség kórokozója nem mutatható ki.
- (3) Ragadós tüdőlob fertőzősége gyanús az az állat, amely száznál napon belül érintkezett vagy érintkezhetett beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állattal.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

300. §

Ha a jegyző a betegségről, a betegség vagy fertőzőség gyanújáról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles a községi zárlatra vonatkozó szabályok ideiglenes alkalmazását elrendelni.

A hatósági állatorvos feladatai

301. §

- (1) A hatósági állatorvos a 107. §-ban előírtakon felül köteles
- a) a betegség gyanújáról a kerületi főállatorvost és az állomást haladéktalanul értesíteni;
- b) a helyi zárlatot elrendelni;
- c) a települési önkormányzat jegyzőjénél megfelelő számú polgári őr és segéderő kirendelése érdekében eljárni és azokat feladatukra kioktatni.
- (2) A betegség hatóságilag csak a minisztérium felülvizsgálata után állapítható meg.

A kerületi főállatorvos feladatai

302. §

Ha a kerületi főállatorvos a betegség gyanújáról értesül, köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni és vizsgálatot végezni. A betegségnek vagy gyanújának megállapítása esetén köteles

- a) vizsgálati anyagnak az OÁI-be történő elküldését elrendelni;
- b) a hatósági állatorvos és a jegyző eddigi intézkedéseit felülvizsgálni, azokat szükség esetén kiegészíteni vagy módosítani;
- c) a betegség eredetének és elterjedésének felderítése céljából a nyomozást megindítani;
- d) a leölést elrendelni;
- e) községi zárlatot elrendelni.

Az állomás feladatai

303. §

- (1) Az állomás köteles
- a) a betegség gyanújának megállapításakor a minisztériumnak távbeszélőn jelentést tenni,
- b) a kerületi főállatorvos intézkedéseit felülvizsgálni és szükség esetén módosítani;
- c) a behurcolás felderítésére és a betegség elterjedésére irányuló vizsgálatot irányítani;
- d) a védőkörzetet elrendelni;
- e) utasítani a kerületi főállatorvosokat kellő számú állatorvos kirendelésére;
- f) a beteg, betegségre és fertőzősége gyanús állatok leölését, valamint a hulla ártalmatlanná tétele iránt intézkedni.
- (2) Ha a betegség gyanúja is kizárható, az állomás gondoskodik az eddigi intézkedések hatályon kívül helyezéséről.

A minisztérium megbízottjának feladatai

304. §

- A betegségnek vagy gyanújának megállapítása esetén a minisztérium megbízottja a helyszínen köteles
- a) a tett intézkedéseket felülvizsgálni és azokat — ha szükséges — módosítani vagy kiegészíteni;
- b) szükség esetén a fertőző anyag eredetének és elhurcolásának felderítésére irányuló vizsgálat irányítását átvenni;
- c) az állatszállítások engedélyezését véleményezni;
- d) a húsvizsgálat ellenőrzéséről gondoskodni;
- e) az állatállomány átvizsgálását és nyilvántartásba vételét megszervezni;
- f) a fertőtlenítést megszervezni.

Helyi zárlat

305. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a helyi zárlat alatt álló helyet polgári-, szükség esetén fegyveres őrral őriztetni kell, és a kellően el nem zárt udvarokat el kell keríteni;

b) a helyi zárlat alatt álló helyről nagy- és kiskérődzőket csak leölés céljából szabad kivinni.

Községi zárlat

306. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget, a betegség vagy fertőzőtség gyanúját megállapították, községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat szabályai a 119. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a nagy- és kiskérődzőket nyilvántartásba kell venni és haladéktalanul, udvaronként végzett állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni, s a zárlat tartama alatt fokozott állatorvosi ellenőrzés alatt kell tartani;

b) az állandóan legelőn tartott állatok kivételével a betegség iránt fogékony állatokat közösen legeltetni, közös itatóhoz, úsztatóhoz és delelőhelyre hajtani nem szabad;

c) az állandóan legelőn tartott és a betegség iránt fogékony állatokat el kell különíteni úgy, hogy azok más fogékony állattal ne érintkezhessenek.

Védőkörzet

307. §

A betegség megállapítása esetén védőkörzetet kell elrendelni, amelynek szabályai megegyeznek a 122. § (1) és (3) bekezdésének előírásaival.

A trágya, alom és takarmányhulladék kezelése

308. §

A helyi zárlat alatt álló helyen összegyűjtött trágyát, almot és takarmányhulladékot füllesztéssel és/vagy elással ártalmatlanná kell tenni.

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús állattal való eljárás

309. §

(1) A beteg és betegségre gyanús, valamint az ezekkel közvetlenül érintkezett, fertőzőtségre gyanús állatot levágás útján haladéktalanul le kell ölni.

(2) A gazdaságok olyan fertőzésre gyanús állatainak leölésétől el lehet tekinteni, amelyek csak fertőzésre gyanús állatokkal érintkezhetek. Ez esetben azonban a gazdaságban száznolcva nap időtartamra forgalmi korlátozást és hatósági megfigyelést kell elrendelni.

Az állatok oltása és gyógyítása

310. §

A beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús állatot gyógykezeltetni és védőoltásban részesíteni tilos.

Nyers termékek felhasználása

311. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyen termelt tejet csak helyben, felforralás után, kizárólag állatok etetésére szabad felhasználni.

(2) A levágott állat húásával az elváltozott részek megsemmisítése után e szabályzat előírásai szerint kell eljárni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

312. §

(1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot fel kell oldani, ha

a) a zárlat alatt álló helyen fogékony állat nincs és a fertőtlenítést végrehajtották;

b) a zárlat alatt álló helyen a fogékony állatok között hat hónap óta a betegségre gyanút keltő megbetegedés nem történt.

(2) A betegség miatt elrendelt községi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a zárlat alatt álló községben már egy hely sincs helyi zárlat alatt, és az utolsó helyi zárlat feloldása után a község fogékony állatállományának átvizsgálása kedvező eredménnyel megtörtént.

(3) A fertőtlenítést szigorított módon, a hatósági állatorvos irányítása mellett kell végezni.

(4) Fertőtleníteni kell

a) a beteg, betegsége vagy fertőzöttsége gyanús állatok elhullása, leölése, illetőleg levágása után azonnal, azt a helyiséget, amelyben az állatot tartották, továbbá az istálló berendezéseket, etető- és itatóedényeket, a takarítóeszközöket, az összegyűjtött trágyát, almot és takarmányhulladékot;

b) azt a járművet, amelyen a beteg, betegsége vagy fertőzöttsége gyanús állatot vagy ilyen állat hulláját szállították;

c) azt a helyet, amelyen a beteg, betegsége vagy fertőzöttsége gyanús állatot levágták, leölték vagy boncolták, és az ahhoz használt eszközöket.

JUHIMLŐ ÉS KECSKEHIMLŐ

A beteg, betegsége és fertőzöttsége gyanús állat meghatározása

313. §

(1) Juh- és kecskehimlőben (a továbbiakban: himlőben) beteg az a juh és/vagy kecske, amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, vagy amelyből a tünetektől, illetve az elváltozásoktól függetlenül a vírust kimutatták.

(2) Himlőre gyanús az az állat, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak és elhullása vagy leölése után a boncolás során is csupán a betegsége gyanút keltő elváltozások találhatók, mindaddig, amíg a laboratóriumi vizsgálat a gyanút megerősíti vagy kizárja.

(3) Himlő fertőzöttségére gyanús az az állat, amely huszonegy napon belül beteg, betegsége vagy fertőzöttsége gyanús állattal, továbbá juhimlővel fertőzött helyről származó takarmánnyal vagy egyéb betegségterjesztő tárggyal érintkezett vagy érintkezhetett.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

314. §

Ha a jegyző a betegségről, a betegség vagy a fertőzöttség gyanújáról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles az állatorvos megérkezéséig zárlat alá helyezni

a) a beteg, betegsége és fertőzöttsége gyanús állatok tartási helyét, továbbá azokat a helyeket, ahol ilyen állat huszonegy napon belül megfordult, vagy elhullott, illetőleg ahol ilyen állatot levágtak vagy leölték, valamint az ezekkel szomszédos helyeket, ha azokban juhot vagy kecskét tartanak;

b) azokat a helyeket, ahol fogékony állat ugyan nincs, de beteg, betegsége gyanús állat megfordult, továbbá az ezekkel szomszédos helyeket, ha azokban juhot vagy kecskét tartanak;

c) az egész legelőt, ha azokon több különálló nyáj legel, továbbá

d) a községi zárlatra vonatkozó szabályok ideiglenes alkalmazását elrendelni.

A hatósági állatorvos feladatai

315. §

(1) A hatósági állatorvos köteles a 107. §-ban előírtakon felül haladéktalanul intézkedni a vizsgálati anyagnak a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe küldéséről.

(2) A betegség hatóságilag csak a kerületi főállatorvos felülvizsgálata után állapítható meg.

A kerületi főállatorvos feladatai

316. §

A kerületi főállatorvos a 109. §-ban előírtak szerint köteles eljárni, továbbá a beteg, betegsége gyanús állatok leölése és ártalmatlanná tétele iránt intézkedni.

317. §

Ha a betegséget vagy annak gyanúját szállítás közben, illetve ki- vagy berakás alkalmával észlelik, a 112. §-ban foglaltak figyelembevételével, a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) a vágóhidra irányított állatokat rendeltetési helyükre kell továbbítani;

b) a továbbtartásra szánt állatokat a megfelelő helyen el kell különíteni, és helyi zárlat alá kell helyezni;

c) a szállítmányhoz tartozó marhalevéltre és a fuvarlevéltre rá kell írni, hogy „Himlővel fertőzött (fertőzöttsége gyanús) szállítmány”.

Az állomás feladatai

318. §

A betegség vagy annak gyanúja megállapítása esetén, az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül a helyszínen vizsgálatot végezni, és a tett intézkedéseket a szükséghez képest módosítani vagy kiegészíteni.

Helyi zárlat

319. §

A 118. §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

Községi zárlat

320. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget hatóságilag megállapították, a kerületi főállatorvosnak községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat szabályai a 119. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a község juh- és kecskeállományát a hatósági állatorvos köteles nyilvántartásba venni, s haladéktalanul állatorvosi vizsgálatnak alávetni;

b) a zárlat alatt nem álló helyen tartott juhok és kecskék legeltetését a hatósági állatorvos által kijelölt területre kell korlátozni.

A fertőzőtségre gyanús állatok levágása

321. §

A fertőzőtségre gyanús állatot — kényszervágás kivételével — a kerületi főállatorvos engedélyével szabad levágni. A fertőzőtségre gyanús állat kedvező eredményű hatósági állatorvosi vizsgálat után vágható le, húsa korlátozás nélkül forgalomba hozható.

A levágott vagy elhullott állat bőrének szőrének, gyapjának, prémjének kezelésére vonatkozó szabályok

322. §

Helyi zárlat alatt álló helyről származó juh- és kecskebőr, kellően zsákolt gyapjú, továbbá szőr és prém a hatósági állatorvos engedélyével, közvetlenül a feldolgozótelepre, fertőtlenítés nélkül szállítható. Egyébként a gyapjút, szőrt, prémet csak hatékony fertőtlenítőoldatban megfelelő ideig történő áztatás és azt követő kimosás után szabad forgalomba hozni.

A tej felhasználásának korlátozása

323. §

(1) A beteg és a betegségre gyanús állat tejét csak nem fogékony állatok etetésére szabad felhasználni. A fel nem használható tejet fertőtlenítőszerrel való összekeverés után ártalmatlanná kell tenni.

(2) A fertőzőtségre gyanús állat teje a helyi zárlat alatt álló helyeken feldolgozható, vagy a hatósági állatorvos engedélyével tejfeldolgozóba kivihető és forgalomba hozható.

A takarmány felhasználásának korlátozása

324. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyen tárolt szálastakarmányt feletetni — a helyi zárlat feloldása után is — csak helyben szabad.

(2) Olyan szálastakarmány, amelyet még a betegség megállapítása előtt takarítottak be, és amely bizonyíthatóan nem fertőződhetett, a zárlat feloldása után, a kerületi főállatorvos engedélyével kiszállítható és forgalomba hozható.

Hullák ártalmatlanná tétele

325. §

(1) A beteg és a betegségre gyanús állat hulláját ártalmatlanná kell tenni.

(2) A hulla lerakása után a szállításra használt járművet a helyszínen fertőtleníteni kell, a felhasznált almot pedig el kell égetni.

(3) A hullát és a hullarészeket a hatósági állatorvos jelenlétében és utasítása szerint kell ártalmatlanná tenni.

A trágya és takarmányhulladék kezelése

326. §

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús állat trágyáját, a takarmányhulladékkal együtt, fertőtlenítő oldattal való átitatás után fülleszteni kell.

A zárlat enyhítése

327. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyről, fertőzőtségre gyanús állat azonnali levágás céljából, gépkocsin — a kerületi főállatorvos engedélyével — a helyi vágóhídra, ha pedig a vágás a községben nem oldható meg, más község vágóhídjára is elszállítható.

(2) A helyi zárlat alá helyezett helyről fertőzőtségre gyanús állatokat — ha közben azok más állatokkal nem érintkeznek — a község területén fekvő legelőre a kerületi főállatorvos engedélyével ki szabad hajtani.

(3) Zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló helyéről juh és kecske nyers terméke, trágya és takarmány az előzetes hatósági állatorvosi helyszíni szemle eredményétől függően, a kerületi főállatorvos engedélyével elszállítható.

(4) Zárlat alatt álló községben juhot és kecskét vasúton vagy hajón minden korlátozás nélkül, gépkocsival pedig megállás nélkül át szabad szállítani.

A betegség megszűntté nyilvánítása

328. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a lezárt helyen fogékony állat már nincs, illetve az ott tartott állatok közül az utolsó beteg állat meggyógyulásától számított huszonegy nap eltelt, és a fertőtlenítést mindkét esetben végrehajtották.

(2) Fertőtlenítés nélkül fel kell oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alatt levő helyen csak fertőzőtségre gyanús állatokat tartanak, és azok között a huszonegy napig tartó megfigyelés alatt, a himlőre gyanút keltő megbetegedés nem történt.

(3) A községi zárlatot fel kell oldani, ha a községben egy udvar vagy telep sincs már helyi zárlat alatt.

(4) A betegséget a községi zárlat feloldásával egyidejűleg kell hatóságilag megszűntté nyilvánítani.

(5) Fertőtleníteni kell

a) a helyi zárlat alá vont helyeken az állatok tartására használt helyiségeket (istállót, karámot, hodályt stb.) és a fertőzőtnek tekinthető területrészeket;

b) a lezárt helyeken tárolt bőroket, gyapjút és az állatok gondozására használt eszközöket;

c) azokat a személyeket, akik a zárlat idején az állatokat gondozták, továbbá a beteg és a betegségre gyanús állatok szállításánál, leölésénél, levágásánál, a hullák boncolásánál és ártalmatlanná tételénél közreműködtek.

(6) A fertőtlenítést szigorított módon, a hatósági állatorvos irányításával kell végrehajtani.

AFRIKAI SERTÉSPESTIS

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús sertés meghatározása

329. §

(1) Afrikai sertéspestisben beteg az a sertés,

a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak;

b) amelynek elhullása, leölése, levágása után a boncolás vagy a húsvizsgálat során a betegségre jellemző elváltozások állapíthatók meg;

c) amelynek szerveiből, szöveteiből laboratóriumi vizsgálatokkal az afrikai sertéspestis vírusát, antigénjeit, vagy vérsavójából, szövetnedveiből az afrikai sertéspestis vírusa elleni ellenanyagokat szerológiai vizsgálattal kimutatták.

(2) Afrikai sertéspestisre gyanús az a sertés, amelynek klinikai és kórbonctani vizsgálata során lázas, általános tünetek mellett, kifejezett vérzéses jelleg észlelhető.

(3) Afrikai sertéspestis fertőzőtségre gyanús az a sertés, amely negyven napon belül afrikai sertéspestisben beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertéssel, annak nyers húzával, egyéb nyers termékeivel vagy fertőzőtt helyről származó, betegség terjesztésére alkalmas anyagokkal, tárgyakkal — ideértve a járművön való szállítást is — vagy ilyen sertésekkel kapcsolatba került személyekkel közvetlenül vagy közvetve érintkezett.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

330. §

Ha a jegyző afrikai sertéspestises megbetegedésről, a betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertésről, továbbá a betegség vagy annak gyanúja miatti levágásról, elhullásról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles

a) a közös legeltetést azonnal megtiltani;

b) a községből sertés, sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított hús, szalonna és húskészítmény kivételét megtiltani;

c) a községi zárlat szabályainak ideiglenes alkalmazását elrendelni.

A hatósági állatorvos feladatai

331. §

(1) Ha a hatósági állatorvos a helyszíni vizsgálat során a betegség gyanúját vagy a fertőzőtség gyanúját állapítja meg, köteles a 107. §-ban előírtak szerint eljárni, továbbá az elhullott állatot vagy a levágott állat húsát és szerveit felülvizsgálat céljára megőriztetni.

(2) A hatósági állatorvos akár megállapította a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját, akár kizárta azokat, köteles a kerületi főállatorvost és az állomást haladéktalanul értesíteni, majd írásban is jelentést tenni. A jelentésben részletesen ismertetni kell azokat a megállapításokat, amelyek alapján a betegség gyanúját vagy a fertőzőtség gyanúját is kizárta vagy megállapította, továbbá azokat az intézkedéseket is, amelyeket a betegség leküzdése érdekében tett.

(3) Az afrikai sertéspestis hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg. A hatósági állatorvos az afrikai sertéspestis megállapításáról vagy kizárásáról a helyszíni és/vagy a laboratóriumi vizsgálatok eredményének figyelembevételére alapján dönt.

A kerületi főállatorvos feladatai

332. §

(1) Ha a kerületi főállatorvos afrikai sertéspestis gyanújáról értesül, köteles a helyszínre kiszállni, vizsgálatot vé-

gezni, s a tett intézkedéseket felülvizsgálni. A 109. §-ban foglaltakon felül köteles

- a) az állomásnak haladéktalanul jelentést tenni;
- b) teljes községi zárlatot elrendelni;
- c) betegség megállapítása esetén az állat(ok) leölése iránt intézkedni.

(2) A kerületi főállatorvos köteles a betegség eredetére, illetve elhurcolásának lehetőségeire irányuló vizsgálatot megindítani, és megtett intézkedéseiről az állomást folyamatosan tájékoztatni.

Az állomás feladatai

333. §

Az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül:

a) a hatósági állatorvos jelentése alapján, a területileg illetékes állategészségügyi intézet állatorvosával együtt a helyszíntre azonnal kiszállni, a tett intézkedéseket felülvizsgálni, és ha a betegség vagy annak gyanúja fennáll, küldőnccel vizsgálati anyagot küldeni az OÁI-be, egyidejűleg a minisztériumnak távbeszélőn azonnal jelentést tenni;

b) az érintett sertésállományok átvizsgálásához állatorvosokat a helyszíntre kirendelni;

c) járványtani felderítő vizsgálatot irányítani annak kiderítésére, hogy a fertőzés honnan származhatott, mennyi ideje állhatott fenn mielőtt felismerték, hová, mely helyekre hurcolhatták el a feltételezett eredeti forrásból és az észlelt gócból, hová történt élő állat, nyers termék, takarmány-, alom-, trágyaszállítás, személy- és járműforgalom a betegség megállapítását megelőző negyven napon belül;

d) amennyiben felmerül a gyanú, hogy a betegség más állomás illetékességi területéről származik, vagy oda elhurcolhatták, az illető állomást haladéktalanul értesíteni;

e) a betegség leküzdését irányítani, valamint a betegség leküzdése érdekében foganatosított állategészségügyi rendszabályok megtartását a helyszínen ellenőrizni;

f) a betegség lezajlása után részletes jelentést tenni a minisztériumnak.

*Vizsgálati anyagok küldése,
az Országos Állategészségügyi Intézet
és az Állatgyógyászati Oltóanyag- Gyógyszer-
és Takarmányellenőrző Intézet feladatai*

334. §

(1) Afrikai sertéspestis gyanúja esetén a 24. számú függékben előírtak szerint futárral mintá(ka)t kell küldeni az OÁI-be.

(2) Az OÁI a beérkezett vizsgálati anyagokból a hatáskörébe utalt vizsgálatokat köteles elvégezni, a további vizsgálatokhoz szükséges anyagot pedig az ÁOGYTI-be továbbítani.

(3) Az OÁI elvégzi a beküldött vizsgálati anyagok kóronctani, kórszövettani vizsgálatát, a vírusnak és/vagy antigénjeinek a sejtekben, szövetekben való kimutatását, a vírusnak sejtenyészetben való kitenyésztését és azonosítását. Az alvadásában gátolt vérminták limfoid sejtjeiből az OÁI a vírus kimutatását és/vagy kitenyésztését végzi, a védőkörzetből és a megfigyelési zónából származó vérmintákból nyert vérsavókban pedig az afrikai sertéspestis elleni ellenanyagokat határozza meg szerológiai próbákkal, a nemzetközileg elfogadott módszerekkel.

(4) Az ÁOGYTI a beküldött vizsgálati anyagokkal a klasszikus sertéspestis iránt fogékony és azzal szemben immunis sertéseket fertőz.

(5) A vizsgálatok eredményéről mindkét intézet köteles értesíteni a beküldő állomást és a minisztériumot.

A helyi zárlat szabályai

335. §

(1) A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a helyi zárlat alatt álló hely bejáratánál a zárlat tényét jól látható, tartós, „Afrikai sertéspestis, jogosulatlan személyek belépése tilos” szövegű táblával vagy felirattal jelezni kell, ezen kívül kéz- és lábbeli fertőtlenítő berendezést kell elhelyezni és használni. Az utóbbit hatékony fertőtlenítőszerrel kell átítatni és e szerrel állandóan nedvesen kell tartani;

b) a helyi zárlat alá helyezett udvarhoz fegyveres őrt kell állítani. A zárlat alá helyezett udvart a zárlat megszűntetéséig az ott tartózkodó személyek nem hagyhatják el. A munkaviszonyban álló személyek részére a zárlat időtartamára átlagbér jár. Az átlagbér a központi költségvetést terheli. Kivételes esetben a zárlat alatt álló hely elhagyására a hatósági állatorvos engedélyével és utasításainak megtartása mellett kerülhet sor;

c) a helyi zárlat alatt álló helyen tartott valamennyi sertést istállóba, ólba be kell zárni úgy, hogy semmilyen más állatfajjal ne kerülhessenek érintkezésbe. Az elhullott, leölt sertéseket ártalmatlanná tételükig úgy kell megőrizni, hogy azokhoz sem állatok, sem illetéktelen személyek ne juthassanak hozzá. Az udvarban található baromfit, kutyát, macskát be kell zárni, vagy úgy kell tartani, hogy az udvart, telepet ne tudják elhagyni;

d) a sertésekhez csak a tulajdonos vagy a gondozással megbízott személy(ek), továbbá az állategészségügyi hatóság alkalmazottai és az általa kijelölt személyek mehetnek be, megfelelő védőruházat (gumicsizma, kesztyű, köpeny) viselésével, amelyet az állatok tartózkodási helyének az elhagyásakor le kell vetniük, meg kell tisztítaniuk és egyúttal fertőtleníteniük kell;

e) a zárlat fennállásának ideje alatt, az állattartó telepen belül, az állatok tartózkodási helyéhez (istállóhoz, ólhoz) vezető és azok körül levő utak felületét a hatósági állatorvos utasítása alapján időszakonként fertőtleníteni kell;

f) a helyi zárlat alatt álló helyről élő, leölt vagy elhullott sertést, sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított húst, szalonnát és húskészítményt; sertésekhez használt istállóeszközt, istállóberendezést, etető- és itatóedényt, trágyát, almot; állatok, takarmány, alom, trágya szállítására használt járművet — a 123. §-ban foglalt esettől eltekintve — kivinni vagy oda a fentieket bevinni tilos, kivéve előzetes hatósági engedély után a diagnosztikai célra vett minták kivételét, továbbá azokat az eseteket, amikor az élő, leölt vagy elhullott állatokat, a belőlük származó nyers termékeket, a trágyát, az almot ártalmatlanná tétel céljára szállítják el;

g) a fertőzött takarmány a zárlat ideje alatt, a zárlat alá vont helyen lévő állatokkal feleltethető, a maradékot a zárlat feloldása előtt ártalmatlannítani kell. A fertőzöttségre gyanús takarmány az állomás engedélyével más módon is felhasználható, ha a betegségre fogékony állatfajokkal való érintkezésének a veszélye kizárt;

h) a zárlat alatt levő helyen a sertés trágyát, az almot és a takarmányhulladékot más állatok trágyájától, alomjától és takarmányhulladékától elkülönítetten kell összegyűjteni és azt naponként ártalmatlanná tenni (egy helyre összerakni, a felületét fertőtlenítőszerrel lepermetezni, legalább tíz centiméter vastag földréteggel befedni, és legalább három hónapig fülleszteni).

(2) Az afrikai sertéspestis hatósági megállapítását követően a fentiekben túl, az alábbiak is érvénybe lépnek:

a) a helyi zárlat alá vont helyen található valamennyi sertést a 118. §-ban foglaltak figyelembevételével le kell ölni és ártalmatlanná kell tenni;

b) a zárlat alatt álló helyen a betegség jelentkezését megelőző negyven napon belül levágott sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított húst, szalonnát és húskészítményt hatósági rendelkezésre főzés, párolás vagy sütés útján ártalmatlanná kell tenni; a hőkezelés kötelezettsége azokra a termékekre is vonatkozik, amelyeket a zárlat alá vont helyről a megelőző negyven napon belül máshová elszállítottak;

c) a zárlat alá vett helyeken a beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatok leölése és ártalmatlanná tétele után a sertések tartási helyét, a berendezési tárgyakat és a sertés-kifutókat a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint, szigorított módon fertőtleníteni kell;

d) azokat a legelőket, ahol a betegség megállapításakor és az azt megelőző negyven napon belül beteg sertéseket legeltettek vagy tartottak, fel kell szántani és úgy el kell zárni, hogy arra fél évig, sem háziállatok sem pedig vad-disznók be ne juthassanak.

A községi zárlat szabályai

336. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget megállapították, a fertőzött udvar vagy üzem határától számított legalább három kilométer sugarú körben zárlat alá kell helyezni. A zárlat alá vont terület határait a kerületi főállatorvos a terület nagysága, a sertéssűrűség, a sertéstartás és a kereskedelem helyi módja, a természetes határok és a megfigyelési lehetőségek figyelembevételével alakítja ki.

(2) A községi zárlatnak a 119. és 120. §-okban előírtakat meghaladó külön szabályai a következők:

a) a községi zárlat alatt álló terület határait a fő közlekedési utak mentén, jól látható, tartós, „Afrikai sertéspestis, községi zárlat” feliratú táblával kell megjelölni;

b) mindazok a tulajdonosok, akik a községi zárlat alatt álló területen sertést tartanak, kötelesek állományuk tartási helyét, a létszám és a hasznosítási irány megjelölésével a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni, aki az adatokat a kerületi főállatorvoshoz továbbítja;

c) a községi zárlat alatt álló területen tartott valamennyi sertésállományt a 114—116. §-okban leírtak szerint hatósági megfigyelés alá kell vonni; az állomás köteles valamennyi állományt, haladéktalanul afrikai sertéspestisre nézve klinikailag megvizsgáltatni és a vizsgálatok eredménye alapján a szükséges intézkedéseket megtenni;

d) a tulajdonosoknak a sertéseket úgy kell elhelyezniük és tartaniuk, hogy azok sem más sertésekkel, sem pedig vaddisznókkal ne kerülhessenek érintkezésbe;

e) a községi zárlat alatt tilos a sertéseket fedeztetni vagy mesterségesen termékenyíteni, kivéve, ha a fedeztetés a telepen álló kanokkal történik vagy a mesterséges termékenyítéshez közvetlenül, olyan mesterséges termékenyítő állomástól beszerzett ondót használnak, amelynek valamennyi kanját az ondóvételtől számított tíz napon belül végzett klinikai vizsgálat — ideértve a testhőmérséklet mérését is — és egyszeri szerológiai vizsgálat alapján afrikai sertéspestisre nézve negatívnak találták;

f) sertést, sertés eredetű nyers termékeket; takarmányt, almot, trágyát, a fertőzés terjesztésére alkalmas eszközöket, tárgyakat; állatok, állati eredetű termékek, takarmány, alom, trágya szállítására szolgáló járműveket — a 123. §-ban foglalt esetektől eltekintve — a községi zárlat alá vont területről kihozni, oda sertéseket bevinni tilos; az állomás engedélyével azonban a zárlat alatt álló területről sertések diagnosztikai célból és/vagy ártalmatlanná tétel céljából kivihetők;

g) tilos a sertéseket az udvarból kihajtani, legeltetni, sertésvásárt, -piacot, állatkiállítást, -bemutatót, üzemlátogatást és hasonló rendezvényeket tartani;

h) a községi zárlat első három hetének eltelte után a zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló udvarai-ból (üzemeiből) sertések csak zárt vágásra szállíthatók ki; a kiszállítás akkor engedélyezhető, ha a hatósági állatorvos által végzett helyszíni vizsgálat alapján az afrikai sertéspestis-

tis gyanúja is kizárható, továbbá, ha a sertéseket fülszámmal vagy tetoválással egyedileg megjelölték, és a szállítás erre a célra alkalmas zárt járművön történik;

i) a községi zárlat alatt álló területről kiszállított vágósertések húsát csak hőkezelt húskészítmények előállítására szabad felhasználni; a készítmények előállítását végző üzemet az állomás vagy a minisztérium jelöli ki;

j) a zárlat tartama alatt sertéseket közfogyasztásra levágni tilos; a magánfogyasztás céljaira történő vágásról az állomás dönt.

A védőkörzet szabályai

337. §

(1) Ha az afrikai sertéspestist egy állományban megállapították, az állomás, a minisztériummal való egyeztetés után, a helyi zárlat alá vont hely körül, a községi zárlaton túl védőkörzetet is kijelöl úgy, hogy a községi zárlat és a védőkörzet együttes határa legalább húsz kilométer sugarú kör legyen. A védőkörzet kijelölése elhagyható, ha a községi zárlat határát legalább húsz kilométerre terjesztették ki. A védőkörzetre vonatkozó szabályok, a 122. §-ban foglaltakon túl az alábbiak:

a) a védőkörzet határát a fő közlekedési utak mentén, jól látható, tartós, „Afrikai sertéspestis, védőkörzet” szövegű táblával vagy felirattal meg kell jelölni;

b) a védőkörzetre értelemszerűen érvényesek a 336. § (2) bekezdésének b), c), d), e), f) és j) pontjaiban foglaltak.

(2) A védőkörzet nem fertőzött községeiből — az állomás engedélyével és előzetes, kedvező eredményű helyszíni vizsgálata alapján — hízósertések azonnali levágás céljára vágóhídra elszállíthatók.

Eljárás, ha az afrikai sertéspestist állatvásáron, -kiállításon, vágóhídon vagy szállítás közben állapítják meg

338. §

Ha az afrikai sertéspestist, az afrikai sertéspestis gyanúját vagy a fertőzőtség gyanúját állatvásáron, -kiállításon, hasonló rendezvényen, vágóhídon vagy szállítás közben állapítják meg, az eljárás az alábbi:

a) a 335—336. §-okban foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell;

b) azoknak a másfajú állatoknak a lábait, továbbá azoknak a személyeknek a kezét és lábbelijét, valamint azokat a járműveket, amelyek beteg, betegségre gyanús vagy fertőzősége gyanús sertésekkel az állatvásárokon, -kiállításon érintkeztek, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell. Eltekintve az azonnali levágásra való elszállítástól, az állatokat legalább negyven napig nem szabad olyan helyre vinni, vagy olyan helyen tartani, ahol sertések is vannak;

c) ha a betegséget, a betegség vagy a fertőzőtség gyanúját vágóhídon állapították meg, az állomás valamennyi ott található sertés leölését vagy az utóbbi két esetben az egyéb módon való ártalmatlanná tételét (hőkezelt húskészítménybe történő bedolgozását) rendeli el. A vágóhidat, valamennyi berendezését, eszközeit, ideértve a szállítóeszközöket és a vágást végző személyzet munkaruháját is, a leölés és ártalmatlanná tétel befejezését követően a hatósági állatorvos előírásai szerint, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően fertőtleníteni kell. A vágóhídra legkorábban a fertőtlenítés befejezését követő huszonnégy óra múlva szabad sertés szállítani;

d) ha a betegséget, a betegség gyanúját és a fertőzőség gyanúját szállítás közben észlelik, a hatósági állatorvos köteles a 112. §-ban leírtak szerint eljárni. Az állomás rendelkezése alapján a szállítmány sertéseit arra alkalmas helyen le kell ölni és az alommal, trágyával, takarmánnyal együtt ártalmatlanná tenni, vagy ha csupán a fertőzés gyanúját állapították meg, és az állomány értéke ezt indokolta teszi, vissza lehet szállítani eredeti rendeltetési helyére, ahol helyi zárlat alá kell vonni. A szállításra használt járműveket, az állatokat kísérő személyzet kezét és ruházatát a hatósági állatorvos utasításai szerint, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell.

A beteg, betegségre és fertőzősége gyanús sertések hatósági rendelkezésre történő leölése

339. §

(1) A betegség továbbterjedésének megakadályozása és a fertőzőt góccok felszámolása érdekében, az afrikai sertéspestis hatósági megállapítását követően, a helyi zárlat alatt álló helyen levő valamennyi sertés leölését a kerületi főállatorvos rendeli el. Az ártalmatlanná tételről az állomás rendelkezik.

(2) A fertőzés terjedésének a megakadályozása vagy diagnosztikai vizsgálat céljából az afrikai sertéspestis fertőzésre gyanús sertéseket a betegség hatósági megállapítása előtt is le lehet ölni és ártalmatlanná tenni.

(3) A sertések hatósági rendelkezésre történő leölését vértelen úton kell végezni.

Az elhullott és leölt állatok ártalmatlanná tétele

340. §

A beteg, a betegségre vagy fertőzősége gyanús, elhullott vagy leölt sertések bőrét lenyúzni tilos. Az elhullott vagy leölt állatokat állati hulladékfeldolgozó útján, ennek hiányában — a környezetvédelmi előírások betartásával — elássással vagy elégetéssel kell ártalmatlanná tenni.

*Az állatok, állati eredetű termékek;
a takarmány, alom és trágya szállítására szolgáló
járművek forgalmának a korlátozása*

341. §

Az állatok, az ezekből származó termékek, továbbá a takarmány, alom és trágya szállítására szolgáló járművek, a helyi zárlat, a községi zárlat és a védőkörzet alá vont területet, továbbá a zárlat alá vont területen belül azokat az üzemeket, udvarokat, amelyekben sertést tartanak, valamint a takarmánykeverők, vágóhidak területét, csak a hatósági állatorvos előzetes engedélye alapján hagyhatják el. Az engedély akkor adható meg, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy a kivinni kívánt járművet megtisztították és fertőtlenítették.

*A védekezés szabályai vaddisznókban megállapított
afrikai sertéspestist követően*

342. §

(1) Ha az afrikai sertéspestist elhullott vagy elejtett vaddisznóban állapítják meg, az állomás az elhullás helye körüli húsz kilométeres sugarú területet veszélyeztetett körzetté nyilvánítja, és annak határait „Vaddisznó afrikai sertéspestis, veszélyeztetett körzet” táblával megjelöli.

(2) A veszélyeztetett körzetben sertést tartó tulajdonosok kötelesek sertéseik számát, hasznosítási irányát és tartózkodási helyét a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni.

(3) A tulajdonosoknak úgy kell elhelyezniük sertéseiket és azok takarmányát, hogy vaddisznókkal, azokból származó termékekkel vagy hulladékokkal ne kerülhessenek érintkezésbe.

(4) A sertésólak elé a tulajdonosoknak kéz- és lábfertőtlenítésre alkalmas berendezéseket kell elhelyezniük és használniuk.

(5) Az állomásnak tájékoztatnia kell a veszélyeztetett körzetben vadászatra jogosultakat az afrikai sertéspestis veszélyéről, az elrendelt intézkedésekről és azokról a kötelezettségekről, amelyek az állomás által elrendelt intézkedésekből a vadászatra jogosultakra vonatkoznak.

(6) A veszélyeztetett körzetben az állomás

a) megtilthatja sertésvásárokat, állatkiállításokat, állatszemelek és hasonló célú rendezvények tartását;

b) korlátozhatja vagy engedélyhez kötheti a veszélyeztetett zónából a sertések kiszállítását vagy odaváló bevitelét;

c) elrendelheti a veszélyeztetett körzetben tartott sertésállományok hatósági megfigyelését;

d) elrendelheti a területen elhullva talált vagy elejtett vaddisznók afrikai sertéspestisre irányuló kötelező laboratóriumi vizsgálatát;

e) elrendelheti a fertőzöttség megállapítása esetén az elejtett vaddisznók és a belőlük készült termékek ártalmatlanná tételét;

f) elrendelheti a vaddisznók etetéssel való helyhezköltését, majd fokozott kilövését.

(7) A veszélyeztetett körzetben elhullva talált vagy kiöltött vaddisznók szállítására használt járműveket, a boncolást, feldolgozást (kizsigerelést, nyúzást) végző személyek kezét, lábbelijét, a boncolás eszközeit a munka elvégzése után a fertőtlenítési útmutatóban foglaltak szerint fertőtleníteni kell.

*A zárlati intézkedések feloldása,
a betegség megszüntté nyilvánítása*

343. §

Az afrikai sertéspestis miatt elrendelt helyi zárlatot fel kell oldani, ha

a) a helyi zárlat alá vont helyen sertés már nincs, az állati hulladékot ártalmatlanná tették, ezen kívül a betegség megállapítása előtti negyven napon belül levágott sertések húsát megfőzték, megpárolták, megsütötték, a rovar- és rágcsálóirtást, takarítást és fertőtlenítést elvégezték;

b) fertőtlenítés nélkül is fel lehet oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alá vont helyen csak fertőzöttségre gyanús sertéseket tartottak és a fertőzöttség gyanújának a megállapításától számított negyven napos megfigyelési idő alatt afrikai sertéspestises megbetegedés nem fordult elő, valamint ha az előírt szerológiai vizsgálatok is kedvező eredménnyel zárultak;

c) a községi zárlatot fel kell oldani, a védőkörzetet meg kell szüntetni és az afrikai sertéspestist megszüntté kell nyilvánítani, ha a zárlat alá vont területen már egy hely sem áll helyi zárlat alatt, és az utolsó helyi zárlat megszüntetésétől számított negyven nap alatt afrikai sertéspestises megbetegedés a védőkörzetbe vont területen nem fordult elő, továbbá, ha az előírt szerológiai vizsgálatok is kedvező eredménnyel zárultak;

d) a helyi zárlat, a községi zárlat és a védőkörzet feloldása előtt, legkorábban azonban az utolsó beteg, betegségre gyanús elhullott vagy leölt állat ártalmatlanná tételétől számított három hét elteltével, a zárlat alá vont területen tartott valamennyi sertésállományban, az esetleges tünetmentes afrikai sertéspestis felderítése érdekében reprezentatív szerológiai vizsgálatokat kell végezni. Az afrikai sertéspestis elleni ellenanyagok kimutatása érdekében

— azokban az állományokban, ahol a sertések száma kevesebb mint húsz, valamennyi sertésből,

— ha a létszám húsz és száz között van, legalább húsból és a fennmaradó sertések húsz százalékából, míg

— ha a létszám több mint száz, legalább húsz sertésből és a fennmaradó sertések tíz százalékából kell vért venni, és az OÁI-be küldeni.

Takarítás, fertőtlenítés

344. §

(1) A fertőtlenítésről szóló útmutatóban meghatározottak szerint fertőtleníteni kell:

a) a zárlat alatt álló helyen a beteg, a betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertés elhullása, leölése, illetőleg elszállítása után azonnal, a sertés tartási helyét, az udvart, a kifutót, továbbá ahol a sertés tartózkodott, a sertésetető és -itató edényeket, a takarítóeszközöket, az összegyűjtött trágyát, almot és takarmányhulladékokat;

b) azt a járművet, amelyben a fertőzőtt helyről származó takarmányt, sertéstrágyát, továbbá a beteg, betegségre, illetőleg fertőzőtségre gyanús sertést vagy ilyen állat hulláját szállították;

c) azt a helyet, ahol a beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertést be- vagy kirakták, levágták, leölték vagy boncolták, és azokat az eszközöket, amelyeket a sertés be- és kirakásánál, levágásánál, leölésénél vagy boncolásánál használtak;

d) azokat a személyeket, akik a beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertés levágását, leölését, boncolását és a fertőtlenítést végezték, vagy akik a beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús sertések be- és kirakásánál segítettek.

(2) A fertőtlenítést a hatósági állatorvos ellenőrzése mellett, szigorított módon kell végezni.

(3) A zárlat alatt álló helyen a takarítással, fertőtlenítéssel együtt el kell végezni a rágcsálóirtást is.

(4) Azoknak az állományoknak a tartási helyén és a közvetlen környezetében, ahol a betegséget, a betegségre vagy a fertőzőtségre gyanút megállapították, a takarítással, fertőtlenítéssel együtt a kullancsirtást (rovarölő szerrel végzett permetezést vagy gázosítást) is el kell végezni.

A sertéstartó helyek újraterelítése

345. §

(1) A takarítás, fertőtlenítés elvégzése után a betelepítés legkorábban egy hét múlva végezhető el. Amennyiben a körülmények ezt indokolják, az állomás többszöri fertőtlenítést és hosszabb várakozási időt is előírhat. A betelepítést lehetőség szerint egyszerre, a védőkörzeten kívülről származó sertésekkel kell elvégezni.

(2) Az utolsó betelepítést követő negyven napig az állományból sertést kivinni nem szabad.

(3) Az újraterelített állomány fertőzéstől való mentességét legkorábban az utolsó betelepítést követő harminc nap elteltével végzett szerológiai vizsgálatokkal célszerű ellenőrizni.

Az afrikai sertéspestis vírussal végezhető vizsgálatok szabályai

346. §

(1) Az afrikai sertéspestis vírussal bármilyen vizsgálatot csak az OÁI erre a célra alkalmas zárt laboratóriumában szabad végezni. Vizsgálatok csak a diagnosztika és annak fejlesztése érdekében folytathatók. Az afrikai sertéspestisre gyanús vizsgálati anyagokkal való kísérleti állatfertőzést az ÁOGYTI végzi.

(2) Az ÁOGYTI-nek azt az istállóját, amelyben az afrikai sertéspestisre gyanús vizsgálati anyaggal oltott kísérleti sertéseket tartják, helyi zárlat alatt kell tartani. Az intézet dolgozói más sertést nem gondozhatnak.

(3) A helyi zárlat alatt a községet nem kell fertőzőttnak tekinteni.

KLASSZIKUS SERTÉSPESTIS

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús sertés meghatározása

347. §

(1) Sertéspestisben beteg az a sertés,

a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak;

b) amelynek elhullása, leölése, levágása után a boncolás vagy a húsvizsgálat során a betegségre jellemző elváltozások állapíthatók meg;

c) amelynek váladékaiból, illetőleg szerveiből laboratóriumi vizsgálatokkal vagy kísérleti állatfertőzéssel a sertéspestis vírusát kimutatták.

(2) Sertéspestisre gyanús az a sertés, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, és/vagy az állat elhullása, leölése, illetőleg levágása után végzett boncolással, húsvizsgálattal vagy laboratóriumi vizsgálatokkal a sertéspestis nem állapítható ugyan meg, de az állatban olyan, vérfertőzésre utaló elváltozások vannak, amelyek okát határozottan megállapítani nem lehet.

(3) Sertéspestis fertőzőtségére gyanús az a sertés, amely negyven napon belül sertéspestisben beteg, betegségre gyanús vagy fertőzőtségre gyanús sertéssel, annak húásával, egyéb nyers termékével, vagy fertőzőtt helyről származó betegségterjesztő anyaggal, tárggyal, vagy ilyen sertésekkel kapcsolatba került személyekkel, közvetlenül vagy közvetve érintkezett, továbbá az a sertés is, amelynek vérsavója vagy szövetnedve a sertéspestis körjelzésére irányuló szerológiai próbákban pozitív eredményt adott, kivéve, ha az állatot korábban sertéspestis ellen vakcinázták.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

348. §

Ha a jegyző sertéspestises megbetegedésről, a betegség-re vagy fertőzöttségre gyanús sertésről, továbbá a betegség vagy annak gyanúja miatti levágásról, elhullásról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles:

- a) a közös legeltetést azonnal megtiltani;
- b) a községből sertés, sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított hús, szalonna és húskészítmény kivételét megtiltani;
- c) a községi zárlat szabályainak ideiglenes alkalmazását elrendelni.

A hatósági állatorvos feladatai

349. §

(1) Ha a hatósági állatorvos a helyszíni vizsgálat során a betegség gyanúját vagy a fertőzöttség gyanúját állapítja meg, köteles a 107. §-ban előírtak szerint eljárni, továbbá az elhullott állatot vagy a levágott állat húsát és szerveit felülvizsgálat céljára megőriztetni.

(2) A hatósági állatorvos akár megállapította a betegség vagy a fertőzöttség gyanúját, akár kizárta azokat, köteles a kerületi főállatorvost és az állomást haladéktalanul értesíteni, majd írásban is jelentést tenni. A jelentésben részletesen ismertetni kell azokat a megállapításokat, amelyek alapján a betegség gyanúját vagy a fertőzöttség gyanúját is kizárta vagy megállapította, továbbá azokat az intézkedéseket is, amelyeket a betegség leküzdése érdekében tett.

(3) A sertéspestis hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg. A hatósági állatorvos az afrikai sertéspestis megállapításáról vagy kizárásáról a helyszíni és/vagy a laboratóriumi vizsgálatok eredményének figyelembevételére alapján dönt. A betegség — nagyobb arányú, különösen gyors terjedése esetén — az állomás rendelkezésére, a kerületi főállatorvos által végzett felülvizsgálat alapján is megállapítható.

A kerületi főállatorvos feladatai

350. §

(1) Ha a kerületi főállatorvos sertéspestis gyanújáról értesül, köteles a helyszínre kiszállni, vizsgálatot végezni, és a tett intézkedéseket felülvizsgálni. A 109. §-ban foglaltakon felül köteles:

- a) az állomásnak haladéktalanul jelentést tenni;
- b) a községi zárlatot elrendelni;
- c) a betegség megállapítása esetén az állat(ok) leölése iránt intézkedni.

(2) A kerületi főállatorvos köteles a betegség eredetére, illetve elhurcolásának lehetőségeire irányuló vizsgálatot megindítani, és a megtett intézkedéseiről az állomást folyamatosan tájékoztatni.

Az állomás feladatai

351. §

Az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül:

a) a hatósági állatorvos vagy a kerületi főállatorvos jelentése alapján a helyszínre azonnal kiszállni, a tett intézkedéseket felülvizsgálni, és ha a betegség vagy annak gyanúja fennáll, küldönccel vizsgálati anyagot küldeni az OÁI-be vagy a kijelölt referencia laboratóriumba, egyúttal a minisztériumnak távbeszélőn azonnal jelentést tenni;

b) az érintett sertésállományok átvizsgálásához állatorvosokat a helyszínre kirendelni;

c) a járványtani vizsgálatot irányítani, annak kiderítésére, hogy a fertőzés honnan származhatott, mennyi ideje állhatott fenn mielőtt felismerték, hová, mely helyekre hurcolhatták el a feltételezett eredeti forrásból és az észlelt gócból, hová történt élő állat-, nyers termék-, takarmány-, alom-, trágyaszállítás, személy- és járműforgalom a betegség megállapítását megelőző negyven napon belül;

d) amennyiben felmerül a gyanú, hogy a betegség más állomás illetékességi területéről származik, vagy oda elhurcolhatták, az illető állomást haladéktalanul értesíteni;

e) a betegség leküzdését irányítani, valamint a betegség leküzdése érdekében foganatosított állategészségügyi rendszabályok megtartását a helyszínen ellenőrizni;

f) a betegség lezajlása után részletes jelentést tenni a minisztériumnak.

*Vizsgálati anyagok küldése,
az Országos Állategészségügyi Intézet,
a kijelölt diagnosztikai intézet(ek) és az Állatgyógyászati
Oltóanyag-, Gyógyszer- és Takarmányellenőrző Intézet
feladatai*

352. §

(1) Sertéspestis gyanúja esetén a 24. számú függelékben előírtak szerint futárral mintá(ka)t kell küldeni az OÁI-be vagy a kijelölt diagnosztikai intézetbe.

(2) Az OÁI vagy a kijelölt diagnosztikai intézet a beérkezett vizsgálati anyagokból a hatáskörébe utalt vizsgálatokat köteles elvégezni, a további vizsgálatokhoz szükséges anyagot pedig indokolt esetben az ÁOGYTI-be továbbítani.

(3) Az OÁI vagy a kijelölt diagnosztikai intézet elvégzi a beküldött vizsgálati anyagok kórbonctani, kórszövettani vizsgálatát, a vírusnak és/vagy antigénjeinek a sejtekben, szövetekben való kimutatását, a vírusnak sejtenyészetben

való kitenyésztését és azonosítását, szükség esetén a sertéspestis vírusának az elkülönítését monoklonális ellenanyagokkal a sertéspestis vakcina vírusától és a szarvasmarha vírusos hasmenésének a vírusától. Az alvadásában gátolt vérminták limfoid sejtjeiből az OÁI a vírus kimutatását és/vagy kitenyésztését végzi, a védőkörzetből és a megfigyelési zónából származó vérmintákból nyert vérsavókban pedig a sertéspestis elleni ellenanyagokat határozza meg szerológiai próbákkal.

(4) Az ÁOGYTI a beküldött vizsgálati anyagokkal — indokolt esetben — kísérleti sertéseket fertőz.

(5) A vizsgálatok eredményéről mindkét intézet köteles értesíteni a beküldő állomást és a minisztériumot.

A helyi zárlat szabályai

353. §

(1) A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a helyi zárlat alatt álló hely bejáratánál a zárlat tényét jól látható, tartós, „Sertéspestis, jogosulatlan személyek belépése tilos” szövegű táblával vagy felirattal jelezni kell, ezenkívül kéz és lábbeli fertőtlenítésére alkalmas berendezést kell elhelyezni és használni. Az utóbbit hatékony fertőtlenítőszerrel kell átitatni és e szerrel állandóan nedvesen kell tartani;

b) a helyi zárlat alatt álló helyről csak a kéz- és a lábbeli fertőtlenítése után szabad eltávozni. Az állatokat gondozó személyeknek át kell öltözniük, a munkaruhát a zárlat alatt álló helyről csak fertőtlenítés után lehet kivinni;

c) a helyi zárlat alatt álló helyen a sertéseket úgy kell elhelyezni és tartani, hogy azok más sertésekkel, vaddisznókkal vagy más fogékony állatokkal ne kerülhessenek érintkezésbe. Az elhullott, leölt sertéseket ártalmatlanná tételükig úgy kell megőrizni, hogy azokhoz sem állatok, sem illetéktelen személyek ne juthassanak hozzá;

d) a sertésekhez csak a tulajdonos vagy a gondozással megbízott személy(ek), továbbá az állategészségügyi hatóság alkalmazottai és az általa kijelölt személyek mehetnek be, megfelelő védőruházat (gumicsizma, kesztyű, köpeny) viselésével, amelyet az állatok tartózkodási helyének az elhagyásakor le kell vetniük, meg kell tisztítaniuk, és egyúttal fertőtleníteniük kell;

e) a zárlat fennállásának ideje alatt, az állattartó telepen belül, az állatok tartózkodási helyéhez (istállóhoz, ólhoz) vezető és azok körül levő utak felületét a hatósági állatorvos utasítása alapján rendszeresen fertőtleníteni kell;

f) a helyi zárlat alatt álló helyről élő, leölt vagy elhullott sertést, sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított húst, szalonnát és húskészítményt; sertésekhez használt istállóeszközt, istállóberendezést, etető- és itatóedényt, trágyát, almot; állatok, takarmány, alom, trágya szállítására használt járművet — a 123. §-ban foglalt esettől elte-

kintve — kivinni, vagy oda élő állatot bevinni tilos, kivéve, előzetes hatósági engedély után a diagnosztikai célra vett minták kivételét, továbbá azokat az eseteket, amikor az élő, leölt vagy elhullott állatokat, belőlük származó nyers termékeket, továbbá trágyát, almot ártalmatlanná tétel céljára szállítják el;

g) a zárlat alatt levő helyen a sertétrágyát, az almot és a takarmányhulladékot más állatok trágyájától, alomjától és takarmányhulladékától elkülönítetten kell összegyűjteni és azt naponként ártalmatlanná tenni (egy helyre összerakni, a felületét fertőtlenítőszerrel lepermetezni, legalább tíz centiméter vastag földréteggel befedni és legalább három hónapig fülleszteni).

(2) A sertéspestis hatósági megállapítását követően a fentiekben túl az alábbiak is érvénybe lépnek:

a) a helyi zárlat alá vont helyen található valamennyi sertést a 357. §-ban foglaltak figyelembevételével le kell ölni és ártalmatlanná kell tenni; indokolt esetben azonban az állomás a helyi zárlat alatt álló hely fertőzésre gyanús sertéseit azonnali, vágóhídon történő levágás céljára elszállíttathatja és a 358. §-ban foglaltak figyelembevételével levágattathatja;

b) a zárlat alatt álló helyen a betegség jelentkezését megelőző negyven napon belül levágott sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított húst, szalonnát és húskészítményt ártalmatlanná kell tenni; az ártalmatlanná tétel kötelezettsége azokra a termékekre is vonatkozik, amelyeket a zárlat alá vont helyről a megelőző negyven napon belül máshová elszállítottak;

c) a zárlat alá vont helyeken a beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús állatok leölése és ártalmatlanná tétele után a sertések tartási helyét, azok berendezési tárgyait, a sertéskifutókat, a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint, szigorított módon fertőtleníteni kell és el kell végezni a rágcsáló- és rovarirtást is;

d) a fertőzőtt takarmánya zárlat ideje alatt a zárlat alatt álló helyen lévő állatokkal feleltethető, a maradékot a zárlat feloldása előtt ártalmatlanná kell tenni; a fertőzőtségre gyanús takarmány az állomás engedélyével más módon is hasznosítható, ha a betegségre fogékony állatfajokkal való érintkezésének a veszélye kizárt.

A községi zárlat szabályai

354. §

(1) Azt a községet vagy egyéb helységet, amelyben a betegséget megállapították, a fertőzőtt udvar, telep határártól számított, legalább három kilométer sugarú körben zárlat alá kell helyezni. A zárlat alá vont terület határait a kerületi főállatorvos a terület nagysága, a sertéssűrűség, a sertéstartás és a -kereskedelem helyi módja, a természetes határok és a megfigyelési lehetőségek figyelembevételével alakítja ki. A 120. §-ban leírtak szerint a kerületi főállatorvos részleges községi zárlatot is elrendelhet.

(2) A községi zárlatnak a 119—120. §-okban előírtakat meghaladó külön szabályai a következők:

a) a községi zárlat alatt álló terület határait a fő közlekedési utak mentén jól látható, tartós, „Sertéspestis, községi zárlat” feliratú táblával kell megjelölni;

b) mindazok a tulajdonosok, akik a községi zárlat alatt álló területen sertést tartanak, kötelesek állományuk tartási helyét, a létszám és a hasznosítási irány megjelölésével a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni, aki az adatokat köteles a kerületi főállatorvosnak továbbítani;

c) a községi zárlat alatt álló területen tartott valamennyi sertésállományt a 114—116. §-okban leírtak szerint hatósági megfigyelés alá kell vonni; az állomás köteles valamennyi állományt, haladéktalanul sertéspestisre nézve klinikailag megvizsgáltatni és a vizsgálatok eredménye alapján a szükséges intézkedéseket megtenni;

d) a tulajdonosoknak a sertéseket úgy kell elhelyezniük és tartaniuk, hogy azok sem más sertésekkel, sem pedig vaddisznókkal ne kerülhessenek érintkezésbe. A zárlat első három hetében a sertések tartózkodási helyét megváltoztatni, sertéseket áthelyezni nem szabad, ez alól különlegesen indokolt esetben az állomás felmentést adhat;

e) sertést, sertés eredetű nyers termékeket; takarmányt, almot, trágyát, a fertőzés terjesztésére alkalmas eszközöket, tárgyakat; állatok, állati eredetű termékek, takarmány, alom, trágya szállítására szolgáló járműveket — a 123. §-ban foglalt esetektől eltekintve — a községi zárlat alá vont területről kihozni, oda sertéseket bevinni tilos; az állomás engedélyével azonban a zárlat alatt álló területről sertések diagnosztikai célból és/vagy ártalmatlanná tétel céljából kivihetők;

f) tilos a sertéseket — részleges községi zárlat esetén is — az udvarból kihajtani, legeltetni, sertésvásárt, -piacot, állatkiállítást, -bemutatót, üzemlátogatást és hasonló más rendezvényeket tartani;

g) a községi zárlat első három hetében tilos a sertéseket fedeztetni vagy mesterségesen termékenyíteni, kivéve, ha a fedeztetés a telepen álló kanokkal történik, vagy a mesterséges termékenyítéshez közvetlenül, olyan mesterséges termékenyítő állomástól beszerzett ondót használnak, amelynek valamennyi kanját az ondóvételel számított tíz napon belül végzett klinikai vizsgálat — ideértve a testhőmérséklet mérését is — és egyszeri szerológiai vizsgálat alapján sertéspestisre nézve negatívnak találták;

h) a községi zárlat első három hetének eltelte után, a zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló udvarai-ból (üzemeiből) sertések csak zárt vágásra szállíthatók ki; a kiszállítás akkor engedélyezhető, ha a hatósági állatorvos által végzett helyszíni vizsgálat alapján a sertéspestis gyanúja is kizárható, továbbá, ha a sertéseket fülszámmal vagy tetoválással egyedileg megjelölték, és a szállítás erre a célra alkalmas zárt járművön történik;

i) a községi zárlat alatt álló területről engedéllyel kiszállított élő vágósertések húsát csak hőkezelt húskészítmények előállítására szabad felhasználni; a készítmények

előállítását végző üzemet az állomás vagy a minisztérium jelöli ki;

j) a zárlat tartama alatt sertéseket közfogyasztásra levágni tilos; a magánfogyasztás céljára történő vágásról az állomás dönt.

A védőkörszabályai

355. §

(1) Ha a sertéspestist egy állományban megállapították, az állomás, a minisztériummal való egyeztetés után, a helyi zárlat alá vont hely körül, a községi zárlaton túl védőkörszabályt is kijelöl úgy, hogy a községi zárlat és a védőkörszabály határa legalább tíz kilométer sugarú kör legyen. A védőkörszabály kijelölése elhagyható, ha a községi zárlat határát legalább tíz kilométerre terjesztették ki. A védőkörszabályra vonatkozó szabályok, a 122. §-ban foglaltakon túl az alábbiak:

a) a védőkörszabály határát a fő közlekedési utak mentén, jól látható, tartós, „Sertéspestis, védőkörszabály” feliratú táblával meg kell jelölni;

b) a védőkörszabályra értelemszerűen érvényesek a 336. § (2) bekezdésének b), c), d), e), f) és j) pontjaiban foglaltak.

(2) A védőkörszabály nem fertőzött községeiből a védőkörszabály kijelölését követő első három hét elteltével — az állomás engedélyével és előzetes, kedvező eredményű helyszíni vizsgálata alapján — sertések azonnali levágás céljára vágóhídra elszállíthatók.

Eljárás, ha a sertéspestist állatvásáron, -kiállításon, vágóhídon vagy szállítás közben állapítják meg

356. §

Ha a sertéspestist, a sertéspestis gyanúját vagy a fertőzöttség gyanúját állatvásáron, -kiállításon, hasonló rendezvényen, vágóhídon vagy szállítás közben állapítják meg, az eljárás az alábbi:

a) a 335—336. §-okban foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell;

b) azoknak a másfajú állatoknak a lábait, továbbá azoknak a személyeknek a kezét és lábbelijét, valamint azokat a járműveket, amelyek beteg, betegségre gyanús vagy fertőzöttségre gyanús sertésekkel az állatvásárokon, -kiállításon érintkeztek, meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell. Eltekintve az azonnali levágásra való elszállítástól, az állatokat legalább negyven napig nem szabad olyan helyre vinni vagy olyan helyen tartani, ahol sertések is vannak;

c) ha a betegséget, a betegség vagy a fertőzöttség gyanúját vágóhídon állapították meg, az állomás valamennyi ott található sertés leölését vagy az utóbbi két esetben az egyéb módon való ártalmatlanná tételét (hőkezelt húskészítménybe történő bedolgozását) rendeli el. A vágóhidat,

valamennyi berendezését, eszközeit, ideértve a szállítóeszközöket és a vágást végző személyzet munkaruháját is, a leölés és ártalmatlanná tétel befejezését követően a hatósági állatorvos előírásai szerint, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően fertőtleníteni kell. A vágóhidra legkorábban a fertőtlenítés befejezését követő huszonnégy óra múlva szabad sertést szállítani;

d) ha a betegséget, a betegség gyanúját és a fertőzőtség gyanúját szállítás közben észlelik, a hatósági állatorvos köteles a 112. §-ban leírtak szerint eljárni. Az állomás rendelkezése alapján a szállítmány sertéseit arra alkalmas helyen le kell ölni, és az alommal, trágyával, takarmánnyal együtt ártalmatlanná tenni, vagy ha csupán a fertőzés gyanúját állapították meg és az állomány értéke ezt indokoltá teszi, vissza lehet szállítani eredeti rendeltetési helyére, ahol helyi zárlat alá kell vonni. A szállításra használt járműveket, az állatokat kísérő személyzet kezét és ruházatát, a hatósági állatorvos utasításai szerint, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően meg kell tisztítani és fertőtleníteni kell.

*A beteg, betegségre és fertőzőségre gyanús sertések
hatósági rendelkezésre történő leölése*

357. §

(1) A betegség továbbterjedésének megakadályozása és a fertőzőtt góccok felszámolása érdekében, a sertéspestis hatósági megállapítását követően, a helyi zárlat alatt álló helyen levő valamennyi sertés leölését a kerületi főállatorvos rendeli el. Az ártalmatlanná tételről az állomás rendelkezik.

(2) A fertőzés terjedésének a megakadályozása vagy diagnosztikai vizsgálat céljából, a sertéspestis fertőzésre gyanús sertéseket a sertéspestis hatósági megállapítása előtt is le lehet ölni és ártalmatlanná tenni.

(3) A sertések hatósági rendelkezésre történő leölését vértelen úton kell végezni.

*A fertőzőségre gyanús sertések
vágóhídon történő levágása*

358. §

(1) A sertéspestis fertőzőségre gyanús, helyi zárlat alatt álló sertések az állomás engedélye alapján arra kijelölt vágóhidra elszállíthatók, és elkülönítetten levághatók. Az állomás a szállítás engedélyezéséről az állomány előzetes vizsgálata alapján dönt. A szállítást csak zárt, kísérettel ellátott olyan gépkocsival szabad végezni, amelyből az állat vizelete, trágyája, valamint az alom nem szóródik ki.

(2) A levágott sertések húsát és nyers termékeit

a) ártalmatlanná kell tenni, vagy

b) a vágóhídon, hatósági felügyelet mellett hőkezelní kell úgy, hogy a hús és egyéb nyers termékek maghőmérséklete legalább tíz percig 80 °C-on legyen, vagy a húst és egyéb nyers termékeket, tíz centiméternél nem nagyobb darabnagyság mellett, legalább százötven percig 100 °C-on kell tartani;

c) a szalonnát ki kell olvasztani úgy, hogy a hőmérséklet a 100 °C-ot elérje.

(3) A vágást és a nyers termékek kezelését megfelelő védőruházatban kell végezni, amelyet a vágás, feldolgozás befejezése után, a hatósági állatorvos utasításai szerint fertőtleníteni kell.

(4) A vágóhidat, a vágásnál használt eszközöket és berendezéseket a vágás után, a sertések és a nyers termékek szállítására használt járműveket a szállítás befejezése után, a még nem hőkezelt húsok és egyéb termékek szállítására, tárolására használt edényzetet, tároló berendezéseket, egyéb eszközöket a munka befejezése után a hatósági állatorvos utasításai szerint, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően, meg kell tisztítani, és fertőtleníteni kell.

(5) Az állomás a (2) bekezdésben leírtak alól felmentést adhat, ha a sertéspestis terjedésének a veszélye kizárható.

Az elhullott és leölt állatok ártalmatlanná tétele

359. §

A beteg, betegségre vagy fertőzőségre gyanús, elhullott vagy leölt sertések bőrét lenyúzni tilos. Az elhullott vagy leölt állatokat állati hulladékfeldolgozó útján, ennek hiányában — a környezetvédelmi előírások betartásával — elássással vagy elégetéssel kell ártalmatlanná tenni.

A sertéspestis elleni védőoltás szabályozása

360. §

(1) A sertéspestis ellen védőoltást (vakcinázást) alkalmazni, továbbá a sertéspestisben beteg és a betegségre gyanús sertéseket gyógykezelní tilos.

(2) A sertéspestis terjedésének korlátozása, az új góccok számának csökkentése érdekében a minisztérium a vakcinázás tilalma alól, az állomás javaslatára, meghatározott területre és időtartamra felmentést adhat. Ennek érdekében az állomás vakcinázási tervet készít, amelyben megjelöli az oltandó terület határait, az oltás lebonyolításának a részleteit, az oltott sertésekre és az ezekből előállított termékekre vonatkozó forgalmi korlátozás végrehajtásának és ellenőrzésének a módját.

(3) A vakcinázott sertéseket forgalmi korlátozás alá kell vonni. A forgalmi korlátozás szabályai a 117. §-ban foglaltakon kívül az alábbiak:

a) a sertés tulajdonosa vagy az állatok gondozásával megbízott személy köteles a vakcinázás lebonyolításában segítséget nyújtani, és az oltott sertéseket a vakcinázással egyidejűleg, füljelzővel kell ellátni, melynek költségét az állam viseli, vagy egyéb módon megjelölni úgy, hogy a vakcinázás megtörténte jól láthatóan (pl. oltott) jelezve legyen;

b) a vakcinázott sertéseket a vakcinázás befejezésétől számított hat hónapra forgalmi korlátozás alá kell vonni. A vemhes kocák malacaira vonatkozóan a forgalmi korlátozás az utolsó elléstől számított hat hónap;

c) a vakcinázott sertések a forgalmi korlátozás ideje alatt, eltekintve a kijelölt vágóhidra azonnali levágás céljára való szállítástól, a forgalmi korlátozás alá vont területekről nem vihetők ki;

d) a vakcinázott sertések nyers húsa csak az állomás által kijelölt, korlátozott területen, az adott megyében hozható forgalomba. Megyén kívüli forgalmazást a minisztérium engedélyezhet.

Az állatok, állati eredetű termékek, takarmány, alom, trágya szállítására szolgáló járművek forgalmának a korlátozása

361. §

Az állatok, az ezekből származó termékek, továbbá a takarmány, alom és trágya szállítására szolgáló járművek, a helyi zárlat, a községi zárlat és a védőkörszert alá vont területet, továbbá a zárlat alá vont területen belül azokat az üzemeket, udvarokat, amelyekben sertést tartanak, valamint a takarmánykeverők, vágóhidak területét, csak a hatósági állatorvos előzetes engedélye alapján hagyhatják el. Az engedély akkor adható meg, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy a kivinni kívánt járművet megtisztították és fertőtlenítették.

A védekezés szabályai vaddisznókban megállapított sertéspestist követően

362. §

(1) Ha a sertéspestist elhullott vagy elejtett vaddisznóban állapítják meg, az állomás az elhullás helye körüli tíz kilométeres sugarú területet veszélyeztetett körzettel nyilvánítja és annak határait „Vaddisznó sertéspestis, veszélyeztetett körzet” táblával megjelöli.

(2) A veszélyeztetett körzetben sertést tartó tulajdonosok kötelesek sertéseik számát, hasznosítási irányát és tartózkodási helyét haladéktalanul a hatósági állatorvosnak bejelenteni.

(3) A tulajdonosoknak úgy kell elhelyezniük sertéseiket és azok takarmányát, hogy azok a vaddisznókkal, azokból származó termékekkel vagy hulladékokkal ne kerülhessenek érintkezésbe.

(4) A sertésólak elé a tulajdonosoknak kéz- és lábfertőtlenítésre alkalmas berendezést kell elhelyezniük és használniuk.

(5) Az állomásnak tájékoztatnia kell a veszélyeztetett körzetben vadászatot folytató társaságokat a sertéspestis veszélyéről, az általa elrendelt intézkedésekről és azokról a kötelezettségekről, amelyek az állomás által elrendelt intézkedésekből a vadászatra jogosultakra vonatkoznak.

(6) A veszélyeztetett körzetben az állomás

a) megtilthatja sertésvásárokat, állatkiállításokat, állatszempléket és hasonló célú rendezvények tartását;

b) korlátozhatja vagy engedélyhez kötheti a veszélyeztetett zónából a sertések kiszállítását vagy oda bevitelét;

c) elrendelheti a területen elhullva talált vagy elejtett vaddisznók afrikai sertéspestisre irányuló kötelező laboratóriumi vizsgálatát;

d) elrendelheti a fertőzősítés megállapítása esetén az elejtett vaddisznók és a belőlük készült termékek ártalmatlanná tételét;

e) elrendelheti a vaddisznók etetéssel való helyhezköltését, majd fokozott kilövését;

f) elrendelheti a házisertések sertéspestis elleni preventív célú vakcinázását.

(7) A veszélyeztetett körzetben elhullva talált vagy kiöltött vaddisznók szállítására használt járműveket, a boncolást, feldolgozást (kizsigerelést, nyúzást) végző személyek kezét, lábbelijét, a boncolás eszközeit, a munka elvégzése után, a fertőtlenítési útmutatóban foglaltak szerint fertőtleníteni kell.

A zárlati intézkedések feloldása, a betegség megszűntté nyilvánítása

363. §

A sertéspestis miatt elrendelt helyi zárlatot fel kell oldani, ha

a) a helyi zárlat alá vont helyen sertés már nincs, vagy az utolsó beteg vagy betegségre gyanús sertés elhullásától, vagy leölésétől, ártalmatlanná tételétől számított negyven nap elteltéig újabb sertéspestises megbetegedés nem fordult elő, ezenkívül a betegség megállapítása előtti negyven napon belül levágott sertések húsát, szalonnáját és egyéb termékeit megfőzték, megpárolták, megsütötték, a rágcsáló- és rovarirtást, takarítást és fertőtlenítést elvégezték, továbbá az előírt szerológiai vizsgálatok is kedvező eredménnyel zárultak;

b) fertőtlenítés nélkül is fel lehet oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alá vont helyen csak fertőzősítésre gyanús sertéseket tartottak, és a fertőzősítés gyanújának a megállapításától számított negyven napos megfigyelési idő alatt

sertéspestises megbetegedés nem fordult elő, valamint ha az előírt szerológiai vizsgálatok is kedvező eredménnyel zárultak;

c) a községi zárlatot fel kell oldani, a védőkörzetet meg kell szüntetni és a sertéspestist megszüntté kell nyilvánítani, ha a zárlat alá vont területen már egy hely sem áll helyi zárlat alatt, és az utolsó helyi zárlat megszüntetésétől számított negyven nap alatt sertéspestises megbetegedés a védőkörzetbe vont területen nem fordult elő, továbbá, ha az előírt szerológiai vizsgálatok is kedvező eredménnyel zárultak;

d) a helyi zárlat, a községi zárlat és a védőkörzet feloldása előtt, legkorábban azonban az utolsó beteg, betegségre gyanús elhullott vagy leölt állat ártalmatlanná tételétől számított három hét elteltével, a zárlat alá vont valamennyi sertésállományban — eltekintve azoktól az állományoktól, amelyeket sertéspestis ellen preventív célból vakcináztak — az esetleges tünetmentes sertéspestis felderítése érdekében reprezentatív szerológiai vizsgálatokat kell végezni. A sertéspestis elleni ellenanyagok kimutatása érdekében azokban az állományokban

— ahol a sertések száma kevesebb mint húsz, valamennyi sertésből,

— ha a létszám húsz és száz között van, legalább húsból és a fennmaradó sertések húsz százalékából, míg

— ha a létszám több mint száz, legalább húsz sertésből és a fennmaradó sertések tíz százalékából kell vért venni és az OÁI-be vagy más, kijelölt diagnosztikai intézetbe küldeni.

Takarítás, fertőtlenítés

364. §

(1) A fertőtlenítési útmutatóban foglaltaknak megfelelően fertőtleníteni kell:

a) a zárlat alatt álló helyen a beteg, a betegségre vagy fertőzősége gyanús sertés elhullása, leölése, illetőleg elszállítása után azonnal, a sertés tartási helyét, az udvart, kifutót, továbbá ahol a sertés tartózkodott, a sertésetető és -itató edényeket, a takarítóeszközöket, az összegyűjtött trágyát, almot és takarmányhulladékokat;

b) azt a járművet, amelyben a fertőzött helyről származó takarmányt, sertéstrágyát, továbbá a beteg, betegségre, illetőleg fertőzősége gyanús sertést vagy ilyen állat hulláját szállították;

c) azt a helyet, ahol a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertést be- vagy kirakták, levágták, leölték vagy boncolták, és azokat az eszközöket, amelyeket a sertés be- és kirakásánál, levágásánál, leölésénél vagy boncolásánál használtak;

d) azokat a személyeket, akik a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertés levágását, leölését, boncolását és a fertőtlenítést végezték, vagy akik a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertések be- és kirakásánál segítettek.

(2) A fertőtlenítést a hatósági állatorvos ellenőrzése mellett, szigorított módon kell végezni.

(3) A zárlat alatt álló helyen a takarítással, fertőtlenítéssel együtt el kell végezni a rovar- és rágcsálóirtást is.

A sertéstartó helyek újraterelítése

365. §

A sertéstartó helyek újraterelítése során a 345. §-ban foglaltak szerint kell eljárni.

A sertéspestis vírussal végezhető vizsgálatok szabályai

366. §

(1) A sertéspestis vírusával bármilyen vizsgálatot csak az OÁI erre a célra alkalmas zárt laboratóriumában szabad végezni. Vizsgálatok csak a diagnosztika és annak fejlesztése érdekében folytathatók. A sertéspestisre gyanús vizsgálati anyagokkal való kísérleti állatfertőzést az ÁOGYTI végzi.

(2) Az ÁOGYTI-nek azt az istállóját, amelyben a sertéspestisre gyanús vizsgálati anyaggal oltott kísérleti sertéseket tartják, helyi zárlat alatt kell tartani. Az intézet dolgozói más sertést nem gondolhatnak.

(3) A helyi zárlat alatt a községet nem kell fertőzöttnek tekinteni.

MADÁRINFLUENZA

A beteg, fertőzött, fertőzősége gyanús állományok meghatározása

367. §

(1) Beteg az az állat, amelyen a betegség tünetei és/vagy kórbonctani elváltozásai jellegzetesen mutatkoznak, és amelynek szerveiből az illetékes diagnosztikai intézet a betegség vírusát kimutatta. Betegnek kell tekinteni azt az állatot is, amelyen a tünetek vagy a kórbonctani elváltozások nem jellegzetesek ugyan, de szerveiből a vírust kimutatták.

(2) Betegségre gyanús az az állat, amelyen a klinikai és kórbonctani tünetek nem jellegzetesek, és az intézeti vizsgálat nem zárult le.

(3) Fertőzött az az állomány, amelyben a madárinfluenza jelenlétét a kijelölt diagnosztikai intézet megállapította. Fertőzöttnek kell tekinteni azokat az állományokat is, amelyek fertőzött állománnyal, állományokkal érintkeztek, s rajtuk a madárinfluenzára utaló klinikai tünetek és/vagy kórbonctani elváltozások észlelhetők.

(4) Az állományok fertőzöttségét a jellegzetes klinikai tünetek, kórbonctani elváltozások, és/vagy az A influenza vírus H5—H7, vagy más altípus pathogén törzsének kimutatásával lehet megállapítani. A betegséget a kerületi főállatorvos felülvizsgálata után lehet megállapítani.

(5) Fertőzöttségre gyanús az az állat vagy állomány, amely

a) beteg, betegségre gyanús baromfival (állománnyal), fertőzést közvetítő személlyel, tárggyal, eszközzel huszonegy napon belül érintkezett, illetőleg, ha klinikai tünetek és kórbonctani elváltozások hiányában a vérvizsgálattal kimutatott specifikus ellenanyagok titerét az illetékes diagnosztikai intézet aggályosnak tartja;

b) olyan keltetőből származik, ahol egyidejűleg beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatoktól származó tojásokat is keltettek.

A megelőzés szabályai

368. §

(1) Kerülni kell egy telepen (udvarban) a különböző baromfifajok együtt tartását, és a baromfiakat — lehetőség szerint — a sertéstől is elkülönítve kell tartani.

(2) Különös figyelmet kell fordítani a baromfiak tartására szolgáló létesítmények tartástechnológiájának kialakításánál a betegség iránt fogékony szárnyasvadak populációjának sűrűségére.

A hatósági állatorvos feladatai

369. §

A hatósági állatorvos köteles

a) a betegségre gyanús vagy fertőzött állományt helyi zárlat alá helyezni;

b) a kerületi főállatorvost és az állomást értesíteni;

c) az illetékes diagnosztikai intézetbe vizsgálati anyagot küldeni;

d) a kerületi főállatorvos döntése alapján az állomány leölésében és ártalmatlanná tételében közreműködni.

A kerületi főállatorvos feladatai

370. §

A kerületi főállatorvos köteles

a) beteg, betegségre gyanús vagy fertőzött állomány észlelésekor a helyszínre kiszállni, és a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni;

b) intézkedni vizsgálati anyag küldéséről;

c) a betegség megállapítása esetén elrendelni az állomány leölését;

d) községi zárlatot elrendelni.

Az állomás feladatai

371. §

Az állomás köteles

a) a betegség járványossá válása esetén védőkörzetet elrendelni;

b) a betegséggel kapcsolatos leöletéseknél az ártalmatlanná tételt megszervezni.

Helyi zárlat

372. §

(1) A fertőzöttség vagy annak gyanúja megállapításakor haladéktalanul helyi zárlatot kell elrendelni, és a 118. §-ban foglaltak betartásán túl

a) a gyanú felmerülésekor azonnal vizsgálati anyagot kell küldeni az influenza vizsgálat végzésére jogosult diagnosztikai intézetbe;

b) a helyi zárlat alá helyezett állományban kimutatást kell készíteni — minden lényeges adat feljegyzése mellett — az ott élő állatok fajáról és fajonkénti létszámáról, feltüntetve az addig elhullott, valamint — fajonként — a betegség klinikai tüneteit mutató vagy a látszólag egészséges állatok számát. A kimutatást naprakészen kell vezetni, feltüntetve benne a kikelő és elhullott állatok számát is;

c) a helyi zárlat alá helyezett állományból baromfit vagy annak termékeit, továbbá takarmányt, hulladékot vagy bármilyen tárgyat, amely az influenza vírusát hordozhatja kivinni, vagy oda baromfit bevinni nem szabad;

d) a személyforgalom korlátozásáról az eljáró hatósági állatorvos dönt.

(2) A fertőzöttnek nyilvánított udvarban, telepen minden baromfit vértelen úton le kell ölni, a lappangási időben gyűjtött tojásokat ártalmatlanná kell tenni úgy, hogy az eljárás során a vírus ne juthasson ki az állományból. Ezért a leölt állatokat és a megsemmisítendő tojásokat állati hullafeldolgozóban kell ártalmatlanná tenni. Ha ez nem lehetséges, akkor helyben való elásással kell az ártalmatlanná tételt elvégezni.

(3) A betegségre és fertőzöttségre gyanús állományokat az eset tisztázásáig forgalmi korlátozás alatt kell tartani.

(4) A fertőzöttségre gyanús állományban elrendelt helyi zárlatot meg kell szüntetni, ha

a) az állományban a lehetséges fertőzöttségtől eltelt huszonegy nap alatt a betegség klinikai tünetei nem jelentek, és

b) az állományban a kórokozó jelenlétét a laboratóriumi vizsgálatok kizárták.

Községi zárlat

373. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget megállapították, községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat szabályai a 119. §-ban foglaltakon túlmenően

a) a község madárinfluenza iránt fogékony állományát meg kell vizsgálni és folyamatos ellenőrzés alatt tartani;

b) tilos a községben baromfipiacot tartani, baromfitermékeket forgalmazni;

c) a betegség megállapítása előtt, a lappangási időben a helyi zárlati helyen kikelt naposcsibe, illetve napospipe állományokat hatósági megfigyelés alá kell helyezni;

d) az állomás döntése alapján a betegség iránt fogékony tenyészállományokat vakcinázni kell mono vagy polivalens inaktivált vakcinával. A vakcinázott állományokat huszonegy napig forgalmi korlátozás alá kell helyezni.

Védőkörszet

374. §

A betegség járványossá válása esetén védőkörszetet kell alakítani. Kivételes esetben — a minisztérium hozzájárulása alapján — az állomás engedélyezheti a védőkörszetben is a tenyészállományok immunizálását. A védőkörszetben a vakcinázást követő huszonegy napig tilos a baromfiak és azok termékeinek forgalmazása, de a huszonegy nap eltelte után az állományok — hatósági állatorvos által végzett, kedvező eredményű helyszíni szemle után — a vágóhídra szállíthatók.

A községi zárlat, védőkörszet enyhítése

375. §

(1) A zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló, nagylétszámú állományaiban keltetési célra tojást gyűjteni, vagy keltetést megindítani csak az állomás előzetes engedélyével szabad.

(2) A zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló udvaraiból származó, és a zárlat tartama alatt termelt áru-tojásokat egy helyre össze kell gyűjteni. A tojásokat alkalmas fertőtlenítőszerrel, merítéses módon, a hatósági állatorvos jelenlétében fertőtleníteni kell. Az így kezelt tojások az állomás előzetes hozzájárulásával, a hatósági állatorvos engedélyével, létojást előállító üzembe, ipari feldolgozás céljából elszállíthatók.

(3) A község helyi zárlat alatt nem álló udvaraiból (telepeiről) származó baromfi előzetes — kedvező eredményű — helyszíni vizsgálat után, az állomás engedélyével,

kizárólag azonnali levágás céljából baromfivágóhídra elszállítható. A vágás időpontját a vágóhíddal egyeztetni kell.

(4) A szállító járműveket, a rakodásnál közreműködő dolgozókat, a vágás során a vágóhíd épületeit, technológiai berendezéseit és a közreműködő személyeket szigorított módon fertőtleníteni kell.

(5) A helyi zárlat alatt álló helyen a bontatlan zsákban vagy silótoronyban tárolt takarmány az állomás hozzájárulása után, a betegség iránt nem fogékony állatokkal feleltethető.

(6) A részleges községi zárlat alatt álló községben a helyi zárlat alatt nem álló keltetőkhöz kikelt csibék (pipék)

a) az állomás előzetes hozzájárulásával, a hatósági állatorvos engedélyével szállíthatók ki, előre meghatározott telepekre;

b) a betelepített állományokat huszonegy napig tartó megfigyelési zárlat alá kell helyezni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

376. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha

a) a zárlat alatt álló helyen fogékony állat már nincs;

b) a takarítás után a zárlat alatt álló helyeket szigorított módon fertőtlenítették;

c) azt a takarmány maradékot, valamint a bontott zsákok tartalmát, amellyel a fertőzött állatok érintkeztek, továbbá a trágyát, három hónapig tartó füllesztéssel ártalmatlanná tették.

(2) Fertőtlenítés nélkül is fel lehet oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alá helyezett helyen csak betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatot tartottak, de a huszonegy napos megfigyelési idő, valamint az időközben elvégzett diagnosztikai vizsgálatok alapján a betegséget kizárták.

(3) A községi zárlatot és a védőkörszetet fel kell oldani, ha a községben helyi zárlat alatt álló hely már nincs, illetve vakcinázás esetén a vakcinázás utáni huszonegy nap kedvezően telt el.

BAROMFIPESTIS
(Newcastle Disease)

*Beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús
baromfi és állomány meghatározása*

377. §

(1) Baromfipestisben beteg az az állat, amelyen a betegség klinikai tünetei és kórbonctani elváltozásai jellegzetesen mutatkoznak és/vagy szerveiből a baromfipestis vírusát

(ICPI>0.7) az illetékes diagnosztikai intézetben kimutatták. Egy közigazgatási egységen belül a baromfipestis intézeti vizsgálat nélkül is megállapítható abban az esetben, ha a klinikai tünetek és a kórbonctani elváltozások jellegzetesen mutatkoznak, és az állat korábban már virológiailag igazoltan pestises állománnyal egy járványtani egységben található, illetve ilyen állománnyal huszonegy napon belül érintkezhetett.

(2) A baromfipestisre gyanús az a baromfi, amelyen a klinikai tünetek vagy az elhullott, leölt vagy levágott állatban a kórbonctani elváltozások a betegségre alapos gyanút keltenek.

(3) Baromfipestissel fertőzött az az állomány, melyben beteg állat található.

(4) Baromfipestis fertőzöttségére gyanús az a baromfi, amely

a) beteg, betegségre gyanús baromfival (állománnyal), fertőzést terjesztő személlyel, tárggyal huszonegy napon belül érintkezett, illetőleg, ha a klinikai tünetek és kórbonctani elváltozások hiányában a érvizsgálattal kimutatott specifikus ellenanyagok mennyiségét (titerét) az illetékes diagnosztikai intézet vadvírusfertőzésre aggályosnak tartja;

b) olyan keltetőből származik, ahol egyidejűleg beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatoktól származó tojásokat is keltettek.

(5) A betegség hatóságilag csak a kerületi főállatorvos felülvizsgálata után állapítható meg.

A baromfipestis megelőzésének szabályai

378. §

(1) A 218. §-ban foglaltak betartásán túl, baromfit, baromfitestrészt, valamint tojást, keltetői vagy más hulladékot, továbbá egyéb, állati eredetű nyers termékeket baromfival etetni tilos. Ez alól csak akkor lehet kivételt tenni, ha az előbbi termékeket a baromfitartó udvarba való behozatal előtt felfőzték.

(2) A kikelt naposbaromfit (házityúk, pulyka, gyöngytyúk, fácán csibéi, pipéi) a keltetőben baromfipestis ellen vakcinázni kell; az immunizált naposbaromfit három—hat hetes életkor között, a tenyésztési és árutőzést előkészítő állományokat az alkalmazott állategészségügyi technológia szerint, ismételt vakcinázás(ok)ban kell részesíteni.

(3) Járványveszélyes helyzetben az állomás a megye területén tartott valamennyi, a (2) bekezdésben felsorolt fajú állományra kiterjesztheti a vakcinázási kötelezettséget.

(4) A vakcinázások hatékonyságát az állomás laboratóriumi módszerekkel ellenőrizteti.

(5) A vakcinázások és az ellenőrző vizsgálatok költségei az állattartót (tulajdonost) terhelik.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

379. §

Ha a jegyző a beteg vagy betegségre gyanús állatról (állományról) tudomást szerez, köteles

a) a beteg, betegségre gyanús állatot (állományt) zárlat alá helyezni;

b) haladéktalanul értesíteni a területileg illetékes hatósági állatorvost.

A hatósági állatorvos feladatai

380. §

A hatósági állatorvos köteles

a) beteg vagy betegségre gyanús állat (állomány) észlelésekor azt azonnal helyi zárlat alá helyezni;

b) a kerületi főállatorvost, valamint az állomást rövid úton értesíteni;

c) a kerületi főállatorvos megérkezéséig a vizsgálati anyag küldésére vonatkozó előkészületeket megtenni;

d) a kerületi főállatorvos utasítása alapján diagnosztikai intézetbe vizsgálati anyagot küldeni.

A kerületi főállatorvos feladatai

381. §

A kerületi főállatorvos köteles

a) ha beteg vagy betegségre gyanús állatról (állományról) tudomást szerez, a helyszínre azonnal kiszállni és a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni;

b) intézkedni a vizsgálati anyag diagnosztikai intézetbe való küldéséről;

c) ha az intézeti lelet ezt indokolja, intézkedni az állat (állomány) leöléséről;

d) közvédelmi zárlatot elrendelni;

e) az állomásnak javaslatot tenni a járvány elfojtásában közreműködő állatorvosok kirendeléséről és a vakcinázásról.

Az állomás feladatai

382. §

Az állomás

a) a kerületi főállatorvos javaslata alapján elrendeli a közvédelmi zárlat alá helyezett baromfiállomány átvizsgálását és a baromfipestis elleni védőoltását. Erre a feladatra a kerületi főállatorvos útján állatorvosokat rendel ki;

b) a betegség terjedése esetén védőkörzetet rendel el.

Helyi zárlat

383. §

(1) A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a helyi zárlat alá helyezett telep vagy udvar valamennyi épületét egy járványtani egységként kell kezelni; ennek ellenére az egyes istállókból levő állományokat zárva kell tartani;

b) a helyi zárlat alatt álló helyistállóba csak a tulajdonos, annak családtagjai, vagy a gondozással megbízott személy(ek), az állatorvos és más hatósági megbízottak léphet(nek) be, az istállót csak személyi fertőtlenítés után hagyhatják el;

c) a hullákat úgy kell megőrizni, hogy azokhoz sem illetéktelen személyek, sem állatok ne juthassanak hozzá;

d) az udvarból sem állatokat, sem takarmányt, hulladékot vagy bármely olyan tárgyat, terméket kiszállítani nem szabad, amelyek a baromfival érintkezhetnek;

e) a helyi zárlat alatt álló udvarból, telepről származó tojást merítéssel elvégzett fertőtlenítés után, megjelölt tálcán, előre meghatározott helyre, létozás készítése céljából, az állomás előzetes hozzájárulásával, a hatósági állatorvos engedélye alapján el lehet szállítani. A járványvédelmi rendszabályok betartása mellett elvégzett tojástorésről, a műanyag tálcák fertőtlenítéséről, a papírtálcák és a tojáshéj megsemmisítéséről gondoskodni kell. A létozást csak az engedélyezett fertőtlenítőszerrel történő kezelés után, jól zárható kannákban, ipari feldolgozásra szabad elszállítani. A helyi zárlat alatt álló helyen tojáskeltetést megindítani, onnan keltetésre tojást szállítani nem szabad.

(2) A baromfipestissel fertőzött tenyészállományból származó tojásokat — ha már keltetőgépben vannak —

a) ártalmatlanná kell tenni, és a keltetőt szigorított módon fertőtleníteni kell, vagy

b) az állomás engedélyével a tojások kikeltethetők, de a keltetőből való kiadás előtt a kikelt napos állatokat aerogén módon vagy kötőhártyára cseppentéssel baromfipestis ellen immunizálni kell, és az állományt harminc napos koráig hatósági megfigyelési zárlat alá kell helyezni.

(3) A beteg vagy a baromfipestissel fertőzött baromfit, annak tojásait, a takarmányt és a betegségterjesztő tárgyakat, anyagokat ártalmatlanná kell tenni. Az állatok leölését vértelen úton, az istállóban kell elvégezni. A helyi zárlat alá vett udvarban a betegség iránt fogékony valamennyi baromfit le kell ölni, és ártalmatlanná kell tenni.

(4) Az udvarban levő, a baromfipestis iránt fogékony, de meg nem betegedett vízibaromfi és a galambok leölésétől a kerületi főállatorvos — az állomás hozzájárulásával — csak akkor tekinthet el, ha biztosítékot lát arra, hogy ezek az állatok az udvart a helyi zárlat alá helyezést követő hatvan napon belül nem hagyják el. Ez esetben a helyi zárlat csak hatvan nap múlva oldható fel, ha közben az udvarban baromfipestis nem jelentkezett.

Községi zárlat

384. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget megállapították, községi zárlat vagy részleges községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlatnak a 119. §-ban előírtakat meghaladó szabályai a következők:

a) a betegség iránt fogékony és más állatfajokat bezárva kell tartani;

b) a község baromfipestis iránt fogékony valamennyi baromfiállományát meg kell vizsgálni, és az egészséges állományokat az állomás által meghatározott módon immunizálásban kell részesíteni.

(3) Ha az állomás járványvédelmi okokból indokoltnak tartja, a községi zárlat elrendelése esetén a minisztériumnál védőkörzet kijelölését is kezdeményezheti.

Védőkörzet

385. §

Védőkörzet kijelölése esetén — a 122. §-ban előírtakon túl — a tennivalók az alábbiak:

a) a védőkörzet baromfipestis iránt fogékony állományait meg kell vizsgálni, és a klinikailag egészséges állományokat az állomás által elrendelt módon immunizálni kell;

b) a védőkörzetben a vakcinázást követő huszonegy napon belül baromfi piacra nem vihető, de kedvező eredményű helyszíni szemle után vágásra elszállítható;

c) a keltetésre szánt tojások héját a 383. § (1) bekezdés e) pontjában írottak szerint, az elszállítás előtt fertőtleníteni kell;

d) a baromfipestis miatt elrendelt helyi, illetve községi zárlat elrendelése után alapos, szükség esetén laboratóriumi módszereket is igénybe vevő járványtani vizsgálatot kell végezni a fertőzési forrás lehetséges kiderítésére, továbbá arra, hogy a fertőzött állományból a zárlat elrendelését megelőző huszonegy napon belül hova juthatott el a vírus.

A zárlat enyhítése

386. §

(1) A zárlat alól a nem fogékony állatok kiszállítására a hatósági állatorvos engedélyt adhat.

(2) A zárlat alatt álló község vagy nagylétszámú állattartó telep állományában (állományaiban) keltetés céljára tojást gyűjteni vagy keltetést megindítani tilos.

(3) A községi zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló udvaraiból származó, a zárlat ideje előtt és annak időtartama alatt termelt áruját egy helyre összegyűjtve, a tojások héját merítéses fertőtlenítés után, — az állomás előzetes hozzájárulásával — a hatósági állatorvos engedélyével el szabad szállítani. A fertőtlenítést a gyűjtőhelyen, hatósági állatorvos ellenőrzése mellett kell elvégezni.

(4) A betegség miatt zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló telepéről származó baromfi — előzetes, kedvező eredményű helyszíni vizsgálat után — az állomás engedélyével, kizárólag azonnali levágás céljából baromfi-feldolgozó üzembe szállítható. A vágóhíddal a levágás időpontját előzetesen egyeztetni kell.

(5) A szállító járműveket, a rakodásnál közreműködő dolgozókat azonnal, a vágóhídon a függesztőhelyiséget, a vágó- és feldolgozóhelyet és a vágásnál közreműködő dolgozókat a vágás befejezése után, szigorított módon fertőtleníteni kell. Az állatokat az aznapi utolsó tételként kell levágni.

(6) A helyi zárlat alatt álló telepről a zsákban vagy silótoronyban tárolt takarmány, az állatok leölése és a végfertőtlenítés után — az állomás előzetes engedélye alapján — e betegség iránt nem fogékony állatokkal megtehető.

(7) A részleges községi zárlat alatt álló község, zárlat alatt nem álló keltetőjében kikelt csibéket a betegség elleni immunizálás után, az állomás előzetes hozzájárulásával, a hatósági állatorvos engedélyével el lehet szállítani; a szállítás befejezése után a szállító járművet fertőtleníteni kell. A fogadó állatorvost értesíteni kell, hogy az állomány baromfipestis miatt községi zárlat alatt álló község, helyi zárlat alatt nem álló keltetőjéből származik; a letelepített állományt huszonegy napig hatósági megfigyelési zárlat alá kell helyezni. Az ilyen állományokat három hetes korban baromfipestis ellen újból immunizálni kell.

A betegség megszűntté nyilvánítása

387. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a zárlat alatt álló helyen fogékony állat már nincs.

(2) A takarítás és tisztogatás után szigorított módon fertőtleníteni kell a baromfi tartási helyét, az etető- és itatóedényeket, a takarítóeszközöket, az ólak padlásterét és környezetét.

(3) Azt a takarmánymaradékot, amellyel a fertőzött állatok érintkeztek, továbbá az istállóból kihordott trágyát és egyéb hulladékot, az udvaron (telepen) belül egy helyre kell hordani, és a hatósági állatorvos előírása szerint, füllesztéssel kell ártalmatlanná tenni. A trágya csak a füllesztést követő három hónap elteltével szállítható el.

(4) Fertőtlenítés nélkül is fel lehet oldani a helyi zárlatot, ha a zárlat alá helyezett helyen csak betegségre vagy fertőzöttségre gyanús baromfit tartottak, és a gyanú megállapításától számított huszonegy napos megfigyelési idő alatt baromfipestis gyanúja nem igazolódott.

(5) A községi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha a községben már egy hely sem áll helyi zárlat alatt, és a község fogékony állományának szűrése és vakcinás védőoltása után huszonegy nap kedvező eredménnyel eltelt.

SZARVASMARHÁK GÜMŐKÓRJA

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús, valamint a fertőzött és a betegségtől mentes szarvasmarha meghatározása

388. §

(1) Gümőkórban beteg — a 33. számú függelék szerint elvégzett tuberkulin bőrpróba eredményétől függetlenül — az a szarvasmarha, amely gümőkórra gyanút keltő tüneteket mutat, és a megbetegedés gümőkóros eredetét a kiegészítő vizsgálatok bizonyítják.

(2) Gümőkóros volt az a szarvasmarha is, amelyben az elhullását vagy leölését követő boncolással vagy húsvizsgálattal gümőkórra gyanút keltő elváltozásokat találtak, és kórszövettani vagy bakteriológiai vizsgálattal, illetve a kísérleti állattalással a gümőkórt megállapították.

(3) Gümőkórra gyanús az a szarvasmarha, amelynek valamely szervében gümőkórra gyanút keltő tünetek vagy elváltozások mutatkoznak, de a kiegészítő vizsgálatokkal nem sikerült a gümőkórt sem igazolni, sem pedig kizárni.

(4) Gümőkórral fertőzött az a szarvasmarha, amely a bovin tuberkulinra pozitívan reagál, a reakció feltételezhetően nem paraallergiás eredetű, de nem mutat gümőkórra gyanút keltő tüneteket.

(5) Gümőkóros fertőzöttségre gyanús az a szarvasmarha, a) amely a tuberkulinos bőrpróbára nem reagál és gümőkórra gyanút keltő tünetet nem mutat, de amelyet beteg, betegségre gyanús vagy gümőkórral fertőzött szarvasmarhával együtt tartanak vagy tartottak, vagy feltehető, hogy bármely más módon fertőződhetett;

b) amely a tuberkulinos bőrpróbára pozitív eredménnyel reagál ugyan, de a reakció feltételezhetően paraallergiás eredetű.

(6) Gümőkórmentes az a mentes környezetből származó, gümőkórmentes környezetben tartott szarvasmarha, amelynek a bovin tuberkulinnal végrehajtott bőrpróbája is negatív eredményű.

(7) A beteg, a betegségre gyanús és a gümőkórral fertőzött szarvasmarhát egyaránt fertőzőképesnek kell tekinteni.

A fertőzött, a fertőzöttségre gyanús és gümőkórtól mentes nagylétszámú állomány meghatározása

389. §

(1) Gümőkórral fertőzöttnek kell minősíteni azt a nagylétszámú állományt, amelyben gümőkórban megbetegedett szarvasmarhát találtak, és azt nem távolították el, illetve eltávolították ugyan, de a többször megismételt tuberkulin-vizsgálat eredménye, vagy egy újabb beteg állat észlelése az állomány fertőzöttségét bizonyítja.

(2) Gümőkóros fertőzöttségre gyanúsnak kell minősíteni azt a nagylétszámú állományt, amelyben egynél több, illetve az állomány egy százalékát meghaladó fertőzött állatot találnak az ellenőrző tuberkulin-vizsgálat alkalmával.

(3) Gümőkórmentesnek azt a nagylétszámú állományt kell nyilvánítani, amelyben

a) az évenként végrehajtott ellenőrző tuberkulin-vizsgálatok során fertőzött állatot nem találtak, vagy

b) egyszázalék alatti fertőzöttséget találtak ugyan, de a pozitív reakciót adó állato(ka)t azonnal eltávolították, és a hat hetesnél idősebb valamennyi állaton legkorábban először hatvan nap, majd az ezt követő kilencven nap múlva másodszor végzett tuberkulin-vizsgálat negatív eredményt ad. Paraallergia gyanúja esetén, a mentes minősítés változatlanul hagyása mellett, bovin és madártuberkulinnal végzett szimultán vizsgálatokat kell végezni kilencven napos időközzel.

(4) Ha a korábban mentesnek nyilvánított állományban pozitív tuberkulin reakciót találnak, a mentes minősítést fel kell függeszteni mindaddig, míg a (3) bekezdés b) pontja szerint végzett tuberkulin-vizsgálatok negatív eredményt nem adnak.

(5) Ha a nagylétszámú állományból származó szarvasmarhában, a húsvizsgálata vagy a boncolása során megállapított elváltozás kórszövettani vizsgálata is pozitív eredménnyel végződött, az állomás az OÁI értesítésének vétele után, haladéktalanul köteles részletes vizsgálatot végezni.

(6) Mentés minősítésű nagylétszámú állományt akkor kell gümőkórral fertőzöttnek nyilvánítani, ha az onnan származó állatban gümőkóra utaló elváltozást találtak, és az OÁI-ben végzett vizsgálatok szerint az elváltozást *M.bovis* okozta.

A kislétszámú állományok minősítése a gümőkór szempontjából

390. §

(1) Gümőkórral fertőzöttnek azt a kislétszámú állományt (udvart) kell minősíteni, amelyben az évenként bovin tuberkulinnal végrehajtott ellenőrző vizsgálat során akár csak egy gümőkórral fertőzött szarvasmarhát is találtak.

(2) Gümőkórmentesnek azt az udvart kell nyilvánítani, amelyben

a) a tuberkulinos bőrpróba eredménye az összes szarvasmarha esetében negatív, és

b) az udvarban lakó személyek, illetve állatgondozók megfelelnek a 391. § (6) bekezdésében felsorolt feltételeknek.

(3) Közös legeltetés esetén a kislétszámú állományt egy járványtani egységként kell kezelni és minősíteni, a 391. § szerint.

A gümőkórmentesség megőrzésének szempontjai

391. §

(1) Új állományok kialakítására, új telepek feltöltésére és állománykiegészítésre csak gümőkórtól mentes szarvasmarhákat szabad felhasználni.

(2) A mentes állományokba csak olyan, mentes helyről származó állat vihető be, amelyről a hatósági állatorvos igazolja, hogy a származási hely mentes, és a beállított hat hétnél idősebb állatok bovin tuberkulinnal végzett bőrpróbája negatív eredményt adott.

(3) Közös legelőre csak gümőkórtól mentesnek minősített állományokból hajthatók állatok.

(4) Mind a nagy-, mind a kislétszámú állományok szarvasmarháinak gümőkórmentességét évente egyszer végzett tuberkulin-vizsgálattal, továbbá a levágott vagy elhullott állatok húsvizsgálata és boncolása alkalmával végzett vizsgálattal kell ellenőrizni. A vizsgálatok részletes szabályait a 398—399. §-ok tartalmazzák.

(5) A szarvasmarhákat gümőkór szempontjából fertőzőképes vagy arra gyanús személy nem gondozhatja.

(6) A szarvasmarhatartó helyen csak olyan személy dolgozhat, vagy keresheti fel azt rendszeresen, aki az egészségügyi jogszabályokban előírt tbc-ernyőképszűrés érvényes negatív leletével rendelkezik.

A hatósági állatorvos feladatai

392. §

(1) A gümőkórnak, a betegség gyanújának, fertőzöttségnek, illetve a fertőzöttség gyanújának megállapítása esetén a hatósági állatorvos köteles a beteg, a betegségre gyanús, a fertőzött vagy a fertőzöttségre gyanús szarvasmarhát a betegség iránt fogékony állatoktól elkülöníttetni, közös vályúból való itatását és közös legeltetését megtiltani, és az ilyen állat itatásához külön itatóedény, ápolásához pedig külön eszközök használatát, továbbá az állat állásának és környékének fertőtlenítését elrendelni. Észleléséről és intézkedéseiről tájékoztatni köteles a kerületi főállatorvost.

(2) Ha a betegségnek, a betegség gyanújának, a fertőzöttségnek vagy a fertőzöttség gyanújának megállapítását állatmozgatás előzte meg, az (1) bekezdésben leírt szarvasmarha származási helyét és előző tulajdonosát a hatósági állatorvosnak meg kell állapítania, és haladéktalanul értesítenie kell a szarvasmarha származási helye szerint illetékes állomást.

(3) Ha a húsvizsgálatot nem a területileg illetékes hatósági állatorvos végezte, a (2) bekezdésben előírt tájékoztatás a húsvizsgálatot végző állatorvos feladata.

(4) Ha a hatósági állatorvos helyszíni eljárása során, élő állaton gümőkór gyanúját állapítja meg, köteles a kerületi főállatorvostól felülvizsgálatot kérni. Ha a kerületi főállatorvos a gümőkór gyanúját megerősíti, köteles az állat leölését elrendelni, és a 24. számú függelékben leírtak szerint vizsgálati anyagot küldeni az OÁI-be.

(5) A betegség hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg.

(6) Gümőkór megállapítása esetén a hatósági állatorvos köteles a beteg állattal együtt tartott szarvasmarhákat gümőkór szempontjából megvizsgálni, továbbá a beteg tehenőtől származó tej vagy tejtermékek további forgalmazását megtiltani, az azt rendszeresen fogyasztók felkutatására intézkedni, és a vizsgálat eredményéről az illetékes háziorvost értesíteni.

(7) Ha a hatósági állatorvos valamely állatgondozással foglalkozó személynek vagy családtagjának gümőkóros megbetegedéséről értesül, köteles a gümőkóros állattartó állatállományát, illetve a gümőkóros állatgondozó gondozására bízott szarvasmarhákat vagy a fertőzési forrásként gyanúba vett állatot klinikai és immundiagnosztikai, szükség esetén bakteriológiai vizsgálatnak alávetni. A korábbi tuberkulin-vizsgálat során pozitív eredményt adó egyedeket nem kell újabb tuberkulin-vizsgálatnak alávetni.

(8) Ha a beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús, illetve fertőzött szarvasmarha más község vagy megye területéről származik, és feltételezhető, hogy az állat már származási helyén is fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús volt, a hatósági állatorvos köteles az állomást értesíteni. A hatósági állatorvos gümőkór megállapítása esetén köteles a 395. § (2)–(3) bekezdése szerinti közegészségügyi intézkedéseket megtenni, egyúttal az állomásnak jelenteni a megállapítás körülményeit és az intézkedéseit.

A kerületi főállatorvos feladatai

393. §

(1) A kerületi főállatorvos köteles a beteg és a betegségre gyanús szarvasmarhának, a betegség vagy annak gyanúja megállapításától számított öt napon belül történő leölését elrendelni. A szarvasmarhát lehetőleg a legközelebbi, párolóberendezéssel is ellátott vágóhídon, az egészséges állatoktól elkülönítetten kell levágni.

(2) A kerületi főállatorvos elrendelheti a gümőkórral fertőzött szarvasmarha leölését is, ha a fertőzött állat több állat egészségét veszélyezteti, és eltávolítására más lehetőség nincs.

(3) A kerületi főállatorvos a (2) bekezdésben leírt leölést mellőzheti, ha a tulajdonos maga kívánja értékesíteni az állatot közfogyasztásra történő levágatás útján, az (5) bekezdés szerint.

(4) A kerületi főállatorvos nyolc hétnél nem hosszabb időre elhalaszthatja az olyan tehenek leölését, amelyek ez alatt az idő alatt előreláthatólag megellenek, és elhelyezésük, valamint gondozásuk közegészségügyi és állategészségügyi szempontból addig megoldható. Az ellés után az állat tulajdonosa köteles az ilyen tehenet vágóhídon értékesíteni.

(5) Gümőkórban beteg vagy betegségre gyanús szarvasmarhát csak vágóhídon szabad levágni. A húsvizsgálatra és a hús felhasználására a 695. §-ban foglaltak az irányadók.

Az állomás feladatai

394. §

Az állomás köteles a szarvasmarha-állományok évente előírt tuberkulin-vizsgálatát megszervezni és a vizsgálatok elvégzését folyamatosan felügyelni.

Közegészségügyi szabályok

395. §

(1) A beteg, a betegségre és a fertőzöttségre gyanús, valamint a fertőzött szarvasmarha tulajdonosát (gondozóját) figyelmeztetni kell arra, hogy az ilyen állattal vagy hullájával történő vigyázatlan érintkezés, illetve az ilyen állat nyers tejének vagy tejtermékének fogyasztása útján a gümőkórban az ember is megbetegedhet.

(2) Az elkülönített, beteg szarvasmarha gondozására az állat levágásáig külön dolgozót kell beosztani és részére védőöltözetről gondoskodni. Az állatgondozó munkahelyének elhagyása előtt köteles védőöltözetét levetni, kezét megmosni és fertőtleníteni.

(3) Ha a kerületi főállatorvos gümőkóros szarvasmarha levágásáról vagy elidegenítéséről, továbbá szarvasmarhának gümőkóros állapotáról értesül, a szarvasmarha tartási, illetve származási helye szerint illetékes ÁNTSZ területi intézetét köteles haladéktalanul értesíteni.

(4) Ha a gümőkórt háziállatok gondozásával foglalkozó, háziállatokat tartó vagy rendszeresen, közvetlenül termelőtől tejet vagy tejterméket vásárló személyen állapították meg, erről a tüdőbeteg-gondozó intézet a hatósági állatorvost köteles értesíteni.

(5) A hatósági állatorvos köteles az ÁNTSZ illetékes területi intézetét értesíteni, ha

a) szarvasmarha, sertés, kecske, eb vagy macska gümőkóros fertőzöttségét állapította meg, akár élő állaton, akár állati hullán vagy húsvizsgálat során, illetve, ha ilyen állatok fertőzöttségéről a hús vizsgálatát végző állatorvos értesítéséből tudomást szerez;

b) a szarvasmarhák fertőződése feltehetően az ott dolgozó, illetve az ott lakó személyek gümőkóros megbetegedésére vezethető vissza.

(6) A tej és tejtermékek forgalmazására a 744. §-ban foglaltak az irányadók.

A betegség megszűntté nyilvánítása

396. §

(1) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a telepen, udvarban, községben már nincs beteg és betegségre gyanús szarvasmarha, és a fertőtlenítést már elvégezték.

(2) A gümőkóros állat leölése után az istállót fertőtleníteni kell. A fertőtlenítést állatorvosi ellenőrzés mellett, szigorított módon kell végezni a fertőtlenítési útmutatóban leírtak szerint.

Eljárás más állatfajok gümőkórjának megállapítása esetén

397. §

(1) Ha a gümőkórt az állatorvos eben vagy macskán állapítja meg, köteles azt a települési önkormányzatnak haladéktalanul bejelenteni.

(2) A települési önkormányzat a Tv. 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján köteles elrendelni a gümőkóros eb vagy macska állami kártalanítás nélkül történő kiirtását.

(3) Ha a gümőkórt bármely emlős állat vágóhídi vizsgálatát követően állapítják meg, a Mycobacterium fajának meghatározására vizsgálati anyagot kell küldeni az OÁI-be. Az intézeti vizsgálat ideje alatt azt az udvart, ahonnan a fertőzött állat származott, helyi zárlat alá kell helyezni, és az adott fajú állatokon, és ha van(nak), a szarvasmarhá(ko)n ellenőrző vizsgálatokat kell végezni. Azt az udvart, amelyben bármely fajú állat egyedei között M.bovis fertőzöttséget állapítottak meg, fertőzöttnak kell minősíteni és a vonatkozó fejezetek szerint eljárni.

(4) Ha a típusmeghatározás patogén mycobacteriumokat derít ki, a hatósági állatorvos köteles értesíteni az illetékes háziorvost.

A gümőkórmentesség kórbonctani ellenőrzésének és az immundiagnosztikai vizsgálatok végzésének rendje

398. §

(1) Az ország egész területéről a húsvizsgálat vagy az elhullott állatok boncolása alkalmával talált, gümőkórra gyanút keltő elváltozásokból mintát kell küldeni az OÁI-be.

(2) Az OÁI a beérkezett mintákból köteles a kórszövet-tani, bakteriológiai és/vagy az általa szükségesnek tartott vizsgálatokat, továbbá szükség esetén a kísérleti állattartást elvégezni.

(3) Az intézet a kórszövet-tani eredményt közli az illetékes állomással, és pozitív esetben a minisztériummal is. Az értesítés tartalmazza a beküldés tényét, az állat fajtát, származási helyét, egyedi azonosítási számát.

(4) A gümőkóros kórbonctani elváltozásokról és az ezekkel kapcsolatos intézeti vizsgálatok eredményéről az állomás köteles üzemenként, illetve a kistermelői állományok vonatkozásában községenként, és ezen belül állattartónként, áttekinthető nyilvántartást vezetni.

(5) Ha valamely nagylétszámú állományból származó szarvasmarhában gümőkórra utaló elváltozást találnak, és az elváltozás kórszövet-tani vizsgálata is pozitív eredménnyel végződött, az állomás az OÁI értesítésének kézhezvétele után, haladéktalanul köteles az alábbi szempontok szerint részletes vizsgálatot végezni:

a) meg kell győződni arról, hogy a jelzett állat valóban abból az állományból származik-e amelyről szó van, valamint arról is, hogy nem történt-e tévedés az állat azonosításánál;

b) ha az állat valóban a kérdéses állományból származik, vagy ha az nem állapítható meg egyértelműen, akkor forgalmi korlátozás mellett, szimultán tuberkulin-vizsgálatot kell végezni bovin és madártuberkulinna. Egyidejűleg tanulmányozni kell a korábbi tuberkulin-vizsgálatok eredményeit is. A szimultán tuberkulin-vizsgálat alapján el kell különíteni a bovin tuberkulinra reakciót adó állatokat. Az elkülönített szarvasmarhák közül diagnosztikai célból vágás rendelhető el.

(6) Az állomány minősítéséhez meg kell várni a bakteriológiai vagy azzal egyenértékű vizsgálat eredményét.

(7) Indokolt esetben az állomás az állományt — eredeti minősítésében tartva, forgalmi korlátozás mellett — további vizsgálatoknak vetheti alá.

(8) A nagylétszámú állományt akkor kell gümőkórral fertőzöttnak nyilvánítani, ha az onnan származó állatban gümőkórra utaló elváltozást találtak, és az intézeti vizsgálatok bizonyították az elváltozás Mycobacterium bovis okozta gümőkóros eredetét.

Eljárás a korábban mentesnek nyilvánított állományokban pozitív tuberkulinpróba jelentkezésekor

399. §

(1) Amennyiben a tuberkulin-vizsgálat alkalmával a korábban mentes nagylétszámú szarvasmarha állományban egy százaléknál nagyobb számú pozitív reakciót észlelnek,

a) a pozitív reakció(ka)t adó állatokat el kell különíteni és diagnosztikai vizsgálatokat (leölés, selejtvágás, szigorított húsvizsgálat, mintaküldés az OÁI-ba), valamint

b) hatvan nap múlva, szimultán tuberkulinpróbával ismételt vizsgálatot kell végezni. A második vizsgálat eredménye alapján dönt az állomás arról, hogy az állomány minősítését megváltoztatja-e, vagy további vizsgálatokat végez.

(2) Az állomás indokolt esetben elrendelheti egyes szarvasmarha-állományok évenkénti többszöri ellenőrző tuberkulin-vizsgálatát is.

(3) Ha a kislétszámú állományban élő szarvasmarhák között a tuberkulin-vizsgálat alkalmával pozitív vagy kétes reakciót észlelnek, hatvan nap múlva szimultán tuberkulin-vizsgálatot kell végezni, forgalmi korlátozás mellett, az állomás felügyelete alatt.

(4) Ha a kislétszámú állományban lévő szarvasmarha a második vizsgálat alkalmával is pozitív reakciót ad bovin tuberkulinra

a) az állatot és az állományt is fertőzöttnek kell nyilvánítani; további vizsgálatot csak az állomás engedélyével lehet végezni; a fertőzött állomány teje csak hőkezelés után hozható forgalomba;

b) a szimultán tuberkulin-vizsgálattal egyidőben tájékozódni kell arról, hogy az állattal érintkező személyek között nem található-e gümőkórban beteg vagy gümőkóros fertőzöttségre gyanús személy;

c) a legelőn tartott állományok esetében a 391. § (3) bekezdése alapján kell eljárni.

(5) A hatósági állatorvos köteles a gümőkórral fertőzött szarvasmarhát a jobb fülkagyló külső szélén, a fülkagyló hegyétől számított három centiméterre, nyolc milliméter szélességű és mélységű, ék alakú fülcsipkével megjelölni, továbbá a tuberkulinos bőrpróba pozitív eredményét a nyilvántartásba bejegyezni. Köteles továbbá a marhalevéltre az állat fertőzöttségét felvezetni, és az önkormányzat jegyzőjét értesíteni arról, hogy az állat gümőkórral fertőzött. Az ilyen állat marhalevele csak olyan vágóhídra irányítható, ahol a vágóhíd előzetes írásos nyilatkozata alapján a húst hőkezelik.

(6) A legelőre járó, fertőzésre gyanús állományok környezetében, elrendelhető élő vadállatok (vaddisznó, szarvas, őz) diagnosztikai célú kilövése. A kilőtt állatokból gümőkóra irányuló vizsgálat céljára mintát kell küldeni az OÁI-be.

Nyilvántartások és jelentések

400. §

(1) A hatósági állatorvos a kislétszámú szarvasmarha-állományokról köteles vezetni a 34. számú függelék szerinti „Szarvasmarha udvar-nyilvántartási lapot” és a 35. számú függelék szerinti nyomtatványon évenként jelentést tenni a kislétszámú szarvasmarha-állományok ellenőrző vizsgálatáról a kerületi főállatorvosnak, aki a jelentéseket, összeítve az állomásnak továbbítja.

(2) A nagylétszámú szarvasmarha-állományokról, az állomás által megadott állategészségügyi szempontok szerint nyilvántartást kell vezetni, amit a hatósági állatorvos rendszeresen köteles ellenőrizni. A nagylétszámú szarvasmarha-állományok adatait a 36. számú függelék szerinti „Állomány-nyilvántartási könyv”-ben kell vezetni. A nagylétszámú szarvasmarha-állományokban végzett vizsgálatokról a 37. számú függelék szerinti jegyzőkönyvet minden esetben fel kell venni.

(3) A vizsgálatokról készített összesített jelentést a 38. számú függelék szerinti nyomtatványon kell megküldeni a kerületi főállatorvosnak, aki azt összesítve továbbítja az állomásnak. Az állomás, a kislétszámú állományok vizsgálatáról készített jelentést megyei összesítésben, a nagylétszámú állományokról szóló jelentést pedig telepénkénti bontásban, de állategészségügyi kerületenként összesítve küldi meg az OÁI-nek. A jelentések beérkezésének határideje: az állomáshoz január 10., az OÁI-hez január 31.

FERTŐZŐ SERTÉSBÉNULÁS

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús sertés meghatározása

401. §

(1) Fertőző sertésbénulásban beteg az a sertés, amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, és elhullása, leölése, illetőleg levágása után kórszövettani és/vagy laboratóriumi vizsgálattal a betegséget megállapítják.

(2) Ha az állományban (a községben) a fertőző sertésbénulást már korábban megállapították, laboratóriumi vizsgálat nélkül is betegnek kell tekinteni a betegség tüneteit kifejezetten mutató sertést.

(3) Fertőző sertésbénulás betegségre gyanús az a sertés, amelyen

a) a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak;

b) ha az állományban a betegséget még nem állapították meg, a laboratóriumi vizsgálat eredményéig a betegségre csak gyanúsak kell tekinteni azt a sertést is, amelyen a betegség tünetei mutatkoznak.

(4) Fertőző sertésbénulás fertőzöttségére gyanús az a sertés, amely fertőző sertésbénulásban beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús sertés nyers termékével, illető-

leg ilyen állat váladékával, ürülékével szennyezett tárggyal vagy ilyen sertésekkel kapcsolatba került személyekkel érintkezett vagy érintkezhetett negyven napon belül.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

402. §

Ha a települési önkormányzat jegyzője a sertésnek fertőző sertésbénulásban történő megbetegedéséről, a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állapotáról, továbbá a betegség vagy annak gyanúja miatt történő levágásáról vagy elhullásáról tudomást szerez, a 106. §-ban előírtakon túl köteles a közös legeltetést azonnal megtiltani, ha a betegséget vagy annak gyanúját közösen legeltetett állaton észlelték.

A hatósági állatorvos feladatai

403. §

Ha a hatósági állatorvos a sertésnek fertőző sertésbénulásban történő megbetegedéséről, a betegség gyanújáról, elhullásáról szerez tudomást, köteles a helyszínre kiszállni, és

- a) helyi zárlatot elrendelni;
- b) kórhatározás céljából vizsgálati anyagot (mindenképpen, élő, klinikai tüneteket mutató sertést is!) küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe;
- c) a helyi zárlat ideje alatt hetente legalább két ízben ellenőrző klinikai vizsgálatokat végezni;
- d) ha a laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján a betegséget sem megállapítani sem kizárni nem lehet, a helyi zárlatot a községben levő fertőzöttségre gyanús állatok tartási helyén legfeljebb negyven napig továbbra is fenn kell tartani, és a hatósági állatorvosnak a község sertésállományát meg kell figyelnie. Ha negyven napi megfigyelési idő alatt a betegségnek újabb gyanúja nem merül fel, vagy újabb megbetegedés kapcsán a fertőző sertésbénulás kizárható, a helyi zárlatot és a megfigyelést meg kell szüntetni.

A kerületi főállatorvos feladatai

404. §

A kerületi főállatorvos köteles a 109. §-ban foglalt feladatokon felül

- a) a betegség vagy annak gyanúja, és a fertőzöttség gyanúja esetén a helyszínre kiszállni és a tett intézkedéseket felülvizsgálni;
- b) községi zárlatot elrendelni;
- c) a betegség megállapításának helyén a 409. §-ban leírtak szerint a sertések leölését elrendelni;

d) a betegség eredetére, elhurcolására vonatkozó vizsgálatot megindítani;

e) az állomás utasítására kellő számú állatorvost kirendelni.

Az állomás feladatai

405. §

Az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül

- a) a fertőző anyag eredetének és elhurcolásának felderítésére irányuló vizsgálatot kiterjeszteni, és ehhez megfelelő számú állatorvosnak, a kerületi főállatorvos útján történő kirendeléséről gondoskodni;
- b) a védőkörzetet elrendelni;
- c) a fertőzöttségre gyanús állatok levágásának körülményeiről intézkedni.

Helyi zárlat

406. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

- a) a zárlat alá helyezett helyen a sertésstrágyát, almot és takarmányhulladékot más állatok trágyájától, alomjától és takarmányhulladékatól külön kell összegyűjteni és azt füllesztéssel ártalmatlanná tenni;
- b) a betegség megállapítása esetén a zárlat alatt álló helyen a betegség jelentkezését megelőző negyven napon belül levágott sertés feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított húst, szalonnát és húskészítményt főzéssel, párolással vagy sütéssel ártalmatlanná kell tenni.

Községi zárlat

407. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget megállapították, községi zárlat alá kell helyezni. Ha az elvégzett járványügyi vizsgálatok eredménye a teljes községi zárlat fenntartását nem indokolja, a kerületi főállatorvos a (2) bekezdésben meghatározott feltételek szerint részleges községi zárlatot is elrendelhet.

(2) A községi zárlatnak a 119. §-ban előírtakat meghaladó szabályai a következők:

- a) a községi zárlat alatt álló terület határait a fő közlekedési utak mentén jól látható, tartós, „Fertőző sertésbénulás, községi zárlat” feliratú táblával kell megjelölni;
- b) a községi zárlat alá vont terület sertéstartói kötelesek állományuk tartási helyét, a létszám és a hasznosítási irány megjelölésével a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni;

c) sertéstartó udvarból sertést kihajtani és sertéseket közösen legeltetni nem szabad;

d) sertés magánfogyasztásra történő levágását előzetesen végzett állatorvosi helyszíni vizsgálat eredményétől kell függővé tenni;

e) a községben sertésvásárt, sertéspiacot, sertéskiállítást stb. még részleges községi zárlat esetén sem szabad tartani.

Védőkörzet

408. §

(1) Ha a járványhelyzet indokolttá teszi, az állomás védőkörzetet rendel el.

(2) A védőkörzetbe vont

a) községből sertést kivinni,

b) községen keresztül sertést lábon hajtani,

c) községben sertésvásárt, sertéspiacot és sertéskiállítást tartani tilos.

A beteg, a betegségre gyanús és a fertőzőtségre gyanús állatokkal való eljárás

409. §

(1) Abban a kislétszámú állományban, ahol a betegséget megállapították — függetlenül attól, hogy egy vagy több állattartó tulajdonában vannak —,

a) az összes beteg és betegségre gyanús sertést vértelen úton le kell ölni; a fertőzőtségre gyanús állatok leölésénél és levágásánál az állomás utasítása szerint kell eljárni;

b) a fertőzőtségre gyanús állatokat állomási engedéllyel zárt vágásra kell szállítani. Húsukat a 413. § (2) bekezdésében előírt hőkezelés után az állomás által szabályozott körülmények között forgalomba szabad hozni.

(2) Ha a betegséget nagylétszámú állományban állapították meg,

a) a klinikai tüneteket mutató sertéseket le kell ölni és a hulladékokkal együtt a 414. § szerint ártalmatlanná tenni;

b) az állomány valamennyi fertőzőtségre gyanús, tünetmentes sertését az utolsó leölést követő negyven napon belül zárlat alatt kell tartani; a zárlat ideje alatt a sertések zárt vágóhídon, folyamatos, elkülönített vágással levághatók; az ilyen állatok húsát az előírás szerint elvégzett hőkezelés után szabad forgalomba hozni; a vágóhíd ez idő alatt máshonnan származó állatokat nem fogadhat és exportra nem dolgozhat fel; a korábban rendes vágással levágott sertések belének feldolgozását a zárt vágás idején csak akkor szabad folytatni, ha az térben úgy elkülöníthető,

hogy a fertőző anyag elhurcolását biztosan meg lehet akadályozni;

c) amennyiben a fertőzőtségre gyanús állatok negyven napos megfigyelési ideje kedvező eredménnyel zárult, az állatok korlátozás nélkül levághatók.

A zárlat enyhítése

410. §

Helyi zárlat alatt álló helyről, főtt vagy kisütött sertéshúst és kiolvasztott zsírt csak a hatósági állatorvos engedélyével szabad kivinni.

411. §

(1) A részleges községi zárlat alatt álló terület nem fertőzött helyéről sertést azonnali levágás céljából, a községi zárlat alatt álló vagy a zárlat alatt nem álló község részében levő vágóhídra, a hatósági állatorvos engedélyével és az állomás jóváhagyásával szabad kivinni. Teljes vagy részleges községi zárlat alatt álló területről, a megyén belül más község vágóhídjára történő sertéskivitelhez az állomás engedélye szükséges. A megyén kívüli vágóhídra történő sertéskivitel a minisztérium hozzájárulásával engedélyezheti az állomás. Ebben az esetben a két megyei állomásnak összehangoltan és ellenjegyzéssel kell meghozni a szállításra és a vágásra vonatkozó intézkedéseket.

(2) A sertések kirakása a rendeltetési helyen csak állatorvosi vizsgálat mellett történhet.

412. §

Védőkörzetbe tartozó, nem fertőzött községből sertést levágásra vagy egyéb célból, a védőkörzetbe tartozó más községbe az állomás engedélyével szabad kivinni. Engedély akkor adható, ha a hatósági állatorvos helyszíni vizsgálata negatív eredménnyel járt, és az állatok hatósági ellenőrzésének feltételei továbbra is biztosítottak.

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús sertés levágása, a levágott sertés húsának, zsírjának fogyasztására, nyers termékeinek felhasználására és a betegségben elhullott sertés hullájával való elbánásra vonatkozó szabályok

413. §

(1) A beteg vagy betegségre gyanús sertést nem szabad levágni.

(2) A fertőzőtségre gyanús, klinikailag tünetmentes sertés hatósági rendelkezésre történő levágásakor az állat

felbontása alkalmával, a nyelőcsőnek és a végbélnek előzetes átkötése után az egész emésztőcsatornát sértetlen összefüggésben kell kivenni a hasüregből. A levágott sertést nem szabad a fej és gerincoszlopra hosszanti kettévágásával felnyitni, hanem a törzset a gerincoszlop két oldalán, a gerincoszloppal párhuzamos hosszanti vágással kell két részre osztani (orjára vágni). Az egyben maradt gerincoszlopot és a fejet a lágy részek eltávolítása után, továbbá az egészében kivett emésztőcsatornát, a közfogyasztásra alkalmatlan egyéb testrészeket és a szőrt, a hullával azonos módon ártalmatlanná kell tenni. A levágott sertés bőrét lefejtetni vagy lenyúzni nem szabad. A húst, zsírt és szalonnát a levágás után haladéktalanul, állatorvosi ellenőrzés mellett, legalább 70 °C maghőmérsékleten, húsz percig tartó hőkezelésnek kell alávetni. Ha vágás közben az emésztőcsatorna vagy a gerincoszlop sérül, az egész sertést a hullával azonos módon kell ártalmatlanná tenni és a vágást csak az eszközök és a helyiség fertőtlenítése után szabad folytatni.

(3) A sertést azonnali levágás céljából az állomás engedélyével, megbízható kísérettel és csak állatszállításra alkalmas járművön szabad elszállítani.

(4) A fertőzősége gyanús sertés húsát nyersen szállítani nem szabad. Ha azonban a levágás helyén nincs kellő berendezés arra, hogy a nagyobb számban levágott sertések húsát megfelelően hőkezeljék, az állomás engedélyt adhat, hogy a nyers húst hőkezelés céljából, megbízható kísérettel, megfelelő járművön, a védőkörzeten belüli, engedélyben megjelölt helyre az előírt módon elszállíthassák.

414. §

A beteg, betegségre és fertőzősége gyanús sertés hulláját, a levágott sertésnek fogyasztásra alkalmatlan részeit, valamint a szőrt, a sörtét, a körmöt és a csontokat állati hulladékfeldolgozó üzem útján, illetve megfelelő fertőtlenítés után, elássással vagy hullaemésztő verembe helyezésével kell ártalmatlanná tenni. Ez utóbbi esetekben különös figyelemmel kell gondoskodni arról, hogy a teljes ön-emésztettségig a hullarészekhez állat vagy illetéktelen személy ne férjen hozzá.

A betegség megszűntté nyilvánítása

415. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állatok elhullása, leölése vagy vágása után, a lezárt helyen sertés már nem maradt, a húst és a szalonnát megfőzték, megpárolták, illetőleg kisütötték és a fertőtlenítést szigorított módon, két alkalommal, tizennégy napos időközzel végrehajtották a fertőtlenítési útmutatókban leírtak szerint.

(2) Ha a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állat elhullása, leölése vagy levágása után a lezárt helyen sertés még marad, a betegség miatt elrendelt zárlat feloldása szempontjából a megfigyelési idő negyven nap.

(3) A helyi zárlatot fertőtlenítés nélkül fel kell oldani, ha a zárlat alá helyezett helyen csak fertőzősége gyanús sertést tartottak, és negyven nap elteltéig fertőző sertésbénulásos megbetegedés nem történt.

(4) A községi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha a községben már egy hely sem áll helyi zárlat alatt, és az utolsó beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertés elhullása, leölése, levágása vagy elszállítása óta negyven nap eltelt.

(5) A védőkörzetet meg kell szüntetni, ha a védőkörzetben már egy község sem áll községi zárlat alatt.

416. §

(1) Fertőtleníteni kell:

a) a fertőzőt udvarban a beteg, a betegségre és a fertőzősége gyanús sertés leölése vagy elszállítása után azonnal a sertések tartási helyét, az udvart, ahol a sertések jártak, a sertésedető és -itató edényeket, a takarítóeszközöket, az udvarban összegyűjtött sertésrágyát, almot, takarmányhulladékot;

b) azt a járművet, amelyen a fertőzőt helyről származó takarmányt, továbbá beteg vagy betegségre, illetőleg fertőzősége gyanús sertést vagy ilyen állat hulláját szállították;

c) azt a helyet, ahol a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertést leölték, levágták vagy felboncolták és mindazokat az eszközöket, amelyeket a sertések levágásánál, leölésénél vagy boncolásánál használtak;

d) azokat a személyeket, akik a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús sertés levágását, leölését boncolását és a fertőtlenítést végezték.

(2) A fertőtlenítést hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett, szigorított módon kell végezni.

Korlátozások

a betegség megszűntté nyilvánítása után

417. §

A betegség miatt zárlat alá vett helyekre, az összes sertés eltávolítását és a végfertőtlenítést követő negyven napig nem vihető be sertés. A betelepítés előtt állatorvosi ellenőrzés mellett, szigorított módon ismét fertőtleníteni kell a sertéstartó telepet vagy udvart.

VESZETTSÉG

A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús, valamint a betegség szempontjából aggályos állat meghatározása

418. §

- (1) Veszett az az állat,
- a) amelyen a betegség jellegzetes tünetei kifejezetten mutatkoznak, és/vagy
- b) amelynek laboratóriumi vizsgálata során (a vírus vagy antigénjeinek a kimutatásával) a veszetséget kétséget kizáró módon megállapították.
- (2) Veszetségre gyanús az állat,
- a) amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, vagy
- b) amely tünetmentes, de feltételezhetően veszett állat marta meg.
- (3) Veszetség fertőzőtségére gyanús az az állat, amely veszett vagy veszetségre gyanús állattal érintkezett, vagy érintkezhetett kilencven napon belül, továbbá az elhullott, vadon élő emlős állat.
- (4) Veszetség szempontjából aggályosnak kell tekinteni azt az állatot, amely embert mart meg, és/vagy amelynek nyála sérült bőrfelületre vagy nyálkahártyára jutott.

Az állat tulajdonosának vagy a beteg vadon élő állat észlelőjének feladata

419. §

A 104. §-ban előírtakat meghaladó feladatok a következők:

- a) a természetellenesen viselkedő róka vagy egyéb vadon élő állat felbukkanását, jármű által elgázolt vagy ismeretlen ok miatt elhullott róka tetemének tényét az állampolgár az illetékes jegyzőnek vagy az állatorvosnak köteles bejelenteni;
- b) a beteg, betegségre gyanús vagy természetellenesen viselkedő állatot — amennyiben az elzárása egyáltalán lehetséges és veszély nélkül megtehető — olyan helyre kell elkülöníteni, ahol más állatokkal nem érintkezhet. Az eljárás során az állattal való bárminemű közvetlen érintkezéstől, főként a harapástól óvakodni kell.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

420. §

A hatósági állatorvos köteles a 107. §-ban előírt feladaton felül

- a) a betegség eredetének vizsgálata során különös gondot fordítani arra, hogy a veszett vagy veszetségre gyanús

állat embert megmart-e, vagy megsebzett-e, sérült bőrfelületre vagy nyálkahártyára juthatott-e nyál;

- b) amennyiben embermarás történt, e tényről a háziorvost haladéktalanul — írásban is — értesíteni kell;

c) a betegségben vagy annak gyanújában elhullott, levágott vagy leölt állatból vizsgálati anyagot küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe. Kisállat esetén be kell küldeni az egész állatot, nagyállatokból a fejet;

d) a gulyában, nyájban, csordában vagy más módon együtt tartott, fertőzőtségre gyanús állatok tekintetében a kerületi főállatorvos intézkedését kérni.

421. §

A kerületi főállatorvos köteles

a) a 109. § (1) bekezdésének a) pontjában jelzett bejelentés esetén helyszíni vizsgálatot tartani, s ennek eredményeképpen a veszetség elleni védőoltás elrendelésének vagy engedélyezésének kérdésében dönteni;

b) a fertőzőtségre gyanús állatcsoport kilencven napos időtartamra való további együtt-tartását és hatósági megfigyelését elrendelni. A megfigyelés helyett az állattartó kérelmére a marás utáni negyvennyolc órán belül az állatcsoport azonnali levágását is engedélyezni lehet. Az előzetesen oltott növényevő állatok megfigyelésének időtartamáról a kerületi főállatorvos a körülmények mérlegelése után dönt;

c) az érintett községben ebzárlatot elrendelni;

d) a fertőzött területen működő vadgazdálkodási szerveket a veszetség közegészségügyi jelentőségére írásban figyelmeztetni;

e) szórványos esetek előfordulása esetén a rókák lebőrözésének elhagyását javasolni;

f) jelentős mértékű fertőzőtség esetén a lebőrözést megtiltani;

g) indokolt esetben a megyei vadászati hatóság intézkedését kérni, hogy a rókák vagy a fertőzött területen élő egyéb veszélyeztető állatfajok vadászatát, és az elhullott egyedek lebőrözését tiltsa meg;

h) ha a községben a betegség több helyen jelentkezett, a községben lévő valamennyi kutya és macska leölését is elrendelheti; az egy éven belül veszetség ellen védőoltásban részesített eb leölése — hatósági megfigyelés alá helyezése mellett — mellőzhető.

422. §

Az állategészségügyi intézet feladata, hogy a vizsgálat eredményéről a vizsgálati anyagot beküldő állatorvost, az állomást, és embermarás esetén az ÁNTSZ illetékes területi intézetét értesíteni kell.

*A beteg, betegségre és fertőzőtségre gyanús,
továbbá a veszettség szempontjából aggályos állattal
való eljárás*

423. §

(1) A veszett, veszettségre és fertőzőtségre gyanús, továbbá a veszettség szempontjából aggályos állattal való eljárás szabályait a 39. számú függelék tartalmazza.

(2) A hatósági rendelkezésre történő leölést vértelen úton kell elvégezni. Veszett vagy veszettségre gyanús állatot levágni, az ilyen állatot gyógykezelni, vagy a gyógykezelést megkísérelni tilos.

(3) Eb, macska, továbbá hat hónapon belül engedéllyel befogott vadon élő és szabadon élő vadállat leölését állami kártalanítás nélkül, egyéb hasznos háziállatok leölését állami kártalanítás mellett kell elrendelni.

(4) A veszettség fertőzőtségére gyanús, embert nem mart, veszettség ellen egy éven belül kétszer vakcinázott eb leölése, a tulajdonos kérelmére és költségére, kilencven napos megfigyelésre változtatható, ha a megfigyelés agálymentesen végrehajtható.

(5) A veszett és a veszettségre gyanús állat által megmart, tünetmentes háziállatok a marást követő negyvennyolc órán belül, a hatósági állatorvos előzetes, kedvező eredményű vizsgálata után, vágóhídon levághatók.

A hatósági megfigyelés szabályai

424. §

(1) A veszettségre gyanús eb és macska megfigyelését a gyepmesteri telepen, annak hiányában a rendelkezésre álló más, erre alkalmas, más állatokkal és emberrel való érintkezést kizáró helyen kell végezni. A nem jellemző tüneteket mutató állatokat — mindaddig, amíg az állat meg nem gyógyult vagy a kialakult tünetek alapján a betegség megállapítható — naponként, a klinikai tüneteket nem mutató állatokat hetenként meg kell szemlélni.

(2) A veszettség fertőzőtségére gyanús eb megfigyelését a tartási helyén elkülönítve, megnyugtató elkülönítés lehetőségének hiányában a gyepmesteri telepen, az állattartó költségére kell három hetenként történő megsejmeléssel végezni.

(3) A veszettség szempontjából aggályos ebet és macskát a tartási helyén tizennégy napig tartó megfigyelés alá kell helyezni, és az állatot a tulajdonos költségére hetenként (összesen három alkalommal) meg kell szemlélni.

(4) A veszettségre gyanús egyéb háziállatokat a tartásuk vagy az elkülönítésük helyén kell megfigyelni:

- a) a tünetek megjelenése esetén naponként;
- b) a tünetek hiányában hetenként.

(5) Vesztség fertőzőtségének gyanúja esetén az egyéb háziállatokat háromhetenként meg kell szemlélni. Az állatokat a megfigyelés alatt elzárva és lehetőleg megkötve,

úgy kell elkülöníteni, hogy azokkal más állat és ember ne érintkezessen.

(6) A megfigyelés alatt tartott

a) ebet és macskát a megfigyelés helyéről nem szabad kivinni;

b) egyéb háziállatok a hatósági állatorvos engedélyével, meghatározott munka elvégzése, illetőleg legeltetés céljából kivihetők.

(7) Ha a megfigyelt vagy veszettségre gyanús állat a megfigyelés alatt megveszett, illetve veszettségre utaló jellegzetes tüneteket mutat, azt azonnal le kell ölni, vizsgálati anyagot kell küldeni az állategészségügyi intézetbe, és a háziorvost értesíteni kell. Ugyanezen eljárást kell alkalmazni, ha a megfigyelési idő alatt az állat elhullott.

(8) Az állattartó figyelmét fel kell hívni arra, hogy a megfigyelés alá vont állaton észlelt minden rendellenességről vagy az állat megszökéséről, a hatósági állatorvost azonnal értesíteni köteles. Ilyen esetben a hatósági állatorvos soron kívül vizsgálatot köteles végezni.

(9) A hatósági állatorvos a megfigyelés eredményéről a kerületi főállatorvosnak köteles jelentést tenni.

(10) A megfigyelés megszüntetéséről a hatósági állatorvos határozatot hoz, ennek másodlatát a háziorvosnak megküldi.

Az ebzárlat szabályai

425. §

(1) Az ebzárlatot a veszettségnek vagy a veszettség gyanújának észlelésétől számított kilencven nap tartamára kell elrendelni és a szükséghez képest kell meghosszabbítani.

(2) Az ebzárlat tartama alatt — a (3) bekezdésben felsorolt ebek kivételével —,

a) tartási helyén minden kutyát és macskát elzárva, illetőleg a kutyákat megkötve úgy kell tartani, hogy azok más állattal vagy emberrel ne érintkezessenek; zárt udvarban a kutyák elzárását vagy megkötését mellőzni lehet, ha azok onnan ki nem szökhetnek;

b) kutyát tartási helyéről csak pórázon vezetve és szájkosárral szabad kivinni;

c) a község területéről kutyát vagy macskát csak a hatósági állatorvos kedvező eredményű vizsgálata után és engedélyével szabad kivinni.

(3) A vadászebek, a fegyveres erők és fegyveres testületek ebei, rendeltetésszerű használatuk idejére mentesek a (2) bekezdésben foglalt korlátozás alól. A pásztorebekt szájkosárral ellátva szabad állatok őrzésére alkalmazni.

(4) A települési önkormányzat a Tv. 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján köteles az ebzárlat idején szabadon talált kutya és macska befogása és állami kártalanítás megelőzésével történő leölése iránt intézkedni. Kivételes esetben, a kerületi főállatorvos döntése alapján, az ilyen eb — a 424. §-ban meghatározott — hatósági megfigyelés alá he-

lyezhető. A megfigyelés ebben az esetben az ebzárlat megszűnéséig tart. Az eb megfigyelése az ebzárlat esetleges meghosszabbítása esetén sem tarthat kilencven napnál tovább.

(5) Az ebzárlatot fel kell oldani, ha annak időtartama alatt a közsgben veszettséget vagy veszettség gyanúját kutyán, macskán vagy vadon élő állaton újból nem állapították meg. Az ebzárlat tartama alatt a veszettségnek vagy veszettség gyanújának más hasznos háziállaton történt megállapítása az ebzárlat feloldását nem érinti.

A vadon élő állatokkal kapcsolatos szabályok

426. §

(1) A veszettség rókák közötti terjedése, továbbá más állatfajra való átjutásának a korlátozása érdekében a minisztérium — az érintett állomásokkal egyetértésben — elrendelheti

a) a rókák fokozott vadászatát vagy más módon való gyérítését, továbbá

b) csaletekben elhelyezett vírustörzzsel való, szájon át történő vakcinázását.

A védett állatokkal kapcsolatos beavatkozás csak az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal egyetértésével szervezhető.

(2) Az (1) bekezdésben előírt gyérítés végrehajtása — az állategészségügyi szolgálat felügyelete alatt — a vadgazdálkodási szervek stb., zárt területen (HM, természetvédelmi területek stb.) a terület tulajdonosának vagy használójának kötelessége.

(3) Azokon a területeken, ahol a veszettséget rókák között ismételt megállapították, a rókák hajtással történő vadászatát, járványos esetben valamennyi veszélyeztetett állatfaj egyedeinek vadászatát, a megyei vadászati hatóság időszakosan megtilthatja.

(4) A vadon élő rókák per os vakcinázásának a körülményeiről és a lebonyolítás módjáról a minisztérium dönt.

Nyers termékek felhasználásának tilalma

427. §

(1) A veszett és veszettségre gyanús állat húását, tejét, szőrét, gyapját, egyéb termékeit felhasználni vagy forgalomba hozni tilos. Ezeket a nyers termékeket — a tej kivételével — a hullákkal azonos módon kell ártalmatlanná tenni. A tejet egyenlő mennyiségű mésztejjel keverve elásás útján kell ártalmatlanná tenni.

(2) A veszett vagy veszettségre gyanús állat által megmárt, tünetmentes, a marást követő negyvennyolc órán belül vágóhídon levágott háziállatok húsa és egyéb nyers termékei — a marás helyét környező részek, továbbá az

agy- és gerincvelő kivételével, amelyeket ártalmatlanná kell tenni — felhasználhatók és forgalomba hozhatók.

(3) Azoknak a szarvasmarha-, juh- és kecskeállományoknak a tejét, amelyeket fertőzés gyanúja miatt megfigyelés alá vontak, a megfigyelés időtartama alatt csak pasztörözés után szabad forgalomba hozni.

A hullák felhasználásának és boncolásának tilalma

428. §

(1) A veszett és veszettségre gyanús állat hulláját és hullarészeit (húsát, bőrét, szőrét, gyapját, szarvát, csülkét stb.) felhasználni vagy forgalomba hozni tilos. A hullát és hullarészeket ártalmatlanná kell tenni.

(2) A veszett és veszettségre gyanús állat hulláját az állategészségügyi intézetén kívül csak a hatósági állatorvosnak szabad felboncolni. A boncolás csak a laboratóriumi vizsgálat céljára szükséges vizsgálati anyag vételére terjedhet ki.

(3) A veszett és veszettségre gyanús állat hulláját lebőrizni tilos. Ha a hulla ártalmatlanná tétele elásás útján történik, a bőrt a hullának a hullagödörbe helyezése előtt többszöri keresztülmetszéssel használhatatlanná kell tenni.

Közegészségügyirendszabályok

429. §

(1) A hatósági állatorvos köteles a területileg illetékes háziorvost írásban értesíteni, ha működési területén

a) veszettséget vagy veszettség gyanúját állapítja meg;

b) veszett, veszettségre gyanús kutya, macska vagy vadon élő állat, továbbá aggályos eb embert mart (harapott, karmolt stb.) meg, s erről tudomást szerzett.

(2) A hatósági állatorvos a háziorvosnak küldött értesítésben köteles felsorolni azoknak a személyeknek a nevét, akik a veszett vagy veszettségre gyanús állatokkal közvetlenül kapcsolatba kerültek, és/vagy akiket a kutya, macska vagy vadon élő állat megmárt. Egyúttal tájékoztatni kell a háziorvost az általa tett intézkedésekről és annak eredményéről is.

(3) A házi, a rendelőintézeti és a kórházi orvos köteles minden kutyától, macskától vagy vadon élő állattól származó sebesülés észlelése esetén, az állattartó nevének és lakcímének közlésével, az eset helye szerint illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul írásban értesíteni. A hatósági állatorvos az értesítés alapján köteles a szükséges intézkedéseket késedelem nélkül megtenni.

(4) A veszett és veszettségre gyanús állat felboncolása — a 428. § (2) bekezdése szerint — csak védőruházatban (gumikesztyű, arcvédő stb.) végezhető.

A betegség megszűntté nyilvánítása

430. §

(1) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a veszett állat leölése és a fertőtlenítés megtörtént. Amennyiben a megbetegedés nyájban történt, a betegséget akkor lehet megszűntté nyilvánítani, amikor a sorozatoltás utolsó oltásától számított harminc nap eltelt és ez idő alatt újabb megbetegedés nem fordult elő. Amennyiben az érintett állományt veszetségi ellen nem oltották be, azt kilencven napig hatósági megfigyelés alatt kell tartani. A betegség megszűntté nyilvánítását nem akadályozza az sem, hogy a községben veszetségi gyanúja vagy veszetségi fertőzőségének gyanúja miatt állatok hatósági megfigyelés alatt állnak.

(2) A fertőtlenítési útmutatóban leírtak szerint fertőtleníteni kell:

a) a veszett vagy veszetségre gyanús eb és macska elhullása vagy leölése után az állat tartózkodási helyét (ólat) és a hozzátartozó felszerelési tárgyakat. A nem fémből készített felszerelési tárgyakat (kosarat, párnát, takarót, almot, pórázt, nyakörvet stb.) el kell égetni;

b) az eben és macskán kívül a veszett vagy veszetségre gyanús más hasznos háziállat elhullása vagy leölése után, az állat állandó állását és az ezzel szomszédos állásokat, vagy ha az állatok helyüket változtathatták, az egész helyiséget;

c) a hulla szállításához használt járművet, valamint a leolésnál és a boncolásnál használt eszközöket;

d) a veszett vagy a veszetségre gyanús állattal, illetőleg annak hullájával közvetlenül érintkezett személyeket, azok ruházatát, kezét, lábbelijét.

(3) A fertőtlenítést szigorított módon kell végezni, a hatósági állatorvos felügyelete mellett.

TAKONYKÓR

A beteg, betegsége és fertőzőtségre gyanús állat meghatározása

431. §

(1) Takonykórban beteg az az egypatás állat, amely

a) az immundiagnosztikai próbák eredményétől függetlenül a betegség tüneteit kifejezetten mutatja;

b) a tüneteket nem kifejezetten mutatja, de az immundiagnosztikai próbák valamelyike pozitív eredményre vezetett;

c) takonykórra gyanút keltő kóros tüneteket nem mutat ugyan, de a 40. számú függelék szerint végzett és minősített immundiagnosztikai próbák együttes eredménye pozitív.

(2) Takonykórra gyanús az az egypatás állat, amelyen a tünetek nem kifejezetten mutatkoznak és az immundiagnosztikai vizsgálatok kétes eredményre vezettek.

(3) Takonykór fertőzőségére gyanús az az egypatás állat,

a) amelyet takonykórban beteg vagy e betegsége gyanús állattal közös istállóban vagy udvarban tartottak, vagy amely ilyen állattal legelés, szállítás, hajtás stb. közben közvetlenül érintkezett, közös vályúból ivott vagy evett, ilyen állat kóros váladékával szennyezett tárggyal (szerszámmal, etetőzsákkal stb.) érintkezett vagy érintkezhetett száznyolcvan napon belül;

b) amelyen az immundiagnosztikai eljárások alapján további vizsgálatokat kell végezni.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

432. §

(1) El kell látni a 107—110. §-okban előírtakat.

(2) A betegség hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg.

(3) Ha a vizsgálat adatai szerint a beteg állat közös legelőre járt, vagy ha egyébként is alapos a gyanú, hogy a betegség a községben (nagy létszámú állományban, ménesben) elterjedt, a kerületi főállatorvos javaslatára az állomás elrendelheti a község (nagyüzem, ménes) valamennyi egypatás állatának a 40. számú függelék szerinti ellenőrző immundiagnosztikai vizsgálatát. A vizsgálat megkezdése előtt a minisztériumot tájékoztatni kell, és a továbbiakban annak utasítása szerint kell eljárni.

Helyi zárlat

433. §

A 118. §-ban foglaltakon felül a helyi zárlat alá helyezett helyen a beteg, betegsége vagy fertőzőtségre gyanús állatok istállóeszközeit, takaróit, szerszámaikat, itató- és etetőedényeit más egypatás állatnál használni csak fertőtlenítés után szabad.

Az immundiagnosztikai eljárás alkalmazásának szabályai

434. §

(1) A betegség megállapítása, illetőleg annak kizárása céljából malleines próbát és vérvizsgálatot kell végezteni. A vizsgálatok szabályait a 41—43. számú függelékek tartalmazzák.

(2) A különleges diagnosztikai eljárás alá kerülő, betegsége és fertőzőtségre gyanús állatokról két példányban

kimutatást kell készíteni. A kimutatás egyik példányát a vizsgálatok alapján tett intézkedésekről szóló jelentéssel az állomásnak meg kell küldeni, és a továbbiakban esetleges rendelkezései szerint kell eljárni.

(3) A diagnosztikai eljárás során fel kell hívni a tulajdonos figyelmét arra, hogy az állaton időközben mutatkozó, a betegségre gyanút keltő tünetekről a hatósági állatorvost azonnal értesítse.

A beteg állattal való eljárás

435. §

A beteg állatot vértelen úton, haladéktalanul le kell ölni, és a hullát az állomás rendelkezése alapján ártalmatlanná kell tenni.

A betegségre és fertőzőtségre gyanús állattal való eljárás

436. §

A betegségre és fertőzőtségre gyanús állatot a 41—43. számú függelékben meghatározottak szerint haladéktalanul immundiagnosztikai eljárás alá kell vonni, és a továbbiakban a megállapítás eredményétől függően kell eljárni.

A trágya, az alom és a takarmányhulladék kezelése

437. §

A helyi zárlat alatti helyen a fertőzőtt istállóban és a kifutóban összegyűlt trágyát, almot és takarmányhulladékot füllesztéssel ártalmatlanná kell tenni.

A nyers termék felhasználásának tilalma

438. §

A beteg vagy betegségre gyanús állat szőrét felhasználni vagy forgalomba hozni nem szabad, hanem azt elégetéssel ártalmatlanná kell tenni.

A beteg és a betegségre gyanús állatok levágásának tilalma

439. §

(1) A beteg vagy betegségre gyanús állatot levágni vagy elvéreztetés útján leölni nem szabad.

(2) A fertőzőtségre gyanús állatot csak vágóhídon, a hatósági állatorvos jelenlétében és a levágás előtt tizen-négy napon belül végrehajtott, negatív eredményű malles szempróba után szabad levágni.

A hullák felbontásának és felhasználásának korlátozása, a hullák ártalmatlanná tétele

440. §

(1) A beteg vagy a betegségre gyanús állat hulláját felhasználni vagy forgalomba hozni nem szabad.

(2) A beteg vagy a betegségre gyanús állat hulláját és hullarészeit ártalmatlanná kell tenni. Ennek, valamint az ilyen hulla szállításának szabályai a következők:

a) a hullát csak hatósági állatorvosnak, más személynek pedig csak hatósági állatorvos felügyelete mellett szabad felboncolni;

b) a hullát lebőrizni nem szabad, és ha az ártalmatlanná tétel elásás útján történik, a bőrt a hullának a hullagödörbe való helyezése előtt, többszörös keresztülmetszéssel használhatatlanná kell tenni;

c) a boncolás során vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszennyezett földet lapáttal fel kell szedni és a hullagödörbe dobni, majd a boncolás helyét fertőtlenítőoldattal át kell itatni;

d) a hulla szállítására használt járművet a hulla lerakása után a helyszínen kell fertőtleníteni, a felhasznált almot pedig el kell égetni;

e) a hulla és a hullarészek ártalmatlanná tételét a hatósági állatorvos jelenlétében és utasítása szerint kell végezni.

(3) A szállításra használt járművet egypatás állatokkal nem szabad vontatni.

A helyi zárlat enyhítése

441. §

(1) A helyi zárlat enyhítése céljából a nem fogékony állatokra a zárlat alól felmentést lehet adni.

(2) A helyi zárlat alatti helyről fertőzőtségre gyanús állatot indokolt esetben (elköltözés, megszokott tartási helyére való szállítás) — a kerületi főállatorvos engedélyével — a község más helyére vagy más község területére ki lehet vinni. Az ilyen állatok kivitelére vonatkozólag a 123. §-ban foglaltakon felül, a következő szabályokat kell megtartani:

a) az állatot csak abban az esetben szabad kivinni, ha a közvetlenül az elszállítás előtt végzett immundiagnosztikai vizsgálat kedvező eredményű, és az állatot helyszíni vizsgálat során a hatósági állatorvos a betegségre utaló tünetektől mentesnek találta;

b) az állatot a rendeltetési helyen azonnal el kell különíteni, helyi zárlat alá kell helyezni, és az előző tartási helyen meghatározott immundiagnosztikai eljárást folytatni kell;

c) ha a kivétel más község (város) területére történik, az eddigi eljárások adatait tartalmazó kimutatás egyik példányát vagy kivonatát a rendeltetési hely szerint illetékes hatósági állatorvos részére, a szállítási engedély kiadásáról szóló értesítéssel együtt, meg kell küldeni.

(3) A helyi zárlat alá helyezett helyről olyan, fertőzősége gyanús állatot, amelynél az első immundiagnosztikai eljárás eredménye negatív vagy kétes, a kerületi főállatorvos engedélyével, a község határának meghatározott részébe, munkavégzés céljából ki szabad vinni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

442. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha

a) a zárlat alatti helyen fogékonyállat nincs, és a fertőtlenítést végrehajtották;

b) a zárlat alá helyezett helyen maradt állatokon a 40. számú függelék szerint előírt vizsgálatokat kedvező eredménnyel végezték el.

(2) A betegséget hatóságilag megszűntté kell nyilvánítani, ha a községben a betegség miatt helyi zárlat alá helyezett hely már nincs.

Fertőtlenítés

443. §

(1) A fertőtlenítést szigorított módon kell végezni, a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint.

(2) Fertőtleníteni kell

a) azt a helyiséget, amelyben a beteg, a betegségre és fertőzősége gyanús állatot tartották, és amelyben ilyen állat megfordult, továbbá az istállóberendezéseket, az etető- és itatóedényeket, takarítóeszközöket, az összegyűjtött trágyát, almot és takarmányhulladékot, valamint mindazokat a tárgyakat (takarót stb.) amelyek a hatósági állatorvos szerint fertőzöttek lehetnek;

b) azt a járművet, amelyen a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állatot vagy ilyen állat hulláját szállították;

c) azt a helyet, amelyen a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állatot leölték, kényszervágták vagy boncolták és az ahhoz használt eszközöket;

d) azokat a személyeket, akik a beteg, betegségre vagy fertőzősége gyanús állat leölését, kényszervágását, boncolását és fertőtlenítését végezték.

(3) A zárlat további fenntartása esetében is haladéktalanul fertőtlenítést kell végezni a (2) bekezdés szerint, ha a beteg vagy a betegségre gyanús állat eltávolítása vagy elhullása után a helyiségben fogékony állat maradt.

Közegészségügyi szabályok

444. §

(1) A takonykórt és annak gyanúját a háziorvosnak haladéktalanul be kell jelenteni.

(2) A hatósági állatorvos köteles kioktatni a beteg, a betegségre vagy fertőzősége gyanús állatok gondozóját és tulajdonosát, valamint a fertőtlenítésnél segédkező személyeket, hogy a takonykór iránt az ember is fogékony, és az ilyen állatokkal, azok hulláival, valamint a fertőzőtt tárgyakkal való érintkezés veszélyes.

(3) A betegségre vagy fertőzősége gyanús állatok elkülönítési helyére csak az állat gondozója, orvos, állatorvos vagy állategészségügyi technikus léphet be.

(4) A beteg, a betegségre vagy a fertőzősége gyanús állat ápolásával, hullájának szállításával, boncolásával, valamint a fertőtlenítéssel nem szabad megbízni olyan személyt, akinek keze vagy más fedetlen testrésze sérült.

(5) A beteg vagy betegségre gyanús állat gondozását vagy kezelését végző személy köteles magát az állattal való minden foglalkozás után fertőtleníteni.

(6) Azok a személyek, akik beteg vagy betegségre gyanús állat hullájával vagy hullarészeivel érintkeztek, a boncolásnál vagy szállításnál segédkeztek, ugyancsak kötelesek magukat fertőtleníteni. E személyek fertőtlenítését a hatósági állatorvos köteles ellenőrizni.

(7) Beteg állatot gyógykezeltetni vagy azon műtetet végrehajtani nem szabad. Betegségre gyanús állaton kezelést vagy műtetet csak állatorvos végezhet.

TENYÉSZBÉNASÁG

A beteg, betegségre gyanús, fertőzőtt és fertőzősége gyanús állat meghatározása

445. §

(1) Tenyészbébaságban beteg az a mén vagy kanca, amely (amelyben)

a) a betegség tünetei kifejezetten felismerhetők, vagy

b) az ivarszerv nyálkahártyájáról vett kaparékban a kórokozó kimutatható, vagy

c) betegségre gyanús és a tenyészbébaságra irányuló vérvizsgálata pozitív eredményre vezetett.

(2) Tenyészbébaságra gyanús az a mén és kanca, amelyen a külső nemi szervek nem fájdalmas duzzanata — különösen néhány nappal a pároztatás után — észlelhető.

(3) Tenyészbénasággal fertőzött az a tünetmentes mén és kanca, amelyben a tenyészbénaságra irányuló vérvizsgálat pozitív eredményre vezetett.

(4) Tenyészbénaság fertőzöttségére gyanús az a mén és kanca, amely

a) e betegségre gyanús vagy e betegséggel fertőzött állattal a fedeztetés során érintkezett;

b) bár tünetmentes, de a vérvizsgálata kétes eredményt adott.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

446. §

(1) El kell látni a 107—110. §-okban előírtakat.

(2) A betegség hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg.

(3) Tenyészmén megbetegedése, a betegség gyanúja, fertőzöttsége vagy a fertőzöttség gyanúja esetén a kerületi főállatorvos a területileg illetékes lótenyésztési felügyelőt is soron kívül köteles értesíteni.

(4) A tenyészbénaság nagymérvű elterjedtsége esetén az állomás a 454. §-ban foglaltakat is köteles elrendelni.

A fedeztetés tilalma

447. §

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségére gyanús mént fedeztetésre, továbbá mesterséges termékenyítésre használni; a beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségére gyanús kancát fedeztetni, illetőleg mesterségesen termékenyíteni tilos.

A beteg állattal való eljárás

448. §

(1) A beteg mént és kancát haladéktalanul, levágás útján le kell ölni. A beteg állatot levágás céljából való elszállításáig, az elkülönítés helyéről kivinni nem szabad.

(2) A levágást vágóhídon kell végrehajtani.

A betegségre gyanús állattal való eljárás

449. §

A betegségre gyanús állatot a 117. §-ban előírtak szerint forgalmi korlátozás alá kell helyezni, a 44. számú függelék szerint tovább kell vizsgálni, s ennek eredményeképpen a függelékben meghatározott intézkedést kell végrehajtani.

A fertőzött állattal való eljárás

450. §

A fertőzött állatot a 117. § előírásai szerint forgalmi korlátozás alá kell helyezni, a 45. számú függelék szerint tovább kell vizsgálni, s ennek eredményeképpen a függelékben meghatározott intézkedést kell végrehajtani.

A fertőzöttségre gyanús állattal való eljárás

451. §

A fertőzöttségre gyanús állatot a 117. § előírásai szerint forgalmi korlátozás alá kell helyezni, s azt az állatot, amely

a) kétes vérvizsgálati eredmény mellett beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állattal nem érintkezett, a 46. számú függelékben;

b) a beteg, a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állattal érintkezhetett, a feltételezett fertőződés időpontjától számított huszonegyedik naptól a 47. számú függelékben meghatározott módon tovább kell vizsgálni, és ennek eredményeképpen az abban meghatározott intézkedést kell végrehajtani.

A forgalmi korlátozás szabályai

452. §

(1) A forgalmi korlátozás kilencven napig, vagy amennyiben az előírt diagnosztikai vizsgálat ezen idő alatt nem fejeződött be, a diagnosztikai vizsgálat befejezéséig tart.

(2) A betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségére gyanús mént és kancát ugyanabban a helyiségben (istállóban, fészerben, kifutóban stb.) együtt tartani, ugyanazon a legelőn együtt legeltetni vagy együtt jármű elé fogni nem szabad.

(3) A betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségére gyanús állatot a kerületi főállatorvos engedélye nélkül más községbe kivinni nem szabad. Az állatnak az állandó tartási helyét a község területén belül is csak a kerületi főállatorvos engedélyével szabad megváltoztatni.

(4) A kerületi főállatorvos a kivitt csak levágás céljából vagy az állattartó lakóhelyének megváltoztatása miatt engedélyezheti. Az engedély kiadásáról a rendeletési hely szerint illetékes állomást értesíteni kell.

(5) A levágás céljából kivitt állatokat öt napon belül le kell vágni, a továbbtartás céljából elszállított állatokat pedig újabb tartási helyükön ugyanolyan forgalmi korlátozás alatt kell tartani, mint amilyen korlátozás alatt előbbi helyükön álltak.

(6) A forgalmi korlátozás alá helyezett állatok fedezési és fedeztetési tilalom alatt állnak.

(7) A vizsgálat alatt álló kancákat a forgalmi korlátozás feloldásától számított egy éven belül természetes módon fedeztetni nem szabad.

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzősége gyanús állat szállításának szabályai

453. §

(1) A beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzősége gyanús állatot vasúton vagy tehergépkocsin kell szállítani. Útközben a szállítmányból állatot kirakni vagy a szállítmányhoz állatot hozzárakni nem szabad.

(2) A szállításnál eljáró hatósági állatorvos köteles:

a) a fuvarlevélen piros tintával vagy írónnal feltüntetni, hogy a szállítmányt csak hatósági állatorvosi vizsgálat után szabad kirakni;

b) a kísérő okmányt az alábbi záradékkal ellátni:

„A db tenyészbénaságban beteg, betegségre gyanús, fertőzött, illetőleg fertőzősége gyanús állat elszállítása a-i vágóhídra, a kerületi főállatorvos számú engedélye alapján, továbbtartásra (a nem kívánt szöveg törlendő) történik. A rendeltetési állomáson a vasúti kocsik kirakása csak hatósági állatorvos jelenlétében történhet meg. A szállítmány rendeltetési helye:”

(3) A rendeltetési helyen a kirakás alkalmával a hatósági állatorvos köteles az állatok azonosságát ellenőrizni és a szállításra használt járművet fertőtleníteni.

Az állomás feladatai a tenyészbénaság nagymérvű elterjedtsége esetén

454. §

Ha a betegség a községben vagy a nagylétszámú állattartó telepen több helyen jelentkezett, vagy ha a betegség eredete kétséget kizáróan nem volt megállapítható, az állomás rendelkezése alapján a község vagy a nagylétszámú állattartó telep területén egy év tartamára a következő szabályokat is alkalmazni kell:

a) a hatósági állatorvos a ménekről és a kancákról, azok pontos leírását is tartalmazó nyilvántartást köteles vezetni, és ezt követően minősíteni;

b) a hatósági állatorvos köteles a fedeztetésre alkalmas kancákat huszonegy napi időközzel, két ízben vérvizsgálatnak alávetni;

c) továbbtartás céljából az egyéves kort meghaladó állatot csak a hatósági állatorvosnak, a huszonegy napos időközzel két ízben végrehajtott vérvizsgálat negatív eredményét feltüntető igazolása mellett szabad más helyre kivenni;

d) a kancákat csak mesterségesen szabad termékenyíteni;

e) a termékenyítésre vagy továbbtartásra nem engedélyezett, egy évnél idősebb méneket ivartalanítani kell;

f) a hatósági állatorvos köteles a lóállományt negyedévenként tenyészbénaságra irányuló klinikai vizsgálatnak alávetni.

A betegség megszüntté nyilvánítása

455. §

(1) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha a községben beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzősége gyanús állat már nincs, és/vagy a beteg méneket és kancákat leölték.

(2) A betegség megszüntté nyilvánítása előtt nem kell fertőtleníteni.

A LOVAK FERTŐZŐ KEVÉSVÉRŰSÉGE

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és a fertőzősége gyanús állat meghatározása

456. §

(1) Fertőző kevésvérűségben beteg az az egyiptás állat, amelyen

a) a betegség klinikai tünetei jellemzően mutatkoznak, vagy

b) a klinikai tünetek nem kifejezettek ugyan, de amelynek a véréből, szöveteiből a kórokozót laboratóriumi vizsgálatokkal kimutatták, és/vagy amelynek vérsavója a huszonegy napos időközzel, két alkalommal elvégzett szerológiai vizsgálat mindegyikében pozitív eredményt adott.

(2) Fertőző kevésvérűségben beteg volt az az állat is, amelyen a boncolás, valamint a szövettani vizsgálat megállapítja a betegségre utaló elváltozásokat, függetlenül attól, hogy az állaton az elhullás vagy leölés előtt betegségre gyanút keltő tüneteket észleltek-e.

(3) Fertőző kevésvérűségre gyanús az az egyiptás állat, amelyen a betegség klinikai tünetei nem jellemzőek ugyan, de a huszonegy napos időközzel, egymás után kétszer végzett szerológiai vizsgálat eredménye fertőző kevésvérűségre utal (mindegyike kétes eredményt adott vagy csak az egyik volt pozitív).

(4) Fertőző kevésvérűséggel fertőzött az az egyiptás állat, amely klinikai tüneteket nem mutat, de amelynek véréből, szöveteiből a kórokozót laboratóriumi vizsgálatokkal kimutatták, és/vagy amelynek huszonegy napos időközzel elvégzett, kétszeri szerológiai vizsgálata pozitív eredményt adott.

(5) Fertőzöttségre gyanús az az egyptás állat, amelyet kilencven napon belül fertőző kevésvérűségben beteg vagy betegségre gyanús állattal együtt tartottak, vagy amely tünetmentes, de a vérsavó vizsgálata kétes vagy egy alkalommal pozitív eredményt adott.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

457. §

- (1) El kell látni a 107—110. §-okban előírtakat.
- (2) A betegség hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg.
- (3) A beteg és a fertőzött állat marhalevelére a hatósági állatorvos köteles a „fertőző kevésvérűség vírusával fertőzött” szöveget, valamint a marhalevel-kezelési tilalmat rávezetni.

A beteg, a fertőzött és a betegségre gyanús állattal való eljárás

458. §

- (1) A beteg, a fertőzött és a betegségre gyanús állatot el kell különíteni, istállóban kell tartani, az istállót a nyári időszakban rendszeresen rovarellenes szerrel kell kezelni.
- (2) A beteg és a fertőzött állatot hatósági rendelkezésre vágóhídon le kell ölni. A beteg és a fertőzött állatot az elkülönítés helyéről csak leölés céljából szabad kivinni.
- (3) A betegségre gyanús állatot forgalmi korlátozás és hatósági állatorvosi megfigyelés alá kell vonni, és rajta egyúttal klinikai vizsgálatot és/vagy a fertőző kevésvérűség vírusa elleni ellenanyagok kimutatását célzó laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokat kell végezni. A vizsgálatokat három hetenként mindaddig ismételni kell, amíg a klinikai tünetek és a laboratóriumi vizsgálatok együttes eredménye alapján a betegség vagy a fertőzöttség megállapítható vagy kizárható. Ha a diagnosztikai vizsgálatok a betegség és a fertőzöttség gyanúját is kizárják, a forgalmi korlátozást és az állatorvosi megfigyelést a vizsgálatok lezárásakor meg kell szüntetni.
- (4) A beteg és a fertőzött állat húsvizsgálatakor jegyzőkönyvet kell felvenni, és diagnosztikai célból vizsgálati anyagot kell küldeni az állategészségügyi intézetbe.

A fertőzöttségre gyanús állattal való eljárás

459. §

A fertőzöttségre gyanús állatot kilencven napra, vagy — ha a klinikai és a laboratóriumi vizsgálatok a kilencven napot meghaladják — a diagnosztikai vizsgálatok lezárásáig forgalmi korlátozás és állatorvosi megfigyelés alá kell

vonni. A klinikai és a laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokat három hetenként ismételve addig kell folytatni, amíg a betegség vagy a fertőzöttség megállapítható vagy kizárható. Ha a vizsgálatok a fertőzöttség gyanúját is kizárják, a forgalmi korlátozást és az állatorvosi megfigyelést a diagnosztikai vizsgálatok lezárásával egyidejűleg meg kell szüntetni.

A hatósági megfigyelés szabályai

460. §

- A megfigyelés alá helyezett,
- a) betegségre gyanús állatot a tünetek megszűnéséig legalább hetenként,
 - b) fertőzöttségre gyanús állatot, ha rajta tünetek jelennek meg a tünetek megjelenésekor, és ezek megszűnéséig hetenként klinikai vizsgálatnak kell alávetni.

A forgalmi korlátozás szabályai

461. §

A betegségre és a fertőzöttségre gyanús állatot a betegség megállapításáig vagy a betegség, illetve a fertőzöttség kizárásáig forgalmi korlátozás alá kell vonni, eredeti tartózkodási helyén el kell különíteni úgy, hogy más fogékony állattal ne érintkezzen. Az állatot eladni, elajándékozni, más helyre vinni a forgalmi korlátozás feloldásáig nem szabad.

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségre gyanús állat szállításának szabályai

462. §

- (1) A beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állatot csak a kerületi főállatorvos engedélyével, levágás céljából vágóhídra és csak beteg állatok szállítására rendszeresített zárt gépkocsin szabad szállítani. Útközben a szállítmányból állatot kirakni vagy a szállítmányhoz állatot hozzárakni nem szabad.
- (2) A szállításnál a hatósági állatorvos köteles
 - a) az állatok azonosságát ellenőrizni és a szállítási okmányon a hibás bejegyzéseket helyesbíteni, vagy a hiányokat pótolni;
 - b) a szállítási okmányon piros tintával vagy piros írónal feltüntetni, hogy a szállítmányt csak hatósági állatorvosi vizsgálat után, a hatósági állatorvos felügyelete mellett szabad kirakni.

(3) Az állatok szállítási okmányát a következő záradékkal kell ellátni: „A fertőző kevésvérűségben beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állat elszállítása a vágóhídra történik. A rendeltetési állomáson a szállító jármű kirakása csak hatósági állatorvos jelenlétében történhet meg. A szállítvány rendeltetési helye:”

(4) A rendeltetési helyen a kirakásnál eljáró hatósági állatorvos köteles az állatok azonosságát ellenőrizni, a kirakás megtörténte után pedig gondoskodni arról, hogy a szállításra használt járművet szigorított módon fertőtlenítsék.

A trágya, az alom és a takarmányhulladék kezelése

463. §

A beteg vagy betegségre gyanús állat trágyáját, alomját és takarmányhulladékát más állatok trágyájától, alomjától és takarmányhulladékától külön rakva kell összegyűjteni, és füllesztéssel ártalmatlanná tenni.

A legeltetés korlátozása

464. §

Azon a legelőn, amelyről a fertőző kevésvérűségben beteg, betegségre gyanús és fertőzött egypatás állatokat eltávolították, fogékony állatok csak hat hónap eltelte után legeltethetők.

A betegség megszűntté nyilvánítása, fertőtlenítés

465. §

(1) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a beteg és a fertőzött állatok leölése, a fertőzött — és indokolt esetben a szomszédos — istállók légtelenítése és a fertőtlenítés megtörtént. A betegség megszüntetésének nem akadálya, hogy a községben fertőző kevésvérűség gyanúja miatt állatok állatorvosi megfigyelés és forgalmi korlátozás alatt állnak.

(2) Azt a helyiséget, amelyben a beteg, a betegségre gyanús és a fertőzött állatokat elkülönítették, továbbá, amelyben ilyen állatok megfordultak, szigorított módon fertőtleníteni kell.

(3) Ha a helyiségnek, amelyben a beteg és a fertőzött állatot tartották, a padozata föld, azt egy ásonyomnyi mélységben ki kell ásni, és fertőtlenítő oldattal átitatva ártalmatlanná kell tenni.

(4) A fertőtlenítést szigorított módon a hatósági állatorvos irányítása mellett kell végrehajtani.

A NYULAK VÉRZÉSES BETEGSÉGE

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségre gyanús állat, valamint a veszélyeztetett állományok fogalmának meghatározása

466. §

(1) Beteg az a házinyúl vagy -állomány, amelyben a betegség jellemző klinikai és kórbonctani elváltozásai mutatkoznak, és a kórhatározást laboratóriumi vizsgálat is megerősítette. Betegnek kell minősíteni azt az állományt is, amelyben ugyan a klinikai és kórbonctani tünetek nem jellemzőek, de egyéb vizsgálattal a betegség fennállását egyértelműen megállapították. A betegséget a hatósági állatorvos állapítja meg.

(2) Betegségre gyanús az az állat vagy -állomány, amelynél a klinikai és kórbonctani elváltozások nem jellemzőek, és a betegséget laboratóriumi vizsgálattal nem állapították meg, vagy nem zárták ki egyértelműen.

(3) Fertőzött az az állomány, amelyben beteg állat nincs, de vágóhídi vagy egyéb visszajelzés szerint az állományból származó állaton vagy hullán a betegséget megállapították. Fertőzött az az állomány is, amelybe hatvan napon belül beteg állományból nyulakat vagy ragályfogó tárgyakat szálítottak.

(4) Fertőzöttségre gyanús az az állomány, amely hatvan napon belül fertőzött állománnyal érintkezett, vagy érintkezhetett.

(5) Veszélyeztetett állomány(ok) az (1)–(4) bekezdésekben nem említett, járványtani indokok alapján az állomás által meghatározott szomszéd település(ek) állománya(i).

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött, fertőzöttségre gyanús és veszélyeztetett állományokkal követendő eljárás

467. §

(1) A beteg állományt forgalmi korlátozás alá kell helyezni, létszámát pontosan meg kell állapítani, majd az állományt haladéktalanul, vértelen úton le kell ölni. A hullákat ártalmatlanná kell tenni.

(2) Kivételes értékű és nagyságú állományokban vagy egyéb esetben a minisztérium hozzájárulásával, az állomás az (1) bekezdésben előírtól eltérő leküzdési módot is alkalmazhat (forgalmi korlátozás, a beteg nyulak leölése után a klinikailag egészségesnek látszó állatok haladéktalan védőoltása, elölt kórokozót tartalmazó vakcinával).

(3) A betegségre gyanús állományt mindaddig forgalmi korlátozás alatt kell tartani, amíg a betegséget meg nem állapították, vagy azt egyértelműen nem zárták ki.

(4) A fertőzött és fertőzöttségre gyanús állományokat forgalmi korlátozás alá kell helyezni, és haladéktalanul védőoltásban kell részesíteni. A védőoltást elölt kórokozót tartalmazó vakcinával kell végezni, az oltott állományokat tizenöt napig forgalmi korlátozás alatt kell tartani.

(5) A veszélyeztetett állományokat — a (4) bekezdésben leírtak szerint — védőoltásban kell részesíteni.

(6) A védőoltás költségei az állattartót terhelik.

A hatósági állatorvos feladatai

468. §

A hatósági állatorvos a 107. §-ban meghatározott feladatokon felül köteles:

a) a betegségre gyanús és fertőzött állományokból — a kerületi főállatorvos egyidejű tájékoztatása mellett — vizsgálati anyagot küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe;

b) a betegség és/vagy gyanújának megállapítása esetén — a helyi önkormányzat jegyzőjének egyidejű tájékoztatása mellett — helyi zárlatot elrendelni.

A kerületi főállatorvos feladatai

469. §

A kerületi főállatorvos a 109. §-ban meghatározott feladatokon felül köteles:

- a) a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni;
- b) a beteg, betegségre gyanús és fertőzött állományokról az állomásnak haladéktalanul jelentést tenni;
- c) részleges vagy teljes községi zárlatot elrendelni;
- d) a betegség megállapítása esetén az állomány leölése iránt intézkedni;
- e) a betegség eredetére, illetve behurcolásának lehetőségeire irányuló vizsgálatot végezni;
- f) intézkedéseiről az állomást folyamatosan tájékoztatni.

Az állomás feladatai

470. §

Az állomás feladata, a 110. §-ban meghatározottakon felül — indokolt esetben —

- a) a veszélyeztetett állományok körét meghatározni;
- b) védőkörzetet elrendelni;
- c) a veszélyeztetett és védőkörzetben tartott állományokból a kiszállítás lehetőségét elbírálni, továbbá
- d) a terület nyulainak oltásához vagy állategészségügyi vizsgálatához állatorvosokat kirendelni.

A helyi zárlat szabályai

471. §

(1) A helyi zárlat alá helyezett helyről házinyulat, annak húsát, bőrét, szőrét vagy egyéb ragályfogó tárgyat kivinni, vagy oda bevinni tilos.

(2) A helyi zárlat tartama:

a) beteg állomány esetén
— az állomány leölésének befejezéséig és a fertőtlenítés megtörténteig,

— a 467. § (2) bekezdésének alkalmazása esetén az oltást követően az utolsó beteg állat elhullásától számított tizenöt napig;

b) a betegség gyanúja esetén
— ha a betegséget később megállapították, az a) pontban meghatározott ideig,

— a betegség egyértelmű kizárásáig;

c) a fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állományban az állomány oltásának befejezésétől számított tizenöt napig.

(3) A 467. § (2) bekezdése szerint alkalmazott leküzdés esetén, a helyi zárlat feloldásától függetlenül az állomány specifikus védettségét rendszeres pótlásokkal hat hónapig fenn kell tartani.

(4) A helyi zárlat megszüntetése előtt szigorított fertőtlenítést kell végezni. Ez csak a betegség gyanúja miatti zárlat esetén hagyható el, ha a betegség fennállását a laboratóriumi vizsgálat egyértelműen kizárta.

A községi zárlat szabályai

472. §

(1) Községi zárlatot kell elrendelni — a 119. §-nak a községi zárlatra vonatkozó általános szabályai szerint — annak a városnak vagy községnek (a továbbiakban: község) a területére, ahol a betegséget megállapították.

(2) A zárlat az utolsó beteg állomány helyi zárlatának feloldásáig, de legalább az oltások befejezésétől számított tizenöt napig tart. Szórványosan jelentkező betegség esetén (ha a fertőzött udvarok száma a község nyulartartó udvarainak számához viszonyítva öt százalék alatti), az állomás engedélyezheti, hogy a helyi zárlat alatt nem álló veszélyeztetett udvarokból a vágási súlyt elért nyulakat oltás nélkül, az oltott nyulakat pedig az oltástól számított tizenöt nap után közvetlenül vágóhídra szállítsák.

(3) Járványos megbetegedés esetén szállítási kedvezmény nem adható.

Védőközvet elrendelése

473. §

Az állomás

a) a betegség továbbterjedésének megakadályozása céljából köteles védőközvetet és a védőközveten belül a házinyúlállományok védőoltását elrendelni;

b) szabályozza a védőközveten belüli nyúlcsállítást és kihelyezést, továbbá a védőközvetből történő nyúlkiszállítást.

Az állatok levágásának és a termékek forgalmazásának feltételei

474. §

(1) Beteg vagy betegségre gyanús házinyulak nem vágathatók le.

(2) A betegségnek vagy gyanújának vágóhídon történt megállapítása esetén a fertőzött tételt elkülönítetten kell kezelni.

(3) A klinikailag egészségesnek látszó egyedek levághatók, és a hús — ha egyéb kizáró ok nincs — emberi fogyasztásra alkalmas.

(4) A beteg és betegségre gyanús állatokat le kell ölni, és ezeket, továbbá az együttesen érkezett nyúlcsoport hulladékaikat az állathullákra előírt szabályok szerint kell ártalmatlanná tenni.

(5) A bőr és a szőr csak ipari feldolgozásra adható át.

(6) A betegség vagy annak gyanúja megállapítása esetén a húsvizsgáló állatorvosnak a származás és levágás helye szerint területileg illetékes állomást haladéktalanul értesíteni kell.

Egyéb rendelkezések

475. §

(1) A védőközvetben vagy a fertőzött községben történő felvásárlás esetén a hatósági állatorvosnak az átvételt megelőzően tizenkét órán belül, az állatok tartási helyén meg kell győződnie az átadásra szánt állatok egészségi állapotáról. Betegség vagy betegség gyanújának megállapítása esetén a tulajdonos valamennyi, azonos telephelyen tartott állatának átvételét meg kell tiltani.

(2) Amennyiben a szállítást ellenőrző állatorvos a berakodás helyén beteg vagy betegségre gyanús házinyulak talál, az állattartó valamennyi állatának átvételét köteles megtiltani és valamennyi érintett nyulat leöletni. Fertőtlenítés után a többi állattartó egészséges nyulai berakathatók.

(3) A felvásárló szerv — a felvásárlás végeztével — szigorított módon köteles fertőtleníteni a felvásárló helyet.

(4) Védőközvetben vagy fertőzött községben takarmányt árusítani csak az állomás által meghatározott feltételekkel szabad.

A MÉZELŐ MÉHEK
NYÚLÓS KÖLTÉSROTHADÁSA

*A beteg, betegségre gyanús és fertőzöttségre gyanús
méhcsalád meghatározása*

476. §

(1) Nyúlós költésrothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak, és a betegséget a családból származó lépmintában, illetőleg álcában az állategészségügyi intézet laboratóriumi vizsgálata is megerősítette.

(2) Nyúlós költésrothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg, vagy nem zárta ki.

(3) Nyúlós költésrothadás fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet nyúlós költésrothadásban beteg méhcsaláddal egy méhészetben tartanak, vagy hatvan napon belül egy méhesben tartottak.

A hatósági állatorvos feladatai

477. §

(1) El kell látni a 107—108. §-okban előírtakat.

(2) A hatósági állatorvos, a betegség leküzdése céljából határozza meg, ellenőrizze és segítse a méhegészségügyi felelős munkáját.

(3) A betegség gyanúja esetén a hatósági állatorvos köteles vizsgálati anyagot küldeni az állategészségügyi intézetbe.

(4) A betegség eredetével kapcsolatos vizsgálat során az alábbiakat is vizsgálni kell:

a) a méhcsalád saját tenyésztésű-e, és ha nem, mikor és honnan került a méhészetbe; a méhészt fogott-e be idegen rajt;

b) került-e kaptár vagy méhészeti felszerelés a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

c) került-e lép, viasz vagy méhek etetésére szolgáló méz a méhészetbe, és ha igen, honnan és mikor;

d) honnan származik a méhészetben használt mülép;

e) melyik méhészetből származó méhészeti felszerelést használta, s azt kinek adta tovább;

f) kikkel vándorolt és hol;

g) a betegséget előzőleg a községben mikor és melyik méhészetben állapították meg, és milyen állapotban vannak ezeknél a méhészeti felszerelések.

Helyi zárlat

478. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon túl a következők:

a) a helyi zárlat alatt álló helyen lévő méhcsaládok minden olyan kezelése tilos, amely a betegségnek egyik méhcsaládról a másikra való terjedését okozhatja; a helyi zárlat alatt álló helyen a méhcsaládokat tartósan kell megjelölni;

b) a fertőző betegség esetén tíz méhcsalád, illetve húsz méhcsalád alatt, az állomány ötven százalékát meghaladó fertőző betegség esetén az egész állományt ki kell irtani. Az egyéb esetekben az állomány fertőző betegségi foka, a helyi körülmények és az állomás véleménye alapján kell eldönteni, hogy a betegség megszüntetése érdekében az állományt vagy csak a beteg méhcsaládokat ölik-e le;

c) száz méhcsalád felett a leöléshez a minisztérium hozzájárulása szükséges;

d) a kaptár leölt méheket, fiasításos és mézes lépeket, a virágport és a kaptár belső tartozékait (anyarácsot, rostaszövetet, keretfedőt, bőrlemezt, szalmapárnát stb.), valamint a kaptáron kívül tárolt lépeket, a kerettel együtt a leölést követő tizenkét órán belül el kell égetni, a maradványokat pedig legalább ötven centiméter mélyen el kell ásni;

e) a kiirtott méhek nem keretes rendszerű méh lakását tartalmával együtt el kell égetni, a maradványokat pedig el kell földelni. A kiirtott méhcsaládok keretes rendszerű, deszkából készített, jó állapotban lévő méh lakásait fertőtleníteni kell;

f) a zárlat alatt álló helyen korábban használt üres méh lakásokkal a d)–e) pontokban foglaltak szerint kell eljárni. Hasonlóképpen kell eljárni az olyan helyen lévő méh lakásokkal, lépekkel és felszerelési tárgyakkal is, ahol a méhek kipusztultak, és feltehető, hogy az elhullás nyúlós költésrothadás miatt történt;

g) a helyi zárlat alatt álló, fertőző betegségre gyanús méhcsaládoktól származó mézet, lépet és viaszt a betegség megszűnte után — a hatósági állatorvos engedélyével — az állategészségügyi hatóság által ellenőrzött felhasználónak szabad átadni, aki/amely az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel;

h) a kiszállítás csak jól zárt és a „Költésrothadás miatt zárlat alatt állott helyről származó méz (lép, viasz)” felírt edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át 112 °C-on kezelni kell. A szállítóedényzetet a kiürítés után haladéktalanul fertőtleníteni kell. A minisztérium egyéb ártalmatlanná tételt is engedélyezhet;

i) a beteg méhcsaládok kiirtása után a méhészetben maradt méhcsaládokon, a helyi zárlat tartama alatt a hatósági állatorvos vagy a méhegészségügyi felelős köteles — az április 1. és október 31. közötti időszakban — havonta kétszer ellenőrző vizsgálatot végezni.

Községi zárlat

479. §

(1) Azt a községet, amelynek területén a betegséget megállapították, községi vagy részleges községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat alatt álló valamennyi méhcsaládot nyúlós költésrothadás szempontjából meg kell vizsgálni. Indokolt esetben a hatósági állatorvos az állomás hozzájárulásával ismételt vizsgálatokat is elrendelhet.

A zárlat enyhítése

480. §

(1) A zárlat alól nem fogékony állatokra felmentés adható.

(2) A községi zárlat alá helyezett terület helyi zárlat alatt nem álló udvarából ugyanazon község veszmentes udvarába méhcsaládokat, a kerületi főállatorvos engedélyével, kedvező eredményű előzetes helyszíni vizsgálat után el szabad szállítani. A helyszíni vizsgálatot az elszállítást megelőző három napon belül a hatósági állatorvosnak, illetőleg irányítása mellett a méhegészségügyi felelősnek kell elvégeznie.

(3) A betegség miatt községi zárlat alá helyezett terület zárlat alatt nem álló udvarából, más községbe való átköltözés esetében a méhcsaládokat az állomás engedélyével ki szabad vinni. A két hely közötti távolságnak, a méhek visszaröplési veszélye miatt legalább tíz kilométernek kell lennie.

(4) Az állomás az engedélyt a hatósági állatorvosnak a 30. számú függelék szerinti igazolása alapján adja ki. Az állategészségügyi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy a méhészet a betegség miatt az utolsó két hónap alatt nem állt helyi zárlat alatt, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.) az elszállítást megelőző három napon belül végzett helyszíni vizsgálat alkalmával nem lehetett betegséget vagy annak gyanúját megállapítani.

(5) A méhészet tulajdonosa köteles a méhek bevitelét a települési önkormányzat jegyzőjének, letelepedése után, az érkezést követő munkanapon a 31. számú függelék szerint bejelenteni és a szállítási engedélyt átadni. A bevitt méhcsaládokat állategészségügyi megfigyelés alá kell helyezni, és azokat a hatósági állatorvosnak vagy a méhegészségügyi felelősnek hatvan napon át — a tulajdonos költségére — kéthetenként meg kell vizsgálni.

(6) Növényvédelmi beavatkozás következtében szükséges gyors áttelepülés (menekülés) az alábbi feltételekkel lehetséges:

a) az áttelepülés során a zárlat alá helyezett község vagy községrész határát elhagyni nem szabad;

b) az áttelepülés tényét az áttelepült méhészt a tartózkodás, illetve a fogadás helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak haladéktalanul köteles bejelenteni;

c) a méhészt menekülés előtti telephelyére a méheket tizennégy napon belül visszatelepítheti.

A betegség megszűntté nyilvánítása

481. §

(1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot fel kell oldani, ha

a) a zárlat alatt álló helyen már nincs élő méh;

b) a zárlat alatt álló helyen életben maradt méhcsaládok megfigyelési ideje kedvezően telt el;

c) a fertőtlenítést mind az a), mind a b) pont esetén végrehajtották.

(2) A megfigyelési idő az utolsó beteg méhcsalád kiirtásától számított hatvan nap. Költésmentes időben a megfigyelési idő a tavaszi első fiasítás megjelenésétől számított hatvan napig, de legkésőbb április hó 30-ig tarthat.

(3) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha a lezárt helyen csak betegségre gyanús méhcsalád volt és a laboratóriumi vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta.

(4) A községi zárlatot akkor kell feloldani, ha a zárlat alatt álló területen már egy hely sem áll a betegség miatt helyi zárlat alatt.

(5) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha már sem helyi, sem községi zárlat nem áll fenn.

Fertőtlenítés

482. §

(1) Fertőtleníteni kell a méhészetben levő

a) valamennyi üres, jó állapotban levő használt deszkakaptárt;

b) az értékesebb deszkatárgyakat, lépszekrényt, asztalt;

c) a fémből készült felszerelési, használati tárgyakat;

d) mézpergetőt;

e) a műanyagból készült felszerelési, használati tárgyakat.

(2) A fertőtlenítést szigorított módon kell végezni a „Fertőtlenítési útmutatóban” meghatározottak szerint.

(3) Fertőtleníteni kell ezenkívül, ugyancsak szigorított módon:

a) a méhesházat, telelőházat, mézraktárt és minden egyéb helyiséget, amelyben méhészeti terméket vagy felszerelést tartottak; e helyiségek falait;

b) a földet a kiirtott méhcsaládok kaptárai körül, egyegy méter szélességben, égetett mésszel vagy klórmésszel fel kell hinteni, vízzel meg kell locsolni, majd fel kell ásni;

c) a nem vagy nehezen fertőtleníthető tárgyakat el kell égetni;

d) a vászonneműket, védőruhákat, kötényt, kesztyűt öt százalékos szódaoldatban kell kifőzni.

(4) A fertőtlenítést végző személyek kezét hatékony fertőtlenítőszerrel le kell öblíteni.

(5) A fertőtlenítést a hatósági állatorvos jelenlétében és irányítása mellett kell elvégezni.

Kötelező vizsgálatok

483. §

A betegség leküzdésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatokat (évi általános vizsgálatok, szűrővizsgálatok, határ menti vizsgálatok, ellenőrző vizsgálatok) az állomás irányításával kell elvégezni. A vizsgálatok eredményéről a hatósági állatorvos, az állomás által meghatározottak szerint évente köteles beszámolni.

MÉZELŐ MÉHEK

ENYHÉBB KÖLTÉSROTHADÁSA

A beteg, betegségre gyanús és fertőzőtségre gyanús méhcsalád meghatározása

484. §

(1) Enyhébb (európai) költésrothadásban beteg az a méhcsalád, amelyben a betegség tünetei mutatkoznak, és a betegséget az ettől származó lépmintában, illetőleg álcában az állategészségügyi intézet laboratóriumi vizsgálata is megerősítette.

(2) Enyhébb költésrothadásra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget laboratóriumi vizsgálat még nem erősítette meg vagy nem zárta ki.

(3) Enyhébb költésrothadás fertőzőtségére gyanús az a méhcsalád, amelyet enyhébb költésrothadásban beteg méhcsaláddal egy méhészetben tartanak vagy hatvan napon belül tartottak.

A hatósági állatorvos feladatai

485. §

(1) El kell látni a 107—108. §-okban előírtakat.

(2) A hatósági állatorvos a betegség leküzdése céljából határozza meg a méhégészségügyi felelős vagy a méhészt szakértő feladatait és a gyógykezelés végrehajtását ellenőrizzé.

(3) Betegség vagy betegség gyanúja esetén a hatósági állatorvos vizsgálati anyagot köteles küldeni az állategészségügyi intézetbe.

(4) A betegség eredetével kapcsolatos vizsgálat során a 107. § (1) bekezdésében leírtak szerint kell eljárni.

Helyi zárlat

486. §

A helyi zárlat szabályai — a 118. §-ban foglaltakon túl — a következők:

a) a helyi zárlat alatt álló helyen lévő méhcsaládok minden olyan kezelése tilos, amely a betegségnek egyik családról a másikra való áttérjedését okozhatja;

b) a helyi zárlat alatt álló helyen a méhlikások tartósan meg kell jelölni;

c) nyúlós költésrothadás miatt zárlat alatt álló méhészetben, az egyidejűleg előforduló enyhébb költésrothadás elleni kezelés tilos, és az enyhébb költésrothadásban beteg méhcsaládokat is ki kell irtani;

d) a kiirtott vagy elpusztult méhcsaládok deszkából készített, keretes rendszerű, jó állapotban lévő méhlikásait fertőtleníteni kell; a kiirtott méhek nem keretes rendszerű méhlikását, tartalmával együtt, a tűzrendészeti szabályok figyelembevételével el kell égetni;

e) a zárlat alatt álló helyen a használt üres méhlikásokkal a d) pontban foglaltak szerint kell eljárni. Hasonlóan kell eljárni az olyan helyen lévő méhlikásokkal is, ahol a méhek kipusztultak, és feltehető, hogy az elhullás a betegség miatt történt;

f) a helyi zárlat alatt álló beteg, a fertőzősége gyanús méhcsaládoktól származó mézet, a gyógykezelésnél alkalmazott antibiotikum várakozási idejének lejárta után, a lépet és a viaszt a betegség megszűnte után — a kerületi főállatorvos engedélyével — az állategészségügyi hatóság által ellenőrzött felhasználónak szabad átadni, aki/amely az elszállított terméket csak ipari célra használhatja fel;

g) a kiszállítás csak jól zárt és „költésrothadás miatt zárlat alatt állott helyről származó méz (lép, viasz stb.)” feliratú edényekben történhet. Az elszállított lépet és viaszt egy órán át 112 °C-on kezelni, a szállító edényzetet a kiürítés után haladéktalanul fertőtleníteni kell. A minisztérium egyéb ártalmatlanná tételt is engedélyezhet.

Községi zárlat

487. §

(1) Azt a községet, amelynek területén a betegséget három vagy ennél több méhészetben állapították meg, községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A községi zárlat alatt álló méhészetek valamennyi érintett méhcsaládját — a tulajdonos költségére — kötelező gyógykezelésben kell részesíteni.

(3) A gyógykezelt méhcsaládokat a hatósági állatorvos köteles nyilvántartásba venni, a gyógykezelés megtörténtét ellenőrizni, a községi zárlat tartama alatt kéthetenként ellenőrző vizsgálatot végezni vagy a méhegészségügyi felelőssel végeztetni.

A zárlati intézkedések enyhítése

488. §

(1) A zárlat alól a nem fogékony állatokra felmentés adható.

(2) A községi zárlat alá helyezett terület helyi zárlat alatt nem álló udvarából a község vészmentes udvarába — a kerületi főállatorvos engedélyével — a gyógykezelés megtörténte és kedvező eredményű helyszíni vizsgálat után, a méhcsaládot el szabad szállítani. A helyszíni vizsgálatot az elszállítást megelőző három napon belül a hatósági állatorvosnak vagy a méhegészségügyi felelősnek kell elvégezni.

(3) A betegség miatt községi zárlat alá helyezett terület zárlat alatt nem álló udvarából — más községbe való átköltözés vagy vándorlás esetén — méhcsaládot a gyógykezelés elvégzése után az állomás külön engedélyével ki szabad vinni. A két hely közötti távolságnak a méhek visszarepülési veszélye miatt legalább tíz kilométernek kell lennie.

(4) Az állomás az engedélyt a hatósági állatorvos igazolása alapján adja ki. Az állatorvosi igazolásban azt kell tanúsítani, hogy a méhészet a betegség miatt az utolsó hatvan nap alatt nem állt helyi zárlat alatt, a gyógykezelés megtörtént, továbbá, hogy az elszállításra kerülő méhcsalád származási helyén (udvarban, majorban stb.), az elszállítást megelőző három napon belül végzett helyszíni vizsgálat alkalmával sem lehetett a betegséget vagy annak gyanúját megállapítani.

(5) A méhészet tulajdonosa köteles a méhek bevitelét letelepedése után a települési önkormányzat jegyzőjének az érkezést követő munkanapon bejelenteni és a szállítási engedélyt átadni.

(6) Növényvédelmi beavatkozás következtében szükséges gyors áttelepülés (menekülés) az alábbi feltételekkel lehetséges:

a) az áttelepülés során a zárlat alá helyezett község vagy községrész határát elhagyni nem szabad;

b) az áttelepülés tényét az áttelepült méhészt a hatósági állatorvosnál haladéktalanul köteles bejelenteni;

c) a méhészt menekülés előtti telephelyére a méheket tizenégy napon belül visszatelepítheti.

A betegség megszűntté nyilvánítása

489. §

(1) A betegség miatt elrendelt helyi zárlatot fel kell oldani, ha az utolsó méhcsalád gyógyulásától számított tizenöt napos megfigyelési idő kedvezően telt el és a fertőtlenítés megtörtént.

(2) Fertőtlenítés nélkül feloldható a helyi zárlat, ha a lezárt helyen csak betegségre gyanús méhcsalád volt és a laboratóriumi vizsgálat a betegség gyanúját is kizárta.

(3) A községi zárlatot akkor kell feloldani, ha a zárlat alatt álló területen már egy hely sem áll a betegség miatt helyi zárlat alatt.

(4) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha már sem helyi, sem községi zárlat nem áll fenn.

Fertőtlenítés

490. §

(1) Fertőtleníteni kell a méhészetben lévő

a) beteg családok kaptárjait, a gyógykezelt méhcsaládok fertőtlenített kaptárba történő áttelepítése után;

b) valamennyi üres, jó állapotban lévő használt deszkakaptárt;

c) az értékesebb deszkatárgyakat, lépszekrényt, asztalt;

d) a fémből készült felszerelési, használati tárgyakat;

e) a mézpergetőt;

f) a műanyagból készült felszerelési, használati tárgyakat.

(2) A fertőtlenítést szigorított módon kell végezni a „Fertőtlenítési útmutatóban” meghatározottak szerint.

Kötelező vizsgálatok

491. §

A betegség leküzdésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatokat (évi általános vizsgálatok, szűrővizsgálatok, határmenti vizsgálatok, ellenőrző vizsgálatok) az állomás irányításával kell elvégezni. A vizsgálatok eredményéről a hatósági állatorvos, az állomás által meghatározottak szerint évente köteles beszámolni.

SZARVASMARHÁK SZIVACSOS AGYVELŐBÁNTALMA (Bovine spongiform encephalopathy, BSE)

A beteg, a betegségre és fertőzősége gyanús állat fogalma

492. §

(1) A szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalmában beteg az az állat, amely a betegség jellemző klinikai tüneteit mutatja, s amelynek elhullása vagy leölése után a laboratóriumi vizsgálatok (az agy- és gerincvelő kórszövettani vizsgálata, a fertőző ágens elektromikroszkópos, immunhisztokémiai vagy kísérleti állatfertőzéssel történő kimutatása) a betegség fennállását igazolják.

(2) Betegnek tekintendő az az állat is, amely klinikailag tünetmentes ugyan, de amelynek elhullása vagy leölése

után a laboratóriumi vizsgálatok a BSE fertőzősége utalnak.

(3) Betegségre gyanús az az állat, amely a betegség jellemző klinikai tüneteit mutatja, mindaddig, amíg a laboratóriumi vizsgálatok a betegség fennállását igazolják vagy kizárják.

(4) Fertőzősége gyanús az az állat, amelyet olyan állományban tartanak, vagy olyan állományból származik, amelyben a betegséget már megállapították.

A hatósági állatorvos feladatai

493. §

(1) Ha a hatósági állatorvos BSE-re gyanús állatról értesül, a 107. §-ban előírtakon túl köteles a helyszínre mielőbb kiszállni, s a betegségre gyanús állatot és indokolt esetben a vele együtt tartott többi állatot is klinikailag megvizsgálni, s a vizsgálat eredményéről jegyzőkönyvet felvenni. A jegyzőkönyvnek az állat fül száma, neve és a klinikai tünetek részletes leírása mellett tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyeket a Szabályzat a diagnosztikai intézetbe küldendő vizsgálati anyagok kísérőlevelére vonatkozóan előír.

(2) A hatósági állatorvos köteles a betegség gyanúját a kerületi főállatorvosnak vagy/és a megyei állomásnak bejelenteni, a betegség megállapítása esetén a forgalmi korlátozást elrendelni.

(3) A betegség hatóságilag csak az állomás felülvizsgálata után állapítható meg.

A kerületi főállatorvos feladatai

494. §

(1) Ha a kerületi főállatorvos a BSE gyanújáról értesül, köteles a hatósági állatorvossal együtt a helyszínre mielőbb kiszállni és az állatot klinikailag újra megvizsgálni.

(2) Ha az együttesen végzett klinikai vizsgálat alapján a betegség gyanúját megalapozottnak tekintik, a kerületi főállatorvos köteles a beteg és a betegségre gyanús állat leölését elrendelni, továbbá vizsgálati anyag laboratóriumba küldése iránt intézkedni.

Az állomás feladatai

495. §

(1) A betegség hatóságilag az állomás felülvizsgálata után állapítható meg. A betegség a klinikai tünetek és a laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatok eredményeinek együttes figyelembevételével állapítható meg.

(2) Az állomás rendelkezik a leölés során keletkezett állati hulladékoknak a 42. § (3) bekezdésében foglaltak szerinti ártalmatlanításáról.

A forgalmi korlátozás szabályai

496. §

(1) A forgalmi korlátozás alá vont állományból állatot kivinni — ideértve az esetleges további vágóhídra történő szállításokat is —, vagy oda állatot bevinni tilos. Az ilyen állományokat más állományokkal összekeverni, más helyre áthelyezni ugyancsak tilos.

(2) A forgalmi korlátozás alá vont állományok teje a beteg és a betegsége gyanús állatok tejének kivételével korlátozás nélkül felhasználható.

(3) Ha a vizsgálatok a betegség fennállását kizárják, a forgalmi korlátozást a diagnosztikai vizsgálatok lezárásával egyidejűleg fel kell oldani.

A beteg, betegsége és a fertőzősége gyanús állatokkal való eljárás

497. §

(1) A betegség megállapítása esetén a kerületi főállatorvos az egész állomány leölését köteles elrendelni.

(2) A beteg, betegsége és fertőzősége gyanús állatokat vágóhídon kell leölni, majd felboncolni úgy, hogy közben a fejet és a gerincoszlopot megnyitni nem szabad. A boncolásról jegyzőkönyvet kell felvenni. A beteg és a betegsége gyanús állat tejét elásással kell megsemmisíteni.

(3) A betegség körjelzése érdekében vizsgálati anyagot (az egész állatot, vagy elhullott, leölt állatokból a fejet és a gerincoszlopot, ha körbonctani elváltozásokat találtak, az elváltozásokat mutató egyéb szerveket is), a boncolási jegyzőkönyvvel és a klinikai vizsgálat (ha volt ilyen) eredményeit is tartalmazó kísérőirat egy példányával együtt, a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe kell küldeni.

(4) A vágóhídon történt leölés során az állattal érintkezésbe kerülő személyeknek védőruházatot (gumicsizmát, köpenyt, gumikesztyűt és arcvédő maszkot) kell viselniük.

(5) Minden beteg és betegsége gyanús állatból származó anyagot, ideértve a diagnosztikai célra vett mintákat is, azok vizsgálata után elégetéssel, állatifehérje-feldolgozó üzemben való ártalmatlanná tétel útján kell megsemmisíteni. Az ilyen állatokból származó bármilyen anyag bármilyen felhasználása tilos.

(6) A leölés befejezése után a leölés helyét, a használt eszközöket és a védőruházatot is alaposan meg kell tisztítani, és szigorított módon fertőtleníteni kell.

A betegség megelőzésének általános szabályai

498. §

(1) Kérődzőkkel (ideértve a szarvasmarhát, a juhót, a kecskét, továbbá az állatkertben tartott és a vadon élő kérődzőket is), emlősökből származó bármilyen fehérje-kiegészítőt (húst és csontlisztet, valamint hasonló termékeket, kivéve a tejet és a tejport), hozamfokozó szereket, emlősökből származó anyagokat is tartalmazó moslékot stb. etetni tilos.

(2) Az idegrendszeri tüneteket mutató kérődzők agyvelejét minden esetben, a vágásra kerülő kiselejtezett kérődzők, továbbá egyéb okból elhullott háromévesnél idősebb szarvasmarhák és kétévesnél idősebb juhok agyvelejét monitoring rendszerben, meg kell vizsgálni.

(3) Az állati eredetű fehérje feldolgozására engedélyezett üzemekben csak olyan technológiát szabad alkalmazni, amely alkalmas a BSE kórokozójának a megsemmisítésére.

(4) Gyógyszeripari, gyógyászati vagy kozmetikai célokra szarvasmarhából vagy egyéb kérődzőkből származó termékeket, alapanyagokat csak olyan országokból szabad importálni, amelyek BSE-től mentesek. BSE-től mentesnek az az ország tekinthető, ahol a betegséget eddig még nem állapították meg, és a fertőző spongiform encefalopathiák körjelzésére nézve megfelelő felmérő, ellenőrző rendszer működik.

(5) Az egyéb állatfajokban előforduló fertőző spongiform encefalopathiák (scrapie, a nyérc fertőző encefalopathiája stb.) esetén a BSE-re vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni.

A SERTÉS SZAPORÍTÓ- ÉS LÉGZŐSZERVI TÜNETEGYÜTTESE (PRRS)

A beteg, betegsége gyanús, a fertőzőt és a fertőzősége gyanús, valamint a betegségtől (fertőzőségtől) mentes sertés meghatározása

499. §

(1) A sertés szaporító- és légzőszervi tünetegyüttesében (a továbbiakban: PRRS) beteg az a sertés,

a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak;

b) amelynek váladékaiból és/vagy szerveiből laboratóriumi vizsgálatokkal a PRRS vírust (a továbbiakban: PRRSV) izolálták;

c) amely a betegség tüneteit nem jellemzően vagy nem kifejezetten mutatja, esetleg tünetmentes, de belőle a betegség vírusát izolálták.

(2) A PRRS betegsége gyanús az a sertés, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, és a levá-

gása vagy elhullása után végzett boncolással vagy húsvizsgálattal is csak a betegségre gyanút keltő elváltozások állapíthatók meg.

(3) A PRRS vírusával fertőzöttnek kell tekinteni azt a sertést, melynek szerológiai és/vagy immunhisztokémiai vizsgálata pozitív.

(4) A PRRS fertőzöttségére gyanús az a betegség tüneteinek nem mutató sertés, amelynek

a) testváladékaiból vagy magzatából a vírus nem izolálható, és amely a szerológiai vizsgálat során ugyan negatív eredményt ad, de amelyet PRRS betegségben beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségére gyanús sertéssel közös légtérben tartottak, vagy ilyen sertésből származó ondóval fedezettettek, vagy az ilyen sertéssel kapcsolatba kerülhetett;

b) amelynek származási helye egyértelműen nem tisztázott.

(5) A PRRS-ben beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzöttségére gyanús sertést egyaránt fertőzőképesnek kell tekinteni.

(6) A PRRS betegségtől (fertőzöttségtől) mentesnek kell tekinteni azt a sertést, amely mentes környezetből (állományból) származik, mentes környezetben (telepen) tartják, valamint a harminc napnál nem régebbi szerológiai vizsgálata negatív.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

500. §

(1) Ha a jegyző a sertésnek PRRS betegségben történt megbetegedéséről, a betegségre gyanús állapotáról, a betegség vagy annak gyanúja mellett történt elhullásáról vagy levágásáról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül köteles a közös legeltetést megtiltani, ha a betegséget vagy annak gyanúját közösen legeltetett, de nem állandóan legelőn tartott állaton észlelték.

(2) A jegyző az (1) bekezdés alapján elrendelt legeltetési tilalom feloldásáról, a hatósági állatorvos rendelkezése alapján intézkedik.

A hatósági állatorvos feladatai

501. §

Ha a hatósági állatorvos a sertés PRRS megbetegedéséről, a betegség gyanújáról, sertés elhullásáról szerez tudomást, köteles

- a) a helyszínre kiszállni;
- b) helyi zárlatot elrendelni;
- c) kórhatározás céljából vizsgálati anyagot küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe;

d) a helyi zárlat fennállása alatt hetente legalább egy ízben ellenőrző klinikai vizsgálatokat végezni;

e) a helyi zárlatot az eset tisztázásáig, de legfeljebb negyven napig továbbra is fenntartani, ha a laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján a betegséget sem megállapítani, sem kizárni nem lehet.

A kerületi főállatorvos feladatai

502. §

A kerületi főállatorvos a 109. §-ban foglaltakon felül köteles:

a) a betegség vagy annak gyanúja, és a fertőzöttség gyanúja esetén a helyszínre kiszállni és a tett intézkedéseket felülvizsgálni;

b) községi zárlatot elrendelni;

c) a beteg, a betegségre gyanús és a fertőzöttségére gyanús állatokkal a 114—116. §-okban foglaltak szerint eljárni;

d) a betegség eredetére, elhurcolására vonatkozó vizsgálatot elindítani;

e) az állomás utasítására kellő számú állatorvost kirendelni.

Az állomás feladatai

503. §

Az állomás a 110. §-ban előírtakon felül köteles:

a) a fertőző anyag eredetének és elhurcolásának felderítésére irányuló vizsgálatot kiterjeszteni, és ehhez a kerületi főállatorvos útján, megfelelő számú állatorvos kirendeléséről gondoskodni;

b) a vizsgálat eredménye alapján javaslatot tenni a minisztériumnak, az esetleges védőoltások elrendeléséről;

c) rendelkezni az állomány PRRS mentes minősítésének visszavonásáról;

d) indokolt esetben védőkörzetet elrendelni;

e) a betegség leküzdését irányítani, valamint a betegség leküzdése érdekében fogatosított állategészségügyi rendszabályok megtartását a helyszínen folyamatosan ellenőrizni;

f) a beteg, betegségre gyanús és a fertőzött állatok levágásának körülményeiről intézkedni.

Védőoltás alkalmazása a betegség megállapítása esetén

504. §

A betegségnek nagylétszámú állományban történt megállapítása esetén a sertések védőoltása csak a minisztérium engedélye alapján, az állattartó költségére végezhető.

Helyi zárlat

505. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) zárlat alatt álló helyen elhullott vagy levágott sertéseket, a vetélt magzatokat vagy halva született malacokat és a magzatburkokat össze kell gyűjteni, és az állatorvosi vizsgálatig úgy kell megőrizni, hogy azokkal a sertések, rágcslók, húsevők vagy emberek ne érintkezhesenek, a vizsgálat után pedig azokat elföldeléssel, elégetéssel vagy állati hulladék feldolgozóba való szállítással kell ártalmatlanná tenni;

b) a helyi zárlat alatt álló hely bejáratánál a zárlat tényét jól látható, tartós, „PRRS betegség, jogosulatlan személyek belépése tilos” szövegű táblával vagy felirattal jelezni kell, ezenkívül kéz- és lábfertőtlenítésre alkalmas berendezést kell elhelyezni és használni;

c) a helyi zárlat alatt álló területre csak a tulajdonos, a gondozással megbízott személy(ek), továbbá az állategészségügyi hatóság alkalmazottai és az általuk kijelölt személy(ek) mehetnek be, megfelelő védőruházatban, amelyet az állatok tartózkodási helyének elhagyásakor le kell vetniük és a telepen kell hagyniuk, vagy megfelelő fertőtlenítés után magukkal vihetik.

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött sertés levágása

506. §

(1) A beteg, a betegségre gyanús és a fertőzött sertést — a kényszervágás esetét kivéve — levágni csak állatorvosi ellenőrzés mellett szabad. A kiszállításkor és a hullák, valamint a fogyasztásra alkalmatlan testrészek ártalmatlanná tételénél közreműködő személyeket, valamint a szállítás, levágás és ártalmatlanná tétel során használt eszközöket fertőtleníteni kell.

(2) A beteg, betegségre gyanús és fertőzött sertés húsát csak a 250. § (1) bekezdésében előírt hőkezelés után, az állomás által szabályozott körülmények között szabad forgalomba hozni. A fogyasztásra alkalmatlan részeket ártalmatlanná kell tenni.

(3) A fertőzöttségre gyanús sertés húsa és szervei korlátozás nélkül forgalomba hozhatók.

A zárlat enyhítése

507. §

A fertőzöttségre gyanús sertések a helyi zárlat alatt álló helyről, a hatósági állatorvos engedélyével

a) azonnali levágás, illetve

b) a betegség miatt szintén zárlat alatt álló hízóállományba való beállítás céljából elszállíthatók.

A betegség megszűntté nyilvánítása

508. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a lezárt helyen már nincs fogékony állat, és az előírt fertőtlenítéseket szigorított módon, két alkalommal, tizennégy napos időközzel végrehajtották.

(2) A helyi zárlatot fertőtlenítés nélkül fel kell oldani, ha a zárlat alá helyezett helyen csak fertőzöttségre gyanús sertést tartottak és nyolc hét eltelté alatt PRRS megbetegedés nem történt.

(3) A községi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a községben már egy hely sem áll helyi zárlat alatt és az utolsó beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús sertés elhullása, leölése, levágása vagy elszállítása óta negyven nap eltelt.

(4) A védőkörzetet meg kell szüntetni, ha a védőkörzetben már egy község sem áll községi zárlat alatt.

(5) A beteg és a betegségre gyanús állatok levágása, elhullása után azonnal fertőtleníteni kell:

a) a helyi zárlat alá vont helyeken az állatok tartási helyét és a fertőzöttnek tekinthető területrészeket;

b) a helyi zárlat alatt álló helyeken dolgozó személyeket, akik a sertéseket gondozták vagy ott megfordultak, továbbá a beteg és a betegségre gyanús sertések szállításánál, levágásánál, a hullák boncolásánál és ártalmatlanná tételénél közreműködtek.

*A minősítés előkészítése,
a sertésállományok minősítése**Nagylétszámú állatállományok minősítése*

509. §

(1) A PRRS betegség szempontjából egy éven belül még nem minősített nagylétszámú tenyészállományban tájékozódó szerológiai vizsgálatot kell végezni. A tájékozódó vizsgálatok során a tenyésztelepen lévő hús, — az állományt jellemző — három-négy hónapos malacok csoportját (esetenként valamennyi tenyészkan, valamint a tenyészokák tíz százalékát, de telepenként legfeljebb ötven tenyészállatot) kell egyidőben szerológiai próbával megvizsgálni.

(2) A vizsgált állományokat a szerológiai próbák eredménye alapján minősíteni kell:

a) azokban a tenyészállományokban, amelyekben a tájékozódó szerológiai vizsgálatok eredménye negatív, és a vetélt kocák és vetélt magzatok addigi legalább hat hónapos, folyamatos laboratóriumi vizsgálata is negatív eredményt adott, a minősítéshez szükséges kiegészítő vizsgálata-

tokat haladéktalanul (harminc napon belül) el kell végezni a (3) bekezdésben foglaltak szerint;

b) a tájékoztató és minősítő vizsgálatokat egyidőben is el lehet végezni;

c) azokat az állományokat, amelyekben a tájékoztató vizsgálatok eredménye pozitív, és/vagy a vetélt kocák szerológiai vizsgálata pozitív eredményt adott, az állományt a PRRS vírusával fertőzöttnek kell tekinteni és az állományt helyi zárlat alá kell vonni.

(3) A minősítő vizsgálat céljára tenyésztelepen, a hat hónapon belül tenyésztésbe vett tenészkocákból és valamennyi kanból egyidőben vért kell küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe.

(4) Az állomás köteles az állományokat a vizsgálat eredménye alapján az (5)—(7) bekezdés szerint besorolni és nyilvántartani.

(5) „PRRS fertőzött” minősítésű az az állomány, amelyben beteg, betegsége gyanús vagy fertőzött egyedek találhatók.

(6) A betegség megszűntté nyilvánításához a telepnek „felszámolási tervet” kell benyújtania a területileg illetékes állomáshoz. A tervnek tartalmaznia kell a járványvédelem tárgyi és személyi feltételeit, az állomány teljes felszámolási tervét. Az állomás a továbbiakban gondoskodik a védekezési vagy felszámolási terv végrehajtásának folyamatos ellenőrzéséről.

(7) „PRRS mentes” minősítésű az az állomány, amelyben az összes előírt szerológiai vizsgálat eredménye negatív. Ezeknek, valamint az állomás által előírt járványvédelmi feltételeknek megfelelő állomány a „PRRS mentes állomány” minősítési bizonyítványt kapja.

(8) Abban az újonnan kialakított állományban, amelyben valamennyi sertés igazoltan mentes állományból származik, és a karanténban végzett szerológiai vizsgálatok is negatív eredményt adtak, a mentes minősítés azonnal kiadható, ha megvannak a (6) bekezdésben foglalt járványvédelmi feltételek.

(9) Összefüggő területek mentesítése érdekében a hízó állományokra vonatkozó eljárás:

a) a tájékoztató vizsgálatok során a hízlaló telepen lévő, az állományt jellemző — harminc—negyven kilogrammos hízók tíz százalékát, de telepenként legfeljebb ötven hízót kell egyidőben szerológiai próbával megvizsgálni;

b) azokat a hízóállományokat, amelyekben a tájékoztató vizsgálatok eredménye negatív, a PRRS betegségtől mentesnek kell tekinteni, ha az állományt ellátó tenyésztelepek PRRS mentes státusszal rendelkeznek;

c) azokban a hízóállományokban, amelyekben a tájékoztató vizsgálatok eredménye negatív, de az őket ellátó tenészállomány(ok) PRRS státusza nem ismert, a minősítéshez a harminc—negyven kilogrammos hízók harminc százalékából (de telepenként maximum kétszáz állatból) további kiegészítő szerológiai vizsgálatot kell elvégezni harminc napon belül.

A mentesség ellenőrzése, a minősítés felfüggesztése, illetve visszavonása

510. §

(1) Minden, a betegsége klinikailag gyanút keltő esetben az 509. § szerint kell vizsgálati anyagot küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe, az észlelést követő huszonnégy órán belül.

(2) A beteg, betegsége gyanús és fertőzöttsége gyanús sertéseket el kell különíteni, és tartási helyüket haladéktalanul fertőtleníteni kell.

(3) Ha az előírt vizsgálatokkal a kórokozót kétséget kizáróan megállapítani nem lehet, akkor a betegsége vagy fertőzöttsége gyanús állat(ok) szerológiai vizsgálatát tíz—negyven nap múlva meg kell ismételni.

(4) A betegség vagy fertőzöttség gyanúja miatt elrendelt korlátozásokat meg kell szüntetni, ha a vizsgálatok során a második szerológiai vizsgálat eredménye is negatív. Ha a második szerológiai vizsgálat során kétes eredményű vérminta van, a vizsgálatokat hét nap múlva meg kell ismételni. Amennyiben ez a másodszor megismételt vérvizsgálat is negatív eredménnyel zárul, a korlátozásokat fel kell oldani.

(5) Az állomás — akár ismételt is — elrendelheti az állományok tenészállatának ellenőrző szerológiai vizsgálatát, ha

a) az előírt oktatási vizsgálatokat elmulasztották;

b) az ellenőrzések során olyan mulasztást vagy egyéb körülményt tapasztaltak, amely miatt az állomány közvetlen vagy közvetett fertőződését nem lehet kizárni;

c) az állományból származó állatok fertőzöttségének gyanúja felmerül.

(6) Az állomás évenként legalább egyszer köteles ellenőrizni a mentes telepek állományaira előírt személyi és tárgyi feltételeket, a vetélések, a halvaellések vizsgálatára vonatkozó előírások betartását, valamint a nyilvántartások vezetését.

(7) A mentes minősítésű állományokban évenként el kell végezni valamennyi tenészkocát és a tenészkocák első fialás utáni szerológiai vizsgálatát. Ennek a vizsgálatnak az eredményétől függően az adott állomány „PRRS mentes” minősítése további, legfeljebb egy évre meghosszabbítható, vagy a (8)—(9) bekezdésekben foglaltak alapján felfüggeszthető és/vagy visszavonható.

(8) A „PRRS mentes” minősítést fel kell függeszteni, ha

a) az (5) és (6) bekezdésekben foglaltak alapján indokolt, vagy

b) akár egy vérminta tisztázott szerológiai vizsgálatának eredménye pozitív.

(9) Ha a (7) bekezdés szerinti felfüggesztés időtartama alatt az arra okot adó körülmények nem szűntek meg, az állomány „PRRS mentes” minősítését vissza kell vonni.

(10) A sertésállományok minősítését, a mentesség ellenőrzését szolgáló vérvizsgálatok költsége az állattartót terheli.

A kislétszámú állatállomány minősítése

511. §

(1) PRRS-sel fertőzöttnek azt az udvart vagy tanyát kell minősíteni, amelyben a betegség klinikai tünetekben megnyilvánuló formában előfordult, és/vagy amelyben szerológiai vagy immunhisztokémiai vizsgálattal akár csak egy pozitív sertést is találtak.

(2) A PRRS-től mentesnek azt az udvart vagy tanyát lehet minősíteni, amelyben az egyidejűleg ott tartott valamennyi tenyészsértés egyidejű szerológiai vizsgálata negatív eredményre vezetett, a tenyészsértéseket igazoltan mentes tenyészkanal vagy ondójával fedeztették, és az udvarban vagy tanyán ezek leszármazottain kívül más sertés nem tartózkodik (tartózkodott).

(3) A mentességet a hatósági állatorvos állapítja meg, és igazolja, ha a mentesség fenntartásához szükséges járványvédelmi előírásoknak az állat (állomány) tulajdonosa eleget tett.

(4) Az állomány ellenőrzésére, a minősítés felfüggesztésére, illetve visszavonására vonatkozóan az 510. § (1)–(9) bekezdéseiben foglalt rendelkezések az irányadók.

A községek, városok, kerületek és megyék sertésállományának minősítése a PRRS szempontjából

512. §

(1) A PRRS-től mentesnek annak a községnek, városnak, kerületnek és megyének a sertésállományát lehet minősíteni, amelyben valamennyi nagylétszámú telep és kislétszámú udvar és tanya állománya mentes.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mentességet az állomás állapítja meg és igazolja: „A .. számú sertés PRRS mentes állományból, mentes községből (városból, kerületből, megyéből) származik” (az adott város, kerület, megye megnevezésével).

(3) A mentesség ellenőrzésére, a minősítés felfüggesztésére, illetve visszavonására vonatkozóan az 510. § (1)–(9) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók. A területi mentes minősítést már egy állomány kedvezőtlen megítélése esetén is fel kell függeszteni vagy vissza kell vonni mindaddig, amíg az (1) bekezdésben foglaltak ismételtelen nem érvényesülnek.

*Korlátozások
a betegség megszűntté nyilvánítása után*

513. §

A betegség miatt helyi zárlat alá vett helyekre, az összes sertés eltávolítását és a vérfertőtlenítést követő negyven napig (négy héttel a második fertőtlenítés után) nem vihe-

tő be a sertés. A sertéstartó telepet vagy udvart a betelepítés előtt, állatorvosi ellenőrzés mellett, szigorított módon ismét fertőtleníteni kell.

BRUCELLÓZIS

A beteg, a betegségre gyanús, a fertőzött és a fertőzöttségre gyanús, valamint a betegségtől mentes állat meghatározása

514. §

(1) Brucellózisban beteg az az állat,

a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, és amelynek szerveiben vagy a magzatban és annak burkain a brucellózisra jellemző kórbonctani elváltozások állapíthatók meg, vagy

b) amelynek váladékaiból, illetve a magzatburkából és/vagy magzatának szerveiből a brucella baktériumokat kimutatták.

(2) Brucellózisban betegnek kell tekinteni azt a betegségre gyanús állatot is, amelyen az elvégzett immundiagnosztikai vagy bakteriológiai vizsgálat pozitív eredményre vezetett.

(3) Betegségre gyanús az az állat,

a) amelyen a betegség tünetei mutatkoznak, és a kiegészítő vizsgálatokkal a betegség brucellás eredetét még nem zárták ki;

b) amely a betegség egyes tüneteit mutatja ugyan, de a testváladékaiban, a magzatburkon és a magzatban a brucellózisra jellemző elváltozásokat határozottan megállapítani és a kórokozóját kimutatni nem lehet.

(4) Brucellózissal fertőzött az az állat, amelyen a betegségre gyanút keltő tünetek nem mutatkoznak, de az immundiagnosztikai (vér-, tej-, ondó-) vizsgálatok valamelyike pozitív eredményre vezetett.

(5) Brucellózis fertőzöttségére gyanús — az esetleg elvégzett immundiagnosztikai vizsgálat negatív eredményre való tekintet nélkül — az az állat,

a) amelyet brucellózisban beteg, betegségre gyanús vagy fertőzött állattal együtt tartottak,

b) amely brucellózissal fertőzött vagy brucellózis szempontjából ismeretlen állományból származik.

(6) Brucellózistól mentes az az állat, amely a betegségtől mentes állományból származik, ilyen környezetben nevelték fel, és ellése vagy a tenyészérettség elérése utáni immundiagnosztikai vizsgálatai is negatív eredményre vezettek.

(7) Brucellózistól mentesnek kell tekinteni, azt a brucellózistól mentes kislétszámú állományból legkésőbb harminc napos koráig felvásárolt nőivarú szarvasmarhát is, amely a gyűjtőtelepen tenyésztérett korában végzett vizsgálat alkalmával, valamennyi társával együtt negatív vérvizsgálati eredményt adott.

A fertőzött, a mentesítés alatt álló és a betegségtől mentes nagylétszámú állomány meghatározása

515. §

(1) Brucellózissal fertőzött az a nagylétszámú állomány (telep), amelyben brucellózisban beteg vagy az állomány egy százalékát meghaladó számú szeropozitív egyed található.

(2) Brucellózistól mentes az a legalább ötven darabnál nagyobb létszámú állomány, amelyben a betegség klinikai tünetei legalább két év óta nem fordultak elő, az esetleges vetélések és koraelések laboratóriumi kivizsgálása (magzat, magzatburok, anyaállat vére minden esetben negatív eredménnyel járt, továbbá az ott lévő összes felnőtt (tenyészerett) állat szerológiai minősítő és ellenőrző vizsgálatai alkalmával nem találtak egynél, illetve egy százalékánál több pozitív egyedet és a fertőzött állatokat azonnal eltávolították.

(3) A mentességet az állomás állapítja meg és igazolja.

A fertőzött és a betegségtől mentes kislétszámú udvar meghatározása

516. §

(1) Brucellózissal fertőzött az a kistermelői udvar, amelyben beteg vagy fertőzött állat található.

(2) Brucellózistól mentes az a kislétszámú állomány, amelyben két éve a betegség semmilyen jelét nem észlelték, az összes felnőtt (tenyészerett) állat egyszerre végzett szerológiai vizsgálatának eredménye negatív.

(3) A mentességet a hatósági állatorvos állapítja meg és igazolja.

A termékenyítés, fedeztetés, betelepítés szabályai

517. §

(1) A szarvasmarha-, sertés- és juhállományokban elsősorban mesterséges termékenyítést kell alkalmazni. Tehenek és kocák természetes fedeztetésére kizárólag gümőkórtól és brucellózistól mentes állományok esetében adhat engedélyt a kerületi főállatorvos.

(2) A legelőre járó nőivarú szarvasmarhák közé hat hónaposnál idősebb bikát, illetve sertések közé öt hónaposnál idősebb kant hajtani tilos.

(3) Brucellózistól mentes állományba vagy udvarba kizárólag brucellózistól mentes állományból származó állatok vihetők be. Új (vagy üres) telepet kizárólag brucellózistól is mentes szarvasmarhakkal vagy sertésekkel szabad betelepíteni.

(4) Külföldről továbbtartásra, tenyésztésre behozott foreign háziállatot végleges tartási helyére történő szállí-

tása előtt, a kerületi főállatorvos által elfogadott helyen, elkülönítőben kell tartani legalább harminc napig, és ez alatt huszonegy napi időközzel, két ízben vérvizsgálat alá kell vonni. Vemhes nőivarú állat elkülönítése csak akkor szüntethető meg, ha az összes behozott állat megellett, fialt és az ellést, fialást követően legkorábban tizennégy nap múlva elvégzett ellenőrző vérvizsgálat eredménye is negatív volt, amit az utolsóknak ellő állat negatív vizsgálati eredményének birtokában, huszonegy nap elteltével, az egész állomány ismételt vérvizsgálatának negatív eredményével is meg kell erősíteni.

(5) Vágóállat behozatala esetén a behozatali feltételek előírásai szerint kell eljárni.

A hatósági állatorvos feladata

518. §

(1) A hatósági állatorvosnak el kell látni a 107—108. §-okban előírtakat.

(2) A hatósági állatorvos a betegség gyanújának megállapítása esetén köteles:

- a) az elkülönítést és a forgalmi korlátozást elrendelni;
- b) a betegségre gyanús állattól a szerológiai és bakteriológiai vizsgálatok elvégzése céljából vizsgálati anyagot venni, és azt az állategészségügyi intézetbe küldeni;
- c) a betegségről vagy annak gyanújáról — a beteg vagy a betegségre gyanús állat leírásának, tulajdonosa nevének és címének közlésével — a közszégyen- és állatgondozót (inszeminátort), a betegség megállapításáról a háziorvost is értesíteni.

A beteg sertéssel és szarvasmarhával való eljárás

519. §

(1) A beteg hímivarú állatot hatósági állatorvos rendelkezésére haladéktalanul ivartalanítani kell és levágásáig forgalmi korlátozás alatt kell tartani, vagy öt napon belül le kell vágni.

(2) A beteg nőivarú állatot termékenyítési (fedeztetési) tilalom és forgalmi korlátozás alatt kell tartani és a vetélést vagy a heveny lázas tünetek megszűnését követő tizenöt napon belül le kell vágni.

A betegségre gyanús sertéssel és szarvasmarhával való eljárás

520. §

(1) A betegségre gyanús állatot forgalmi korlátozás mellett vérvizsgálat és bakteriológiai vizsgálat alá kell vonni.

(2) Ha a bakteriológiai vizsgálatot nem lehetett végrehajtani, vagy az negatív eredményre vezetett, a szerológiai vizsgálatok eredményétől függően

a) az első szerológiai (vér-, tej- vagy ondó-) vizsgálatok valamelyikének pozitív eredménye esetén az állatot betegnek kell tekinteni és az 519. § szerint kell eljárni;

b) az első szerológiai vizsgálat negatív vagy kétes eredménye esetén huszonegy napi időközszel, két ízben újabb szerológiai vizsgálatot kell végezni; és

c) a második vagy harmadik szerológiai vizsgálat valamelyikének pozitív vagy kétes eredménye esetén az állatot betegnek kell tekinteni és az 519. § szerint kell eljárni;

d) a második és harmadik szerológiai vizsgálat negatív eredménye esetén a forgalmi korlátozást fel kell oldani.

A pároztatás tilalma

521. §

(1) A beteg, a betegségre gyanús, valamint az ondóvizsgálat eredménye szerint fertőzött bikát és kant „keresésre”, pároztatásra vagy mesterséges termékenyítésre nem szabad használni.

(2) Beteg és fertőzött nőivarú állatot pároztatni (termékenyíteni) tilos.

(3) A betegségre gyanús nőivarú állat az 520. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatok kedvező eredménye után pároztatható.

(4) A kislétszámú állományban lévő beteg, betegségre gyanús és fertőzött nőivarú állatot pároztatni vagy mesterségesen termékenyíteni tilos.

A forgalmi korlátozás szabályai

522. §

(1) A beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzősége gyanús állatot elkülönítési helyéről kivinni csak azonnali levágás céljából vagy a (2)—(3) bekezdés szerinti kivétellel szabad.

(2) A betegségre és fertőzősége gyanús állat, a gyanúnak az 520. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti kizárása után fogékony állatok közé vihető és közös legelőre hajtható, ha a betegség vagy a fertőzőség gyanújának megállapításakor nem fertőzött állományban tartották.

(3) Beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzősége gyanús állatot közös legelőre hajtani tilos. A beteg, betegségre gyanús állatot vágóállatként kell értékesíteni. A fertőzött, illetve fertőzősége gyanús vemhes nőivarú állatokat lelélsükig el kell különíteni.

A bakteriológiai és immundiagnosztikai eljárások alkalmazásának szabályai

523. §

A betegség, illetve fertőzőség megállapítása érdekében a vér, tejelő állatoknál a tej, hímivarú állatoknál az ondó szerológiai vizsgálatát is el kell végezni. Ezekkel egyidőben nőivarú állatok esetében a magzat és a magzatburok, hím állat esetében az ondó bakteriológiai vizsgálatát szintén el kell végezni. Ha a vizsgálatok eredménye negatív, a szerológiai vizsgálatokat huszonegy naponként, legalább két ízben meg kell ismételni, s ezek eredményétől függően az 520. és 521. §-ok szerint kell eljárni.

A szarvasmarha-állományok ellenőrzésének szabályai

524. §

(1) Az állomás köteles a szarvasmarha-állományokat a brucellás fertőzőség szempontjából ellenőrzés alatt tartani és minősíteni.

(2) A mentességet elsősorban a rendellenes ellések, vetélések és holtellések intézeti vizsgálatával kell ellenőrizni. Az ötvennél nagyobb létszámú tehenészetekben évente a tehenek tíz százalékát ellésük után szerológiai ellenőrzés alá kell vonni. Az ellenőrző szerológiai vizsgálatok állományszintre való kiterjesztésének szükségességét a kerületi főállatorvos állapítja meg és rendeli el.

(3) A kislétszámú állományok szerológiai vizsgálata háromévenként, a leukózis mentesség vizsgálatával egyidejűleg történik.

A sertésállományok minősítésének és ellenőrzésének szabályai

525. §

(1) Az állomás köteles a sertésállományokat a brucellás fertőzőség szempontjából minősíteni és ellenőrzés alatt tartani. Kislétszámú állományok minősítését a hatósági állatorvos végzi.

(2) A minősítő vizsgálat céljára valamennyi kocából a fialás után kettő—hat héten belül, valamennyi kanból egyidőben — az utolsó koca fialását követően — vért kell küldeni az állategészségügyi intézetbe.

(3) Mentés az az állomány, amelyben a brucellózis klinikai tünetei nem fordultak elő, a vetélések, halva ellések és koraellések laboratóriumi vizsgálata a brucellózis szempontjából minden esetben negatív eredménnyel járt, és amelyben a fialás utáni szerológiai vizsgálatok során száz kocánál kisebb létszám esetén legfeljebb egy, száz kocás vagy annál nagyobb állomány esetén pedig legfeljebb egy százalék szerológiai pozitív állatot találtak, és ezeket az

állományból azonnal eltávolították, s a harminc nap múlva megismételt állományvizsgálat negatív eredményű volt, és amelynek tartási helyén az állomás által meghatározott személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

(4) Abban az újonnan kialakított állományban, amelyben valamennyi sertés igazoltan mentes állományból származik, vagy ilyenek a szaporulata, és ahol az üzem rendelkezik a mentes minősítéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, a (2) bekezdés szerinti minősítő vizsgálatok negatív eredményét követően azonnal mentes minősítés adható.

(5) Fertőzött az az állomány, amelyben beteg vagy fertőzött állatok vannak.

(6) Minden, a betegségre klinikailag gyanút keltő esetben az 520. § szerint kell vizsgálati anyagot küldeni az állategészségügyi intézetbe.

(7) A mentes tenyészetekben félévenként el kell végezni valamennyi tenyészkannak, valamint évenként a leellett tenyészkocák tíz-tíz százalékanak, a fialást követő kettő—hat hét között történő ellenőrző szerológiai vizsgálatát.

(8) A (6) bekezdésben foglalt gyanús eset kivizsgálását és az ellenőrző vizsgálatokat a kerületi főállatorvos felügyeli.

(9) A mentes minősítést fel kell függeszteni legfeljebb egy évre, ha

- a) a személyi és tárgyi feltételek kedvezőtlenül alakultak;
- b) az oktani vizsgálatokat elmulasztják;
- c) az ellenőrzések során tapasztaltak alapján ez indokolt.

(10) A mentes minősítést vissza kell vonni, ha

- a) klinikai megbetegedés, bármiféle vizsgálat eredménye, továbbá pozitív laboratóriumi lelet brucellák jelenlétére utal;
- b) a felfüggesztés ideje alatt végzett vizsgálatok eredménye alapján indokolt;
- c) a személyi és tárgyi feltételek tartósan kedvezőtlenül alakultak.

(11) Tenyészállatot forgalmazni — nagy- és kislétszámú állományok esetén — csak mentes állományokból lehet.

*Az elvetélt magzat, továbbá a magzatburok
ártalmatlanná tétele*

526. §

A brucellózissal fertőzött állományban elvetélt magzatot, továbbá az ezekből és a normális ellésekből származó magzatburokokat és érett magzatokat — ha nem küldték intézeti vizsgálatra — a hullával azonos módon, elásással, elégetéssel vagy fehérjefeldolgozó útján kell ártalmatlanná tenni, az általuk beszennyezett területet pedig haladéktalanul fertőtleníteni kell.

A tej felhasználásának korlátozása

527. §

(1) A beteg és a betegségre gyanús állat tejét forgalomba hozni tilos. A tej csak helyben és felforralás után, csak állatok etetésére használható fel.

(2) A fertőzött és a fertőzöttségre gyanús állat vagy ilyen állatot magába foglaló állomány teje a fogyasztónak közvetlenül nem adható el, és abból nem adható ki illetmény-tej sem. Az ilyen tejet feldolgozó üzembe kell szállítani és a forgalomba hozatala előtt hőkezelti kell.

A betegség megszűntté nyilvánítása

528. §

(1) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a községben már nincs beteg állat, illetve a beteg hímvárú állatokat ivartalanították.

(2) A betegség tartama alatt minden ellés után fertőtleníteni kell azt az ólat, illetve kutricát, amelyben az ellés történt.

(3) A beteg és a betegségre gyanús állatok tartási helyét a szükséghez képest, de legalább háromnaponként, a forgalmi korlátozás feloldása, illetve az állatok elszállítása után pedig azonnal fertőtleníteni kell.

(4) A fertőtlenítést szigorított módon kell végezni.

Eljárás a juhok és kecskék brucellózisa esetén

529. §

(1) Brucella abortus esetén, betegségnek vagy betegség gyanújának, illetve fertőzöttségnek vagy fertőzöttség gyanújának megállapításakor, ugyanúgy kell eljárni, mint a szarvasmarha brucellózis esetén.

(2) Brucella melitensis-fertőzöttség megállapítása esetén az állományt helyi zárlat alá kell helyezni. Az érintett állománnyal a Tv. 18. §-a szerint kell eljárni.

Eljárás a lovak brucellózisa esetén

530. §

A beteg lovat a betegség klinikai tüneteinek megszűnéseig forgalmi korlátozás alatt kell tartani. A forgalmi korlátozás ideje alatt a lovat elkülönítési helyéről kivinni nem szabad. A betegségből gyógyult ló nagylétszámú szarvasmarha-, sertés-, juh- és kecsketenyésztő telepre nem engedhető be.

Eljárás kutya brucellózisa esetén

531. §

(1) Amennyiben a kutya *Brucella canis* fertőzöttségét megállapították, forgalmi korlátozást kell elrendelni. A klinikai tünetekkel és laboratóriumi vizsgálatokkal együttesen fel kell deríteni a fertőzöttség tényét, a fertőzött állományból állatot kivinni tilos.

(2) A fertőzött állomány a tulajdonos kérésére felszámolható, vagy a hatósági állatorvos irányításával mentesíthető.

(3) A forgalmi korlátozás akkor oldható fel, ha

- a) az állományt felszámolták;
- b) a fertőtlenítés megtörtént;
- c) a mentesítés megtörtént.

(4) Mentés az állomány, amelyben

a) kutya brucellózis klinikai tünetei a minősítést megelőző fél éven belül nem jelentkeztek, továbbá

b) három hónapos időközzel, kétszer elvégzett bakteriológiai, szerológiai vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak.

Közegészségügyi szabályok

532. §

(1) A hatósági állatorvos köteles közölni a beteg, betegségre gyanús, valamint a fertőzött és a fertőzöttségre gyanús állat gondozójával vagy tulajdonosával, hogy az ilyen állat ellésénél, elvetésénél vagy gyógykezelésénél való vigyázatlan közreműködés, továbbá az ilyen állat nyers tejének és tejtermékeinek fogyasztása, valamint az ilyen állat boncolása vagy levágása az emberre is veszélyes. Az ilyen állatokkal foglalkozókat ki kell oktatni a megfelelő személyi higiénia betartásának jelentőségére, beleértve a távozáskor elengedhetetlen fertőtlenítő kézmosást is.

(2) Levágás esetén az állat beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állapotáról értesíteni kell a vágóhídi állatorvost.

(3) A beteg, a betegségre gyanús és a fertőzött állat ápolására, gyógykezelésére vagy hullájának boncolására nem szabad olyan személyt igénybe venni, akinek keze vagy más fedetlen testrésze sérült.

(4) Ha az állomás az egészségügyi szolgálattól embernek brucellás eredetű megbetegedéséről vagy fertőzöttségéről kap értesítést, köteles az esetet a kerületi főállatorvossal kivizsgáltatni. Állatok brucellás megbetegedéséről az állomás az ÁNTSZ területileg illetékes intézetét értesíti.

(5) Brucellózissal fertőzött telepen, udvarban ebet, macskát szabadon tartani tilos. Az őrző-védő ebet a fertőző anyagtól izoláltan, kötve kell tartani, a macskát, valamint a vetélt, halva ellett magzattal, magzatburokkal érintkezett ebet le kell ölni.

KACSAPESTIS

(a kacsák vírusos bélgyulladás, Duck plaque)

Beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús baromfi és állomány meghatározása

533. §

(1) Kacsapestisben beteg az a fogékony víziszárnyas, amelyen

- a) a betegségre jellemző tünetek megfigyelhetők, vagy az elhullott, leölt vagy levágott állatban a kacsapestisre jellemző kórbonctani elváltozások megtalálhatók, és/vagy
- b) a laboratóriumi módszerekkel a betegséget megállapították.

(2) Betegnek kell tekinteni azt az állatot is, amelynek váladékából vagy szerveiből (tojásaiból) a kacsapestis vad-vírusát mutatták ki.

(3) Kacsapestisre gyanús az a fogékony víziszárnyas, amelyen

a) a kacsapestisre gyanút keltő klinikai tünetek észlelhetők, vagy

b) az elhullott, leölt vagy levágott állatban a kacsapestisre gyanút keltő kórbonctani elváltozások megtalálhatók, de a betegséget biztosan, laboratóriumi módszerrel sem lehet megállapítani.

(4) Fertőzöttnek kell tekinteni azt az állományt, amelyben beteg egyedeket találtak.

(5) A fertőzöttségre gyanúsaknak kell tekinteni azt az állományt,

a) amely harminc napon belül beteg vagy betegségre gyanús állattal vagy állománnyal érintkezett, ilyenekkel együtt (egy törendszerben) tartották, vagy

b) a vérvizsgálattal kimutatott ellenanyagok mennyiségét állategészségügyi intézet vadvírus fertőzöttségre gyanúsaknak minősíti.

A fertőződés megelőzésének általános szabályai

534. §

(1) A tenyészállomány legalább a tojászezon előtti két héttől természetes vízre ne kerüljön.

(2) A korábban fertőzött tavakra legalább két évig fogékony állományt kihelyezni nem szabad; kivéve — előzetes immunizálás után — a pecsenyekacsákat.

(3) A tenyész- és pecsenyekacsa állományt elkülönítve kell nevelni.

(4) A tenyészállomány gondozói saját udvarukban nem tarthatnak vízibaromfit.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

535. §

- (1) El kell látni a 107—110. §-okban előírtakat.
 (2) A betegség hatóságilag csak a kerületi főállatorvos felülvizsgálata után állapítható meg.

Helyi zárlat

536. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

- a) a helyi zárlat térbeli kiterjedését a betegség súlyossága, a tartási hely (tó, tórendszer, víztároló, folyóvíz) fekvése és nagysága szerint kell meghatározni;
 b) a betegségnek vagy gyanújának megállapításakor az érintett állomány immunizálását a járványtani helyzettől (klinikai képtől, betegség okozta kártétel nagyságától stb.) függően az állomás rendeli el. A veszélyeztetett, fogékony állomány immunizálásáról — esetenkénti elbírálás alapján — az állomás dönt;
 c) a zárlat tartama alatt elhullott állatokat össze kell gyűjteni és ártalmatlanná kell tenni.

A zárlat enyhítése

537. §

- (1) A zárlat alól, nem fogékony állatok elszállítására felmentés adható.
 (2) A betegségen átesett állományt
 a) a tenyésztésből ki kell vonni, ha ez nem történik meg,
 b) a klinikailag egészséges és vakcinázott, vagy e betegséget átvészelt törzsállománytól, a vakcinázást vagy az utolsó elhullást követő négy hét múlva gyűjtött tojások, az állomás egyedi engedélyével és hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett, hatékony fertőtlenítőszerrel történő fertőtlenítés és azonosító jellel való megjelölésük után keltetésre kerülhetnek. A keltetőben más helyről származó kacsa-tojást vagy egyéb fogékony madárfajok tojásait a fertőzött állománytól származókkal együtt keltetni tilos. A tojásokat kétszer lámpázni kell, és az elhalt embriókat tartalmazó tojásokat el kell távolítani. A keltetői hulladékot a kórokozó széthurcolásának megakadályozása érdekében ártalmatlanná kell tenni. A kikelt naposállatokat a levágásig izoláltan kell felnevelni.
 (3) A fertőzött és fertőzöttségre gyanús állomány — a klinikai tüneteket mutató állatok kivételével — azonnali levágás céljából vágóhídra szállítható. A szállítási engedélyt az állomás adja. A feldolgozó helyet és a szállító járműveket szigorított módon fertőtleníteni kell.

(4) A zsigerek és a tőkehús csak hőkezelt készítménybe feldolgozva kerülhetnek forgalomba, az egyéb részeket ártalmatlanná kell tenni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

538. §

- (1) A helyi zárlatot fel kell oldani a kacsapestis ellen elvégzett vakcinázást követő harminc nap múlva, ha
 a) az állományban a betegség klinikai tüneteit mutató egyedek nincsenek;
 b) a betegség klinikai tüneteit mutató állatok száma egy százalék alatt volt, ezeket kiirtották, és a kiirtástól számított további harminc nap alatt újabb megbetegedés nem volt.
 (2) Ha az állományt nem immunizálták, a zárlat a kacsapestis következtében történt utolsó elhullástól számított harminc nap elmúltával oldható fel.
 (3) Az átvészelt állományt továbbtenyésztésre elszállítani nem szabad.
 (4) A betegség megszűnése vagy az állatok levágásra történt elszállítása után a telep száraz részén előzetes takarítás után, hatékony fertőtlenítőszerrel, szigorított módon végrehajtott fertőtlenítést kell végezni. A korábban helyi zárlat alatt álló tóra csak a helyi zárlat feloldása után harminc nappal, és csak előzetesen immunizált állományt ajánlott kihelyezni.

AUJESZKY-FÉLE BETEGSÉG
 (Pseudorabies, Aujeszky's disease)

A beteg, betegségre gyanús, a fertőzött és a fertőzöttségre gyanús, valamint a betegségtől (fertőzöttségtől) mentes sertés meghatározása

539. §

- (1) Aujeszky-féle betegségben beteg az a sertés,
 a) amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak;
 b) amelynek elhullása, leölése, illetőleg levágása után, a boncolás, a húsvizsgálat során a betegségre jellemző elváltozások állapíthatók meg.
 (2) Aujeszky-féle betegségben betegnek kell tekinteni azt a betegségre gyanús sertést is, amely a betegség tüneteit vagy kórbonctani elváltozásait nem jellemzően vagy nem kifejezetten mutatja, de belőle vagy magzatából a betegség vírusát kimutatták.
 (3) Aujeszky-féle betegségre gyanús az a sertés, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, és a levágása vagy elhullása után végzett boncolással vagy húsvizsgálattal is csak a betegségre gyanút keltő elváltozások állapíthatók meg.

(4) Az Aujeszky-féle betegség vírusával fertőzöttnek kell tekinteni azt a tünetmentes sertést,

a) amelyből a betegség vírusát kimutatták;

b) azt a — nem vakcinázott — sertést, amelynek bármelyik szerológiai módszerrel végzett vizsgálata pozitív eredményű;

c) azt a vakcinázott sertést, amelynek gI ELISA vizsgálata pozitív eredményű.

(5) Aujeszky-féle betegség fertőzőtségére gyanús az a sertés,

a) amelynek a szerológiai vizsgálata VN és/vagy gI ELISA próbával negatív eredményt ad, de amelyet Aujeszky-féle betegségben beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzőtségre gyanús sertéssel közös légtérben tartottak, vagy ilyen sertésből származó ondóval termékenyítettek;

b) amelyik olyan állományból származik, amelyet az Aujeszky-féle betegség szempontjából nem minősítettek.

(6) Az Aujeszky-féle betegségben beteg, betegségre gyanús, fertőzött és fertőzőtségre gyanús sertést egyaránt fertőzőképesnek kell tekinteni.

(7) Az Aujeszky-féle betegségtől (fertőzőtségtől) mentesnek kell tekinteni azt a sertést, amely

a) mentes környezetből (állományból) származik, mentes környezetben (telepen) tartják, valamint bármelyik előírt szerológiai vizsgálata — szükség esetén megismételten is — negatív eredményű, vagy

b) olyan mentes állományból származik és/vagy olyan mentes környezetben tartják, amelyben gI negatív vakcinát használtak ugyan, de az állomány — szükség esetén megismételt — szerológiai vizsgálata során ellenanyagot nem mutattak ki.

A minősítés előkészítése, a sertésállományok minősítése

540. §

(1) Abban a nagylétszámú tenyészállományban, amelyet Aujeszky-féle betegség szempontjából egy éven belül még nem minősítettek, — az állomás előírása szerint — kötelezően, tájékoztató vizsgálatot kell végezni;

a) a tájékoztató vizsgálatok során a tenyésztelepen levő valamennyi tenyészkant, valamint a tenyészkocák húsz százalékát, de telepenként legfeljebb száz tenyészállatot kell egyidőben szerológiai próbával megvizsgálni;

b) ha az állományt már vakcinázták, kizárólag gI ELISA próba alkalmazható. Ha az állományt nem vakcinázták, VN vagy ELISA próba is alkalmazható (ezek pozitivitása esetén a gI vizsgálatokat is el kell végezni, és a minősítés alapján ezekben az esetekben a gI ELISA vizsgálatok képezik);

c) ha az állomás indokoltnak tartja, elrendelheti az adott hízótelepek vizsgálatát is. Ilyen esetekben a hízlálótelepen lévő hetven—nyolcvan kilogrammos hízők húsz százalékát, de telepenként legfeljebb száz hízót kell egyidőben szerológiai próbával megvizsgálni.

(2) A vizsgált állományokat a szerológiai próbák eredménye alapján az állomás minősíti;

a) azokban az állományokban, amelyekben a tájékoztató vizsgálatok eredménye negatív, fél éven belül el kell végezni a minősítő vizsgálatokat;

b) azokban az állományokban, amelyekben a tájékoztató vizsgálatok eredménye pozitív, haladéktalanul hatékony mentesítési programot kell készíteni és — az állomás jóváhagyása után — bevezetni.

(3) A minősítő vizsgálat céljára valamennyi kocából, a fialás után kettő—hat héten belül, és az utolsó koca ellését követően valamennyi kanból, egy időben, vért kell küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe.

(4) Az állomás köteles az állományokat a vizsgálat eredménye alapján az (5)—(6) bekezdés szerint minősíteni és nyilvántartani, valamint az erről szóló igazolást kiállítani.

(5) „C” minősítésű az az állomány, amelyben gI pozitív egyedet találtak.

(6) „A” minősítésű az az állomány, amelyben az összes tenyészkan és fialt tenyészkoça gI negatív (a VN próba negatív eredménye egyben gI negativitásnak tekintendő).

(7) A mentesítés módszerétől függetlenül, legkorábban egy év múlva kap mentes „M” minősítést az az „A” minősítésű állomány, amely a (3) bekezdés szerint megismételt szerológiai, valamint a mentesítési tervben rögzített egyéb előírások alapján megfelelt az „A” minősítés feltételeinek, és amelynek tartási helyén az állomás által előírt személyi és tárgyi feltételek (járványvédelmi előírások) biztosítottak. A VN és ELISA próbával negatív eredményt adó állomány az „Aujeszky-féle betegségtől mentes szeronegatív állomány” minősítési bizonyítványt kapja.

(8) Mentés „M” minősítést kap az az állomány is, amelyiket gI negatív vakcina használatával mentesítettek, és megfelel a (6)—(7) bekezdésben leírt feltételeknek. A gI negatív vakcina használatával mentesített állomány az „Aujeszky-féle betegségtől mentes, vakcinázott állomány” minősítést kapja mindaddig, amíg az állományban vakcinázott sertés van, de megfelel a (6)—(7) és (12) bekezdésben foglalt feltételeknek.

(9) A nagylétszámú sertéslepek és a velük kapcsolatban álló kislétszámú udvarok állományait csak összességükben lehet minősíteni. Az állományból kiemelt egyes csoportok vagy sertések nem minősíthetők az állomány egészétől függetlenül.

(10) Ugyanazon tulajdonos önállóan üzemelő sertéslepeinek állományai más-más kategóriába is besorolhatók. Ha azonban az ilyen eltérő kategóriába besorolt üzemegységek között a fertőzés átvitelének veszélyével járó kapcsolat van, a telepeket a velük kapcsolatban álló alacsonyabb minősítésű telep csoportjába kell sorolni.

(11) Abban az újonnan kialakított állományban, amelyben valamennyi sertés igazoltan mentes állományból származik, és a karanténban végzett szerológiai vizsgálatok is gI negatív eredményt adtak, valamint az előírt járványvédelmi feltételeknek megfelelt, a mentes minősítés azonnal kiadható.

(12) Indokolt esetben a mentes állományok gI negatív vakcinával történő rendszeres oltását az állomás engedélyezheti, az újrafertőződés kockázatának csökkentése érdekében. Mivel vakcinázott állományokban az újrafertőződés várhatóan nem jár majd klinikai tünetekkel, a telep járványvédelmének tárgyi és személyi feltételeit különös figyelemmel kell meghatározni. Ezekben az állományokban a mentes státusz elismerése kizárólag valamennyi tenyészállatra vonatkozó gI negatív eredményhez és a (6) bekezdésben foglalt feltételekhez kötött. A mentes státuszt igazoló okiraton fel kell tüntetni, hogy az állomány folyamatos védőoltásban részesül gI negatív vakcinával, és ezt a telep az állateladások során köteles a vevő tudomására hozni. A vakcinázott, mentes állományok szerológiai vizsgálata kizárólag gI ELISA próbával végezhető.

(13) Az Aujeszky-féle betegségtől való országos mentesítési program, a területi elv figyelembevételével rendelkezik azokról a körülményekről, amely esetekben az állomás megtilthatja a mentes állományok vakcinázását.

*A mentesség ellenőrzése, a minősítés felfüggesztése,
illetve visszavonása*

541. §

(1) Minden, a betegségre klinikailag gyanút keltő esetben, ideértve a vetélést is, vizsgálati anyagot kell küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe.

(2) A diagnosztikai vizsgálatok ideje alatt az állományt fertőzöttségre gyanúsaknak kell tekinteni. A beteg, betegségre gyanús és a fertőzésre gyanús sertéseket el kell különíteni, és tartási helyüket haladéktalanul fertőtleníteni kell.

(3) Ha az előírt vizsgálatokkal (vírusizolálás, kórszövet-tan, ELISA) a kórokozót kétséget kizáróan megállapítani nem lehet, akkor a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatszerológiai vizsgálatát tíz—tizennégy nap múlva meg kell ismételni.

(4) A betegség vagy fertőzöttség gyanúja miatt elrendelt korlátozásokat meg kell szüntetni, ha a vizsgálatok során a második szerológiai vizsgálat eredménye is negatív. Amennyiben a második szerológiai vizsgálat során kétes eredményű vérminta van, a vizsgálatokat hét nap múlva meg kell ismételni. Amennyiben ez a másodszor megismételt vérvizsgálat is negatív eredménnyel zárul, az 545. § alapján elrendelt korlátozásokat fel kell oldani.

(5) Az állomás — akár ismételten is — elrendelheti az állományok valamennyi tenyészállatának ellenőrző szerológiai vizsgálatát, ha

- a) az előírt oktatási vizsgálatokat elmulasztották;
- b) az ellenőrzések során olyan mulasztást vagy egyéb körülményt tapasztaltak, amely miatt az állomány közvetlen vagy közvetett fertőződését nem lehet kizárni;
- c) az állományból származó állatok fertőzöttségének gyanúja felmerül.

(6) Az állomás félévente legalább egyszer köteles ellenőrizni a mentes és az „A” minősítésű telepek állományaira előírt személyi és tárgyi feltételeket, a vetélések, a halva-ellések laboratóriumi kivizsgálására és a szerológiai vizsgálatokra vonatkozó előírások betartását, valamint a nyilvántartások vezetését.

(7) A mentes és „A” minősítésű állományokban félévenként el kell végezni valamennyi tenyészkan és a lefialt tenyészkanok tíz százalékának szerológiai vizsgálatát.

(8) A mentes állományok vakcinával kiegészített védelmére kizárólag gI negatív inaktivált vakcina használható. A vakcina használatát és az alkalmazni kívánt vakcinázási programot az állomással engedélyeztetni kell;

a) a mentes minősítésű, de vakcinázott állományokban a tenyészkanok ellenőrző szerológiai vizsgálatát félévente, valamint — az állomány létszámától függően —, a koca-süldők tíz—harminc százalékának első fialás utáni szerológiai vizsgálatát folyamatosan el kell végezni gI ELISA próbával;

b) a mentes minősítésű, de vakcinázott állományokból kizárólag olyan tenyészállat adható el, amelynek gI ELISA vizsgálata az eladást megelőző hét napon belül negatív eredményt adott.

(9) A mentes és az „A” minősítést fel kell függeszteni, ha

a) az (5) és (6) bekezdésben foglaltak alapján indokolt, vagy

b) akár csak egy vérminta szerológiai vizsgálatának eredménye pozitív (vakcinázott állományban gI ELISA).

(10) Ha a mentes vagy „A” minősítést a (9) bekezdés b) pontja alapján kellett felfüggeszteni, a pozitív egyed, illetve egyedek vizsgálatát hét—tíz nap múlva meg kell ismételni. Ezzel egyidejűleg meg kell vizsgálni a vele, illetve velük egy légtérben tartott, valamint a vele (velük) érintkezésbe került összes állat vérért, ha az (azok) még a telepen tartózkodik (tartózkodnak). Amennyiben a megismételt szerológiai vizsgálat eredménye negatív (vakcinázott állományban gI ELISA negatív), a felfüggesztést meg kell szüntetni. Amennyiben az Aujeszky-féle betegséggel való fertőzöttség a megismételt szerológiai próbával akár csak egy esetben is igazolható, az állományt „C” kategóriába kell sorolni.

(11) Ha a (9) bekezdés szerinti felfüggesztés időtartama alatt az arra okot adó körülmények nem szűntek meg, az „M” vagy „A” minősítést vissza kell vonni.

*A kislétszámú állományok minősítése
az Aujeszky-féle betegség szempontjából*

542. §

(1) Az Aujeszky-féle betegséggel fertőzöttnek azt az udvart kell minősíteni, amelyben minősítetlen sertés tartózkodik, vagy amelyben szerológiai vizsgálattal akár csak egy pozitív (gI ELISA pozitív) sertést is találtak.

(2) Aujeszky-féle betegségtől mentesnek azt az udvart lehet minősíteni, amelyben az egyidejűleg ott tartott valamennyi tenyészsértés egyidejű szerológiai vizsgálata negatív eredményre vezetett, a tenyészsértéseket igazoltan mentes tenyészkanal vagy ondójával termékenyítették, és az udvarban ezek utódain kívül más sertés nem tartózkodik (tartózkodott).

(3) A mentességet a hatósági állatorvos állapítja meg és igazolja, ha a mentesség fenntartásához szükséges járványvédelmi előírásoknak az állat (állomány) tulajdonosa eleget tett.

(4) Az állományellenőrzésére, a minősítés felfüggesztésére, illetve visszavonására vonatkozóan az 541. § (1)–(11) pontjaiban foglalt rendelkezések az irányadók.

(5) Az állomás a területi elv figyelembevételével elrendelheti kislétszámú udvarok nem minősített és/vagy fertőzött tenyészállatainak négy hónaponkénti vakcinázását az állat tulajdonosának költségére. A vakcinázást az állomás által kijelölt állatorvos végzi, aki köteles a vakcinázásról nyilvántartást vezetni.

*A községek, városok, kerületek és megyék
sertésállományának minősítése az Aujeszky-féle betegség
szempontjából*

543. §

(1) Aujeszky-féle betegségtől mentesnek annak a községnek, városnak, kerületnek és megyének a sertésállományát lehet minősíteni, amelyben valamennyi sertéstartó telep és udvar állománya mentes.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mentességet az állomás állapítja meg és igazolja, az alábbiak szerint:

„A ... számú sertés Aujeszky-féle betegségtől mentes állományból és mentes községből (városból, kerületből, megyéből) származik” (az adott város, kerület, megye megnevezésével).

(3) A mentesség ellenőrzésére, a minősítés felfüggesztésére, illetve visszavonására vonatkozóan az 541. § (11) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók. A területi mentes minősítést már egy állomány kedvezőtlen megítélése esetén is fel kell függeszteni vagy vissza kell vonni.

(4) A sertésállományok minősítésével, a mentesség ellenőrzésével kapcsolatos laboratóriumi vizsgálatok költségei (vérvétel, vérvizsgálat) az állattartót terhelik.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

544. §

Ha a jegyző sertésnek Aujeszky-féle betegségben történt megbetegedéséről, a betegségre gyanús állapotáról, a betegség vagy annak gyanúja mellett történt elhullásáról

vagy levágásáról tudomást szerez, a 106. §-ban előírtakon felül köteles a közös legeltetést megtiltani, ha a betegséget vagy annak gyanúját közösen legeltetett, de nem állandóan legelőn tartott állaton észlelték.

A hatósági állatorvos feladatai

545. §

Ha a hatósági állatorvos sertés Aujeszky-féle betegségben történt megbetegedésről, betegségének gyanújáról, elhullásáról szerez tudomást, köteles a helyszínre kiszállni, és

- a) helyi zárlatot elrendelni;
- b) kórhatározás céljából vizsgálati anyagot küldeni a területileg illetékes állategészségügyi intézetbe;
- c) kislétszámú állomány esetében a minősítés felfüggesztéséről intézkedni;
- d) a betegség megállapítása esetén a minősítést visszavonni.

A kerületi főállatorvos feladatai

546. §

A kerületi főállatorvos köteles

- a) a betegség vagy annak gyanúja, fertőzöttség vagy annak gyanúja esetén a helyszínre kiszállni és a tett intézkedéseket felülvizsgálni;
- b) nagylétszámú állományok esetében a betegség kártételének csökkentésére irányuló intézkedések megtételére javaslatot tenni az állomásnak;
- c) a mentes minősítésű állományok esetében a személyi és tárgyi feltételek állapotát, valamint az előírt ellenőrző vizsgálatok elvégzését kis- és nagylétszámú állományok esetében folyamatosan ellenőrizni.

Az állomás feladatai

547. §

Ha az állomás a betegségnek, mentes vagy mentesítés alatt álló állományban történt előfordulásáról értesül, köteles a 110. §-ban előírtakon felül

- a) a helyszínen vizsgálatot végezni, és rendelkezni az állomány minősítésének felfüggesztéséről. A vizsgálat eredménye alapján kell döntenie a védőoltások elrendeléséről, és az állomány minősítésének visszavonásáról;
- b) a betegség leküzdését irányítani, valamint a betegség leküzdése érdekében fogamatosított állategészségügyi rendszabályok megtartását a helyi zárlat ideje alatt, a helyszínen ellenőrizni.

A helyi zárlat szabályai

548. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

a) a zárlat alatt álló helyen elhullott sertést, a vetélt magzatokat vagy halva született malacokat és a magzatburkokat össze kell gyűjteni, és az állatorvosi vizsgálatig úgy kell megőrizni, hogy azokkal a sertések, rágcshalók, húsevők vagy emberek ne érintkezhesse, a vizsgálat után pedig azokat elföldeléssel, elégetéssel vagy állatifehérfeldolgozó üzem útján ártalmatlanná kell tenni;

b) a helyi zárlat alatt álló hely bejáratánál a zárlat tényét jól látható, tartós, „Aujeszky-féle betegség, jogosulatlan személyek belépése tilos” szövegű táblával vagy felirattal jelezni kell, ezenkívül kéz és lábbeli fertőtlenítésére alkalmas berendezést kell elhelyezni és használni. Az utóbbit hatékony fertőtlenítőszerrel kell átitatni, és e szerrel állandóan nedvesen kell tartani;

c) a helyi zárlat alatt álló területre csak a tulajdonos, a gondozással megbízott személy(ek), továbbá az állategészségügyi hatóság alkalmazottai és az általuk kijelölt személy(ek) mehetnek be, megfelelő védőruházatban, amelyet az állatok tartózkodási helyének elhagyásakor le kell vetniük, és a telepen kell hagyniuk;

d) a zárlat fennállásának ideje alatt az állattartó telepen belül, az egyes épületegységek közötti állatmozgatást célszerű mindaddig szüneteltetni, amíg a telepen tartózkodó összes sertés nem részesült alapimmunizálásban;

e) a zárlat fennállásának ideje alatt az állattartó telepen belül, az állatok tartózkodási helyeinek (ólak) bejáratához kéz- és lábfertőtlenítőt kell helyezni, és az épületbe történő belépést és kilépést csak azok használata után lehet engedélyezni;

f) a helyi zárlat tartama alatt a bűgátást vagy a mesterséges termékenyítést a hatósági állatorvos által jóváhagyott módon és terv szerint szabad csak végezni.

*Védőoltás alkalmazása
a betegség megállapítása esetén*

549. §

(1) A betegség megállapítása esetén azonnali (attenuált vírust tartalmazó) vakcinás oltásban kell részesíteni az összes sertést. A vakcinázást az adott vakcina használati utasításában leírt időközrel meg kell ismételni. Ez a másodszori oltás tekinthető alapimmunizálásnak. Az alapimmunizálásban részesített sertések további vakcinázását a védekezési tervben foglalt vakcinázási program szerint kell végezni. Az újszülött malacok vakcinázását mindaddig folytatni kell, amíg nem olyan anyától születnek, amelyik vemhessége alatt már legalább két vakcinás oltásban részesült.

(2) Ha a betegséget közös legelőre járó állatok között állapítják meg, a hatósági állatorvos a kihajtást köteles megtiltani, és arról a kerületi főállatorvost és az állomást, valamint a polgármesteri hivatalt értesíteni. Ezt követően a közös legelőre járó valamennyi sertést alapimmunizálásban kell részesíteni a tulajdonos költségére, kétszeri ismételt oltással, a vakcina használati utasítása szerinti időközrel. A kihajtást a második oltás után egy héttel lehet engedélyezni.

A beteg és betegségre gyanús sertés levágása

550. §

A beteg és betegségre gyanús sertést — a kényszervágás esetét kivéve — levágni csak állatorvosi ellenőrzés mellett szabad. A kiszállításnál és a hullák, valamint a fogyasztásra alkalmatlan testrészek ártalmatlanná tételénél közreműködő személyeket, valamint a szállítás, levágás és ártalmatlanná tétel során használt eszközöket szigorított módon fertőtleníteni kell.

A zárlat enyhítése

551. §

A helyi zárlat alatt álló helyről, a hatósági állatorvos engedélyével azonnali levágás, illetve a betegség miatt szintén zárlat alatt álló hízóállományba való beállítás céljából elszállíthatók a fertőzőtségre gyanús sertések, az utóbbi esetben kétszeri vakcinázás után.

A betegség megszűntté nyilvánítása

552. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a lezárt helyen már nincs fogékony állat, vagy minden sertés alapimmunizálásban részesült, és az utolsó megbetegedett állat levágásától elhullásától, illetve a klinikai tünetek megszűnésétől számított harminc nap eltelt, és az előírt fertőtlenítéseket végrehajtották.

(2) Fertőtleníteni kell a beteg és a betegségre gyanús állatok levágása, elhullása vagy meggyógyulása után azonnal:

a) a helyi zárlat alá vont helyeken az állatok tartási helyét (istállót, ólat, karámot stb.) és a fertőzőtnek tekinthető területrészeket;

b) a zárlat alatt lezárt helyen dolgozó személyeket, akik a sertéseket gondozták vagy ott megfordultak, továbbá a beteg és betegségre gyanús sertések szállításánál, levágásánál, a hullák boncolásánál és ártalmatlanná tételénél közreműködtek.

(3) A fertőtlenítést szigorított módon, magasnyomású készülékkel hatósági állatorvosi ellenőrzés mellett kell végrehajtani, a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint.

(4) A betegség megszűntté nyilvánításához a telepnek az állomás által jóváhagyott „intézkedési tervet” kell készítenie. A tervnek tartalmaznia kell a járványvédelem tárgyi és személyi feltételeit és a továbbiakban alkalmazni kívánt vakcinázási programot, a vakcina(ák) típusának megjelölésével. Ha az alapimmunizálást követő négy hónapon belül a telepet felszámolják, nem kell védekezési tervet készíteni, de a felszámolás operatív tervét az állomással jóvá kell hagyatni.

(5) Az állomás a megszűntté nyilvánítást a védekezési vagy a felszámolási terv jóváhagyásával egyidőben adja meg, és a továbbiakban gondoskodik a védekezési vagy felszámolási terv végrehajtásának folyamatos ellenőrzéséről.

Korlátozások a betegség megszűntté nyilvánítása után

553. §

(1) A betegség miatt zárlat alá vont állományt a zárlat megszüntetése után is fertőzöttnek kell tekinteni. Ilyen állományba kizárólag előzetes alapimmunizálás (kétszeri vakcinázás) után vihetők be sertések, leghamarabb öt nappal a második oltás után.

(2) A zárlat megszüntetése után az állományelőkészíthető a mentesítésre. A mentesítés történhet állománycserével, generáció váltással, vakcinázással, illetve e nélkül, vagy szelekcióval. A mentesítési programokat minden esetben telepre adaptáltan kell elkészíteni. A mentesítési programot az állománytulajdonosa készíti el, és az állomás hagyja jóvá.

(3) Amennyiben az állománytulajdonosa a zárlat megszűntté nyilvánítása után haladéktalanul mentesíteni akarja a fertőzött állományt, a védekezési tervet egyben mentesítési tervként kell benyújtani.

(4) Tíz kocánál kevesebbet tartó állomány esetében nem kell mentesítési tervet benyújtani, amennyiben a tulajdonos az állománycserét kívánja alkalmazni a zárlat feloldása után négy hónapon belül, és a fertőzött állományt vágás útján értékesíti. Az állománycsere végrehajtását ebben az esetben is az állomás ellenőrzi.

LÉPFENE

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állat meghatározása

554. §

(1) Lépfenében beteg az az állat, amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak. Betegnek kell tekinteni azt az elhullott, illetőleg levágott vagy leölt állatot is,

amelynek boncolása vagy feldolgozása során a belső szervekben lépfenére jellemző elváltozások találhatók, továbbá amelyeknek laboratóriumi vizsgálata a lépfene fennállását igazolja.

(2) A lépfenére gyanús

a) az az állat, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak;

b) az olyan fertőzöttségre gyanús állat is, amelyen lázas hőemelkedés észlelhető.

(3) Lépfenés fertőzöttségre gyanús az az állat,

a) amely lépfenében elhullott, lépfenében beteg vagy arra gyanús állattal a betegségre vagy gyanújának megállapítását megelőző húsz napon belül érintkezett;

b) amelyet lépfenében elhullott, lépfenében beteg vagy arra gyanús állat takarmányának vagy ivóvizének helyéről származó takarmányon vagy ivóvízen tartottak;

c) amely húsz napon belül lépfenével fertőzött legelőn legelt, és a kihajtást megelőző két hét és hat hónap között nem részesült lépfene elleni vakcinás oltásban.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatai

555. §

Ha az önkormányzat jegyzője állatnak lépfenés megbetegedéséről, e betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állapotról, továbbá lépfene vagy e betegség gyanúja miatt történt levágásáról, leöléséről vagy elhullásáról szerez tudomást, a 106. §-ban előírtakon felül az állattartót köteles felszólítani, hogy a helyi zárlat alá helyezett helyen a beteg és a betegségre gyanús állatokat a fertőzöttségre gyanúsaktól, ezeket pedig a többi fogékony állattól különítse el, s a hullát az állatorvos megérkezéséig őrizze meg.

A hatósági állatorvos feladatai

556. §

(1) Ha a hatósági állatorvos állattartó helyen élő állatban vagy hullában megállapítja a lépfenét, illetőleg annak gyanúját, elkülönítés és helyi zárlat végrehajtása mellett a 107—108. §-okban előírtakon felül:

a) köteles a beteg és a betegségre gyanús állatokat azonnal gyógykezelés alá venni, és a betegség eredetére irányuló vizsgálat lefolytatásáig részükre, valamint a fertőzöttségre gyanús állatok részére az eddig használt takarmány helyett más takarmányt, és — ha az lehetséges — más ivóvizet is adadni, ha pedig az állatok legelőre is jártak, a legelőről azokat a (2) bekezdésben meghatározott ideig kitiltani;

b) a fertőzöttségre gyanús állatokat köteles lépfene elleni vakcinával haladéktalanul beoltani és legalább tizen-négy napra állatorvosi megfigyelés alá helyezni; a szarvasmarhák és lovak hőmérsékletét megmérni; a juh-, kecske- és sertésállományt naponként megvizsgálni; a lázas hő-

emelkedést, illetőleg a betegség tüneteit mutató állatokat haladéktalanul gyógykezelés alá kell venni;

c) a betegségről vagy annak gyanújáról köteles — a beteg vagy betegsége gyanús állat tulajdonosa nevének és lakó(telep-)helyének közlésével — a háziorvost értesíteni.

(2) Ha a hatósági állatorvos legelőn állapítja meg a lépfenét, köteles a lépfene elleni vakcinás oltásban korábban nem részesített állatokat vakcinával haladéktalanul beoltani, és — ha az lehetséges — ezeknek az állatoknak a legeltetését a védőoltástól számított tizennégy nap elteltéig megtiltani.

(3) Ha a hatósági állatorvos a betegséget lábon hajtott, illetőleg vasúton, gépkocsin vagy egyéb járművön szállított állaton állapítja meg, köteles a 112. §-ban foglalt rendelkezések figyelembevételével a következők szerint eljárni:

a) a beteg és betegsége gyanús állatokat el kell különíteni és gyógykezelés alá venni;

b) a fertőzőtségre gyanús állatokat a szállítmány származási helyére vissza kell irányítani;

c) a szállítmányhoz tartozó állatok származási helye szerint illetékes hatósági állatorvost, valamint a szállítmány származási helyét (gazdaságot stb.) a betegségben történt elhullásról, valamint a beteg és betegsége gyanús állatok elkülönítési helyéről azonnal értesíteni kell.

(4) Fertőzőt területeken tartott szarvasmarhát, juhot, kecskét, lovat lépfene ellen évente vakcinázni kell.

557. §

(1) Ha a hatósági állatorvos elhullott állat boncolása során vagy a húsvizsgálat alkalmával a betegség gyanúját állapítja meg, köteles az elhullott vagy levágott állatból vizsgálati anyagot venni és azt állategészségügyi intézetbe küldeni.

(2) A vizsgálati eredmény közléséig a betegség megállapítása esetére irányadó szabályokat kell alkalmazni.

(3) A betegség hatósági megállapítását követően az újabb boncolást lehetőleg mellőzni kell.

558. §

A hatósági állatorvos köteles a lépfene megállapításáról és a leküzdése érdekében tett intézkedésekről a kerületi főállatorvosnak részletes jelentés tenni.

A kerületi főállatorvos feladata

559. §

Ha a kerületi főállatorvos a hatósági állatorvos bejelentéséből a betegségnek olyan községben vagy területen történt jelentkezéséről értesül, ahol az addig még nem fordult elő, köteles a fertőzési forrás felderítése céljából helyszíni vizsgálatot végezni.

A nyers termékek felhasználásának tilalma és korlátozása

560. §

(1) A helyi zárlat alatt lévő helyen tartott beteg és betegsége gyanús állatok nyers termékét (tejét, szőrét, sörtéjét, gyapját stb.) kivinni, felhasználni vagy forgalomba hozni tilos. Ezeket a nyers termékeket — fertőtlenítés után — a hullával azonos módon ártalmatlanná kell tenni.

(2) Fertőzőtségre gyanús állat teje hőkezelés útján használható fel. Ha ez nem lehetséges, az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

A beteg, betegsége gyanús és a fertőzőtségre gyanús állatok levágásának tilalma

561. §

A beteg, betegsége gyanús és fertőzőtségre gyanús állatot levágni vagy elvéreztetés útján leöletni tilos.

A hulla felhasználásának és felbontásának tilalma

A hulla ártalmatlanná tétele

562. §

(1) A beteg, betegsége gyanús és fertőzőtségre gyanús állat hulláját és hullarészeit (húsát, bőrét, szőrét, sörtéjét, gyapját, szarvát, csülkét, patáját stb.) felhasználni vagy forgalomba hozni tilos.

(2) A beteg, betegsége gyanús, illetve fertőzőtségre gyanús állat hulláját és hullarészeit lehetőleg fehérje feldolgozó üzemben, ennek hiányában elégetéssel kell megsemmisíteni;

a) a hullát állatorvosnak, más személynek pedig csak állatorvos felügyelete mellett szabad felboncolni; a hullát lebőrizni tilos, és ha az ártalmatlanná tétel során történik, a bőrt többszörös keresztülmetszéssel használhatatlanná kell tenni;

b) a boncolás során vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszennyezett földet lapáttal fel kell szedni és a hullagödörbe dobni, majd annak helyét fertőtlenítő oldattal kell átítatni;

c) a hulla szállítására használt járművet a hulla lerakása után, a helyszínen kell szigorított módon fertőtleníteni, a felhasznált almot pedig el kell égetni;

d) a hulla és a hullarészek ártalmatlanná tételét állatorvosi ellenőrzés mellett kell végezni.

A helyi zárlat enyhítése

563. §

(1) Helyi zárlat alatt lévő helyre a hatósági állatorvos engedélyével be lehet vinni baromfit, továbbá olyan szarvasmarhát, bivalyt, juhot, kecskét, sertés és lovat, amelyet a bevitel előtt legalább két héttel, de hat hónapnál nem régebben részesítettek lépfene elleni vakcinás oltásban.

(2) Helyi zárlat alatt álló helyről továbbtartás vagy munkavégzés céljából, kedvező eredményű hatósági állatorvosi helyszíni vizsgálat után, a kerületi főállatorvos engedélyével szabad kivinni fertőzöttségre gyanús olyan állatot, amelyet lépfene elleni vakcinával hat hónapnál nem régebben, de legalább két héttel korábban igazoltan beoltottak. A kivitel lábon hajtva is történhet.

(3) A be- és kivitel tekintetében egyébként a 123. és 124. §-okban foglaltak az irányadók.

A trágya, az alom és a takarmányhulladék kezelése

564. §

Helyi zárlat alatt álló helyen a fertőzött karámban vagy ólban lévő összes trágyát, almot és takarmányhulladékot, a fertőzött kötött tartású istállóban pedig a beteg és a betegségre gyanús állat állásában és a szomszédos állásokban lévő trágyát, almot és takarmányhulladékot az egyéb állatok trágyájától elkülönítve kell összegyűjteni, és elégetés útján vagy elföldeléssel (három méter vastag földréteg) kell ártalmatlanná tenni. Az elföldelés helyét a hullatemetőkkel azonos módon kell kezelni és megjelölni. E szabály megszegése esetén a zárlat alatt álló helyen lévő összes trágyát ártalmatlanná kell tenni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

565. §

(1) A lépfene miatt elrendelt helyi zárlat feloldása szempontjából a megfigyelési idő húsz nap.

(2) A betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha a községben már egy hely sem áll helyi zárlat alatt.

(3) A beteg állat leölése, elhullása vagy gyógyulása után azonnal fertőtleníteni kell. A fertőtlenítést akkor is el kell végezni, ha a helyiségben még maradt beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állat és a fertőtlenítést a helyiség egész területére ki kell terjeszteni.

(4) A hulla elszállítása után azonnal fertőtleníteni kell a szállításra használt járművet, továbbá azokat a területeket is, amelyek a szállítás során a hulla testváladékával szennyeződhetnek.

(5) A fertőtlenítést hatósági állatorvosi ellenőrzés alatt, szigorított módon kell végrehajtani.

Fertőzött területek

566. §

(1) Lépfenével fertőzöttnek kell minősíteni és fertőzöttként kell nyilvántartani

a) azt a legelőt, rétet, erdőt, erdőrészt, vízpartot és egyéb területet, amelyen folytatott legeltetés vagy itatás, illetőleg amelyről származó takarmány etetése következtében az állatok között lépfenés megbetegedés fordult elő;

b) azt a községet, gazdaságot és udvart, amelyben a terület egy része lépfenével fertőzött, vagy amelyben lépfene előfordult;

c) mindazokat a területeket, ahol a fellelhető adatok szerint gyepmesteri telep vagy hullagödör volt.

(2) A lépfenével fertőzött területek, községek és udvarok nyilvántartása, valamint a megelőző vakcinázási eljárások kerületenkénti meghatározása a kerületi főállatorvos feladata. A fertőzöttség megállapításánál alapul kell venni az előző években előfordult lépfenés megbetegedéseket, és mindazokat a vizsgálati eredményeket, amelyek a betegség eredetére vonatkoznak.

A fertőzési források ártalmatlanná tétele

567. §

(1) A lépfenével fertőzött legelőt, rétet, erdőt, takarmánytermő stb. területet a hatósági állatorvos irányítása mellett át kell vizsgálni, és az olyan területeket, amelyekről feltehető, hogy a lépfene kórokozójával fertőzöttek (régidögtér, elásott hullák környéke, vízpart, vizenyős, áradásos területek stb.) körül kell keríteni úgy, hogy oda legelő állat be ne juthasson. Ha a területet — nagysága miatt — nem lehet bekeríteni, azt jelzőfákkal kell megjelölni. Ilyen területek közelében csak a legelőre hajtás előtt legalább tizennégy nappal korábban, de hat hónapnál nem régebben lépfene ellen vakcinázott állatok legeltethetők. Fertőzött takarmánytermő területeken a takarmánytermesztést meg kell szüntetni. Ha ez nem lehetséges, az itt termelt takarmányt csak az etetés megkezdése előtt az előbbi módon vakcinázott állománnyal szabad feletetni.

(2) A fertőzött területek veszélyességét az esetleg ott talált hullarészek elégetésével, továbbá talajműveléssel, a nedves területek kiszáritásával, fásítással stb. csökkenteni kell.

(3) A lépfenével fertőzött kutat nagy mennyiségű fertőtlenítő anyag behelyezése után be kell temetni; fertőzött folyóból és patakból az itatást meg kell tiltani.

(4) A fertőzött silógödörben esetleg még található takarmányt el kell égetni, nagy mennyiségű fertőtlenítő anyaggal való lelocsolás után a silógödör betemetésével kell ártalmatlanná tenni.

(5) Új kutak és silógödörök létesítésekor ellenőrizni kell, hogy a kút vagy silógödör céljára kijelölt helyen vagy annak környékén esetleg nem földeltek-e el korábban állati hullát. Elföldelt állati hullák közelében kút vagy silógödör ásását meg kell tiltani.

(6) Ha kút vagy silógödör létesítése közben állati eredetű csontok kerülnek felszínre, a további munkálatokat azonnal meg kell szüntetni és a már kiásott gödört be kell temetni. Hasonlóképpen kell eljárni a különböző célra mesterségesen létesített gödörökkel is, ha azok lépfenés fertőzöttsége bebizonyosodott vagy gyanítható.

Állatbőrök ellenőrzése

568. §

(1) A hatósági állatorvos nem vágóhídon kényszervágott, valamint az elhullott állatról származó bőrt, ha a húsvizsgálat, illetőleg a boncolás eredménye alapján a lépfene gyanúja sem merül fel és annak ipari célra való felhasználása állategészségügyi szempontból akadályba nem ütközik, köteles a 48. számú függelék szerinti bélyegzővel lebélyegezni.

(2) A bőroket begyűjtő szerv köteles a hatósági állatorvost havonként értesíteni a nem vágóhídról származó, állatorvosi vizsgálat nélkül érkezett, bélyegzővel el nem látott állati bőrök átvételéről. Köteles továbbá az ilyen bőrokról a 49. számú függelék szerinti nyilvántartást vezetni, és a bőroket a nyilvántartás megfelelő sorszámmal megjelölve, az állatorvosi vizsgálat megtörténteig a többi bőrtől külön tárolni.

(3) A hatósági állatorvos köteles legalább havonként — nagyszámú bőr begyűjtése esetén a szükséges gyakorisággal — a begyűjtő helyen, illetőleg a feldolgozó üzemben az ilyen bőrokból vizsgálati anyagot venni, azt az állategészségügyi intézethez, a vizsgálat céljának feltüntetésével megküldeni.

(4) A bőr laboratóriumi vizsgálatához a ló-, szarvasmarha-, juhbőr egy százaléknyi mennyiségében a bőr széléből, öt különböző helyről 5×5 cm nagyságú darabot kell kivágni, s azokat — bőronként külön-külön zsírpapírba csomagolva — kell beküldeni. Az 50. számú függelék szerinti kísérő kimutatásban fel kell tüntetni a bőrök nyilvántartási adatait, s az egyes mintákat el kell látni a kimutatás megfelelő sorszámmal.

(5) Azt a bőrt, amely a vizsgálat során fertőzöttnek bizonyult, elszállítani nem szabad, hanem haladéktalanul ártalmatlanná kell tenni. A fertőzött bőrről közvetlenül érintkezett bőroket, továbbá azt a helyiséget vagy helyiségrészt, ahol a fertőzött bőrt tárolták, szigorított módon fertőtleníteni kell.

(6) Ha a fertőzött bőr származási helye a nyilvántartásból megállapítható, a hatósági állatorvos köteles a volt tulajdonos lakóhelye (telephelye) szerint illetékes hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni.

Közegészségügyi szabályok

569. §

(1) A betegségnek vagy gyanújának megállapításáról a hatósági állatorvos köteles értesíteni a háziorvost.

(2) A hatósági állatorvos köteles felvilágosítani a lépfenében beteg és betegségre gyanús állat gondozóját vagy tulajdonosát, hogy a lépfene iránt az ember is fogékony és az állattal vagy hullájával való vigyázatlan érintkezés veszélyes.

(3) A beteg vagy a betegségre gyanús állat ápolásával, hullájának szállításával, boncolásával, a fertőzött helyek és helyiségek fertőtlenítésével nem szabad megbízni olyan személyt, akinek keze vagy más fedetlen testrésze sérült.

(4) A beteg, betegségre gyanús állat gondozását és kezelését végző személy köteles magát a munka befejezése után minden alkalommal — az állatorvos előírása szerint — fertőtleníteni.

(5) Azok a személyek, akik a beteg vagy betegségre gyanús állat hullájával vagy hullarészeivel érintkezésbe kerülnek, a boncolásnál vagy a szállításnál segédkeznek, kötelesek megfelelő védőöltözetet rendeltetésszerűen használni. A tevékenység befejeztével a védőöltözetet (ha ez egyszer használatos) ártalmatlanná kell tenni, a ruházatot és a fedetlen testrészeket fertőtleníteni kell. E személyek fertőtlenítését a hatósági állatorvos köteles ellenőrizni.

(6) Lépfenével fertőzött helyiségekben, illetőleg a beteg és a lépfenére gyanús állatok istállójában sepréssel vagy más módon a port felkavarni nem szabad, és a talajt fertőtlenítő oldattal állandóan nedvesen kell tartani.

(7) A beteg vagy betegségre gyanús állaton véres műtet nem szabad végezni, gyógykezelést is csak állatorvos végezhet.

RÜHÖSSÉG

(ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, sarcoptes és psoroptes rühössége)

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állat meghatározása

570. §

(1) Rühösségben beteg az az állat, amelyen

a) a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, vagy

b) a tünetek nem kifejezetten, de a laboratóriumi vizsgálat a rühatkát kimutatta.

(2) Rühösségre gyanús az az állat, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak és az atkát a laboratóriumi vizsgálat nem mutatta ki, vagy a fertőzöttséget nem zárta ki.

- (3) Rühösség fertőzöttségére gyanús az az állat, amely
- a) az utolsó negyvenkét nap alatt rühösségben beteg vagy betegségre gyanús állattal közvetlenül érintkezett, az ilyen állatok tartási helyén megfordult, továbbá az ilyen állatok által feltételezhetően szennyezett tárgyakkal (szerszámmal, munkaeszközzel, takarmánnyal stb.) érintkezett;
 - b) juhok rühösség elleni, kötelező gyógyszeres kezelésének elrendelése esetén a kötelező kezelésben nem részesült;
 - c) idegen tartáshelyről karanténzás nélkül egészséges állományba került.
- (4) Rühösségben beteg az az állomány, amelyben rühösségben beteg állat van.

A hatósági állatorvos feladatai

571. §

- (1) A hatósági állatorvos a 107. §-ban előírtakon felül köteles:
- a) a betegségre gyanús állatról vizsgálati anyagot venni és ezt laboratóriumba küldeni;
 - b) a rühös állomány gyógykezelését elrendelni és ellenőrizni.
- (2) A hatósági állatorvos köteles a beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állat gyógykezelését, valamint az állatok tartására szolgáló helyiség fertőtlenítését az állattartó költségére elrendelni.
- (3) Amennyiben a gyógykezelés füröszttéssel történik a juhokat — ha erre kizáró ok nincsen (exportrendeltetés gyapjában, gyógyulás után kiállításra szállítás stb.) — meg kell nyírni.
- (4) A füröszttésnek a test egész felületére ki kell terjednie.
- (5) Amennyiben a juhok füröszttés előtt nem nyírhatók meg, a füröszttésnek a gyógyszerek használati utasításában előírt időtartam kétszereséig kell tartania.

Forgalmi korlátozás

572. §

- (1) A fertőzött állományt a 117. §-ban foglaltak szerint, az alábbi kiegészítésekkel forgalmi korlátozás alá kell venni.
- (2) A beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állatot a forgalmi korlátozás helyéről — a kényszervágás kivételével — mindaddig nem szabad kivinni, amíg eredményes gyógykezelésben nem részesült.

- (3) Az eredményes gyógykezelésben részesített beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állat a hatósági állatorvos engedélyével kivihető
- a) továbbtartás végett a község más helyére, ha ott fogékony állatokkal nem érintkezhet;
 - b) a község legelőjére, ha az állatok elkülönítetten legeltethetők;
 - c) igás állat munkavégzés céljából meghatározott területre úgy, hogy ott más fogékony állattal ne érintkezessen;
 - d) vágóhidra, levágás céljából.
- (4) A hatósági állatorvos az előírt gyógykezelés ellenére megtilthatja, hogy a nagy fokban rühös állatot teljes gyógyulása előtt a forgalmi korlátozás helyéről kivigyék, ilyen esetben ismételt gyógykezelést rendelhet el.

A nyerstermék felhasználásának korlátozása és tilalma

573. §

- (1) A beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állatról vagy annak hullájáról lenyírt szőrt, gyapjút, úgyszintén az ilyen állat hullájának bőrét, csak a hatósági állatorvos engedélyével szabad felvásárló részére átadni. Az engedélyt csak akkor lehet megadni, ha a nyers termékek fertőtlenítése megtörtént.
- (2) A nyerstermékek fertőtlenítésétől el lehet tekinteni, ha azokat legalább hat héten át tárolták, vagy elszállításuk ép és jól zárható műanyag zsákokban, közvetlenül a feldolgozó telepre történik.

A beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állatokkal érintkezett tárgyak használatának korlátozása

574. §

A beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állat szárait, takaróját és az ilyen állat gondozására használt eszközöket, valamint a nyírófelszerelést csak fertőtlenítés után szabad újból felhasználni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

575. §

- (1) A beteg, betegségre és fertőzöttségére gyanús állat a forgalmi korlátozás alól feloldható, ha
- a) a juhokon a nyírást követően két centiméteres gyapjúhosszúságig egy alkalommal elvégzett füröszttéses gyógykezelés után negyvenkét napon belül, vagy két centiméternél hosszabb gyapjú esetén hét—tíz napi időközzel végzett

kétszeri fürösztéses gyógykezelés után hetven napon belül a rühösség nem újult ki;

b) egyéb állatfajok esetében a hét—tíz napos időközszel végzett kétszeri fürösztéses gyógykezelést követő negyvenkét napon belül a rühösség nem újult ki, vagy

c) a gyógykezelésre engedélyezett készítmény használati utasításban előírtak szerinti gyógykezelés után, az utolsó kezeléstől számított negyvenkét napon belül a rühösség nem újult ki, a fertőzöttségre gyanús állatokon a betegségre utaló tünetek nem mutatkoztak és a fertőtlenítés megtörtént.

(2) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani, ha a községben rühösség miatt már egy udvarban sincs forgalmi korlátozás alatt álló állat.

(3) Azt a helyiséget, amelyben rühös vagy rühösségre gyanús állatot tartottak, az állatok gyógykezelésével egyidejűleg fertőtleníteni kell. Fertőtleníteni kell azt a helyiséget is, ahol a beteg vagy a betegségre gyanús állat megfordult.

(4) Az olyan helyiségben, amelyben az állatoknak meghatározott állandó tartási helyük (állásuk) van, elégséges a beteg vagy betegségre gyanús állat állását, és az azzal közvetlenül szomszédos állásokat fertőtleníteni. Az olyan helyiséget (akolt, karámot, ólat), amelyben az állatoknak meghatározott állandó tartási helyük nincsen, egész terjedelmében kell fertőtleníteni.

(5) Fertőtleníteni kell mindazon tárgyakat is, amelyekkel a beteg vagy a betegségre gyanús állat érintkezett.

(6) Mellőzni lehet annak a helyiségnek a fertőtlenítését, amelyben a beteg állat eltávolítása után hat hétig állat nem tartózkodott, továbbá annak a tárgynak a fertőtlenítését is, amelyet hat hétig nem használtak.

(7) A fertőtlenítést szigorított módon, állatorvos irányítása mellett kell végezni.

(8) Fertőtlenítésre a fürösztéses gyógykezelésre engedélyezett készítmények használhatók.

Közegészségügyiszabályok

576. §

(1) A rühösséget és annak gyanúját a házi orvosnak haladéktalanul be kell jelenteni.

(2) A hatósági állatorvos köteles kioktatni a rühösségben beteg vagy betegségre gyanús állat gondozóját, az állattartót, valamint az ilyen állatok nyírásával, gyógykezelésével, levágásával, ilyen állatok hulláinak lebörözésével foglalkozó személyeket, hogy az állatok rühössége az emberre is áttérjedhet, s ennek megakadályozása érdekében az ilyen állattal, annak hullájával vagy nyers termékeivel való érintkezés után, a helyszínről való távozás előtt, a ruházatot alaposan meg kell tisztítani, a kezét pedig meg kell mosni. A tisztálkodás feltételeit az állatok tulajdonosának, tartójának kell megteremtenie.

A SZARVASMARHÁK ENZOOTIKUS LEUKÓZISA (Enzootiás bovin leukózis, EBL)

A beteg, betegségre gyanús, fertőzött, fertőzöttségre gyanús egyedek és állományok meghatározása

577. §

(1) Leukózisban (a továbbiakban: enzootiás bovin leukózis = EBL) beteg az a szarvasmarha, amelynek klinikai vizsgálatával, boncolásával, húsvizsgálatával és/vagy kiegészítő laboratóriumi vizsgálattal leukózissra utaló elváltozásokat találtak és az EBL vírusát kimutatták.

(2) EBL betegségre gyanús az a szarvasmarha, amelynek klinikai vizsgálata, boncolása, húsvizsgálata és kiegészítő laboratóriumi vizsgálata a betegségre utaló elváltozásokat mutat, de a betegség vírusának jelenlétét sem igazolni, sem kizárni nem sikerült.

(3) EBL fertőzött az a klinikai tüneteket nem mutató szarvasmarha,

a) amelynek szöveteiből, váladékából az EBL vírusát kimutatták, vagy

b) vérsavójának szerológiai vizsgálata pozitív eredménnyel járt.

(4) EBL fertőzöttségre gyanús az a szarvasmarha,

a) amelyet EBL beteg, betegségre gyanús vagy fertőzött állományban tartottak;

b) ilyen állománnyal két éven belül érintkezhetett;

c) származási helye egyértelműen nem tisztázott;

d) szerológiai vizsgálata kétes eredménnyel járt.

(5) EBL fertőzött az a szarvasmarha-állomány,

a) amelyben két éven belül megállapították a betegséget, vagy

b) az állomány huszonnégy hónapnál idősebb szarvasmarhái vérsavójának szerológiai vizsgálatával abban pozitív egyedet találtak.

(6) EBL fertőzöttségre gyanúsak kell tekinteni azt az állományt,

a) amely beteg vagy betegségre gyanús állattal érintkezhetett;

b) amelyben szerológiai vizsgálat során kétes eredményt adó állatot találtak;

c) amelybe EBL-től nem mentes vagy ismeretlen származási helyről származó állatot vittek be.

A mentes egyed, mentes állomány és a mentes terület meghatározása

578. §

(1) EBL-től mentes, az a mentes állományban felnevelt és tartott, a betegség tüneteit nem mutató szarvasmarha, amelynek hat hónapos kora után végzett szerológiai vizsgálata(i) negatív eredménnyel járt(ak).

(2) EBL mentes az a szarvasmarha-állomány, amelyben a megelőző két évben EBL-ben beteg vagy arra gyanús állat nem volt és az állomány huszonnégy hónaposnál idősebb egyedei négy—tizenkét hónapos időközzel végzett kétszeri szerológiai vizsgálata negatív eredménnyel járt, s ezen időszakban az állományba nem vagy csak mentes állományból származó állato(ka)t vittek be.

(3) EBL-től mentes az a terület,

a) amelyen csak EBL-től mentes állományokat tartottak;

b) a területen tartott szarvasmarha-állományok legalább 99,8 százaléka leukózis mentes minősítéssel rendelkezik;

c) a területen három éve sem beteg, sem fertőzött állatokat nem találtak és a terület valamennyi, huszonnégy hónapnál idősebb szarvasmarháján elvégzett egyszeri szerológiai vizsgálat negatív eredményt adott.

A mentes minősítés megtartása és felfüggesztése

579. §

(1) Egy nagylétszámú állomány megtartja leukózis mentes minősítését mindaddig, amíg

a) az állományban a leukózis semmilyen jele nem fordul elő, és

b) az állományban született az összes szarvasmarha vagy leukózistól mentes állományból származik, és

c) a mentessé nyilvánítást követően legalább három évenként a huszonnégy hónapnál idősebb valamennyi szarvasmarhán az 578. § (2) bekezdésében leírt módon végzett szerológiai vizsgálatok negatív eredményt adtak.

(2) Egy terület megtartja EBL mentes minősítését, amíg

a) évente a terület egyharmadát, három éven belül forgószínpadszerűen az összes huszonnégy hónaposnál idősebb egyedét vizsgálva, az állományok fertőzöttsége egy évben sem haladja meg a 0,2 százalékot,

b) az 578. § (2) bekezdésében leírt módon teljes állományokat vizsgálva, a huszonnégy hónapnál idősebb szarvasmarhák legalább egyharmadát negatív eredménnyel megvizsgálták.

(3) Az állomány EBL mentes minősítését fel kell függeszteni, ha

a) nem felel meg az 579. § a)–c) pontjaiban szereplő kritériumoknak;

b) egy vagy több állat a szerológiai vizsgálat során pozitív eredményt adott;

c) az állományba ismeretlen származású egyedeket állítottak be;

d) az állományutolsó minősítése óta három évnél több telt el.

(4) A terület EBL minősítését fel kell függeszteni, ha

a) az 578. § (2) bekezdésében írottaknak nem felel meg;

b) a terület állományainak több, mint 0,2 százalékában EBL fertőzöttséget állapítottak meg.

(5) A felfüggesztett állomány ismételten mentesnek nyilvánítható, amennyiben

a) az állományból valamennyi pozitív vérvizsgálati eredményt adott állatot (és ha az tehén, az utódait is) vágóhídra szállították, kivéve, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy az utódot (utódokat) a születést követően azonnal elkülönítették az anyjától, és

b) ha a mentesség felfüggesztése egyetlen állat pozitív szerológiai reakciója miatt, vagy egy százalékosnál nem magasabb pozitív szerológiai reakció miatt történt, és a pozitív állatokat és annak (azoknak) utódját (utódait) vágóhídra szállították, leghamarabb három hónap múlva az 578. §-ban leírt módon negatív eredménnyel zárult szerológiai vizsgálatnak vetették alá, vagy

c) ha a felfüggesztés több állat pozitív szerológiai reakciója miatt történt, az állományból a pozitív állatokat és utódait vágóhídra szállították és először leghamarabb három hónap múlva, másodszor az első vizsgálatot követően négy—tizenkét hónap múlva végzett két szerológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult, beleértve a pozitív állatoktól származó bármilyen korú állat utódait is, és

d) negatív eredményű járványügyi vizsgálatot folytattak a fertőzött állománnyal járványtanilag összefüggésbe hozható állományokban.

(6) A felfüggesztett terület ismét EBL mentesnek nyilvánítható, ha

a) a terület szarvasmarha-állományainak legalább 99,8 százaléka leukózis mentes minősítésű, és

b) a terület szarvasmarha-állományainak legalább egyharmadát az 578. §-ban leírt módon négy—tizenkét hónapos időközzel kétszer negatív eredményű szerológiai vizsgálatnak vetették alá.

(7) A szarvasmarha-állományok leukózis mentességét háromévente szerológiai vizsgálatokkal, továbbá a levágott vagy elhullott állatok húsvizsgálata, illetve boncolása alkalmával végzett vizsgálatokkal ellenőrizni kell.

Szerológiai vizsgálatok

580. §

(1) A szarvasmarhák vérsavója agargél-precipitációs próbával (AGP) vagy ELISA-val, a tejsavók vizsgálata ELISA-val végezhető.

(2) Minősítési vagy ellenőrzési célú szerológiai, valamint kórszövettani és virológiai vizsgálatok csak a kijelölt állategészségügyi intézetekben végezhetők. Más helyeken végzett vizsgálatok eredményei nem szolgálhatnak hatósági döntés alapjául.

(3) A minősítő szerológiai vizsgálatok díja az állat tulajdonosát terheli.

Tennivalók az EBL fertőzöttség terjedésének megakadályozására

581. §

(1) Új állományok kialakítására, új telepek feltöltésére és az állomány kiegészítésére csak leukózistól mentes szarvasmarhákat szabad felhasználni.

(2) A fertőzöttség állományon belüli terjedésének megakadályozására valamennyi, ún. „véres” állatorvosi vagy állattenyésztési beavatkozáshoz használt eszközöket (vérvételi tűt, krotáliázó fogót, szülészeti kesztyűt és más szülészeti tárgyakat) minden állat után fertőtleníteni kell, vagy minden állathoz külön, steril eszközt kell használni.

(3) Ha a betegség vagy a fertőzöttség megállapítását állományok közötti állatmozgatás előzte meg, a hatósági állatorvosnak meg kell állapítani a szarvasmarha származási helyét, valamint előző tulajdonosát, és haladéktalanul értesíteni kell a szarvasmarha származási helye szerint illetékes állomást.

A hatósági állatorvos feladata

582. §

(1) Ha a hatósági állatorvos szarvasmarha EBL betegségben történt megbetegedésről, a betegség gyanújáról, fertőzöttségről, fertőzöttség gyanújáról, elhullásról szerez tudomást, köteles

- a) forgalmi korlátozást elrendelni;
- b) kórhatározás céljából vizsgálati anyagot küldeni az állategészségügyi intézetbe;
- c) kislétszámú állománynál a minősítést a vizsgálatok eredményétől függően felfüggeszteni, vagy visszavonni;
- d) az állat marhalevelére a leukózis pozitív eredményét felvezetni;
- e) értesíteni a kerületi főállatorvost és az állomást.

(2) EBL megállapítása esetén — állomási utasításra — a hatósági állatorvos köteles a beteg állattal együtt tartott valamennyi szarvasmarhát — forgalmi korlátozás mellett — szerológiai vizsgálatnak alávetni.

(3) Az állategészségügyi intézet pozitív vizsgálatának kézhezvétele után a hatósági állatorvos az állatot fertőzöttnek, kétévesnél fiatalabb utódát fertőzöttségre gyanús-nak minősíti, elkülönítteti és a közös legeltetést megtiltja, erről értesíti az állomást.

A kerületi főállatorvos feladata

583. §

A kerületi főállatorvos köteles

- a) a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni;
- b) nagylétszámú állományok esetében az állomás felülvizsgálatát kérni.

Az állomás feladata

584. §

Az állomás a pozitív intézeti vizsgálati eredmény alapján az állományt fertőzöttnek minősíti, a nagylétszámú állományokban korábban kiadott mentes minősítést felfüggeszti vagy visszavonja, irányítja a betegség elleni védekezést és a mentesítést; eleget tesz az előírt jelentési kötelezettségnek.

Forgalmi korlátozás

585. §

(1) A forgalmi korlátozás alá vett udvarból, telepről állatot csak vágóhídra lehet szállítani. Ezért a beteg, betegségre gyanús, illetve a fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús szarvasmarha marhalevelére csak vágóhídi értékesítésre történő irányítás vezethető fel.

(2) Szarvasmarhát értékesíteni — kivéve a közvetlen vágóhídi szállítást — csak mentes udvarból, telepről szabad, az értékesítést megelőző harminc napon belüli negatív eredményű, egyedi szerológiai vizsgálatok alapján.

(3) Állatvásárra, kiállításra vagy közös legeltetésre csak mentes állományból (udvarból) származó szarvasmarha vihető.

A betegség megszűntté nyilvánítása

586. §

A forgalmi korlátozást fel kell oldani és a betegséget megszűntté kell nyilvánítani, ha

- a) az állományt felszámolták;
- b) a korlátozás alá vont helyről a beteg, betegségre gyanús és a fertőzött egyede(ke)t, annak (azok) kétévesnél fiatalabb utódát(aít) eltávolították, és az előírt szerológiai vizsgálatok alapján az állományt mentessé nyilvánították.

Nyilvántartások, jelentések

587. §

(1) Az intézet az EBL kórbonctani és kórszövettani megállapításáról köteles értesíteni a beküldő állatorvost és az állomást. Az utóbbi erről köteles állattartónkénti bontásban nyilvántartást vezetni.

(2) Az intézet a szerológiai vizsgálat eredményét a beküldő állatorvosnak és az állomásnak küldi meg, a beküldő állatorvos erről értesíti az illetékes hatósági állatorvost.

(3) A hatósági állatorvosnak a vizsgálati eredményt a 34. és 36. számú függelékek szerint, „Szarvasmarha udvar-

nyilvántartási lap"-ra, illetve az „Állomány-nyilvántartási könyvbe” kell bevezetni.

(4) Az állomás köteles a kerületi főállatorvos közvetítésével összegyűjtött adatokról állattartónként nyilvántartást vezetni, és erről évente (január 31-ig) összesítő jelentés küldeni az OÁI-nek, amely azt a minisztériumnak megküldi.

A PONTYFÉLÉK TAVASZI VIRÉMIÁJA

588. §

Fogékony halak: ponty (*Cyprinus carpio*), amur (*Ctenopharyngodon idella*), fehér busa (*Hypophthalmichthys molitrix*), pettyes busa (*Arystichthys nobilis*), kárász (*Carassius carassius*), aranyhal, ezüstkárász (*C. auratus*), compó (*Tinca tinca*), harcsa (*Silurus glanis*), csuka (*Esox lucius*), bodorka (*Rutilus rutilus*), vörösszárnú keszeg (*Scardinius erythrophthalmus*), jász (*Leuciscus idus*).

A beteg, betegségre gyanús, fertőzőtségre gyanús, valamint fertőzött hal és -állomány meghatározása

589. §

(1) Tavaszi virémiában beteg az a hal, amelyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, vagy nem jellemző tünetek mellett a betegséget okozó vírust a halból kimutatták, vagy boncolással, húsvizsgálattal vagy laboratóriumi vizsgálattal a betegségre jellemző elváltozásokat megállapították.

(2) Beteg az állomány, ha a próbahalászat során kifogott halak közül három százaléknál több beteg található. (A kifogható halak darabszáma általában a kihelyezett, illetőleg az adott vízterületen becsült mennyiségnek 0,2—2,0 százaléka, amely azonban sok beteg hal vagy nagy halmennyiség esetén csökkenthető.)

(3) Tavaszi virémiára gyanús az a hal, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, boncolással, húsvizsgálattal vagy laboratóriumi vizsgálattal a betegséget határozottan megállapítani nem lehet, de a hal tavaszi virémiában beteg hallal vagy állománnyal érintkezett.

(4) Betegségre gyanús az az állomány, amelyben a beteg halak aránya a három százalékot nem éri el.

(5) Tavaszi virémia fertőzőtségre gyanús az a hal, illetőleg -állomány, amelyen a betegség tünetei nem mutatkoznak ugyan, de olyan vízterületről (tóból, teletetőből, tartályból stb.) származik, amelyben az elszállítását megelőző hatvan napon belül tavaszi virémiát vagy annak gyanúját állapították meg.

(6) Tavaszi virémiával fertőzött az a tünetmentes hal, illetve -állomány, amelyből laboratóriumi virológiai vizsgálattal a tavaszi virémia vírusát kimutatták (tünetmentes vírushordozás).

A hatósági állatorvos feladatai

590. §

(1) A betegség vagy annak gyanúja esetén a hatósági állatorvos köteles az OÁI-ba vizsgálati anyagot küldeni.

(2) A betegséget az OÁI laboratóriumi és a helyszíni vizsgálati eredményeinek ismeretében a hatósági állatorvos állapítja meg. A megállapításról a kerületi főállatorvost és az állomást tájékoztatni köteles.

(3) A beteg és a betegségre gyanús, a fertőzött állományt, továbbá a vízrendészetileg azonos vízterületen lévő egyéb — szomszédos — állományokat az alábbi kiegészítésekkel forgalmi korlátozás alá kell helyezni:

a) a forgalmi korlátozás alá helyezett haltartó helyről halat csak fogyasztásra szabad elszállítani;

b) a forgalmi korlátozás alá helyezett haltartó helyen dolgozó személyek lábbelijét és kezét távozáskor fertőtleníteni kell;

c) a forgalmi korlátozás alá helyezett helyről halászati felszerelési eszközt, tárgyat, berendezést csak a hatósági állatorvos engedélyével és fertőtlenítés után szabad kivinni.

A beteg, a betegségre és a fertőzőtségre gyanús, illetve a fertőzött halállománnyal való eljárás

591. §

(1) A beteg vagy betegségre gyanús állományt gyógykezelní kell. Amennyiben ez nem vezet eredményre, vagy ha a gyógykezelés nem gazdaságos, az állomás engedélyével a beteg, a betegségre gyanús halállomány kényszer-lehalasztását a tulajdonos elvégezheti. A fogyasztásra alkalmas, a betegség tüneteit nem mutató halakat kizsigerelve és hűtve, a betegség elhurcolását kizáró módon, zárt edényzetben kell az értékesítés helyére (konzervgyár stb.) elszállítani. A szállítmányt kísérő jegyzéket „Fertőzött helyről származó szállítmány” felirattal kell ellátni. A fogyasztásra alkalmatlan hallal az 592. § szerint kell eljárni.

(2) A fertőzőtségre gyanús állomány egészségi állapotát fokozottan figyelni, és indokolt esetben az állományt gyógykezelní kell.

(3) A fertőzött állományt a tavaszi virémia vírusától mentes helyről származó halakkal kell lecserélni.

A halhullák ártalmatlanná tétele

592. §

A beteg, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús halak hulláját ártalmatlanná kell tenni. A hatósági állatorvos engedélyével a halhulla hőkezelés vagy kémiai kezelés (halsilózás) után, állatok takarmányozására felhasználható.

A forgalmi korlátozás enyhítése, illetve a betegség és a fertőzés megszűntté nyilvánítása

593. §

(1) A forgalmi korlátozás alatt álló helyen használt eszközöket (ladikokat, edényeket, hálókát, járműveket stb.) a község területén belül levő tőegységbe vagy tőgazdaságba a hatósági állatorvos, más község területére pedig a kerületi főállatorvos engedélyével szabad kivinni. Az engedély csak akkor adható meg, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy a kivinni kívánt tárgyat a (4)–(5) bekezdésekben előírtak szerint, jelenlétében fertőtlenítették.

(2) A forgalmi korlátozás alá helyezett haltartó helyre, gazdaságossági okból, a betegség miatt megritkult halállomány kiegészítésére, hatvan nap letelte után, a gazdaság forgalmi korlátozás alatt nem lévő vízterületének más haltartó helyéről, vagy egyéb gazdaság tavaszi virémiától mentes állományából származó halállományt a kerületi főállatorvos engedélyével szabad bevinni. A kerületi főállatorvos azonban az engedély kiadásával egyidejűleg a tulajdonost figyelmeztetni köteles, hogy az állomány dúsítása a betegség kiújulását eredményezheti.

(3) A forgalmi korlátozás alatt álló helyen használt eszközöket (ladikokat) edényeket, hálókát, járműveket stb. a vízrendészetileg azonos területen belül lévő saját tőegységbe vagy más gazdaságba a hatósági állatorvos, vízrendészetileg más vízterületre pedig az állomás engedélyével szabad kivinni. Az engedély csak akkor adható meg, ha a hatósági állatorvos igazolja, hogy a kivinni kívánt tárgyat a (6) bekezdésben előírtak szerint, jelenlétében fertőtlenítették.

(4) A forgalmi korlátozást fel kell oldani, ha

a) a beteg vagy betegségre gyanús halállományt lehalászták, a vizet lebocsátották, és a tavat, valamint az eszközöket fertőtlenítették;

b) az utolsó beteg vagy betegségre gyanús hal elhullásától, lehalászásától vagy felgyógyulásától számított hatvan napos megfigyelési idő alatt a betegségre gyanút keltő megbetegedés nem történt, a tó közvetlen környékének, valamint az eszközöknek a fertőtlenítését végrehajtották, és kétéves vizsgálattal a gazdaság vírusmentességét igazolták.

(5) Fertőtleníteni kell

a) a forgalmi korlátozás alatt álló helyen a halak elhullása, lehalászása és elszállítása után a tőfeneket, annak legalább harminc napig tartó kiszáritásával, illetőleg a nehezen vízteleníthető tőfenékrészeket, halágyakat, csatornákat hektáronként 2,5–3 tonna égetett mész egyenletes kiszórásával;

b) a halászati eszközöket (hálókát, zsákokat stb.);

c) a továbbtartásra szánt halak szállítására is szolgáló, a beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús halak szállítására használt járműveket;

d) a gumicsizmákat a vászonneműeket és kötényeket.

(6) A fertőtlenítést állatorvos jelenlétében kell végezni. A halászati eszközöket azonban meleg csersavas konzerválással is lehet fertőtleníteni, és azokat a fertőtlenítés után tiszta folyóvízben alaposan öblíteni kell. A vászonneműek és kötények fertőtlenítése kifőzés útján is történhet.

A PISZTRÁNGFÉLÉK FERTŐZŐ VÉRKÉPZŐSZERVI ELHALÁSA

594. §

Fogékony halak: szivárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*), csuka (*Esox lucius*), a Salmonidae családba tartozó más édesvízi és tengeri halak.

A beteg, a betegségre gyanús, a fertőzött, fertőzöttségre gyanús hal, illetve -állomány meghatározása

595. §

(1) Beteg az a hal, melyen a betegség tünetei kifejezetten mutatkoznak, vagy boncolással, húsvizsgálattal vagy laboratóriumi vizsgálattal a betegségre gyanút keltő elváltozásokat megállapították, és a halból a betegséget okozó vírust kimutatták.

(2) Beteg az a halállomány, amelyikben egyetlen beteg halat kimutattak.

(3) Betegségre gyanús az a hal, illetve -állomány, amelyben a betegség tünetei nem kifejezetten mutatkoznak, boncolással, húsvizsgálattal vagy laboratóriumi vizsgálattal a betegséget határozottan nem lehet megállapítani, a virológiai vizsgálat negatív, de a hal, illetve -állomány beteg hallal vagy állománnyal érintkezett.

(4) Fertőzöttségre gyanús a (3) bekezdésben leírt az a hal, illetve -állomány, amely olyan vízterületről (tóból, telelőből, tartályból, természetes vízből stb.) származik, amelyben az elszállítást megelőző hatvan napon belül a betegséget vagy annak gyanúját megállapították.

(5) Fertőzött az a tünetmentes hal, illetve -állomány, amelyből virológiai vizsgálattal a betegség okozóját kimutatták (tünetmentes vírushordozás).

A hatósági állatorvos feladatai

596. §

(1) A hatósági állatorvosnak el kell látni a 107. §-ban előírtakat.

(2) A hatósági állatorvos köteles a polgármesteri hivatal jegyzőjét értesíteni, a fertőzött tő őrzését megszervezni, az őroket feladatukra kioktatni.

(3) A beteg, illetve betegségre gyanús állatokból laboratóriumi virológiai vizsgálatra mintát kell küldeni az OÁI-be.

(4) A betegség hatóságilag csak a minisztérium felülvizsgálata után állapítható meg.

Az állomás feladatai

597. §

(1) A betegségnek vagy gyanújának megállapítása esetén az állomás köteles a 110. §-ban előírtakon felül:

- a) a minisztériumnak haladéktalanul jelentést tenni;
- b) szükség esetén az érintett állománynak hatósági rendelkezésre történő leölésére javaslatot tenni, és a kapott utasítás alapján a leölést elrendelni;
- c) a védőkörzet elrendelésére javaslatot tenni a minisztériumnak.

(2) Az állomás jelentése alapján a minisztérium megbízottat küld a helyszínre. Az állomás a védekezési szabályok alkalmazása tekintetében a minisztérium megbízottjának rendelkezései szerint köteles eljárni.

A minisztérium megbízottjának feladatai

598. §

A minisztérium megbízottja köteles

- a) a beteg, betegségre gyanús és a fertőzött halak, illetve -állományok leölése és a hullák megsemmisítése iránt intézkedni;
- b) a védőkörzet kiterjedését meghatározni;
- c) a védőkörzeten belül található fogékony állományokból az OÁI-be vizsgálati mintát küldeni, az állományok átvizsgálását és nyilvántartását megszervezni.

Az Országos Állategészségügyi Intézet feladatai

599. §

Az OÁI köteles a betegség megállapításának vagy kizárásának érdekében a hozzá beküldött minták vizsgálatát soron kívül elvégezni, a betegség kórbonctani és laboratóriumi diagnosztikájában jártas megbízottat a helyszínre küldeni, a vizsgálat eredményéről a beküldő hatósági állatorvost és az illetékes állomást értesíteni.

Helyi zárlat

600. §

A helyi zárlat szabályai a 118. §-ban foglaltakon kívül a következők:

- a) a helyi zárlat alá tartozó helyre belépni, vagy azt elhagyni csak a hatósági állatorvos engedéllyel szabad;
- b) a zárlat alatt álló helyet őriztetni kell.

Községi zárlat

601. §

(1) Azt a községet, amelyben a betegséget, a betegség vagy a fertőzöttség gyanúját megállapították, teljes községi zárlat alá kell helyezni.

(2) A 119. §-ban foglaltakon kívül, a zárlat alatt álló községekből a betegség iránt nem fogékony állományt csak az állomásnak, a minisztérium megbízottja hozzájárulásával adott engedélyével és fertőtlenítés után szabad kivinni.

Védőkörzet

602. §

A betegség, a betegség gyanúja vagy a fertőzöttség megállapítása esetén védőkörzetet kell alakítani. A védőkörzetbe be kell vonni mindazokat a fogékony halakat tartalmazó állományokat, amelyek a beteg, betegségre gyanús, vagy fertőzött állománnyal vízrendszertileg azonos vízterületen találhatók. Ezekre az állományokra a beteg vagy a fertőzött állományokra meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

*A beteg, betegségre gyanús,
illetve a fertőzött, fertőzöttségre gyanús állattal,
valamint állománnyal való eljárás*

603. §

A beteg és betegségre gyanús, valamint fertőzött állományokat hatósági rendelkezésre haladéktalanul le kell ölni. A leölést vértelen úton, a helyi zárlat alatt lévő helyen kell végrehajtani.

A hullák ártalmatlanná tétele

604. §

Az elhullott és a betegség miatt, valamint a betegség vagy fertőzöttség gyanúja miatt leölt állatok hulláját —

lehetőleg — a helyi zárlat alatt levő helyen kell ártalmatlanná tenni. Ha ez nem lehetséges, a hullák ártalmatlanná tétele iránt a minisztérium megbízottja intézkedik. A hulla és hullarészek ártalmatlanná tétele és szállítása tekintetében a 48—49. §-okban foglaltak az irányadók azzal, hogy

a) hullát csak az állomás, az Országos Állategészségügyi Intézet, illetve a minisztérium megbízottja, kizárólag a helyszínen, kórhatározás céljából boncolhat;

b) a boncolás során vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszenyezett földet lapáttal fel kell szedni és a hullagödörbe kell dobni, majd a boncolás helyét fertőtlenítő oldattal kell átitatni;

c) a hulla szállításánál használt járművet és eszközöket, valamint a közreműködő személyeket a hulla lerakása után a helyszínen kell fertőtleníteni;

d) a hulla és hullarészek ártalmatlanná tételét a hatósági állatorvos ellenőrzése mellett kell végezni.

A betegség megszűntté nyilvánítása

605. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a lezárt helyen fogékony állat már nincs, a fertőtlenítést végrehajtották, és az érintett vízterületek hatvan napon át szárazon álltak.

(2) A községi zárlatot fel kell oldani, ha az adott területen már egy állomány sincs zárlat alatt és az utolsó zárlat feloldása után a fogékony állatállomány két éven át történnő virológiai vizsgálata kedvező eredményre vezetett.

(3) A védőkörzetet fel kell oldani, ha azon belül már egyetlen állomány sem áll zárlat alatt és a fogékony állományok laboratóriumi, virológiai vizsgálata kedvező eredményre vezetett.

(4) A zárlatokat, illetve a védőkörzetet feloldani és a betegséget megszűntté nyilvánítani csak a minisztériumi megbízott véleménye alapján szabad.

(5) Fertőtleníteni kell a lezárt helyen tartott létesítményeket, járműveket, eszközöket. A fertőtlenítést szigorított módon, a hatósági állatorvos irányítása mellett kell végrehajtani.

A laboratóriumi diagnosztikai vizsgálati anyagok vételének és küldésének szabályai

606. §

(1) Tavaszi virémia, illetve fertőző vérképzőszervi elhalás gyanúja esetén a beteg vagy a betegsége gyanús halak-

ból a tüneteket kifejezetten mutató legalább tíz élő halat vízben, küldőncel kell az OÁI-ba küldeni.

(2) Tavaszi virémia, illetve fertőző vérképzőszervi elhalás vírusával való fertőzöttség megállapítására vagy kizárására tavasszal és ősszel, 12—15 °C vízhőmérsékletkor, az állomány nagyságától függően az alábbi számú tünetmentes halat kell élve, vízben, küldőncel, az OÁI-ba küldeni:

A halak száma az állományban	A halak száma a mintában
50	46
100	76
250	110
500	127
1 000	136
5 000	145
10 000	146
100 000 vagy annál több	150

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG ALÁ TARTOZÓ, RÉSZLETESEN NEM SZABÁLYOZOTT FERTŐZŐ BETEGSÉGEK

607. §

A bejelentési kötelezettség alá tartozó, de részletesen nem szabályozott fertőző állatbetegségek a következők:

- hólyagos szájgyulladás,
- kiskérődzők pestise,
- bőrcsomósodáskór,
- Rift-völgyi láz,
- kéknyelv betegség,
- afrikai lópestis,
- lovak vírus okozta agy-, gerincvelő gyulladásai.

608. §

(1) A 607. §-ban felsorolt betegségek Magyarországon eddig nem fordultak elő, ezért e betegségek elleni védekezés részletes szabályait a Szabályzat nem tartalmazza. Ha bármelyik betegséget, a betegség gyanúját vagy a fertőzöttséget Magyarországon hatóságilag megállapítják, a keleti marhavészre vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

(2) Indokolt esetben a minisztérium a 607. §-ban felsorolt betegségekre vonatkozóan, a keleti marhavészre előírt intézkedéseken túl egyéb, az egyes betegségeknek megfelelő specifikus szabályok alkalmazását is elrendelheti.

(3) A 607. §-ban szereplő egzotikus fertőző betegségek tekintetében bárminemű diagnosztikai vizsgálatot — ideértve az export és import célból végzett laboratóriumi vizsgálatokat is — kizárólag az OÁI végezhet.

III. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG ALÁ NEM
TARTOZÓ, DE JELENTŐS ÁLLATBETEGSÉGEK
LEKÜZDÉSÉNEK SZABÁLYAI

MIXOMATÓZIS

*A beteg, betegségre gyanús és fertőzöttségre gyanús
házinyúl, a mixomatózissal fertőzött állomány
fogalmának meghatározása*

609. §

(1) Mixomatózisban beteg az a házinyúl, amely a betegség jellegzetes tüneteit mutatja.

(2) Mixomatózis betegségre gyanús az a házinyúl, amelyen a betegség tünetei nem kifejezetten jelentkeznek.

(3) Mixomatózis fertőzöttségre gyanús az a házinyúl, amelyen a betegség tünetei nem mutatkoznak, de amelyet a beteg és/vagy betegségre gyanús állatokkal a betegség megállapítását megelőző harminc napon belül, és a betegség megállapítása után együtt tartottak.

(4) Mixomatózissal fertőzött az az állomány, amelyben beteg vagy betegségre gyanús állatok vannak.

610. §

(1) Az állattartó köteles a betegséget és/vagy a betegség gyanúját haladéktalanul jelenteni a kezelő állatorvosnak vagy a hatósági állatorvosnak.

(2) A kezelő állatorvos köteles a betegséget és/vagy a betegség gyanúját haladéktalanul jelenteni a hatósági állatorvosnak.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

611. §

A 107—110. §-okban meghatározottakat meghaladó feladatok a következők:

a) a betegség megállapítása a hatósági állatorvos feladata; a hatósági állatorvos köteles a beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús állat tartási helyén helyi zárlatot és forgalmi korlátozást elrendelni; a helyi zárlat alatt álló területen levő nyulak egészségi állapotát a mixomatózis elleni kötelező oltás elrendelésével egyidejűleg megvizsgál(tat)ni;

b) a kerületi főállatorvos köteles a hatósági állatorvos intézkedéseit felülvizsgálni; a beteg állatok leöletéséről intézkedni; községi zárlatot elrendelni;

c) az állomás feladata a zárlat alatt álló község nyulainak oltásához vagy állategészségügyi vizsgálatához állatorvosokat kirendelni.

A beteg állattal való eljárás

612. §

(1) A beteg állatokat — állami kártalanítás nélkül — ki kell irtani.

(2) A betegség tüneteit nem kifejezetten mutató állatok vakcinázása — a kerületi főállatorvos engedélyével — megkísérélhető.

Kötelező védőoltás

613. §

(1) A helyi zárlat alatt álló helyen lévő, még nem immunizált valamennyi egészséges házinyulát — amelyek az alkalmazott vakcina használati utasításai szerint oltathók — mixomatózis ellen be kell oltani.

(2) A kötelező védőoltást csak állatorvos végezheti.

(3) Az oltást szervezetten kell végezni, és a betegség jelentkezése után minél gyorsabban be kell fejezni.

(4) Az oltás költségei (vakcina ára, munkadíj stb.) a házinyúl tulajdonosát terhelik.

(5) Az oltott nyulak tulajdonosairól és az oltott nyulak számáról az oltást végző állatorvosnak kimutatást kell készítenie, és azt az oltás befejezése után negyvennyolc órán belül át kell adnia a hatósági állatorvosnak.

(6) Az oltott nyulak számáról és az oltás időpontjáról az oltást végző állatorvos az állat(ok) tulajdonosának igazolást ad ki.

A nyers termékek felhasználása

614. §

(1) A beteg és betegségre gyanús leölt vagy elhullott nyulak húsát és bőrét meg kell semmisíteni.

(2) A fertőzöttségre gyanús nyulak húsa és bőre a levágás útján történő leöletés után értékesíthető.

A zárlat enyhítése

615. §

(1) Vágóhídra szállítás szabályai:

a) a községi zárlat alatt álló község helyi zárlat alatt nem álló udvaraiból oltott, egészséges nyulak az oltás befejezésének napjától számított tizenötödik nap után szállíthatók;

b) a helyi zárlat alatt álló udvarból, ahol az oltással egyidejűleg a nyulak tulajdonosa a beteg nyula(ka)t kiirtotta és újabb megbetegedés nem volt, kiszállítani az utolsó beteg állat kiirtását követő tizenötödik nap után szabad.

(2) Továbbtartásra szállítás szabályai:

a) fertőzött község nem fertőzött udvarából indokolt esetben oltott, egészséges nyúl elszállítását a hatósági állatorvos — a kerületi főállatorvos hozzájárulásával — az állomány oltásának befejezésétől számított tizenötödik naptól engedélyezheti;

b) fertőzött udvarból továbbtartásra házinyúl a helyi zárlat feloldásáig nem szállítható;

c) fertőzött községből származó nyulak nem fertőzött községből származó, továbbtartásra vagy exportra szánt nyulakkal együtt egy járművön nem szállíthatók.

A betegség megszűntté nyilvánítása

616. §

(1) A helyi zárlatot az utolsó beteg állat leöletése, elhullása vagy gyógyulása után következő harminc napi megfigyelési idő kedvező eltelte és az állatok tartási helyének fertőtlenítése után kell feloldani.

(2) A fertőtlenítést — a hatósági állatorvos utasítására és felügyelete mellett — a tulajdonos saját költségére végzi.

(3) A községi zárlatot akkor kell feloldani, ha a községben már nincs helyi zárlat alatt álló udvar, és az utolsó zárlat feloldását követő tizenöt nap alatt újabb megbetegedés nem fordult elő.

BAROMFITÍFUSZ

A beteg, fertőzött és fertőzésre gyanús állományok meghatározása

617. §

(1) Baromfitífuszban beteg az a baromfi, amely a betegségre utaló klinikai tüneteket vagy kórbonctani elváltozásokat jellegzetesen mutatja, vagy amelyből a laboratórium a kórokozót (*S.pullorum* var. *gallinarum*) kimutatta.

(2) Baromfitífusszal fertőzött az a baromfi,

a) amelynek vérsavójából a *Salmonella gallinarum* ellenanyagokat kétséget kizáróan kimutatták, vagy

b) az elhullott, levágott állat szerveiben a betegségre jellemző vagy arra gyanút keltő elváltozások vannak, és bakteriológiai vizsgálat a *S.gallinarum*ot kimutatta;

c) az a tojás vagy állat (csibe), amelyből vagy amelynek váladékából, függetlenül a kórbonctani elváltozásoktól, a *S.gallinarum* kimutatható volt;

d) amelynek tojásából (befulladt embriójából) vagy az öt napnál nem idősebb csirke hullájából a *S.gallinarum*ot kimutatták.

(3) Fertőzöttségre gyanús az a tenyészállomány, amelynek bármelyik vérvizsgálatakor a pozitív eredményt adó egyedek száma meghaladja a 220. § (7) bekezdésének b) és c) pontjaiban, valamint a 221. § (2) bekezdésében megengedett százalékot.

Az állategészségügyi szolgálat feladatai

618. §

(1) Az állomás köteles a baromfitífusz elleni védekezést a kerületi főállatorvos útján ellenőriztetni, a megye (főváros) területén lévő valamennyi tenyészbaromfi-telepről nyilvántartást vezetni, és a vérvizsgálatokat irányító állatorvos igazolása alapján az állományok minősítését nyomon követni.

(2) Az állomáshoz tartozó közigazgatási területen működő bármilyen tulajdonviszonyban lévő keltetőt nyilvántartásba kell venni, s azokat az illetékes hatósági állatorvos szükség szerinti gyakorisággal a helyszínen ellenőrizni köteles. Az erről készített feljegyzésnek tartalmaznia kell:

a) a keltető higiéniai állapotát, különös tekintettel a keltetőgépek és a tojások keltetés előtti és utáni fertőtlenítésének szakszerű voltára;

b) azt, hogy a keltetőállomásra érkezett vagy már a gépeken levő tojások kivétel nélkül jelzettek úgy, hogy a jelzésből a tojások és a különböző helyre kiszállított naposcsibék származási helye egyértelműen megállapítható;

c) eleget tesznek-e a 224—225. §-okban előírt számú befulladt tojás intézetbe küldésének;

d) kellő gondossággal válogatják-e ki a kelésgyenge vagy az előírt súlyon aluli csibéket.

(3) A tenyésztojások keltetésre való gyűjtését és gépbe való berakását az állomás azonnal köteles

a) megtiltani, ha tenyészállomány baromfitífuszban beteg vagy baromfitífusszal fertőzött vagy nem minősített;

b) felfüggeszteni, ha a tenyészállomány fertőzöttségre gyanús.

(4) Fertőzöttségre gyanús állomány esetén az állomás haladéktalanul köteles elrendelni a tulajdonos költségére az állomány hatósági állatorvos jelenlétében végzett ellenőrző vérvizsgálatát, vagy a vérvizsgálati eredményt adó állatok állategészségügyi intézeti bakteriológiai vizsgálatát, a vizsgálat eredménye alapján minősíteni az állományt, s ettől függően engedélyezni vagy megtiltani az állományból származó tojások keltetését.

(5) Ha az ellenőrző hatósági vérvizsgálat pozitív eredménye meghaladja a három százalékot, vagy az intézet a pozitív eredményt adó tyúkokból kimutatja a baromfitífusz kórokozóját, e tényről értesíti a keltető helye szerint illetékes állomást, amely elrendeli a fertőzött, még keltetés alatt nem álló tojások étkezési célra történő elszállítását.

(6) Ha az állategészségügyi intézet a küldött (befulladt) tojások vagy naposbaromfi-hullák vizsgálata során baromfitífuszt állapít meg, erről a beküldő állatorvost és az állomást köteles értesíteni. Az állomás gondoskodik az ilyen állomány újbóli minősítéséről. Ha a tojások megjelölése hiányában a keltetőből vagy a fogadóhelyről az egy—öt napban beküldött, és a baromfitífusz kórokozójára pozitív tojás vagy naposcsibe származási helye pontosan nem állapítható meg, a keltetőállomás költségére az állomás köte-

les azokat a tenyészállományokat újból minősíteni, amelyek tojásait együtt keltették a fertőzöttnek bizonyult tojással vagy pozitív naposcsirkével.

A beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állattal és állománnyal való eljárás

619. §

(1) Broiler végtermék állatok esetében a beteg vagy betegségre gyanús egyedek megsemmisítése után az állományt hatékony gyógyszerekkel kell kezelni.

(2) Tenyészállomány esetében a három százaléknál magasabb szeropozitivitás, vagy bakteriológiai vizsgálattal megállapított betegség alapján a kérdéses állomány tojásai keltetésre alkalmatlanok.

(3) Tenyészállománynak szánt állomány esetében, ha a befulladt tojásból vagy naposbaromfiból kimutatták a betegség kórokozóját, a fertőzött törzstől származó kikelt, és a még keltetés alatt álló tojásokból kikelt csirkék szállítása esetén, a keltetést végző köteles írásban értesíteni a fogadót a tojóállomány fertőzöttségéről. A leendő tulajdonos az ilyen származású csibék átvételét megtagadhatja, vagy ha átveszi azokat, köteles haladéktalanul gyógykezelni. Ebben az esetben a keltetőállomás írásban köteles vele közölni, hogy az ilyen állomány csak húsrá értékesíthető.

BAROMFIKOLERA

A beteg, betegségre és fertőzöttségre gyanús baromfiállomány meghatározása

620. §

(1) Baromfikolerában beteg az a baromfi,
a) amelyen a baromfikolerára jellemző tünetek mutatkoznak, vagy

b) az elhullott vagy levágott baromfiban kórbonctani vizsgálattal a betegségre jellemző elváltozások megállapíthatók, és a baromfikolera virulens kórokozóját a laboratórium kimutatta.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak hiányában is baromfikolerában betegnek kell tekinteni az elhullott baromfit, ha abból a baromfikolera virulens kórokozóját a laboratóriumi vizsgálat kimutatja.

(3) Baromfikolerára gyanús az a beteg baromfi, amely a baromfikolerára jellemző tüneteket nem mutatja ugyan, de baromfikolerában beteg vagy abban elpusztult baromfival együtt tartják, tartották vagy ilyenrel érintkezett.

(4) Baromfikolerával fertőzött az az állomány, amelyben baromfikolerában beteg egyedet találtak.

(5) Baromfikolera fertőzöttségre gyanús az a baromfi, amely klinikailag egészséges, de baromfikolerában beteg vagy baromfikolerára gyanús állattal érintkezhetett, vagy ilyen baromfival együtt tartották.

A betegség megelőzését és gyógykezelését szolgáló állategészségügyi szabályok

621. §

(1) Mivel a baromfikolerában beteg vagy fertőzött állományban életük végéig baktériumhordozó állatok maradnak, az ilyen állományokat húsrá kell értékesíteni. A szállítás és a levágás módját a hatósági állatorvos határozza meg.

(2) Ha a tulajdonos a fertőzött állományát tovább kívánja tartani, azt úgy köteles megtenni, hogy az más baromfiállománnyal ne érintkezhessek. Ezt a hatósági állatorvos havonta köteles ellenőrizni.

(3) A több állományban tépést végző személyek az egyes állományokat (telepet, udvart) csak a hatósági állatorvos által előírt (megbízottja jelenlétében végzett) szigorított személyi fertőtlenítés után hagyhatják el.

(4) A fertőzött állományt ellátó személyek is csak személyi fertőtlenítés után hagyhatják el az állományt, s ha saját udvaruk baromfiállományában betegségre gyanús jeleket látnak, vagy elhullás fordult elő, azt haladéktalanul kötelesek jelenteni az ellátó állatorvosnak.

(5) A tenyész vízibaromfi-állományokat célszerű baromfikolera elleni vakcinával (legalább tavasztól—őszig) immunizált állapotban tartani. Ugyanez ajánlható a nagyüzemi méretű árutermelő vízibaromfi- és pulykaállományok esetében is.

Forgalmi korlátozás

622. §

(1) Az ellátó állatorvos köteles a betegség előfordulását jelenteni a hatósági állatorvosnak, aki az állományt köteles a 117. §-ban foglaltak szerint és az alábbi kiegészítésekkel forgalmi korlátozás alá vonni.

(2) A baromfikolerával fertőzött állományt az előzetes rezisztencia vizsgálat eredményétől függően gyógykezelni kell. A gyógykezelés megkezdése előtt a klinikailag beteg állatokat el kell távolítani.

(3) A betegség ismételt jelentkezésének elkerülése céljából a baromfikolerával fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús állományokat minden, ellenálló képességet csökkentő beavatkozás (tömésbe állítás, tolltépés stb.) előtt gyógyszeres kezelésben kell részesíteni.

(4) Mivel a fertőzött állományban életük végéig baktériumhordozó állatok maradnak, azok forgalmi korlátozását feloldani nem szabad, oda újabb állatok nem állíthatók be.

(5) Az eredményesen gyógykezelt, klinikai tüneteket nem mutató, a kezelő állatorvos által gyógyultnak minősített állományok tömésre — az állattartó kérésére — az illetékes állomás hozzájárulásával kihelyezhetők, de erről az illetékes hatósági állatorvost értesíteni kell.

(6) A több csoportban elhelyezett, egymással közvetlenül nem érintkező baromfi közül a betegség megállapítása után a beteg vagy betegségre gyanús csoportot azonnal el kell távolítani és úgy elhelyezni, hogy a betegséget ne terjeszthesse.

A forgalmi korlátozás enyhítése

623. §

(1) A forgalmi korlátozás alatt álló helyről a száraz, zsákolt tollat, valamint a három százalékos klórlúgban egy-két percig áztatott tojást, a hatósági állatorvos engedélyével ki lehet szállítani. Az ily módon kezelt tojás keltetésre is felhasználható.

(2) A forgalmi korlátozás alatt álló helyről, betegségre vagy fertőzőtségre gyanús baromfi — a klinikai tüneteket mutató állatok kivételével — a hatósági állatorvos engedélyével, azonnali levágás céljából, a baromfifeldolgozó üzem előzetes értesítése után oda elszállítható.

(3) A vágást és feldolgozást elkülönítetten vagy a rendes vágás befejezése után kell elvégezni. A feldolgozóhelyet és a szállító járművet szigorított módon fertőtleníteni kell.

A betegség megszűntté nyilvánítása

624. §

A forgalmi korlátozást fel kell oldani, ha

a) a baromfikolerával fertőzött állományt levágták és a telepet (a tartási helyet) szigorított módon fertőtlenítették. Egyéni udvarokban a levágást követő egy hétig az udvarba a levágás után fogékony állatot nem szabad beállítani;

b) a fertőzőtségre gyanús állományban a tizennégy napos megfigyelési idő alatt a betegség nem fordult elő.

SERTÉSTÍFUSZ

A beteg, fertőzött, betegségre és fertőzőtségre gyanús sertés és -állomány meghatározása

625. §

(1) Sertéstífuszban beteg az a sertés, amely a sertéstífuszra jellemző klinikai tüneteket mutatja, és/vagy levágása után kórbonctani vizsgálattal a betegségre jellemző elváltozások mellett a sertéstífusz kórokozóját (*Salmonella typhimurium*) a laboratórium kimutatta.

(2) Sertéstífuszra gyanús az a beteg sertés, mely a sertéstífusz jellegzetes tüneteit nem mutatja, de sertéstífuszban beteg vagy abban elpusztult sertéssel érintkezett.

(3) Klinikai tünetek és kórbonctani elváltozások hiányában is sertéstífusszal fertőzöttnek kell tekinteni a sertést, ha abból a sertéstífusz kórokozóját a laboratóriumi vizsgálat kimutatta.

(4) Sertéstífusz fertőzőtségre gyanús az a sertés, amely sertéstífuszban beteg vagy sertéstífuszra gyanús állattal érintkezett.

(5) Sertéstífusz-fertőzőtségre gyanús az az állomány, amelynek egyedei sertéstífuszban beteg vagy sertéstífuszra gyanús sertéssel érintkeztek.

A betegség megelőzését és gyógykezelését szolgáló állategészségügyi szabályok

626. §

(1) A sertéstífusz megállapításakor a hatósági állatorvos forgalmi korlátozást köteles elrendelni.

(2) A sertéstífuszban beteg vagy fertőzött állományban életük végéig baktériumhordozó állatok maradnak, az ilyen állományokból sertést csak húsrá szabad értékesíteni. A szállítás és levágás módját a hatósági állatorvos határozza meg.

(3) A vágást és feldolgozást elkülönítetten vagy a rendes vágás befejezése után kell elvégezni. A feldolgozóhelyet és a szállító járművet szigorított módon fertőtleníteni kell.

(4) Ha a tulajdonos a fertőzött állományát tovább kívánja tartani, úgy köteles a beteg állatokat hatékony gyógykezelésben részesíteni és köteles a hatósági állatorvos által elrendelt forgalmi korlátozás előírásait betartani, továbbá azt, hogy az állomány más sertésállománnyal közvetlenül (vagy eszközök, személyek által közvetve) ne érintkezhesék.

(5) A sertéstífusz fertőzőtségre gyanús állományban a fertőzőtség fennállását 2 évig tartó hatósági megfigyeléssel és a betegségre gyanús állatok kórbonctani és húsvizsgálati, valamint laboratóriumi vizsgálatával kell tisztázni.

A forgalmi korlátozás megszüntetése

627. §

A forgalmi korlátozást fel kell oldani,

a) ha a sertéstífusszal fertőzött állományt levágták és a telepet (tartási helyet) szigorított módon fertőtlenítették; ezt követően egy hétig fogékony állatokat nem szabad beállítani;

b) ha a fertőzőtségre gyanús állományban két éves megfigyelési idő alatt a betegség nem fordult elő.

IV. Fejezet

A PARAZITÓZISOK ELLENI VÉDEKEZÉS
ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

*A beteg, fertőzött és mentes állat, illetve állomány
meghatározása*

628. §

(1) A parazitózis kifejezés mind a paraziták okozta betegséget, mind a fertőzöttséget magában foglalja.

(2) Állategyek esetében

a) beteg az az állat, amelynek bizonyos parazitákkal való fertőzöttségét megállapították, és az állaton a megállapított parazitával összefüggésbe hozható betegség klinikai tünetei mutatkoznak;

b) bizonyos parazitákkal fertőzött az az állat, amelyen a paraziták jelenlétét laboratóriumi vagy egyéb módon (boncolás, féregürítés) megállapították, de az állat az illető parazitával összefüggésbe hozható betegség klinikai tüneteit nem mutatja;

c) bizonyos parazitáktól mentes az az állat, amelynek bélsarában vagy egyéb vizsgálati anyagában a legalább két alkalommal elvégzett vizsgálat az illető parazita petéjét, lárváját, ivari produktumát vagy magát a parazitát nem mutatja ki, illetve a fertőzöttség tényére egyéb jel (féregürítés, klinikai tünet, bonclelet, vágóhídi visszajelzés, hús-vizsgálat) sem utal;

d) bizonyos parazitózistól való mentességet lehet megállapítani hatékony gyógyszerrel történt kétszeri gyógykezelés és az ezt követő egyszeri laboratóriumi vizsgálat negatív eredménye alapján is.

(3) Állatállományok esetén

a) beteg az állomány, ha az állatoknak több mint öt százalékán a jelen levő paraziták okozta klinikai tünetek mutatkoznak;

b) fertőzött az állomány, ha az együtt tartott (istálló, legelő, karám stb.) állatok között a fertőzöttséget [(2) bekezdés b) pont] megállapították, vagy ha ezen felül az állományban a megállapított parazitákkal összefüggésbe hozható, klinikai tünetekben megnyilvánuló betegség az állomány öt százalékánál kevesebb állatot érint;

c) bizonyos parazitózistól mentes az állomány, ha az együtt tartott (istálló, legelő, karám stb.) állatoknál százas létszámig az állomány harminc százalékán, száz egyeden felüli állatlétszám esetén az állomány tíz százalékán, két alkalommal elvégzett koprológiai vagy egyéb vizsgálat — méhállományok esetében az állomány összes méhcsaládján elvégzett vizsgálat — az illető parazita szempontjából negatív eredményt adott, és a fertőzöttséget más módon (húsvizsgálattal, boncolással, klinikai tünetek alapján, féregürítés észlelésével) nem lehetett megállapítani.

Általános szabályok

629. §

(1) Az állatok közegészségügyi vagy gazdasági szempontból jelentős parazitózisainak (a továbbiakban: jelentős parazitózisok) okozói a következők:

a) szarvasmarha: bőrbagócs lárvák, májmétely, borsóka;

b) juh: májmétely, galandféreg lárvák;

c) sertés: orsóféreg, galandféreg lárvák, *Trichinella* lárvák;

d) baromfi: *Eimeria* fajok;

e) hal: galandféreg fajok, csillós egysejtű élősködők, vérszívó paraziták, úszóhólyag férgek;

f) eb: orsóféreg fajok, galandféreg fajok;

g) házinyúl: *Eimeria* fajok;

h) vadon élő állatok: *Trichinella* lárvák;

i) méh: Varroa-atka, *Acarapis woodi* (légcső-atka).

(2) A jelentős parazitózisok körét országos szinten a minisztérium, a megye vagy annak része vonatkozásában az állomás is bővítheti.

(3) Az (1)—(2) bekezdésekben felsorolt parazitózisok ellen szervezett védekezést kell folytatni.

(4) A védekezés — az állategészségügyi szolgálat szakmai irányításával — az állat tulajdonosának feladata.

A parazitózisok elleni védekezés módja

630. §

(1) Az érintett állatállományt minden esetben gyógykezeltetni kell, ha a 629. § (1) bekezdésének a)—i) pontjaiban felsorolt parazitózis klinikai tünetekben nyilvánul meg.

(2) Fertőzöttség megállapítása esetén az alábbi paraziták ellen kell a részletes szabályokban meghatározottak figyelembevételével állomány vagy egyedi gyógykezelést végrehajtani:

— szarvasmarha: bőrbagócs lárvák, májmétely;

— juh: májmétely;

— eb: orsóféreg fajok, galandféreg fajok;

— méh: Varroa-atka, *Acarapis woodi* (légcső-atka);

— halak: galandféreg, egyéb parazitózisok.

(3) A sertést orsóféreg ellen akkor kell gyógykezeltetni, ha az egyéb okból elhullott sertések vizsgálata során a bélcsatornában orsóféreg tömegesen található, illetve ha a sertésnél spontán féregürülés észlelhető.

(4) A (2) bekezdésben fel nem sorolt, vagy a (3) bekezdésben meghatározott fertőzöttségi fokot meg nem haladó parazitás fertőzöttség esetén, a gyógyszeres beavatkozás szükségességéről a körülmények (a fertőzöttség foka, a parazitózis járványtana, az évszak stb.) mérlegelése alapján, a kezelő állatorvos köteles javaslatot tenni az állattartónak az állat (állomány) gyógykezelésére vonatkozóan.

631. §

Új állattartó telep létesítése, illetve már működő állattartó telep esetén a betelepítendő, illetőleg az ott tartott szarvasmarha-állománynak a bőrbagócs lárváktól, a szarvasmarha- és juhállományoknak a rühatkától mentesnek kell lennie.

632. §

(1) Legelőre csak a parazitózisoktól mentes és/vagy kezelt állatok engedhetők.

(2) Paraziták okozta állománymegbetegedést a kezelő állatorvos köteles soron kívül jelenteni a hatósági állatorvosnak.

(3) A hatósági állatorvos a paraziták okozta állománymegbetegedést soron kívül köteles jelenteni a kerületi főállatorvosnak és az állomásnak.

633. §

Amennyiben az állattartók állatukon paraziták okozta megbetegedést vagy súlyos fertőzöttséget (időszakos féregürülés stb.) észlelnek, ennek tényét kötelesek az állatorvosnak bejelenteni, és a 629. § (1) bekezdésének a)–i) pontjában felsorolt esetekben az előírt gyógykezelést haladéktalanul végrehajtani.

Az állatorvos feladatai

634. §

Az embert is jelentősen veszélyeztető parazitózis megállapítását

- a) a kezelő állatorvos a hatósági állatorvosnak;
- b) a hatósági állatorvos az ÁNTSZ területi intézetének köteles haladéktalanul bejelenteni.

A kerületi főállatorvos feladata

635. §

A kerületi főállatorvos köteles az illetékességi területén a parazitózisok elleni védekezést szervezni és összehangolni.

Az állomás feladatai

636. §

Az állomás feladatai:

- a) indokolt esetben a parazitózisok megelőzésére irányuló védekezést szervezni, irányítani;

b) az állatállományokra indokolt esetben előírt vizsgálatok és beavatkozások elvégzését ellenőrizni;

c) a várható parazitózisok fellépésének veszélye esetén a szükséges intézkedéseket megtenni;

d) a borsókakór megállapítása esetén a fertőzött személy felkutatásában az ÁNTSZ-t hatékonyan segíteni;

e) a kerületi főállatorvosok paraziták elleni védekezéssel kapcsolatos munkáját irányítani és ellenőrizni.

A jelentős parazitózisok elleni védekezés részletes szabályai

I. Bőrbagócs-lárvák

637. §

(1) A szarvasmarha-állományok bőrbagócs-lárvás fertőzöttségének megállapítása céljából március hó 1. és a legeltetés megkezdése között az állományokat ellenőrizni kell.

(2) Az ellenőrző vizsgálatokat a tulajdonos költségére a kezelő állatorvos végzi.

(3) A fertőzött állatokat még a lárvák ivarérettsége előtt a tulajdonos költségére gyógykezelni kell. A gyógykezelést csak állatorvos végezheti.

(4) Legelőre csak bőrbagócs-lárváktól mentes, vagy a kihajtás előtt legalább négy nappal hatékony gyógyszerrel kezelt szarvasmarha hajtható ki.

(5) A bőrbagócs-lárvás fertőzöttséget legelőn való jelentkezése esetén az állatok tulajdonosa, őrzője vagy gondozója a kezelő állatorvosnak haladéktalanul köteles jelenteni. A fertőzött állatot haladéktalanul gyógykezelni kell.

(6) Állatvásárra, állatkiállításra csak bőrbagócs-lárváktól mentes állatot szabad felhajtani.

II. Májmételty

638. §

(1) A fertőzött állományokat január 1. és a kihajtás közötti időszakban legalább egy, indokolt alkalommal két alkalommal gyógykezelni kell.

(2) Legelőre csak májmételtytől mentes, vagy a kihajtást megelőzően legalább tizennégy nappal gyógykezelt állatot szabad kihajtani.

(3) A hatósági állatorvos a legeltetés megkezdése előtt köteles a legelőt a köztigazda csigák másodrendű biotópjainak kialakulása szempontjából megvizsgálni, és fertőzöttség esetén a legelőt vagy legelőrészt a legeltetésből kizárni.

(4) Fertőzött legelő füve csak olyan tartósítási eljárás után etethető, amelynek során a parazita fertőzőképes alakjai elpusztulnak.

(5) Heveny májmételykór fellépése esetén az állomány legeltetését a fertőzött területen azonnal meg kell szüntetni, és az egész állományt haladéktalanul gyógykezelni kell.

(6) A májmételykór megállapítását a kezelő állatorvos haladéktalanul köteles jelenteni a hatósági állatorvosnak.

III. Emlősök galandférgel elleni védekezés szabályai

639. §

(1) A pásztorebekt évente két alkalommal, márciusban és a legeltetés megkezdése előtt, galandférgek ellen hatékony készítménnyel kezelni kell.

(2) Indokolt esetben az állomás elrendelheti a galandférgekkel fertőzött terület ebeinek a tulajdonos költségére történő gyógyszeres kezelését.

(3) Állatvágások során a hólyagféreg lárvákkal fertőzött szerveket vagy szervrészeket össze kell gyűjteni, és meg kell semmisíteni.

IV. Trichinellózis

640. §

A fertőzöttnek talált állat fertőződési körülményeit az állomás köteles vizsgálni. Amennyiben egy állományban a trichinellózist megállapították,

a) az állományt forgalmi korlátozás alá kell vonni;

b) ember trichinellás megbetegedése esetén a fertőzési forrás megkeresése — az ÁNTSZ bevonásával — az állomás feladata;

c) trichinellózis megállapításáról az állomás köteles haladéktalanul értesíteni a minisztériumot, és a területileg illetékes ÁNTSZ-t.

V. Rühátka (sertés)

641. §

(1) Sertésrühösség esetén a fertőzött állományt — szükség esetén ismételt — gyógykezelni kell.

(2) A gyógykezeléssel egyidejűleg az állatok tartási helyét is fertőtleníteni kell.

VI. Halak galandférgel elleni védekezés szabályai

642. §

(1) A kezelő állatorvos rendszeres laboratóriumi vizsgálatokból köteles ellenőrizni a halak fertőzött vagy mentes voltát.

(2) Húsz százalékot elérő vagy meghaladó fertőzöttség esetén az állományt gyógykezelni kell.

(3) Továbbtenyésztésre csak galandférgeltől mentes, vagy tizennégy napnál régebben gyógykezelt halat szabad szállítani.

VII. A halak egyéb parazitózisai

643. §

(1) Halastavakban megállapított egyéb parazitózisok esetén — amennyiben az adott betegségnek van hatékony gyógyszere — az állományt gyógykezelni kell.

(2) Telepíteni csak parazitáktól mentes, vagy előzetesen gyógykezelt halakat szabad.

VIII. Varroa-atka (Ázsiai nagy méhatka)

644. §

(1) A Varroa-atka ellen a biológiai módszerek és gyógykezelések együttes alkalmazásával kell védekezni. A kezelések hatékonyságáról és esetleges rezisztencia fellépéséről elsősorban a herefiasításban fellelhető atkák, és ürülékük dúsulása alapján, rendszeres ellenőrzéssel kell meggyőződni.

(2) A gyógykezelésre csak törzskönyvezett és forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer használható. Az állomás indokolt esetben adott terület összehangolt, egyidejű gyógykezelését is előírhatja.

(3) A komplex védekezés a méhészt kötelessége.

(4) Az állomás irányítja a méhészek védekezési tevékenységét, azt időszakosan ellenőrzi és hiányosságok esetén intézkedik azok megszüntetéséről.

(5) A védekezés elhanyagolása esetén, ha az állományban az atka feldúsult és a méhészt az állomás által előírt védekezést nem hajtotta végre, a szomszédos méhállományok fertőződésének megakadályozása céljából a méhállományt állami kártalanítás nélkül le kell öletni.

IX. Mézelő méhek légcsőatka-kórja (Acarapis woodi)

A beteg, betegségre gyanús és fertőzöttségre gyanús méhcsalád meghatározása

645. §

(1) Atkakórban beteg az a méhcsalád, amelyből származó méhekben az illetékes állategészségügyi intézet a betegség kórokozóját kimutatta.

(2) Atkakórra gyanús az a méhcsalád, amely a betegség tüneteit mutatja ugyan, de a betegséget laboratóriumi vizsgálát még nem erősítette meg, vagy nem zárta ki.

(3) Atkakór fertőzöttségére gyanús az a méhcsalád, amelyet atkakórban beteg vagy betegségre gyanús méhcsaláddal egy méhészetben vagy ilyennek öt kilométeres körzetében tartanak, illetve hat hónapon belül ilyen helyen tartottak.

Az állategészségügyi szolgálat részletes feladatai

646. §

A hatósági állatorvos köteles:

a) a betegség gyanúja esetén vizsgálati anyagot küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe;

b) az intézet lelete alapján a betegséget megállapítani vagy kizárni;

c) vizsgálni a betegség eredetét;

d) írásban rögzíteni, hogy a beteg vagy betegségre gyanús méhcsalád saját tenyésztésű-e, ha nem, mikor és honnan került a méhészetbe, a méhészt fogott-e be idegen rajt;

e) a betegség vagy betegség gyanújának megállapítása esetén forgalmi korlátozást elrendelni;

f) a betegség megállapítása esetén valamennyi méhcsaládot atkakór szempontjából átvizsgál(tat)ni, minden méhcsaládtól laboratóriumi vizsgálati anyagot küldeni az illetékes állategészségügyi intézetbe;

g) a betegség megállapítása esetén a község minden méhcsaládjának gyógyszeres kezelését elrendelni.

Zárlati intézkedések

647. §

(1) A helyi zárlat alatt álló állományban minden olyan beavatkozás tilos, amely a betegségnek egyik méhcsaládról a másikra való áttérjedését okozhatja.

(2) A helyi zárlat alatt álló méhcsaládokat tartósan meg kell jelölni.

Eljárás méhcsaládokkal, méh lakásokkal atkakór megállapítása esetén

648. §

(1) A súlyosan legyengült, beteg, valamint a kötelező gyógykezelés alól elvont méhcsaládokat állami kártalanítás nélkül le kell ölni.

(2) A kiürült méh lakás kéndioxidos kezelése, és egy hétig való üresen tartás után újra betelepíthető.

A zárlat enyhítése

649. §

(1) A községi zárlat alatt álló terület helyi zárlat alatt nem álló udvarából

a) a község vészmentes udvarába a kötelező gyógykezelés után a hatósági állatorvos engedélye alapján a méhcsaládokat el szabad szállítani;

b) más község határába méhcsaládot csak az állomás engedélyével, és a kötelező gyógykezelés elvégzése után szabad vinni.

(2) Növényvédelmi beavatkozás következtében szükséges gyors áttelepülés (menekülés) szabályai:

a) az áttelepülés során a község vagy községrész határát elhagyni nem szabad;

b) az áttelepülés tényét a méhészt a hatósági állatorvosnak haladéktalanul köteles bejelenteni;

c) a méheket a méhészt köteles tizennégy napon belül az eredeti telephelyre visszatelepíteni.

A zárlat feloldása és a betegség megszűntté nyilvánítása

650. §

(1) A helyi zárlatot fel kell oldani, ha a méhcsaládok gyógyszeres kezelése megtörtént, a megfigyelési idő kedvezően eltelt, és az ellenőrző vizsgálat negatív eredményt adott: a megfigyelési idő a betegség megállapítása után egy év.

(2) A községi zárlatot akkor kell feloldani, s a betegséget megszűntté nyilvánítani, ha a területen már nincs helyi zárlat alatt álló állomány.

651. §

A betegség megállapításával és leküzdésével kapcsolatos közérdekű vizsgálatokat a hatósági állatorvos irányításával, állami költségre kell elvégezni.

IX. Borsó kakór

652. §

(1) A húst vizsgáló állatorvos köteles a szarvasmarha borsóka megállapítását az állomásnak haladéktalanul jelezni. A jelentésnek tartalmaznia kell a borsókás állatok azonosítási adatait is.

(2) Az állomás a szarvasmarha borsóka megállapítását köteles a területileg illetékes ÁNTSZ-szel és a minisztériummal közölni.

(3) Sertés borsóka megállapítása esetén az (1)–(2) bekezdésben meghatározott módon kell eljárni.

(4) Ismétlődő fertőzöttség esetén a területileg illetékes állomás köteles — az ÁNTSZ bevonásával — a fertőzött helyen szemlét tartani, és a védekezés módját a szemle eredményétől függően meghatározni.

BAROMFI-PARATÍFUSZ

653. §

A baromfi-paratífuszra vonatkozó megelőző és elfojtó intézkedéseket a minisztérium által kiadott szakmai irányelv tartalmazza.

MÁSODIK RÉSZ

AZ ÁLLATI EREDETŰ ÉLELMISZEREK ÉLELMISZERHIGIÉNIAI VIZSGÁLATA ÉS ELLENŐRZÉSE

654. §

(1) A Szabályzat hatálya kiterjed az állatok levágásának és az állati eredetű élelmiszerek előállításának, tárolásának és forgalomba hozatalának élelmiszerhigiéniai vizsgálatára és az élelmiszerhigiéniai feltételek ellenőrzésének módjára és rendjére.

(2) A Szabályzat hatálya nem érinti a vendéglátó, közétkeztető helyeken végzett étel elkészítést és a cukrászattermék-előállítást.

Fogalommeghatározások

655. §

Az állati eredetű élelmiszerek élelmiszerhigiéniai vizsgálatának és ellenőrzésének alkalmazása szempontjából:

1. *állati eredetű élelmiszer*: az emberi táplálkozás céljára szolgáló állat, illetve annak emberi fogyasztásra alkalmas minden ehető része, terméke, nyersen, félkész vagy késztermék formájában;

2. *közfogyasztás*: a nem saját célra előállított állati eredetű élelmiszernek a lakosság által történő közvetlen fogyasztása, illetve ilyen célra élelmiszer-előállító által történő továbbfelhasználása, vagy bármely módon történő értékesítése;

3. *magánfogyasztás*: állati eredetű élelmiszernek kizárólag a saját háztartás részére történő előállítása és felhasználása;

4. *az élelmiszer birtokosa*: az a természetes vagy jogi személy, aki a vizsgálat vagy ellenőrzés helyén tulajdonosként vagy annak megbízásából az állati eredetű élelmiszerrel rendelkezik és azt állatorvos részére bemutatja;

5. *üzemeltető*: az az élelmiszer-előállító természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki(amely) a létesítmény rendeltetésszerű működéséért, az élelmiszerhigiéniai feltételek megtartásáért felelős;

6. *előzetes vizsgálat*: az állat tartási helyéről származó mintából elvégzett, olyan speciális állatorvosi laboratóriumi vizsgálat, amely a fogyaszthatóság elbírálását elősegíti és megbízhatóvá teszi;

7. *fogyaszthatósági elbírálás*: meghatározott érzékszervi, kórtani, mikrobiológiai, kémiai, fizikai (radiológiai) vizsgálatok és az előzményi adatok, megállapítások összevetése alapján, az emberi fogyasztásra való alkalmasság eldöntése;

8. *egészségre ártalmas maradékanyag (reziduum)*: az élelmiszer termelése, kezelése, gyártása, tárolása során felhasznált testidegen anyagok, a kártevők irtására felhasznált, illetve az állatgyógyászati készítmények felhasználása következtében a termékben jelenlévő kémiai anyagok, ezek biológiaiilag aktív bomlástermékeinek együttes mennyisége;

9. *xenobiotikum*: testidegen anyag, ellentétben a szervezetben termelődő biológiaiilag aktív anyagokkal;

10. *megengedett szer*: amelyet az illetékes hatóságok a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban, valamint az ember-, illetve az állatgyógyászatban, továbbá hozamfokozás céljára engedélyeztek;

11. *tiltott szer*: amelynek a felhasználását az illetékes hatóságok meghatározott területen és célból nem engedélyezték, vagy közegészségügyi és állategészségügyi okból tilalmi listára tették;

12. *tiltott módon forgalomba hozott állati eredetű élelmiszer*: amelyet közfogyasztásra az állategészségügyi zárlati intézkedés megszegésével, vagy a hatóság által nem engedélyezett helyen és módon állítottak elő, és/vagy a kötelezően előírt élelmiszerhigiéniai vizsgálat elmulasztásával szándékoznak értékesíteni, illetve az élelmiszer birtokosa a vizsgálat megtörténtét hitelt érdemlően igazolni nem tudja.

656. §

(1) Állati eredetű élelmiszert csak e Szabályzatban előírt hatósági vizsgálatok kedvező eredménye és a meghatározott higiéniai feltételek megléte esetén szabad közfogyasztás céljából forgalomba hozni, értékesíteni.

(2) Az állati eredetű élelmiszerek előállításával és forgalomba hozatalával kapcsolatos élelmiszerhigiéniai ellenőrzést, -vizsgálatot csak hatósági állatorvos végezhet és ebben az OÉVI vagy a miniszter által kijelölt más állategészségügyi intézmény a minisztérium megbízása alapján, a Szabályzatban foglaltak szerint szakértői tevékenységgel közreműködik.

(3) Az állati eredetű élelmiszerek ellenőrzésével egyidejűleg a minisztérium saját hatáskörében élelmiszerbiztonsági okból (toxikológiai, mikrobiológiai, radiológiai) országos figyelő rendszert működtet. Ennek keretében az OÉVI országos illetékességgel végzi a vizsgálatokat. Szűrővizsgálatokat az állomások is végeznek. Más hatóság által végzett vizsgálatok eredményét is figyelembe kell venni.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglaltak nem érintik az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat külön jogszabályban meghatározott feladatait.

657. §

(1) A közfogyasztásra szánt állati eredetű élelmiszerek-nél az élelmiszerhigiéniai előírások megtartását az élelmiszer-előállítás folyamatban (termelő-, gyűjtő-, feldolgozó-, elosztó-, tárolóhelyen) és a forgalomban, a szállítás során, a kereskedelmi és vendéglátóipari raktárban, üzletben, vásáron és piacon, a hatósági állatorvos e Szabályzat szerint vizsgálja, ellenőrzi.

(2) Az élelmiszerhigiéniai vizsgálat során a hatósági állatorvos

a) elbírálja az állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságát,

b) dönt az állati eredetű élelmiszer felhasználhatóságáról és felhasználásának módjáról.

Élelmiszerhigiéniai tevékenységek: vizsgálat, ellenőrzés és szemle

658. §

(1) Az élelmiszerhigiéniai ellenőrzést, élelmiszerhigiéniai vizsgálatot a jelen Szabályzatban meghatározottak szerint kell végrehajtani.

(2) Az élelmiszerhigiéniai vizsgálat fogyasztathatósági döntést előkészítő hatósági állatorvosi eljárás, melynek részeként egyedi vizsgálatot kell végezni a vágóállat, a nagy- és apróvad húsvizsgálatakor.

(3) Élelmiszerhigiéniai ellenőrzés hatálya alá tartozik az a hús és egyéb állati eredetű élelmiszer, amelyet hatósági állatorvos korábban már megvizsgált (másodlagos húsvizsgálat), továbbá minden húskészítmény, konzerv, a hal és egyéb víziállat húsa, a tej és tejtermék, a tojás és tojás-készítmény, a bélkészítmény, a méz, a tojás felhasználásával készült száraz és gyorsfagyasztott téztafélek, valamint ezek felhasználásával készült élelmiszerek, mindezek előállítói felhasználása és közfogyasztási célú forgalma.

(4) Az élelmiszerhigiéniai ellenőrzés része a szemle, amelynek során az állati eredetű élelmiszereket előállító, tároló, forgalmazó helyek higiéniai állapotát, illetve alkalmasságát kell megítélni.

(5) Tételenként kell vizsgálni a (3) bekezdésben felsorolt, továbbá a hűtőházba be-, illetve onnan kitarolt állati eredetű élelmiszereket. A külföldről behozott állati eredetű élelmiszereket esetenként kell tételenként megvizsgálni.

(6) A kivitelre szánt állati eredetű élelmiszer élelmiszerhigiéniai vizsgálatánál, előállításánál, tárolásánál és szállításánál a hatósági állatorvosnak a vonatkozó hazai jogszabályok mellett, a fogadó országok hatósági előírásait is figyelembe kell vennie.

(7) A (6) bekezdés szerinti követelmények nem lehetnek kevésbé szigorúbbak, mint a hazai előírások.

(8) Az állati eredetű élelmiszernek a Szabályzat szerinti részletes vizsgálatát kell elvégezni, ha az ellenőrzés során annak fogyaszthatóságára vonatkozóan kétség merül fel.

Különleges vizsgálat

659. §

(1) Ha a vizsgálatra bemutatott állati eredetű élelmiszer az előzményi adatok alapján, vagy ezek hiánya miatt várhatóan nem lenne fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas, különleges vizsgálatot kell végezni.

(2) Különleges vizsgálat a kötelező módszerek szigorított formában, emelt mintaszámmal, vagy az előírtaktól eltérő, az egyes fertőző állatbetegségek diagnosztikai vizsgálatára irányuló és további kiegészítő vizsgálatok alkalmazása.

(3) Különleges vizsgálatot kell lefolytatni

a) az elkülönített vágás,

b) a kényszervágás esetén,

c) a bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegség miatt forgalmi korlátozás alá eső állat, állati termék vizsgálata és ellenőrzése alkalmával, vagy

d) ha az állati testben vegyi anyagok felhalmozódásának alapos gyanúja áll fenn, továbbá

e) a miniszter által meghatározott esetekben.

(4) Az állatok levágásának rendjére, módjára, az állati nyerstermékek felhasználására, egyes bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegségek esetén a Szabályzatban foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A Szabályzat rendelkezései által nem érintett, Magyarországon nem honos (egzotikus) állatbetegség előfordulása vagy ismeretlen betegség első fellépése esetén az állatok levágásának rendjéről, módjáról, a hús, tej, tojás és más állati nyerstermék felhasználásáról a miniszter intézkedik.

660. §

(1) Az állati eredetű élelmiszer előállítója, illetőleg az állati eredetű élelmiszer birtokosa, vagy az előállító és forgalmazó helyet üzemeltető, köteles a Szabályzatban

foglaltak szerint, a forgalomba hozatal előtt az állati eredetű élelmiszer vizsgálatát kezdeményezni és a bemutatást megszervezni úgy, hogy

a) a hatósági állatorvos részére a Szabályzatban előírt tárgyi és személyi feltételek rendelkezésre álljanak,

b) a vizsgálatot végző személy a feladatait zavartalanul végezhesse.

(2) Vásáron és piacon az élelmiszerhigiéniai vizsgálat és ellenőrzés zavartalan lebonyolításához szükséges feltételekről a vásár rendezője, illetve a piac fenntartója köteles gondoskodni.

(3) Az állati eredetű élelmiszer birtokosa, illetve a vásár rendezője, a piac fenntartója köteles az élelmiszerhigiéniai előírások érvényesülését elősegíteni, azokat biztosítani.

(4) A hatósági állatorvos

a) forgalomba hozatalhoz szükséges élelmiszerhigiéniai vizsgálatok elvégzését megtagadhatja, ha az állati eredetű élelmiszer birtokosa a vizsgálatokhoz a tárgyi és személyi feltételeket, illetőleg a vizsgálandó élelmiszer származására, eredetére az előzményi tájékoztatást nem biztosítja, illetve nem adja meg;

b) az állati eredetű élelmiszert előállító vagy forgalmazó tevékenységet az akadályok elhárításáig határozattal felfüggesztheti, ha a tevékenység a rendeletben foglalt higiéniai előírásokat sérti.

661. §

(1) Az élelmiszerhigiéniai vizsgálat körébe tartozik:

a) az élőállatok levágás előtti egyedi- vagy állományvizsgálata,

b) a levágott (elejtett, kifogott) állat húsvizsgálata,

c) az állati eredetű élelmiszer előállítása, feldolgozása, tárolása, forgalmazása higiéniai feltételeinek megfigyelése,

d) az állati eredetű élelmiszer érzékszervi-, fizikai-, kémiai vizsgálata,

e) mintavétel kiegészítő vizsgálat céljára,

f) laboratóriumi vizsgálat (mikrobiológiai, toxikológiai és egyéb)

egyenkénti vagy együttes alkalmazása.

(2) Az élelmiszerhigiéniai vizsgálat egyedi, tételenkénti vagy különleges, az élelmiszerhigiéniai ellenőrzés folyamatos vagy esetenkénti.

(3) A laboratóriumi vizsgálatok igénybevételének szükségességét, a jogszabályok alapján a hatósági állatorvos határozza meg.

(4) Az állati eredetű élelmiszer előállítója minőségellenőrző szervezetének élelmiszerhigiéniai szempontból is értékelhető megállapításait, vizsgálati adatait a hatósági állatorvos figyelembe veheti, intézkedéseiben felhasználhatja.

A megvizsgált állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságának elbírálása

662. §

(1) Az állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságának elbírálása során:

a) „fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas”,

b) „fogyasztásra feltételesen alkalmas”,

c) „fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas”,

d) „fogyasztásra alkalmatlan”

minősítésű lehet. A tej, tojás és ezek készítményei fogyaszthatósági vagy felhasználhatóság elbírálásuk során „hőkezelés után alkalmas” minősítést is kaphatnak.

(2) Az az állati eredetű élelmiszer, amely a Szabályzatban foglalt követelményektől egyetlen jellemzőjét tekintve is eltér, fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas minősítést nem kaphat.

(3) A (2) bekezdés előírásain túl, a Szabályzatban meghatározott esetekben a hatósági állatorvos korlátozást, kötelező felhasználást rendelhet el.

(4) A miniszter járványvédelmi vagy sugárvédelmi okból is elrendelheti az állati eredetű élelmiszernek a Szabályzatban foglaltaktól eltérő felhasználását.

663. §

Az állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságát élelmiszerhigiéniai vizsgálattal csak hatósági állatorvos bírálhatja el a 662. §-ban foglaltak szerint. A vizsgálat során közreműködő kisegítő személyek állatorvosi felügyelet mellett csak vizsgálati részfeladatokat láthatnak el. Ezek körét és képzési követelményeit az 51. számú függelék tartalmazza.

A megvizsgált állati eredetű élelmiszer megjelölése

664. §

(1) Az egyes állati eredetű élelmiszereken használható fogyaszthatósági jelöléseket — az egészségügyi jellel történő ellátását — az 52. és 53. számú függelékek tartalmazzák.

(2) Ha a megjelölt állati eredetű élelmiszerről a megjelölés elveszett, vagy azonosíthatósága, eredetisége bármely okból kétséssé vált, a fogyaszthatóság elbírálásához szükséges vizsgálatot újból el kell végezni.

(3) A húsbélyegzők és a megjelölés célját szolgáló más eszközök, anyagok megőrzése, nyilvántartásba vétele és rendeltetésszerű használata a hatósági állatorvos feladata.

*A megvizsgált állati eredetű élelmiszerrel kapcsolatos
egyeb további élelmiszerhigiéniai feladatok*

665. §

(1) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas állati eredetű élelmiszer a fogyaszthatósági és minőségmegőrzési határidőn belül eredeti formájában élelmiszerhigiéniai szempontból korlátozás nélkül forgalmazható mindaddig, amíg az állati eredetű élelmiszerben nem észlelnek olyan elváltozást, amelynek elbírálása újabb hatósági állatorvosi vizsgálatot igényel. Amennyiben a fogyaszthatósági idő lejár, az állati eredetű élelmiszert el kell kobozni, ha a minőségmegőrzési idő lejár az állomással meg kell vizsgáltatni.

(2) Az állati eredetű élelmiszer birtokosa köteles az illetékes hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni az általa észlelt — (1) bekezdés szerinti — elváltozásokat és a hatósági állatorvos döntéséig a gyanús élelmiszert elkülönítetten, változatlan állapotában megőrizni.

(3) Fogyasztásra feltételesen alkalmas és a csekélyebb értékű állati eredetű élelmiszer kezelésével, felhasználásával kapcsolatosan az élelmiszer birtokosának a hatósági állatorvos intézkedése szerint kell eljárnia.

(4) A fogyasztásra alkalmatlan állati eredetű élelmiszert a hatósági állatorvosnak le kell foglaltatni és el kell koboztatni, azzal a továbbiakban az állati hullákra, az állati eredetű hulladékokra és melléktermékekre előírtak szerint kell eljárni. Az állati eredetű élelmiszer birtokosának kötelessége gondoskodni a lefoglalt élelmiszernek az ártalmatlanítás helyére történő elszállításáról. Az ártalmatlanítással kapcsolatos minden költség az élelmiszer birtokosát terheli.

(5) Az állati eredetű élelmiszert a helyszínen csak kivételesen (pl. kis mennyiség, nagy szállítási távolság miatt stb.), a környezetvédelmi előírások megtartásával, a hatósági állatorvos írásba foglalt határozata alapján és felügyeletével szabad ártalmatlanná tenni.

(6) Ha az élelmiszervizsgálatról szóló határozattal szemben fellebbezéssel éltek, a vizsgálat idejére az állati eredetű élelmiszer megfelelő tárolásáról az élelmiszer birtokosa köteles gondoskodni. A tárolás elfogadhatóságát az eljáró hatósági állatorvos állapítja meg.

666. §

(1) A külföldről behozott állati eredetű élelmiszert a Szabályzatban meghatározott módon kell vizsgálni és ellenőrizni, annak megfelelően elbírálni.

(2) A külföldről behozott állati eredetű élelmiszer vizsgálatára — kivéve a más jogszabály szerint elbírálható készterméket — az élelmiszer birtokosa az első betárolás helyén (beleértve a vámszabad területet is), a hatósági állatorvost előzetes bejelentés alapján köteles felkérni.

(3) A külföldről behozott állati eredetű élelmiszer feldolgozása, forgalmazása csak a kedvező hatósági állatorvosi vizsgálati eredmények birtokában kezdhető meg. A Szabályzat előírásainak meg nem felelő szállítmányt zárolni kell, és meg kell semmisíteni, takarmányozási vagy más ipari célú felhasználásra kell utalni, illetve származási helyére visszautasítani.

(4) A külföldről behozott állati eredetű élelmiszer tárolásáról, felhasználásáról és forgalmazásáról — az ellenőrzések tapasztalatainak figyelembevételével — a minisztérium esetenként a belföldi élelmiszerekre előírtaktól eltérően is rendelkezhet, és elrendelheti a külföldi előállító létesítmények helyszíni ellenőrzését is.

667. §

(1) Kivételre szánt állati eredetű élelmiszer élelmiszerhigiéniai vizsgálatánál, előállításánál, tárolásánál és szállításánál a hatósági állatorvosnak a vonatkozó hazai jogszabályok mellett, a fogadó országok hatósági előírásait is figyelembe kell vennie. A külföldi élelmiszerhigiéniai követelmények teljesítésének előzetes vizsgálatát és az állati eredetű élelmiszer-előállító üzemek exporthigiéniai minősítését az állomás az OÉVI bevonásával végzi. A folyamatos ellenőrzés az állomás feladata, amelyben legalább félévenkénti gyakorisággal az OÉVI részt vesz.

(2) Az (1) bekezdés szerinti követelmények nem lehetnek kevésbé szigorúak, mint a hazai előírások.

(3) Kivételre szánt állati eredetű élelmiszert a fogadó ország részéről előírt és az élelmiszer származási helye szerint illetékes hatósági állatorvos által kiállított származási és egészségügyi (járványügyi és fogyaszthatósági) bizonyítványnak kell kísérnie.

(4) Külföldről származó állati eredetű élelmiszert eredeti állapotában, vagy az ilyen nyersanyag felhasználásával előállított terméket más országba kivinni, a származási országba visszaszállítani csak a fogadó ország előírásainak megfelelően lehet.

668. §

(1) Az állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságára vonatkozó döntés meghozatalához, vagy más élelmiszerhigiéniai okból, a hatósági állatorvos jogosult laboratóriumi vizsgálat céljára az élelmiszer birtokosának jelenlétében mintát venni, és a mintának meghatározott időpontig a kijelölt laboratóriumba történő beküldését elrendelni. A mintáért az állati eredetű élelmiszer birtokosát térítés nem illeti meg. Fogyaszthatósági döntéshez szükséges mikrobiológiai vizsgálat esetében az élelmiszer birtokosa ellenmintára nem támaszthat igényt.

(2) A fogyaszthatósági döntéshez szükséges mikrobiológiai vizsgálatokat, továbbá az állatok megbetegedését előidéző kórokozónak az állati eredetű élelmiszerekből

való kimutatását, és az egészségre ártalmas vegyi anyagok és más idegen anyagok jelenlétére utaló vizsgálatokat az állami állategészségügyi szolgálat intézményei és a miniszter által kijelölt más, állategészségügyi laboratóriumok, illetve az erre feljogosított egészségügyi intézmények laboratóriumi végezhetik.

Fogyaszthatósági döntés a laboratóriumi vizsgálat mellőzésével

669. §

(1) Minden olyan esetben, amikor a rendelet alapján az állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságának elbírálásához laboratóriumi vizsgálat igénybevétele kötelező, vagy más élelmiszerhigiéniai okból indokolt, de annak elvégzésére nincs mód, mivel

a) az állati eredetű élelmiszer a laboratóriumi vizsgálatához szükséges ideig biztonságban nem tárolható (pl. hűtést igénylő élelmiszer hűtésére nincs lehetőség, vagy az elkülönített tárolás nem oldható meg),

b) a laboratóriumi vizsgálatához szükséges legrövidebb idő hosszabb, mint a gyorsan romló állati eredetű élelmiszer fogyaszthatósági idejének lejártáig még hátralévő időtartam,

c) az állati eredetű élelmiszer birtokosa a mintabeszámítást vagy a tárolással járó költséget és kockázatot a laboratóriumi vizsgálat idejére nem vállalja, a hatósági állatorvosnak a fogyaszthatóságra vonatkozó döntést a laboratóriumi vizsgálat mellőzésével, a rendelkezésre álló vizsgálati módszerek igénybevételével kell meghoznia.

(2) Ha a laboratóriumi vizsgálat mellőzésekor az állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságára vonatkozó kétség merül fel, az élelmiszernek mindig a kedvezőtlenebb minősítési fokozatot kell megadni.

(3) A laboratóriumi vizsgálat mellőzésének okát a hatósági állatorvosnak a vizsgálatról vezetett nyilvántartásban fel kell jegyeznie,

a) ha a vizsgálati határozatot írásba foglalták, akkor a határozatban,

b) egyéb esetben és az állati eredetű élelmiszer birtokosának kérésére külön eljárási jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

670. §

A megvizsgált állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságát a hatósági állatorvos elbírálja, minősíti és — ha a Szabályzat előírja — a minősítésnek az élelmiszerekben vagy a csomagoláson való feltüntetéséről eltávolíthatatlan megjelöléssel (bélyegzéssel, besütéssel, címkézéssel, fémpánttal) gondoskodik.

671. §

A Szabályzatban meghatározott esetekben az állati eredetű élelmiszerek szállításához az élelmiszer birtokosának a hatósági állatorvostól igazolást kell beszereznie.

672. §

(1) Az állati eredetű élelmiszert a hatósági állatorvosnak le kell foglalnia, ha

a) származása, eredete nem állapítható meg,

b) a vizsgálat eredménye alapján az közfogyasztásra alkalmatlan,

c) kiegészítő vizsgálat szükséges,

d) a hatósági állatorvos felügyelete mellett elvégzett, meghatározott kezelési eljárással tehető fogyasztásra alkalmassá,

e) állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai szempontból tiltott módon állították elő, illetve hozták forgalomba,

f) egyéb közegészségügyi, környezetvédelmi előírás azt indokoltá teszi.

(2) Az állati eredetű élelmiszer lefoglalásáról határozatot kell hozni.

(3) A lefoglalt állati eredetű élelmiszert elkülönítetten kell tárolni, jól látható, megkülönböztető felirattal kell megjelölni, és a hatósági állatorvos döntéséig eredeti állapotában meg kell őrizni.

(4) A lefoglalt állati eredetű élelmiszer további felhasználására, illetőleg ártalmatlanná tételére vonatkozó határozat azonnali végrehajtásáról — egészségromlás veszélye miatt — akkor kell intézkedni, ha

a) a lefoglalt élelmiszer gyorsan romló,

b) a kiegészítő vizsgálat idejére tárolása nem valósítható meg.

(5) A lefoglalt állati eredetű élelmiszer kezelésében, tárolásában, értékesítésében vagy ártalmatlanná tételében az élelmiszer birtokosa a hatósági állatorvos intézkedése szerint köteles eljárni.

(6) A megvizsgált húsnak hatósági hússzékbe utalásáról és annak az átlagárához viszonyított értékcsoökkentése mértékéről a hatósági állatorvos dönt.

673. §

(1) A miniszter átmeneti jelleggel a Szabályzattól eltérő ellenőrző módszert és vizsgálati eljárást is előírhat, melyről a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Értesítőben közleményt tesz közzé.

(2) Az egyes állati eredetű élelmiszerekben előforduló, egészségre ártalmas vegyi anyagok és más idegen anyagok még eltűrhető mértékét, valamint az élelmiszerek mikrobiológiai szennyezettségének értékeit a népjóléti miniszter — a miniszterrel egyetértésben — szabályozza.

(3) Az egyes laboratóriumi vizsgálatok módszertani kérdéseiről a miniszter — a népjóléti miniszterrel egyetértésben — külön intézkedik.

674. §

Az egyes állati eredetű élelmiszerekre vonatkozó fogyasztathatósági döntéshez szükséges egyedi, tételes vagy tájékoztató jellegű élelmiszerhigiéniai vizsgálatokért, valamint a belföldi és a nemzetközi rendeltetésű állatorvosi igazolás (bizonyítvány) kiállításáért külön jogszabályban megállapított igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

Húshigiéniai rendelkezések

A húsvizsgálat

675. §

(1) Minden közfogyasztás céljából levágásra kerülő állatnak a levágás helyén elvégzett hatósági állatorvosi húsvizsgálata kötelező.

(2) A húsvizsgálat a fogyaszthatóság eldöntése céljából a vágóállatnak élő és levágott állapotban elvégzett hatósági állatorvosi diagnosztikai vizsgálata, beleértve a trichinella-, továbbá az egészségre káros vegyianyag-maradékok vizsgálatát, valamint a mikrobiológiai, fizikai, kémiai és érzékszervi vizsgálatokat. A fogyaszthatóság elbírálásához figyelembe kell venni az előzményi adatokat, minősítéseket, az előzetes és felmérő vizsgálatok eredményét.

(3) A húsvizsgálatot ellátó állategészségügyi hatóságnak a feladat ellátásakor a vágás ütemétől függetlenül a következő minimális (post mortem) húsvizsgálati időket kell figyelembe venni:

- a) a 693. §-ban leírt húsvizsgálatnál

juh és kecske esetében	1 perc,
sertés esetében	1,5 perc,
szarvasmarha esetében	6 perc,
ló, szamár, öszvér esetében	10 perc,
- b) a baromfihús-vizsgálatnál a 701. § szerint,
- c) a nyúlhúsvizsgálatnál a 705. § szerint.

A minimális vizsgálati idők azokra az állati testekre és a hozzájuk tartozó szervekre vonatkoznak, amelyek elváltásoktól mentesek, és további vizsgálatra, illetve intézkedésre nincs szükség. Ettől eltérő esetekben a szakszerűség érdekében magasabb vizsgálati időket lehet megállapítani, és a húsvizsgálatot azok figyelembevételével szervezni.

(4) Minden olyan helyen, ahol közfogyasztás céljából állatot levágnak, húst feldolgoznak, tárolnak, forgalmaznak, rendszeres hatósági állatorvosi vizsgálatot, ellenőrzést kell végezni és élelmiszerhigiéniai szemlét kell tartani.

(5) A vágóhídon végzett húsvizsgálathoz és a hús felhasználásával készült állati eredetű élelmiszerek vizsgálatához

a) az üzemeltető ellenszolgáltatás nélkül köteles gondoskodni:

aa) a húsvizsgálat elvégzéséhez szükséges feltételekről, ideértve az önálló vizsgáló, adminisztrációs és szociális helyiségeket, lehetőségeket,

ab) a húsvizsgálati helyek előírás szerinti felszereléséről és megvilágításáról,

ac) a szükséges segéderőről,

ad) a vizsgálathoz és ellenőrzéshez szükséges valamennyi nyilvántartás és adat rendelkezésre bocsátásáról,

ae) a gyűjtőcsomagoláskor felhasználható anyagok azonosító és egyéb jellel való ellátásáról,

af) a hatósági állatorvos által meghatározott kezelési eljárások (a továbbiakban: hatósági kezelés) és az elkülönítő hűtés tárgyi feltételeiről;

b) a húsvizsgálatot ellátó állategészségügyi hatóság köteles gondoskodni:

ba) a hús megjelölésére szolgáló bélyegzőkről,

bb) a húsvizsgálati és mintavételi eszközökről,

bc) a húsvizsgáló működéséhez szükséges nyomtatványokról.

(6) A hatósági állatorvos az (5) bekezdés a) pontja szerinti feltételek hiánya esetén a húsvizsgálat elvégzését megtagadhatja.

(7) Másodlagos húsvizsgálat: a hatóságilag fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített hús

a) más helységbe, telephelyre vagy feldolgozó üzembe való belföldi szállítását követő ismételt,

b) importját követő, vagy

c) hűtőházi tárolásának időszakos kötelező ellenőrzése.

Nem minősül másodlagos húsvizsgálatnak a hús kiskereskedelmi forgalmazásra történő szállításakor és e forgalmazás során végzett ellenőrzése.

Vágóállatokkal kapcsolatos egyes szabályozások

676. §

(1) Vágóállat: a levágásra szánt szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, sertés, ló, szamár, öszvér, házinyúl, baromfi (házi szárnyas: tyúk, kacska, liba, pulyka, gyöngytyúk, galamb) és a háziásítottan tartott szárnyasvad (fogoly, fűrj, fácán, vadkacska, vadliba, strucc).

(2) A minisztérium — a Népjóléti Minisztérium egyetértésével — az (1) bekezdésben fel nem sorolt állat levágását és feldolgozását is engedélyezheti.

(3) Vágóállatot vágóhídra szállítani a külön jogszabály szerinti marhalevél-kötelezettség megtartása mellett, az előírt állatorvosi bizonyítvánnyal szabad.

(4) A 680. § szerinti tilalom esetén az állatorvosi igazolás nem adható ki.

(5) A vágóállat származási helyén működő állatorvos a 8/a. számú függelék szerinti állatorvosi bizonyítvány kiállításakor saját vizsgálata mellett az előzményi adatokat, az állategészségügyi minősítést, az előzetes vizsgálat eredményét és az állattartó nyilatkozatát köteles figyelembe venni.

(6) A vágóállat vágóhidra való beérkezésekor a hatósági állatorvos az állatorvosi bizonyítványt ellenőrzi, bevonja, és egy évig megőrzi.

(7) A vágóhid üzemeltetője köteles gondoskodni arról, hogy a beérkező állományok származási helyük szerint azonosíthatók legyenek.

Húsvizsgálati alapfogalmak

677. §

1. *Állati test:* az izomzat a csontokkal, a zsírszövet, a zsigerek, a bőrnek emberi fogyasztásra használatos részei és a vér.

2. *Hús:* a tenyésztett és a vadon élő állatok testének emberi táplálkozás céljára szolgáló minden ehető része.

3. *Nyershús:* az olyan hús (beleértve a vákuumcsomagolt vagy a védőgázos csomagolású húst), amelyet eltarthatóság céljából hűtésen, illetve fagyasztáson kívül másként nem kezeltek.

4. *Zsigerek:* a medence-, a has-, és a mellüregben lévő belsőségek, beleértve a légcsövet, a nyelőcsövet és baromfinál a begyet is.

5. *Hús felhasználásával készült élelmiszer:* az emberi fogyasztás céljára iparilag előállított termék, amely húst akár natív, akár szárított formában bármely mennyiségben tartalmaz.

6. *Nem minősülnek fogyasztásra alkalmas résznek:* a szőr, a toll, a csőr, a pata, a köröm, a szem, a fülkivágás, a nyelőcső nyálkahártyája és simaizomzata, a bőrhús, a nemi szervek a nem tejelő tőgy és a fiatal állatok heréje kivételével, a mandula, a szarvasmarhatej nyálkahártyával borított részei, a két évesnél idősebb szarvasmarha agyveleje, a légcső, a garat és a gége, a baromfifél és -begy, a gyomor, kivéve az összetett gyomrú állatok bendő, százzrétű és recésgyomra és a baromfi zúzógyomra.

Az állatok levágása rendes vágással

678. §

(1) Rendes vágás: a fajának és fajtájának, ivarának, valamint korának megfelelő fejlettségi és tápláltsági állapotú, egészséges állat egyedi vagy csoportos levágása.

(2) A vágóállatot közfogyasztásra rendes vágással, az állategészségügyi hatóság által engedélyezett vágóhídon kell levágni.

(3) A vágóállat levágásának szándékát a húsvizsgálatot végző állatorvosnak a levágás előtt

a) ha a vágás nem folyamatos vagy rendszeres, legalább huszonnégy órával,

b) az olyan vágóhidakon, ahol az állatok levágását meghatározott időben végzik,

ba) munkaidőn kívül történő vágásnál legalább huszonnégy órával,

bb) az időszakosra tervezett új műszakban történő vágást legalább tíz nappal,

bc) a tartósan szervezett új műszakban történő vágást legalább harminc nappal előbb be kell jelenteni.

(4) A vágóállatot levágása előtt hatósági állatorvosnak meg kell vizsgálnia. Ha a vizsgálatról számított huszonnégy órán belül a levágás nem történt meg, a vizsgálatot meg kell ismételni.

(5) A szállítás alkalmával kimerült vagy nyugtalan állatot a hatósági állatorvos által meghatározott ideig pihentetni kell.

(6) A vágóállatot ütlegetni tilos és a levágással összefüggő valamennyi mozzanat során meg kell kímélni a durva bánásmódtól, és érvényesíteni kell a külön jogszabályban megfogalmazott alapvető állatvédelmi követelményeket.

(7) Az állatokat a levágást megelőző nyolc órán belül nem szabad etetni. Szükség szerint, de nyolc órán túl való tartás esetén itatni, huszonnégy órán túl itatni és etetni is kell.

Elkülönített, kényszer- és zártvágás

679. §

(1) Elkülönített vágás: a beteg, a betegségekre és fertőzőségekre gyanús, továbbá a kényszervágásra utalt állat egyedi vagy csoportos levágása, amelyet a rendes vágástól térben vagy időben elkülönítetten kell elvégezni.

(2) Az állatok megbízható elkülönítéséről a hatósági állatorvos rendelkezése szerint a vágóhid üzemeltetőjének kell gondoskodnia.

(3) Elkülönítetten kell pihentetni, levágni, illetőleg vizsgálatra előkészíteni azt az állatot,

a) amelyen — a 680. § (1) bekezdésben felsorolt állatbetegségek kivételével — valamely fertőző állatbetegség, annak gyanúja vagy fertőzőség gyanúja, továbbá bélhurut, a szülőutak szepszikus megbetegedése, nagykiterjedésű gennyes, eves üszkös seb, heveny tüdőgyulladás, a borjak köldök- és izületgyulladása, vérfertőzésre utaló tünet, illetőleg lázas hőmérséklet-emelkedés állapítható meg, vagy

b) amelyet bármilyen más okból kell, illetőleg kellett kényszervágni,

c) amelynél az előzetes vizsgálat eredménye indokoltá teszi.

(4) Bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegség miatt — ha a rendelet azt lehetővé teszi — a meghatá-

rozott állatcsoportot a minisztérium által kijelölt vágóhídon, elrendelt technológia szerint, zárt vágással kell levágni. Zárt vágás idején a vágóhídon az oda utalt állaton kívül más állat levágása nem végezhető el.

(5) Kényszervágás: a sérült vagy az elhullás közeli veszélytől fenyegetett egy-egy beteg állatnak abból a célból történő sürgős elvéreztetése, hogy az állat ne hulljon el, illetőleg húsa a betegség súlyosbodása miatt fogyasztásra alkalmatlanná ne váljék, illetve felesleges fájdalmat ne szenvedjen.

(6) Kényszervágást — a közvetlen elhullás veszélyét kivéve — csak vágóhídon szabad végezni.

(7) Az állatorvosnak a kényszervágás céljából vágóhídra utalt állattal együtt az 54. számú függelék szerinti kényszer-vágási javaslatot kell küldenie.

(8) A (3) és az (5) bekezdésben megjelölt állatok vágóhídra való beérkezéséről a hatósági állatorvost haladéktalanul értesíteni kell.

(9) Kényszervágási javaslattal vágóhídra irányított vágóállatot a lehető legrövidebb időn belül le kell vágni.

A levágás megtiltása vagy korlátozása

680. §

(1) A levágást meg kell tiltani és a továbbiakban e Szabályzat szerint kell eljárni, ha az állat

a) keleti marhavészben, afrikai sertéspestisben, sertéspestisben, fertőző sertésbénulásban, ragadós szájszél- és körmfájásban, szarvasmarhák szivacsos agyvelő-bántalmában (BSE), szarvasmarhák ragadós tüdőlobjában, fertőző hólyagos szájgyulladásban, lépfenében, botulizmusban, veszettségben, afrikai lópestisben, takonykórban, lovak fertőző kevésvérűségében, lovak agy- és gerincvelő-gyulladásában, kiskérődzők pestisében, Rift-völgyi lázban, kék nyelv betegségben, baromfipestisben (Newcastle-betegség) beteg vagy a felsorolt betegségek valamelyikének gyanúja állapítható meg,

b) keleti marhavész, afrikai sertéspestis, takonykór kórokozójával fertőződött vagy annak fertőződésére gyanús,

c) sertések hólyagos betegségében (SVD) megbetegedett.

(2) A levágást véglegesen meg kell tiltani, ha az állat gázödménybetegségben (sercegő üszökben, rosszindulatú vizenyőben), tetanuszban, Q-lázban megbetegedett, vagy ezekre a megbetegedésekre gyanús.

(3) Egészségre ártalmas vegyi anyag jelenléte miatt átmenetileg a vágást meg kell tiltani

a) minden olyan esetben, amikor tiltott szert alkalmaztak, vagy ennek gyanúja fennáll,

b) ha a megengedett szer(ek)re és gyógyszerkészítményekre megállapított élelmezés-egészségügyi várakozási idő nem telt el,

c) ha ártalmas vegyi anyagok (nehézfémek, nyomelemek, mikotoxinok, peszticidek) és egyéb xenobiotikumok jelenléte az ember egészségét veszélyeztető mértékben valószínűsíthető.

(4) A rendes vágást ideiglenesen meg kell tiltani, ha

a) a vágóállat-szállítmánnyal az előírt állatorvosi igazolás nem érkezik be, vagy a fogyaszthatóság elbírálásához elengedhetetlenül szükséges információt nem tartalmazza, akkor annak átadásáig, pótlásáig;

b) az élőállat-vizsgálat során az (1) bekezdésben fel nem sorolt heveny fertőző állatbetegséget állapítanak meg, vagy annak gyanúja merül fel, a betegség megállapításáig, illetve kizárásáig;

c) veszettség fertőzésének gyanúja esetén, ha a marás óta negyvennyolc óra már eltelt, a Szabályzatban előírt megfigyelési idő leteltéig;

d) a sertés belső hőmérséklete 41,1 °C, a szarvasmarha, juh, kecske belső hőmérséklete 40,5 °C, a ló belső hőmérséklete 39,1 °C vagy annál magasabb;

e) az állat izgatott vagy fáradtságtól kimerült;

f) a borjú nyolc naposnál, a bárány és gödölye három hetesnél, a malac két hetesnél fiatalabb.

Az f) pontban felsorolt állatok kényszervágása is tilos.

(5) A megállapítottan vemhes, valamint a frissen leellett állatot — az ellést követő 8 napon belül — rendes vágással tilos levágni.

(6) Ha az állatorvos az élőállaton vagy a húsvizsgálat alkalmával bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegséget vagy annak gyanúját állapítja meg, azt az állomásnak és a származási hely szerint illetékes önkormányzatnak köteles bejelenteni.

(7) A vágóhíd területéről vágóállatot élve elszállítani kivételesen indokolt esetben, az állomás igazgatójának engedélyével szabad.

A levágott állatok előkészítése húsvizsgálatra

681. §

(1) A levágott állatot húsvizsgálatra a következőképpen kell előkészíteni:

a) a szarvasmarhát, a bivalyt, a borjút — a c) pontban foglalt kivétellel — a lovat, a szamarat, az öszvért le kell bőrizni, és ki kell zsigerelni. A nyelőcsövet, az előgyomrokat, a gyomrot és a belet, valamint a húgyhólyagot lekotás után kell eltávolítani. A nyelvet ki kell venni, vagy úgy kell megoldani, hogy a száj és garat nyálkahártyája teljes egészében megvizsgálható legyen. A gerincoszlopot két egyenlő részre kell hasítani. Az állat teste csak négy vagy öt részre darabolható. A vesét tokjából ki kell fejteni, a bivalyvese kivételével. Egypatások fejét hosszirányban ketté kell hasítani és az orrsövényt egészben kell kiemelni;

b) a juhot és a kecskét le kell bőrizni. Az előgyomrokat, gyomrot, belet, húgyhólyagot és ivarszerveket lekotás után kell eltávolítani. A rekeszizmokat át kell metszeni,

majd a májat és a mellkasi szerveket — összefüggésük megtartásával — a hasfal nyílásán át ki kell fordítani;

c) a kizárólag tejjel vagy tejpótló takarmánnyal táplált borjú, bárány és gödölye bőrében hagyható, kivéve, ha a bőrből való kifejtést a húsvizsgálat (pl. kényszervágás esetén) szükségessé teszi. Az előgyomrokat, gyomrot, belet, húgyhólyagot és ivarszerveket ki kell venni, és a lépet is ki kell emelni. A bőrben hagyott állatokból a tüdőt, szívet és a májat egybefüggően ugyancsak ki kell venni;

d) a sertésből a gyomrot, a belet és a húgyhólyagot lekötsük után, valamint az ivarszerveket kell eltávolítani. Ezt követően a nyelvet a mellkasi szervekkel, valamint a rekeszizommal és a májjal egybefüggően ki kell venni. A vesét a tokjából ki kell fejteni. Az állatot hosszirányban két egyenlő részre kell hasítani és a hájat a hasfalról úgy kell lefejteni, hogy az a testtel összefüggésben maradjon. Szopósmalacot vizsgálatra — a gerincoszlop széthasítása nélkül — úgy kell előkészíteni, hogy a mellkasi szerveket és a májat összefüggésükben ki lehessen emelni.

(2) A vágóállatok húsvizsgálatakor egyes szervek és a test összetartozását, illetve azonosíthatóságát biztosítani kell.

(3) Vallási előírás szerint végzett vágáskor más módon történő előkészítés is lehetséges a higiéniai szabályok megtartásával.

Húsvizsgálati határozat és a hús megjelölése

682. §

(1) Húsvizsgálati határozat: a húsvizsgálatot végző hatósági állatorvos döntése a hús fogyasztathatóságáról és a felhasználás módjáról.

(2) A megvizsgált húst és darabolt részeit a 662. § szerint kell minősíteni és az 52—53. számú függelékek szerint megjelölni, attól függően, hogy azt belföldi forgalmazásra vagy külföldi kivitelre szánták.

(3) A külföldi kivitelre szánt és a rendeltetési ország által elfogadottak szerint megjelölt hús belföldön is forgalomba hozható.

(4) Külföldről származó hús, amennyiben azt az első hazai betárolási helyen a hatósági állatorvos vizsgálata fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak találta, eredeti megjelöléssel is forgalmazható.

A megvizsgált hússal kapcsolatos egyeb további feladatok és korlátozások

683. §

(1) A fogyasztásra feltételeesen alkalmas hús fogyasztásra alkalmassá tételét és forgalomba hozatalának módját a Szabályzat szerint a hatósági állatorvos határozza meg. A fogyasztásra feltételeesen alkalmas hús csak hatósági keze-

lés után használható fel és a 684. § (5) és (7) bekezdéseiben foglalt kivételekkel hatósági hússzékben hozható forgalomba.

(2) A fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmasnak minősített hús nyers állapotában, hatósági hússzékben, a hatósági állatorvos által megadott százaléku árcsökkentéssel hozható forgalomba.

(3) A zárt vágással levágott és elváltozástól mentes állati test emberi táplálkozásra alkalmas részei az állategészségügyi hatóság által előírt hőkezeléssel, vagy más meghatározott eljárás alkalmazását követően forgalomba hozhatók.

(4) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak vagy csekélyebb értékűnek minősített hús állatok etetése céljára a Szabályzat szerint használható fel, és így forgalmazható. Az ilyen húsokat külön meg kell jelölni, azokat elkülönítve kell tárolni és szállítani.

(5) Nem fertőző állatbetegség és nem gyulladással eredetű elváltozás miatt fogyasztásra alkalmatlannak minősített húst, zsigert, ivarszervet vagy egyéb állati testrészt meghatározott feltételek szerint gyógyszeripari készítmények előállítására céljából a minisztérium engedélyével szabad felhasználni.

(6) Fogyasztásra alkalmatlannak minősített állati test az állati hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó előírások megtartásával használható fel állatok etetésére. Az ilyen húsokat meg kell jelölni, és elkülönítve kell tárolni, szállítani.

A fogyasztásra feltételeesen alkalmas húsról általános és egyes szabályok

684. §

(1) A fogyasztásra feltételeesen alkalmasnak minősített húst hőkezeléssel — párolással, főzéssel, kisütéssel, fagyasztással, érleléssel — kell fogyasztásra alkalmassá tenni.

(2) Párolás, főzés esetén a huszonöt kilogramm vágósúlyon felüli állat húsát ki kell csontozni, és a csonttal a 665. § (4) bekezdése szerint kell eljárni. A húst legfeljebb tizenkét centiméter vastag darabokra kell vágni. A párolást 1,5 bar nyomású, 112 °C hőmérsékletű gőzzel egy órán át, a főzést üstben, forrási hőmérsékleten, két és fél órán át kell végezni. A hús akkor tekinthető átfőttnek, ha a legfelső részében is a marhahús szürke, a sertés- és baromfi-hús szürkésfehér, a friss metszéslapon jelentkező nedv pedig nem vörös színű. A hús átfőttisége peroxidáz-próbával is ellenőrizhető.

(3) A baromfi párolását úgy kell végrehajtani, hogy a hús maghőmérséklete +100 °C legyen legalább húsz percen át.

(4) A zsírt úgy kell kisütni, hogy az olvasztott zsír hőfoka legalább +100 °C legyen húsz percen át.

(5) A borsókás marhahúst és sertéshúst párolni vagy főzni kell. A borsókás marhahúst fagyasztani is szabad. A fagyasztást megelőzően huszonnégy óra időtartamra 0—+ 2 °C-on

kell a húst tárolni. Az előhűtött húst —10 °C-on tíz napon át, ha a maghőmérséklet pontosan mérhető —18 °C-on hetvenkét órán keresztül kell fagyasztani. A leírt fagyasztási eljárásan átesett húst csak hőkezelt töltelékes húskészítmények előállítására szabad felhasználni.

(6) Ha a külföldről származó friss sertéshús és friss lóhús trichinellás fertőzöttségre irányuló vizsgálatának elvégzése hitelt érdemlő módon nem igazolható, a friss sertéshúst és a friss lóhúst legalább a következő időtartam és hőmérsékleti követelmények betartásával kell kezelésnek alávetni:

a) A húst, amelynek átmérője vagy vastagsága tizenöt centiméterig terjed, a következő idő—hőmérséklet kombinációk szerint kell fagyasztani:

hús napon át —15 °C-on,
tíz napon át —23 °C-on,
hat napon át —29 °C-on.

b) A húst, amelynek átmérője vagy vastagsága tizenöt centiméterig terjed, a következő idő—hőmérséklet kombináció szerint kell fagyasztani:

harminc napon át —15 °C-on,
hús napon át —25 °C-on,
tizenkét napon át —29 °C-on.

A hűtőhelyiség hőmérsékletét hitelesített hőmérővel kell ellenőrizni, és folyamatosan regisztrálni. A regisztráló papírra rá kell vezetni az import hús vizsgálati számát és dátumát, a fagyasztás kezdetének és befejezésének időpontját, és a dokumentációt egy évig meg kell őrizni.

(7) Ragadós száj- és körömfájásban beteg, a betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állat húsát egy százalékos tejsavoldattal kell bepermetezni, majd negyvennyolc órán át tartó +8—+10 °C-os előhűtés után ki kell csontozni. A húst a csontok eltávolítása után csak hőkezelt húskészítmények előállítására szabad felhasználni, a szalonnát és a hájat pedig a (4) bekezdésnek megfelelően ki kell sütni. A csonttal a 665. § (4) bekezdése szerint kell eljárni.

(8) Ha a fogyasztásra feltételesan alkalmasnak minősített hússal a (2)—(7) bekezdésben, valamint a 699. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő eljárást nem vagy csak hiányosan hajtották végre, a hús fogyasztásra alkalmatlan.

A húsvizsgálathoz előírt nyilvántartások

685. §

(1) A vágóhídon, a daraboló vagy feldolgozó üzemben, hűtőházban a húsvizsgálatot végző hatósági állatorvosnak a következő nyilvántartásokat kell vezetni:

- a) a teljesített húsvizsgálatról és annak eredményéről,
- b) a különleges vizsgálat alá vont állatok húsvizsgálatáról és a fogyasztás elől elvont állatokról, illetve állati testrészekről,
- c) a trichinella vizsgálatokról,

d) a kiadott hússzállítási igazolásokról, továbbá

e) nyilvántartást és kimutatást a másodlagos húsvizsgálat eredményéről a külföldről és a belföldi üzemekből beszállított, tárolt vagy felhasznált húsokról,

f) laboratóriumi nyilvántartást a mintavételi jegyzőkönyvek és kísérőjegyzék alapján.

(2) A nyilvántartások mintáját és vezetésének módját az 55—67. számú függelék tartalmazza.

(3) Az üzemeltető köteles a nyilvántartások vezetéséhez — szükség szerint — adminisztrációs segéderről is gondoskodni.

A nyers hús, húskészítmény származásának, eredetének tanúsítása

686. §

(1) A nyers hús, húskészítmény származásának, eredetének tanúsítása számlával, illetve hússzállítási igazolvánnyal történhet.

(2) Számlával, szállítólevéllel, kísérő jegyzékkel (a továbbiakban együtt: számla) hatósági állatorvos által felügyelt vágóhídról, illetve előállító üzemből lehet a húst kiszállítani. A számla tartalmazza a kiszállított tétel megnevezését, mennyiségét (súly, darabszám, csomagolási mód), továbbá cégjelzéssel, dátummal, bélyegzővel és aláírással hitelesíteni kell.

(3) Számlával közvetlen értékesítés (üzlet, vendéglátóhely stb.) céljára lehet nyers húst és húskészítményt szállítani. A számlát az elszállítás alkalmából az üzemeltető állítja ki, ezekről összesítést készít, amelyet köteles az állatorvos részére ellenőrzésre bemutatni.

(4) Kizárólag hatósági állatorvos által kiállított hússzállítási igazolvánnyal szállítható nyers hús és húskészítmény

- a) daraboló és feldolgozó üzembe,
- b) hűtőházi vagy raktári tárolásra,
- c) vadhússzállításoknál az a)–b) pontok esetén,
- d) ha a levágott állat nem a vágóhid tulajdonát képezi (bérvágás),

e) importból származó nyers húsnak és húskészítménynek az első betárolási helyéről történő elszállítása alkalmával,

f) nyers hús és húskészítmények exportja esetén a nemzetközi megállapodásokban jóváhagyott igazolás minta szerint.

(5) Ha húsvizsgálati határozat alapján a nyers hús vagy húskészítmény forgalmi korlátozás alá esik, szállításkor a 63. számú függelék szerinti igazolást kell kiállítani.

(6) A hús szállítási bizonylatait az ellenőrző állatorvos részére az árusító helyen, illetve a tárolás tartama alatt mindenkor be kell tudni mutatni. Daraboló, feldolgozó üzemben vagy hűtőházban a hússzállítási igazolványt a hatósági állatorvos részére a beérkezés alkalmával át kell adni.

*A hús belföldi szállításával kapcsolatos
egyéb rendelkezések*

687. §

(1) A fogyasztásra szánt nyers húsnek és húskészítménynek egyik helységeből a másikba történő szállítását a származási és rendeltetési hely szerint illetékes hatósági állatorvos ellenőrzi.

(2) A nyers húst melegen szállítani nem szabad, és a szállítást megelőzően legalább +7 °C a zsigereket +3 °C, a friss baromfihúst +4 °C maghőmérsékletre le kell hűteni. A fagyasztott hús maghőmérséklete a szállítás alatt nem emelkedhet —12 °C fölé.

*Oltóanyagtermelésre használt és a gyógykezelt állatok
húsának felhasználása*

688. §

(1) Oltóanyagtermelésre használt állatok levágásáról, húsának elbírálásáról és felhasználásáról a minisztérium a mikroorganizmus természete szerint intézkedik.

(2) Az oltóanyagtermelésre használt állatok levágását a hatósági állatorvosnak huszonnégy órával előbb be kell jelenteni. Az állatorvost tájékoztatni kell arról is, hogy a levágásra szánt állatokat oltóanyagtermelés céljából milyen anyaggal, mennyi időn át, milyen módon oltották és mikor történt az utolsó oltás.

(3) Gyógykezelt állatsoport csak az alkalmazott szerre megállapított élelmezés-egészségügyi várakozási idő letelte után bocsátható vágásra és negatív laboratóriumi eredmény után kerülhet közfogyasztásra.

Bélgészítmény húsipari felhasználása

689. §

(1) Húsipari felhasználásra szánt bélgészítmény: egyes vágóállatoknak húskészítmény-burkolóanyagként felhasznált nyelöcsöve, gyomra, vékony- és vastagbele, cseplesze, valamint húgyhólyagja, amelyet közvetlenül a megtisztítást követően eredeti állapotában használnak fel (nyersbél), vagy amelyet a nyersbélből további tisztítással és válogatással, majd ezt követő fizikai vagy kémiai eljárással történő tartósítással nyernek (tisztított bél), vagy amelyet a tisztított bélből megfelelő kidolgozás és tartósítás útján állítanak elő (kikészített bél).

(2) Húskészítmény előállításához burkolóanyagként csak olyan bélgészítményt szabad felhasználni, amely húsvizsgálati határozattal — a 696. §-ban foglalt kivételektől eltekintve — fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített állati testből származik, és amely közvetlenül a

felhasználás előtt is kifogástalan állapotú. A bélgészítmény-vizsgálat részletes szabályait a 723. § tartalmazza.

(3) Mesterséges burkolóanyagként csak olyan szintetikus készítmény használható fel, amelyet ilyen célra az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) engedélyezett.

*Húskészítmény előállítására vonatkozó élelmiszerhigiéniai
követelmények*

690. §

(1) Húskészítmény: emberi táplálkozás céljára szolgáló olyan készítmény, amely húsból vagy hús felhasználásával készült, és amelyet olyan kezelésnek vetettek alá, amely után a termék közepén áthaladó metszéslapon a nyers hús jelleg már nem ismerhető fel.

(2) Húskezelés: olyan kémiai vagy fizikai eljárás (mint a hőkezelés, füstölés, sózás, marinírozás, pácolás vagy szárítás), amely a hús, illetve a húskészítmény (más élelmiszerekkel együtt is) eltarthatóságának meghosszabbítására szolgál, illetve ezeknek a különböző eljárásoknak a kombinációja.

(3) Húskészítmény alapanyaga olyan nyers hús lehet, amelyet a hatósági állatorvos fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített, a Szabályzat előírásai szerint megjelölt, és amely a feldolgozás megkezdésekor is kifogástalan állapotú. Hőkezelt húskészítménnyé feldolgozhatók még a 699. § (2) bekezdésében felsorolt húsok.

(4) Húskészítmény előállításához kizárólag a gyártmánylapon rögzített állatfajból származó húst, illetve a Magyar Élelmiszerkönyv szerint megengedett élelmiszer-adalékanyagot és egyéb összetevőt, idegen fehérjét, sót, fűszert, továbbá az OÉTI által engedélyezett technológiai segédanyagot és starter kultúrát szabad felhasználni.

(5) Tilos:

a) a vágóállatnak a 677. § 6. pontjában felsorolt részeiből húskészítményt előállítani,

b) eladatlanul maradt húskészítményt újra feldolgozni,

c) közvetlen fogyasztói célra készített darált húshoz fej-, nyak-, lábszárhúst, valamint a vágási, szúrási hely húsát és más véres húst hozzákeverni.

(6) A levágott baromfi húsát csak a fartőmirigy eltávolítása után szabad húskészítménybe feldolgozni.

(7) Húskészítmény előállításához fagyasztott hús akkor használható fel, ha felengedtetését követően a fogyaszthatóságot befolyásoló elváltozás nem állapítható meg. Újra fagyasztani csak az élelmiszer ipari előállítása során a félkész terméket vagy fogyasztói csomagolásban lévő szeletelt, kockázott húst szabad. Közvetlen eladás céljára előállított darált hús fagyasztott húsból nem készülhet.

(8) A fogyasztói célra szeletelt, kockázott, aprított, darált hús csomagolásán az előállító azonosítására, a tárolásra és felhasználhatóságra vonatkozó adatok mellett azt az állatfajt is meg kell jelölni, amelyből a termék készült.

(9) A nyers füstölt kolbász és szalámifélék forgalomba hozatala előtt az élelmiszer birtokosa köteles a 725. § (4) bekezdésében meghatározott tételminősítő vizsgálatot a hatósági állatorvostól kérni, és az állatorvos által vett mintának a laboratóriumba szállításáról gondoskodni.

(10) A húskészítmény akkor hozható forgalomba, ha forgalomba hozatalát a hatósági állatorvos a 724—727. §-okban előírt vizsgálat alapján nem korlátozza.

SZARVASMARHA, BIVALY, (BORJÚ), LÓ,
SZAMÁR, ÖSZVÉR, JUH ÉS KECSKE,
VALAMINT A SERTÉS HÚSVIZSGÁLATA

A levágást megelőző vágóhídi élőállat-vizsgálat

691. §

(1) A levágásra kerülő állatot általános vizsgálatnak kell alávetni, főként annak megállapítása céljából, hogy észlelhető-e rajta bejelentési kötelezettség alá vont, állatról emberre terjedő, vagy más olyan állatbetegség, lényeges közérzeti zavar, erős izgatottság, amely a hús fogyasztásra való alkalmasságát befolyásolhatja. A vizsgálat során figyelemmel kell lenni az állat viselkedésére, testtartására, mozgására, légzésére, meg kell vizsgálni a bőrt, a szőrt, a látható nyálkahártyákat és azok környezetét, szükség esetén meg kell állapítani a belső hőmérsékletet is.

(2) Ha az általános vizsgálat során, vagy a szállítmánnyal esetleg érkező hulla boncolásakor az állatcsoportnál vagy annak egyes egyedeinél bármiféle betegségekre utaló gyanú merül fel, az érintett vágóállatokat el kell különíteni, és a húsvizsgálatot a különleges vizsgálat szabályai szerint kell elvégezni. Az általános vizsgálatkor mindig figyelembe kell venni az állat származási helyén kiállított állatorvosi igazolás adatait is (8/a. számú függelék).

A levágást követő húsvizsgálat

692. §

(1) A levágást követő húsvizsgálatot lehetőleg ugyanaz a hatósági állatorvos végezze, aki a levágást megelőző élőállat-vizsgálatot végezte. Ha a különböző vizsgálatokat más-más állatorvos végzi és az élőállatot vizsgáló a hús fogyaszthatóságát befolyásoló betegséget vagy egyéb körülményt állapít meg, köteles erről a levágott állat vizsgálatát végző állatorvost haladéktalanul értesíteni, különleges vizsgálat indokltságára a figyelmét felhívni.

(2) A húsvizsgálat csak természetes világításnál vagy azt megközelítő, megfelelő erősségű mesterséges világítás mellett végezhető el, amelynek fényereje legalább 540 lux.

(3) Megfelelő világítás, alkalmas segéderő hiányában vagy a levágott állat elégtelen előkészítése esetén, a húsvizsgálatot el kell halasztani, vagy meg kell tagadni.

693. §

(1) A húsvizsgálatot a vágóállat valamennyi szervére és testtájékára kiterjedően — beleértve a kültakarót is —

a) megsemléléssel, valamint — az állatfajonkénti részletezés szerint —

b) tapintással,

c) bemetszéssel

kell elvégezni.

(2) A vizsgálatnak a fogyaszthatóság elbírálása céljából különösen az alábbiakra kell irányulnia:

a) kóros elváltozások megállapítására,

b) kórokozók vagy egyéb, betegséget okozó csírák felderítésére, amelyek a hús fogyaszthatóságát károsan befolyásolhatják,

c) egyéb, olyan rendellenességekre, mint pl. a hiányos elvérzés, vizenyősség, íz-, szag-, szín-, húsállomány eltérés stb.,

d) gyanú esetén a gyógyszer-hatóanyagok vizsgálatára, amelyek bomlástermékei, valamint más hasonló anyagok a húsba átkerülhetnek és az egészséget veszélyeztethetik.

(3) Ha valamely rendellenesség felismerésére a megsemlélés és tapintás nem elegendő, a mélyebb rétegeket bemetszéssel vagy szétfejtéssel kell feltárni, és szükség szerint szaglást is kell végezni. A felsorolásra kerülő nyirokcsomókat — ha eltérő előírás nincs — minden esetben párhuzamosan, többszörösen kell bemetszeni.

a) A szarvasmarha húsvizsgálatánál:

— a vért,

— a fejet, szemet és szemhéjakat,

— az áll alatti, garat körüli és fültő alatti nyirokcsomókat,

— a mandulákat a vizsgálat után el kell távolítani,

— a száj, a torok és a garat nyálkahártyáját,

— mindkét oldali külső rágóizmot az állkapocs ágával párhuzamosan két mély bemetszéssel és a belső rágóizmot egy mély bemetszéssel,

— a nyelvet tapintással, a nyelv járulékos izmait bemetszéssel,

— a hörgők körüli és gátorközi nyirokcsomókat,

— a tüdőt tapintással és mindkét tüdőfélnek a középső és alsó harmad határán haránt irányban, a főhörgők átmetésével történő bevágásával, a légcsövet és a főhörgőket hosszanti vágással fel kell nyitni (ezek a bevágások nem szükségesek abban az esetben, ha a tüdőt kizárják az emberi fogyasztásból),

— a szívburkot,

— a szívet tapintással, mindkét kamrát és a pitvar kamrai sövényt átszelőhosszirányú metszéssel, valamint a sövény izomzatába végzett bemetszéssel,

— a rekeszizmot,

— máj nyirokcsomóit tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a májat tapintással és a májkapuban végzett nyolctíz centiméter hosszú és négy-öt centiméter mély bemetszéssel, ami betérjed a Spiegel-lebenybe,

— az epehólyagot tapintással,

— a gyomrok nyirokcsomóit és a belfodri nyirokcsomókat tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a nyelőcsövet, az előgyomrokat, a gyomrot, a belet, a belfodrot és a csepleszt,

— a bendő-recésgyomor érintkezési helyét tapintással,

— a lépet tapintással,

— a vese nyirokcsomóit és a vesét tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a húgyhólyagot tapintással,

— az ivarszerveket és ezek közül a méhet, a heréket tapintással,

— a tőgy nyirokcsomóit tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a tőgyet tapintással, bemetszéssel, szükség szerint a tejmedencék feltárással,

— a csontokat és ízületeket,

— a mell- és hashártyát,

— a húsfelületeket, az azokhoz tartozó zsír- és kötőszöveteket, valamint csontfelületeket,

— szükség szerint az agyvelőt, az agyhártyát, valamint a fel nem sorolt szerveket,

— egyes betegségek gyanújánál a nyaki, váll előtti, mellkasbejárat, külső- és belső csípőcsonti, felületes lágyéki, térdhajlasi, haskorci, bordaközi és szegycsonti, keresztcsonti, ülőcsonti nyirokcsomókat kell megvizsgálni.

b) A bivaly húsvizsgálatánál:

— az a) pontban meghatározott szerveket, a rágóizmok bemetszésének mellőzésével, ezenkívül

— a vesét, a vesemedencébe hatoló bemetszéssel kell megvizsgálni.

c) Hathetesnél fiatalabb szarvasmarha (borjú) húsvizsgálatánál:

— a vért,

— a fejet,

— a garat körüli nyirokcsomókat,

— a mandulákat a vizsgálat után el kell távolítani,

— a száj, a torok és a garat nyálkahártyáját,

— a nyelvet tapintással,

— a hörgő körül és gátorközi nyirokcsomókat,

— a tüdőt tapintással és mindkét tüdőfélnek a középső és alsó harmad határán harántirányban a főhörgők átmetszésével történő bevágásával, a légcsövet és főhörgőket hosszanti vágással fel kell nyitni (ezek a bevágások nem szükségesek abban az esetben, ha a tüdőt kizárják az emberi fogyasztásból),

— a szívburkot,

— a szívet tapintással, mindkét kamrát és a pitvar kamrai sövényt átszelő hosszirányú metszéssel,

— a rekeszizmot,

— a májat és nyirokcsomóit tapintással és szükség szerint bemetszéssel,

— az epehólyagot,

— a gyomor- belfodri nyirokcsomókat tapintással,

— a nyelőcsövet, az előgyomrokat, a gyomrot, a belet, a belfodrot és a csepleszt,

— a lépet tapintással,

— a veséket és a vese nyirokcsomóit, szükség szerint bemetszéssel,

— a köldöktájékat és az ízületeket tapintással, szükség szerint a köldöktájék bemetszésével, illetve az ízületek felnyitásával,

— a mell- és a hashártyát

kell megvizsgálni.

d) Ló, szamár, öszvér húsvizsgálatánál:

— a vért,

— a fejet

— az orrsövényt és annak kivágása után az orrüreget,

— az áll alatti, a garat körüli és a fültő alatti nyirokcsomókat tapintással és szükség szerint bemetszéssel,

— a mandulákat a vizsgálat után el kell távolítani,

— a száj, a torok és a garat nyálkahártyáját,

— a nyelvet tapintással,

— a géget bemetszéssel, továbbá a légcsövet teljes hosszában a két főhörgőn túlhaladó teljes felmetszés után,

— a hörgő körül és gátorközi nyirokcsomókat tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a tüdőt tapintással és mindkét tüdőfélnek a középső és alsó harmad határán harántirányban a főhörgők átmetszésével történő bevágásával, a légcsövet és főhörgőket hosszanti vágással fel kell nyitni (ezek a bevágások nem szükségesek abban az esetben, ha a tüdőt kizárják az emberi fogyasztásból),

— a szívburkot,

— a szívet, mindkét kamrát és a pitvar kamrai sövényt átszelő hosszirányú metszéssel,

— a rekeszizmot,

— a májat és nyirokcsomóit tapintással és szükség szerint bemetszéssel,

— a gyomor és a belfodri nyirokcsomókat szükség szerint bemetszéssel,

— a nyelőcsövet, a gyomrot, a belet, a belfodrot és a csepleszt,

— a lépet tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a vese nyirokcsomóit és a vesét tapintással, szükség szerint bemetszéssel,

— a húgyhólyagot tapintással,

— az ivarszerveket,

— a tejmirigyet és nyirokcsomóit szükség szerint bemetszéssel,

— a csontokat és az ízületeket,

— mell- és hashártyát,

— a húsfelületeket, az azokhoz tartozó zsír- és kötőszövetet, a csontfelületeket,

— szükség szerint az agyvelőt, az agyhártyát, valamint a fel nem sorolt szerveket,

— fiatal állatok esetében a köldöktájékat és az ízületeket tapintással, szükség szerint a köldöktájék bemetszésével, illetve az ízületek felnyitásával kell megvizsgálni.

Minden fehér és szürke lovat melanózisra és melanomatózisra meg kell vizsgálni. Ehhez a lapocka felemelése után a lapocka izomzatára és nyirokcsomóira kiterjedő vizsgálatot, továbbá a szabaddá tett vese bemetszését is el kell végezni.

e) Juh és kecske húsvizsgálatánál:

- a vért,
- a fejet,
- a szívburkot, a szívet
- a hörgő körül és gátorközi nyirokcsomókat tapintással, szükség szerint bemetszéssel,
- a tüdőt tapintással, szükség szerint bemetszéssel,
- a máj nyirokcsomóit tapintással,
- a májat tapintással és bemetszéssel,
- az epehólyagot,
- a gyomor és bélfodri nyirokcsomókat tapintással,
- a nyelőcsövet, az előgyomrokat, a gyomrot, a belet, a bélfodrot és a cseplest,
- a lépet tapintással,
- a hasfal felületét,
- a vese nyirokcsomóit és a vesét, ha szükséges bemetszéssel,
- az ivarszerveket,
- a tőgyet,
- a bordaközi izmokat,
- a mell- és hashártyát,
- az ízületeket,
- a húsfelületeket, az azokhoz tartozó zsír- és kötőszövetet, csontfelületeket,

— fiatal állatok (szopós bárány és gödölye) esetében a köldöktájékat és az ízületeket tapintással, szükség szerint a köldöktájék bemetszésével, illetve az ízületek felnyitásával kell megvizsgálni.

f) A sertés húsvizsgálatánál:

- a vért,
- a fejet,
- az áll alatti nyirokcsomókat, ha azok valamelyikében elváltozás van — a mandulát és a gégét, a mandulákat a vizsgálat után el kell távolítani,
- a száj, a torok és a garat nyálkahártyáját,
- a nyelvet,
- a hörgő körül és gátorközi nyirokcsomókat tapintással, szükség szerint bemetszéssel,
- a tüdőt tapintással, ezenkívül a tüdő alsó harmadában egy harántirányú bemetszést kell végezni, amely a főhörgőkön áthalad. A légcsövet és a főhörgőket hosszanti vágással fel kell nyitni (ezek a bevágások nem szükségesek abban az esetben, ha a tüdőt kizárják az emberi fogyasztásból),
- a szívburkot,

- a szívet, mindkét kamrát és a pitvarkamrai sövényt átszelő hosszirányú metszéssel,
- a rekeszizmokat,
- a májat és nyirokcsomóit tapintással, szükség szerint bemetszéssel,
- az epehólyagot tapintással,
- a gyomor és bélfodri nyirokcsomókat tapintással, szükség szerint bemetszéssel,
- a nyelőcsövet, a gyomrot, a belet, a bélfodrot és a cseplest,
- a lépet, ha szükséges tapintással,
- a vese nyirokcsomóit, ha szükséges bemetszéssel,
- a vesét és a húgyhólyagot,
- az ivarszerveket,
- a tejmirigyet és nyirokcsomóit, a kocáknál az emlő feletti nyirokcsomókat bemetszéssel,
- a csontokat és az ízületeket,
- a mell- és a hashártyát,
- a nyak izmait, a bordaközi izmokat, a háj lefejtése után látható hasizmokat és a combközelítő izmokat,
- a húsfelületeket, az azokhoz tartozó zsír- és kötőszöveteket, valamint csontfelületeket,
- szükség szerint az agyvelőt, az agyhártyát, valamint a fel nem sorolt szerveket,
- egyes betegségek gyanújánál a nyaki, váll-előtti, mellkasbejárat, külső és belső csípőcsonti, felületes lágyéki, térdhajlási és haskorci nyirokcsomókat kell megvizsgálni.

A szopós malac húsvizsgálatánál:

- a fejet,
- a köldök tájkát,
- gyanú esetén a szívet, a májat, a tüdőt, a belet és a bélfodri nyirokcsomókat kell megvizsgálni.

(4) A gépi mozgatású magaspálya rendszer használatakor elkülönítő pályán kell elvégezni:

a) a húsvizsgálati határozat meghozatalához szükséges időigényes, részletes, valamint

b) a kórananyag kenődésének veszélyével járó vizsgálatokat.

Trichinellás fertőzöttségre irányuló vizsgálat

694. §

(1) A sertés és a ló friss nyers húsát a trichinella lárvák jelenlétére irányuló vizsgálatnak is alá kell vetni.

(2) A vizsgálatot vagy egyedi mikroszkópos, trichinoszkópos vagy csoportokba gyűjtött minták mesterséges emésztés utáni mikroszkópos vizsgálatával kell végezni.

(3) Vizsgálat céljára az egyik rekeszoszlopnak az inas részbe való átmenetes közeléből egy mogyoró nagyságú mintát kell venni. Ha a rekeszoszlop teljesen hiányzik, a rekeszizom (koronahús) bordai vagy szegycsonti részéből,

annak az inas részébe való átmenetes közeléből, ha a rekeszizom is hiányzik, a hasfalból kell testfelenként két-két mogyoró nagyságú mintát venni. A lóhús trichinella vizsgálatához a nyelvizomból vagy a rágóizomból kell mintát venni, ennek hiánya esetén a fentiek szerint a rekeszszalomból.

(4) Ha a félsertések összetartozása nem állapítható meg, de a rekeszszalop vagy a rekeszizom valamely része fellelhető, ebből, ha pedig a rekeszizom teljesen hiányzik, a hasfalból kell testfelenként négy-négy mintát venni.

(5) Az Európai Unió tagországaiba kivitelre szánt, (1) bekezdés szerinti állatok nyers húsának trichinella vizsgálatát az Unió által előírt követelmények és módszerek szerint kell elvégezni.

A hús elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

695. §

Fogyasztásra alkalmatlan az egész állati test a következő esetekben:

- szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE),
- keleti marhavész,
- afrikai sertéspestis,
- sertéspestis,
- Q-láz,
- veszettség esetén, továbbá
- takonykór,
- gázödmás betegségek (sercegő üszők, rosszindulatú vizenyő),
- lépfene,
- *Brucella melitensis*-nek bármely szervben való előfordulása, vagy arra utaló kóros elváltozás,
- brucellák okozta vérfertőzés,
- a szervi elváltozásokból megállapítható szalmonellózis (paratífusz), kivéve a sertéstífuszt (sertések idült paratífuszát),
- ha szalmonellák mutathatók ki,
- gümőkór esetén, ha a következő elváltozások valamelyike észlelhető:
 - = friss gümősödés (haematogén miliáris gümőkór),
 - = zsigerek vagy nyirokcsomók friss exszudatív gümőkóros elváltozása (a tüdő-, a savóshártyák-, a tüdő-, a méh-, a vese sajtos gyulladása),
 - = gümőkóros folyamat, amely a zsigerekben vagy a savóshártyákon friss gümőkóros elváltozásokra utaló jelek hiányában nagy kiterjedésű,
 - = a kórfolyamat nagyobb gennyes és ellágyult göcök keletkezéséhez vezetett,
- szarvasmarha-leukózis (daganatos forma),
- kórbonctani elváltozás alapján is megállapítható vérfertőzés,
- gennyes, eves sebekhez, fekélyekhez köldök-, vese-, tüdő-, hashártya-, bél-, méh-, ízület- vagy ínhüvely-gyulladásához társuló vérfertőzés gyanúja, kivéve, ha a laborató-

riumi kiegészítő húsvizsgálat alapján kórokozó mikroba jelenléte vagy feltételesen kórokozó, illetve szennyező mikroba nagyszámú előfordulása kizárható,

— ha a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat során az izomzatban

- = kórokozó mikroba jelenléte,
 - = hőálló spórás feltétlen (obligát) anaerob baktérium által okozott vérfertőzés,
 - = feltételesen (fakultatív) kórokozó mikroba által okozott vérfertőzés,
 - = nagyszámú szennyező mikroba jelenléte állapítható meg,
 - = borsókakór, ha nemcsak az izomzatban, hanem a szalonnában is sok a borsókák száma,
 - = a sertések trichinellózisa,
 - = az izomzatban nagy számban előforduló szarkosporidium tömlők,
 - = sertések és szarvasmarhák borsókakórja, ha a szokásos előfordulási helyen és máshol készített tenyérnyi metszslapon egynél több helyen, metszslaponként két vagy annál több élő vagy elhalt borsóka található,
 - = az izomzat vagy a szalonna kocsonyásan beszűrődött,
 - = az állat lesoványodott,
 - = tetanusz,
 - = ha az izomzatban:
 - = bármiféle antibakteriális hatású anyag (antibiotikum, szulfametazin és egyéb szulfonamid, 5-nitrofurán, karbadox stb.),
 - = egyéb állatgyógyászati készítmény,
 - = xenobiotikumok (peszticidek és egyéb agro-kémikáliák),
 - = toxikus fémek és nyomelemek,
 - = mikotoxinok,
 - = radioaktív anyag(ok)
- mennyisége, illetve aktivitása a jogszabályban meghatározott határértéket meghaladja,
- ha tiltott hozamnövelő szer(ek) jelenléte mutatható ki,
- = testszerte kiterjedt izomelfajulás,
 - = nagyfokú általános vízkór esetén, ha a hús huszonnégy órai állás után is vizenyős maradt,
 - ha a daganat az állati test több helyén fordul elő,
 - sárgasággal kapcsolatos lesoványodás, vagy amikor a hús huszonnégy óra elteltével is feltűnően sárga vagy sárgászöld színű,
 - senyveség vagy bármely betegség következtében beállott tetemes lesoványodás,
 - ha a hús nagyfokban idegen-, ivari- vagy vizeletszagú, ha gyógyszerrel, fertőtlenítőszerrel, rothadástól, fülledéstől, késői kizsigereléstől stb. eredő szagú, ízű, színű vagy állományú, az elváltozás a teljes lehűlés után megmarad, és huszonnégy órával a levágás után végzett főző (sütő) próba alkalmával még feltűnően észlelhető,

— ha az állat elhullott, továbbá, ha az állat nem vagy nagyfokban hiányosan vérzett el, halva született, illetőleg meg sem született,

— előrehaladott, vagyis nem csupán felületre, hanem mélyebbre terjedő rothadás, fülledés, penészesedés vagy egyéb bomlási folyamat észlelése,

— a húsnak undorkeltő egyéb érzékszervi elváltozása,

— az állategészségügyi tilalom ellenére levágott állat,

— ha a húst elbírálásra a vizsgálat szempontjából fontos szervek nélkül mutatják be.

696. §

(1) Fogyasztásra csak az elváltozott szervek, húsrészek alkalmatlanok a következő esetekben:

— a nem specifikus kórokozók által előidézett tüdőelváltozások, különösen

= a tüdőnek vagy nyirokcsomójának gyulladásos elváltozása,

= a tüdőben vér, gyomortartalom, forrázóvíz vagy más idegen anyag jelenléte,

— a nem specifikus kórokozók által előidézett sertésfej-elváltozások, különösen

= ha az áll alatti nyirokcsomóban ennek egyharmadánál nagyobb tályog van, vagy

= ha az áll alatti, a garat körüli és fültő alatti nyirokcsomók közül legalább kettőben van tályog, tekintet nélkül ezek nagyságára,

— a szarvasmarhák ragadós tüdőlobja,

— a zsigerek egy szervre korlátozódó idült gümőkórja,

— sertéstífusz (a sertések idült paratífusza),

— actinomycosis vagy botriomycosis,

— sertések torzító orrgyulladása,

— az ember egészségére közvetlenül nem ártalmas élősködőknek vagy azok fejlődési alakjainak (métélyek, galandférgek, orsóférgek, hólyagférgek, szarkosporidiumok stb.) zsigerekben való jelenléte,

— az egész szerv, ha az élősködők száma nagy, azok könnyen nem távolíthatók el, és a szövetekben jelentékeny elváltozást mutatnak,

— csak az elváltozott szervrész, ha az élősködők száma csekély, azok könnyen eltávolíthatók, és a szövetekben jelentékeny elváltozást nem okoztak,

— helyi gyulladásos elváltozások, valamint betokolt gennyes eves tályogok esetén, ha az élőállat vizsgálat során az állat egészségesnek mutatkozott és a húsvizsgálat alkalmával vérfertőzésre utaló kórbonctani elváltozások nem voltak észlelhetők, vagy a vérfertőzés gyanúja ellenére a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat kedvező eredménnyel járt,

— szennyező mikrobáknak csak a zsigerekre szorítkozó nagy számban való jelenléte,

— egyetlen szervben elhatárolt daganat esetén, továbbá

— szöveti sérülések (pl. zúzódás, sebzés, fekély, csonttörés) esetén, ha ezekhez nem társult lázas hőmérséklet-

emelkedés, vagy ha társult is, de a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat kedvező eredményű,

— szövetek vagy szervek sorvadása, túltengése, túlbujánzása, elfajulása, véres vagy vizenyős beszűrődése, azokban észlelt mészes-, festék- vagy gyógyszerlerakódás,

— egyes szervekre vagy húsrészekre korlátozódó

= kezdődő fülledés,

= kisfokú, kis kiterjedésű és csak a felületre szorítkozó rothadás, penészesedés vagy avasodás,

— zsigereknek gennyel vagy más gyulladásos termékkel (savó, izzadmány) való szennyezettsége,

— hús vagy zsigerek kiterjedt felületi vagy mélyreható szennyezettsége esetén, ha megtisztításuk nem lehetséges,

— fejlődési rendellenességek.

(2) A zsigert gümőkórosnak kell tekinteni akkor is, ha az ahhoz tartozó nyirokcsomókban észlelhetők gümőkóros elváltozások. Gümőkórosnak kell minősíteni:

— a feji nyirokcsomók és a mandulák gümőkórja esetén a garatot, a géget és a nyelvtövet, sertéseknél az egész fejet,

— a savóshártya-gümőkór esetén a savóshártyát és az azzal összefüggő nyirokcsomókat.

(3) Ha az elváltozott részek nem különíthetők el, ezeket a velük összefüggő ép szövetekkel vagy testrészekkel (csontos és porcok mellkasfal, bordarészek, bordaközi izmok, rekeszizom, a hasfalizomzat belső rétegei) együtt kell eltávolítani.

(4) Mérgezés vagy annak gyanúja miatt levágott állat zsigerei fogyasztásra abban az esetben is alkalmatlanok, ha azok kóros elváltozástól mentesek.

697. §

(1) Fogyasztásra feltételesen alkalmas az egész állati test — az elváltozást mutató húsrészek és a fogyasztásra mindig alkalmatlan zsigerek, továbbá a (2) bekezdésben meghatározott testrészek kivételével — a következő esetekben:

— ragadós száj- és körömfájás,

— sertések hólyagos betegsége,

— fertőző hólyagos szájgyulladás,

— Aujeszky-féle betegség és a fertőző sertésbénulás, amikor is a fejet és a gerincoszlopot nem szabad megnyitni és az emésztőcsatornát egészben kell kiemelni,

— szarvasmarhák vírusos tüdőgyulladása esetén, ha viraemia vagy annak gyanúja állapítható meg,

— szarvasmarhák roncsoló orrhurutja,

— szarvasmarhák vírusos hasmenése esetén, ha viraemia vagy annak gyanúja állapítható meg,

— toxoplasmosis, amikor is a fejet és a gerincoszlopot nem szabad megnyitni, és az emésztőcsatornát egészben kell kiemelni,

— gümőkór esetén, ha a gümőkóros folyamat a májkapui nyirokcsomókban vagy a savóshártyán, csontokban, ízületekben észlelhető,

— sertéseknél a nyirokcsomóra szorítkozó gümőkór-nál, ha a fej, a tüdő vagy a bél nyirokcsomói közül két szervre terjed ki,

— juhok maedi betegsége,

— a húsnak az állat levágása során keleti marhavész, afrikai sertéspestis, lépfene vagy takonykór kórokozójával történt szennyeződése, vagy ha ennek lehetősége nem zárható ki,

— brucellózis,

— sertésorbánc,

— listeriosis,

— leptosirosis,

— szarvasmarhák és sertések borsókakórja, ha met-szészaponként egy borsóka található,

— csekély számú szarkosporidium tömlő észlelésekor,

— ha a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat

= feltételeken kórokozó mikroba okozta bacte-
riaemiát, illetve

= az izomzatban vagy a testtájéki nyirokcsomók-
ban szaprofita mikrobák kis számban való jelen-
létét

állapította meg,

— huszonnégy órai állás után is fennálló közepes mér-
tékű sárgaság, ha a várakozási idő után a laboratóriumi
kiegészítő húsvizsgálat eredménye a hőkezelést lehetővé
teszi,

— ha a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat eredmé-
nye egyébként lehetővé teszi és a levágás után tizenhat-hu-
szonnégy óra múlva mért pH-érték a következő vagy ennél
nagyobb:

= szarvasmarha-, borjú-, juhhús esetén 6,8

= lóhús esetén 6,4

= sertéshús esetén 6,6.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint fogyasztásra
feltételeken alkalmas állati testből fogyasztásra alkalmat-
lan:

— a csontoknak és ízületeknek az előbbi bekezdésben
meghatározott gümőkórja esetén az egész csontos váz,

— az Aujeszky-féle betegség, valamint

— a fertőző sertésbénulás és a toxoplasmosis esetén a
fej, a gerincoszlop és az emésztőcsatorna,

— brucellosis esetén a tőgy,

— listeriosis esetén a fej, a gerincoszlop és a tőgy.

698. §

(1) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a hús
az elváltozott részek kivételével a következő esetekben:

— huszonnégy órai állás után végzett megsejmlés,
valamint főző (sütő) próba alkalmával észlelhető kistokú
idegen szín-, szag- vagy ízváltozás, különösen, ha ez

= ivari vagy vizelet eredetű, továbbá

= takarmánytól (táp, premix),

= gyógyszerrel vagy fertőtlenítőszerrel,

= sárgaságtól,

= avasságtól,

= kezdődő fülfedéstől ered,

— huszonnégy órai állás után megállapítható mérsé-
kelt vízenyősség,

— fizikai (traumás, égési, fagyási stb.) behatásra tá-
madt, testszerte jelentkező mérsékelt fokú és terjedelmű
szövet-sérülés, a nagyfokban elváltozott részek eltávolítása
után,

— mérsékelt terjedelmű mészlerakódás,

— kistokú hiányos elvérzettség,

— kistokú lesóványodás, ha az állat tápláltsági állapota
a fajtájának, korának, ivarának és hasznosítási irányának
elvárható mértékétől tetemesen nem tér el.

(2) A sugársérült, sugárfertőzött, sugárszennyezett vagy
sugárkezelt állat húsanak elbírálását a miniszter — a nép-
jóléti miniszterrel egyetértésben — szükség szerint külön
határozza meg.

699. §

(1) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas az állati test,
ha nem esik a 695—698. §-okban foglaltak szerinti elbírál-
lás alá.

(2) A húsvizsgálati határozat alapján a vágóállat húsát
a következő esetekben lehet élelmiszeripari feldolgozásra
— hőkezelt készítmény előállítására — utalni:

a) ha a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat eredmé-
nye egyébként kedvező és a pH-érték az alábbi határok
között van:

— szarvasmarha-, borjú- vagy juhhús esetén 6,2—6,7

— lóhús esetén 6,2—6,3

— sertéshús esetén 6,2—6,5,

b) ha az antibiotikum-maradvány csak a májból és a
veséből mutatható ki,

c) ha a fogyasztásra feltételeken alkalmas húsról vonat-
kozó, a 684. § (5)—(6) bekezdésben foglalt szabályok sze-
rint meghatározott fagyasztásos kezelésben részesült:

— a borsókás szarvasmarhahús, illetve

— trichinella vizsgálaton igazoltan át nem esett sertés-
hús és lóhús,

d) a 662. § (4) bekezdése szerint minősített egyéb ese-
tek.

A BAROMFI HÚSVIZSGÁLATA

A baromfi vágás előtti vizsgálata

700. §

(1) A baromfit származási helyén, vágóhidra szállítása
előtt állatorvosnak meg kell vizsgálnia. A vizsgálat ered-
ményéről és az előzményi adatokról a 8/a. számú függelék
szerinti állatorvosi igazolást kell kiállítani.

(2) Az olyan állattartó telepeken, ahol az éves termelés meghaladja házityúkfélékből a húszezer darabot, tizenöt-ezer darab kacsát, tízezer darab pulykát, tízezer darab libát, ott a származási helyen végzett vágás előtti vizsgálat az alábbiakra terjed ki:

- a) az állattartó nyilvántartásainak ellenőrzésére,
 - az állatok telepre érkezésének időpontja,
 - az állatok származása,
 - az állatok száma,
 - teljesítménymutatók (pl. testtömeg gyarapodás),
 - elhullási adatok,
 - takarmányszállítók megnevezése,
 - takarmányadalékok típusa, alkalmazásának és megvonásának időtartama,
 - takarmány- és vízfogyasztás,
 - alkalmazott vakcinák, állatgyógyászati készítmények és felhasználásuk időpontja,
 - korábbi állatorvosi szemlék eredménye,
 - vágásra kerülő állatok száma,
 - vágás várható időpontja;
- b) további vizsgálatok, amelyek
 - emberre vagy állatra átvihető betegségek felderítésére irányulnak,
 - általános betegségi tünetek vagy viselkedési zavarok kiszűrését célozzák, amelyek a hús fogyaszthatóságát károsan befolyásolhatják.

Az ilyen telepekről származó baromfiállomány levágás előtti vizsgálatának eredményéről a 8/a. számú függeléknek megfelelő igazolás kerül kiadásra.

Ha az előzményi adatok alapján kiadott állatorvosi igazolás rendelkezésre áll és különleges intézkedésre nincs szükség, akkor a vágóhídi élőállat-vizsgálat a baromfiállomány azonosítására és a szállítás során bekövetkezett sérülések ellenőrzésére, valamint az úthullák boncolására terjed ki.

(3) A (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó telepek esetében a (2) bekezdés b) pontjának megfelelő vizsgálat a vágóhídi élőállat-vizsgálat keretében kerül elvégzésre, és ebben az esetben a szállítmányt kísérő állatorvosi igazolás adataival való egyeztetés mellett, az élőállatok egészségi állapotának megfigyeléséből és az úthullák boncolásából is áll.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerinti vizsgálatok alapján a hatósági állatorvos dönt a szállítmány rendes vagy elkülönített vágásra utalásáról, a különleges vizsgálatról.

A levágást követő húsvizsgálat

701. §

(1) A levágott baromfit kopasztott, tisztított és kizsige-relt állapotban kell húsvizsgálatra előkészíteni. A májra tenyésztett kacsák és libák huszonnégy órán belül kizsige-

relhetők, ha azokat a kopasztás és tisztítás után haladéktalanul +4 °C alatti hőmérsékletre lehűtik, és ezen a hőmérsékleten tárolják.

- (2) A levágott baromfi külső vizsgálata kiterjed:
- az elvérzettség fokára,
 - az állat bőrére, tápláltságára,
 - a fej, a lábak (ha azokat emberi fogyasztásra szánják) és az ízületek állapotára.

(3) A levágott baromfit úgy kell felnyitni, hogy a testüregek és az összes zsiger megfigyelhető legyen. Ennek érdekében a megvizsgálandó zsigerek vagy természetes kapcsolódásuknak megfelelően a vágott baromfin hagyhatók, vagy leválaszthatók. Ez utóbbi esetén követelmény, hogy az összetartozás egyértelműen megállapítható legyen. A belső vizsgálat során a zsigereket elsősorban a májat, lépét, vesét, mirigyes gyomrot, szívet és belet kell megfigyelni. A szerveket szükség szerint át kell tapintani, be kell metszeni. Figyelemmel kell lenni továbbá a légzsákok, a mell- és hashártya, az ivarszervek elváltozásaira is, valamint a vágásból eredő rendellenességekre.

(4) A vágószalagon végzett húsvizsgálat során a szalagról a betegségre utaló elváltozást mutató egyedeket le kell venni, és azokat a húsvizsgálati határozat meghozatala céljából — elkülönített helyen — részletesen meg kell vizsgálni.

(5) A baromfivizsgálat egyedi vizsgálat. Ha azonban a talált elváltozás vagy előzményi adat fertőző vagy parazitás betegségre, mérgezésre, mikrobás szennyezettségnek, illetve egészségre ártalmas vegyi anyag maradéknak a jogszabályban meghatározott mértéken felüli jelenlétére utal, az egyedi vizsgálat során nyert megállapításokat az azonos helyről származó állomány valamennyi egyedére vonatkoztatni kell.

Húsvizsgálati határozat és a hús megjelölése

702. §

(1) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas baromfihúst egyedi jelöléssel vagy a csomagoláson címkézéssel kell megjelölni.

(2) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas baromfihúst, ha azt daraboló vagy feldolgozó üzembe szállítják, nem kell egyedileg megjelölni.

(3) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas és kereskedelmi forgalomba kerülő darabolt húst csomagolóanyagán, illetve a csomagoláson belül címkével kell megjelölni.

(4) A fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas baromfihúst a gyűjtőcsomagoláson az 52–53. számú függelék szerint feltűnő módon kell megjelölni.

A baromfihús elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

703. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan az egész állati test a következő esetekben:

- baromfipestis (Newcastle-betegség),
- kacsapestis,
- veszettség, vagy e betegségek gyanúja,
- ornitózis,
- leukózis sárgasággal vagy lesoványodással,
- heveny Marek-féle betegség a zsigerekre és bőrfelület nagy részére kiterjedő elváltozással,
- baromfihimlő nagy kiterjedésű bőrelváltozással,
- mikoplazmózis a légcsákokra, továbbá a has- és mellüreg savóshártyáira is kiterjedő nagyfokú elváltozással,
- gümőkór,
- lépfene vagy annak gyanúja,
- baromfi-szalmonellózis (baromfi-paratífusz), kivéve a *Salmonella gallinarum* okozta baromfitífuszt,
- baromfikolera, súlyos vérzéses jelleggel vagy nagyfokú lesoványodással,
- nagyszámú vagy több nagy kiterjedésű vérzés az izomzatban,
- vérzéses betegségek, takarmány-toxikózis,
- szagrendellenességgel járó tüdőpenészesedés,
- az izomzatban vagy a zsigerekben kórokozó mikroba,
- az izomzatban vagy zsigerekben feltételelesen kórokozó vagy szennyező mikroba az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül,
- az izomzatban és a kötőszövetben nagyszámú élősködő jelenléte,
- kiterjedt felületi vagy mélyreható sebzéshez társult gyulladás,
- mérgezés gyanúja, ha az izomzatban az ember egészségére ártalmas mérgek jelenléte állapítható meg,
- bőrfesték használata,
- tetemes lesoványodás,
- hullaállapot, az elvérzettség teljes hiánya, vagynagyfokban hiányos elvérzettség,
- jelentékeny színbeli elváltozás, a hús kellemetlen szaga, íze,
- hasvízkór,
- mélyre terjedő fülledés, mélyre terjedő rothadás, kiterjedt penészesedés, nagyfokú avasodás,
- nagyfokú szennyezettség, súlyos roncsoltság, az izomzat mélyebb rétegeire is kiterjedő túlforrázottság,
- az izomzat nagyfokú véres, savós, kocsonyás beszűrődöttsége,
- az izomzatra, csontokra vagy zsigerekre terjedő da-ganatok,

— ha az izomzatban:

- = bármiféle antibakteriális hatású anyag (antibiotikum, szulfametazin és egyéb szulfonamid, 5-nitrofurán stb.),
 - = egyéb állatgyógyászati készítmény,
 - = xenobiotikumok (peszticidek és egyéb agrokémikáliák),
 - = toxikus fémek és nyomelemek,
 - = mikotoxinok,
 - = radioaktív anyag(ok)
- mennyisége, illetve aktivitása a jogszabályban meghatározott határértéket meghaladja,
- ha tiltott hozamnövelő szer(ek) jelenléte mutatható ki,
 - ha a húst elbírálásra a vizsgálat szempontjából fontos szervek nélkül mutatják be.

(2) Fogyasztásra feltételeesen alkalmas a levágott baromfi — az elváltozott részek kivételével —, ha a következő betegségek vagy elváltozások valamelyike állapítható meg:

- baromfipestis (Newcastle-betegség),
- kacsapestis és
- lépfene fertőzöttség gyanúja,
- baromfikolera az (1) bekezdésben leírtak kivételével,
- idült baromfitífusz következtében vagy egyéb ok miatt fellépett hashártyagyulladás,
- álgümőkór,
- listeriosis,
- orbánc,
- fertőző gége- és légcsőgyulladás,
- fertőzöttség sertésorbánc baktériumokkal,
- baromfi-spirochaetosis,
- az izomzatban kisszámú feltételeesen kórokozó mikroba jelenléte,
- csak a felületre vagy csak a zsigerekre kiterjedő részleges bomlás.

(3) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a baromfi húsa az elváltozott részek kivételével a következő esetekben:

- kislefokú lesoványodás,
- kislefokban hiányos elvérzettség, egyéb elváltozások nélkül,
- huszonnégy órai hűtőtárolás után is fennálló kislefokú fülledés,
- kislefokú szín-, szag- vagy ízbeli elváltozás,
- kislefokú véres vagy vizenyős beszűrődöttség,
- nagyobb fokú zúzódások, sebzések, csonttörések vagy folytonossági hiányok, kislefokú, el nem távolítható szennyezettség,
- kisebb mértékű, csak a felületre kiterjedő túlforrázottság.

(4) Fogyasztásra a levágott baromfi húsnak csak az elváltozott részei alkalmatlanok, ha a következő betegségek vagy elváltozások valamelyike állapítható meg, és helyben van lehetőség baromfi darabolására:

- baromfihimlő kis kiterjedésű bőrelváltozással,

— heveny Marek-féle betegség csak a zsigerekre szorító elváltozással,
 — pulykák fertőző vakbél- és májgyulladás, — haemophilus- (ragadós) nátha,
 — zárványtestes májgyulladás,
 — elhalásos bélgyulladás,
 — kis kiterjedésű synovitis, sinusitis, fertőző bursitis,
 — mycoplasmosis, csak a légzsákokra szorítókoztó idült jellegű elváltozással,

— lábrühösség,
 — kisebb könnyen eltávolítható bőrgyulladás, sérülések, zúzódások, csonttörések, helyi vérzések, fekélyek.

(5) A (4) bekezdésben felsorolt esetekben, ha a levágott baromfi darabolására nincs mód, vagy az nem lehetséges, a minősítést a (3) bekezdés szerint kell végezni.

(6) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a levágott baromfi, ha nem esik az (1)—(5) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

A HÁZINYÚL HÚSVIZSGÁLATA

A házinyúl vágás előtti vizsgálata

704. §

Házinyulat (a továbbiakban: nyúl) a vágóhidra csak a felvásárlási vagy gyűjtőhelyen kiállított állatorvosi igazolással szabad szállítani. A nyulat a vágóhidra érkezéskor élő állapotban a hatósági állatorvosnak ismét meg kell vizsgálnia, megállapításait a szállítmánnyal és az állatorvosi igazolás adataival egyeztetni kell. A vizsgálat az élőállat egészségi állapotának megfigyeléséből és a szállítás során elhullott állatok boncolásából áll. A vizsgálat alapján a hatósági állatorvos dönt a szállítmány rendes vagy elkülönített vágásra utalásáról, a különleges vizsgálatról.

A levágást követő húsvizsgálat

705. §

(1) A lenyúzott és bontott, tiszta állapotban lévő nyulat húsvizsgálatra úgy kell előkészíteni, hogy a test belső szervei (tüdő, szív, máj, lép, gyomor-bélcsatorna) eredeti helyzetükből kiemelve — a testtel összefüggésükben —, a vese pedig a helyén maradjon.

(2) A külső vizsgálat során vizsgálni kell a levágott nyúl elvérzettségének fokát, tápláltságát, látható nyálkahártyáit, végtagjait és ízületeit.

(3) A levágott nyúl has- és mellüregének megnyitása után a gyomor-bélcsatornát megfigyeléssel, a tüdőt, szívet, májat, lépét, vesét és ivarszerveket pedig tapintással, szükség szerint bemetszéssel is meg kell vizsgálni.

(4) A vágószalagon végzett húsvizsgálat során a szalagról minden betegségre utaló elváltozást mutató egyedet le kell venni, és azt a húsvizsgálati határozat meghozatala céljából részletesen meg kell vizsgálni.

Húsvizsgálati határozat és a hús megjelölése

706. §

(1) A levágott nyúl húsának elbírálására a 662. §-ban foglaltak az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a húst fogyasztásra feltételeken alkalmasnak minősíteni nem lehet.

(2) A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas nyúlhúst az 52—53. számú függelékek szerint egyedileg meg kell jelölni.

(3) A fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas nyúlhúst egyedi bélyegzéssel kell megjelölni.

A nyúlhús elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

707. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan az egész állati test a következő esetekben:

- nyulak vérzékes betegsége,
- nyúlszifilisz,
- veszettség vagy annak gyanúja,
- myxomatosis,
- gümőkór,
- yersiniosis,
- salmonella okozta septicaemia,
- pasteurellosis heveny formája,
- listeriosis,
- leptospirosis,
- toxoplasmosis,
- az izomzatban vagy zsigerekben kórokozó mikroba,
- az izomzatban vagy zsigerekben feltételeken kórokozó vagy szennyező mikroba, az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül,
- az izomzatban és a kötőszövetben nagyszámú élősködő jelenléte,
- különböző testtájékra kiterjedő nagyfokú bőralatti gennyesedés vagy testszerte előforduló tályogok,
- mérgezés esetén, ha az izomzatban az ember egészségére ártalmas mérreg jelenléte állapítható meg,
- tetemes lesoványodás,
- hullaállapot (az elvérzettség teljes hiánya) vagy nagyfokban hiányos elvérzettség,
- sárgaság,
- jelentékeny színbeli elváltozás, a hús kellemetlen szaga, íze,
- mélyre terjedő fülledés, mélyre terjedő rothadás, kiterjedt penészesedés, nagyfokú avasodás,
- nagyfokú szennyezettség, súlyos roncsoltság,

— az izomzat nagyfokú véres, savós, kocsonyás beszűrődöttsége,

— az izomzatra, csontokra vagy zsigerekre terjedő daganatok,

— ha az izomzatban:

= bármiféle antibakteriális hatású anyag (antibiotikum, szulfametazin és egyéb szulfonamid, 5-nitrofurán stb.),

= egyéb állatgyógyászati készítmény,

= xenobiotikumok (peszticidek és egyéb agro-kémikáliák),

= toxikus fémek és nyomelemek,

= mikotoxinok,

= radioaktív anyag(ok)

mennyisége, illetve aktivitása a jogszabályban meghatározott határértéket meghaladja,

— ha tiltott hozamnövelő szer(ek) jelenléte mutatható ki,

— ha a húst elbírálásra a vizsgálat szempontjából fontos szervek nélkül mutatják be.

(2) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a nyúl-hús — az elváltozott részek eltávolítása után —, ha a következő elváltozások valamelyike állapítható meg:

— kislefokú soványság,

— kislefokban hiányos elvérzésesség,

— huszonnégyórás hűtőtárolás után is fennálló kislefokú fülledés,

— kislefokú szín-, szag- vagy ízbeli elváltozás,

— kislefokú véres vagy vizenyős beszűrődöttség,

— sérülések, zúzódások, csonttörések vagy sebek,

— kislefokú, el nem távolítható szennyezettség,

— egy-egy körülírt betokolt tályog.

(3) Fogyasztásra a nyúl-húsnak csak az elváltozott részei alkalmatlanok, ha a következő betegségek vagy elváltozások valamelyike állapítható meg:

— coccidiosis,

— borsókakór,

— tüdőpenészesedés,

— idült pasteurellosis.

(4) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a nyúl-hús, ha nem esik az (1)–(3) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

A VADHÚS VIZSGÁLATA

708. §

(1) A közfogyasztásra szánt vadat elejtése, leölése stb. után friss állapotban húsvizsgálatnak kell alávetni.

(2) Nagyvad: a szarvas, a dímvad, az őz, a vaddisznó és a muflon.

(3) Apróvad: minden, a nagyvad körén kívül eső vad.

(4) Vadhús: a lőtt, elejtett vad emberi fogyasztásra alkalmas minden része.

(5) Vadhúst csak húsvizsgálat után és fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas minősítés esetén szabad feldolgozni vagy forgalomba hozni.

(6) Vadat a hatóságilag engedélyezett, kijelölt vadbegyűjtő helyen vagy jóváhagyott vadfeldolgozó üzemből kell húsvizsgálatra bemutatni. Az állomás intézkedésére a húsvizsgálat, illetve annak egy meghatározott része (hasüregi szervek vizsgálata) a lelövés (teríték) helyén is elvégezhető. A vadat elejtés után tizenkét órán belül vadfeldolgozó üzembe vagy vadbegyűjtő helyre kell beszállítani. A vadhús tárolási hőmérséklete nem haladhatja meg nagyvad esetében a +7 °C-t, apróvad esetében a +4 °C-ot.

(7) A húsvizsgálatot a vad kereskedelmi minőségétől, osztályozásától függetlenül kell végezni.

(8) A húsvizsgálatra bemutatott vaddal kizárólag a hatósági állatorvos húsvizsgálati határozata alapján lehet eljárni.

(9) A tenyésztett vadat és az élve befogott apróvadat fogyasztási célra csak előzetes állatorvosi vizsgálat után szabad felhasználni. Az élőállatok a vizsgálatot követően állatorvosi igazolással szállíthatók a vadfeldolgozó üzemből.

(10) A vadbegyűjtő helyen megvizsgált, feldolgozásra kerülő apróvadat a vadfeldolgozó üzemből ismételtelen be kell mutatni hatósági állatorvosnak, annak igazolása mellett, hogy mikor került a vad begyűjtő helyre.

A vad húsvizsgálatra történő előkészítése

709. §

(1) A vadászatra jogosult húsvizsgálatkor köteles az elejtett vad elkülönítése és azonosítása mellett bejelenteni a hatósági állatorvosnak:

a) a beteg vagy betegség gyanúja miatt kilőtt vadat,

b) az életében rendellenes viselkedésű, mozgású, testtartású vadat,

c) a zsigereknél észlelt elváltozásokat, valamint

d) ha a vadászat során a terepen tisztázatlan eredetű vadhullákat talált.

(2) A nagyvadat szőrében, bőrében, csontkítatlanul kell bemutatni húsvizsgálatra. Nem számít csontkításnak:

a) a tróféák hiánya, továbbá

b) a fejnek az első nyakcsigolyánál,

c) a lábknak a lábközepénél és a csánkizületnél történő levágása.

Az (1) bekezdésben felsorolt esetekben azonban ez utóbbiak sem távolíthatók el a vad testéről.

(3) A húsvizsgálatra előkészített nagyvadat úgy kell feltárni, hogy a húsfelületek és a testüregek jól láthatók legyenek. A szívet, a tüdőt, a májat a májkapui nyirokcsomóval, a veséket és a lépét megfelelően csomagolva kell a húsvizsgálat helyére szállítani. A nagyvadat és a felsorolt zsigereket úgy kell húsvizsgálatra bemutatni, hogy a vad

test és a szervek összetartozása kétséget kizáró módon megállapítható legyen.

(4) A hatósági állatorvos a vizsgálat érdekében elrendelheti az állat lenyúzását vagy vizsgálatra való egyéb módon történő előkészítését.

(5) Húsvizsgálatra a vadat vagy függesztett állapotban vagy a vizsgálat elvégzéséhez alkalmas egyéb módon kell bemutatni.

(6) Feldolgozóhelyen szőrmés apróvadat lenyúzott, tolas apróvadat kopasztott, tisztított állapotban úgy kell húsvizsgálatra előkészíteni, hogy a megnyitott testüregben lévő szervek természetes összefüggésükben maradjanak.

(7) A szőrmés, tollas apróvad — a (6) bekezdésben foglaltaktól eltérően — húsvizsgálatra bontatlan állapotban akkor mutatható be, ha azt ilyen állapotban kívánják forgalomba hozni és ennek előzetes állategészségügyi akadálya nincsen.

A bemutatott vad húsvizsgálata

710. §

(1) Az elejtett, lőtt vad húsvizsgálatára a vágóállat húsvizsgálatának általános szabályait kell alkalmazni. Ezen túl, különösen elejtett vadnál vizsgálni kell:

- a természetes elhullás (mérgezés) jeleit,
- a lőtt, vágott, szúrt seb állapotát,
- az elejtés körülményeire utaló egyéb jeleket,
- az állat tápláltsági állapotát,
- a bőr és a bőralatti kötőszövet állapotát,
- a mechanikus sérüléseket,
- az el nem távolítható vagy a mélyre terjedő szennyeződéseket,
- állati kártevők okozta másodlagos elváltozásokat (légyálcásság, rágottság stb.),
- a hús állapotát, színét, szagát,
- a bomlási folyamatokat.

(2) A 709. § (7) bekezdése szerint forgalmazható apróvad húsvizsgálata külső megfigyeléssel történik, azt csak betegség gyanúja esetén kell a testüreg feltárásával, a belső szervekre is kiterjedően megvizsgálni.

(3) Az apróvad vizsgálat egyedi vizsgálat. Ha azonban a talált elváltozás fertőző vagy parazitás betegségre, mérgezésre, mikrobás szennyezettségnek, illetve egészségre ártalmas vegyi anyag-maradéknak és más idegen anyagnak egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felüli jelenlétére utal, kiegészítő laboratóriumi vizsgálatot kell végeztetni. A vizsgálat során nyert megállapításokat az azonos helyről származó állomány valamennyi egyedére vonatkoztatni kell.

(4) A vaddisznó, a nutria és a medve húsát trichinella fertőzöttségre irányuló vizsgálatnak is alá kell vetni. A vizsgálatot a 694. §-ban foglaltak szerint kell végezni az első lábszár izmaiból vett további mintával kiegészítve.

Húsvizsgálati határozat és a hús megjelölése

711. §

(1) A vad húsának minősítésére a 662. §-ban foglaltak az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a húst fogyasztásra feltételeken alkalmasnak, valamint fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmasnak minősíteni nem lehet.

(2) A húsvizsgálati határozat alapján a vadhúst az 52—53. számú függelékek szerint, a vadhúson vagy csomagolásán fémpánttal, illetve bélyegzéssel kell megjelölni:

a) a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített vadhúst

— nagyvadnál egyedileg, a szegycsont tájékára felhelyezett számozott fémpánttal vagy bélyegzéssel,

— apróvad és darabolt vadhús esetében a gyűjtőcsomagoláson bélyegzőlenyomattal vagy eltávolíthatatlanul ráhelyezett címkével,

b) a fogyasztásra alkalmatlan vadhúst többszörös beemetszéssel.

(3) A fogyasztásra való alkalmasság megjelölését szolgáló jelzést a vad tárolásának egész tartama alatt érintetlenül kell hagyni, és azt csak a hatósági állatorvosi ellenőrzés alatt álló feldolgozóüzemben vagy az árusítás helyén szabad eltávolítani. A forgalmazás helyén eltávolított jelzést az eltávolítást követő harminc napig meg kell őrizni.

(4) A hatósági állatorvos az általa megvizsgált nagyvadról és apróvadról az 57. számú függelék szerint nyilvántartást vezet.

A vadhús elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

712. §

(1) A nagyvad húsának elbírálását a 695—699. §-ok, az apróvad húsának elbírálását a 703. és 707. §-ok figyelembevételével kell elvégezni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül is fogyasztásra alkalmatlan az egész állati test a következő esetekben:

- elhullás,
- ha a vadászatra jogosult bizonyíthatóan elmulasztotta a 709. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségét és ez a körülmény az érdemi húsvizsgálatot lehetetlenné teszi,
- a húsvizsgálathoz szükséges zsigerek
 - = részleges hiányánál, ha a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat nem végezhető el,
 - = teljes hiányánál,
- előrehaladott bomlás,
- nagyfokú penészesedés,

— betegség vagy betegség gyanúja, ha a húsvizsgálat eredménye ennek okát nem tisztázza,

— lesóványodás,

— a nagyvad testének késedelmes megnyitása vagy nem kielégítő szellőztetettsége folytán létrejött állomány-, szag-, színrendellenesség,

— súlyos fokú roncsoltság,

— súlyos fokú, mélyre terjedő, el nem távolítható szennyezettség (belső, avar),

— gümőkór,

— streptococcosis,

— pyobacillosis,

— toxoplasmosis,

— az izomzatban élősködők vagy fejlődési alakjaik testszerte nagyszámban és el nem távolítható módon való előfordulása,

— kórokozó és feltételesen kórokozó mikrobák jelenléte az izomzatban vagy a testtájéki nyirokcsomókban az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül,

= üreginyúl myxomatosisa,

= mezeinyúl brucellosisa,

= mezeinyúl tularaemiája,

= mezeinyúl staphylococcosisa,

= több testtájékon jelentkező rágottság,

= rágcsálók és madarak yersiniosis,

= madarak ornithosisa,

= ha az izomzatban:

= bármiféle antibakteriális hatású anyag,

= egyéb állatgyógyászati készítmény,

= xenobiotikumok (peszticidek és egyéb agro-kémikáliák),

= toxikus fémek és nyomelemek,

= mikotoxinok,

= radioaktív anyag(ok)

mennyisége, illetve aktivitása a jogszabályban meghatározott határértéket meghaladja,

— ha tiltott hozamnövelő szer(ek) jelenléte mutatható ki.

(3) Fogyasztásra csak az elváltozott részek alkalmatlanok a következő esetekben:

— az izomzatban az ember egészségére ártalmatlan belső vagy külső élősködők vagy fejlődési alakjaik kis számú előfordulása, ha azok eltávolíthatók,

— a bőr alatti kötőszövet és az izomzat jelentékeny körülírt elváltozásai,

— kisebb fokú roncsoltság nagyvadnál,

— kisméretű körülírt szennyezettség,

— régi sérülés,

— egy helyre szorítkozó körülírt rágottság,

— necrobacillosis,

— mezei nyúl pasztorellózisa.

(4) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas az állati test, ha nem esik az (1)–(3) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

Értesítési kötelezettség a vad húsvizsgálatával kapcsolatban

713. §

A hatósági állatorvosnak a területileg illetékes állomást értesíteni kell, ha a vad húsvizsgálata során bejelentési kötelezettség alá vont állatbetegséget vagy annak gyanúját állapítja meg.

A vadhús szállítása

714. §

(1) A frissen lőtt vad húsvizsgálat előtt egészben, szőrében, bőrében, járművön csak fedett raktérben vagy letakartva szállítható.

(2) A vadhúst a 686. §-ban foglaltak értelemszerű alkalmazása mellett, a 62. számú függelék szerinti hússzállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

A HAL ÉS A VÍZIÁLLAT HÚSVIZSGÁLATA

A hal és a víziállat húsvizsgálatára vonatkozó kötelezettség

715. §

(1) Hal: az emberi táplálkozás céljára szánt élő vagy élettelen hal eredeti állapotában, ideértve a fagyasztott halat is.

(2) Friss élettelen hal: természetes körülmények között élő vagy tenyésztett édesvízi hal, amelyet a kifogás, illetve a lehalászás után azonnal — étkezési jéggel vagy más hűtési mód alkalmazásával — az olvadó jég hőmérsékletét megközelítő hőmérsékletre hűtöttek, és ilyen formában legfeljebb negyvennyolc óráig tároltak.

(3) Halhús: a hal emberi táplálkozásra alkalmas minden része.

(4) Víziállat húsa: a rák, teknős, béka, kagylósállat emberi táplálkozásra alkalmas minden része, ideértve a táplálkozás céljára szánt csigahúst is.

(5) Halhús és víziállat húsanak hűtése: olyan hűtés, amely a hús hőmérsékletét az olvadó jéghez közelíti.

(6) Halhús és a víziállat húsanak fagyasztása: olyan fagyasztási eljárás, amely a hús maghőmérsékletét —18 °C vagy ennél alacsonyabb hőmérsékleten tartja.

(7) A hal, a víziállat és a csigahús hatósági állatorvosi vizsgálat alá tartozik.

(8) Rákot és csigát csak élő vagy fagyasztott állapotban és vizsgálat után szabad fogyasztásra forgalomba hozni.

Csiga csak kiéhezett állapotban (átvilágításkor üres bélcsatornával) és a csigaház bejárat nyílásánál ürüléktől mentesen kerülhet forgalomba.

(9) A béka élve vagy feldolgozott állapotban (nyúzott békacombként) hozható húsvizsgálat után forgalomba.

*Az élőhal, a friss élettelen hal, a fagyasztott hal,
a halhús és a víziállat hújának vizsgálata*

716. §

(1) A hatósági állatorvosi vizsgálatnak édesvízi, illetve tengeri hal esetében a következőkre kell kiterjednie:

a) élőhal esetében:

- az állat egészségi állapotára,
- a fertőző és parazitás betegségekre,
- a külső sérülésekre;

b) élettelen hal esetében:

- az állat frissességi állapotára,
- a külső sérülésekre,
- romlásra utaló elváltozásokra;

c) fagyasztott hal esetében:

- a bőr sérülésére,
- a savóshártyára,
- az izomzat állapotára.

(2) Az élőhalat meg kell szemlélni. Az élőállat-vizsgálatnál figyelemmel kell lenni a hal úszására, a kopolytűk mozgására, a kopolytűk, az úszók, a pikkelyek és a bőr állapotára, továbbá ezek színére, valamint a hal szagára.

(3) A friss élettelen hal és a friss halhús vizsgálata során meg kell vizsgálni a hal

- szagát,
- bőrét, figyelemmel a nyálka minőségére,
- pikkelyeit,
- úszóit,
- kopolytűjét, valamint
- izomzatának állapotát, különös tekintettel annak rugalmasságára és az esetleges hullamerevség fennállására,
- a hasfal állapotát, továbbá
- szükség szerint — hal esetében azonban mindig — a testüreget és ha rendelkezésre áll, a belet.

(4) A fagyasztott hal és a fagyasztott halhús vizsgálata során meg kell vizsgálni fagyasztott és felengedett állapotában a bőrt, a savóshártyát, a metszési felületet, annak szagát, az izomzat állapotát, színét, kiszáradtságát és felengedés utáni rugalmasságát. A fagyasztott halat főző- és sütőpróbával is vizsgálni kell.

(5) A tengeri hal izomzatát, a kudoa nemzetségbe tartozó és más izomparazita fertőzöttségre irányuló vizsgálat érdekében, a szűrőpróba szerint kiválasztott egyedeknél be kell metszeni. A húsz centiméternél kisebb halak esetében a hal hátán legalább két haránt metszést kell végezni, a húsz centiméternél nagyobb halaknál a haltest egész hosszában kell izommetszéslapot képezni. A tömbben lévő vagy szeletelt tengeri halat szeletenként kell vizsgálni.

(6) A víziállatnál vizsgálni kell

- az általános állapotot,
- az állatnak a fajára jellemző eleven mozgását,
- az állat külső sérüléseit, különös tekintettel a csiga házánál.

(7) A halvizsgálat tételenkénti vizsgálat. Ha azonban egyedi elváltozás fertőző vagy parazitás betegségre, mikrobás szennyezettségre, mérgezésre, illetve egészségre ártalmas vegyi anyag-maradékra és más idegen anyagnak az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felüli jelenlétére utal, a tételenkénti vizsgálat során nyert megállapításokat további egyedi vizsgálatokkal kell kiegészíteni.

Húsvizsgálati határozat és a hús megjelölése

717. §

(1) A halhús megjelölését az 52—53. számú függelékek szerint a gyűjtőcsomagoláson (címkézéssel) kell feltüntetni.

(2) A halhús elbírálására a 662. §-ban foglaltak az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a halhúst fagyasztásra feltétlenül alkalmasnak minősíteni nem lehet. A kötelező hőkezelés elrendelhető.

(3) A fagyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas hal, halhús és halkészítmény esetében a húsvizsgálati határozatot a gyűjtőcsomagoláson fel kell tüntetni.

*Az élőhal és a friss élettelen hal elbírálása
fogyaszthatósági szempontból*

718. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan az élőhal

a) pontyfélék tavaszi viraemiája (halak fertőző hasvízkórja, valamint a pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása) esetén, továbbá

b) ha a következő betegségek és elváltozások valamelyike kiterjedt mértékben vagy undorkeltő formában kerül megállapításra:

- halhimlő,
- penészskór,
- darakór,
- galandférgesség,
- fonálférgesség,
- mételylárvas fertőzöttség,
- piócás fertőzöttség,
- egyéb külső paraziták tömeges jelenléte,
- bőrelváltozások (pl. elhomályosodás, fekély, sebzés, mechanikai sérülés),
- élő állapotban szagrendellenesség.

(2) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas az élőhal, ha az (1) bekezdésben foglalt betegségek vagy elváltozások valamelyike kisebb mértékben és nem undorkeltő formában kerül megállapításra.

(3) Fogyasztásra alkalmatlan a friss élettelen hal és annak húsa:

— ha a hal elhullott, kivéve az oxigénellátás hiányából eredő úgynevezett lefulladást, ebben az esetben az általános elbírálási szabályok az irányadók,

— ha az izomzat az emberi egészségre ártalmas mikrobbal fertőzött,

— ha az izomzat mikrobás szennyezettsége az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladja.

(4) Fogyasztásra alkalmatlan a friss élettelen hal és annak húsa, ha az (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt betegségek, továbbá a következő elváltozások valamelyike kiterjedt mértékben vagy undorkeltő formában kerül megállapításra:

— a bőr ráncos, foszlékony vagy szakadozott,

— a pikkelyzet borzalt, laza, könnyen kihúzható vagy ledörzsölhető (kivétel a garda, a küsz és a keszeg),

— a szemgolyó apadt, beesett, kidülledt, lepedékkel bevont vagy elfolyósodott, továbbá a szaruhártya elhomályosodott, elszürkült,

— a kopolyák szürkésvörös vagy szennyes-barnásszürke színűek, erősen nyálkásak, kimosás után is kellemetlen bűzös szagúak,

— a hal felülete kellemetlen szagú, nyálkával borított,

— az izomzat nagyfokban elszíneződött (pl. sárgaság miatt), rugalmatlan, tésztás tapintatú, a has fala szakadékonny, esetleg mállékony,

— sárral vagy természetes környezetében fellelhető idegen anyagokkal (pl. növényi részek) szennyezett,

— romlásra utaló elváltozás (fűledés, rothadás),

— egészségre ártalmas vegyi anyaggal vagy más idegen anyaggal mérgezett, vagy az egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladó mennyiségben tartalmaz bármilyen vegyi szennyező anyagot vagy szermaradékot, vagy vegyi anyagtól eredően idegen szagú,

— hisztamintartalma az egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladja,

— bármely ok miatt nagyfokban idegen szagú,

— ha a halat antibiotikummal vagy más gyógyszerrel kezelték és az előírt egészségügyi várakozási időn belül fogták ki.

(5) Fogyasztásra alkalmatlan a tengeri hal, a májban és az izomzatban fonálféreg lárvák (Codworm) előfordulása esetén.

(6) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a friss élettelen hal és annak húsa, ha az (1) bekezdés *b)* pontjában felsorolt betegségek vagy a (4) bekezdésben részletezett elváltozások valamelyike kisebb mértékben és nem undorkeltő formában kerül megállapításra.

(7) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas az élőhal, a friss élettelen hal, ha nem esik az (1)–(6) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

A fagyasztott hal és a fagyasztott halhús elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

719. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan a fagyasztott hal és annak húsa, ha:

— az állat a fagyasztást megelőzően megállapíthatóan beteg volt,

— fagyasztás előtt romlott volt,

— időközi felengedés miatt újfagyasztották,

— mikrobás fertőzöttség esetén,

— feltételeesen kórokozó vagy szennyező mikrobákat tartalmaz az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül,

— bármely ok miatt nagyfokban idegen szagú.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a fagyasztott hal és annak húsa, ha a következő elváltozások valamelyike kiterjedt mértékben vagy undorkeltő formában kerül megállapításra:

— a bőr vagy a metszésfelület szennyezett, nagymértékben beszáradt (ún. taplós),

— a bőr szakadozott, az izomzattól elvált vagy arról könnyen leválasztható,

— a kopolyák a felengedtetés után kellemetlen, idegen szagú, különös tekintettel az avasodásból és tránosodásból (egyidejű zsír- és fehérjebomlás) eredő szaghibákra,

— az izomzat mállékony, romlásból vagy egyéb okból eredően (pl. szakszerűtlen tárolás) idegen szagú,

— az izomzat tompa fényű és sárgásszürkén elszíneződött,

— egészségre ártalmas vegyi anyaggal vagy más idegen anyaggal mérgezett, vagy az egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladó mennyiségben tartalmaz bármilyen vegyi szennyező anyagot vagy szermaradékot, vagy vegyi anyagtól eredően idegen szagú,

— hisztamintartalma az egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladja.

(3) A tengeri hal izomparazitás fertőzöttségének elbírálásához minden tételből legalább öt egyed (szelet) vizsgálata szükséges. Ha az izomzat metszéslapján egy esetben is izomparazita látható, a haltétel vizsgálatát további száz darab vizsgálatával kell folytatni. Amennyiben a vizsgálati anyag felénél cm^2 -re számítva két-három izomparazita fordul elő, az egész tétel fogyasztásra alkalmatlan, húsz-huszonöt százalékos fertőzöttség esetén a közvetlen fogyasztói forgalomba csak hőkezelés (sütés) után adható ki.

(4) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a fagyasztott hal és annak húsa, ha a (2) bekezdésben foglalt esetek valamelyike kisebb mértékben és nem undorkeltő formában kerül megállapításra. Szagrendellenesség esetén a minősítést felengedtetés után végzett, ízleléssel egybekötött főző- és sütőpróba eredményétől kell függővé tenni.

(5) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a fagyasztott hal és annak húsa, ha nem esik az (1)—(4) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

A hallal kapcsolatos egyéb eljárás

720. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan a márna ikrája, valamint az angolna, a kecsge és a vicsege bőre.

(2) A *Diphylidium latum* fertőzőtség gyanújában álló területről származó halból tilos pácolt készítményt előállítani, az ilyen hal csak hőkezelt készítménybe dolgozható fel.

(3) A tavon tartott kacsákat a lehalászást megelőzően legalább három hónappal előbb el kell távolítani.

A víziállat hújának elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

721. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan a víziállat az elváltozás mértékétől függetlenül, ha a vizsgálat alkalmával a következő betegség, elváltozás vagy állapot egyike kerül megállapításra:

— rákpestisben, penészfoltosságban beteg, vagy élettelenül kifogott rák,

— ki nem éheztetett vagy élettelen, illetőleg sérült vagy repedt házú, valamint elszíneződött testű (megbarnult, lefakult) csiga,

— romlásra utaló szagrendellenesség,

— mikrobás fertőzőtség,

— mikrobás szennyezettség, az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a víziállat, ha a következő elváltozások valamelyike kiterjedt mértékben vagy undorkeltő formában kerül megállapításra:

— mechanikus sérülések,

— egészségre ártalmas vegyi anyaggal vagy más idegen anyaggal mérgezett vagy vegyi anyagtól eredően idegen szagú,

— egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladó mennyiségben tartalmaz bármilyen vegyi szennyező anyagot vagy szermaradékot,

— nem romlásos eredetű, egyéb idegen szag.

(3) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a víziállat, ha a (2) bekezdésben foglalt elváltozások valamelyike kisebb mértékben és nem undorkeltő formában kerül megállapításra.

(4) Fogyasztásra alkalmatlan a friss nyúzott békacomb, ha annak izomzata:

— tapadós, nyálkás felületű,

— kellemetlen (szúrós, idegen) szagú,

— penészfoltos,

— sárgásan vagy barnásan elszíneződött.

(5) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a víziállat és a friss, fehérhúsú, szagtalan, nyúzott békacomb, ha nem esik az (1)—(4) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

Az élőhal, a friss élettelen hal, a fagyasztott hal és a víziállat szállítása

722. §

(1) Élőhalat tiszta, friss vizet tartalmazó tartályban, kellő mennyiségű oxigén utánpótlásával, a szabvány előírásai szerint kell szállítani.

(2) A kifogás helyén fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített víziállat szállítását csak fedett, napfénytől védett vessző- vagy fonott műanyagkosárban, zsúfolt-ságtól mentesen szabad engedélyezni.

BÉLKÉSZÍTMÉNY VIZSGÁLATA

Bélkészítmény vizsgálata és elbírálása húsipari burkolóanyagként való felhasználása szempontjából

723. §

(1) A bélkészítmény húsipari alkalmasságát elsősorban érzékszervi vizsgálat (szín, szag, állomány és egyéb külső tulajdonságok vizsgálata) útján kell eldönteni. Az érzékszervi vizsgálatot tisztított és kikészített beleknél általában főzési próbával, vitás esetekben ezenkívül laboratóriumi vizsgálattal (elsősorban a rothadást, fülledést, avasodást és savanyú erjedést felderítő próbákkal, szükség szerint mikrobiológiai, szövettani vizsgálatokkal) is ki kell egészíteni.

(2) Húsipari burkolóanyagként való felhasználásra alkalmatlan a bélkészítmény, ha

— falában bármely betegségtől eredő szövetpusztulás (fekély, tályog) vagy nem paraziták eredetű szövetszaporulat (gyulladásos növedék, daganat stb.) állapítható meg,

— falában nagyszámú paraziták eredetű csomó található,

— a tárolás során megromlott (rothadt, fülledt, savanyúan erjedt, megavasodott, szagelváltozással is járó erős penészesedést mutat),

— a bél mélyebb rétegeire is ráterjedő vörösfoltosság vagy rozsdásodás állapítható meg,

- nagymértékben szennyezett:
 - = rovarokkal vagy ezek fejlődési alakjaival (ún. kukacosodás),
 - = bármilyen eredetű ürülékkel,
 - = takarmánymaradékkal,
 - = egyéb szennyező anyagokkal,
- rágszálók vagy rovarok által nagymértékben megrágott vagy más módon károsított,
- kórokozó mikrobával fertőzött,
- meg nem engedett tartósítószerrel kezelt,
- egészségre ártalmas vegyi anyaggal és más idegen anyaggal mérgezett, vagy az egészségügyi jogszabályban előírt határértéket meghaladó mennyiségben tartalmaz bármilyen vegyi szennyező anyagot vagy szermaradékot, vagy vegyi anyagtól eredően idegen szagú.

(3) Húsipari burkolóanyagként való felhasználásra az elváltozott részek eltávolítása után alkalmas a békésztmény, ha azon csak a következő elváltozások valamelyike állapítható meg:

- kisebb bélrészletre korlátozódó, jól eltávolítható parazitás eredetű csomók,
- felületes, lepedékszerű vörösödés vagy kisebb foltokban jelentkező rozsdásodás,
- jól eltávolítható penészfoltosság,
- körülírt bélszakaszokra korlátozódó, fagyás miatti törékenységi,
- a (2) bekezdésben felsorolt szennyeződések és egyéb károsodások kisebb mértékű előfordulása.

HÚSKÉSZÍTMÉNY, HÚST TARTALMAZÓ TELJES KONZERV, HÚSOS FÉLKONZERV, HÚSOS PREZERV VIZSGÁLATA

Húskészítmény, húst tartalmazó teljes konzerv, húsos félkonzerv, húsos prezerv vizsgálatára vonatkozó kötelezettség

724. §

A vágóállatok húsából, a 690. § figyelembevételével előállított húskészítményeket, húst tartalmazó teljes konzerveket, húsos félkonzerveket, húsos prezerveket a hatósági állatorvosnak meg kell vizsgálni.

A húskészítmény, húst tartalmazó teljes konzerv, húsos félkonzerv, húsos prezerv vizsgálatra történő előkészítése és hatósági állatorvosi vizsgálata

725. §

(1) A húskészítményeket, húst tartalmazó teljes konzerveket, húsos félkonzerveket és húsos prezerveket ha-

tósági állatorvosi vizsgálatra a következő módon kell előkészíteni:

- a) eredeti állapotukban azokat, amelyek sütés vagy főzés nélkül kerülnek fogyasztásra, másokat
- b) forgalomba hozott formájukban és szükség szerint főtt vagy sült állapotban.

(2) Az érzékszervi vizsgálat során:

- a) megsejmléléssel, az alakot és a színt
 - a tartályba nem zárt terméknel a felületen (burokkal védett terméknel a burok alatt) és a friss metszészapon,
 - tartályba zárt élelmiszernél a tartály alakváltozását (deformált, bombásodás), külső elváltozását a tartály felnyitásával nyert felületen és a tartály belsejében,
 - a teljes tartalom kiürítése után a tartály belső felszínét (szín, épség, kimaródások stb.);
- b) a készítmény szagát és ízét szobahőmérsékleten, főzőpróba (sütőpróba) szükségessége esetén felmelegítés után is;
- c) tapintással, bemetszéssel, szeleteléssel, széttöréssel vagy kiöntéssel az állomány tulajdonságait kell vizsgálni.

(3) Az érzékszervi vizsgálatokat a kötelezően előírt vagy — indokolt esetekben — laboratóriumi vizsgálattal is ki kell egészíteni.

(4) A húskészítményt, amennyiben húst eredeti, nyers állapotban tartalmaz és az általános hazai fogyasztói szokások szerint ilyen formában is kerül fogyasztásra (nyers füstölt kolbász, lángolt kolbász, füstölt szárazkolbász, szalámi stb.) forgalomba hozatal előtt gyártási tételenként szalmonellák, valamint *Staphylococcus aureus* előfordulására is vizsgálni kell.

(5) A húst tartalmazó teljes konzervet a termelés helyén gyártási tételenként, az előírt módon, hatósági ellenőrzés mellett végrehajtott üzemi tartóssági próbának kell alávetni. A fogyasztásra való alkalmasságot az üzem higiéniai ellenőrzését végző hatósági állatorvos a tartóssági próba eredménye mellett elsősorban a termelész higiéniai viszonyok, továbbá az üzem által rendszeresen vezetett és a hatósági állatorvos rendelkezésére bocsátott egyéb termelési higiéniai adatok (pl. hőkezelési paraméterek, tartályzáras ellenőrzése, vízklorozás mértéke, a kémiai összetételre és az adalékanyagokra történő ellenőrzés, vízaktivitási és redoxpotenciál-értékek) figyelembevétele alapján dönti el. Kétes esetben az üzemi tartóssági próba alá vett elemi minták tíz százalékát (de gyártási tételenként legalább öt mintaelemet) mikrobiológiailag is meg kell vizsgálni, és a gyártási tételt az egészségügyi jogszabályban meghatározott módon kell elbírálni.

(6) A húsos félkonzervet — általában tartóssági próba végzése nélkül — lehetőleg a termelés helyén, az (5) bekezdésben meghatározott termelési higiéniai adatok figyelembevételével, szükség szerint kell mikrobiológiai vizsgálatnak alávetni. A félkonzervet valamely kórokozó vagy élelmiszerrontó mikroba előfordulására irányuló gyanú

esetében három-öt napig 30 °C hőmérsékleten tartóssági próbának is alá kell vetni. A mintát mikrobiológiai szempontból az egészségügyi jogszabályban előírt módon kell minősíteni.

(7) A húsos prezervet az (5) bekezdésben meghatározott termelési higiéniai adatok figyelembevételével kell laboratóriumi vizsgálatnak alávetni.

(8) Húskészítményt, húst tartalmazó teljes konzervet, húsos félkonzervet, húsos prezervet — az előírás szerinti gyakorisággal — egészségre ártalmas vegyi anyag-maradék tartalomra is meg kell vizsgálni, és az egészségügyi jogszabályokban előírtak szerint kell elbírálni.

Húsvizsgálati határozat és megjelölés

726. §

(1) A húskészítmények, a húst tartalmazó teljes konzervek, a húsos félkonzervek és a húsos prezervek elbírálására a 662. §-ban foglaltak az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy fogyasztásra feltételesen alkalmasnak minősíteni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott készítményeken csak a 659. § (1)—(3) bekezdéseiben előírt esetekben kell jelölést alkalmazni.

*A húskészítmény, a húst tartalmazó teljes konzerv,
a húsos félkonzerv, a húsos prezerv elbírálása
fogyaszthatóság szempontjából*

727. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan a húskészítmény, konzerv, félkonzerv, prezerv, ha

— színén, szagán, ízén vagy állományán undorkeltő elváltozás észlelhető,

— tartályának alakváltozása gázképződésre utal,

— kórokozó mikrobát vagy általa termelt méreganyagot (toxint) tartalmaz,

— a feltételesen kórokozó mikrobák száma — a mintavétel jellegétől függően — eléri vagy meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket, vagy ha ezek mérgező anyagcseretermékei egészségügyi veszélyt jelenthetnek,

— a tartós élelmiszer mikrobás szennyezettsége tételminősítés esetén meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket,

— az egészségre ártalmas vegyi anyag-maradék tartalom és más idegen anyag mennyisége meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéket,

— a konzerv, félkonzerv és a légmentesen lezárt prezerv tartálya áteresztő, illetve bombásodott,

— a származási helye nem állapítható meg.

(2) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a húskészítmény, konzerv, félkonzerv, prezerv, ha

— színén, szagán, ízén vagy állományában nem mikrobás eredetű, kisfokú eltérés észlelhető,

— alakja, tartálya a követelményektől nagyobb mértékben eltérő.

(3) A 725. § (4) bekezdésében meghatározott nyers füstölt húskészítményt a szalmonellákra és *Staphylococcus aureus*-ra irányuló laboratóriumi vizsgálat tartamára le kell foglalni. Ha a vizsgálat eredménye szalmonellára pozitív:

a) azt érlelni, illetve továbbérlelni kell. Az érlelési idő lejártával újabb — legfeljebb két alkalommal elvégezhető — laboratóriumi vizsgálattal kell a szalmonella-mentessé válásról meggyőződni, vagy

b) hatósági ellenőrzés mellett hőkezelhető úgy, hogy a termék magjában a hőmérséklet a 75 °C-ot legalább húsz percen keresztül elérje. Az utóbbi esetben a kezelés hatékonyságát laboratóriumi módszerrel kell ellenőrizni.

(4) Szalmonellákat tartalmazó nyers füstölt húskészítmény minden esetben fogyasztásra alkalmatlan, ha azt nem a (3) bekezdés a) vagy b) pontja szerint kezelték.

(5) A (3) bekezdés hatálya alá tartozó és az egészségügyi jogszabály alapján *Staphylococcus aureus* miatt kifogásolt húskészítmény fogyasztásra alkalmatlan.

(6) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a húskészítmény, a konzerv, a félkonzerv, a prezerv, ha nem esik az (1)—(5) bekezdés szerinti elbírálás alá.

HALKÉSZÍTMÉNY VIZSGÁLATA

*A halkészítmény vizsgálatával kapcsolatos
egyres rendelkezések*

728. §

(1) Halkészítmény: élő-, friss élettelen és tartósított halból vagy annak felhasználásával készült, közvetlen fogyasztásra szánt készítmény, továbbá teljes- és félkonzerv, prezerv vagy hal felhasználásával készült gyorsfagyasztott félkész- és készétel.

(2) Halkészítmény csak olyan halból készíthető, amelyet előzetesen hatósági állatorvos megvizsgált, és fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített, továbbá amelyben a vizsgálat és a felhasználás közötti időben nem következett be olyan elváltozás, amely miatt az fogyasztásra alkalmatlanná vált.

(3) Valódi kaviár néven csak a tokfélék és a kecsege besózott ikrája hozható forgalomba. Egyéb hal ikrája, mint nem valódi kaviár, kizárólag a halfajta megjelölésével és ikra megnevezéssel árusítható. Valódi kaviár az erre a célra engedélyezett festékekkel színezhető.

*A halkészítmény vizsgálatra történő előkészítése,
vizsgálata, húsvizsgálati határozat és megjelölés*

729. §

(1) A halkészítmény vizsgálatra történő előkészítését a 725. §-ban foglaltak szerint kell végezni, a húsvizsgálati határozatra és a megjelölésre a 726. §-ban foglaltak az irányadók.

(2) A halkészítmény vizsgálatának ki kell terjednie az alak, a szín, a szag, az íz, az állomány és a jellemző technológiai állapot felderítésének (pl. füstöltség, pácérettség, burkoló-, illetve panírréteg hibátlansága) vizsgálatára; tartályba zárt halkészítmény esetén ezenkívül vizsgálni kell a tartály állapotát, légmentesen tartályba zárt halkészítmény esetén a zárás kifogástalanságát is. Halkonzervekre és félkonzervekre a húskonzervek és félkonzervek vizsgálatára meghatározott szabályok irányadók.

*A halkészítmény elbírálása
fogyaszthatóság szempontjából*

730. §

(1) Fogyasztásra alkalmatlan a halkészítmény, ha a következő elváltozások valamelyike kerül megállapításra:

- kórokozókkal való fertőzöttség,
- feltételelesen kórokozó vagy szennyező mikrobatartalom, az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül,
- egészségre ártalmas vegyianyag-maradék és más idegenanyag-tartalom, az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felül,
- festékanyaggal történt színezés, kivéve a valódi kaviár engedélyezett festése,
- légmentesen tartályba zárt halkészítmény bármely okból megbombásodott.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a halkészítmény, ha a következő elváltozások valamelyike kiterjedt mértékben vagy undorkeltő formában kerül megállapításra

- romlási jelenség (fülledés, rothadás, erjedés, avasodás, penészesedés, tránosodás),
- idegen szag vagy íz (pl. dohosodás, megkeseredés),
- színrendellenesség (pl. elszürkülés, fakultság, sárgulás),
- állomány-rendellenesség [szakadékonyság, kiszáradás, elpuhulás, a burkoló-(panírozott) réteg átnedvesedése, kenőcsössé válása, állati kártevőktől rágottság],
- külső szennyezettség.

(3) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas a halkészítmény, ha a (2) bekezdésben részletezett elváltozások valamelyike kisebb mértékben és nem undorkeltő formában kerül megállapításra.

HŰTŐHÁZI HÚS- ÉS ÉLELMISZERHIGIÉNIAI
RENDELKEZÉSEK

*Hűtőházi hús- és élelmiszervizsgálati kötelezettség,
hűtőházi betárolás*

731. §

(1) Az állati eredetű élelmiszert a hűtőházi betárolás előtt, alatt és a kitároláskor a fogyasztathatóság szempontjából hatósági állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni.

(2) Hűtőházba betárolni csak fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített, belföldi eredetű vagy importból származó állati eredetű élelmiszert szabad, kivéve és elkülönítve:

- a) a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített állatból kitermelt gyógyszeripari alapanyagot,
- b) a fogyasztásra feltételelesen alkalmasnak minősülő borsókás marhahúst, a trichinellavizsgálatról hitelt érdemlő igazolással nem rendelkező import sertéshúst és lóhúst, amelyeket a 684. § (5)—(6) bekezdésében előírt fagyasztási módszerrel kell fogyasztásra alkalmassá tenni,
- c) a fogyasztásra feltételelesen alkalmas, fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas állati eredetű élelmiszert, amelynek megfelelő kezelésére vagy azonnali értékesítésére nincs lehetőség, ideiglenes jelleggel és a hatósági állatorvos esetenkénti engedélye alapján,
- d) a csomagolt növényi eredetű élelmiszert.

(3) A csomagolt, tömbbe fagyasztott állateledel feltűnő jelöléssel ellátva — közfogyasztásra alkalmas élelmiszer-nyersanyagokkal vagy élelmiszerekkel egy légtérben nem — csak külön teremben tárolható.

Hűtőházi élelmiszerhigiéniai előírások

732. §

(1) Az állati eredetű élelmiszer birtokosa köteles gondoskodni a tárolt élelmiszer megjelöléséről, a fagyasztás időpontjának feltüntetéséről, azonosíthatóságáról és soros kitárolásáról.

(2) A 731. § (2) bekezdés b) és c) pontjai szerinti húst, állati eredetű élelmiszert, továbbá az időközben fogyasztásra alkalmatlanná vált és a 733. § (2) bekezdése alapján lefoglalt húst, állati eredetű élelmiszert a hűtőházi tárolás során úgy kell megjelölni és tárolni, hogy az a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas hússal, élelmiszerekkel ne érintkezessen, és ne keveredhessen.

(3) A felengedett fagyasztott hússal, húsrésszel, állati eredetű élelmiszerekkel, amennyiben a termék eredeti formáját, adott jellegét veszítette el, de érzékszervileg egyébként kifogástalan, a 736. § (3) bekezdése szerint kell eljárni.

A hűtőházi tárolás élelmiszerhigiéniai felügyelete

733. §

(1) A hatósági állatorvos élelmiszerhigiéniai szemlét végez, és elvégzi a hús, állati eredetű élelmiszer tételenkénti vizsgálatát, továbbá ellenőrzi:

a) betároláskor

— a húst kísérő hússzállítási igazolványt, külföldről behozott hús esetén az állategészségügyi és származási bizonyítványt, az azonosítási jeleket,

— a szállítási, rakodási higiéniát,

— a hús, az állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságát,

— a hús, az állati eredetű élelmiszer maghőmérsékletét;

b) a tárolás tartama alatt rendszeresen

— a hűtést, a fagyasztást, a tárolás módját,

— a hűtőházi tárolási és termelési higiéniát;

c) kitároláskor

— a hús, állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságát,

— a hűtöttséget, átfagyottságot, felengedettséget,

— a hűtve vagy fagyasztva tárolás időtartamát,

— a rakodási, szállítási higiéniát.

(2) A hűtőházban le kell foglalni

a) a húst és az állatorvosi igazoláshoz kötött állati eredetű élelmiszert, ha az állatorvosi igazolás nélkül érkezik,

b) az igazolással érkező állati eredetű élelmiszert akkor, ha az igazolás valamely adata a lefoglalást indokoltá teszi,

c) a hűtőházi ellenőrzés során fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmasnak vagy fogyasztásra alkalmatlannak minősülő állati eredetű élelmiszert,

d) ha azt egyéb állategészségügyi vagy élelmiszerhigiéniai előírások indokoltá teszik.

(3) Az állati eredetű élelmiszer lefoglalását követően a tétel fogyaszthatóságáról a hatósági állatorvosnak írásban kell határoznia.

Hűtőházi kitárolás elrendelése

734. §

(1) A hatósági állatorvosnak sürgős vagy rendkívüli kitárolást kell elrendelnie és a vizsgálat eredménye alapján el kell járnia, ha

a) a hús, az állati eredetű élelmiszer a tárolási idő alatt végzett vizsgálat során a fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmasnak vagy fogyasztásra alkalmatlannak minősül,

b) a tárolás során olyan jellegű és mértékű rendelkezésséget állapított meg (pl. hűtés kimaradás, gázom-

lás, rágszálóbehatolás), amely a hús, állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságát, tárolhatóságát károsan befolyásolhatja,

c) az állati eredetű élelmiszer birtokosa nem gondoskodott a túltárolt tétel kitárolásáról.

(2) A fogyasztásra alkalmatlannak minősített húst, állati eredetű élelmiszert a határozat jogerőssé válásától számított tizenöt napon belül a hűtőházból ki kell tárolni. A fogyasztásra alkalmatlan hús, állati eredetű élelmiszer ártalmatlanná tételére a 665. § (4) bekezdésében foglaltak az irányadók.

Hűtőházban tárolt hús és állati eredetű élelmiszer vizsgálata

735. §

(1) A hűtőházi hús- és élelmiszervizsgálat során a termékeket eredeti állapotban, hűtve, illetve a fagyasztott termékeket fagyasztott és felengedett állapotukban is meg kell vizsgálni.

(2) A hűtőházban tárolt húsból, állati eredetű élelmiszerből érzékszervi és laboratóriumi vizsgálat céljára szükség szerint mintát kell venni. A mintavétel során:

a) egy tétel legfeljebb tizenötezer kilogramm lehet,

b) legfeljebb ezer kilogrammos csoportokra kell felbontani, ha az importból származó fagyasztott húst vagy csomagolt állati eredetű élelmiszert úgy tárolták be, hogy annak tételjellege nem állapítható meg.

(3) A fagyasztott és felengedett húst, állati eredetű élelmiszert másodlagos húsvizsgálattal kell ellenőrizni;

a) fagyasztott állapotban vizsgálni kell:

aa) megfigyeléssel,

— az állati eredetű élelmiszer felületén vagy burkolatán látható jelöléseket,

— a tisztasági állapotot,

— az esetleges látható elváltozásokat (pl. sérülés, elszíneződés, felengedésre utaló alakváltozás, penészfoltosság, kiszáradás, nyálkásodás),

ab) műszerrel a maghőmérsékletet,

ac) egyéb módon (pl. beszúrással) az átfagyottságot;

b) felengedett állapotban az *a)* pontban foglaltakon túlmenően vizsgálni kell

— szaglással az esetleges idegen szagot (pl. penészes, dohos, vegyszeres),

— tapintással, bemetszéssel és szondabeszúrással a felület és a mélyréteg állománytulajdonságait,

— az esetleges fizikai-kémiai elváltozásokat,

— szükség szerint ízeleléssel (főző-, sütőpróbával) az ízeltváltozásokat,

— laboratóriumi vizsgálattal a mikrobás vagy más jellegű (pl. enzimes) elváltozásokat.

*A hús és állati eredetű élelmiszer
fogyaszthatóságának elbírálása a hűtőházi
vizsgálat során*

736. §

(1) A hűtőházi vizsgálat során a fagyasztott hús, fagyasztott állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságának elbírálására a Szabályzat vonatkozó előírásait kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a fagyasztott állati eredetű élelmiszer, ha színén, szagán, ízén vagy állományában a hűtőházi tárolás ideje alatt bármely okból (pl. fizikai-kémiai, mikrobás, enzimes) olyan változások keletkeztek, amelyek az egészségre ártalmasak, illetőleg undorkeltőek vagy a termék jellegének megváltoztatása nélkül az elvárt részecskék nem távolíthatók el.

(3) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas még az a fagyasztott élelmiszer, amelyet

a) forgalmazásra kész állapotában, üzemzavarból eredő felengedését követően ismételtelen lefagyasztottak,

b) túltároltak és rajta kezdeti túltárolási elváltozások mutatkoznak, amelyek nem undorkeltőek, az egészségre ártalmatlanok, vagy állományából a kifogásolt részek a jelleg megváltozása nélkül maradéktalanul eltávolíthatók.

(4) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a fagyasztott állati eredetű élelmiszer, ha nem esik a (2)–(3) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

*Húst tartalmazó gyorsfagyasztott félkész
és készételek vizsgálatra történő előkészítése
és vizsgálata*

737. §

(1) A gyorsfagyasztott félkész és készételeket a következő módon előkészítve kell vizsgálni:

a) a gyorsfagyasztott félkész készítményeket eredeti és felengedett állapotban,

b) a gyorsfagyasztott készételeket felengedtetés után felmelegített állapotban.

(2) Az érzékszervi vizsgálat során vizsgálni kell:

a) megsejteléssel az állományt (roncsolt, szétesett stb.), a színt (színelváltozások, színhibák),

b) a készítmények szagát, ízét,

c) tapintással, bemetszéssel, szeleteléssel az állomány tulajdonságait.

(3) Az érzékszervi vizsgálatot indokolt esetben laboratóriumi vizsgálatokkal is ki kell egészíteni.

*A húst tartalmazó gyorsfagyasztott félkész és készételek
elbírálása fogyaszthatóság szempontjából*

738. §

(1) A gyorsfagyasztott félkész és készételek elbírálására a 662. §-ban foglaltak az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy fogyasztásra feltételeken alkalmas minősítés nem alkalmazható.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a gyorsfagyasztott félkész és készétel, ha

a) színén, szagán, ízén vagy állományában lényeges rendellenesség észlelhető,

b) kórokozó mikrobákat vagy azok által termelt toxinokat tartalmaz,

c) a feltételeken kórokozó mikrobák száma meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket, vagy ezek toxikus anyagcseretermékei egészségügyi veszélyt jelentenek,

d) mikrobás szennyezettsége tételminősítés esetén meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket,

e) az egészségre ártalmas vegyi anyag-maradék és más idegen anyag mennyisége meghaladja az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéket.

(3) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas még az a gyorsfagyasztott félkész és készétel,

a) amelynek színén, szagán, ízén vagy állományában nem mikrobás eredetű kismértékű eltérés észlelhető,

b) túltárolták és legfeljebb olyan kezdeti elváltozások mutatkoznak, amelyek nem undorkeltőek, az egészségre ártalmatlanok, vagy állományából a jelleg megváltozása nélkül maradéktalanul eltávolíthatók.

(4) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a gyorsfagyasztott félkész és készétel, ha nem esik a (2)–(3) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

TEJHIGIÉNIAI RENDELKEZÉSEK

Tejhigiéniai alapfogalmak

739. §

1. *Tej*: a szarvasmarha, bivaly, juh és kecske tejmirigyek által kiválasztással termelt folyadék, amely emberi táplálkozás céljára szolgál.

2. *Termelői tej*: tejtermelő gazdaságban előállított, feldolgozásra vagy forgalmazásra szánt nyers tej.

3. *Termelőielegetej*: több azonos fajú állattól nyert nyers, összekevert termelői tej.

4. *Nyerstej*: emberi táplálkozás céljára szolgáló tej, eredeti természetes állapotában.

5. *Tej hőkezelése*: a termelői és a feldolgozott tejnek, az abban esetleg előforduló kórokozók elpusztítása és az egyéb mikrobák számának erőteljes csökkentése céljából végrehajtott hőkezelése 71,7 °C hőmérsékleten tizenöt másodpercig vagy ezzel egyenértékű más idő—hőmérséklet összefüggés szerint.

6. *Rendellenes tej*: a kifogástalan nyers tejtől bármely okból eltérő érzékszervi tulajdonságú, illetőleg összetételű tej.

7. *Tej szigorított hőkezelése*: a termelői és a feldolgozott tejnek egyézségügyi vagy higiéniai okból végrehajtott, legalább 85 °C-on huszonöt másodpercig vagy ezzel egyenértékű idő—hőmérséklet összefüggés szerinti hevítése, amelynek hatékonyságáról arra alkalmas vizsgálati módszerrel meggyőződtek.

8. *Tejtermék*: teljesen, illetve a tejjelleg megtartásával nyers vagy hőkezelt tejből előállított élelmiszer.

9. *Tejtermelő gazdaság*: olyan állattartó hely, ahol egy vagy több fejőstehén, tejelő juh, kecske vagy bivaly található, és a tejet rendszeresen vagy alkalmasszerűen közfogyasztásra értékesítik.

10. *Tejgyűjtő (kezelő)*: olyan létesítmény, amelyben termelői tejet gyűjtenek és/vagy kezelnek.

11. *Tejfeldolgozó*: olyan létesítmény, ahol tejet vagy tejtermékeket készítenek.

A tejhigiéniai ellenőrzés rendje

740. §

(1) Nyerstej csak olyan tejtermelő gazdaságból, tejgyűjtőtől, tejfeldolgozóból származhat, kerülhet forgalomba vagy feldolgozásra, amelyet hatósági állatorvos nyilvántartásba vett.

(2) A tejtermelés és feldolgozás élelmiszerhigiéniai ellenőrzése hatósági állatorvosi feladat.

(3) A nyilvántartásba vétel során a hatósági állatorvosnak meg kell vizsgálni a 741—743. §-okban foglaltakat, különös figyelemmel a következőkre:

a) a tejelő állat (vagy állomány, tehén, juh, kecske) hivatalos vizsgálatok alapján gümőkórmentes, brucellózissal nem fertőzött,

b) a nyilvántartásba vételt megelőző helyszíni szemle alkalmával:

— nem mutat emberre tejjel átvihető fertőző betegségre utaló tüneteket,

— tőgyén olyan sérülés nem található, amely a tej állapotaára kedvezőtlen hatást gyakorolna,

— szemmel láthatóan egészséges.

(4) A tejelő állat megbetegedését vagy annak gyanúját minden tejtermelő gazdaság köteles állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni, különösen ha az állat

— étvágytalan,

— lázas,

— bélhurut, bélgyulladás következtében hasmenéses,
— tőgye fájdalmas, vagy
— kifejt teje rendellenes.

(5) Ha a tejtermelő gazdaságban dolgozó vagy a vele közös háztartásban élő családtagja megbetegszik (pl. láz, hasmenés, gennyes kézserülés), köteles azt a háziorvosnak haladéktalanul bejelenteni. A továbbiakban a tej termelésében, a tejtermékek előállításában és forgalmazásában az orvos előírása szerinti időponttól vehet részt.

(6) A tejtermelő gazdaság és a feldolgozó üzem folyamatos belső ellenőrzéssel köteles figyelemmel kísérni a tejhigiéniai követelmények megtartását.

(7) A minisztérium által kijelölt állategészségügyi intézmény* hatáskörébe tartozik

a) a tej műszeres, objektív vizsgálatára alkalmas laboratóriumok kijelölése javaslatával a minisztérium számára, e laboratóriumok szakmai ellenőrzése;

b) a vizsgálati bizonylatok hitelesítése;

c) a termelői tej minősítésével összefüggő módszerek, eszközök, műszerek használatának engedélyezése és ellenőrzése;

d) az új minősítő módszerek jóváhagyás előtti véleményezése, és ennek alapján javaslatával a minisztériumnak.

A tejtermelés higiéniai szabályai

741. §

(1) A tejtermelő gazdaságban az állattartás, a takarmányozás, az állategészségügy és a tejtermelés feltételeit úgy kell megteremteni, hogy a termelt tej emberi táplálkozásra alkalmas legyen. A fogyasztásra szánt tejnek mikrobás fertőzöttségtől való mentesség, továbbá a mikrobás szennyezettség mértéke, valamint az egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalom és más idegen anyag szempontjából meg kell felelnie az egészségügyi jogszabályok előírásainak.

(2) A nyers tej tárolását, szállítását, forgalmazását úgy kell végezni, hogy az eredeti jellegét megőrizze, egészségre káros idegen anyagokkal ne szennyeződjön, kórokozókkal ne fertőződjék, és a feltételeken kórokozó vagy szennyező mikrobataralma az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéket ne haladja meg.

(3) A különböző fajú állatok tejét egymástól elkülönítetten kell begyűjteni, kezelni. A szarvasmarhától eltérő állatfaj esetén a tej gyűjtésének és forgalmazásának minden szakaszában a tej, tejtermék megnevezése előtt, az állat fajtát is fel kell tüntetni (pl. kecsketej, juhtúró, juhtej felhasználásával készült gomolyasajt).

* Jelenleg a Fővárosi Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás belső szervezeti egységeként működő Országos Hús- és Tejellenőrzési Főfelügyelet.

A tejtermelő gazdaság tejhigiéniai kötelezettségei

742. §

(1) A tejtermelő gazdaságoknak folyamatosan gondoskodni kell

a) a járványos betegségek megelőzésével és elfojtásával összefüggő tejtermelési és kezelési rendszabályok végrehajtásáról,

b) a gyógyszeres kezelés vagy egyéb ok miatt forgalmi korlátozás alá vont tej elkülönített fejéséről és kezeléséről,

c) a rendellenes tej és tejtermék elkülönített kezeléséről, szükség szerint megsemmisítéséről,

d) a tej termelésére, kezelésére, tárolására vonatkozó előírások megtartásáról,

e) a tehénállomány tőgyegészségügyi állapotának figyelemmel kísérésére szolgáló vizsgálatáról.

(2) A termelői elegytejet (tejszín) a tejtermelő gazdaságnak — tartályonként vett mintából — naponta ellenőrizni kell, a következő élelmiszerhigiéniai jellemzőkre: hőmérséklet, fizikai tisztaság, állomány, szín, szag. Az ellenőrzésről nyilvántartást kell vezetni.

A tejtermelés ellenőrzése

743. §

(1) A tejtermelő gazdaságban, tejgyűjtő (kezelő) helyeken a hatósági állatorvosnak szükség szerint, de legalább negyedévente egy alkalommal helyszíni élelmiszerhigiéniai szemlét kell végeznie. Az élelmiszerhigiéniai szemle során a hatósági állatorvos ellenőrzi:

— a tej állapotát befolyásoló takarmányozást,

— az állategészségügyi és járványvédelmi rendszabályok megtartását,

— a tejelő beteg állatok elkülönítését és ezek elkülönített fejésének, valamint tejük kezelésének feltételeit,

— az élelmezés-egészségügyi várakozási idő megtartását,

— a tej állapotát károsan befolyásoló tényezőket, különös tekintettel a tőgygyulladás előfordulására,

— a tej nyelésének, kezelésének, gyűjtésének, tárolásának, átvételének, szállításának, technológiai, higiéniai feltételrendszerét, szükség szerint laboratóriumi vizsgálat igénybevételével is,

— a tisztítást és fertőtlenítést,

— a tejtermelő gazdaságban, tejgyűjtőben (kezelőben) végzett tejvizsgálatokat, különös tekintettel a vizsgálatok szakszerűségére, azok bizonylatolására és az eredmények alakulására,

— a takarmányozásra kerülő tej és tejtermékek felhasználásának módját és körülményeit,

— a takarmányozásra is alkalmatlan tej és tejtermék ártalmatlanná tételének végrehajtását,

— a személyi higiéniát,

— a tejtermelő gazdaság vizének felhasználhatóságát,

— a szennyvízelvezetés körülményét.

(2) Az élelmiszerhigiéniai szemléről jegyzőkönyvet kell felvenni. Az (1) bekezdés szerinti higiéniai kifogásoltság esetén azok megszüntetésére a tejtermelőt fel kell szólítani, súlyos esetben a tej közfogyasztási célú felhasználását meg kell tiltani.

(3) A feldolgozásra és forgalomba hozatalra szánt termelői tejet a tejtermelő gazdaságban vagy a tejgyűjtőben vett egyedi mintából havonta legalább három alkalommal a kijelölt nyerstejminősítő laboratóriumokban kell minősíteni.

(4) Az illetékes állomás figyelmeztetésben részesíti azokat a termelőket és forgalmazókat, akiknél a nyerstejben

a) 400 000 bakt./cm³-nél magasabb összcsíraszámot,

b) egy naptári negyedévben három alkalomnál többször 500 000 sejt/cm³-nél magasabb szomatikus sejtszámot,

c) idegen vizet mutattak ki.

(5) Az illetékes állomás felfüggeszti azoknak a termelőknél és forgalmazóknál a tejátvételt, akiknél a nyerstejben

a) 1 000 000 bakt./cm³-nél magasabb összcsíraszámot,

b) 1 000 000 sejt/cm³-nél több szomatikus sejtszámot,

c) tejidegen anyagot,

d) egy naptári negyedévben egy alkalomnál többször idegen vizet

mutattak ki. A felfüggesztés mindaddig tart, amíg a termelő, illetve forgalmazó nem bizonyítja, hogy az élelmiszerhigiéniai előírásoknak megfelelő tejet képes termelni, illetve forgalmazni.

(6) A felfüggesztés megszüntetéséről a termelő, illetve a forgalmazó kezdeményezésére és költségére, nyerstejminősítő laboratóriumban elvégzett ellenőrző vizsgálat eredménye és helyszíni szemle alapján az állomás dönt. Ha a vizsgálat eredményét az érdekelt kifogásolja, újabb vizsgálatot kell elvégezni.

*A termelői tej elbírálása
fogyaszthatóság szempontjából*

744. §

(1) A termelői tej fogyasztásra vagy élelmiszeripari feldolgozásra

a) nyers állapotban alkalmas,

b) hőkezelés után alkalmas,

c) alkalmatlan minősítésű lehet.

(2) A termelői tej fogyasztásra vagy élelmiszeripari feldolgozásra alkalmatlan, ha

a) olyan állattól fejték, amely a Szabályzat meghatározása szerint

- Q-lázban,
- veszettségben,
- juh-, kecskehimlőben,
- brucellózisban,
- gümőkórban,
- lépfenében beteg, vagy e betegségekre gyanús, továbbá

- szarvasmarhák ragadós tüdőlobjában,
- keleti marhavészben és a vele azonos elbírálás alá tartozó betegségeken,

— ragadós száj- és körömfájásban (kivéve a (3) bekezdésben meghatározott esetet), valamint

— gázdémában beteg, vagy e betegségekre, illetve fertőzöttségre gyanús,

— klinikai tünetekben megnyilvánuló tőgygyulladásban beteg,

- lázas,
- hasmenés, hüvely-, méhgyulladás tüneteit mutatja,
- a vetéléstől számított nyolc napon belül van,
- a tejjel kiürülő gyógyszeres kezelésben (pl. antibiotikum, szulfonamid, antiparazitikum) részesült, a szerre megállapított élelmezés-egészségügyi várakozási idő leteltéig);

b) a tehén az ellést megelőzően tizenöt napon belül, és az ellés után fajtától függően öt-nyolc napon belül, a juh és kecske pedig az ellés után hétnapon belül van;

c) a tejből

- *Listeria monocytogenes*,
- *Clostridium botulinum* vagy botulinum toxin,
- *Vibrio cholerae*,
- *Salmonella*-nemzetségbe tartozó baktérium,
- *Shigella*-nemzetségbe tartozó baktérium,
- *Brucella*-nemzetségbe tartozó baktérium,
- *Coxiella*-nemzetségbe tartozó baktérium,
- bármiféle antibakteriális hatású anyag (antibiotikum, szulfametazin ésegyébszulfonamid, 5-nitrofurán stb.),
- egyéb állatgyógyászati készítmény,
- xenobiotikum (pesticid és egyéb agrokémikália),
- toxikus fém és nyomelem,
- mikotoxin,
- radioaktív anyag

a jogszabályban meghatározott határértéken felüli mennyiségben, illetve aktivitással mutatható ki;

d) a tej

— a járványos májgyulladás (hepatitis infectiosa) és kullancs encephalitis vírusával fertőzött,

- ételmérgező toxint tartalmaz,
- az egészségre ártalmas vegyianyag-maradékot és más idegen anyagot az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felüli mennyiségben tartalmaz,
- mosó-, fertőtlenítőszer-maradványt vagy öblítővizet tartalmaz,

— érzékszervi vizsgálat alapján egyetlen jellemzőt tekintve is hibás, különösen ha

- = nagyfokban szennyezett,
- = csomós, pelyhes, üledékes, savós, nyálkás, véres,
- = undorkeltő színű, szagú vagy ízű (pl. avas, bűzös, savanyú, tisztátalan),
- = takarmánytól vagy gyógyszerrel eredően nagyfokban idegen szagú vagy ízű,
- = eredeti természetes állapotát vegyi anyag hozzáadásával befolyásolták (ún. tompítás);

e) a tejet

- tiltott módon hozták forgalomba,
- a tej olyan helyről származik, ahol a tejátvételt higiéniai okok miatt felfüggesztették,
- fertőző betegségben szenvedő, fertőző betegség kórokozóit ürítő, hasmenés vagy gennyes bőrgyulladás tüneteit mutató személy fejte, vagy kezelte.

(3) A termelői tej fogyasztásra vagy élelmiszeripari feldolgozásra hőkezelés után alkalmas,

a) ha olyan állattól fejték, amely

- Q-láz fertőzöttségre gyanús,
- ragadós száj- és körömfájás fertőzöttség gyanúja miatt korlátozás alatt álló állományból származik,
- juhimlő és kecskehimlő fertőzöttségre gyanús,
- gümőkórral fertőzött, vagy fertőzöttségre gyanús,
- lépene fertőzöttségre gyanús, és tehén esetén az állatorvosi megfigyelés nem valósítható meg,
- brucellózissal fertőzött, vagy brucellózis fertőzöttségre gyanús,

— tőgygyulladásban beteg,

— klamídiákkal fertőzött;

b) az a) pontban fel nem sorolt kórokozó és feltételeken kórokozó mikrobákat tartalmaz, feltéve, hogy az alkalmazott hőkezeléssel a fertőzöttség oly mértékben csökkenthető, hogy a további felhasználás egészségügyi kockázattal nem jár;

c) egyéb mikrobás szennyezettsége az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladja, de forgalomba hozatala más okból nem tiltott.

(4) A hőkezelésen kívüli, egyéb ártalmatlanító eljárásokat a minisztérium — a Népjóléti Minisztériummal egyetértésben — külön szabályozza.

(5) A termelői tej fogyasztásra vagy élelmiszeripari feldolgozásra nyers állapotban alkalmas, ha nem esik a (2)–(3) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

A tej ipari feldolgozásának élelmiszerhigiéniai ellenőrzése

745. §

(1) A tej és a tejtermék közfogyasztásra csak rendszeres állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai ellenőrzés alatt álló tejfeldolgozóban állítható elő. A mezőgazdasági kis-

termelő közvetlen fogyasztói értékesítés céljára tejet, tejfölt, túrót állíthat elő, a külön jogszabályban meghatározott ideig.

(2) A feldolgozó köteles a hatósági állatorvos részére — az ellenőrzéshez szükséges mértékig — díjmentesen gondoskodni

a) a vizsgálat feltételeiről, segéderőről [ideértve a hatósági állatorvos kizárólagos használatára szolgáló helyiséget (iroda, öltöző) is],

b) a fogyasztásra alkalmatlan, csak hőkezelés után alkalmas tej, tejtermék gyűjtésére szolgáló berendezésekről, tartályokról,

c) a lefoglalt tej, tejtermék átmeneti, elkülönített tárolására szolgáló helyről, berendezésről és tartályról.

(3) Az élelmiszerhigiéniai szemle során a feldolgozóban szükség szerinti gyakorisággal, de legalább negyedévenként ellenőrizni kell:

a) az állatbetegségek megelőzésére és leküzdésére vonatkozó jogszabályok, egyéb rendelkezések megtartását,

b) a tej, tejtermék termelését, szükség esetén laboratóriumi vizsgálattal is kiegészítve,

c) a tej és tejtermékek üzemi (belső) higiéniai ellenőrzését és azok bizonylatolását,

d) a fogyasztásra alkalmatlan melléktermékek és hulladékok tárolását, feldolgozását és szállítását,

e) a dolgozók személyi higiéniáját.

(4) A higiéniai szemléről jegyzőkönyvet kell felvenni, és a jogszabályban foglaltak szerint eljárni.

(5) A tej feldolgozásának megkezdése előtt és a feldolgozás tartama alatt az üzemi (belső) ellenőrzés által észlelt érzékszervileg hibás vagy egyéb állategészségügyi és higiéniai okból aggályos tejet, tejterméket és az azzal kapcsolatos esetleges eljárást a tejfeldolgozó köteles a hatósági állatorvosnak azonnal bejelenteni.

(6) A külföldi élelmiszerhigiéniai követelmények teljesítésének előzetes vizsgálatát az állomás a kijelölt állategészségügyi intézmény bevonásával végzi.

A feldolgozott tej és a tejtermék elbírálása a fogyaszthatóság szempontjából

746. §

(1) A feldolgozott tej és tejtermék

- a) fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas,
- b) fogyasztásra ismételt hőkezelés után alkalmas,
- c) fogyasztásra alkalmatlan

minősítésű lehet.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a hőkezelt tej, továbbá a nyers vagy hőkezelt tejből előállított tejtermék, ha

a) kórokozó mikroorganizmust vagy annak toxinját tartalmazza,

b) a feltételeken kórokozó mikrobák száma az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladja,

c) élősködőkkel, rovarokkal vagy azok fejlődési formáival, testrészeivel, vagy szabad szemmel látható anyaggal szennyezett,

d) rendellenes állományú, színű, szagú vagy ízű, erjedt,avas,

e) egészségre ártalmas vegyianyag-maradékot és más idegen anyagot az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felüli mennyiségben tartalmaz,

f) mosó-, fertőtlenítőszer-maradványt vagy öblítővizet tartalmaz,

g) csomagolása sérült, és ennek következtében a termék szennyeződött,

h) származási helye nem állapítható meg,

i) eredeti állapotát vegyi anyag hozzáadásával károsan befolyásolták,

j) tiltott módon hozták fogalomba,

k) a tejet vagy tejterméket fertőző betegségben szenvedő, fertőző betegség kórokozóit ürítő vagy hasmenés, gennyes bőrgyulladás tüneteit mutató személy kezelte,

l) ha a feldolgozásra szánt tej olyan helyről származik, ahol a tej átvételét higiéniai okok miatt felfüggesztették,

m) fogyaszthatósági határideje vagy a minőségmegőrzési időtartama lejárt.

(3) A tej, tejtermék a feldolgozó üzemben ismételt hőkezeléssel újrarendelésre alkalmassá tehető, ha

a) mikrobás szennyezettsége a jogszabályban meghatározott értéket meghaladja,

b) minőségmegőrzési időtartama lejárt vagy az nem állapítható meg, eredeti csomagolásban van és érzékszervi vizsgálat alapján kifogástalan, de

c) a belőle gyártott végtermék érzékszervileg megfelelő és fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas.

(4) Fogyasztásra alkalmas a feldolgozott tej és tejtermék, ha nem esik a (2)–(3) bekezdés szerinti elbírálás alá.

(5) A tej fölözése vagy baktófogálása során keletkezett sűrítményt (pl. dobiszap) élelmiszer előállításához felhasználni tilos, és azzal a 665. § (4) bekezdése szerint kell eljárni.

TOJÁSHIGIÉENIAI RENDELKEZÉSEK

Tojáshigiéniai alapfogalmak

747. §

1. *Tojás*: közfogyasztás céljára szolgáló tyúk-, pulyka-, gyöngytyúk-, liba-, kacs- és fűrtőjás.

2. *Friss étkezési tojás*: sértetlen és tiszta héjú tyúktojás, amelynek légkamrája kilenc milliméternél kisebb, lámpázással kimutatható elváltozástól mentes.

3. *Repedt tojás*: olyan tojás, amelynek héja sérült, de nem törött és a héjhártya ép.

4. *Tojáslé*: a friss tyúktojás teljes (vegyes) vagy elválasztott (fehérje, sárgája) tartalma eredeti, illetve hűtött állapotban.

5. *Tojáskészítmény*: a tyúktojásból pasztörözéssel, adalékanyaggal (esetleg tartósítószerrel) készült tojáslé, amely közvetlenül a fogyasztás célját szolgálja, vagy a porítás alapanyaga, valamint a sűrítmény és a tojáspor.

6. *Hőkezelt tojáskészítmény*: a pasztörözött tojáslé és a tojáspor.

7. *Tojástermelő*: aki közfogyasztás céljára áruotjást termel, vagy a keltetésre szánt tojásból élelmiszeripari, illetve vendéglátói felhasználásra értékesít.

A tojás és tojáskészítmény ellenőrzési rendje

748. §

(1) A tojástermelőnek a tojóhely tisztaságát, a tojás sértetlen állapotát, tisztaságát kell ellenőriznie. A tojás átvető-, osztályozó-, csomagolóhelyen az üzemeltetőnek lámpázást is kell végeznie.

(2) A hatósági állatorvosnak a közfogyasztás céljára szánt tojást és tojáskészítményt a termelés és a feldolgozás helyén ellenőrizni kell, és élelmiszerhigiéniai szemlét kell tartania. Azokon a helyeken, ahol tojáslámpázás történik, ezt a tevékenységet is ellenőrzi a hatósági állatorvos.

(3) Ha a tojás az ellenőrzés során rendellenességet mutat, vagy annak gyanúja merül fel, tételenkénti vizsgálatot kell végezni. A gyanús tojást fel kell törni.

(4) A gyanús tojástételnek az állatorvos által megjelölt vizsgálóhelyre való és onnan történő elszállításáról az élelmiszer birtokosa köteles gondoskodni, és — indokolt esetben — a lámpázással hibásnak talált tojás vagy tojástétel elszállításáról is gondoskodik.

(5) A tojáslé elbírálásához érzékszervi, tételminősítő mikrobiológiai, valamint szükség esetén egyéb laboratóriumi vizsgálatot kell végezni.

(6) A tojáskészítményt hűtésre, fagyasztásra vagy hőkezeltségre és tartósítószer jelenlétére is ellenőrizni kell.

(7) A friss étkezési tojás vagy tojáskészítmény felhasználásával készült tésztát kórokozók előfordulására időszaki ellenőrizni kell.

(8) A tojásport — termelési helyén, gyártási tételenként — ételfertőzést okozó szalmonella, valamint *Staphylococcus aureus* előfordulására forgalomba hozatal előtt vizsgálni kell.

A tojástermelés higiéniai feltételei

749. §

(1) A tojástermelő köteles gondoskodni a tojófészkek állandó tisztántartásáról, a tojásoknak naponta négy-öt alkalommal történő összegyűjtéséről, száraz, tiszta, hűvös, pormentes helyen való tárolásáról.

(2) A szennyezett és sérült tojások, valamint a lámpázással hibásnak talált tojások a 750. § (5) bekezdésének figyelembevételével kerülhetnek felhasználásra.

(3) A közfogyasztásra szánt tojás felületéről tilos a szennyeződést mosással vagy száraz tisztítással (dörzsöléssel) eltávolítani.

(4) A tojás forgalomba hozatalra történő előkészítése (átvétel, lámpázás, osztályozás, csomagolás), továbbá a tojáslé előállítása (törés, hűtés, adalékanyag, tartósítószer használata), valamint a szennyezett tojás mosása, fertőtlenítése, csak az állomás által erre a célra engedélyezett helyen végezhető. A tojás mosása és fertőtlenítése, továbbá a tojáslé tartósítása csak olyan szerrel történhet, amelyet az OÉTI erre a célra engedélyezett, és a tojástermelő az állomásnál nyilvántartásba vételre bejelentett.

(5) Tojáslé előállítására használt tojást lámpázni, az éphéjú tojás felületét tisztítani, fertőtleníteni kell.

A tojás, tojáskészítmény elbírálása fogyaszthatóság szempontjából és az azt követő további eljárás

750. §

(1) A megvizsgált tojás és tojáskészítmény
a) fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas,
b) fogyasztásra hőkezelés után alkalmas,
c) fogyasztásra alkalmatlan
minősítésű lehet. A tojás és tojáskészítmény megjelölését a 664. § előírásai szerint kell elvégezni.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan
a) a tojás, ha
— törött,
— idegen testet tartalmazó,
— penészfoltos,
— összefolyt sárgájú,
— vérgyűrűs,
— rothadt,
— élősködőkkel szennyezett,
— bármely okból undorkeltő,
— tiltott módon hozták forgalomba; továbbá
b) a terméketlen tyúktojás, ha azt a keltetésből a hetedik napot követően vonták ki;
c) a tyúktojás kivételével más baromfifajok keltetett terméketlen tojása, függetlenül a keltetésből való kivonás napjától.

(3) Fogyasztásra alkalmatlan a tojás és tojáskészítmény, ha
a) kórokozó mikrobával fertőzött;
b) az egészségügyi jogszabályban meghatározott érték, illetve mértéken felül tartalmaz
— feltételeken kórokozó vagy a tojáskészítmény tételminősítő vizsgálatánál szennyező mikrobákat, illetve
— az egészségre ártalmas vegyi anyag-maradékot és más idegen anyagot;

c) lényeges érzékszervi elváltozást (pl. nagyfokú szennyezettség, kifejezetten idegen íz, szín, szag és állományrendellenesség) mutat.

(4) Fogyasztásra alkalmatlan a tojáskészítmény, ha

- a) víziszárnyas tojását tartalmazza,
- b) tiltott szert adtak hozzá, vagy azzal kezelték.

(5) Fogyasztásra hőkezelés után alkalmas a tojás, ha

- a) a héja szennyezett,
- b) repedt vagy horpadt héjú,
- c) apadt (nagy légkamrájú),
- d) úszó,
- e) lengő sárgájú,
- f) vér- vagy húsfoltos,
- g) fagyott.

(6) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a tojás, tojáskészítmény, ha az nem esik a (2)–(5) bekezdésben foglaltak szerinti elbírálás alá.

(7) Kizárólag hőkezelt, porított készítmény alapanyagaként szabad felhasználni azt a termékletlen tyúktojást, amelyet a keltetésből legkésőbb a hetedik napig vonnak ki, és elbírálás szempontjából nem esik a (2) bekezdés hatálya alá.

Tojás felhasználásával készült száraztészta és gyorsfagyasztott tészta (a továbbiakban: tészta) előállítás és elbírálása a fogyaszthatóság szempontjából

751. §

(1) Tésztát csak az állomás által erre a célra engedélyezett helyen szabad előállítani.

(2) Tészta előállításához friss étkezési tojást, a gyártmánylapon megjelölt baromfifajtát vagy -tojáskészítményt szabad felhasználni. Vízi szárnyas tojása tészta előállításához nem használható fel.

(3) Az előállított tésztaféleségekből laboratóriumi vizsgálatra legalább negyedévenként mintát kell venni.

(4) Fogyasztásra alkalmatlan a tészta, ha

- a) víziszárnyas tojásának felhasználásával készült;
- b) a gyártmánylapon nem szereplő — tojáskészítmény vagy — állatfaj tojásának felhasználásával állították elő;

c) kórokozó mikroorganizmust vagy annak toxinját tartalmazza;

d) a feltételeken kórokozó mikrobák száma az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladja;

e) élősködőkkel, rovarokkal vagy azok fejlődési formáival, testrészeivel vagy szabad szemmel látható anyaggal szennyezett;

f) tiltott szert, továbbá egészségre ártalmas egyéb vegyi anyag-maradékot vagy ilyen anyagot tartalmaz;

g) idegen ízű, szagú;

h) dohos, penészes.

MÉZHIGIÉNIAI RENDELKEZÉSEK

A méz termelésével és feldolgozásával kapcsolatos élelmiszerhigiéniai előírások

752. §

(1) Méz: a mézelő méhek által gyűjtött, a virágok nektárjából és a növények élő részeiből kiváló, sűrűn folyó, édes, jellegzetes színű és illatú anyag.

(2) A fogyasztásra szánt mézet a hatósági állatorvos a termelés helyén (méhészet) és az ipari feldolgozás során, szűrőpróbaszerűen ellenőrzi.

(3) Méhekkel antibiotikumot tartalmazó mézet, cukorszörpöt, cukorlepeny a hordási időszakban etetni tilos.

A méz hatósági állatorvosi ellenőrzésre, vizsgálatra történő előkészítése és vizsgálata

753. §

(1) A mézet hatósági állatorvosi ellenőrzésre a szállító-tartályban vagy tiszta, szintelen, átlátszó, lezárt üvegedényben kell bemutatni.

(2) A hatósági állatorvosi ellenőrzés során a mézet érzékszervi vizsgálatnak kell alávetni. A hatósági állatorvosnak a méz érzékszervi vizsgálatát szobahőmérsékleten, természetes nappali megvilágításban megsejmléléssel, szaglással és ízleléssel kell végezni. Érzékszervileg nem észlelhető szennyeződés megállapítására mikroszkópos vizsgálatot kell igénybe venni. Ha az érzékszervi és mikroszkópos vizsgálat során a méz fogyaszthatóság szempontjából kétesnek minősül, minden esetben, egyébként időszakosan laboratóriumi vizsgálatot is kell végezni.

(3) A méz laboratóriumi ellenőrzése mikrobiológiai, továbbá egészségre ártalmas vegyi anyag-maradék (antibiotikum, növényi méreg, peszticid) tartalomra irányuló vizsgálat.

A méz elbírálása fogyaszthatóság szempontjából

754. §

(1) A mézet csak fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak vagy fogyasztásra alkalmatlannak lehet minősíteni.

(2) Fogyasztásra alkalmatlan a méz, ha

a) a méhállományban mézelő méhek nyúlós és európai (enyhébb) költésrothadása nyert megállapítást, a betegség megszűnéséig;

b) nosema-spórával nagymértékben fertőzött;

c) az egészségügyi jogszabályban meghatározott értéken felül tartalmaz kórokozó vagy szennyező mikrobákat;

- d) nagymértékben szennyezett
 — elhullott méhek testével vagy azok fejlődési alakjaival,
 — egyéb rovarokkal,
 — növényi részekkel,
 — ásványi anyagokkal (pl. kátrány);
 e) penészes;
 f) erjedt;
 g) bármely okból eredően nagyfokban idegen szagú, ízű;

h) egészségre ártalmas vegyi anyag-maradékot és más idegen anyagot az egészségügyi jogszabályban meghatározott mértéken felüli mennyiségben tartalmaz, vagy emellett ártalmas egyéb vegyszerrel veszélyes mennyiségben szennyezett;

i) az ember egészségére ártalmas módon vagy ilyen anyaggal hamisított;

j) tiltott módon hozták forgalomba.

(3) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas a méz, ha nem esik a (2) bekezdésben és a 755. §-ban foglaltak szerinti elbírálás alá.

A mézzel kapcsolatos hatósági intézkedések

755. §

(1) A méz hőkezeléssel iparilag feldolgozható, ha
 a) a méhek tartási helyén a méz gyűjtése idején, bejelentési kötelezettség alá vont méhbetegséggel való fertőzöttség gyanúja áll fenn, illetve az nem zárható ki, vagy
 b) a méz legfeljebb közepes mértékben szennyezett nemes-spórával.

(2) A mézet az (1) bekezdésben meghatározott esetekben az azonosításra utaló adatokat is tartalmazó állatorvosi igazolással és csak az arra kijelölt helyre szabad elszállítani.

(3) A fogyasztásra alkalmatlannak minősített mézet a hatósági állatorvos vagy megbízottja jelenlétében meg kell semmisíteni.

KÜLFÖLDRŐL SZÁRMAZÓ ÁLLATI EREDETŰ NYERS ÉLELMISZEREK, ÉLELMISZER-NYERSANYAGOK ÉS FÉLKÉSZ TERMÉKEK VIZSGÁLATA

756. §

A külföldről származó állati eredetű élelmiszerek állatorvosi vizsgálata szempontjából:

a) *szállítmány*: az egy szállítóeszközbe rakott, egy címzettnek feladott, egy fuvarokmánnyal és egy származási bizonyítvánnyal szállított áru (a pótkocsi önálló szállítóeszköznek számít);

b) *első betárolási hely*: ahol az országba beérkező szállító járművet vagy konténer először megnyitják abból a célból, hogy a rakományt részben vagy teljes egészében kirakják;

c) *visszaautasítás*: a szállítmány kirakásának a hatósági állatorvos által történő megtiltása és a származási országba való visszairányítása.

A külföldről behozott állati eredetű élelmiszer birtokosának kötelezettségei

757. §

(1) Az állati eredetű élelmiszer birtokosa köteles

a) a behozatalról a beléptetést megelőző munkanap tizenkét órájáig, de négy munkanapnál nem korábban értesíteni az első betárolási hely szerint illetékes állomást is. Az értesítésnek tartalmaznia kell a behozatali engedély számát, továbbá a 13. számú függelék 1. pontjában előírt adatokat;

b) a szállítmányt kísérő okmányokat az ellenőrző hatósági állatorvos rendelkezésére bocsátani,

c) a vizsgálatához, a mintavételhez szükséges segítséget megadni.

(2) A szállítójárműnek vagy konténernek az első betárolási helyen való megnyitása a hatósági állatorvos jelenlétében történhet.

(3) Az állatorvosi vizsgálat előtt a szállítmányból semmit sem szabad kivenni, vagy ahhoz hozzátenni.

(4) Amennyiben a külföldről behozott állati eredetű nyers élelmiszert, élelmiszer-nyersanyagot, vagy az ebből készült feldolgozott terméket nem Magyarországon akarják értékesíteni, erről a szándékról az első betárolási helyen a hatósági állatorvost tájékoztatni kell.

Az első betárolási helyen eljáró hatósági állatorvos feladatai

758. §

(1) Az eljáró hatósági állatorvos a szállítási okmányokon ellenőrzi, hogy azok megfelelnek-e a feltételeknek, és a szállítmányt a magyar állategészségügyi hatóság hol és mikor léptette be az országba.

(2) Ha az első betárolás helyén a szállítmányt kísérő igazolások hiányosak, elvesztek vagy megsemmisültek, az állati eredetű élelmiszer birtokosát fel kell szólítani ezek pótlására, és beszerzésükig, bemutatásukig a szállítmányt zárolni kell.

(3) A jármű vagy konténer megnyitásakor az állatorvos meggyőződik a szállítási igazolvány adatainak és a szállított állati eredetű élelmiszer azonosságáról.

(4) A megnyitást követően:

a) ellenőrzi a szállítójármű vagy konténer rakodóterének higiéniai állapotát, hőmérsékletét, valamint az úti hőmérséketi diagrammot,

b) szükség szerint az állati eredetű élelmiszer maghőmérsékletét,

c) meggyőződik arról, hogy az állati eredetű élelmiszer és annak eredeti csomagolása sérülés-, szennyeződésmentes, csorgásra, csepegésre, elszíneződésre vagy rendellenes szagra utaló jelek nincsenek. Amennyiben az a)–c) pontok vonatkozásában kifogás nem merült fel és a betárolóhely higiéniai állapota megfelelő, engedélyezi a kirakodás megkezdését.

(5) A hatósági állatorvos kirakáskor a származási és egészségügyi bizonyítványt bevonja, záradékolja és a következő naptári év végéig megőrzi. Az állatorvosi záradék szövege: Az első betárolás helyén élelmiszerhigiéniai kifogás nem merült fel. (Dátum, az állatorvos bélyegzője és aláírása.)

(6) Amennyiben a betárolási helyen a szállítmányt nem teljes egészében rakják ki, a hatósági állatorvos a bevont eredeti származási és egészségügyi bizonyítvány adatai és saját vizsgálatai alapján a 64. számú függelékben leírt igazolványt annyi példányban állítja ki, ahány rendeltetési helye lesz a szállítmánynak.

(7) A hatósági állatorvos a beérkező eredeti bizonyítvány adatairól, saját vizsgálatainak eredményéről és a mintavételről nyilvántartást vezet. Az élelmiszer birtokosának kérésére az eredeti és záradékkal ellátott igazolványról másolatot készít.

(8) Mikrobiológiailag és az egészségre káros vegyi anyag-maradék ellenőrzése céljából laboratóriumi vizsgálatra a 66. számú függelék szerinti mintavételi jegyzőkönyv felvételével a hatósági állatorvos véletlenszerű vagy tételminősítő mintát vesz, és ezt a vizsgálatra kijelölt laboratóriumba küldi. Azoktól az előállítóktól származó állati eredetű élelmiszert, amelyekkel kapcsolatban korábban már kifogás merült fel, emelt mintaszámmal kell ellenőrizni. Friss (nem fagyasztott, nyers) húsokat és halakat izomparaziták jelenlétére is kell szűrőpróbaszerűen vizsgálni.

(9) A hatósági állatorvos a kirakott állati eredetű élelmiszerek fajtájának megfelelően elvégzi a vizsgálatokat a rendelet vonatkozó előírásai szerint, és ennek megfelelően elbírálja azok fogyaszthatóságát.

(10) Ha a szállítmány több tételből áll (darabáru) és több rendeltetési helyen kerül betárolásra, a (8)–(9) bekezdés szerinti élelmiszerhigiéniai vizsgálatot és ellenőrzést valamennyi tételnél és rendeltetési helyen el kell végezni.

Eljárással kapcsolatos kötelezettségek

759. §

A hatósági állatorvos vizsgálatával, a korlátozó intézkedések végrehajtásával (visszautasítás, lefoglalás, raktáro-

zás, elkülönítés, különleges laboratóriumi vizsgálat, megsemmisítés, átdolgozás) összefüggő költségek, betárolási helyenként az állati eredetű élelmiszer birtokosát terhelik.

AZ ÁLLATI EREDETŰ ÉLELMISZEREK FORGALMAZÁSÁNAK ÉLELMISZERHIGIÉNIAI SZABÁLYAI

Általános szabályok

760. §

(1) A Szabályzat hatálya alá tartozó állati eredetű élelmiszert csak az állomás hozzájárulásával, az általa elfogadott helyen és meghatározott feltételek mellett szabad forgalomba hozni. Az erről szóló hozzájárulást az élelmiszer-forgalmazási helyen kell tartani, és a hatósági élelmiszer-ellenőrzés alkalmával — ha erre szükség van — be kell mutatni. Ez az előírás nem érinti a más egészségügyi jogszabályban előírt engedélyezés és ellenőrzés rendjét.

(2) A forgalomba hozatal során az állati eredetű élelmiszert tilos

- a) szennyeződés, fertőzés, romlás veszélyének kitenni,
- b) tulajdonsága megváltoztatásával rendeltetésszerű felhasználásra alkalmatlanná tenni,
- c) hamisítani.

Az állati eredetű élelmiszert a fogyasztó részére történő értékesítésig az élelmiszer birtokosának rendszeresen ellenőrizni kell. A romlott szennyeződött vagy bármely más okból a fogyaszthatóság szempontjából gyanús állati eredetű élelmiszert a forgalomból ki kell vonni, el kell különíteni, és meg kell jelölni.

(3) A hatósági állatorvos élelmiszerhigiéniai vizsgálata, ellenőrzése és élelmiszerhigiéniai szemléje

- a) a forgalomba hozott állati eredetű élelmiszer fogyasztásra való alkalmasságának elbírálására, továbbá
- b) az élelmiszerhigiéniai feltételek megteremtésére és folyamatos fenntartására terjed ki.

(4) Az élelmiszerhigiéniai ellenőrzésről és a szemle tényéről a hatósági állatorvos a 69. számú függelék szerinti munkanaplót köteles vezetni, súlyosabb vagy ismétlődő élelmiszerhigiéniai hiányosság esetén jegyzőkönyvet kell készíteni. A romlott, szennyeződött vagy bármely más okból a fogyaszthatóság szempontjából gyanús állati eredetű élelmiszert a forgalomból ki kell vonni, el kell különíteni, és meg kell jelölni. A forgalomból való kivonás elrendelésekor a 70. számú függelék szerint határozatot kell hozni.

(5) Fel kell függeszteni az állati eredetű élelmiszer forgalmazását vagy a forgalmazó hely működését, ha az üzemeltető:

- a) az (1) bekezdés szerinti állategészségügyi, élelmiszerhigiéniai hozzájárulással nem rendelkezik,

b) az eredeti állapothoz képest az élelmiszerhigiéniai feltételek kedvezőtlenül megváltoztak, vagy azokat nem tartja meg,

c) a rendelet hatálya alá eső állati eredetű élelmiszert tiltott módon forgalmaz.

(6) Az állategészségügyi hatóság az általa elfogadott élelmiszerforgalmazási tevékenységtől való eltérés esetén a forgalmazó hely további működését a rendelet szerinti feltételhez köti, korlátozza vagy felfüggeszti.

(7) A forgalmazó helyen fellelhető és nem elkülönítetten, megjelölten tárolt valamennyi élelmiszert forgalmazni szántnak kell tekinteni. Az elkülönítési, megjelölési kötelezettség a dolgozó magánfogyasztására szolgáló élelmiszerekre is vonatkozik.

(8) Állati eredetű élelmiszert

a) csak olyan járművön és olyan módon szabad szállítani, amely azt a sérüléstől, szennyeződéstől, a fertőződéstől és az időjárás káros hatásaitól óvja,

b) a szállítás során az adott élelmiszerre vonatkozó hőmérsékleti értékeket be kell tartani,

c) rendszeresen csak az erre a célra kialakított és üzemeltetett járművön szabad szállítani.

(9) A hatósági állatorvos jogosult az állati eredetű élelmiszert szállító járművet élelmiszerhigiéniai szempontból ellenőrizni, üzemeltetését feltételekhez kötni, szükség esetén az élelmiszerszállítási tevékenységtől eltiltani. Az ellenőrzés tényét a hatósági állatorvos a menetlevélre is bejegyzi. A szállítás szabályainak megsértése esetén minden esetben jegyzőkönyvet kell felvenni.

Húsvizsgálat és ellenőrzés a forgalmazás területén

761. §

(1) Korlátozás nélkül csak a húsvizsgálati határozattal fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített és az 52—53. számú függelékek szerint megjelölt húst szabad forgalomba hozni, feltéve, hogy az időközben nem vált fogyasztásra alkalmatlanná.

(2) Ha forgalmazását megelőzően az élő hal származási helyén nem esett át húsvizsgálaton, csak ott hozható forgalomba, ahol az árusítás helyén állandó jellegű kirendeltség van, vagy a húsvizsgálat megoldható.

(3) Az élelmiszerforgalmazó hely üzemeltetője húst, húskészítményt vágóhídról és az előállítótól a 62. számú függelék szerinti hússzállítási igazolvánnyal vagy olyan számlával szállíthat, amelynek alapján az állat levágásának helye vagy az előállító üzem, a beszerzés helye azonosítható. Az ilyen számlának tartalmaznia kell még a 686. § (2) bekezdése szerint a hús vagy az állati eredetű élelmiszer

megnevezését és mennyiségét (darabszámát, csomagolását, súlyát stb.).

(4) A hús és húskészítmény származásának és eredetének (3) bekezdés szerinti bizonylatát a forgalomba hozatal helyén az árusítás, a felhasználás egész tartama alatt meg kell őrizni és az ellenőrzést végző állatorvos kérésére mindenkor be kell mutatni.

(5) További élelmiszerhigiéniai vizsgálat nélkül le kell foglalni és meg kell semmisíteni az állati eredetű élelmiszert, ha

a) származása, eredete a (3)—(4) bekezdés szerint nem igazolható, vagy

b) tiltott módon hozták forgalomba.

c) romlott,

d) fogyaszthatósági határideje lejárt,

e) minőségmegőrzési ideje lejárt és meghosszabbításának engedélyével az árusító nem rendelkezik.

(6) A mezőgazdasági kistermelő házi vágásból származó sertéshúsból csak füstölt húst, étkezési szalonnát és olvasztott étkezési zsírt hozhat piaci forgalomba abban az esetben, ha a készítmény húsvizsgálat alá vont állatból származik, a termékek közfogyasztásra feltétel nélkül alkalmasak, és ezeket a körülményeket az illetékes hatósági állatorvos igazolja.

(7) A (6) bekezdésben foglalt rendelkezés a külön jogszabály által meghatározott ideig érvényes.

Állati eredetű élelmiszer előállításának tilalma a kereskedelmi és vendéglátóipari létesítményekben

762. §

(1) A kereskedelmi és vendéglátó létesítmény raktárában és elárúsító (kiszolgáló) helyiségében élelmiszeripari előállító jellegű tevékenységet folytatni nem szabad.

(2) Az üzlettől, illetve kereskedelmi tevékenységtől térben elkülönítetten, de azonos telephelyen történő és külön engedélyezett feldolgozó jellegű tevékenység végzése esetén az élelmiszerhigiéniai feltételeket az e rendeletben foglaltak figyelembevételével és megtartásával kell kialakítani. Nem tekintendő feldolgozó jellegű tevékenységnek a csontozás, a darabolás, a szeletelés és a kereskedelmi előcsomagolás.

(3) A kereskedelmi és vendéglátó egységben tilos olyan élelmiszerkezelési tevékenységet végezni, amely az állati eredetű élelmiszer romlási jelensége vagy hibája leplezésére szolgál.

(4) Üzletben csak az engedélyezett forgalmazó tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök, berendezések tárolhatók és helyezhetők el.

*Kifogásolt állati eredetű élelmiszer forgalomba
hozatalának korlátozása*

763. §

(1) A kifogásolt állati eredetű élelmiszer forgalomba hozatalának korlátozására a 760. § (2)–(3) bekezdéseiben meghatározott vizsgálat és a jelen Szabályzatban meghatározottak alapján kerülhet sor.

(2) Az árusítást meg kell tiltani, az állati eredetű élelmiszert a szabad forgalmazás köréből lefoglalás útján ki kell vonni, ha az

- a) fogyasztásra alkalmatlan,
- b) fogyasztásra feltételesen vagy csekélyebb értékűként alkalmas,
- c) hamisított,
- d) járványos állatbetegség terjedését idézheti elő, vagy
- e) a 761. § (5) bekezdésében foglalt esetek állnak fenn.

(3) Az állati eredetű élelmiszer lefoglalásakor

a) ha a hús hatósági kezeléssel emberi fogyasztásra alkalmassá tehető, s erre a feltételek és lehetőségek megvannak, a hatósági kezelést el kell végeztetni, majd a húst hatósági hússzékbe kell utalni,

b) ha a hús, húskészítmény fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas, az értékcsökkenés mértékének egyidejű meghatározása mellett eredeti állapotában kell hatósági hússzékbe utalni,

c) minden egyéb esetben az élelmiszer birtokosának gondoskodnia kell az állati eredetű élelmiszernek — helyszínen a környezetvédelmi előírások megtartásával, elszállítás után az erre kijelölt létesítményben történő — megsemmisítéséről.

(4) A forgalomból kivont és a (3) bekezdés a) és b) pontja szerint nem kezelhető, továbbá a fogyasztásra alkalmatlan állati eredetű élelmiszerral a 665. § (4) bekezdése szerint kell eljárni.

(5) Élelmiszerüzletben csak az állomás engedélyével és az általa meghatározott feltételek szerint, csak csomagolva és minden élelmiszertől elkülönítve forgalmazható állateledel.

HÚS ÉS HÚSKÉSZÍTMÉNY

*Hús és húskészítmény forgalomba hozatalára szolgáló
létesítmények*

764. §

(1) A hús forgalomba hozatalára szolgáló létesítmény, mint pl. a húszület, élelmiszerüzlet, elosztó raktár, állandó jellegű árusítóhely, vendéglátóhely (a továbbiakban együtt: üzlet), valamint az ezekkel összefüggő előkészítő, bontó, csontozó, csomagoló és raktár, lakással közvetlenül egybenyílóan nem létesíthető.

(2) Az üzlet a közvetlen forgalmazást lebonyolító részén kívül megfelelő méretű hűtő (fagyasztó) térből és legalább előkészítő és szociális helyiségből áll. Az üzletnek a bontó (csontozó) és csomagoló tevékenységekhez külön-külön helyiséggel kell rendelkeznie, berendezésére a Szabályzat előírásai vonatkoznak.

(3) Az üzletnek jól szellőztethetőnek, száraznak és könnyen tisztántarthatónak, ivóvíz minőségű hideg-meleg folyóvízzel működő kézmosóval és eszközfertőtlenítési lehetőséggel ellátottnak kell lennie, valamint megfelelő fényerősségű megvilágítással kell rendelkeznie. Tilos az élelmiszer eredeti színét megváltoztató hullámhosszú fényt alkalmazni.

(4) Az üzletben csak ivóvíz minőségű vizet szabad használni. Ha az üzlet szennyvízelvezetése nincs a közütemi csatornahálózatba bekapcsolva, a közegészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak megfelelő gyűjtőaknát — az élelmiszerforgalmazás területétől elkülönítetten — kell létesíteni.

(5) A padozatot szilárd, kopásálló, vizet át nem eresztő, résmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető, csúszásgátló anyaggal kell burkolni, bűzelzáróval rendelkező csatornaszemmel és szennyvízelvezető csatornával kell ellátni. A nyílászáró szerkezeteknek könnyen tisztántarthatónak, fertőtleníthetőnek kell lenniük, és a nyitható ablakokat sűrű szövésű rovarhálóval kell ellátni.

(6) A falakat a várható szennyeződésnek kitett magasságig, de legalább két méterig világos, egyszínű, vizet át nem eresztő, könnyen mosható és jól fertőtleníthető, sík felületű anyaggal kell burkolni, vagy ugyanilyen tulajdonságú anyaggal kell bevonni. A burkolatlan és festetlen falfelületeket, valamint a mennyezetet világos színűre kell festeni.

(7) A helyiségekben a lemosható falak és a padozat közös élét és sarkát lekerékkítenen kell kiképezni. A helyiségeket tisztán kell tartani, a burkolat nélküli falakat és a mennyezetet elszennyeződés esetén festeni kell.

(8) A hűtőkamrát az (5) és (7) bekezdés szerinti padozattal kell kialakítani, kivéve a csatornaszemet. A hűtőkamrában csatornaszem nem létesíthető, a csatornaszemet a külső ajtón kívül, annak közelében kell elhelyezni.

(9) Az olyan üzletben, amelyben hús és húskészítmény kereskedelmi előrecsomagolása történik, e tevékenységhez külön helyiséget vagy megfelelően elkülönített részt kell kialakítani, és ennek külön hideg-meleg folyóvizes kéz- és kézmosóval ellátottnak kell lennie.

Az üzletek berendezései

765. §

(1) Az üzletben és a mozgóárusítás esetén is az asztalokat korróziómentes anyagból készült, résmentesen illesztett, könnyen mosható, világos színű és jól fertőtleníthető

lappal kell borítani. Az elárúsító asztalokat a vásárlók felőli oldalon átlátszó, szintelen (üveg, műanyag) lappal úgy kell elhatárolni, hogy az élelmiszert a vásárlók érintésétől és a cseppfertőzéstől megvédje.

(2) A húsfogásokat és horgokat, azok tartószerkezeteinek hússal érintkező felületeit rozsdamentes acélból vagy azzal egyenértékű tulajdonsággal rendelkező más anyagból kell készíteni.

(3) A hústőkét keményfából, a vágódeszkát keményfából és egy darabból vagy élelmiszerhigiéniai szempontból engedélyezett kemény műanyagból, résmentesen, ép széllel, egyenletes, sima felülettel kell kialakítani. A vágódeszkákat el nem távolítható módon, rendeltetésük szerint meg kell jelölni, s kizárólag a jelzés szerinti célra szabad használni, azokat festeni vagy a favédelem célját szolgáló anyaggal kezelni nem szabad.

(4) A mérleget, darálót, edényzetet (tál, tálca, vödör stb.) és az eszközöket (kés, bárd, fűrész, szeletelőgép, drótkéfe stb.) állandóan épségben és tisztán kell tartani, és biztosítani kell a használaton kívüli eszközök por- és szennyeződéstől védett, zárt tárolását.

(5) Az edényeket rendeltetésük szerint, el nem távolítható módon meg kell jelölni, és azokat kizárólag jelölésük szerinti célra szabad használni.

(6) Az üzletben a hűtési igénynek — ezen belül a várható legnagyobb tárolandó állati eredetű élelmiszermennyiségnek — megfelelő nagyságú hűtőteret kell létesíteni. A hűtőterben jól látható és a valós értéket mutató helyen folyamatosan működő hőmérőt kell elhelyezni.

(7) Az üzletben meg kell teremteni a(z):

- friss sertés-, marha-, juhhús,
- friss baromfihús,
- hal és egyéb víziállat húsa,
- élőhal,
- vadhús,
- húskészítmény,
- tej és tejtermék,
- tojás,
- egyéb állati eredetű élelmiszer

egymástól, más élelmiszerektől és áruktól elkülönített tárolásának és árusításának — a vendéglátó helyeken feldolgozásának — feltételeit.

(8) A hűtött tér belső falának tisztának és épnek kell lennie. A hűtőterberendezés tartozékainak (rács, alátét stb.) könnyen mosható és fertőtleníthető, nem rozsdásodó anyagból kell készülniük. A hűtőberendezést a lecsapódott párárt felfogó alátétláccal kell ellátni, és biztosítani kell a keletkező kondenzvíz zárt elvezetését.

(9) Az eszközök és edényzet tisztántartására és fertőtlenítésére, valamint a tisztított és fertőtlenített edényzet tárolására hideg-meleg folyóvízes medencével ellátott eszköz-, edényzetmosó és -tároló helyiséget kell kialakítani, illetve ilyen célokra jól elkülönített helyet kell kijelölni.

(10) A húszületben a nyers hús forgalmazása során keletkező hulladékot külön erre a célra szolgáló és megjelölt, tiszta, előzetesen fertőtlenített, vizet át nem eresztő, fedeles tartályba kell gyűjteni. Az árusítás befejezése után az ilyen hulladékot csak fertőtlenítőszerrel történt kezelés után szabad az egyéb hulladékokhoz hozzátenni.

(11) A csomagolóanyagok tárolására külön, a szennyeződésektől védett elhelyezést kell biztosítani.

(12) A takarításhoz és fertőtlenítéshez használt anyagokat, eszközöket, ruházatot mindentől elkülönítetten, külön helyiségben vagy erre a célra szolgáló szekrényben kell tárolni.

Az üzlet tisztán tartása

766. §

(1) A hússal érintkező gépeket és eszközöket naponként, az árusítás befejezését követően, zsírolószeres meleg vízzel zsírtalanítani, majd forró, de legalább 82 °C-os vízzel vagy engedélyezett szerrel fertőtleníteni kell. A húsdarálót a napi árusítás befejeztével tisztított, fertőtlenített, szétszedett állapotban kell tárolni, majd az újabb használatbavétel előtt ismét le kell öblíteni.

(2) Az üzletben rendszeresen naponta és az elszenyeződés mértékétől függően takarítást és fertőtlenítést kell végezni, engedélyezett szerek felhasználásával.

Hús hűtése

767. §

(1) Egymástól elkülönített légterben kell elhelyezni a tárolás és az árusítás során a nyers húsokat és az egyéb élelmiszereket. Tilos baromfihúst egyéb élelmiszerrel közös hűtőterben tárolni.

(2) Üzletben (és vendéglátó helyen) a nyers hús tárolására szolgáló hűtőberendezés hőmérsékletének 0—+5 °C közöttinek, az árusítás folyamán használt hűtőberendezésnek pedig +2 °C—+7 °C közöttinek kell lennie. Az ipari lag fagyasztott termékek tárolása és árusítása —18 °C alatt történhet.

(3) A hűtőkamrában és hűtőszekrényben a húsdarabok között légternek kell lennie. A légterek hőmérsékletét folyamatosan ellenőrizni kell az üzemeltetőnek.

(4) Friss, előhűtött tökehúst és friss előhűtött vágott baromfit, halat, vadhúst, valamint húskészítményt üzletben lefagyasztani tilos, kivéve a vendéglátó helyet és a közétkeztetést, ahol a friss előhűtött tökehús, baromfi-, nyúl-, hal- vagy vadhús egyszeri felhasználást szolgáló adagokban, légmentes csomagolásban, a fagyasztás dátumának, a húsféleség megnevezésének és származásának fel-

tüntetése mellett —18 °C hőmérsékleten fagyasztható és tárolható. A fagyasztóból kivett, felengedett húsokat ismételt fagyasztani tilos.

(5) Fagyasztott fogyasztói csomagolású állati eredetű élelmiszer felengedés után üzletben újból lefagyasztani vagy felengedett állapotban forgalomba hozni tilos.

Hús és húskészítmény árusítása hússzaküzletben

768. §

(1) Húst és húskészítményt a környezet és az időjárás káros hatásaitól (por, csapadék, napfény, hő, cseppfertőzés veszélye stb.) mindenkor meg kell védeni.

(2) Hússzaküzletben és az ilyen jellegű üzletben nyers húst más élelmiszertől elkülönítetten és a következő élelmiszerhigiéniai szabályok szerint szabad árusítani:

a) a nyers hús árusítására szolgáló üzletrészben nyers húson kívül egyéb élelmiszer nem árusítható,

b) a nyers húst nyitott kirakatba kifüggeszteni, közvetlen napfénynek vagy egyéb káros hatásnak kitenni nem szabad,

c) a húst hűtőtéren kívül átmenetileg csak tiszta, hűvös és száraz helyen szabad tartani úgy, hogy azt por, rovar vagy egyéb szennyeződés ne érhesse,

d) a húst ipari darabolásban vagy üzleti bontásban egyenként úgy kell fogasokra vagy horgokra helyezni, hogy az se falhoz, se talajhoz ne érhesse,

e) a húst árusító szaküzletben olyan árut vagy tárgyat nem szabad tartani, amely a nyers húst szennyezheti, fertőzheti, annak idegen szagát okozhatja,

f) a hússzaküzletben a csomagolatlan húst és húskészítményt tartalmazó rekeszeket, tálcákat nem szabad közvetlenül a padozatra helyezni, azokat tiszta alátétrácson kell tartani,

g) a hússzaküzletben vadhúst csak csomagolt állapotban szabad árusítani, szőrében, bőrében vagy tollában hagyott vadat árusítani tilos, kivéve a kizárólag vadhús árusítására szolgáló üzletet.

(3) Olyan hússzaküzletben, ahol ló, szamár, öszvér nyers húsát árusítják, ezekkel egyidejűleg sertés, szarvasmarha és juh húsát — ipari fogyasztói csomagolású hús, valamint a vágott, tisztított baromfi és a hal kivételével — árusítani tilos. Lóhús, szamár, öszvérhús felhasználásával előállított készítményen az ilyen eredetre címkézéssel vagy más módon félreérthetetlenül utalni kell.

(4) Kereskedelmi forgalomban megvásárolt előhűtött húst csak a vásárló kérésére és jelenlétében szabad megdarálni. Kivéve azt az előre csomagolt darált húst, apróhúst, fűszerezett húst, amelyet a húsboltnak vagy élelmiszer áruháznak elkülönített, az állomás által erre a célra engedélyezett élelmiszer-előállító helyén, gyártmánylap szerint állítanak elő.

(5) Húst előre darált állapotban tárolni tilos, kivéve a húsboltnak erre a célra engedélyezett élelmiszer előállító helyén készített és maximum huszonnégy órán belül értékesítésre kerülő előre csomagolt darált húst.

(6) Nyers húst és húskészítményt csak egyéb célra még fel nem használt, tiszta, világos színű, nem nedvszívó papírba vagy élelmiszerhigiéniai szempontból megfelelő más göngyölegbe csomagoltan szabad kiszolgáltatni. Kartondobozba vagy kartonpapírba a húst közvetlenül nem szabad csomagolni.

(7) A hús forgalmazója a hús bontása, árusítása során észlelt és a forgalomba hozatalt kétesse tevő elváltozást a hatósági állatorvosnak jelenteni köteles. Az állatorvos intézkedéséig az elváltozott húst az árusításból ki kell vonni, el kell különíteni és azt állapotának megváltoztatása nélkül meg kell őrizni.

(8) Az üzletben a melegített húskészítményt és a nyers húst csak külön árusító szakaszon, odatartozó adagoló és mérő eszközökkel szabad árusítani. Ezeket az eszközöket tisztításuknál, fertőtlenítésükkel is elkülönítetten kell kezelni.

(9) A nagy forgalmú hússzaküzletben külön személyt kell kijelölni, aki a nyers hús előkészítésén és kiszolgáltatásán kívül más elárusítási tevékenységet nem folytathat.

Hús és húskészítmény árusítása hússzaküzleten és élelmiszer-áruházon kívül

769. §

(1) Hús, húskészítmény szaküzleten kívüli forgalmazása, valamint üzlethelyiséggel nem rendelkező kereskedő, mozgó árusítása esetén — a padlóösszefolyót kivéve — mindenben a 764—768. §-ok előírásait kell megvalósítani.

(2) Húst, húskészítményt hússzaküzleten, piacon vagy más engedélyezett élelmiszerárusító helyen kívül és más módon forgalmazni tilos.

(3) Nyers húst csak előre csomagoltan és az állati eredetű élelmiszerekre vonatkozó jelölésekkel ellátva szabad forgalomba hozni.

(4) A megvásárolt és további (kereskedelmi, vendéglátóipari stb.) forgalmazásra, illetve felhasználásra szánt húst csak a 686. és 687. §-ok előírásainak megfelelő módon, a származás és eredet hitelt érdemlő igazolása mellett szabad szállítani.

Hús ismételt felhasználásának tilalma

770. §

(1) Az eladatlan vagy fel nem használt nyers húst, húskészítményt húszüzembe visszaszállítani nem szabad.

(2) Az eladatlan és fogyasztásra alkalmatlanná vált hús, húskészítmény megsemmisítéséről az üzemeltető köteles gondoskodni a 665. § (4) bekezdése szerint.

BAROMFIHÚS, NYÚLHÚS

Baromfihús és nyúlhús forgalmazása

771. §

(1) A baromfihús és nyúlhús forgalmazására a 761. és a 764—769. §-okban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) Az őstermelő a vágott baromfit csak a lakóhelye ötven kilométeres körzetén belüli piacon értékesítheti.

(3) Az őstermelő által piaci értékesítésre szánt — a levágás helyén állatorvos által megvizsgált — vágott baromfit a 62/a. számú függelék szerinti állatorvosi igazolással együtt kell a piacon állatorvosi ellenőrzésre bemutatni.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglalt, az őstermelőkre vonatkozó rendelkezések a külön jogszabályban meghatározott ideig érvényesek.

VADHÚS

A vadhús forgalmazása

772. §

(1) Csak fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített vadhús hozható forgalomba.

(2) Vadhúst árusítani — a húsforgalmazásra vonatkozó általános szabályok szerint — csak az arra kijelölt helyen szabad.

HALHÚS, VÍZIÁLLAT HÚSA

A halhús, víziállathús vizsgálata a forgalmazás területén és forgalmazása

773. §

(1) Piacon csak fogyasztásra alkalmas halhús, víziállathús hozható forgalomba.

(2) A halhús, víziállathús piacon történő vizsgálatára egyebekben a 715—722. §-okban foglaltakat kell érteni.

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Tej és tejtermék forgalmazásának általános feltételei

774. §

(1) Tejet, tejterméket árusítani kizárólag a közegészségügyi és az állategészségügyi hatóság által jóváhagyott helyen és módon szabad.

(2) Tejet, tejterméket üzletben és más árusítóhelyen, raktárban az ott tárolt egyéb élelmiszertől és anyagtól elkülönítetten kell elhelyezni, és óvni kell a szennyeződéstől. Az olyan élelmiszert és anyagot, amelytől a tej és tejtermék idegen szagot vagy ízt vehet fel, külön légtérben kell tárolni.

(3) A tejet és a tejterméket csak eredeti fogyasztási csomagolásban vagy az árusítás érdekében megbontva, erre a célra használt tiszta, zárható tartályban, illetve tiszta fehér ruhában szabad tárolni, szállítani és árusítani.

(4) A tej és tejtermék kiméréséhez ép, tiszta, rozsdamentes eszközöket szabad használni. Az árut kézzel érinteni, ízlelésre felkínálni nem szabad.

(5) Mezőgazdasági kistermelő (őstermelő) tejet, tejterméket piacon, vásárcsarnokban kizárólag erre a célra kijelölt helyen és módon árusíthat.

(6) A nyers tejet, tejterméket piaci forgalmazásban a környezeti szennyeződéstől, cseppfertőzéstől tiszta, fehér ruhával való letakarással kell védeni.

(7) A piacon az árusítás alkalmával az árusítónak tiszta ruházatot, tiszta fehér kötenyt és karvédőt, valamint fejkendőt vagy sapkát kell viselnie.

(8) Az (5), (6) és (7) bekezdések rendelkezései a külön jogszabályban meghatározott időpontig érvényesek.

Tej és tejtermék kereskedelemről való visszaszállítása ismételt felhasználásra

775. §

(1) Kereskedelemről tejet, tejterméket csak tiszta, eredeti, sértetlen csomagolásban szabad a feldolgozó üzembe visszaszállítani.

(2) A visszaszállított tej, tejtermék ismételt felhasználásáról a 745. § (5) bekezdésében és a 746. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell rendelkezni.

(3) Ha a tej, tejtermék nem az (1) bekezdésben foglaltak szerinti, a forgalmazónak kell a 665. § (4) bekezdése szerint annak megsemmisítéséről gondoskodni.

Termelői tej, tejtermék forgalmának szabályai

776. §

(1) A tejtermelő gazdaságnak a 740. § (4) bekezdésében meghatározott jelentési kötelezettsége fennáll mindazon esetekben, ha a termelt tejet, tejterméket közfogyasztás céljára közvetlenül forgalmazza.

(2) Termelői tejet csak a 740. § (1) és (3) bekezdése alapján hatósági állatorvos által nyilvántartásba vett helyről és a 68. számú függelék szerinti, érvényes állatorvosi igazolás birtokában lehet forgalmazni.

(3) A 740. § (4) bekezdése szerinti jelentéssel egyidejűleg a tejtermelő gazdaság a tej, tejtermék forgalmazását már az állatorvosi vizsgálatot megelőzően köteles beszüntetni.

Termelői tej és tejtermék vizsgálata a forgalmazás területén

777. §

(1) A hatósági állatorvos a piacon a bemutatott tejet, tejterméket — fogyaszthatóság szempontjából — megvizsgálja, elbírálja és a 68. számú függelékként kiadott igazolás meglétét, az adatok egyezését ellenőrzi. A forgalmazást végző személyeknek egészségügyi alkalmasságukat az ellenőrzéskor igazolniuk kell.

(2) Ha a termelői tejet, tejterméket árusító az előírt és érvényes állatorvosi igazolással nem rendelkezik, az árusításra szánt tejet, tejterméket tiltott módon forgalmazott-nak kell minősíteni.

(3) Ha a hatósági állatorvosi vizsgálat a tejben és a tejtermékben állomány-, szín-, szag- vagy ízváltozást állapít meg, vagy a tejet, tejterméket az ellenőrzést végző hatósági állatorvos fogyasztásra alkalmatlannak minősíti, az árusítást megtiltja.

(4) Az őstermelők tej és tejtermék forgalmazására vonatkozó rendelkezések a külön jogszabályban meghatározott időpontig érvényesek.

TOJÁS ÉS TOJÁSKÉSZÍTMÉNY

Tojás és tojáskészítmény forgalmazásának élelmiszerhigiéniai feltételei

778. §

(1) Közfogyasztás céljára friss étkezési tojás hozható forgalomba. Sérült, szennyezett tojás eladásra nem kínálható.

(2) Piacon és háztól is tilos keltetett, törött, mosott vagy szárazon tisztított tojást árusítani.

(3) Különböző baromfifajok tojása az árusítás során nem keverhető össze.

(4) Nem tyúktojás forgalmazásakor az árusítás helyén az állatfaj nevét jól látható helyen és olvashatóan fel kell tüntetni. Kacsa- és libatojás árusítása esetén ezenkívül a következő szövegű, legalább húsz milliméteres betűnagyságú feliratot is el kell helyezni: A tojás legalább tíz perces főzés után vagy alaposan átsütve fogyasztható.

(5) A tojástermelő a mosott, fertőtlenített tojást közvetlenül vendéglátóipari vagy cukrászati termék előállítására adhatja el, ha a tojás 5—10 °C közötti hűtése és hetvenkét órán belüli felhasználása biztosított.

(6) A fertőtlenített tojást mosatlan tojással tilos összekeverni és tartósított tojásként forgalomba hozni. A fertőtlenítés tényét a gyűjtőcsomagoláson jelezni kell.

(7) A tojás és tojáskészítmény szállítása és forgalmazása során olyan feltételeket kell biztosítani, hogy a termék higiéniai állapota ne károsodjék.

(8) Üzletben tojást csak dobozba csomagoltan vagy tojástartályból a vásárló által önkiszolgáló módon megvásárolhatóan szabad forgalmazni.

(9) A felhasználásra kerülő tojást egyedileg kell feltörni, azt feltörés előtt mosni és fertőtleníteni kell.

Tojás és tojáskészítmény ellenőrzése a forgalmazás területén

779. §

(1) A hatósági állatorvosnak a fogyasztásra szánt tojást és tojáskészítményt a tárolás és szállítás során, valamint a forgalmazás helyén ellenőrizni kell.

(2) A tojás hatósági állatorvosi ellenőrzését megsemmisítő vizsgálattal, szükség szerint lámpázással, feltöréssel kell végezni.

(3) Az ellenőrzés részletes kivitelezésére és az elbírálásra a 748—750. §-okban foglaltak az irányadók.

MÉZ

A méz forgalmazásának élelmiszerhigiéniai szabályai

780. §

(1) A tárolt, szállított és forgalomba hozott mézet az állatorvos ellenőrzi.

(2) A mézet olyan edényben szabad szállítani, amelynek anyagát, bevonatát a méz nem támadja meg úgy, hogy az abból kioldott anyagok miatt a méz az egészségre ártalmassá váljék, idegen színt, ízt, szagot vehessen fel vagy állományában változás következzen be.

HATÓSÁGI HÚSSZÉK

Hatósági hússzék létesítése és fenntartása

781. §

(1) Hatósági forgalmazás körébe utalt hús értékesítésére (a továbbiakban: hatósági húsértékesítés) hatósági hússzék létesíthető.

(2) Húsüzletet időlegesen hatósági hússzéknek lehet kijelölni. A kijelölt húsüzletben hatósági forgalmazás körébe utalt hússal, húskészítménnyel (a továbbiakban: hatósági hús) egyidejűleg ugyanazon állatfajból származó, fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas nyers húst vagy azonos húskészítményt nem szabad árusítani.

(3) Hatósági hússzék létesítésére és fenntartására az állomás ad engedélyt. Időleges hatósági húsértékesítést a hatósági állatorvos is engedélyezhet.

(4) A hatósági hússzék létesítése és üzemeltetése során a húsboltra előírtakat kell megtartani.

(5) A kizárólag hatósági hússzék célját szolgáló helyiséget kívülről feltűnően „Hatósági hússzék” felírással kell megjelölni. Az időlegesen hatósági húsértékesítésre kijelölt helyiségben az árusítás tartama alatt feltűnő módon „Hatósági húsárusítás” feliratú táblát kell kifüggeszteni. Hatósági hússzékben árusítást csak húsipari szakmunkás végezhet.

Hatósági hússzékbe utalás és forgalmazás feltételei

782. §

(1) A húsvizsgálati határozat alapján

a) a fogyasztásra feltételeken alkalmasnak minősített és a 684. §-ban meghatározott módon fogyasztásra alkalmassá tett,

b) a fogyasztásra csekélyebb értékűként minősített,

c) az egészségre nem káros módon hamisított húst és húskészítményt csak hatósági hússzékben szabad árusítani.

(2) Nem kell hatósági hússzékben árusítani a minőségmegőrzési időtartam lejárta miatt csökkentett minőségűvé vált tartósított húskészítményt és a hús felhasználásával készült tartósított élelmiszert.

(3) A hatósági hússzékbe utalás okát, a hús árát és az állat fajtát, a hatósági hússzékben feltűnő helyen elhelyezett — legalább 40×50 cm méretű — táblán jól olvasható módon fel kell tüntetni.

(4) Hatósági hússzékben csak a közigazgatási területen belül levágott állatból származó hús árusítható, kivéve, ha

a) a más helységből szállított és a levágás helyén fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak minősített nyers hús a szállítás és tárolás során bármely okból fogyasztásra élvezeti értékűként alkalmassá vált, vagy

b) azt a levágás helyén tévesen minősítették fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak,

c) a hús olyan helységből származik, ahol hatósági hússzék nincs, vagy ahol hatósági hússzékben a hús értékesítése a csekély fogyasztás miatt nehézségbe ütközik.

(5) A kizárólag hatósági hússzékben árusítható hús, húskészítmény árát a húsvizsgálati határozatot hozó hatósági állatorvos javaslatának figyelembevételével az üzemeltető a következő elvek szerint köteles meghatározni:

a) a nyers hús, a szalonna, a zsír és húskészítmény ára a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas azonos termék árának legfeljebb hetven százaléka,

b) pácolt vagy sózott hús ára az ugyanígy kezelt, fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas nyers hús árának legfeljebb hatvan százaléka,

c) a főtt vagy párolt hús ára a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas nyers hús árának legfeljebb ötven százaléka,

d) a hal és halkészítmény, az egyéb víziállat és a vad húsának ára a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas azonos termékfeleség árának legfeljebb ötven százaléka lehet.

(6) Ha a hús értékcsökkenése olyan mértékben válik indokolttá, hogy az a termék eredeti árának harminc százalékát sem érnie el, azt hatósági hússzékbe az állatorvos nem utalhatja.

(7) A csak hatósági hússzékben árusítható húsból, húskészítményből három kilogrammnál nagyobb összmenyiséget egy vásárlónak egy napon eladni nem szabad.

(8) Élelmiszer előállítására és forgalmazására

— engedéllyel rendelkező személyek vagy ennek családtagjai,

— a húsipari vagy húsforgalmazási tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek,

— vendéglátóhely fenntartója hatósági hússzékben nem vásárolhatnak, azokat ott kiszolgálni tilos.

(9) Ha a kizárólag hatósági hússzékben árusítható hús sem helyben, sem más közszékhelyen a forgalmazó írásbeli nyilatkozata szerint nem értékesíthető, azzal az állomás határozata alapján a fogyasztásra alkalmatlan húsról vonatkozó szabályok szerint kell eljárnia az üzemeltetőnek.

MINTAVÉTEL AZ ÁLLATI EREDETŰ
ÉLELMISZEREK FOGYASZTHATÓSÁGÁNAK
ELBÍRÁLÁSÁHOZ ÉS A LABORATÓRIUMBAN
ELVÉGZENDŐ FELADATOK

Mintavétel laboratóriumi vizsgálatok céljára

783. §

(1) Ha az élő vagy levágott állaton, valamint az állati eredetű élelmiszereken olyan tünetek, illetőleg elváltozások észlelhetők, amelyek laboratóriumi vizsgálatot tesznek

szükségessé, a hatósági állatorvosnak vagy megbízottjának mintát kell vennie.

(2) Az állati eredetű élelmiszer ellenőrzésekor bármely élelmiszerhigiéniai okból, laboratóriumi vizsgálat céljára a vizsgálathoz szükséges mennyiségben jogosult az ellenőrzést végző hatósági állatorvos mintákat venni.

A vizsgálatokra illetékes laboratóriumok

784. §

Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálatra és az állati eredetű élelmiszer fogyaszthatóságának elbírálásával összefüggő

a) mikrobiológiai, szerológiai, parazitológiai, szövettani, fizikai, radiológiai és kémiai maradékanyag vizsgálatra az állomás laboratóriuma és az OÉVI,

b) mérgezés, leukózis és gümőkór gyanúja vagy azokra utaló elváltozás esetén az OÁI,

c) állati eredetű élelmiszerből és az élelmiszer előállító tevékenység során izolált kórokozó baktériumok azonosítására és izolálására az OÉVI,

d) a minisztérium által kijelölt más állatorvosi laboratórium, intézmény kijelölési körében illetékes.

Mintavétel előzetes és felmérő vizsgálatok esetén

785. §

(1) Előzetes vizsgálat céljára a mintavételt jogszabály, nemzetközi szerződésben foglalt kikötés, megállapodás, illetve bármely gyanú esetén a minisztérium, a rendelet alapján az állomás vagy a hatósági állatorvos rendelheti el.

(2) Káros környezeti hatások, fertőzések, mikrobiológiai, kémiai és radiológiai szennyeződések felmérése és értékelése érdekében a minisztérium évenként mintavételi tervet ír elő, amelyet az állatok tartási helyén, valamint a vágóhidakon és az élelmiszer-előállító üzemekben az állatok számától, illetve a termelés mértékétől függően kell végrehajtani (monitoring vizsgálatok).

(3) A származási hely vagy a vágóhíd szerint illetékes állomás és a hatósági állatorvos mintavételt rendelhet el fertőzöttség vagy kémiai, fizikai és radiológiai szennyezettség alapos gyanúja esetén.

(4) A kivitelre szánt állati eredetű élelmiszerből a fogadó ország előírása szerint kötelező vizsgálatoknak megfelelő számú, a (2) bekezdés szerinti mintát kell vennie — előzetes vizsgálat céljára — az állatorvosnak.

(5) Előzetes vizsgálat céljára élő baromfi és nyúl esetében vér, bélsár, -tampon mintát kell venni, indokolt esetben próbavágást kell végezni mikrobiológiai, szerológiai,

egészségre ártalmas vegyi anyag maradékok vizsgálatára, valamint a radiológiai szennyezettség kimutatására. Az előbbiek szerinti előzetes vizsgálat és mintavétel más állatfajokra is kiterjeszthető, emlős állatok esetén vizeletvizsgálattal kiegészíthető.

(6) Az évenkénti felmérő vizsgálatokra a minisztérium által meghatározott rendben állati eredetű élelmiszer és víz, továbbá állatfajonként és vágóhidanként izom, máj, vese, pajzsmirigy, vér, epe, zsír-, csont- és más szövetek, valamint vizelet és bélsár mintavétele rendelhető el.

(7) Rendszeres országos mintavételi programot kell szervezni az egészségre káros vegyi anyag-maradékok felmérésére, valamint a szalmonellák, a *Listeria monocytogenes* és egyéb mikrobákra irányuló felmérő vizsgálatok céljára.

(8) Felmérő vizsgálatok céljából állati eredetű élelmiszer, állati test vagy eszköz meghatározott felületéről, valamint a testüregből (bélsár) tamponnal is lehet mintát venni.

(9) Az (5)—(6) bekezdésekben meghatározott mintákat a 790—791. §-okban foglaltak szerint kell, venni és beküldeni a vizsgálatra. Vérből és vizeletből legalább 50—50 ml-t, bélsárból állatfajtól függően 50—500 g-ot vagy tampont, vízből 100—5000 ml-t kell mintaként beküldeni.

Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat kötelezettsége

786. §

(1) Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat: a levágott állat, a lőtt vad, a hal és a víziállat szövet- és szervmintáinak további vizsgálata laboratóriumi módszerekkel a húsvizsgálati határozat meghozatala érdekében.

(2) Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálatot kell végezni:

a) ha az állat életében észlelt súlyos általános tünetek és a levágás utáni húsvizsgálati lelet között lényeges eltérés áll fenn,

b) általános vérfertőzésre, továbbá ételmérgező és ételfertőző baktériumok jelenlétére utaló gyanú esetén, kivéve, ha a vérfertőzés a kórbonctani elváltozások alapján határozottan megállapítható,

c) gennyes és eves elváltozásokból kiinduló vérfertőzés gyanúja esetén,

d) ha parenchimás szervekben gyulladásos, elhalásos góc észlelhető,

e) sárgaság esetén, valamint nehézellés után,

f) a levágás után késedelmesen történt kizsigerelés esetén,

g) általában a különleges vizsgálatot igénylő esetekben, ezen belül a kényszervágásnál, kivéve, ha az nyilvánvalóan az ember egészségét nem veszélyeztető ok, pl. friss traumás eredetű elváltozás, két óránál nem régebbi csonttörés, sebzés miatt történt,

h) mérgezés vagy annak gyanúja esetén, függetlenül a méregtani vizsgálat eredményétől,

i) minden olyan esetben, amikor a hatósági állatorvos a húsvizsgálati lelet alapján nem tud húsvizsgálati határozatot hozni.

(3) További laboratóriumi vizsgálatot az észlelt vagy gyanítható rendellenesség (daganatok, paraziták, idegen szag stb.) természete szerint kell végezni.

(4) Anaerob baktériumok okozta vérfertőzést kell feltételezni különösen nehézellés, méhgyulladás, magzatburok-visszatartás, sebzéshez társult gázödémás megbetegedés gyanúja, gümőkór, bélcsatorna-megbetegedés, idegen test okozta előgyomor-átfúródás, szívburokgyulladás, májgyulladás, hashártyagyulladás, tüdőgyulladás és késői kizsigerelés esetén, és erre a kísérő iratban utalni kell.

(5) Antibiotikus, szulfonamidos, gyógyszeres kezelés, illetve ezek hozamfokozás céljából való használata vagy annak gyanúja esetén, vagy a hosszabb betegséget követő kényszervágáskor a kezelésre vonatkozó nyilatkozat hiányában vizsgálatot kell végeztetni a maradékanyag-tartalom kimutatására is.

(6) Kizárólag magas pH-érték alapján a hús fogyasztathatósága nem bírálható el, ilyen esetben más kiegészítő laboratóriumi vizsgálatokat (bakteriológiai, fizikai-kémiai stb.) is igénybe kell venni.

(7) A fizikai-kémiai vizsgálatok közül a beküldő kívánságára vagy a laboratóriumi állatorvos megítélése szerint a felületi és mélyebb rétegből vett mintákkal a szabad ammónia, a kénhidrogén, továbbá a rendellenes szag és íz kimutatására szolgáló, valamint egyéb próbákat is el kell végezni.

Mintavétel a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálathoz

787. §

(1) Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálatra a következő mintát kell küldeni:

a) az izomzatból, az egyik elülső és az egyik ellenkező oldali hátulsó testnegyedből származó, egy-egy tíz-tizenkét centiméter hosszúságú, az izompólyák megsértése nélkül kifejtett izomdarabot az alább megjelölt izmokból úgy, hogy az elülső és hátulsó testnegyedből vett minta ellenkező oldalról származzék

- szarvasmarha,
- bivaly,
- juh,
- kecske és a

— bőrből kifejtett borjú vizsgálata esetén:

- = az elülső testnegyedből a kétfejű karizomból,
- = a hátulsó testnegyedből a szárapocscs izomból,

— a bőrből ki nem fejtett borjú vizsgálata esetén:

- = az elülső és hátulsó lábszárhajlító vagy feszítő izomból,

— sertés vizsgálata esetén:

- = az elülső testnegyedből a tövis feletti izomból,
- = a hátulsó testnegyedből a lábszárhajlító vagy feszítő izomból,

— ló,

— szamár és

— öszvér vizsgálata esetén:

- = az elülső testnegyedből a kétfejű karizomból,
- = a hátulsó testnegyedből a lábszárhajlító vagy feszítő izomból;

b) az egyik oldali váll előtti nyirokcsomót és az egyik oldali térdhajlási nyirokcsomót sértetlen állapotban úgy, hogy a nyirokcsomók a húsmintával ellentétes oldalról származzanak (pl. ha az elülső testnegyed jobboldalából és a hátulsó testnegyed baloldalából származik a húsminta, a baloldali váll előtti és jobboldali térdhajlási nyirokcsomót);

c) a lépet (nagyfokú lépduzzanat esetén tenyérnyi nagyságú lépdarabot egyik végéről);

d) az egyik sértetlen állapotban lévő vesét;

e) kistestű állatból az egész májat az epehólyaggal, nagytestű állatból kétökölnyi májdarabot a májkapui nyirokcsomóval és az epehólyagot. Az epehólyag tartalmát ki kell nyomni úgy, hogy abban mintegy két-három milliliter epe maradjon vissza. Az epehólyag kivezető csövét el kell kötni;

f) sértetlen csöves csontot (legcélszerűbben a csüdcsontot), ha a vizsgálati anyag előreláthatólag huszonnégy órán belül nem érkezik meg a laboratóriumba, vagy ha a minták hűtése nem biztosítható;

g) a kórosan elváltozott testrészt a hozzátartozó nyirokcsomókkal (pl. tüdőgyulladás esetén tenyérnyi nagyságú tüdőt sértetlen tüdőnyirokcsomókkal, toroklépfene gyanúja esetén az elváltozott részt a hozzátartozó nyirokcsomókkal);

h) néhány bélfodri nyirokcsomót az olyan állatból, amelynél Salmonella fertőzés gyanúja vagy bármilyen bél-elváltozás állapítható meg;

i) bakteriológiai vizsgálaton kívül más jellegű vizsgálat (pl. főzőpróba) szükségessége esetén egymástól távol eső testtájból (pl. comb és lapocka) származó, legalább egy-egy ökölnyi izomdarabot;

j) nagyvadból a vágóállatokra az a)–i) pontokban leírt vizsgálati anyagot;

k) nagyobb halból egy egész halat, apró és egyéb víziállatból két vagy több darabot oly módon, hogy azok összes tömege a kétszázötven grammot elérje;

l) vágott baromfiból, továbbá

m) nyúlból, valamint

n) apróvadból lehetőleg egy egész állatot, de feltétlenül a lépet, májat, szívet és az egyik combot;

o) darabolt vagy bontott húsból 8–10 cm vastagságú darabot mind a felületről, mind pedig a mélyebb rétegből, lehetőleg a hozzátartozó nyirokcsomóval együtt;

p) mérgezés gyanúja esetén:

— a májat, kb. háromszáz gramm gyomortartalmat (kisállatból az egész gyomrot, tartalmával), esetleg lekötött bélszakaszt tartalmával, az egyik vesét és — ha lehetséges — vér- és vizeletmintát, baromfiból a felbontatlan begyet, a zúzógyomrot, valamint a májat,

— az esetleg elváltozott (kimaródott, elszíneződött) köztakaró vagy emésztőcső részeket,

— nehézfém és egyéb toxikus elemek okozta mérgezés gyanúja esetén az előbbieken kívül az állat fejhúsából, combjából és vesepecsenyéből lehetőleg ötszáz-ötszáz gramm húst,

— a mérgezésre gyanús állat által utoljára fogyasztott eleségből és takarmány-kiegészítőből (takarmánysó, premix stb.) mintegy ötszáz-ötszáz gramm mennyiséget,

— a beküldő által esetenként szükségesnek tartott további szerveket, illetve anyagokat (pl. vizet);

r) tárolt hús avasodásának gyanúja esetén külön-külön izmos, illetve zsíros húsdarabokat.

(2) Laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat esetén, amennyiben a vágóhíd telephelyén nincs laboratórium, a lehűlt állat testéből vett mintát a következők szerint kell csomagolni és szállítani:

a) minden szervdarabot külön-külön műanyag tasakba, majd

b) az egy állatból vett szerveket gyűjtőcsomagolásként egy nagyobb műanyagtasakba úgy, hogy az egyes szervdarabok se egymást, se környezetüket ne szennyezzék vagy fertőzzék.

(3) Ha a vizsgálati anyag előreláthatólag négy órán belül nem érkezik meg a laboratóriumba, a szervek metszészlapját pörkképződésig le kell égetni. A szállítás küldő útján hűtőtáskában vagy más módon hűtve történjék. Kivételesen a vizsgálati anyag vasúton is szállítható, vagy postán is megküldhető. Az ilyen mintákat jól záródó, csepegésmentes ládában, dobozban kell elhelyezni és a hűtésükről (jég, szárazjég vagy hűtőakku útján) gondoskodni kell.

(4) A laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálatra küldött vizsgálati anyagot a 65. számú függelék szerinti kísérő jegyzékkel kell ellátni. Ennek tartalmaznia kell az azonosítás jegyein kívül

a) az élőállatnál észlelt tüneteket,

b) az állatot a vágást megelőzően milyen antibiotikummal vagy egyéb gyógyszerekkel kezelték,

c) hozamfokozás céljára milyen szert alkalmaztak,

d) kényszervágás esetén a kényszervágás okát,

e) a húsvizsgálatnál észlelt elváltozásokat.

(5) Az egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalom vizsgálatára a vágóállatok húsából végtagizmot, máj-, vese- és zsírszövetet, szükség szerint vér- és vizeletmintát, valamint pajzsmirigyet kell küldeni. Kivételes esetekben a befecskendezés helyéről vett minták beküldése is szükséges. Vágóbaromfiból, nyúlból, apróvadból, nagyobb halból az egész állatot, apró halból és egyéb víziállatból két vagy

több darabot oly módon, hogy azok összes tömege az ezer grammot elérje.

(6) Mérgezés gyanúja esetén a laboratóriumi vizsgálatra küldött mintához csatolt kísérőiratnak — részletes kórelőzmény mellett — a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) állatállomány összlétszáma és az ebből megbetegedett, elhullott vagy kényszervágott állatok száma,

b) észlelt klinikai tünetek,

c) elhullott állatok kórbonctani lelete,

d) alkalmazott gyógykezelés,

e) az állatok által fogyasztott takarmányfélések és takarmánykiegészítők, hozamfokozás céljára alkalmazott szer-, takarmány- illetve legelőváltoztatás időpontja,

f) az állatok elhelyezésének és környezetének leírása,

g) az állatok tartási helyén tárolt mezőgazdasági és ipari mérgek (csávázó- és permetezőszerek, rovarirtók, dudva- és gyomirtók, műtrágyák) felsorolása, valamint annak megjelölése, hogy ezeket a mérgeket megelőzően használták-e,

h) külön fel kell tüntetni a kísérőiraton, hogy a méregtani vizsgálatot a hús elbírálása céljából kérik.

Mintavétel állati eredetű élelmiszerből laboratóriumi vizsgálat céljára

788. §

(1) Az állati eredetű élelmiszerből az előállítás vagy forgalmazás helyén laboratóriumi vizsgálat céljára a jogszabályban meghatározott, illetve szükség szerinti számban és mennyiségben kell elemi mintát venni.

(2) A tételt (készletet) több kisebb részre is fel lehet bontani, ha érzékszervi vizsgálattal megállapítható, hogy az élelmiszertétel (készlet) egy része a megszokottól eltérő. A tétel több részre történő felbontásának tényét a mintavételi jegyzőkönyvben fel kell tüntetni és az eltérő érzékszervi képet mutató részekből külön-külön kell mintát venni.

(3) A kémiai és az egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalomra történő vizsgálatokra, ha a mintavételt jogszabály másképp nem határozza meg, a következők szerint kell mintát venni:

a) kémiai minősítő vizsgálatokra a minta mennyiségét a vonatkozó szabvány előírásai szerint,

b) a minta mennyisége termékfeleségenként általában ötszáz gramm tartályba zárt vagy más módon kiserelt készítményekből ötszáz gramm feletti egyedi tömeg esetén eredeti kiserelési egység, kisebb súlyú kiserelésekből annyi egység, hogy összes tömegük az ötszáz grammot elérje.

(4) A mintát a (3) bekezdésben és a 789. § (1) bekezdésében foglalt vizsgálatokhoz úgy kell a laboratóriumba küldeni és ott a vizsgálat megkezdéséig (de legfeljebb egy hétig) tárolni, hogy annak a mintavétel időpontjára jellemző állapota megmaradjon.

(5) Laboratóriumban elvégzendő vizsgálatok céljára mintát a 66., illetőleg a 67. számú függelék szerinti jegyzőkönyvvel kell venni az állati eredetű élelmiszerből.

(6) A vizsgálatot kérő hatósági állatorvosnak a laboratóriumi vizsgálat céljából vett mintákat az azonosítás érdekében a tételnek (árukészletnek) megfelelően megjelölve úgy kell a vizsgálat elvégzésére jogosult laboratóriumba megküldeni, hogy ne károsodjon és a mintavétel időpontjára jellemző állapotát minél jobban megőrizze.

A laboratóriumba beküldött minták vizsgálata

789. §

(1) Az állati eredetű élelmiszerekből laboratóriumi vizsgálat céljából vett mintákat a fogyaszthatóság elbírálása érdekében

- a) mikrobiológiai,
- b) szerológiai,
- c) parazitológiai,
- d) szövettani,
- e) fizikai-kémiai,
- f) kémiai maradékanyag (reziduum),
- g) méregtani, toxikológiai,
- h) radiológiai

vizsgálatnak lehet alávetni.

(2) Minden mikrobiológiai minősítés céljára vett mintából érzékszervi, valamint szükség szerint a termék romlatlanságára, eltarthatóságára irányuló fizikai, fizikai-kémiai vizsgálatot is kell végezni.

(3) Az egészségre ártalmas vegyianyag-tartalom kimutatását a mintát vevő állatorvos kérésére kell elvégezni.

(4) Az elvégzett vizsgálatokról a laboratóriumban naplót és/vagy számítógépes adatrögzítést, nyilvántartást kell vezetni.

(5) A vizsgálat befejezése után a minta megsemmisítéséről a vizsgáló laboratórium köteles gondoskodni.

A minták laboratóriumi feldolgoása

790. §

(1) Az állati eredetű élelmiszerminták mikrobiológiai laboratóriumi feldolgoása feleljen meg a külön jogszabályban előírtaknak.

(2) Amikor annak gyanúja felmerül, célzott vizsgálatot is kell végezni egyéb kórokozó, feltételesen kórokozó mikroorganizmák jelenlétére az alábbi esetekben:

- a) ha azt a jogszabály külön előírja,
- b) ha az élőállat- és a húsvizsgálat során klinikai vagy kórbonctani szempontból gyanú merült fel,
- c) ha a vizsgálat vagy a laboratóriumi feldolgozás során gyanú merül fel a jelenlétükre.
- d) ha azt a minisztérium külön elrendeli.

(3) A húst tartalmazó teljes konzervet a mikrobiológiai vizsgálat előtt tartóssági próbának kell alávetni a szabványban előírt hőfokon és időtartamig. A húsos félkonzerv mikrobiológiai vizsgálatok a 725. § (6) bekezdésében foglaltak szerint, valamint a külön jogszabályban előírtak szerint kell eljáráni. A húsos félkonzervnél indokolt esetben a vizsgálat előtt tartóssági próbát kell végezni.

(4) Az állati eredetű élelmiszerekből az (1)–(3) bekezdésben leírt mikrobiológiai vizsgálatokon kívül szükség szerint további laboratóriumi vizsgálatokat is el kell végezni:

- a) kémiai vizsgálatot, ha az élelmiszerhigiéniai szempontok vagy a biológiai tápérték csökkenésének gyanúja szükségessé teszi,
- b) az állati eredetű élelmiszerek egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalmára (peszticidek, gyógyszer-maradékok, hormon, hormon hatású hozamfokozó szerek, antibiotikumok, szulfonamidok, antibakteriális hatású gátlóanyagok, nyomelemek, mikotoxinok, adalékanyagok és egyéb biológiailag aktív maradékok, xenobiotikumok).

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint vizsgált minták alapján a tétel (készlet) fogyasztásra való alkalmasságát a rendelet vagy más jogszabály alapján kell elbírálni.

Értesítés a laboratóriumi vizsgálat eredményéről

791. §

(1) A laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat eredményéről — általában a fogyaszthatóságra vonatkozó vélemény nyilvánítása nélkül — a laboratóriumi állatorvos a vizsgált anyag beérkezésétől számított negyvennyolc-hetvenkét órán belül, vagy ha a laboratóriumi vizsgálatához ennél hosszabb idő szükséges, a vizsgálat befejezése után haladéktalanul a beküldő állatorvost értesíteni köteles. A fogyaszthatóság elbírálása — a laboratóriumi lelet figyelembevételével — a húsvizsgálatot végző hatósági állatorvos feladata.

(2) Állati eredetű élelmiszer laboratóriumi vizsgálat esetén a laboratóriumi állatorvos az eredményről a beküldő élelmiszervizsgálót a vizsgálat befejezését követően haladéktalanul írásban értesíteni köteles. A laboratóriumi leletet jogszabály alapján értékelni kell. A minta/minták által képviselt állati eredetű élelmiszertétel (készlet) fogyaszthatóságára nézve a laboratórium csak akkor köteles

nyilatkozni, ha a lelet olyan adatokat tartalmaz (pl. toxikus nyomelemek, heveny mérgezésnél kimutatott mérgezés és mennyisége), amelyek értékelése a fogyaszthatóság szempontjából különleges szakismereteket követel meg. Az állati eredetű élelmiszerfeltételre, árukészletre vonatkozó fogyaszthatósági döntés — a laboratóriumi lelet és az esetleges időközi elváltozások figyelembevételével — a hatósági állatorvos feladata.

(3) Ha a laboratóriumi vizsgálat során bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegség kórokozóját mutatták ki, a laboratórium vezetője köteles a termelőhely szerint illetékes állomás igazgatóját rövid úton (telex, telefax, telefon, távirat) azonnal értesíteni. Ha a fertőző állatbetegség az ember egészségét is veszélyeztető zoonózis, az ÁNTSZ-nek a termelőhely szerint illetékes intézetét is tájékoztatni kell.

(4) A laboratórium (3) bekezdés szerinti kötelezettsége akkor is fennáll, ha a minta beküldője nem állatorvos, vagy a vizsgálat a fél kérésére díjazás ellenében történt.

792. §

a) Az egyes betegségeknek a Szabályzatban szereplő, illetve más közhasználatú elnevezését a 71. számú függelék,

b) a húsvizsgálat szempontjából lényeges nyirokcsomók felsorolását a 72. számú függelék,

c) az élelmiszerhigiéniai szempontból fontosabb kórokozó mikroorganizmusok felsorolását a 73. számú függelék,

d) az egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalom (reziduum) ellenőrzésének irányait a 74. számú függelék,

e) a Szabályzatban érintett egyes laboratóriumi megnevezések értelmezését a 75. számú függelék tartalmazza.

HARMADIK RÉSZ

A TAKARMÁNYOZÁS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI SZABÁLYAI

A takarmánytermesztés állategészségügyi szabályai

793. §

(1) Takarmányt betakarítani csak a felhasznált növényvédő szerekre és terménővelő anyagokra (műtrágyákra), vagy az egyéb, más módon odakerült anyagokra meghatározott várakozási idő eltelté, illetőleg ártalmatlanná tételük után szabad.

(2) Szélsőséges időjárási viszonyok (szélvihar, jégverés) miatt az (1) bekezdésben megjelöltnél korábban betakarított és takarmánként hasznosítható növények állatokkal való esetleges feletetését — az előzetesen kiadagolt anyagokra és azok szermaradékaira irányuló laboratóriumi toxikológiai vizsgálatok eredménye alapján — a hatósági állatorvos határozza meg.

(3) Ha a takarmánytermő területre, illetőleg a legelőre állategészségügyi vagy közegészségügyi szempontból veszélyes anyag került, a hatósági állatorvosnak — az állomás és az ÁNTSZ területi intézetének egyidejű értesítése mellett — a szükséges vizsgálatokat el kell végeznie, vagy végeztetnie. A takarmány betakarítását, illetőleg a legeltetést a vizsgálatok befejezéséig a hatósági állatorvos megtiltja, majd a betakarítást, illetőleg a legeltetést a vizsgálati eredmény alapján engedélyezi vagy korlátozza.

(4) A szántóföldi takarmánynövény-termesztés során a megfelelő agrotechnikai eljárások alkalmazásával törekedni kell arra, hogy — az állatok és az állati eredetű élelmiszerek révén az ember egészségét is veszélyeztető — szántóföldi penészgombák és ezek mérgező anyagcseretermékei a betakarításra kerülő takarmánynövényeket lehetőség szerint minél kisebb mértékben szennyezzék.

(5) A hígtrágyával öntözött területekről betakarított szálastakarmányt lehetőség szerint tartósításnak kell alávetni, illetve tartósítás nélkül csak a kiöntözést követő harminc nap elteltével betakarított szálast szabad feletetni.

(6) A hígtrágyának a szántóföldre, rétre vagy legelőre esőztető öntözési módszerrel való kijuttatásakor az öntözött terület és a lakóterület, illetőleg állattartó telep határai között legalább ötszáz méteres, a közlekedési főúttól legalább kétszáz méteres, míg az alacsonyabb rendű közúttól száz méteres védőtávolságot, állategészségügyi és közegészségügyi szempontból is meg kell tartani.

Élelmiszeripari melléktermékek és hulladékok takarmányozásra való felhasználásának állategészségügyi szabályai

794. §

(1) A különböző élelmiszeripari melléktermékek az élelmiszertermelő állatfajok takarmányozására csak olyan arányban használhatók fel, hogy az azt fogyasztó állatokban egészségkárosodást ne okozzanak, továbbá az ilyen állatokból származó élelmiszerekben az ember egészségére káros maradékanyagok vagy az élelmiszer minőségét rontó káros ízanyagok ne jelenjenek meg. Élelmiszeripari üzemi szennyvíznek semmilyen részét sem szabad állatok takarmányozására felhasználni vagy takarmányozási célra feldolgozni.

(2) A vágóhídi melléktermékek takarmányozásra történő felhasználásának állategészségügyi szabályait a Szabályzatnak az „Állati hulladék ártalmatlanná tétele” című fejezete határozza meg. A kis fertőzési veszélyt jelentő állati hulladékból házi húsevők részére készült hőkezelt takarmány egyedi vagy gyűjtőcsomagolásban, lágy vagy fél-száraz (konzerv, töltelikes áru) állapotban is forgalomba hozható. Ezek csomagolásán (burkolatán) tartós, kicserélhetetlen jelöléssel fel kell tüntetni a forgalomba hozatali engedélyben előírt adatokat. A konzervet csak a gyártási tételenként elvégzett, igazoltan kedvező eredményű tartóssági próbát követően szabad forgalomba hozni.

(3) Közfogyasztásra alkalmatlannak minősített állati eredetű élelmiszer — mint nagy fertőzési veszélyt jelentő állati eredetű hulladékot — a Szabályzatnak a (2) bekezdésében hivatkozott fejezetében előírt hőkezelés után, a hatósági állatorvos által meghatározott feltételekkel szabad takarmányozási célra felhasználni.

(4) A közétkeztetésből (pl. vendéglátóipari létesítményekből) és nagyfogyasztóktól (pl. fegyveres testületektől, iskoláktól stb.) származó konyhai hulladékot és konyhamoslékot (a továbbiakban együtt: konyhamoslékot) legalább húsz percig tartó forralás után szabad állatok takarmányozására felhasználni. A hőkezelést lehetőség szerint a konyhamoslék képződésének helyén kell elvégezni. Ez alól az (5) bekezdésben előírt feltételek hiánytalan megléte esetén a hatósági állatorvos felmentést adhat.

(5) Az állattartó a (4) bekezdésben megjelölt konyhamoslékot csak erre a célra használt fedett (fedhető) járművön, csepegéstől és kiszóródástól mentesen szállíthatja el. Az állattartó a konyhamoslék tárolását és felforralását az állataitól elkülönített helyen köteles megoldani. Az állattartónak a szállítóeszköz, a tároló- és főzőhelyiség fertőtlenítésére alkalmas permetezőkészülékkel és megfelelő mennyiségű fertőtlenítőszerrel kell rendelkeznie.

(6) Az állattartónak a (4) bekezdésben meghatározott konyhamoslék elszállítására és saját állataival történő felvetetésére vonatkozó engedélyt — a hatósági állatorvos javaslata alapján — az állomás adja ki. Az engedélyben részletesen meg kell jelölni a konyhamoslék begyűjtésének helyeit és az állattartó kötelezettségeit. A fenti tevékenységet végző személyekről működési körzetében a hatósági állatorvosnak, a megyében (fővárosban) az állomásnak kell nyilvántartást vezetnie.

(7) A konyhamoslék begyűjtésének, szállításának és takarmányozási célú felhasználásának járványügyi és takarmányhigiéniai feltételeit a hatósági állatorvos legalább negyedévente ellenőrizni köteles. A járványügyi és a takarmányhigiéniai követelmények megszegésekor a hatósági állatorvos javaslatot tesz az engedély visszavonására.

(8) Bejelentendő állatbetegség megállapításakor a konyhamoslék begyűjtésének, szállításának és felvetetésének szabályait a korlátozó intézkedést elrendelő állategészségügyi hatóság határozza meg.

A takarmányok üzemi előállításának állategészségügyiszabályai

795. §

(1) Az állatok egészségkárosodásának megelőzése, továbbá az állati eredetű élelmiszer fogyasztó ember egészségvédelme céljából az előkeverék, takarmánykeverék, táp és tápszor (a továbbiakban együtt: takarmány) előállításához csak a külön jogszabályban előírtak szerint engedélyezett takarmány-alapanyagok, takarmánykiegészítők és -adalékanyagok, valamint állatgyógyászati készítmények használhatók fel.

(2) A takarmányokat úgy kell előállítani, a készterméket pedig tárolni, hogy a megadott minőségmegőrzési időtartamon belül állatok takarmányozására aggálytalanul felhasználhatók legyenek.

(3) Érzékszervileg megállapíthatóan erősen penészes, dohos, romlott, rothadt vagy avas takarmány-alapanyagok az előkeverékek, takarmánykeverékek, tápok, tápszorok előállításához nem használhatók fel. Ezek ártalmatlanná tételéről a takarmány-alapanyag birtokosa köteles gondoskodni.

(4) A takarmányok előállításához tilos felhasználni a külön jogszabályban felsorolt anyagokat.

(5) A takarmányok kőolajból és kőolajipari melléktermékekből előállított füstgázzal való közvetlen szárítása tilos.

(6) Fiatalkorú és növendék kérődző állatokkal csak tej eredetű porított termék (tejpor, savópor stb.), valamint saját állománytól származó tej, míg felnőtt kérődzőkkel kizárólag halliszt és baromfi eredetű liszt etethető állati eredetű fehérjeként.

A takarmányelőállító üzemek működésének állategészségügyiszabályai

796. §

(1) A takarmányelőállító üzem (a továbbiakban: üzem) területét legalább száznyolcvan centiméter magas kerítéssel be kell keríteni mindenütt, ahol nem védi épület vagy más építményfal. Az üzem kerítésén kívül eső ötven méteres sávon belül tilos olyan anyagot tárolni, vagy olyan tevékenységet folytatni, amely a takarmányt szennyezheti, fertőzheti, illetőleg kedvez a takarmányt károsító (szennyező és fertőző) rovarok, rágcsálók és vadon élő madarak elszaporodásának.

(2) A személy- és járműforgalom részére szilárd burkolatú, pormentes, különbejáratú utat kell létesíteni. A bejáratoknál a kéz és lábbeli, illetőleg a járműfertőtlenítés tárgyi eszközeit folyamatosan biztosítani és működtetni kell.

(3) A szemét- és hulladéktárolásra külön szeméttárolót kell létesíteni, melyet a kerítés vonalában szilárd burkolatú területen kell elhelyezni. A szeméttároló jól takarítható és fertőtleníthető, résmentes, és hézagmentesen záródó legyen.

(4) Az üzem területén idegen anyag nem tárolható. Az üzem működéséhez szükséges, javításra váró gépeket, eszközöket és építőanyagokat a termelőrésztől (övezettől) elkülönített helyen, megfelelő rendben kell tárolni.

(5) A takarmányszállító járművek tisztítása és fertőtlenítése céljából — amennyiben ez nem központi vagy egyéb erre kijelölt és engedélyezett helyen történik — szilárd burkolatú, megfelelő vízellátású, olyan kocsimosót kell létesíteni, amelyből a szennyvíz megbízhatóan elvezethető.

(6) Az üzem területén állatot tartani tilos. Az üzem területének őrzéséhez csak veszettség ellen egy éven belül vakcinázott, továbbá hatékony fonál- és galandféreg ellenes kezelésben részesített ebet lehet igénybe venni. Az őrző eb az ömlesztett alapanyagokkal és késztermékekkel nem érintkezhet.

(7) A nagy létszámú állattartó teleppel összefüggően épített takarmányelőállító üzem személy- és járműforgalmát az állattartó teleptől elkülönítetten — annak érintése nélkül — kell kialakítani. Több állattartó telepet is kiszolgáló új takarmányelőállító üzem állattartó telep kerítésén belül nem létesíthető.

(8) Fokozott járványveszély esetén az üzemben a személy- és járműforgalom korlátozását, valamint a fertőtlenítés módját a hatósági állatorvos határozza meg. Az állattartó telepről származó zsákot (különös tekintettel a juttatási vagy textilizsákra) az üzembe bevinni tilos.

(9) A raktárhelyiségeket évente egyszer, lehetőleg a teljes kiürítés és a mechanikai tisztítás után nagynyomású permetezőgéppel, hatékony fertőtlenítőszerrel fertőtleníteni kell.

(10) Gyógyszeres takarmány előállítását követően ugyanazon a gyártósoron más, engedélyezett terméket készíteni csak a gyártósor — az engedélyben meghatározott módon végrehajtott — gyógyszermentesítése után szabad. Különös figyelmet kell fordítani erre akkor, ha a gyógyszeres takarmány hatóanyaga a gyártósoron később készíten-dő terméket fogyasztó állatfaj(ok)ra mérgező. A gyógyszerek tárolására külön helyiséget kell biztosítani, továbbá a gyógyszerekről és azok felhasználásáról az üzem köteles pontos nyilvántartást vezetni.

(11) Ha a takarmány vagy a takarmányelőállító üzem az állategészségügyi követelményeknek nem felel meg, a hatósági állatorvos, illetőleg a takarmányfelügyelő a szükséges intézkedések megtétele céljából az állomást értesíti, annak intézkedéséig a takarmány felhasználását megtilthatja.

797. §

(1) A késztermékek csomagolóanyagait (papír- és műanyagzsák, konténer) a termelőhelyiségektől elkülönítve, tiszta és száraz helyen kell tárolni.

(2) A takarmány-alapanyagokat és a készterméket védeni kell az időjárás káros hatásaitól, ezért azokat szabadtéren átmenetileg sem szabad tárolni.

(3) Az alapanyagokat és a késztermékeket védeni kell a madaraktól úgy, hogy a raktárak ablakaira madárrácsot, a nem körülfalazott tároló oldalfalaira pedig madárhálót kell felszerelni.

(4) A rovar- és rágcsálóirtást legalább félévenként — indokolt esetben rövidebb időközrel — el kell végezni, vagy erre engedéllyel rendelkezővel el kell végeztetni. Az engedélyezett rovar- és rágcsálóirtó szereket a használati utasításban foglaltak betartásával úgy kell alkalmazni, hogy más állat és az ember egészségét ne veszélyeztessék, az alapanyagot és a készterméket ne szennyezzék.

(5) A rovar- és rágcsálóirtó szerek elkülönített tárolására méregraktárt kell létesíteni, amely nem állhat közvetlen kapcsolatban a termelőhelyiséggel vagy más raktárhelyiséggel.

A takarmányok tárolásának és forgalmazásának állategészségügyisabályai

798. §

(1) Takarmányt, illetve az előállításához szükséges alap-, kiegészítő- és adalékanyagokat az időjárás káros hatásaitól védetten, az állatok egészségére káros anyagokkal való szennyeződést és fertőződést kizáró módon, továbbá a minőség megőrzését biztosító helyen szabad tárolni.

(2) A takarmányok előállításának, tárolásának és forgalmazásának tárgyi és személyi feltételeit, valamint ezek ellenőrzésének módját külön jogszabály határozza meg.

(3) Takarmányelőállító üzemből csak egyszerűhasználatos papír- vagy műanyagzsákban, illetve ömlesztve szabad takarmányt kiszállítani. A takarmánykeverék az elárusító helyen kapható egyszerűhasználatos papír- vagy műanyagzsákban bontható meg, illetve szolgáltatható ki.

(4) Takarmányelőállító üzemek területén belül a kislétszámú állattartó telepet üzemeltetők részére takarmányt közvetlenül kiszolgáltatni tilos.

(5) Ömlesztett takarmányok szállításakor fémből vagy műanyagból készült, jól tisztítható és fertőtleníthető tartályokat (konténereket) kell alkalmazni.

(6) A takarmány-alapanyagok és késztermékek szállítására csak tiszta, szennyező és fertőző anyagoktól mentes olyan járművet lehet használni, amelyen a rakomány (szállítmány) beázás és szóródás mentesen szállítható.

(7) A takarmányszállításra használt gépjárművet tilos állatok, állathullák, állati hulladékok, trágya, növényvédőszer és más veszélyes anyagok szállítására igénybe venni.

(8) Takarmánnyal együtt ugyanazon a járművön nem szállítható állat, illetve olyan anyag, amely azt fertőzheti, vagy szennyezheti.

(9) Takarmányelőállító üzem előkeveréket és takarmánykeveréket csak akkor forgalmazhat, ha legalább ezer méteres sugarú körzetében nagy létszámú állattartó telep nem működik. Ez alól az állomás — feltételekkel — felmentést adhat.

*A takarmánnyal terjeszthető fertőzések
és a takarmányártalmak megelőzése*

799. §

(1) Állatra és/vagy emberre nézve kórokozó mikroorganizmussal fertőzött takarmány állatokkal való feletetése tilos. Az ilyen takarmányokat a hatósági állatorvos által elrendelt módon ártalmatlanná kell tenni. Az ártalmatlannítás költségét a takarmány birtokosa viseli.

(2) A növényi és állati eredetű takarmányokra vonatkozó mikrobiológiai határértékeket külön jogszabály határozza meg. A megengedett határérték felett feltételeken kórokozó vagy romlást okozó mikroorganizmussal szennyezett takarmányt állatokkal feletetni mindaddig nem szabad, amíg ismételt feldolgozásával (pl. hőkezeléssel) és ennek laboratóriumi ellenőrző vizsgálatával az aggálytalan feletetés nem biztosítható. A feletetést kedvező laboratóriumi vizsgálati eredmény birtokában az illetékes hatósági állatorvos engedélyezi.

(3) Bejelentendő állatbetegség megállapítása miatt állategészségügyi korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó helyen tárolt takarmányok (takarmány-alapanyagok) ártalmatlannításának vagy a betegség iránt nem fogékony más állatfajjal (állatfajokkal) való feletetésének módját az adott betegség leküzdésére vonatkozó részletes szabályok, illetőleg ilyen rendelkezés hiányában a korlátozó intézkedést elrendelő állategészségügyi hatóság határozza meg.

800. §

(1) Az országba előzetes behozatali engedély nélkül (tiltott módon) beszállított takarmány állatokkal való feletetése állatjárványügyi okból is tilos. Ennek gyanújáról való értesülést követően a hatósági állatorvos köteles a helyszínre azonnal kiszállni, a gyanúba vett tételt lefoglalni, további feletetését és elszállítását megtiltani, valamint az állatállományt azonnali hatállyal forgalmi korlátozás alá helyezni, ezt követően az állomást hala-

déktalanul értesíteni a szükséges további intézkedések megtétele céljából.

(2) Az állomás a helyszíni vizsgálatot követően a takarmány birtokosának költségére elrendeli a lefoglalt tétel ártalmatlannítását, az állatállományra vonatkozó forgalmi korlátozást pedig helybenhagyja, vagy módosítja.

801. §

(1) Takarmányelőállító, -forgalmazó és -tároló helyek létesítéséhez, valamint átalakításához a telephely szerint illetékes állomás előzetes szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) A takarmánytermő területek használata, a takarmányelőállító, -tároló és -forgalmazó helyek üzemeltetése, valamint a takarmány forgalmazása során úgy kell eljárni, hogy a takarmány mentes maradjon az azt fogyasztó állatra, valamint az emberre veszélyes anyagoktól.

*A takarmányozás
állategészségügyi hatósági felügyelete*

802. §

(1) A nagylétszámú állattartó telepeken az állatok takarmányozását, a felhasznált takarmányokat, továbbá azok kezelését, tárolását a telepet ellátó állatorvosnak figyelemmel kell kísérnie. Állategészségügyi hatósági intézkedést igénylő esetekben az állattartó telepet ellátó állatorvos haladéktalanul értesíteni köteles az illetékes hatósági állatorvost. A hatósági állatorvos jogosult az állattartó telepen a takarmányozást ellenőrizni.

(2) Takarmányártalom gyanúja miatt vagy takarmányártalom megelőzése céljából érkezett bejelentés esetén a hatósági állatorvos köteles a helyszínre kiszállni, és a szükséges intézkedéseket megtenni, továbbá ezekről az állomást is értesíteni.

(3) A hatósági állatorvos a működési körzetében létesített takarmányelőállító és -forgalmazó helyeken, a járványügyi és takarmányhigiéniai előírások megtartását ellenőrizni köteles. Ellenőrzésének tapasztalatait a helyszínen vezetett ellenőrzési naplóba be kell jegyeznie, továbbá indokolt esetben a takarmányokból térítésmentesen hatósági mintát vehet.

(4) Az állomás a működési területén lévő, előkeveréket és takarmánykeveréket gyártó üzemekben — a külön jogszabályban előírtakon túl — a járványügyi és a takarmányhigiéniai követelmények betartását, valamint az állatgyógyszerek tárolásának, felhasználásának és ezek nyilvántartásának tárgyi és személyi feltételeit is köteles ellenőrizni.

1. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állattartó létesítményekre vonatkozó előírások

A Szabályzat alkalmazásában:

1. *állattartás*: olyan tevékenység, amely állati eredetű termék előállítására (hús, tej, gyapjú, tojás stb.), sportcélok elérésére, kedvtelésre és egyéb hasznosítás megvalósítására történik. Magába foglalja a tenyésztést, a szaporítást, végtermék-előállítást;

2. *állattartó épület*: közvetlenül az állatok elhelyezésére, védelmére szolgáló létesítmény;

3. *állattartó telep*: az állattartó épületeken kívül az állattartás egyéb létesítményei is megtalálhatók;

4. *nagylétszámú állattartó telep*: olyan állattartó telep, amelyen az elhelyezhető állatok száma állatfajonként legalább

- harminc ló, vagy
 - ötven szarvasmarha, vagy
 - kétszáz juh, kecske vagy
 - száz sertés, vagy
 - kettőezer broiler baromfi, vagy
 - ötszáz kifejlett baromfi (tyúkfélék, víziszárnyasok, pulyka stb.) vagy
 - ötven strucc, vagy
 - ötven anyanyúl és szaporulata
- elhelyezését teszi lehetővé;

5. *kislétszámú állattartó telep*: amelyben a 4. pontban meghatározott számú állatnál kevesebb helyezhető el. E telep állhat egyetlen állattartó épületből is;

6. *nagylétszámú állattartó telep*

— állattartó épülete: a telep tenyész- vagy haszonállat istállója, ellető-, nevelő-, beteg elkülönítő istállója, illetve karantén épülete;

— egyéb építményei, amelyeket állatjárványügyi szempontok miatt meg kell valósítani:

- = az állattartó telep kerítése, kapuja,
- = fekete-fehér rendszerű öltöző,
- = állatrakodó,
- = tejház, tejátadó helyiség,
- = kényszervágó hely,
- = baromfikeltető,
- = takarmánykeverő,
- = járműfertőtlenítő,
- = juhfürösztő medence,
- = kezelőfolyosó,
- = kút, ivó-, itatóvíztároló,
- = takarmány-, alomanyag tároló (épület, fészer, szérű),
- = trágyakezelő telep és kerítése,
- = hullakamra (állati hulla gyűjtő, boncolásra alkalmas helyiség),
- = hullatemető, hullaemésztő verem, állathulla égető és kerítése.

Az állomás indokolt esetben az egyéb építmények megvalósítása alól felmentést adhat.

— egyéb építményei, amelyeket környezetvédelmi szempontok miatt is meg kell építeni:

- = szennyvízkezelés és elhelyezés létesítményei,
- = trágyakezelés létesítményei,
- = szilárd vagy folyékony anyagok tárolására szolgáló egyéb föld alatti és föld feletti létesítmények,
- = hulladékgyűjtő, -kezelő és -ártalmatlanító létesítmények.

2. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állattartó létesítmények állategészségügyi szakhatósági véleményezése

1. Az állategészségügyi szakhatóság az állattartó telep és technológia járványügyi, állathigiéniai alkalmaságának megállapításához az alábbi feltételek fennállását vizsgálja:

1.1. Nagylétszámú állattartó telep esetében

a) a kötetlen tartású szarvasmarhatelepen, illetőleg legelői tartás esetén kezelőfolyosó vagy egyedi kezeléshez leszorítást, lekötést biztosító berendezés (erre a célra alkalmas karám);

b) hígtrágya kezelése esetén annak ártalmatlanítása céljára a telep közelében kijelölt és hatóságilag engedélyezett erdő vagy szántó terület;

c) állattartó telepen a szükséges tisztításhoz, fertőtlenítéshez legalább egy nagynyomású — lehetőleg meleg vízzel vagy gőzsugárral működő — fertőtlenítő gép;

d) juhtartó üzemből a parazitamentesítés feltételei biztosítottak;

e) a telepet — a legeltetési állattartás kivételével — olyan kerítéssel körülvették, amely alkalmas ember vagy kóbor állat behatolásának megakadályozására;

f) fekete-fehér rendszerű öltöző, amelynek az utcai ruha tárolására szolgáló külső öltözőjét mosdó-zuhanyzó helyiség választja el a munkaruha elhelyezésére szolgáló belső öltözőtől;

g) a kapuban az útburkolat kialakítása lehetővé teszi a járművek kerekeinek megtisztítását és fertőtlenítését [pl. kerékfertőtlenítő medencét (6,5 méter×3 méter×0,35 méter) alakítottak ki, leereszthető folyadékkal, vagy jármű fertőtlenítésére alkalmas gépet állítottak be];

h) boncolásra alkalmas hullakamra, melynek falai és padozata lemosható, fertőtleníthető, a létesítmény hideg-meleg vízzel és csatornával ellátott;

i) az állati hullák gyűjtéséhez és elszállításához konténertároló hely vagy helyiség, és/vagy hullaemésztő verem vagy hullaégető;

j) a kerítés vonalában helyezték el mindazokat az építményeket, amelyek a külső személy- és járműforgalommal kapcsolatosak (pl. öltöző, állatrakodó, tejház, tejátadó, kényszervágó, hullakamra);

k) tehenészeti telepen a tehénállomány legalább egy százaléka részére elegendő férőhelyű beteg elkülönítő istálló (ez kialakítható valamelyik állattartó épületből leválasztott külön bejáratú helyiségben is);

l) tejtermelő tehenészeti telepen az ellető férőhelyek száma — az ellések egyenletes elosztását alapul véve — legalább három nap ellés előtti, és legalább tíz nap elletés utáni elhelyezést tesz lehetővé, az elletésre szolgáló építmények a főcstejjel vagy tejpótlóval táplált, valamint a választott borjak elhelyezésére szolgáló létesítmények az évenként többszöri időszakos fertőtlenítést lehetővé teszik;

m) az állattartó épületek padozata, oldalfalai könnyen takaríthatók, fertőtleníthetők, a keletkezett szennyvíz, trágya, trágyalé maradéktalanul eltávolítható, a megfelelő csúszásmentesség, szellőztetés, világítás biztosított, a berendezések könnyen kezelhetők, takaríthatók és fertőtleníthetők, az állatok egészségét, testi épségét nem veszélyeztetik és nem balesetveszélyesek. Az építmények alkalmasak arra, hogy szükség esetén megvédjék az állatokat az időjárás káros hatásától;

n) az állatok fájának, fajtájának megfelelő mozgási igény kielégítésére alkalmas kifutóról, karámról gondoskodtak;

o) a tej nyelésére szolgáló berendezések a tejelő állat tőgyét gyorsan, kíméletesen és higiénikusan fejk ki, tőgykárosodást nem okoznak. A fejő és tejtovábbító, tejkezelő berendezések szétszedhetők, takaríthatók és fertőtleníthetők, belőlük a tej, öblítővíz, fertőtlenítőszer maradéktalanul eltávolítható;

p) a fejő és tejkezelő eszközök és berendezések alkalmasak arra, hogy a termelt tej a telepen tartás ideje alatt fogyaszthatóságában károsodást ne szenvedjen.

1.2. Kislétszámú állattartó telep esetében

a) átöltözésre, mosakodásra és személy-fertőtlenítésre alkalmas helyiségről gondoskodtak;

b) az állattartó épületet úgy helyezték el, hogy járványveszély esetén lehetővé teszi a védelem szempontjainak megfelelő személy- és járműforgalom megszervezését.

2. Az állattartó telepen kívül létesült, napi tíz tonnánál nagyobb teljesítményű takarmánykeverő üzem, valamint legalább százezer keltező tojás befogadására alkalmas keltetőállomás esetében a szakhatósági hozzájárulás feltételei:

a) a fertőződések megelőzésére szolgáló kerítés;

b) fekete-fehér rendszerű öltöző;

c) a bejáratnál jármű fertőtlenítő berendezés (fertőtlenítő gép és/vagy kerékfertőtlenítő medence).

3. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Nagy fertőzési veszélyt jelentő állati hulladékot feldolgozó üzemek állategészségügyi feltételei

Az állati hulladékokat olyan üzemekben lehet feldolgozni, melyek megfelelnek az alábbi feltételeknek:

I. Az üzemek helyének kijelölése

1. Az üzemeket csak olyan helyre szabad telepíteni:

1.1. amely az Országos Építésügyi Szabályzatban az állati fehérje gyártására közölt előírásoknak és az általános, távlati településrendezési tervnek megfelel,

1.2. ahol a technológiához, tisztogatáshoz, fertőtlenítéshez és a dolgozók tisztálkodásához elegendő mennyiségű víz rendelkezésre áll,

1.3. ahol a szennyvizek vízügyi, közegészségügyi, állategészségügyi és környezetvédelmi szempontból megfelelően elvezethetők és elhelyezhetők,

1.4. ahol annak működése a levegőtisztaság-védelmi követelményeknek megfelel.

1.5. A nagy fertőzési veszélyt jelentő anyagok feldolgozója nem lehet a vágóhidakkal azonos telken, kivéve ha a vágóhídtól teljesen elkülöníthető és csak a vágóhídon keletkezett anyagot dolgoz fel.

II. Épületek elrendezése

2.

2.1. Az üzemhez tartozó területet emberek és kóbor állatok behatolását gátló, 180 cm magas zárt kerítéssel be kell keríteni.

2.2. Az üzemhez tartozó terület be nem épített részeit gyepesíteni és fásítani kell.

3.

3.1. Az üzem területét egymástól teljesen elkülönített tiszta és szennyezett övezetre kell osztani. A két övezet közötti személy- anyag- és járműforgalmat meg kell akadályozni.

3.2. Szennyezett övezet létesítményei:

a) nyersanyagok fogadására épített zárt helyiség, melynek felülete könnyen mosható és fertőtleníthető, hézag- és szegletmentes,

b) a nyersanyagfogadó helyiségben beépített nyersanyagfogadó vályúk, melyek megfelelő méretűek, moshatók, fertőtleníthetők, nem korrodálódó felületűek legyenek,

c) boncoló helyiség,

d) bőrizó helyiség,

e) szennyvízkezelő-telep,

f) az üzem komposztáló telepe,

g) szennyes övezet karbantartó műhelye,

h) valamennyi helyiség padozatát úgy kell kialakítani, hogy a helyiségekben keletkező folyadék a csatornába folyjon.

3.3. A szennyezett üzemszorból a bőr és komposzt kiszállítását úgy kell megoldani, hogy az e termékeket szállító járművek ne haladhassanak át a tiszta övezeten. A tiszta és szennyezett övezet forgalma a közös portán kialakított kapunál találkozhat. A telep bejáratánál ke-rekfertőtlenítő medencét kell kialakítani.

3.4. A telep útjait, a gépkocsi parkolóit hézagmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető burkolattal kell el-látni. A felületeket úgy kell kialakítani, hogy a csapa-dék- és mosóvíz, a fertőtlenítő oldat a csatornanyílások-ba gravitációsan jusson el.

3.5. A tiszta és szennyes övezetben az udvari hulla-dék gyűjtésére csepegésmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető, könnyen üríthető szeméttárolókat kell létesíteni. A keletkezett szemetet az állati hulladékra vonatkozó szabályok szerint kell ártalmatlanná tenni.

3.6. Amennyiben növényi eredetű alapanyagokat, bendő- és gyomortartalmat is felhasználnak, valamint hasonló hulladék fertőtlenítését végzik, a szennyezett övezetben legalább két tárolót kell létesíteni.

4. Az üzem épületeiben olyan levegő nyomásviszo-nyokat kell biztosítani, hogy a keletkező bűzös gázok és gőzök csak szagtalanító berendezésen keresztül távoz-hassanak.

5. A szennyezett járművek tisztításához és fertőtlen-téséhez a tiszta és szennyezett övezet határán fagypont alatti hőmérsékleten is működtethető fedett kocsimosó helyet kell létesíteni, melyet el kell látni könnyen tisztítható, fertőtleníthető, hézagmentes burkolattal, hideg-meleg vízzel és magasnyomású fertőtlenítő berendezés-sel. A kocsimosó szennyvizét a szennyezett övezet szennyvízcsatornájába kell vezetni.

III. Vízellátás

6.

6.1. Az üzemi vízmű építéskor, az üzemeltetéskor, a védőterület és a védősáv kialakításakor a hatályos elő-írásokon felül figyelembe kell venni a következő szem-pontokat:

a) a vízvételi helyeket a vonatkozó vízügyi jogszabá-lyoknak megfelelően kell kialakítani;

b) az üzem területének portalanításához, locsolásá-hoz, a tároló- és a rakodóterületek tisztogatásához ele-gendő számú vízkivételi helyet (csapot) kell létesíteni;

c) ha vannak az üzem területén nem ivóvizet szolgál-tató (pl. tűzoltócsapok), kutak, ezeket „Nem ivóvíz” felirattal kell ellátni, és a vezetékeiket maradandó szín-nel meg kell jelölni;

d) a nem ivóvizet szolgáltató vezetékhálózatot úgy kell elkülöníteni az ivóvizet szolgáltató vezetékektől, hogy a kétféle víz ne keveredhessen;

e) a dolgozók szociális szükségleteire, a tisztogató-s-hoz, valamint a fertőtlenítéshez csak ivóvíz minőségű vizet szabad használni;

f) a fűtőkazánok üzemeltetésére nem ivóvíz minősé-gű vizet is fel szabad használni.

6.2. A víz közegészségügyi vizsgálatát külön el kell végezni:

a) a vízszolgáltató berendezés használatának megkez-dése előtt,

b) a kút, a vezetékek, a szivattyúk stb. javítása után,

c) ha a víz szennyeződésének vagy fertőzésének gya-núja merül fel.

6.3. A víz egészségügyi szempontból történő vizsgálá-tát az ÁNTSZ megyei, fővárosi intézete végzi.

IV. A szennyvíz elvezetése

7.

7.1. A szennyvizet az üzemben belül csak zárt csator-nában szabad elvezetni. A szennyvíz elvezetéséhez ele-gendő számú és nagyságú, ráccsal és bűzelzárával fel-szerelt csatornaszemet kell beépíteni.

7.2. A szennyvízcsatorna-hálózatot úgy kell kialakíta-ni, hogy az ne szivároгjon, és tartozékai (tisztítóakná-k stb.) a környezetet és ezen keresztül a takarmánygyártás tisztaságát ne veszélyeztessék.

7.3. Az udvar területéről a csapadékvíz mindkét övezetben külön csatornába kell vezetni. A szennye-zett övezetben keletkezett csapadékvíz csak a zárt szennyvízcsatornában hagyhatja el az üzem területét.

7.4. A szennyezett övezet szennyvízgyűjtő csatornáját a tiszta övezet bekötőcsatornája után kell a szennyvízel-vezető hálózatba kapcsolni. A bekapcsolás előtt keze-lésnek kell alávetni, hogy abban kórokozó ne maradjon.

V. Szociális és egészségügyi létesítmények

8.

8.1. Az üzemekben a dolgozók részére, az érvényes egészségügyi előírásoknak, az OÉSZ-nek és a szabvá-nyoknak megfelelő nagyságú, beosztású és felszerelésű, hideg-meleg vízzel ellátott, fűthető, az egészségügyi kö-vetelményeket kielégítő mosdókkal, zuhanyzókkal, WC-vel, ruhaakasztó fogasokkal vagy szekrényekkel ellátott, fekete-fehér rendszerű öltözőket kell létesíteni.

8.2. A tiszta és szennyezett övezetben külön-külön kell a 8.1. pontban előírt fekete-fehér rendszerű öltözőt kialakítani. Azokban az üzemekben, amelyek élelmi-szerelőállító üzem területén vannak, vagy csupán élel-miszeripari mellékterméket dolgoznak fel, csak a tiszta övezetben kell e létesítményeket megépíteni, a sterilizá-lás előtti munkafolyamatokban foglalkoztatott dolgozók az élelmiszeripari üzem szennyezett részének öltözőjét használhatják.

8.3. Az egyes övezetekhez tartozó WC-k előtt előte-ret kell létesíteni, azt lábbal működtethető kézmosó és

fertőtlenítő berendezéssel, ruhaakasztó fogassal és lengőajtóval kell ellátni.

8.4. Az üzemben főző- vagy melegítőkonyhát csak az ÁNTSZ illetékes városi (kerületi) intézetének előzetes engedélye alapján szabad létesíteni és működtetni.

8.5. Az üzemekben övezetenként az egészségügyi követelményeknek megfelelően felszerelt étkezőhelyiségről, evőeszközökről, edényekről, továbbá az ezek tisztításához és elhelyezéséhez szükséges berendezésről gondoskodni kell. Az ilyen helyiségekben is kell hideg-meleg vizes kézmosót és kézfertőtlenítőt létesíteni.

8.6. A telep ellenőrzésével megbízott hatósági állatorvos részére díjtalanul, az állomás által előírt felszereléssel, vizsgáló- és irodahelyiséget kell az üzemnek az ott végzett tevékenység jellegének megfelelően berendeznie, és a működés feltételeiről gondoskodnia.

8.7. Mosoda: a szennyezett övezeti dolgozók munkaruhájának mosásáról a helyszínen kell gondoskodni.

VI. Üzemi épületek és helyiségek

9.

9.1. Az üzemi épületeket úgy kell tájolni, és olyan nyílászáró szerkezeteket kell beépíteni, hogy a helyiségben a természetes megvilágítás mértéke megfeleljen a Szabályzat élelmiszeripari előírásainak.

9.2. Az üzemi helyiségek belső felületei tisztán tartandók és fertőtleníthetők legyenek.

9.3. A szennyezett övezetben olyan méretű zárt nyersanyagfogadó helyiséget kell létesíteni, hogy szabad területen nyersanyagot átmenetileg se kelljen tárolni.

9.4. Abban az üzemben, ahova állathullát is szállítanak, állatorvosi vizsgálatra alkalmas boncolóhelyiséget kell kialakítani.

9.5. Az olyan falrészletek és a mennyezet, amelyeket nem kell mosható felületekkel kialakítani, világos színűek legyenek.

9.6. Az üzemi helyiségek és az ezeket összekötő folyosók padlóját — különösen a szennyezett övezetben — könnyen tisztántartható, fertőtleníthető, hézagmentes, szilárd, csúszásgátló anyagból úgy kell kialakítani, hogy az a csatornaszemek felé lejtjen. A falak és a padozat találkozási helyeit lekerekítetten kell kiképezni.

9.7. Az üzemi helyiségek mesterséges megvilágításához olyan fényforrásról kell gondoskodni, amelynek fénye a nyersanyagban és a termékben esetleg előforduló elváltozások észlelését lehetővé teszi.

9.8. A nyílászáró szerkezeteket és a kilincseket fertőtleníthető anyagból és úgy kell kialakítani, hogy azokon semmit se lehessen tárolni. A nyílászárókra rovarhálót kell készíteni.

9.9. Az üzemi helyiségekben a munkahelyek közelében a termelés sajátosságainak és az egy műszakban dolgozók létszámának megfelelő számú, hideg-meleg folyóvizes, keverőcsapos, nem kézzel működtethető (esetleg lengőkaros) kézmosókat kell felszerelni, és ezeket el kell látni a tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel

(körömkefe, kézmosó szer, kézfertőtlenítő, kéztörlő papír vagy meleglevegős kézszáritó).

9.10. Az üzemi helyiségekben az ivóvízigény kielégítésére a szükséges számú, egészségügyileg megfelelő vízcsapot kell létesíteni.

9.11. Folyamatosan védekezni kell madarak, rágcsálók, rovarok és más kártevők ellen.

VII. Gépek és berendezések

10.

10.1. Új szerkezetű, átalakított vagy importból származó gépekkel, berendezési vagy felszerelési tárgyakkal az állatifehérje-feldolgozást csak akkor szabad megkezdeni, ha ezek a munkavédelmi követelményeken felül, a továbbiakban felsorolt állategészségügyi előírásoknak megfelelnek, és e körülményt az állomás igazolja. A beruházó olyan műszaki leírást köteles beterjeszteni, amelyből megállapítható, hogy a berendezés megfelelően tisztítható és fertőtleníthető, továbbá anyagából, bevonatából vagy a gyártás során felhasznált anyagokból (zsíroló szer stb.) mérgező anyag nem juthat a termékbe.

10.2. Az állatorvosi boncolóhelyiségben magasított boncolópadot, boncolóasztalt kell kialakítani. A boncolóhelyet fel kell szerelni a szükséges boncoló- (daráboló-) eszközzel, nem kézi indítású kézmosóval, tisztító-, fertőtlenítőszerrel és fertőtlenítő géppel.

10.3. Az állatifehérje-takarmány termeléséhez csak olyan gépeket, berendezéseket, felszerelést, tartályokat és vezetékeket szabad használni, amelyekből ember vagy állat egészségére káros anyag nem juthat a termékbe, de a nyersanyag, a termék, a mosó- és öblítővíz maradéktalanul kiüríthető, továbbá, amelynek külső és belső felülete világos színű, hogy rajtuk a szennyezettséget észre lehessen venni.

10.4. Az állatifehérje-takarmányokat előállító gépek, berendezések, nyersanyaggal vagy termékkel érintkező részeit csak a 10.4. pontban foglalt előírások figyelembevételével szabad korróziótól mentesíteni vagy korrózió ellen védeni.

10.5. A gépek kenésére használt anyagok nem kerülhetnek a nyersanyagba vagy a termékbe.

10.6. A gépeket és berendezéseket úgy kell elhelyezni, hogy az alattuk és a környékükön lévő padozat tisztán tartható és fertőtleníthető legyen, vagy úgy kell ezeket beépíteni, hogy a hulladék vagy szennyvíz ne juthasson alájuk. A gépek és berendezések tisztogatásakor keletkezett szennyvizet közvetlenül a szennyvízcsatornahálózatba kell vezetni.

10.7. A nyersanyag és a termék üzemben belüli szállítására csak olyan zárt csővezetékét szabad beépíteni, amely használat után teljesen kiüríthető, tisztítható és fertőtleníthető. A szállítócsövek töréspontjait ívesen kell kiképezni. A sterilizált félkész terméket továbbító berendezés zárt rendszerű legyen.

10.8. A feldolgozás és tárolás során használt ellenőrző műszerek üzemképességéről előzetesen meg kell győződni.

10.9. A fertőtlenítéshez meleg vízzel is működő, nagynyomású fertőtlenítő gépet kell használni.

VIII. A termelés higiéniai feltételei

11.

11.1. Az üzem vezetője köteles — személyesen vagy erre kijelölt személy útján — műszakkezdéskor ellenőrizni az üzemelés feltételeit és a hiányosságok megszüntetéséről azonnal intézkedni.

11.2. A hatósági állatorvos által talált higiéniai hiányosságok megszüntetésére az üzem vezetőjének haladéktalanul meg kell tennie a szükséges intézkedéseket.

11.3. A különösen veszélyes higiéniai hiányosságok esetén (szennycsatorna-dugulás, géphiba miatt keletkezett nagyfokú üzemi szennyeződés stb.) a termelést a hiányosság megszüntetéséig nem szabad folytatni.

11.4. Járványveszélyről — amikor nagy veszélyt jelentő kórokozók behurcolásának lehetősége áll fenn — az üzemeket az állomás értesíti. Ilyenkor tilos lebőrizni a kórokozó iránt fogékony állatok hulláit.

11.5. Különleges járványveszélyről — amikor nagy gazdasági kár okozására képes fertőző betegség jelentkezett — az üzemeket az állomás értesíti.

Ebben az esetben az állomás intézkedik:

- a) a dolgozók tájékoztatásáról,
- b) a nyersanyagok begyűjtésének korlátozásáról,
- c) a szállítási és feldolgozási higiénia megszigorításáról,
- d) a raktározott bőrök ártalmatlanná tételéről, kiszállításuk tilalmáról,
- e) a bőrraktár fertőtlenítéséről,
- f) a behurcolt fertőző betegség iránt fogékony állatok hullái lebőrizésének megtiltásáról,
- g) a járműfertőtlenítők működtetéséről,
- h) a késztermék különleges ellenőrzéséről és forgalmazásának feltételeiről stb.

IX. Személyi higiénia

12.

12.1. A dolgozók munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatára és véleményezésére a hatályos népjóléti miniszeri rendeletben foglalt előírások az irányadók.

12.2. Az üzemen a személyforgalmat a higiéniai követelményekhez mérten szabályozni kell. A szennyezett övezetben csak az oda beosztott dolgozók tartózkodhatnak és kizárólag akkor, amikor munkájuk végzése ezt szükségessé teszi.

12.3. A termelésben csak egészséges, nyílt sérüléstől mentes dolgozó vehet részt.

12.4. A dolgozók minden olyan esetben kötelesek kezüket megmosni és fertőtleníteni, amikor az beszennyeződött.

12.5. Étkezés előtt mindenkinek fertőtlenítő hatású kézmosást kell végeznie. A szennyezett övezetben dolgozók kötelesek munka után zuhanyozni is.

12.6. A szennyezett övezet dolgozói az övezet étkezőhelyiségébe csak megtisztálkodva és étkezőköpeny felvétele után léphetnek be. Ha az üzem az övezetek külső öltözőinek területén létesített étkezőt, oda csak utcai ruhában szabad belépni.

12.7. A szennyezett övezetben nem szabad étkezni és dohányozni, gyűrűt, karórát stb. viselni.

12.8. A szennyezett övezetben dolgozókat védőruhával (hajvédő vagy sapka, lábbeli stb.), valamint védőeszközökkel (szemüveg, kesztyű) kell ellátni, s őket ezek helyes használatára, továbbá a munkavédelmi előírások megtartására kioktatni.

12.9. Meg kell tartani az egyéni védőfelszerelésekről, a kötelező, időszakos, célzott orvosi szűrővizsgálatokról, az orvosi ellátásról és az üzemi elsősegélynyújtásról szóló népjóléti miniszeri rendeletekben foglalt előírásokat is.

12.10. A védőruhát, egyéni védőeszközt nem szabad a szennyezett övezetből a tiszta övezetbe átvinni. Védőruhát, egyéni védőeszközt nem szabad az üzemből kivinni, vagy ilyenben az üzemből távozni.

12.11. A szennyezett övezetben időszakosan tartózkodó személyek (ellenőrök, vezetők, szerelők) kötelesek a szennyezett övezet öltözőjében védőruhát felvenni, távozás előtt ebben az öltözőrendszerben az előírt módon megtisztálkodni, és magukat fertőtleníteni.

12.12. A védőruhát az üzemen belül kell tisztítani és fertőtleníteni. Ha erre nincs lehetőség, azokat tisztítás és fertőtlenítés céljából — az üzemen történő előzetes fertőtlenítés után — zárt műanyag zsákban, tisztító vállalatnak át lehet adni. A tisztító vállalatot előzetesen értesíteni kell arról, hogy a ruházat fertőzött helyről származik. A védő munkaruhát csak a hatósági állatorvos esetenkénti írásbeli engedélyével szabad kiszállítani. Az üzem vezetői kötelesek ellenőrizni a megtisztított védőruha alkalmasságát.

12.13. A kiselejtezett védőruhákat az üzemen belül meg kell semmisíteni.

12.14. A tiszta övezetben dolgozók, a fertőződés megelőzése céljából, a szennyezett övezetben használt védőruhától feltűnően eltérő színű munkaruhákat kötelesek viselni.

12.15. A 12.10., a 12.12. és a 12.13. pontokban foglalt előírásokat a munkaruha esetében is teljesíteni kell úgy, hogy a munkaruha védőruhával ne érintkezhessék.

X. Az üzem tisztántartása és fertőtlenítése

13.

13.1. Az üzemet állandóan rendben és tisztán kell tartani. Az üzem területén állatot tartani vagy oda behozni tilos (házőrző eb kivételével).

13.2. A levegőtisztaság-védelmi berendezéseket meghibásodásuk esetén nyomban, de évente legalább egy íz-

ben műszakilag át kell vizsgálni, és az észlelt hibákat azonnal ki kell javítani.

13.3. Minden üzemben legalább évenként kétszer, az időszakosan működő üzemekben a termelési időszak befejeztével és a termelés megkezdése előtt, az egész üzemre kiterjedő — lehetőleg a karbantartással összehangolt — általános tisztítást és fertőtlenítést kell végezni. Ennek folyamán a nem mosható falakat és mennyezetet át kell meszelni.

13.4. A Tv. 1. számú mellékletében 1—25. sorszám alatt megnevezett állatbetegségekkel kapcsolatban keletkezett állati hulladék feldolgozását követően az egész üzem a szennyvízteleppel együtt fertőtleníteni kell. Az egész telepet fertőtleníteni kell akkor is, ha a fenti betegségek kórokozójának behurcolása valószínűsíthető.

13.5. Mindkét övezetben csak fertőtlenítés után szabad elvégezni a berendezések karbantartását. A padló, a fal, a vízvezeték, a szennyvízcsatorna, a gépek stb. hibáit termelés közben csak akkor szabad kijavítani, ha a javítás elhalaszthatatlan és a termelés tisztaságát nem veszélyezteti.

13.6. Az üzem tiszta övezetében használt berendezési tárgyakat, gépeket, csővezetéseket, a belső anyagmozgatásra szolgáló eszközöket, szerszámokat és a padozatot a műszak végén — ha szennyeződtek, akkor munka közben is — meg kell tisztítani. A tisztítást több műszakos termelés esetén a termelés szünetében (pl. hétvégén) kell elvégezni. Ebből a célból, meghatározott időközönként, a termelést szüneteltetni kell. Ha a termelés legalább három napig szünetel, vagy a termék mikrobiológiai minősége nem megfelelő, a tiszta övezetet fertőtleníteni is kell.

13.7. A szennyezett övezetben a felszerelést, a berendezést, a gépeket szemmel látható elszennyeződésük esetén, de legalább hetente kívül-belül meg kell tisztítani. A nyersanyagfogadó és a boncoló padlóját naponta zsírolószeres forró vízzel kell felmosni és fertőtleníteni.

13.8. A szennyezett övezetből bármilyen anyag, termék, eszköz, gépjármű stb. csak fertőtlenítés után engedhető ki.

13.9. A termék továbbítására szolgáló csővezeték, szivattyúkat stb. tisztító- és fertőtlenítőszeres oldat átáramoltatásával, egyszerre is lehet tisztítani és fertőtleníteni. Fertőtleníteni az üregükbe juttatott gázzal vagy permittel is lehet. Az ilyen berendezéseket a félévenkénti általános karbantartáskor, valamint a termék mikrobiológiai minőségének romlásakor szétszerelés után kell megtisztítani, majd fertőtleníteni.

13.10. Tisztítás és fertőtlenítés után a felhasznált szerek maradványait csak ivóvíz minőségű vízzel szabad eltávolítani.

13.11. A szennyezett övezetből távozó járműveket, az újból felhasználásra kerülő tartályokat, az erre a célra rendszeresített, meleg vízzel ellátott, mosó- és fertőtle-

nítóhelyiségben (kocsimosóban) kell megtisztítani és fertőtleníteni.

13.12. Fertőtleníteni olyan módon kell, hogy a fertőtlenített felületeken kórokozó mikroorganizmus ne maradjon életben. A fertőtlenítés hatékonyságát a hatósági állatorvos időszakonként köteles laboratóriummal ellenőriztetni.

13.13. A szennyvízcsatorna-hálózatot és tartozékait rendszeresen kell tisztítani, az üzem általános takarítása alkalmával fertőtleníteni és karbantartani. A tisztításhoz használt eszközöket (targoncákat, lapátokat stb.) más célra nem szabad felhasználni.

13.14. Az üzemben keletkező szennyvizet az illetékes ÁNTSZ szakvéleményének figyelembevételével, a területileg illetékes vízügyi és környezetvédelmi hatóság, valamint az illetékes önkormányzat által adott engedélyben, illetőleg hozzájárulásban meghatározott módon kell tisztítani, élővízi befogadóba engedni, illetve a területileg illetékes talajvédelmi hatóság engedélyével mezőgazdasági területen stb. elhelyezni.

Az elhelyezés állategészségügyi szempontjai a következők:

a) önálló szennyvízkezelés és -elhelyezés esetén a szennyezett övezet biológiailag nem tisztított szennyvizét önállóan vagy a tiszta övezet szennyvizével együtt nem szabad gyűjtőbe vezetni és növényzet felületére (leelő stb.) öntözni,

b) tájékoztató felirattal ellátott és bekerített öntözőtelepen (a termőföld mélybarázdáiba, az erdőterület mélyárkaiba vagy csörgedeztető sávjaiba) kiöntözött, biológiailag nem tisztított szennyvizet és szennyvíziszapot elszikkadás után be kell szántani, az öntözésre használt berendezéseket és az öntöző járművek útvonálát fertőtleníteni kell,

c) a szennyvíztisztító rendszer gyűjtőtavában halat tartani tilos.

13.15. A szeméttároló edényeket naponta, legalább egy ízben vagy a műszakok végén ki kell üríteni, s tartalmukat az övezet területén elégetés, a növényi eredetű hulladékkal együttes füllesztés stb. útján ártalmatlanná kell tenni.

13.16. A rágcsálók elleni védekezéshez, lehetőleg a szomszédos területekkel összehangoltan, folyamatosan, az egészségügyi előírásoknak megfelelően kell az irtószert kihelyezni.

13.17. Folyamatosan rovar- és rágcsálóirtást kell végezni.

13.18. A rágcsáló- és rovarirtószerek kihelyezése, szórása vagy permetezése során ügyelni kell arra, hogy mérgező anyag ne juthasson nyersanyagra vagy termékre. Rovarirtás idejére a csomagolatlan takarmányt a helyiségből el kell távolítani, vagy résmentesen le kell fedni.

13.19. Az irtószerral szennyeződött terméket csak az állomásnak — az OÁI szakvéleménye alapján adott — írásbeli engedélye alapján szabad forgalomba hozni.

13.20. A tiszta övezetben levő munkahelyek, a kisebb berendezési tárgyak és az egyéni munkaeszközök tisztításával és fertőtlenítésével, valamint a rágcsálók és rovarok irtásával a termelésben foglalkoztatott dolgozó(ka)t vagy külön dolgozót kell megbízni.

13.21. A szennyezett övezetben a 13.20. pontban felsorolt feladatok teljesítésével külön dolgozót vagy az ott dolgozó(ka)t kell megbízni.

13.22. A 13.20. pontban foglalt tevékenység irányításával övezetenként és műszakonként egy-egy dolgozót kell megbízni. Az új gépek, berendezések tisztításának és fertőtlenítésének módját, azok kezelési utasításában elő kell írni, és erre az érintett dolgozókat külön ki kell oktatni.

13.23. A takarításnak, a tisztításnak, a fertőtlenítésnek, a rágcsáló- és rovarirtásnak a Fertőtlenítési Útmutatóban foglalt előírásait az üzem vezetője köteles a termelés sajátosságainak megfelelően az üzemre, az üzemi helyiségekre és a termelőeszközökre a technológiai utasításban megállapítani. A technológiai utasításban meg kell határozni az elvégzendő műveletekhez szükséges dolgozók számát, a műveletek idejét, a szükséges eszközöket, a használható tisztító- és fertőtlenítőszerket, azok töménységét, az oldatok hőfokát, alkalmazásuk módját, behatásuk idejét és a műveletek elvégzéséhez szükséges személyi védőfelszerelést.

13.24. A takarító- és tisztítóeszközöket, a tisztító- és fertőtlenítő anyagokat, a rágcsáló- és a rovarirtószerket övezetenként külön helyiségben vagy zárt szekrényben kell tárolni.

13.25. Az üzem köteles fertőtlenítő anyagokból a technológiai szükségleten felül legalább 250 liter klórlúgot és 150 liter formalint állandóan készletben tartani. A technológiai szükséglet megállapításához a fertőtlenítés gyakoriságán és a fertőtlenítendő felületek nagyságán kívül, a fertőtlenítő oldatnak a Fertőtlenítési Útmutatóban a különféle felületekre előírt töménységét és mennyiségét kell figyelembe venni.

13.26. A szennyezett övezetben keletkező szennyvizet csak ártalmatlanítás után lehet a szennyvízcsatornába bekötni. A szennyezett övezet szennyvízgyűjtő csatornáját a tiszta övezet bekötő csatornája után kell a szennyvízelvezető hálózatra bekapcsolni. A keletkező szennyvizet az ÁNTSZ illetékes városi (kerületi) intézete véleményének figyelembevételével a területileg illetékes vízügyi hatóság — közcsatorna igénybevétele esetén az önkormányzat — által adott engedélyben meghatározott módon kell tisztítani, élővízi fogadóba engedni, illetve a területileg illetékes talajvédelmi hatóság engedélyével mezőgazdasági területen elhelyezni.

XI. A nyersanyagok beszállítása

14.

14.1. Az állati hulladékot csak olyan járművel szabad szállítani, amely megfelel a 6. számú függelékben előírt feltételeknek és ezek alapján a tevékenység végzéséhez

az illetékes állomástól — előzetes kedvező eredményű szemle után — engedélyt kapott, melyet a járműben kell tartani, és ellenőrzéskor felmutatni. Az ilyen járművet kivételesen sem szabad más célra igénybe venni. Belőle a szilárd és folyékony anyagok csupán a nyersanyagfogadóba vagy a hulladéktemetőbe történő kiürítés alkalmával ürülhetnek ki. Ha a szállítás előtti ellenőrzéskor a hatósági állatorvos ezeknek az előírásoknak meg nem felelő járművet talál, köteles a szállítást megtiltani, szállítás közben észlelt szabálytalanság esetén a KHVM hatályos előírásai szerint kell eljárni. A hatósági állatorvos köteles negyedévenként felülvizsgálni minden, ilyen szállításra engedélyezett járművet. A továbbiakban a jármű az engedély birtokában is csak a kedvező eredményű negyedévi szemle megtörténtét bizonyító igazolással végezhet szállítást. Az igazolást a hatósági állatorvos adja ki. Ezekről, valamint az üzemben végzett állategészségügyi ellenőrzésekről köteles nyilvántartást vezetni.

14.2. A nyersanyag rakodásában közreműködő személyek tisztálkodásáról és fertőtlenítéséről is gondoskodni kell. A szállító gépkocsikat e célra készült eszközökkel (kézmosó és fertőtlenítő szerekkel, valamint eszközökkel) el kell látni.

14.3. A szállításban valamint a fel- és lerakodásban foglalkoztatott dolgozók munka közben, a munkakörre előírt védőköpenyt és munkaruhát kötelesek viselni.

14.4. Nyersanyag rakodásakor szükség esetén (pl. folyékony, pépes, romlott nyersanyaghoz) védőfelszerelést (arcvédő maszkot, védőszemüveget és gumikesztyűt) is kell használni.

14.5. A hullaszállító járművek az állattartó telepekre nem mehetnek be, hanem a telep kerítésvonalához csatlakozó hullakamrából (tartályokból) kötelesek a hullát (hulladékot) elszállítani.

14.6. A rakodás befejezése után a védőköpenyt és a védőfelszerelést (gumikesztyű stb.) meg kell tisztítani, majd a szállító gépkocsin az erre kijelölt rekeszben kell elhelyezni. Védőköpenyben nem szabad a gépkocsiba ülni. A szállításban közreműködők védőruháját az üzem szennyezett részében dolgozók ruhájával együtt kell mosni, fertőtleníteni.

14.7. Minden rakodás befejezése után — lehetőleg folyó vízben, körömkefe igénybevételével — a rakodásban közreműködők kötelesek kezüket megmosni, fertőtleníteni, és lábbelijüket fertőtleníteni.

14.8. A mérlegeléssel megállapított hulladék mennyiségéről, valamint a mérlegeléssel vagy annak hiányában becsléssel megállapított hulla tömegéről a szállító jármű vezetője köteles elismervényt adni. Az átvételi elismervény másodpéldányán fel kell tüntetni a hulla nyúzott vagy lebőrözetlen voltát. A szállító járművet a rakodás befejezését követően fertőtleníteni kell. A szállító járműveket olyan fertőtlenítő berendezéssel kell ellátni, amellyel több rakodási pont esetén is fertőtleníthető a jármű.

14.9. A nyersanyagot a begyűjtési (tárolási) helyről, a lakott területen való várakozás nélkül, a legrövidebb időn belül, a kijelölt feldolgozó üzembe kell szállítani.

14.10. Iparvágányos kapcsolat esetén az iparvágány-szerződésben ki kell térni a vasúti kocsik átadására és átvételére, valamint a vasutas dolgozók mozgáskörére.

14.11. Az állati hulladék begyűjtésére engedéllyel rendelkező vállalkozó köteles az állattartó telepekről, feldolgozó üzemekből, dögterekről az állati hulladékot a szállítási szerződésben meghatározott gyakorisággal elszállítani. Rendkívüli esetben a vállalkozó a bejelentéstől számított huszonnégy órán belül köteles az állati hulladékot elszállítani. Amennyiben a vállalkozó a szerződésben foglalt kötelezettségét nem teljesíti a települési önkormányzat köteles az állati hulladékot a vállalkozó költségére ártalmatlanná tenni, s erről az állomást tájékoztatni.

14.12. Az OMMI laboratóriumi vizsgálatain kívül, az import nyers- és adalékanyagokból a fertőző állatbetegségek kórokozói és az ételmérgezést okozó mikroorganizmusok vagy toxinjaik kimutatására irányuló különleges vizsgálatokat az OÁI végzi.

14.13. A növényi eredetű nyersanyagok hulladékait, valamint az élelmiszeripari üzemekből származó, esetleg önállóan kezelt bendő-, gyomor- és béltartalmat a Fertőtlenítési Útmutatóban leírt füllesztéssel (komposztálással) kell ártalmatlanná tenni.

14.14. A hatósági állatorvos köteles a műszakonként elkészült termékből mintát venni és a termék szavatossági idejének lejártáig vizsgálatra alkalmas állapotban tároltatni.

14.15. A termékek — és szükség esetén a nyersanyagok — mikrobiológiai vizsgálatát az állomás, kijelölése esetén az állategészségügyi intézet végzi. A mikrobiológiai vizsgálat eredménye nem haladhatja meg az érvényes szabványban vagy a forgalombahozatali engedélyben megengedett határértékeket.

14.16. Csak a hatósági állatorvos engedélyező bizonylata alapján szabad szilárd terméket az üzemből kiszállítani.

14.17. Az állomás takarmányfelügyelője időszakonként beltartalmi vizsgálatot is végez, ennek eredményét az egyéb bizonylatokhoz csatolni kell.

XII. A feldolgozás higiénai feltételei

15.

15.1. Az állati hulladékot csak nyersanyagfogadó épületben (vályúba, tartályba) szabad lerakni, a padlóra hullott nyersanyag eltávolítása után a padlót azonnal meg kell tisztítani és fertőtleníteni. A beszállított nyersanyag feldolgozását a beérkezést követően három órán belül meg kell kezdeni.

15.2. Szilárd állapotú nyersanyagot (szőr, pata, főtt patacsont, vágóhídi préstepertő stb.) tisztítható és fertőtleníthető tartályokban, vagy felül is zárható vasbeton rekeszben, legfeljebb harminc napig szabad tárolni. A

tartályokat és rekeszeket, a helyiséget, minden kiürítés után szagtalanító mosószerrel meg kell tisztítani majd fertőtleníteni.

15.3. Állatifehére-takarmányok előállítására csak a Szabályzatban meghatározott nyersanyagokat szabad felhasználni.

15.4. A nyersanyagokat közvetlenül a feldolgozás megkezdése előtt, alkalmasság szempontjából érzékszervileg meg kell vizsgálni.

15.5. A vizsgálat során kedvezőtlen elváltozást mutató nyersanyagot csak akkor szabad feldolgozni, ha a feldolgozással az elváltozás megszüntethető. Kétes esetben a hatósági állatorvos intézkedését kell kérni.

15.6. A begyűjtött, de takarmányozásra bármely okból alkalmatlan nyersanyagot vagy terméket haladéktalanul el kell távolítani, és az üzemhez tartozó hulladéktemetőben ártalmatlanná tenni.

15.7. Az üzembe érkezett hullákat bőrben feldolgozni csak akkor szabad, ha a technológia vagy állategészségügyi rendelkezés ezt írja elő.

15.8. A hatósági rendelkezésre leölt állatállományok esetén az állatok tetemeit, és azokat a hullákat, amelyek keleti marhavészre, ragadós tüdőlobra, lépfenére, takonykórra utaló elváltozások észlelhetők, vagy amelyek esetében veszettségre vagy Aujeszký-féle betegségre utalnak az előzményi adatok, nyúzás nélkül fel kell dolgozni.

15.9. Ha az üzem dolgozói az elhullott állatok tetemén bejelentési kötelezettség alá vont betegségre gyanút keltő elváltozásokat vagy egyéb rendellenességet észlelnek, kötelesek azt haladéktalanul a hatósági állatorvosnak bejelenteni, és az állatorvos intézkedéséig az ilyen hullát megőrizni.

15.10. Ha egyéb nyersanyaggal kapcsolatban, vagy a feldolgozás közben merül fel bármilyen aggály, a hatósági állatorvos vizsgálatát kell kérni, és a továbbiakban az állatorvos rendelkezése szerint kell eljárni.

15.11. Ha a vizsgálat során vagy egyébként, az ember egészségére ártalmas kórokozóval való fertőzöttség vagy annak gyanúja merül fel, a nyersanyagot fokozott gondossággal kell feldolgozni, a hatósági állatorvos pedig köteles ellenőrizni a veszélyeztetett dolgozók tisztálkodását és fertőtlenítését.

15.12. Az olyan állatok hulláját, amelyek mérgezés miatt hullottak el, csak egyéb nyersanyagokkal — az állomás engedélyében meghatározott arányban — keverve szabad feldolgozni.

15.13. Az üzembe szállított minden boncolatlan hullát, melyen bejelentési kötelezettség alá vont betegségre utaló elváltozások állapíthatók meg, a boncolóhelyen fel kell boncolni. Szükség esetén a kórisme megállapítása céljából a Szabályzat szerint vizsgálati anyagot kell küldeni az OÁI-be. A bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség gyanúja esetén az elhullás helye szerint illetékes kerületi főállatorvost, illetve az állomást értesíteni kell.

15.14. A hatósági állatorvosnak az üzemben boncolt hulláról nyilvántartást kell vezetni. A boncolás eredményéről a hulla származási helye szerint illetékes kerületi főállatorvost értesíteni kell. A nyilvántartásban fel kell tüntetni, hogy a hullát lebőrizték-e. A boncoláshoz szükséges feltételeket az üzem köteles megteremteni.

15.15. Hullát csak szárazon (mosás nélkül) szabad megnyúzni (lebőrizni).

15.16. A tárolt bőrökről az üzem a 49. számú függelék szerinti nyilvántartást köteles vezetni.

15.17. A ló-, a szarvasmarha- és juh hullákról lefejtett bőrök egy százalékából havonta, szűrőpróbaszerűen köteles a hatósági állatorvos mintát venni a Szabályzat előírása szerint, s a mintákat az Ascoli-próba elvégzése céljából állategészségügyi intézetbe küldeni. Negatív eredmény esetén a bőrt a 48. számú függelékben előírt bélyegzővel köteles a hatósági állatorvos bélyegezni.

XIII. Nagy fertőzési veszélyt jelentő állati hulladékok hőkezelése

16.

16.1. A nyersanyagot — a kiürített emésztő szervek, valamint a baromfi- és nyúlbel kivételével — feldolgozás előtt legalább 50 mm méretűre kell aprítani. Ezen anyagokat legalább 133 °C maghőmérsékleten legalább húsz percig három bar nyomáson kell tartani, az üzemeletetést szakaszosan kell végezni, majd az anyagot meg kell szárítani.

16.2. Ki kell jelölni a hőkezelés kritikus pontjait, e pontokat a hőkezelési értékeket rögzítő műszerrel kell ellátni. A rögzített adatokat két évig meg kell őrizni.

16.3. Egyéb hőkezelő rendszer emlős állatokból származó állati hulladékok esetében nem alkalmazható.

16.4. Nem emlős állatokból (baromfi, madárfélések, halak) származó állati hulladék esetében egyéb hőkezelő rendszerek akkor alkalmazhatók, ha a 16.1. pontban leírtakkal azonos mikrobiológiai garanciát jelentenek. Alternatív hőkezelő rendszereket csak ott lehet elfogadni, ahol a végterméket legalább egy hónapon keresztül naponta megvizsgálták annak bizonyítására, hogy az megfelel a 20.4. pontban leírt mikrobiológiai követelményeknek.

16.5. A létesítményt és a berendezéseket jó állapotban kell tartani, a műszereket meghatározott időközönként hitelesíttetni kell.

16.6. A bőrt konyhasóval való sózás után legalább egy, legfeljebb négy hónapig szabad tárolni.

17. Élelmiszeripari üzemhez csatlakozó állati hulladékfeldolgozó üzemben e függelék előírásainak alkalmazásán túlmenően a következőket is meg kell tartani:

17.1. Állati hulladékfeldolgozó üzem csak élelmiszerfeldolgozó üzemtől teljesen független személyzettel, öltözővel, étkezővel, berendezési és felszerelési tárgyakal szabad üzemeltetni. A sterilizálás előtti munkafolya-

matban foglalkoztatott dolgozók az élelmiszeripari üzem szennyezett részének öltözőjét használhatják.

17.2. Az állati hulladékfeldolgozó kapacitását úgy kell méretezni, hogy a keletkező hulladék feldolgozása a keletkezés idejétől számított három órán belül megkezdődjék.

17.3. Az élelmiszerfeldolgozóban a hulladékot zárt rendszerben (csiga útján vagy pneumatikus módon) kell eljuttatni a hulladékfeldolgozó fogadójába.

17.4. Az élelmiszerfeldolgozónak üzemzavar esetére, más állati hulladékfeldolgozóval garanciális szerződéssel kell rendelkezni.

17.5. Élelmiszerfeldolgozó üzemhez épített (csatlakozó) állati hulladékfeldolgozóba más helyről állati hulladékot beszállítani még kivételes esetben sem szabad.

XIV. A termék csomagolása

18.

18.1. A terméket csak ép, tiszta, ember vagy állat egészségére káros vegyi anyagot nem tartalmazó, olyan anyagba szabad csomagolni, amely azt megvédi a szennyeződéstől és a fertőződéstől, továbbá megakadályozza, hogy a termék a környezetet szennyezze.

18.2. A termék szállítására használatos csomagolóanyagokat csak a tiszta övezetben, tiszta és száraz külön helyiségben vagy más zárt helyen szabad tartani.

18.3. Fából, textiltől, műanyagból vagy papírból készült csomagolóanyagot nem szabad újból felhasználni.

18.4. A csomagolóanyagot nem szabad sem a raktárban sem a feldolgozóhelyen közvetlenül a padlóra és közvetlenül a fal mellé helyezni.

18.5. A csomagolóhelyiségbe legfeljebb a naponta szükséges göngyöleg mennyiséget szabad bevinni.

18.6. A szállító cseretartályokat csak akkor szabad újból felhasználni, ha azokat előzetesen megtisztították és fertőtlenítették.

18.7. Csomagolás közben is meg kell akadályozni a termék szennyeződését és fertőződését.

18.8. A csomagoláson fel kell tüntetni az üzem azonosítási számát, továbbá a kérődzők takarmányába való keverés tilalmára vagy lehetőségére utaló, a Szabályzat 795. § (6) bekezdésében előírt figyelmeztetést, valamint a külön jogszabályban előírt paramétereket.

18.9. Az egy termelési számon nyilvántartott takarmányt az OMMI engedélyében szereplő, illetőleg a gyártmánylapon megadott (laboratóriumi vizsgálattal igazolt) beltartalmi adatokkal fel kell címkézni a takarmányokról szóló törvény előírásai szerint, ömlesztett szállítás esetén a szállítólevélen feltüntetni. Szabványon kívüli termékeket feltűnő módon meg kell jelölni.

XV. A termékek raktározása

19.

19.1. A tárolók, időszakonkénti megtisztításuk és fertőtlenítésük céljából terméknemenként legalább két helyiségből álljanak.

19.2. A raktárhelyiségek megfelelő szellőzéséről és megvilágításáról gondoskodni kell. Azt a raktárt, amelyben előírt hőmérsékletet és páratartalmat kell tartani, ennek szabályozására szolgáló berendezéssel és az ellenőrző méréshez szükséges műszerrel kell ellátni. Ezek működését rendszeresen ellenőrizni kell, és működésükről hitelt érdemlő feljegyzést kell készíteni.

19.3. A takarmány tárolására szolgáló raktárhelyiséget rendszeresen takarítani és fertőtleníteni kell.

19.4. A fertőtlenített termékeket óvni kell az utófertőtlenítéstől, a szennyezéstől és a felmelegedéstől, a száraz termékeket pedig a nedvességtől is. Ennek szabályai a következők:

a) zsákolt termékek máglyáit, amelyek a padozattól vagy faltól szennyeződhetnek, nedvesedhetnek, alátétlen kell tartani, és a fal mellett szellőzőjárdát kell hagyni,

b) ellenőrizni kell az ömlesztett húsliszt bemelegedését, és szükség szerint gondoskodni a termék szellőztetéséről (más tartályba való áttöltéssel, átlapátolással stb.),

c) állatifehérje-takarmányt nem takarmányozásra szolgáló anyaggal együtt ugyanabban a helyiségben nem szabad tárolni,

d) az egy mintavételi alapot képező, egy műszak alatt gyártott mennyiségeket egymástól elkülönítetten és megjelölve kell tárolni,

e) a laboratóriumi vizsgálat alapján kifogásolt tételt az újra sterilizálás előtt feltűnő módon meg kell jelölni vagy erre kijelölt raktárhelyiségben tárolni, az ilyen terméket csak a hatósági állatorvos által megjelölt módon szabad az üzemen belül tárolni,

f) a termékeket fajtánként úgy kell tárolni, hogy ezeket könnyen meg lehessen közelíteni, ellenőrizni és kiszállítani, a közlekedési útvonalakat szabadon és tisztán kell tartani.

19.5. A raktározással kapcsolatos higiéniai követelményeket az üzemi technológiában elő kell írni.

XVI. A termék ellenőrzése

20.

20.1. Az állati hulladék feldolgozásának folyamatos állategészségügyi felügyeletéről az állomás gondoskodik.

20.2. Az állomás ellenőrzési felügyelete kiterjed a függelék valamennyi előírására, különösen:

a) a szennyezett és tiszta övezet elkülönítésére,

b) a szállító járművek megfelelőségére, tisztítására, fertőtlenítésére,

c) a beérkezett nyersanyag közvetlen felhasználásának megakadályozására,

d) a megsemmisítés felügyeletére,

e) a készáru fertőződésének megakadályozására,

f) a kritikus ellenőrzési pontok folyamatos figyelésére, a dokumentáció megőrzésére,

g) készáru raktározására, termékjelölésre,

h) mintavételre,

i) esetleges újrafeldolgozásra.

20.3. A hatósági állatorvos köteles a műszakonként elkészült termékekből mintát venni, s mikrobiológiai vizsgálat céljából az erre kijelölt állategészségügyi laboratóriumba küldeni. Csontlisztból, toll-lisztből szűrőpróbaszerűen — lehetőleg hetente, de legalább havonta — kell mintát venni.

20.4. Mikrobiológiai követelmények:

a) nagy fertőzési veszélyt jelentő anyagok esetében a közvetlenül hőkezelés után vett végtermékmintának mentesnek kell lenni a kórokozók hőálló spóráitól (*Clostridium perfringens* nem lehet 1 g termékre számítva);

b) a tárolóból vett minták mikrobiológiai követelményei:

Salmonella nem lehet 25 g-ban:

$$n=5, c=0, m=0, M=0$$

Enterobacteriaceae:

$$n=5, c=2, m=10, M=3 \times 100/1 \text{ g}$$

ahol:

n = a mintát tartalmazó egységek száma,

m = a baktériumszám küszöbértéke,

c = azon mintaegységek száma, amelyekben a baktériumszám m és M között van,

M = a baktériumok számának maximális értéke;

c) a mikrobiológiailag kifogásolt termékek csak az újrafeldolgozást követően, megfelelő mikrobiológiai vizsgálat eredménye után szállíthatók ki az üzemből.

XVI. A termékek kiszállítása

21.

21.1. Állati eredetű termék szállítására csak kizárólag e célra rendszeresített, tiszta, szennyeződéstől és fertőző anyagtól mentes járművet szabad használni, amely alkalmas arra, hogy a takarmányt a szennyeződéstől, fertőződéstől és az időjárás viszontagságaitól megóvjá, a takarmány kiszóródását vagy kicsöpögését meggátolja. A terméket szükség esetén ponyvával is kell védeni.

21.2. Nem szabad a termékkel együtt olyan anyagot szállítani, amely azt fertőzheti vagy a higiéniai minőséget ronthatja.

21.3. A termékszállításra alkalmazott dolgozókat a nyersanyagszállításához és a nyersanyagszállításra beosztott dolgozókat a termékszállításához csak indokolt esetben szabad átcsoportosítani. Az átcsoportosítás csak egész nap tartamára szólhat. Az átcsoportosítás előtt a termékszállításra alkalmazott dolgozókat tiszta munkaruhával, a nyersanyagszállításra beosztott dolgozókat tiszta védőruhával kell ellátni.

21.4. A termékek kiszállítására szolgáló tiszta járművel csak a tiszta övezet kapuján át szabad ki- és behajtani. A termék kiszállításához a hatósági állatorvos akkor adhat engedélyt, ha

a) a jármű tiszta, és a járműveket előírás szerint fertőtlenítették, s a kihajtó járművek az úttestet nem szennyezik,

b) a húsliszt mikrobiológiai eredménye a szabványnak megfelelő,

c) a növényi eredetű hulladékot, bendő-, gyomor- és béltartalmat legalább hat hétig füllesztették (komposztálták) és trágyázásra vagy hulladéktemetőbe (dögtérre) szállítják,

d) a szaruképleteket (szarvat, körmöt, patát, tollat) legalább egy óra hosszat főzték, majd megszáritották, a juhhulláról lenyírt gyapjút azt nem károsító fertőtlenítő oldatban huszonnégy óráig áztatták, vagy

e) fertőtlenítés nélkül a szaruképleteket és a juhhulláról lenyírt gyapjút olyan zárt zsákokba töltötték, amelyeket „Nem fertőtlenített” felirattal láttak el, de külső felületükön fertőtlenítettek és az ilyen zsákok tartalmát a feldolgozóüzemben fertőtlenítő hatású eljárással fogják kezelni,

f) a bőröket a Fertőtlenítési Útmutatóban leírt sózással vagy savas kezeléssel fertőtlenítették, a bőrszállítási engedélyen fel kell tüntetni a szállítmány címzettjének nevét és telephelyét.

21.5. A tiszta övezet kapuját csak a járművek ki- és behajtásakor szabad kinyitni, s a járműfertőtlenítőt a Fertőtlenítési Útmutatóban foglaltak szerint kell működtetni. A be- és kiszállítás időpontját, valamint a járművek rendszámát a kapus köteles feljegyezni.

21.6. Vasúti kiszállítás esetén a 14.11. pontban foglaltak szerint kell eljárni.

4. számú függelék

az Állategészségügyi Szabályzathoz

Kis fertőzőési veszélyt jelentő állati hulladékok feldolgozására szolgáló üzemek létesítésének állategészségügyi feltételei

Az üzem telepítése

1.

1.1. Az üzem telepítésénél, a közfogyasztásra szánt élelmiszerfeldolgozók telepítésére vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

Az üzem olyan területre telepíthető, ahol

a) a közegészségügyi, állategészségügyi és környezetvédelmi feltételek biztosíthatók,

b) a feldolgozáshoz szükséges víz megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll,

c) a szennyvíz elvezetése, kezelése, a tisztított szennyvíz elvezetése, valamint a keletkező szennyvíz-iszap ártalmatlanná tétele, elhelyezése megoldható.

1.2. Az üzemhez tartozó területet be kell keríteni.

1.3. Az üzem kerítésétől számított ötven méteren belül nem szabad olyan anyagot tárolni, amelyben rágcsálók és rovarok elszaporodhatnak, vagy amelyek az üzem, valamint a környezetet bűzzel, porral, füsttel vagy egyéb módon szennyezik.

1.4. Az üzemhez tartozó be nem épített területet pormentesen, tisztán tartható szilárd burkolattal, csapadékvíz elvezetésre alkalmas rendszerrel kell ellátni, a használaton kívüli területet gyepesítéssel és fásítással portalanítni kell.

1.5. Az üzem területén a tiszta és szennyezett övezetet egymástól el kell különíteni.

Az üzem szennyezett övezete

2. Az övezethez tartozó létesítmények:

- kazánház, hűtőgépház,
- méregraktár, egyéb anyagraktár,
- csatornatisztító eszközök raktára,
- szennyvízkezelő helyek,
- szemét- és hulladéktároló, hulladék-megsemmisítő,
- javító-, karbantartóműhely,
- gépkocsigarázs, gépkocsimosó,
- üzemanyag tároló.

Az üzem tiszta övezete

3. Az övezethez tartozó létesítmények:

- hűtő-, illetve fagyasztótároló,
- defrostáló helyiségek,
- feldolgozó helyiségek,
- csomagoló épület(-rész),
- végtermékraktár.

Üzemi épületek, termelő helyiségek

4.

4.1. Padozat: hézag- és szegletmentes, jól tisztítható és fertőtleníthető, lejtése a bűzelzárával ellátott csatornaszemhez biztosítja a folyadék pangásmentes elvezetését.

4.2. Oldalfal, mennyezet: mosható, fertőtleníthető legyen, oldalfal és a padozat találkozása gömbölyített (holkeres) legyen.

4.3. Gépek, berendezések: olyan gépek és berendezések építhetők be, melyeket az állomás előzetesen minősített.

4.4. Nyílászárókra rovarhálót kell szerelni.

4.5. Az üzemi épületekben olyan levegő nyomásviszonyokat kell kialakítani, hogy a káros gázok csak tisztító berendezéseken keresztül juthassanak a szabadba.

Alapanyagok fogadása

5.

5.1. Alapanyagok fogadására hűtő- és fagyasztótárolót kell kialakítani.

5.2. Ha emberi fogyasztásra szánt húsból, tejből, halból, tojásból nem emberi fogyasztásra szánt terméket kívánnak gyártani, a termék eredetét, állati hulladék jellegét, és kartonból vagy más csomagolóanyagból, legalább két cm nagyságú betűkkel „Nem emberi fogyaszt-

tásra” feliratot tartalmazó címkét kell a tartályra rögzíteni.

Szociális és egészségügyi létesítmények

6.

6.1. A dolgozók részére — a közegészségügyi és járványvédelmi hatóság előírásai szerint — étkezés, dohányszívás céljára elkülönített helyiséget kell létesíteni.

6.2. Az üzemben dolgozók legmagasabb létszámának alapulvételével a szabványoknak megfelelő nagyságú, felszereltségű és számú, az egészségügyi követelményeket kielégítő öltözőt, hideg-meleg folyóvízzel ellátott (lábbal működtethető) mosdót, zuhanyzót, WC-t kell létesíteni.

6.3. A termelőhelyiségből nyíló WC-k előtt előteret kell létesíteni.

6.4. A WC-ben lábbal működtethető hulladékgyűjtőt kell elhelyezni.

6.5. A WC-k előterében lábbal működtethető kézmosót, valamint a tisztálkodáshoz, fertőtlenítéshez szükséges eszközöket kell elhelyezni. A munka- és védőköpenyek részére fogast kell felszerelni.

Veszélyes anyagok elhelyezése

7.

7.1. Szennyeződést vagy fertőződést okozó anyagok tárolására a szennyvesztőben megfelelő méretű, könnyen üríthető, tisztítható és fertőtleníthető, feltűnő jelölésű tartályt vagy helyiséget kell létesíteni.

7.2. Mérgező hatású anyagok (rágcsáló- és rovarirtószerek) elkülönített tárolására méregraktárt kell létesíteni.

Szállítójárművek

8.

8.1. A nyersanyagok szállítása a 6. számú függelékben leírt járművekkel történhet.

8.2. A szállítójárművek tisztításához, fertőtlenítéséhez zárt burkolatú, szennyvízelvezető csatornával ellátott kocsimosót kell létesíteni, mely az időjárási viszonyoktól függetlenül folyamatosan üzemeltethető.

Hőkezelő berendezések

9.

9.1. A hőkezelő berendezéseket más gyártóhelyiségektől elkülönítetten kell telepíteni.

9.2. A hőkezelő berendezések elé aprító, daráló, őrölő berendezést kell telepíteni.

9.3. A hőkezelő berendezést a maghőmérsékletet és a hőntartás idejét rögzítő műszerrel kell ellátni.

9.4. Hőkezelési értékek:

a) tej, tejtermék és kolosztrum nem emberi felhasználásra: hőkezelés 72 °C, húsz másodpercig,

b) kedvtelésből tartott állatok — kis fertőzőési veszélyt jelentő — állati hulladékból származó elesége: hőkezelés 90 °C, húsz perc,

c) nem emberi felhasználásra szolgáló friss vér és vértermék: 65 °C, száznolcvan perc.

Termékek mikrobiológiai ellenőrzése

10.

10.1. Salmonella: nem lehet 25 g-ban:

$$n=5, c=0, m=0, M=0$$

10.2. Enterobacteriaceae:

$$n=5, c=2, m=10, M=3 \times 100/1 \text{ g}$$

ahol

n = a mintát tartalmazó egységek száma,

m = a baktériumszám küszöbértéke,

M = a baktériumok maximális értéke: az eredmény nem kielégítő, ha a baktériumszám egy vagy több mintaegységben M vagy több,

c = azon mintaegységek száma, amelyekben a baktériumszám m és M között van. A minta még elfogadhatónak minősül, ha a többi mintaegység baktériumszám m vagy kevesebb.

Csomagolás, jelölés, tárolás

11.

11.1. A csomagolót az üzem más helyiségeitől elkülönítetten kell kialakítani.

11.2. A csomagolóanyagon — a jóváhagyott gyártmánylap alapján — fel kell tüntetni a takarmányokról szóló törvényben előírt adatokat.

5. számú függelék

az Állategészségügyi Szabályzathoz

Állati hulladékgyűjtők, hulladéktemetők, hulladékemésztő vermek, kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője létesítésének állategészségügyi feltételei

1.

1.1. Állati hulladékgyűjtőt, állati hulladéktemetőt, állati hulladékemésztő vermet, valamint állati hulladékfeldolgozó üzem hulladéktemetőjét a 2/1986. (II. 27.) ÉVM rendelettel kiadott OÉSZ-ben foglalt előírások szerint, olyan helyen lehet létesíteni,

a) ahol minden évszakban járható bekötő út van,

b) a legközelebbi állattartó teleptől ezer méter védőtávolság biztosítható, kivéve, ha a hulladékgyűjtő, hulladéktemető, hulladékemésztő verem kizárólag a telepről származó állati hulladék ártalmatlanná tételére szolgál. E létesítmények megvalósíthatók önállóan vagy társulási formában.

1.2. Agyagos talajú vagy olyan területen, ahol a legmagasabb talajvízszint magasabban van két méternél, továbbá ott, ahová a hullaszállítás a terepviszonyok vagy a nagy távolság miatt nehézségekkel jár, csak abban az esetben jelölhető ki hulladéktemető, hulladék-emésztő verem, ha erre más alkalmasabb hely nincs. (Ez nem vonatkozik az állathulladék-feldolgozó üzemek szükségmegsemmisítő helyére.)

1.3. Az állati hulladéknak az ártalmatlanná tételig való megőrzése és boncolása céljából, minden állati hulladéktemető, állati hulladékemésztő verem, állati hulladékgyűjtő mellett, ezek fenntartói jól fertőtleníthető és zárt kamrát kötelesek létesíteni.

1.4. Az állati hulladékemésztő vermet az OÉSZ előírásai szerint kell megépíteni és zárható fedéllel kell ellátni, melyen legalább 1,5 m × 1,5 m nagyságú zárható bedobónyílást kell kialakítani.

1.5. Ha a hulladékemésztő veremben az elhelyezett hulladék magassága a felszínt egy méterre megközelíti, a vermet legalább egy méter vastag földréteggel be kell temetni.

1.6. A megszüntetett állati hulladéktemető és hulladékemésztő verem területén a mezőgazdasági művelés, illetőleg legeltetés a megszüntetéstől számított huszonöt évig tilos.

2.

2.1. A hulladéktemető céljára — a település vagy az állattartó telep állatállománya szerint — tíz számos állatonként 2 m², de legalább 200 m² területet kell számításba venni. Jelentős fertőzési kockázatot hordozó állati hulladékfeldolgozók mellé állati hulladéktemetőt kell létesíteni, melyben a feldolgozásra alkalmatlan állati hulladékot, továbbá az üzemzavar esetén felgyülemelő hulladékot, a gyártási mellékterméket kell elásás után ártalmatlanná tenni. A kijelölendő terület két hektár.

2.2. Az állati hulladék elásására minden hulladéktemetőben legalább egy, azokon a településeken, ahol a nagyállatok száma az ezret meghaladja, legalább két gödröt kell készen tartani. A gödröket egymástól legalább egy méter távolságra kell kiásni. Gödrök helyett árkok is kialakíthatók.

2.3. Magas talajvízállás esetén a gödrök telepítését a környezetvédelmi feltételek figyelembevételével kell megoldani.

2.4. Amennyiben az állati hulladékot feldolgozó üzembe rendszeresen elszállítják az állati hulladékot, csak készenléti gödröt (árkot) kell létesíteni.

2.5. Az állati hulladéktemetőben legeltetni, bármilyen növényt termesztetni, továbbá az ott nőtt növényzetet emberi élelmezésre vagy állatok takarmányozására és almozásra felhasználni nem szabad. A betemetett részeket folyamatosan fásítani, bokrosítani kell.

2.6. A hulladéktemetőt üzemeltető köteles gondoskodni a létesítmény rendjéről, a járható út biztosításáról, a gyomtalánításról, a lekaszált gyomnövény elégetéséről.

2.7. Az állati hulladéktemetőt be kell keríteni és zárható kapuval kell ellátni.

2.8. Az állati hulladéktemető és hulladékemésztő verem újbóli használatbavételére csak a kerületi főállatorvos adhat engedélyt, amennyiben a gödör betelepítésétől legalább huszonöt év eltelt.

2.9. A kerületi főállatorvos kivételes esetben (pl. utólagos körmeghatározás) engedélyezheti a hullagödőrnek vagy hulladékemésztő veremnek a megállapított idő előtti megnyitását, hatósági állatorvos jelenléte mellett. A gödörből (veremből) kiemelt hulladékot az eljárás befejezése után ismét ártalmatlanná kell tenni.

2.10. Az állathullát csak gyepmesteri telepen vagy olyan helyen szabad lebőrizni, ahol ennek higiéniai feltételei adottak. Ha a hullát nem szabad lebőrizni, vagy a lebőrizés bármilyen oknál fogva elmarad, a bőrt többszöri bemetszéssel vagy más módon, felhasználásra alkalmatlanná kell tenni.

2.11. A hullagödőerbe (árókba) helyezett hullát legalább egy méter vastag földréteggel azonnal be kell fedni.

2.12. Állati hulladék égetés útján való ártalmatlanítására csak az esetben kerülhet sor, ha

- a) nem szállítható (pl. ragadós száj- és körömfájás),
- b) nem ásható el (pl. magas talajvíz).

A gyepmesteri telep

3.

3.1. A gyepmesteri telepet el kell látni:

- a) az állathullák megőrzésére, lebőrizésére és boncolására szolgáló, szilárd anyagból épített, jól fertőtleníthető helyiséggel (hullakamrával),
- b) a bőr és a szaruképletek szárítására és tárolására alkalmas helyiséggel,
- c) megfigyelésre alkalmas kisállat-férőhelyekkel,
- d) az állathullák begyűjtésére alkalmas járművel, s ezek működtetéséhez szükséges helyiséggel,
- e) a városban rendelkezésre álló közművekkel,
- f) a telepen dolgozók részére fekete-fehér rendszerű öltözővel (zuhanyzóval, WC-vel),
- g) nagynyomású fertőtlenítő géppel.

3.2. Az állatifehérje-üzem hullabegyűjtő körzetében, a kijelölt gyepmesteri telep kapuján belül megfelelő nagyságú területet kell fenntartani az üzem számára, a hullák gyűjtésére alkalmas tartályok és az egyéb felszerelési tárgyak elhelyezéséhez.

3.3. A gyepmesteri telepen gondoskodni kell arról, hogy

- a) a hullák és a befogott állatok szállítására megfelelő, külön szállítóeszközök,
- b) mérleg,
- c) az állatok leöléséhez, a hullák lebőrizéséhez és boncolásához szükséges eszközök,
- d) fertőtlenítőszer, továbbá

e) sérülés esetén szükséges elsősegélynyújtáshoz gyógyszerek és kötőanyagok mindenkor rendelkezésre álljanak.

3.4. Az állati eredetű hulladékok, valamint az állathullák megőrzésére, lebőrzésére és boncolására használt helyiségekben és istállóban a padozatot, valamint a padozattól számított két méter magasságig a falakat könnyen mosható és fertőtleníthető, vízálló anyaggal kell burkolni.

3.5. A gazdálkodó szervezetek [Ptk. 685. § c) pontja] által fenntartott hullabegyűjtő helyekre — az állomás előírása szerint — a gyepmesteri telepre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

3.6. Az állathulláknak a gyepmesteri telepre szállításával, őrzésével és ártalmatlanná tételével járó feladatok elvégzésére minden városban gyepmestert kell alkalmazni. A gyepmestert a polgármesteri hivatal alkalmazza.

3.7. Gyepmesterként az a személy alkalmazható, aki az állatok leölésében, a hullák lebőrzésében és szétदारolásában kellő jártassággal rendelkezik. Alkalmazása előtt a dolgozót munkavédelmi oktatásban kell részesíteni, és részére a feladatait tartalmazó munkaköri leírást át kell adni.

3.8. A gyepmester feladatai a következők:

a) a polgármesteri hivatal felhívására minden, pl. a közúton talált állathullának késedelem nélkül történő kiszállítása a gyepmesteri telepre, a hulladéktemetőbe, a hulladékemésztő veremhez, és ott — a hatósági állatorvos intézkedéséig — annak megőrzése, majd ártalmatlanná tétele,

b) az állathullák lebőrzése — ha azt nem tiltják az egyes bejelentési kötelezettség alá vont fertőző állatbetegségek leküzdésének szabályai —, továbbá a boncolásban való segédkezés,

c) az elrendelt állatleölések végrehajtása,

d) a hullaszállító járművek, tartályok és ártalmatlanná tételre használt eszközök, felszerelési tárgyak tisztántartása és fertőtlenítése,

e) mindazoknak az állategészségüggyel kapcsolatos köztisztasági tennivalóknak az elvégzése, amelyeket a települési önkormányzat előír,

f) a város utcáinak, tereinek, külső határának havonkénti bejárása, kóbor állatok és ebek befogása, amelyet kíméletesen kell végrehajtani,

g) ebzárlat idején — a körzeti állatorvos által megállapított időközökben — a zárlat alatt álló terület bejárása, és a tilalom ellenére szabadon talált ebek befogása,

h) a befogott állatoknak a gyepmesteri telepre szállítása, gondozása és a hatósági állatorvos utasítása szerinti megőrzése, — a polgármesteri hivatal határozatában megállapított tartási és ápolási költségek megtérítése után — a tulajdonosnak való kiadása, vagy a leölés utáni ártalmatlanná tétele,

i) a gyepmesteri telepen megfigyelésre elhelyezett állatok gondozása és azokról nyilvántartás vezetése,

j) a gyepmesteri telepre szállított állathullákról, a hatósági rendelkezésre leölt állatokról átvételi elismervény kiállítása és nyilvántartás vezetése.

3.9. A gyepmesteri telepen csak a telephez tartozó igásállatokat és a házörzésre szükséges ebet szabad tartani. Az igásállatokat csak a telep területén erre a célra kijelölt istállóban szabad elhelyezni, és azokat más állattól távol kell tartani, idegen istállóba vagy más állatok tartására szolgáló helyre tilos bekötni. Etetésükre és itatásukra külön eszközöket kell használni. A munkára alkalmatlanná vált igásállatokat vágóhídra kell irányítani.

3.10. A gyepmesteri telep állategészségügyi felügyeletét a hatósági állatorvos látja el.

4. Kedvtelésből tartott állatok kegyeleti temetője csak az állomás előzetes szakhatósági hozzájárulásával létesíthető.

6. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Állati hulladékot szállító járművek állategészségügyi követelményei

1. Az állati hulladékok gyűjtőhelyre (állati hulladékgyűjtő, állati hulladékemésztő verem, állati hulladéktemető, gyepmesteri telep) szállításának feltételei:

a) csorgás-, csepegés-, szegletmentes, könnyen mosható és fertőtleníthető, felül is zárt tartállyal vagy konténerrel felszerelt jármű;

b) a járművet az állati hulladék szállításán kívül — tiszta és fertőtlenített állapotban — legfeljebb befogott kóbor ebek gyűjtő, megfigyelő telepre való szállítására szabad használni;

c) az állati hulladék szállítására a hatósági állatorvos engedélyével más jármű is igénybe vehető, azonban csorgás-, csepegésmentességéről (fóliaborítás) gondoskodni kell. E járművet a szállítás befejezését követően tisztítani és fertőtleníteni kell;

d) speciális jármű hiányában az állati hulladék fóliázásban szállítható, szállítás után a szállító járművet takarítani és fertőtleníteni kell.

2. Az állati hulladéknak a gyűjtőhelyekről vagy keletkezési helyekről feldolgozó üzembe való beszállítása:

2.1. A körjáratszerű beszállítás feltételei:

a) begyűjtő gépkocsi, amelynek felépítménye más célra nem használható;

b) gyűjtőtartály: alvázra rögzített rozsdamentes acélból, amely él-, szeglet- és sarokmentes kivitelezéssel készült, könnyen takarítható, mosható és fertőtleníthető; a rakodónyílás fedele és az ürítőnyílás ajtaja automatikusan zárható; az üzembe helyezés előtt a tartály nyo-

máspróbáját el kell végezni. A tartály plombázásának lehetőségét meg kell teremteni;

c) csörlő: legalább ötven méter csörlőlánc vagy drótkötél, amely az állati hulladék zárt helyről való kivontására szolgál;

d) emelő: négy méter gémkiallítás, markolókanál profilu, a nagy állatok vagy talajon elhelyezett állati hulladék tartályba rakására;

e) fertőtlenítő berendezés: az alvázra épített berendezés, mely alkalmas a gépkocsi és felépítménye külső fertőtlenítésére, valamennyi rakodóhelyen (tartály 100—120 liter, 3 bar nyomás, 20 méter tömlő, szórópisztoly);

f) gépkocsivezető: védőruházata és személyi fertőtlenítése. A gépkocsin a gépkocsivezető részére folyóvízes kézmosót és kézfertőtlenítőt kell kialakítani. A gépkocsivezető a rakodás tartamára védőruhát, lábbelit és védőkesztyűt köteles használni.

2.2. Keletkezési helyről a feldolgozó üzembe való szállítás követelményei:

a) tartályokba (konténerekbe) gyűjtés és a platón levő tartályba ürítés;

b) cseretartály (konténer) alkalmazása.

A rakodást végző gépkocsivezető a rakodás időtartamára köteles védőruhát használni. A rakodást követően a telephelyet a gépkocsi csak fertőtlenítést követően hagyhatja el. A gépkocsi fertőtlenítését, plombázását hatósági állatorvos igazolja.

3. Trágyaszállítás állategészségügyi feltételei:

a) amennyiben a trágyaszállítás a technológiai folyamat részeként történik, a szállítás során a trágya elszóródását a rakomány ponyvázásával (fóliaborítás) kell megakadályozni;

b) amennyiben a trágyaszállítás a Tv. 1. számú mellékletében foglalt betegségek felszámolásával kapcsolatos, a trágyát a rakodás előtt fertőtlenítő oldattal át kell itatni. A rakományt ponyvával (fóliával) kell fedni. A gépkocsit a telephely elhagyása előtt fertőtleníteni kell.

7. számú függelék

az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állatvásárra, valamint az állatkiállításra vonatkozó általános előírások

1. Az állatvásár vagy állatkiállítás területét (a továbbiakban: vásártér) lehetőleg sík és száraz talajú külterületen úgy kell kijelölni, hogy az a felhajtásra kerülő állatokkal közúton könnyen elérhető legyen. A terület nagyságát úgy kell megállapítani, hogy a felhajtott állatok és járművek elhelyezhetőek legyenek, és a közlekedésre megfelelő hely álljon rendelkezésre.

2. A vásárteret körül kell keríteni, és a bejáratot (bejáratokat) úgy kell kialakítani, hogy azon egyidejűleg csak egy jármű vagy egymás mellett két nagy állat haladhasson át. A bejáratokhoz vezető utat a bejárat teljes szélességében és kívül-belül tíz-tíz méter hosszúságban vízálló burkolattal, a bejáratot (bejáratokat) zárható sorompóval (kapuval) kell ellátni.

3. A vásártéren — amennyiben a forgalom jelentős — minden állatfaj részére korláttal (kerítéssel) elkerített külön helyet kell kialakítani.

4. Az állategészségügyi szempontból kifogásolt állatok elhelyezésére a vásártéren kívüli, bekerített és elzárható területet kell kialakítani.

5. A vásártéren víznyerő berendezést, rakodórampát kell biztosítani.

6. A vásártérre állatot behajtani csak a vásár megnyitása után szabad. A felhajtott állatok állatorvosi vizsgálatát, illetőleg megsejtelését a vásártérre való bebochtásuk előtt kell elvégezni.

7. A vásártérre csak annyi állat bocsátható be, hogy egymást, a közlekedést ne veszélyeztessék. A felhajtott állatokat felügyelet nélkül hagyni tilos.

8. A vásártérre az állategészségügyi feladatok ellátásához szükséges hatósági állatorvost az állomás rendeli ki, a segéderőkről pedig a vásár tartására jogosult köteles gondoskodni, akik közreműködnek a vásárról távozó állatok marhalevelének ellenőrzésében is.

9. A vásárteret, valamint az oda vezető utaknak a vásártér közvetlen közelében levő szakaszait, legkésőbb a vásárt követő napon meg kell tisztítani.

10. A vásárteret a megtisztítás után tíz nap múlva szabad legeltetésre használni. Baromfit a vásártér bármely részén, egypatás állatot csak a kérődző állatok és sertések, kérődző állatot pedig csak a egypatás állatok elhelyezésére használt részen szabad legeltetni. A sertések legeltetése a vásártéren tilos.

11. Zárt épületben tartott állatkiállítás után a helyiségeket megfelelő módon takarítani és fertőtleníteni szükséges.

12. A vásár rendjéről, a vásártér karbantartásáról és a kezelésre vonatkozó előírások megtartásáról a vásár tartására jogosult köteles gondoskodni.

13. A marhalevel kezelő és hatósági állatorvos számára az adminisztráció elvégzéséhez szükséges feltételeket (fedett, fűthető helyiség, asztal, szék, világítás, kézmosási, fertőtlenítési lehetőség stb.) a vásár, piac tartására jogosult köteles biztosítani.

8/a. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

Állatorvosi igazolás**egypatásokról, szarvasmarhafélékről, juhokról, kecskékről, sertésekről, baromfiakról, nyulakról, egyéb prémes állatokról, kedvtelésből tartott emlősökről, halakról, akváiumi halakról és díszmadarokról****I.**

Az állattartó neve:

címe:

Az állat/ok*(csoport) faja és darabszáma:, tömege: kg

neme:, kora:

azonosítási jele, száma, krotália száma:

Az állatok hasznosítási célja (tenyésztés, tartás, verseny, vágás):

Egyéb közlemény:

II.

Alulírott kezelő állatorvos igazolom, hogy a fent megnevezett fajú állatot (állatcsoportot) a vonatkozó állategészségügyi rendelkezéseknek megfelelően megvizsgáltam, egészségesnek és szállításra alkalmasnak találtam (rendszeres állategészségügyi eseti vizsgálatok, oltások, gyógykezelések, vemhességi vizsgálat stb.). Igazolom továbbá, hogy a fenti állat/ok az alábbi immunizálásban részesültek:

Vakcina megnevezése:

Immunizálás időpontja:

.....

.....

.....

.....

Az elvégzett diagnosztikai vizsgálatok és eredményei:

A vágóhídra történő szállítás esetén az állat/ok (csoport) természetes vagy mesterséges ösztrogén, illetve tirooszztatikus anyaggal egyáltalán nem, gyógyszerrel vagy hozamnövelő szerrel az előírt élelmezés-egészségügyi várakozási időn belül nem kezeltem, és az állattartó nyilatkozata szerint az állomány ilyen kezelésben nem részesült.

A nőivarú állatokat megvizsgáltam és vemhesnek — nem vemhesnek* találtam.

Az állatokat a szállítást megelőző huszonnégy órán belül megvizsgáltam és továbbtartásra, illetve levágásra alkalmasnak találtam.

Az állatorvosi igazolás a kiállításától számított huszonnégy óráig érvényes.

Kelt: 19.....

P. H.

.....
kezelő állatorvos

Készült: 1 eredeti példány: szállítmánnyal
1 másolati példány a hatósági állatorvos számára
1 tőpéldány

* A nem kívánt rész törlendő.

8/b. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

Melléklet:db

..... megyei Állategészségügyi
és Élelmiszerellenőrző Állomás

.....

Hatósági állatorvosi bizonyítvány

Az állat/ok származási helye: község (város):

megye:

A szállítmány rendeltetési helye:

A szállító eszköz megnevezése és forgalmi rendszáma:

.....

Egyéb közlemény:

.....

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a

számú és kezelő
állatorvos által leírt állat/ok (csoport) rendeltetési helyére történő szállításának állategészségügyi és állategész-
ségügyi-igazgatási akadálya nincs.

A hatósági állatorvosi bizonyítvány a szállítás megkezdésétől a rendeltetési helyre érkezésig érvényes.

Kelt:.....

P. H.

.....
hatósági állatorvos8/c. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 000000

..... megyei Állategészségügyi
és Élelmiszerellenőrző Állomás

.....

Hatósági állatorvosi bizonyítvány

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a számú és

..... kezelő állatorvos által leírt rakomány rendeltetési helyére történő szállításának
állategészségügyi és állategészségügyi-igazgatási akadálya nincs.

Kelt:

P. H.

.....
hatósági állatorvos

9. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állatok szállítására vonatkozó előírások

1. Az állatok szállítására csak hézagmentes padlóval és oldalfalakkal ellátott, sérülést nem okozó szállítóeszközt szabad használni. Az oldalfaloknak a jármű padozatához hézagmentesen kell illeszkedniük. Kisállatok szállítására szolgáló gépkocsi és pótkocsi oldalfalainak a padozattól számított legalább negyven centiméter magasan, nagyállatok szállítására szolgáló gépkocsi és pótkocsi oldalfalainak pedig legalább hatvan centiméter magasan kell hézagmentesnek lenniük. A negyven, illetőleg hatvan centiméter magasságon felül az oldalfalak lécezetek is lehetnek oly módon, hogy az állatok testrészei a lécek közötti hézagokon ki ne férjenek. A szállítóeszközt úgy kell kialakítani, hogy abból az állatok ki ne szabadulhassanak.

2. A megfelelően rögzített ketrecben, rekeszben, ládában, kosárban elhelyezett baromfi vagy nyúl és prémes állat oldalfalakkal fel nem szerelt gépkocsin is szállítható.

3. A szállítóeszközöket szélsőséges időjárási viszonyok estén, nyáron árnyékoló tetőborítással, télen szelőzést is biztosító zárt borítással kell ellátni.

4. Ló, szarvasmarha, juh, kecske és sertés szállítása esetén a szállítóeszközöket almozni kell. Almozásra az állatok egészségére ártalmatlan, az állati ürülék kijutását megakadályozó anyagot kell használni.

5. Az állatokat a szállítóeszközön úgy kell elhelyezni (megkötni), hogy természetes testhelyzetben mozoghassanak vagy pihenhessenek.

6. Ha a szállítás időtartama várhatóan a nyolc órát meghaladja, az állatok itatásáról és etetéséről útközben gondoskodni kell.

7. Huszonnégy órát meghaladó szállítás esetén a ló, a szamár, az öszvér, a szarvasmarha, a bivaly, a juh, a kecske, és a sertés mellé olyan kísérőt kell rendelni, aki az állatok ellátásáról gondoskodik és egészségi állapo-

tukat figyelemmel kíséri. A kísérő kötelessége az etetés, itatás és esetleges locsolás. Egy kísérő legfeljebb négy szállítójárművet kísérhet.

10. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állatrakodóhelyre vonatkozó előírások

A rakodóhelynek meg kell felelnie az alábbi feltételeknek:

1. A várható állatforgalomnak megfelelő méretű, több részből álló, legalább részben fedett rakodóudvart, állatfelhajtót, rampát vagy hidraulikus emelőszerkezetet kell létesíteni. A rakodóudvart legalább másfél méter magas szilárd anyagból készített korláttal vagy fallal kell körülkeríteni oly módon, hogy onnan a kisállatok se szabadulhassanak ki, a nagyállatok pedig rögzíthetőek legyenek.

2. A rampát, a felhajtót a rakodóudvarral közvetlen összeköttetésben ajtókkal, illetve mindkét oldalán korláttal kell ellátni. Az udvar és a rakodóhely burkolatát vízálló anyagból úgy kell készíteni, hogy azon az állatok el ne csússzanak, a keletkezett csapadék és szennyvíz elvezetését zárt rendszerben biztosítani kell. Az igényeknek megfelelően a rakodó mérlegházzal kiegészíthető. A rakodóhelyen keletkezett trágya kezelését, a rakodó takarítását, fertőtlenítését az üzemeltető köteles biztosítani minden szállítás befejezését követően. A rakodóhelyeken az állatok részére itatási lehetőséget kell biztosítani.

3. Az engedélyezett rakodóhelyen a hatósági állatorvos számára az állatok vizsgálatához, az adminisztráció elvégzéséhez a szükséges feltételeket biztosítani kell (kézmosás, fertőtlenítés, fedett, szükség esetén fűtött helyiség, asztal, székek stb.).

4. Házinyúl-szállítás olyan rakodóhelyről engedélyezhető, ahol a kerületi főállatorvos ehhez hozzájárult és megteremtették a fertőtlenítés, kézmosás, mérlegelés, hulladék-, szennyvíz-eltávolítás lehetőségét, továbbá ezek ártalmatlanításának feltételeit.

11. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

A szállított állatok férőhelyszükséglete

(ló, szarvasmarha, sertés)

A ló használata, fajtája és kora			Egy lónak szükséges rakterület, m ²
Vágóló	melegvérű	2 évesnél fiatalabb	1,2
		2 évesnél idősebb	1,6
	hidegvérű	2 évesnél fiatalabb	1,6
		2 évesnél idősebb	1,8
Tenyésztésre és tovább-tartásra szánt ló	melegvérű	2 évesnél fiatalabb	1,4
		2 évesnél idősebb	1,8
	hidegvérű	2 évesnél fiatalabb	1,8
		2 évesnél idősebb	2,0

	A szarvasmarha	Egy szarvasmarhának szükséges rakterület, m ²
Testtömege:	700 kg-nál több	1,75—2
	kb. 600 kg	1,62
	kb. 500 kg	1,5
	kb. 400 kg	1,3
	kb. 300 kg	1,0—1,2
	borjú 150 kg-ig	0,36—0,42

A sertés testtömege	Május 1. és szeptember 30. közötti időszakban		Október 1. és április 30. közötti időszakban	
	egy sertés számára szükséges rakterület			
	vasúton m ²	gépkocsin m ²	vasúton m ²	gépkocsin m ²
30— 70 kg között	0,36	0,27	0,35	0,26
71—100 kg között	0,47	0,35	0,45	0,26
101—120 kg között	0,60	0,42—0,47	0,57	0,4—0,44
121—150 kg között	0,70	0,47—0,53	0,67	0,44—0,5
151—180 kg között	0,85	0,53—0,61	0,80	0,5—0,57
181—200 kg között	0,95	0,61—0,73	0,90	0,57—0,66
201 kg-on felül	1,10	0,73—0,9	1,00	0,66—0,8

Juh és kecske szállításakor a hasonló testtömegű sertés rakodótér-szükséglete, nyúl és baromfi rakodótér-szükségletének megállapításához a ketreces tartás férőhelyszükséglete az irányadó.

„L” vagy „G” fősorozatú kocsiban bármikor történő fuvarozásnál a május 1. és szeptember 30. közötti időszakra megállapított adatokat kell figyelembe venni.

12. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

A karanténózás(elkülönítés) szabályai

I. A karanténózás általános szabályai

1. Az elkülönítés ideje alatt az állatokról az állatok tartója nyilvántartást, a karantént felügyelő hatósági állatorvos a kerületi főállatorvos által hitelesített karantén naplót köteles vezetni.

2. Az elkülönített állatok gondozója más, fogékony állatot nem gondozhat és azok gondozóival nem érintkezhet.

3. Az elkülönített állatok gondozására, etetésére, itatására külön eszközöket kell használni. Az elkülönített állatokat külön kell legeltetni és itatni úgy, hogy azok más állatokkal sem közvetlenül, sem közvetve ne érintkezzenek. Az elkülönített állatoktól származó trágyát külön kell kezelni.

4. Az elkülönítésre szolgáló helyiséget, területet „Elkülönítő” feliratú táblával kell megjelölni. Az elkülönítés helyére az állatok kijelölt gondozóján, a tulajdonoson és az állategészségügyi szakemberen (szakembereken) kívül más nem léphet be.

5. A gondozó folyamatosan köteles ellenőrizni az elkülönített állatok egészségügyi állapotát, s ha abban kedvezőtlen változás következett be, köteles azonnal az állatorvost értesíteni. Az állatorvos ilyen esetben azonnal, egyébként a megfigyelési időn belül legalább hetente köteles az elkülönített állatokat megvizsgálni, és szükség esetén megvizsgálni.

6. Bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség észlelése vagy gyanúja esetén a Szabályzat vonatkozó előírásai szerint kell eljárni.

7. A szállítás közben jelentkező betegségek ellen az állatokat a karanténban gyógykezelni kell és el kell végezni a szükséges kezeléseket, vizsgálatokat és vakcinázásokat is.

8. A karanténban kell hozzászoktatni az állatokat a telepi tartásmódhoz és takarmányozáshoz.

II. Import állatok karanténózásának szabályai

A karanténózás általános szabályain túl az alábbiakat is be kell tartani:

1. Az elkülönítés ideje alatt azon a telepen, helyen, ahol az érkező állatokat tartani kívánják, nem lehet olyan fajú állat, amelyre nézve a behozni kívánt állat(ok) veszélyt jelenthet(nek). Ha volt ilyen állat, ak-

kor a telepen a tisztogatást és fertőtlenítést előzetesen el kell végezni.

2. Az elkülönítésre kijelölt hely (telep, istálló, karám stb.) csak olyan távolságra lehet más állattartó helytől, amely esetben a közvetlen vagy közvetett fertőzés lehetősége kizárható.

3. A személyek és járművek forgalma ellenőrizhető és dokumentált.

4. A személyek és járművek fertőtlenítéséhez megfelelő eszközök és fertőtlenítőszer állnak rendelkezésre.

5. Az importállatokat a tulajdonos költségére kell karanténózni. A karanténózás időtartama legalább harminc nap, nyúl baromfi és galamb esetében legalább huszonegy nap. Ettől eltérő időtartamot a minisztérium megállapíthat.

13. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Behozatali, illetve átszállítási engedély iránti kérelem

1. A behozatali engedély iránti kérelemben fel kell tüntetni:

- a) a származási országot;
- b) a behozni kívánt állat fajtát és darabszámát, illetőleg az állati eredetű termékek megnevezését és mennyiségét;
- c) a behozatal célját;
- d) a kérelmező nevét (megnevezését);
- e) a kérelmező lakóhelyét (székhelyét);
- f) a behozatal várható időpontját;
- g) az állategészségügyi határállomás megnevezését;
- h) a rendeltetési hely pontos megjelölését;
- i) karanténózásra kötelezett állatoknál a rendeltetési hely szerint illetékes állomás igazolását a karanténfeltételek meglétéről.

2. Az átszállítási engedély iránti kérelemben fel kell tüntetni:

- a) a származási és rendeltetési országot;
- b) az állatok fajtát és darabszámát;
- c) a kérelmező nevét (megnevezését);
- d) a kérelmező lakóhelyét (székhelyét);
- e) a szállítás várható időpontját;
- f) az érintett határállomások megnevezését.

14. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

**Hatósági állatorvosi bizonyítvány
a sport- és túralovak hazai forgalmához**

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a

..... tulajdonát képező,
..... nevű, korú, ivarú, színű,
..... jegyű lovat megvizsgáltam és egészségesnek találtam.

Az állatot vakcinázták:

Betegség megnevezése	Vakcina típusa	Dátum

Az állat a bemutatott dokumentumok alapján mentes fertőző kevésvérűségtől, tenyészbénaságtól és takonykórtól.

Jelen bizonyítványomat az alábbi versenyen való részvételhez adom ki:

	Honnan	Hova	Dátum	A versenyt felügyelő állatorvos kézjegye és pecsétje
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dátum:

P. H.

.....
hatósági állatorvos

Megjegyzés: Jelen bizonyítványt az állatot kísérő egyéb dokumentumok nem helyettesítik. Érvényességi ideje a kiállításától számított 30 nap, de azon belül legfeljebb az utolsó versenynapot követő 3 nap.

15. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

**Adatfelvételi lap és jegyzőkönyv
bejelentendő állatbetegség esetén****I. Betegségre vonatkozó általános adatok**

1. Mely betegség vagy gyanúja merül fel:
2. A betegség leghosszabb és legrövidebb lappangási ideje:
3. A fertőző anyag elvileg lehetséges legkorábbi ürítése az első klinikai tünete időpontjához viszonyítva napokban:

II. Az érintett helyen tartott állatokra vonatkozó adatok

1. Állattartó neve, címe, szig. sz.:
2. Állatok tartózkodási helye:
3. Állatok
faja:
fajtája:
kora:
neme (vemhesség):
hasznosítás iránya:
darabszáma:
egyedi jelölése:
marhalevél száma:
becsült súlya:

III. Aktuális adatok a betegséggel kapcsolatban

1. Ki jelentette a betegséget, mikor és kinek:
2. Fogékony állatok ebből beteg:
faja:
fajtája:
kora:
neme (vemhesség):
hasznosítás iránya:
darabszáma:
jelölése:
3. Első klinikai tünetek észlelésének ideje:
4. Észlelt klinikai tünetek kronologikusan:
.....
5. A fertőződés lehetséges legkorábbi ideje (figyelemmel az első klinikai tünetek időpontjára és a leghosszabb lappangási időre):
6. Ellátó állatorvos neve, címe:
7. Állattartási napló:
8. Gyógyszerfelhasználási napló:

IV. Fertőződés eredete

1. Fertőződés időszakában (figyelemmel a leghosszabb és legrövidebb lappangási időre) érintkezés fogékony állattal: pl. vásárlás, csere, piac, vásár, ajándékozás, legelő, mérlegelés, meghiúsult szállítás (visszavétel felvásárló-helyről), vemhesítés stb.:

.....
.....

2. Fertőzőszövetítő állati termékkel való érintkezés fertőződés időszakában:
rendes vagy kényszervágásból hús, tej, tejtermék, tojás, kóstoló, ételmaradék, moslék idegen helyről, vágóhídi melléktermék, mesterséges termékenyítés stb.:

.....
.....

3. Kontaktus fertőzőszövetítő takarmánnyal a fertőződés időszakában:
takarmány, táp, gabona, szálas, kiegészítők, göngyöleg stb.

.....
.....

4. Fertőzőszövetítő egyéb tényezőkkel való érintkezés:
személyek (rendezvény, búcsú, esküvő, családi összejövetel):

termékenyítő állatorvos, fuvarszközök, tárgyak, eszközök, trágya stb.:

.....

V. Fertőzés (betegség) tovaterjedésének lehetőségei

1. Fertőződés ideje (III/5.) óta került-e ki fogékony állat a fertőzött állományból, pl. vágóhídra, vásárra, piacra, eladás révén, ajándékozás, dajkaságba adás stb. útján:

.....

2. Fertőződés ideje (III/5.) óta érintkezett-e fogékony állattal a fertőzött udvar állata (meghiúsult vásár, leadás helyről visszaszállítás esetén, vemhesítés):

.....

3. Fertőződés óta (III/5.) került-e ki fertőzött állományból állati termék:
rendes vagy kényszervágásból, hús, kóstoló, tej, tejtermék, piac, tojás stb.:

.....

4. Fertőződés óta (III/5.) került-e ki fertőzőszövetítő tárgy, takarmány, eszköz, gépkocsi, (egyéb fuvarszköz), alom, trágya, mely fogékony állatokkal érintkezett:

.....

5. Fertőződés óta (III/5.) az itt fertőzött állatokkal kontaktusba került személyek (állattartó, vendég, segítő, inszeminátor, állatorvos) fogékony állatokat tartó udvarokban, telepeken járt-e és hol:

.....

VI. Állathigiéniai körülmények

Ólak, istállók alapterülete, magassága:

fűtés:
világítás:
szellőztetés:
padozat:
etető, itató:
használt fertőtlenítők:
jelenlegi készletük:
utolsó fertőtlenítés ideje:
az állatokról alkotott összbenyomás:
helyszínrajz (melléklet szerint)

VII. Helyszíni intézkedések

.....
.....
.....

VIII. Közegészségügyi vonatkozás

.....
.....
.....

IX. Állategészségügyi Intézeti vizsgálat

.....
.....
.....

Az állattartó a feltett kérdéseket megértette, az adott válaszai a valóságnak megfelelnek.

Hely:

Dátum:

.....
állattartó

.....
hatósági állatorvos

Sorszám: 00000000

Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás

Negyedkód:

.....

.....

19.... év hó-napig

Összeállította:

[illegible]

17. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Megye:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Állatorvosi kerület:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Község (város, városi kerület):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

NYILVÁNTARTÁS

**A 19..... évben fennállott, bejelentési kötelezettség alá tartozó
fertőző állatbetegségekről**

Megjegyzések: Az 1. oldal üres rovataiba a települések statisztikai számjelkéódja írandó.

* A 2. (az ív belső, bal) oldala fejlécének üres rovataiba az érintett állatfajok nevét kell beírni.

** A 3. (az ív belső, jobb) oldala fejlécének felső, üres rovataiba az érintett állatfajok neve, az alsókba ezek mennyisége írandó.

[illegible]

[illegible]

*18. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz*

**Útmutató
a fertőtlenítésről**

I. A fertőtlenítés általános szabályai

1. A fertőtlenítés célja

A) A fertőző állatbetegségek megelőzése és az állatok csírszegény környezetének kialakítása céljából fertőtleníteni kell.

A preventív fertőtlenítés lehe

a) folyamatos (a termelési folyamat teljes tartama alatt),

b) időszakonként (a termelési folyamat végén, új állomány betelepítése előtt).

B) A fertőző állatbetegség leküzdése céljából fertőtleníteni szükséges:

a) betegség időtartama alatt:
folyamatos,
ismételt,
előzetes
fertőtlenítés.

b) a zárlat feloldása előtt vagy más betegségleküzdő intézkedés befejezésekor (végfertőtlenítés).

2. A betegségek megelőzése és leküzdése során a fertőtlenítés módja lehet

— egyszerű fertőtlenítés (célja csíraszámcsökkentés),
— szigorított fertőtlenítés (célja meghatározott kórokozók elpusztítása).

3. A fertőtlenítőszer, tárolásuk és használatuk

a) Fertőtlenítőszer

Lúgok:

— Mésztej:

1 kg égetett mészre 1 liter vizet majd a mész szétése után keverés közben 3 liter víz,
1 kg oltott mészhez 1 liter víz.

— Nátrium-hidroxid 2—4%-os oldata — pH 10 felett

— Kálium-hidroxid 2—4%-os oldata

— Nátrium-karbonát 3—6%-os oldata (szóda oldat)

— Nátrium-metaszilikát 1%-os oldata

Foszfortartalmú fertőtlenítőszer:

— ásványi savak 1—2%-os oldata

— szerves savak

— citromsav 0,4%-os oldata — pH 4 alatt

— szulfominsav 0,2%-os oldata — pH 6 alatt

— ortofoszforsav 0,3%-os oldata — pH 4 alatt

— tejsav 1—2%-os oldata — pH 4 alatt

— hangyasav 1—2%-os oldata — pH 4 alatt

Klórtartalmú fertőtlenítőszer:

— Hipokloritok

— Nátrium-hipoklorit

(aktív klórtartalma 9—12%) 3—6%-os oldatban

— Klóros mész

(aktív klórtartalom 25—30%) 2,0%-os oldatban

Aldehidek:

— Formalin (a formaldehid 36—40%-os oldata)

1—6%-os oldatban. 15 °C hőmérséklet alatt

hatása mérsékelt, ezért használata nem javasolt.

Jodoforok:

1—5%-os oldatban pH: 2,5—4,0

Egyéb: FM Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Főosztály által közzétett további anyagok.

b) Törekedni kell arra, hogy a szóda oldatát különösen a paraziták fertőzőképes alakjai ellen forró állapotban használják.

Klórtartalmú fertőtlenítőszeret 30—40 °C-nál magasabb hőmérsékletű oldatban nem célszerű alkalmazni.

Klórtartalmú fertőtlenítőszeret melegtől, fénytől védett helyen üveg, műanyag vagy ép zománcú fémedényben kell tartani.

Felhasználás előtt hatékonyság szempontjából meg kell vizsgálni a kémhatását (pH) és az aktív klórtartalmát.

Robbanás veszélye miatt a raktározás és felhasználás közben ügyelni kell arra, hogy klórtartalmú fertőtlenítőt formalinos tárolóedénybe — és fordítva — ne öntsenek. Célszerű a tárolóedényeket tartósan megjelölni.

c) A fertőtlenítéshez szükséges fertőtlenítőoldat

— mennyiségét,

— a kijuttatás nyomását,

— szemcsenagyságot

a fertőtlenítendő felület minősége és nagysága, a megelőző takarítás színvonala határozza meg. Nagynyomású (10—20 bár) fertőtlenítő berendezés használata esetén az egy m² fertőtlenítéséhez szükséges oldat mennyisége:

— fólia 0,1 liter,

— sima beton, csempével, olajfestékekkel bevont felület 0,2 liter,

— gyalulatlan deszka vagy meszelt felület 0,5 liter,

- téglafelület 1 liter,
- döngölt agyagfelület 1,5 liter,
- laza, homok felület 3,0 liter.

Kisnyomású fecskendő használata esetén a fenti oldatmennyiség másfélszeresét kell alkalmazni.

4. A fertőtlenítés megkezdésekor a fertőtlenítést irányító hatósági állatorvosnak ügyelni kell arra, hogy

- a fertőtlenítést végző személy egészségügyi alkalmasságát tanúsító okmánnyal rendelkezzen,
- a fertőtlenítést végző dolgozó munkavédelmi oktatásban részesült-e,
- a megfelelő munkavédelmi eszközök és öltözék rendelkezésre állnak-e (ezek: gumicsizma, vizet át nem eresztő overál, gumikesztyű, védősisak, gázálarc, védőszemüveg),
- amennyiben az épületben állatok vannak, olyan fertőtlenítőszerrel kell alkalmazni, amely az állatok egészségét nem károsítja,
- munka közben étkezni, dohányozni tilos,
- a dolgozóknak az erősen savas vagy lúgos oldatok kezelése, keverése idején lehetőséget kell teremteni arra, hogy a bőrfelületre került anyagot azonnal lemossák (konyhasóoldat: 9 g 1 liter desztillált vízben, bórsavoldat: 10 g 1 liter desztillált vízben),
- a fertőtlenítéshez olyan nyomást és szemcsenyomást kell alkalmazni, hogy a tevékenység az építményben felesleges károsodást ne okozzon.

II. A fertőtlenítés végrehajtása

1. Az ember és környezetének fertőtlenítése

Testfelület, textil, bőr, lakás, szociális helyiségek fertőtlenítése kizárólag az erre a célra a közegészségügyi hatóság által engedélyezett készítményekkel, az előírt módon végezhető.

2. Az állattartási épületek és környezetük fertőtlenítése

- a) Egyszerű fertőtlenítés végrehajtásának sorrendje:
- az épület áramtalanítása,
 - portalanítás vízpermettel,
 - technológiai berendezések kihordása,
 - trágya eltávolítása, a mennyezet, szellőző, kürtők, oldalfalak, padozat fizikai takarítása,
 - épület nagynyomású vízszugárral való mosása,
 - a kihordott technológiai berendezések mosása majd visszahordása a kimosott épületbe,

- az épület környezetének takarítása, burkolt felületek nagynyomású vízszugárral való lemosása,
- az épület belső terének (mennyezet, oldalfalak, padozat), továbbá a visszahordott berendezések magasnyomású fertőtlenítő berendezéssel való fertőtlenítése,
- az épület nyílászáróinak zárása,
- az épület külső felületének és környezetének fertőtlenítése.

b) A szigorított fertőtlenítés végrehajtásának sorrendje:

- az épület áramtalanítása,
- az épület belső terének portalanítása a hatósági állatorvos által előírt nemű és koncentrációjú fertőtlenítő oldattal,
- a portalanítás mellett, a fertőtlenítőoldattal a technológiai berendezéseket le kell mosni, a trágyát el kell áztatni,
- a technológiai berendezéseket ki kell hordani,
- a trágyát ki kell hordani, a telep területén szarvasba kell rakni, le kell fertőtleníteni földdel le kell takarni,
- gépi és kézi eszközökkel az épület fizikai takarítását el kell végezni, a takarításnak az épület belső légtérén kívül ki kell terjedni a padlástérre és a trágyacsatornára is,
- az épület belső mosását magasnyomású vízszugárral kell elvégezni,
- a nem tisztítható fából készült berendezéseket el kell égetni,
- az agyagpadozatot 10 cm mélységben fel kell szedni,
- a vízáteresztő padlóburkolatot fel kell szedni,
- kifutók, karámok takarítása, mosása,
- az épületen kívül megtisztított berendezések visszahordása,
- az épület belső terének, padlasterének, trágyacsatornájának fertőtlenítése a betegségre meghatározott nemű és koncentrációjú magasnyomású (10—20 bár) berendezéssel kijuttatott fertőtlenítőszerrel,
- az épület zárása,
- az épület külső felületének, környezetének, utának a fertőtlenítése,
- bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegség esetén fertőtleníteni kell mindazokat a helyeket és helyiségeket, ahol beteg, betegségre gyanús állat megfordult, tartózkodott, elhullott vagy levágták, illetve leölték, ahova az állat terméke eljutott.

Fertőtleníteni kell azon személyeket, illetve tartózkodási helyüket, akik a beteg, betegségre gyanús állatokkal vagy termékeikkel kapcsolatba kerültek.

*Egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségek
megelőzésénél és leküzdésénél használható fertőtlenítőszer*

<i>Betegség</i>	<i>Fertőtlenítési útmutató</i>	
1. Ragadós száj- és körömfájás	Habzó szóda (Nátrium-karbonát)	4%
	Klórlúg	3%
	Formalin	3% (15 °C felett)
	Citromsav	0,4% — pH 4 alatt
	Ortofoszforsav	0,3% — pH 4 alatt
	Szulfaninsav	0,2% — pH 6 alatt
	Jodforok	2,0%
	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Nátrium-metaszilikát	1,0%
	Továbbá minden olyan készítmény, melynek pH-ja 4 alatt vagy 11 felett van	
2. Sertések hólyagos betegsége	Nátrium-hidroxid	1—2%
	Kálium-hidroxid	1—2%
	Klórlúg	3—5%
	Jodforok	2,0%
	Megjegyzés: formalin használata tilos!	
3. Keleti marhavész	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0%
4. Afrikai sertéspestis	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0%
5. Klasszikus sertéspestis	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0%
6. Madárinfluenza (klasszikus baromfipestis)	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C felett)
7. Newcastle-betegség (baromfipestis)	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C felett)
8. Szarvasmarha-gümőkór	Klórlúg	6,0%
9. Fertőző sertésbénulás	Klórlúg	3,0%
10. Veszettség	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C felett)

11. Takonykór	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C felett)
12. Lovak fertőző kevésvérűsége	Nátrium-hidroxid	4,0%
	Kálium-hidroxid	4,0%
	Klórlúg	4,0%
13. Nyulak vérzéses betegsége	Formalin	4,0% (15 °C külső hőm. felett)
	Klórlúg	4,0%
	Nátrium-hidroxid	4,0%
14. Mézelő méhek nyúlós és enyhébb költségrothadása	Nátrium-hidroxid (forró)	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	5,0%
15. Brucellózis	Nátrium-hidroxid	2,0%
	Kálium-hidroxid	2,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C külső hőm. felett)
16. Aujeszky-féle betegség	Nátrium-hidroxid	3,0%
	Kálium-hidroxid	3,0%
	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C külső hőm. felett)
17. Lépfene	Klórlúg	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C külső hőm. felett)
18. Pontyfélék tavaszi viraemiája	Klórlúg	5,0%
	Klórmezsgazda	3,0%
	Formalin	3,0% (15 °C külső hőm. felett)
	Mésztej	20%

3. Takarmány és göngyöleg fertőtlenítése

A takarmányban levő száj- és körömfájás vírus az alábbi módon pusztítható el:

— Az épületekbe kihordott szálastakarmányt, szilázst a trágyával azonos módon kell ártalmatlanná tenni.

— Az épületekhez tartozó tartályokban (silókban) etetőberendezésekben levő abraktakarmányt el kell ásni vagy állati hulladék feldolgozóba kell feldolgozni.

— Hideg fermentációval (silózással), ha a pH-érték legfeljebb 4 (szükség esetén a pH-érték hangyasavval beállítható).

— Meleg fermentációval (silózással), ha a hőmérséklet legalább 55 °C szűrőhőmérővel ellenőrizve.

— A szálas takarmány (kazal) felületének 3%-os formalinoldat 15 °C alatti hőmérsékleten vagy szerves savakból készült oldat kipermetezésével.

— Forró levegős szárítással, ha a kiáramló levegő hőmérséklete legalább 80 °C.

— Gőzzel való granulálással, ha a granulátum 80 °C-ra felmelegszik (célszerű a hőmérsékletet 20—30 percig fenntartani).

— Szemes kukorica legfeljebb pH 4 kémhatású propionsavval történő átmosásával, esetleges utólagos silózással.

— A fertőzött szemes árpát, zabot és takarmánybúzát 0,8%-os formaldehid-oldat gőzével lehet fertőtleníteni (10 liter/100 kg takarmány mennyiségben), a permetezés után vizet át nem eresztő műanyag fóliával a fertőtlenített szemestakarmányt le kell fedni és 6 órán át így tartani. A takarmányt felhasználás előtt 24 óráig szellőztetni kell, és elsősorban nem fogékony állatokkal etetni.

— A silózott szemes kukorica- vagy kukoricacső-zúzalék bontási felületének 1%-os hangyasavoldattal való permetezésével (3 liter/m²).

— A burgonya felfőzésével.

— A tej forralásával vagy 80 °C-ra való melegítésével.

— A takarmánynövényzet vagy legelőgyep felületére m^2 -enként 0,3—1 liter 3%-os klórlúgoldat vagy 10%-os vizes szuperfoszfát permetezhető a növényzet számottevő károsodása nélkül.

— Jutazsákokat porszívózás után 20 órára olyan zárt és legalább 18 °C-ra fűtött térben kell felfüggeszteni, amelyben légköbméterenként 150 cm^3 formalint ugyanannyi vízzel elpárologtatnak (pl. 40 g káliumpermanganáttal vagy melegítve), a porzsák tartalmát a hullákkal azonos módon kell ártalmatlanná tenni.

— A fóliás vagy szövött műanyag zsákokat, szárítóberendezés esetén a jutazsákokat is, 3 órára 5%-os formalinoldatban vagy 2%-os nátronlúgoldatban kell áztatni.

Fenti eljárást kell értelemszerűen alkalmazni valamennyi bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség esetén.

4. A kutak fertőtlenítése

Kutakat klórmésszel, magnomésszel vagy klórlúggal kell fertőtleníteni.

Ásott kút fertőtlenítéséhez minden m^3 vízre 30 g magnolmeszet vagy 100 cm^3 klórlúgot kell számítani, és azt 0,3 liter vízben feloldva, teljes oldódás után a kútba kell önteni. A kútból 24 óráig vizet meríteni nem szabad.

Fúrt kút fertőtlenítése céljából 100 g magnolmeszet vagy 300 cm^3 klórlúgot kell 1 liter vízben feloldani, és az oldatot a fúrás csővébe kell önteni. Ez az eljárás csak a 30—40 m mélységű fúrt kutakra vonatkozik.

Ennél mélyebb fúrt kutak fertőtlenítése esetén a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóságot értesíteni kell.

A víztárolót ugyanúgy kell fertőtleníteni mint az ásott kutat, de mind a klórmészből, magnomészből vagy klórlúgból, mind pedig az oldóvízből kétszeres mennyiséget kell felhasználni.

A kútvíznek 24 óra múlva még klórszagúnak és klórízűnek kell lennie (túlklorozás), ellenkező esetben a klórozást meg kell ismételni. Ha a klórszag és a klóríz nem érezhető, a kutat alaposan ki kell merni. A fúrt kút vizet addig kell szivattyúzni, amíg a víz klórszagát és ízét elveszti.

A kút súlyosabb fertőzőtségének gyanúja esetén a fertőtlenítést kétszer-háromszor meg kell ismételni.

5. A szennyvíz és a trágya fertőtlenítése

A) A bejelentési kötelezettség vagy mentesítési eljárás alá vont betegségek kórokozóival nem fertőzött állattartó telepeken a trágyalé- és hígtrágyacsatornák, továbbá -aknák tartalmát, a fürösztők, az úsztatómedencék és a pocsoltyák vizét a következő módszerekkel lehet ártalmatlanná tenni.

a) Fizikai módszerekkel végzett fertőtlenítés:

- pasztörözés (30 percig 70 °C-on),
- pillanatsterilizálás (15—20 másodpercig 120—130 °C-on),
- háromszakaszos hőkezelés (3× 20 percig 90—110 °C-on),
- hővel történő szárítás (110—280 °C-on),
- gammasugarak vagy elektrongyorsítóval előállított bétasugarak (min. 4kGy.).

b) Kémiai módszerekkel végzett fertőtlenítés:

- égetett mész legalább 20 kg/m^3 vagy oltott mész legalább 30 kg/m^3 ,
- a vegyhatás módosítása meszezéssel (3 órán át pH 12),
- 0,1—4%-os formalinoldat létesítése (pH 9,5—10,5 és min. 15 °C esetén).

c) Biológiai és kombinált módszerek:

- hosszú idejű tárolás (90 nap 15—20 °C-on, 140 nap 4—6 °C-on),
- mechanikai, kémiai, biológiai kezelés kiegészítése meszezéssel (2 órán át, pH 10,5—11,5),
- folyékony komposztálás (levegőbevitel 4—5 napig 50 °C-on, majd 21 nap tárolás),
- anaerob rothasztás (30 napig min. 30 °C-on), és
- szűrőmezőn történő elhelyezés (min. 180 cm-es talajrétegen való szűrés, a szűrőkazettákat be kell keríteni).

d) Várakozási idők megtartása növényzet öntözése után: egyszerű fertőtlenítésnek minősül az, ha szálata-karmány és legelőnövényzet öntözése után a begyűjtésig vagy a legelőre hajtásig 21 nap telik el, továbbá a takarmánygabonát szárbaszökkenése, a kukoricánövényt a 30 cm-es szármagasság elérése után nem öntözték.

B) A bejelentési kötelezettség vagy mentesítési eljárás alá vont betegségek kórokozóival történt fertőzőtlenség esetén a trágyalé-, hígtrágyacsatornák és -aknák, továbbá a fürösztők, úsztatómedencék és pocsoltyák tartalmát a betegségenként meghatározott fertőtlenítő oldat létesítésével kell fertőtleníteni. Ezután a nem fertőtleníthető medencék tartalmával együtt — tartálykocsival, csővezetéken — a fertőtlenített szennyvizet (híg trágyát) ki kell juttatni a kijelölt zárlattérre: a szántóterületen esőztetve kell kiöntözni, a talajra teríteni, mélyárkos módszerrel a füzesek vagy nyárfások, mélybarázdás módszerrel a kukorica területe öntözhető. A szennyvíz (hígtrágya) elszikkadása után az öntözött területet le-, illetőleg beszántással vagy más módon le kell földelni. A beszántás minőségének ellenőrzésére az előzetesen a talajra vitt mészpor eltűnéséből lehet következtetni.

6. Az almostrágya és a hígtrágya szilárd fázisának fertőtlenítése

a) A tisztítás alatt és az azt megelőzőleg összegyűjtött almostrágyát, almot, takarmányhulladékot, szemetet, valamint a fertőtlenített helyiség talajáról kihordott

földet, homokot — a szennyvizet és trágyalevet is hozzákeverve — és lehetőleg a hígtrágya szilárd fázisát fülleszteni kell. A füllesztés céljából összegyűjtött anyaghoz szükség szerint annyi szalmát vagy falevelet kell keverni, hogy az utóbbi aránya a bélsárhoz 3:2 legyen, ha pedig száraz, m³-enként 10—15 liter vizet kell adni. A füllesztendő anyagot 25 cm vastag szalma- (falevél-) rétegre legalább 1,5 méter magas és széles kupacokba (halomba) kell rakni és a tetejére legalább 10 cm vastag szalma- (falevél-) réteget kell helyezni, majd az egészet 20 cm vastag földréteggel kell befedni.

A befedett trágyarakásnak legalább 55 °C-ra kell felmelegednie, a hőmérsékletet szűrőhőmérővel ellenőrizni kell. A kellőképpen fel nem melegedett szélső részeket 3 nap múlva a halom közepébe kell lapátolni, majd a halmot újból földdel befedni és legalább három hétig bontatlanul hagyni.

A spórák kivételével a kórokozók ennyi idő alatt elpusztulnak.

A komposztáláshoz 3 nap érlelés is elegendő a hőfejlődés után pH 12 kémhatású lúg hozzáadása esetén.

Fagyott almostrágyát nem szabad füllesztésre összerakni. Az ilyen trágyát 10 cm vastag földréteggel vagy rögzített műanyagfóliával kell letakarni.

b) Ha az anyag önmagában nem képez komposztot és viszonylag nagy mennyiségű (tömött almostrágya, a hígtrágya szilárd fázisa), azt a zárlattérre kell szállítani és ott beszántással vagy más módon elföldelni. Ezután a kiszállítás útvonalát és a járművet, továbbá a közreműködő személyeket a talaj-, jármű- és személyfertőtlenítés szabályai szerint fertőtleníteni kell.

7. Járművek, állatrakodó helyek fertőtlenítése

Az állat, alom, takarmány és trágyalé szállítására használt gépkocsit, vasúti kocsit, repülőgép- vagy hajórekeszt és egyéb járművet, továbbá ezek felszerelését a következők szerint kell tisztítani és fertőtleníteni:

a) A tisztítás során a trágyát, almot fel kell lazítani és el kell távolítani. Ezután forró vízzel, valamint kaparó- és surolóeszközök segítségével a padlóra, az oldalfalakra tapadt trágyát le kell választani és vízsugárral el kell távolítani. A tisztítást addig kell folytatni, amíg a vasúti kocsi, hajó, hajórekesz belseje teljesen kitisztul és a bűz megszűnik. Hasonlóképpen kell a trágyától megtisztítani a vasúti kocsihoz, hajóhoz, hajórekeszhez tartozó összes felszerelést. A takarítás magasnyomású vízsugárral is elvégezhető.

b) Egyszerű fertőtlenítés esetén a padlót, a mennyezetet és a falakat legalább 50 °C-ra melegített vízzel meg kell mosni, majd 2%-os klórlúg- vagy nátronlúgoldattal, korrózióra érzékeny részek esetén 2%-os formalinoldattal be kell permetezni.

c) A fertőtlenítésnek az egész kocsira, repülőgép- vagy hajórekeszre ki kell terjednie még abban az esetben is, ha annak csak egy részét használták állatszállításra. Szennyeződés esetén a kocsi külső felületét, az ajtókat, vasalásokat, a kocsi futóművét és alvázát is meg kell tisztítani és fertőtleníteni.

d) Az állatok be- és kirakására használt rámpákat, hidakat és egyéb eszközöket, valamint a rakodóhelyeket, rakodódarabokat tisztára kell seperni, s azután tiszta vízzel bőven le kell öblíteni. Az esetleg szükséges fertőtlenítést a vizsgáló állatorvos irányítása és ellenőrzése mellett kell végrehajtani.

e) A fertőtlenítéshez használatos eszközöket (lapátokat, seprőket, tömlőket, villákat, kaparószerszámokat, hordók, permetezőket stb.) jó karban, a fertőtlenítőanyagokat pedig erre a célra szolgáló elzárható helyen kellő mennyiségben készletben kell tartani. A fertőtlenítő oldatokat felügyelet alatt kell készíteni. A fertőtlenítendő vasúti kocsikat úgy kell a (mosó-) fertőtlenítővágányra állítani, hogy az egyszerű fertőtlenítést igénylő kocsik egymás mellé kerüljenek.

f) A járművekből kitakarított, továbbá vasút- és hajóállomásokon, repülőtereken, gépkocsi-rakodóhelyeken levő trágyát, almot, hulladékot és szemetet gondosan össze kell gyűjteni és félre kell rakni. Az összegyűjtött trágyát, almot, hulladékot és szemetet lehetőleg minél előbb, illetőleg minél gyakrabban el kell hordani. Az elhordásra olyan kocsikat vagy tartályokat kell használni, amelyek tartalma ki nem hullhat, illetőleg ki nem folyhat. Fertőtlenítés szükségessége esetén ezeket az anyagokat el kell égetni vagy el kell ásní, vagy olyan helyre szállítani, ahol embert vagy állatot nem fertőzhet.

g) A járműveket, állatrakodó helyeket szigorított módon kell fertőtleníteni hatósági rendelkezésre, továbbá anélkül is akkor, ha kérődző állatot vagy sertést olyan állomásról szállítottak, amelynek 20 km-es körzetében ragados száj- és körömfájás áll fenn, továbbá, ha a sertéseket fertőző sertésbénulással fertőzött vagy emiatt védőkörzetbe vont községből szállították. Szigorított fertőtlenítés esetén az egyszerű fertőtlenítésen felül a padlót, a mennyezetet és a falakat az egyes betegségekre meghatározott anyagok felhasználásával be kell permetezni. Ha a fertőtlenítés módját jelző bárcán az állatbetegség nincs feltüntetve, a fertőtlenítést 2%-os formalin, 3%-os klórlúg- vagy nátronlúgoldattal kell elvégezni.

8. Állatok és egyes állati termékek fertőtlenítése

a) A tőgybimbó bőrének fejés utáni fertőtlenítésére pl. Demast-emulzió vagy 10—33%-os bőrkímélő hatású jodoformoldat vagy más, erre a célra engedélyezett szer használható.

b) Újszülött állatok köldökének fertőtlenítésére lehetőleg színes fertőtlenítőtoldatot (pl. 10%-os fakátrány, 5%-os pioktanin) kell használni.

c) Bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségben elhullott, levágott vagy leölt állatok bőrét csak a 11. pontban meghatározott sózás vagy savas kezelés után szabad felhasználni vagy forgalomba hozni, kivéve, ha az egyes fertőző állatbetegségek leküzdésére vonatkozó szabályok más eljárást tesznek kötelezővé.

d) Fertőző állatbetegségben beteg vagy betegségre gyanús állat szőrét, sertéjét vagy tollát — ha az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző betegségek leküzdésére vonatkozó szabályok ezt lehetővé teszik — a bőrrel együtt az előző bekezdés szerint, a bőrtől elválasztva pedig 0,5—1 órán át tartó főzés után szabad forgalomba hozni.

e) Bejelentési kötelezettség alá tartozó fertőző állatbetegségben beteg vagy betegségre gyanús és egészséges állat összekeveredett szőrét, sertéjét, illetőleg tollát is csak az előbbi bekezdésben meghatározott módon szabad felhasználni vagy forgalomba hozni. Csak akkor nem kell főzni, ha a szőrt, sertét vagy tollat zsákban közvetlenül a feldolgozó üzembe szállítják. Ebben az esetben azonban a zsákokat „Nem fertőtlenített” felirattal kell ellátni, és a kísérőokmányon a feldolgozó üzemmel közölni kell azt, hogy a szállítmányt nem fertőtlenítették. A szállításhoz használt zsákokat kiürítés után fertőtleníteni kell (lásd a II. 3. pontot).

f) Rühös, továbbá juhrühösségre gyanús juhokról, illetőleg elhullott, levágott vagy leölt rühös juhok bőréről lenyírt gyapjút csak akkor szabad forgalomba hozni, ha legalább 6 hétig száraz, szellős helyen tartották. Juhokra fertőző egyéb bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségben beteg vagy betegségre gyanús állatokról, illetőleg ilyen elhullott, levágott vagy leölt állatok bőréről lenyírt gyapjút 3 óráig 1%-os formalinoldatban kell áztatni.

9. Állatifehére üzemek és hullakamrák fertőtlenítése

a) Az állatifehére üzemek és a hullakamrák, felszerelésük és a hulla(dék)szállító járművek folyamatos és időszakos egyszerű fertőtlenítésére csak szagtalanító hatású (pl. klórtartalmú) szerek használhatók. A betegségleküzdő szigorított fertőtlenítésre a II. 11. pont szerinti betegségleküzdő fertőtlenítés előírásai az irányadók.

b) A szennyezet övezet helyiségeit és a hullakamrákat az istállókhöz hasonlóan kell fertőtleníteni, de előtte különös gonddal kell a zsíros állati testrészekkel érintkező padlót és egyéb felületeket megtisztítani a vágóhidak tisztításához használt szerekkel.

c) A tiszta övezet helyiségeit (terméktárolókat stb.) a lakóhelyiségekhez hasonlóan kell kitakarítani, majd fertőtleníteni.

d) A gépek, berendezések, különösen a csővezetékek és a hulla(dék)szállító járművek, tartályok megtisztításakor különös gonddal kell a nyersanyag, a félkész vagy késztermék visszamaradására alkalmas zugokat kitakarítani. A fémrészek korróziójának megakadályozására a belső felületekre 2—5%-os formalinoldatot kell lecsorgásig permetezni vagy a zárt tartályokban, csövekben ködszerűen szétpermetezni (aeroszol-generátorral).

e) Ha a 11. pontban előírt sózás után a tárolási idő nem tartható, vagy a lépfene gyanúja nem zárható ki, a bőrt 24 óráig 24 °C-on 3%-os konyhasóoldatban, majd 48 óráig 28 °C-on 2% sósavat és 10% konyhasót tartalmazó oldatban kell tárolni.

10. A baromfikeltetők és a tojás fertőtlenítése

a) A tenyésztóajt begyűjtése után, lehetőleg kihűlése előtt, fertőtleníteni kell. A víziszármások tojásait például 3%-os klórlúg- vagy 0,5—1%-os jodoformoldatban 5—10 percig, 3%-os formalinoldatban 20 percig, 0,1%-os merfenoldatban 10 percig kell áztatni, majd ugyanilyen oldattal lemosni. A tyúktójtásokat — ha a keltetésre való alkalmatlanság esetén nem használják étkezési célra — 24 óráig formaldehid-gáztérben kell tartani (pl. légköbméterenként 25 g formalinhoz ugyanennyi víz és 12,5 g káliumpermanganát hozzáadása után).

Étkezési célra való használat előtt a víziszármások tojásait 10 percig forralni kell.

b) A tojások a 3—5. és a 18—20. nap közötti időszak kivételével a keltetőgépben ugyancsak formaldehidgázzal fertőtleníthetők. Az üres keltetőgép 5%-os szódaoldattal való lemosás után 3%-os formalinoldat lecsorgásig végzett permetezésével fertőtleníthető. A műanyag-tojástálcákat megtisztítás után az a) pontban felsorolt valamelyik oldatban kell áztatással, a papírtálcákat a II. 3. pont szerinti formalin-párologtatással fertőtleníteni.

c) A helyiségeket a II. 2. pont szerint kell fertőtleníteni.

11. A vágóhidak, vágóhídi termékek és melléktermékek fertőtlenítése

A) A vágóhidak fertőtlenítése során:

— preventív folyamatos fertőtlenítést a belépő személyek és a behajtó járművek esetében,

— betegségleküzdő, folyamatos fertőtlenítés a beteg vagy fertőző állatok napi levágása alkalmával,

— betegségleküzdő időszakos fertőtlenítést (végfertőtlenítést) a fertőzött állomány levágásának befejezése után kell végezni, ez utóbbi sorrendje: járulékos helyiségek, a készáruraktárak, az istállók, a vágóhelyiségek, végül a szennyvíz fertőtlenítése.

A megfelelő fertőtlenítő hatás eléréséhez mindenekelőtt

— el kell távolítani a fa berendezési tárgyakat és alkatrészeket,

— gondoskodni kell a fémből készült tárgyak korróziómentesítéséről,

— ezután össze kell gyűjteni a padozaton, az asztalokon és az egyéb berendezési tárgyakon levő hulladékokat és a durva szennyező anyagokat (1. fázis)

— ezt követi a 30–40 °C-os vízzel való áztatásos lemosás — legalább 10 percen keresztül — a felületekhez ragadt hús, vér, szenny és zsíryananyagok fellazítása (2. fázis).

A vegyszeres tisztításhoz kezdetben legalább 40–45 °C-os vízben oldott, jó fehérjeoldó és zsíremulgeáló tulajdonságokkal rendelkező szereket (szóda, UNIPON M—1, Nátronlúg 1—2%-os oldat stb.) lehet használni. A tisztítószer legalább 10 percig érintkezzék a felülettel (3. fázis). A felhasznált szert a felületről csapvízzel le kell mosni (4. fázis).

Egyszerű fertőtlenítés céljából 80 °C-os meleg vizet, 1—2%-os klórlúg vagy UNIPON TF-klór stb.) oldatot kell permet formájában a fertőtlenítendő felületre juttatni. (5. fázis) Vízzel öblítés (6. fázis)

B) A ragadós száj- és körömfájás fertőzöttségére gyanús állatok levágása esetén a következőket kell végrehajtani:

a) A levágás előtt 0,2%-os citromsavoldattal vagy más, nem káros szerrel kell az állatot lemosni.

b) A levágott állatok húsát a tejsavas érés bekövetkezéséig 36 órán át 8—10 °C hőmérsékleten kell tárolni, a tárolás megkezdése előtt a hús felületét 1%-os tejsavoldattal le kell permetezni.

c) A beleket 24 órán át 0,3% tejsavat is tartalmazó 0,3%-os hangyasavoldatban kell áztatni.

d) A bőr 2% szódát (esetleg 1% naftalint) tartalmazó konyhasóval történő megszórással fertőtleníthető, ha a konyhasó mennyisége a bőr súlyának 30%-át kiteszi. Ezt a sózást egy hét múlva meg kell ismételni. A bőr egy hónap múlva fertőtlenítettnek tekinthető, de csak négy hónapig alkalmas bőripari feldolgozásra.

e) A vágóhídi szennyvizet az 5. pontban leírtak szerint kell kezelni. (Pl. a medence telítődését követően oltott mésszel a pH-értéket 11-re kell beállítani.)

f) A vágóhídi mellékterméket és a víziszapot csővezetékben vagy zárt tartálykocsikban állatifehérje üzembe lehet szállítani, ahol nagy gőznyomáson (133 °C-on, 20 percig 3 bár nyomáson) sterilizálják.

g) A mechanikai tisztítás után kapott szennyvíziszapot az 5. pont szerint is ártalmatlanná lehet tenni.

12. A tejüzemek és a tejtátás eszközeinek fertőtlenítése

a) A tejüzemek fertőtlenítésekor a helyiségeket a 9., a szállítóeszközöket a 7., a szennyvizet az 5. pont szerint kell fertőtleníteni, illetőleg ártalmatlanná tenni.

A nem fémből készült felületek lemosására a trinárium-foszfát 2%-os oldata használható.

A tejüzemek csővezetékait és az egyéb cirkuláltatással (keringtetéssel) tisztítható (pl. a fejő-) berendezést hideg vízzel, ha erősen szennyezett vagy elzsírosodott, akkor 45 °C-os hőmérsékletű vízzel kell átmosni. Az átmosásnak addig kell tartania, amíg a rendszerből kifolyó víz tiszta nem lesz. A cirkulációval tisztítható berendezés olyan tartozékait, amelyekhez az öblítővíz nem fér hozzá, szét kell szedni és kézzel kell leöblíteni.

Az öblítés után 83 °C-os hőmérsékletű, 2—4%-os szódaoldatot vagy a berendezés használati utasításában előírt tisztítószeres oldatot legalább tíz percig cirkuláltatni kell. Ezek után az oldatot le kell engedni és a padozat tisztítására lehet felhasználni. A tisztítószer maradékát vízzel ki kell öblíteni.

Ha a berendezésben savas tisztítószer nem cirkuláltatott, akkor azt egyszerű fertőtlenítéssel 20 °C-os és 0,1—0,2%-os Nitrogenol-oldattal legalább tíz percig kell fertőtleníteni, majd vízzel mindaddig átöblíteni, míg az elfolyó öblítővíz habzik.

A száj- és körömfájás vírusának elpusztítására alkalmas például a NaOH, vagy az UNIPON TF-klór 2%-os oldata, amely a tejjel érintkező felületeket egyúttal jól zsírtalanítja.

b) A tej egyszerű fertőtlenítésére alkalmasak a különféle pasztörözési eljárások. Szigorított fertőtlenítés szükségessége esetén, például száj- és körömfájás vírusával vagy gümöbacillusokkal vagy fertőzöttség, illetőleg annak gyanúja esetén a tejet fel kell forralni, vagy legalább 80 °C-on húsz percig tartani.

c) A tej vagy tejpótló itatására használt edényeket szétszedve, hideg folyó vízzel kell megtisztítani, majd fertőtlenítő oldattal átöblíteni. Fertőtleníteni az a) pontban meghatározott szereken felül 2%-os formalinoldattal vagy klóros fertőtlenítőszerrel lehet. Különösen alkalmasak azok a fertőtlenítőszeresek, amelyek egyúttal zsíroszlató (detergens) hatásúak is.

A gumiszopókák felhasználásig 2%-os formalinoldatban tárolhatók. Fertőtlenítés után az eszközöket hideg folyó vízzel kell átöblíteni.

13. Fertőtlenítés a halgazdaságban

1. Fertőtleníteni kell

a) a forgalmi korlátozás alatt álló helyen a hal elhullása, lehalászása és elszállítása után a tőfeneket, annak legalább 30 napig tartó kiszáritásával, illetőleg a nehezen vízteleníthető tőfenékrészeket, halágyakat csatornákat hektárként 25—30 q égetett mész egyenletes kiszóráásával,

b) a halászati eszközöket (hálót, zsákokat stb.),
c) a továbbtartásra szánt halak szállítására is szolgáló, a beteg, betegsége vagy fertőzöttségre gyanús halak szállítására használt járműveket,

d) a gumicsizmákat, a vászonneműket és kötényeket.

2. A szigorított fertőtlenítést az I/4. a) pontban felsorolt szervek valamelyikével kell elvégezni. A halászati eszközöket meleg csersavas konzerválással is lehet fertőtleníteni, és azokat a fertőtlenítés után tiszta folyó vízben alaposan ki kell öblíteni. A vászonnemű és kötények kifőzés útján is fertőtleníthetők.

14. Fertőtlenítés a méhészetben

1. A szigorított fertőtlenítés végrehajtására a beteg méhcsaládok kaptárjait (a gyógykezelt méhcsaládok fertőtlenített kaptárba történő telepítése után), valamennyi üres, jó állapotban levő használt deszkakaptárt s az értékesebb deszkakaptárakat (lépszekrényt, asztalt) a méhszurok - (propolisz-) , a viaszmaradványok gondos eltávolítása után forrasztólámpával kell kiégetni. A sötétbarnára kiégetett kaptárak belsejét befesteni nem szabad.

A nem fertőtleníthető fából készült eszközöket, kaptárakat és tartozékaikat el kell égetni.

2. A fémből készült felszerelési, használati tárgyakat, a mézpergetőt, s a műanyagból készült felszerelési, használati tárgyakat megtisztításuk után 3%-os formalinoldattal vagy 3%-os klórlúg- (hidroxigénlúg-) oldattal vagy 10%-os forró szódaoldattal kell fertőtleníteni.

3. A fertőtlenítést végző személyek kezét a méhszurok és a viasz eltávolítása céljából szalmiákoldattal, majd hideg vízzel és szappannal meg kell mosni.

III. A fertőtlenítés hatékonyságának ellenőrzése

Hatékony takarítás nélkül nincs hatékony fertőtlenítés, ezért amíg takarítási hibákat lehet találni a fertőtlenítés hatékonyságának ellenőrzése értelmetlen.

Ellenőrzés:

1. Vattatamponos módszer

Meghatározott felületet vattatamponnal megdörzsölnek fertőtlenítés előtt és után a tampont kimossák és meghatározzák a csíraszámot.

A mintákat a takarítás szempontjából nehezen hozzáférhető helyekről (sarkok, szegletek, repedések, folytonossági hiányok, berendezések csatlakozási felületei stb.) kell venni.

2. Agárkolbász módszer

Az agárkolbász metszéspapját érintik a vizsgálandó felülethez, a kifejlődő telepek számából lehet következtetni a fertőtlenítés hatékonyságára.

A fertőtlenítést akkor nevezzük hatásosnak, ha a vizsgált felületeken az összcsíraszám nem haladja meg a

100/100 cm² értéket, ezen belül a coliform, a staphylococcus vagy gombaszám a 10/100 cm² határt.

3. Biológiai próba

Fogékony állatok bevitele a fertőtlenített épületbe, vagy a fertőtlenített épületből származó anyagokkal fogékony állatok fertőzése.

A próba egyértelműen csak a legnagyobb lappangási idő letelte után bírálható el.

IV. Az állatok leölése

Az állatok leölésére csak olyan kémiai szert vagy eljárást lehet alkalmazni, amely

- megfelel az állatvédelmi előírásoknak,
- a hulla elföldelése esetén környezeti károsodást nem okoz,
- állati hulladékfeldolgozóba kerülve a végtermék minőségét hátrányosan nem befolyásolja.

1. Használható kémiai készítmények

Pentaborbiton nátrium:

1 ml/1,5 testtömeg kg intracardalisan, intraperitonealisan. Fiatal állatok leölésére ajánlott.

T 61. A.U.V.:

- Kutya: 0,3 mg/ttkg intravénásan
7—10 ml/10 ttkg intrapulmonálisan.
- Macska: 6 hónapos korig 3 ml intrapulmonálisan
6 hónapos kor felett 10 ml intrapulmonálisan
- Nagyállatok: 4—6 ml/50 ttkg intravénásan.
Magnesium sulfát:
telített oldata intravénásan.

2. Állatok leölése lőfegyverrel

— Szarvasmarha: legalkalmasabb a nehéztöltényes kábítópisztoly. Használatát azonnal gerincvelő roncsolásnak kell követni.

— Felnőtt juhok: leölésére kábítópisztoly, szükséges erősségű lövedékkel használható. Használatát azonnal gerincvelő roncsolásnak kell követni.

Az állatok lőfegyverrel, elektromos kábítókészülékkel való leölését a fegyver, illetve a készülék használatára kiképzett, a kiképzést okmánnyal tanúsító dolgozó végezheti.

3. Állatok leölése elektromos kábítókészülékkel

Sértések leölésére használható.

Az állatok megfékezése céljából az ingerlékeny állatok esetében nyugtató/bénító készítmények használata válhat szükségessé.

4. Baromfiállomány leölése kéndioxid gázzal

A baromfiállományt fóliafüggönnyel össze kell zsúfolni, majd a meleg, párás légtérben kénrudakat kell elégetni.

5. Méhállományok leölése kéndioxid gázzal

Egy kaptárba 2 db égő kénrudat teszünk, röptető nyílásokat bezárjuk. Amennyiben a kaptár megfelelően nem zárható fóliával kell zárttá tenni.

19. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Tárgy: Leölési határozat

.....
kerületi főállatorvos

...../19..... sz.

HATÁROZAT

..... névközség, város

..... (kerület) (utca, út, tér, dűlő) számú (házsám, tanyaszám) alatti

állattartó tulajdonában levő db fajú

..... db fajú állatainak és

..... betegségterjesztő tárgyainak

..... fertőző állatbetegség

leküzdése céljából* rendelem el.
megállapításaAz eljárás lefolytatásával
állatorvost bízom meg, aki a jogszabály szerinti eljárás lefolytatásáról három napon belül írásban jelentést tar-
tozik adni.

A határozat fellebbezésre való tekintet nélkül, azonnal végrehajtandó.

INDOKOLÁSÍgy határoztam, mert a fenti állattartó állatállományában
fertőző állatbetegséget (annak gyanúját) állapítottam meg. Az állatok leölését az 1995. évi XCI. törvény 6. §
(4) bekezdésének *h)—n*) pontjai és a/1996. (.....) FM rendelet 1. számú mellékletének ... §-a, az azonnali
végrehajtást a hivatkozott törvény 6. §-ának (5) bekezdése alapján rendelttem el.

..... 19..... hó-n

P. H.

.....
kerületi főállatorvos

A határozatot kapják:

1. állattulajdonos
2. eljáró hatósági állatorvos
3. FM Földművelésügyi Költségvetési Iroda
4. zárt vágást végző értékesítő szerv székhelye szerint illetékes Állomás
5. területileg illetékes természetvédelmi hatóság**
6. állati hullát, hulladékot ártalmatlanító szerv székhelye szerint illetékes Állomás
7. irattár

* Leölését, vágóhídon történő levágását, megsemmisítését, kötelező védőoltását, gyógykezelését.

** Védett állatok esetén.

.....
kerületi főállatorvos

BECSLÉSI JEGYZŐKÖNYV

...../19..... sz.

Készült községben (városban) 19..... év hó-án(én)

..... név község (város) u. sz. alatti lakos
(székhelyű) állattulajdonos község (város) u. sz. alatt elhelyezett állatállo-
mányának / sz. határozat alapján hatósági rendelkezésre fertőző állatbetegség

- leküzdése, megállapítása céljából leölésre kerülő állat(ok) becslése*
- ellen beoltott állat(ok) hullájának becslése*
- leküzdése céljából megsemmisített betegségterjesztő tárgyak becslése*

alkalmából.

Sorszám	Az állat(ok)									A megsemmisítésre kerülő betegségterjesztő tárgyak				
	száma	faja és fajtája	kora	ivara	azonosító száma vagy ismer-tetőjegyei	egészségi állapota	súlya	kg-onkén-ti vagy darabon-kénti egységára	becsértéke	megneve-zése	súlya vagy da-rabszáma	kg-onkén-ti vagy darabon-kénti egységára	becsértéke	jegyzet
Összesen:														

Kmf.

A fenti becsértéket tudomásul veszem, azzal egyetértek.

.....
állattulajdonos

.....
kerületi főállatorvos

* A nem kívánt rész törölendő!

Kerületi főállatorvosnak!
...../..... SZ.

Tárgy: jelentés fertőző állatbetegséggel kapcsolatos eljárásról

Eljárási jelentés
a számú leölési határozat végrehajtásáról

..... (név) (község, város) (kerület, tanya, dűlő) (utca, tér, út)
..... sz. alatti állattulajdonos alább feltüntetett állatait fertőző állatbetegség miatti leölés*, zárt vágásra szállítás* előtt élő, kötelező
védőoltás*, gyógykezelés*, diagnosztikai vizsgálat következtében elhullott állapotban a mai napon megvizsgáltam.
A járványügyi nyomozás során az 1995. évi XCI. törvény 8. § (4) bekezdésében felsorolt, kártalanítást kizáró okok nem állnak fenn — fennállnak*.

Az állatok, illetőleg az állati hullák						A megsemmisítésre kerülő anyagok, eszközök, tárgyak	
száma	faja és fajtája	kora	ivara, azonosí- tási száma	egészségi állapota	súlya	megnevezése	súlya vagy darabszáma

A vizsgálat* (boncolás)* eredménye (intézeti vagy laboratóriumi vizsgálatnál az intézmény nevét, székhelyét, a vizsgálat időpontját, az értesítő irat iktatószámát, valamint az eredményt kell csak feltüntetni):

A leölt állatokat helyben elföldeltettem*, az ártalmatlanító üzembe szállítottam*. Az állatokat (..... db) vágóhídra szállítottam*. A felsorolt betegségterjesztő anyagokat, tárgyakat, eszközöket elégetéssel*, fertőtlenítéssel* ártalmatlanítottam, illetőleg felhasználás, értékesítés céljából a tulajdonos rendelkezésére bocsátottam.

.....19.....év.....hó.....nap.

P. H.

.....
eljáró hatósági állatorvos

* A nem kívánt rész törölendő!

22. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

.....
kerületi főállatorvos

Tárgy: Hatósági rendeletre leölt állatok utáni
kártalanítás

...../19..... szám

HATÁROZAT

..... (név) (község, város)

..... (kerület) (utca, út, tér, dűlő) szám

(házszám, tanyaszám) állattartónak a/19..... számú leölési határozat alapján

.....* állatai (megsemmisített betegségterjesztő tárgyak) után a kártalanítási

összeget összesen

..... Ft-ban

állapítottam meg, amelyet az FM Földművelésügyi Költségvetési Iroda a jogerőre emelkedéstől számított harminc napon belül fizet ki.

A zárt vágás során levágott állatok értékesítéséből származó megtérülést az értékesítő szervnek a Földművelésügyi Költségvetési Iroda „Kötelező Állatkártalanítás Lebonyolítási Számla Budapest” elnevezésű 10032000-01744002-00000000 számú számlájára kell átutalnia.**

A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a megyei (fővárosi) állategészségügyi és élelmiszerellenőrző állomás igazgatójához címzett, de hivatalomnál benyújtott fellebbezésnek van helye.

INDOKOLÁS

Megállapítottam, hogy az 1995. évi XCI. törvény 8. § (4) bekezdésében felsorolt és a kártalanítást kizáró ok nem áll fenn. A törvény 8. § (3) bekezdése alapján a kártalanítás alapja az állat, az anyag, eszköz vagy tárgy forgalmi értéke, amelyet a/1996. (.....) FM rendelet 1. számú mellékletének §-a alapján állapítottam meg. A kártalanítás mértéke az állat, az anyag, eszköz vagy tárgy forgalmi értékének %-a, az 1995. évi XCI. törvény 2. számú mellékletében foglaltak alapján.

..... 19... hó nap

P. H.

.....
kerületi főállatorvos

A határozatot kapják:

1. állattulajdonos
2. FM Földművelésügyi Költségvetési Iroda
3. irattár

* Leölt, kötelező védoltás (gyógykezelés) vagy kötelező diagnosztikai vizsgálat miatt elhullott.

** A bekezdés áthúzandó, ha az állatokat leölték, ha az állat kötelező védoltás (gyógykezelés) vagy kötelező diagnosztikai vizsgálat miatt hullott el.

23. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

**A laboratóriumi vizsgálati anyagok vételének
általános szabályai**

1. Az állategészségügyi laboratóriumi vizsgálatok célja az oktani kórjelzés, a járványtani adatok, a klinikai tünetek, a termelési eredmények (eredménytelenségek) laboratóriumi műszeres vizsgálatokkal való értelmezése, kiegészítése.

2. Feladata:

2.1. valamely megbetegedés (elhullás) okának (okainak), az állat(állomány) bizonyos kórokozókkal való fertőzöttségének, fertőzéstől való mentességének, a termelést befolyásoló állategészségügyi tényezőknek a felderítése,

2.2. élelmiszer alap- és adalékanyagok (nyers-, félkész, késztermékek) állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai minősítése,

2.3. takarmányok (alapanyagok, koncentrátumok, premixek, kiegészítők) állategészségügyi és takarmányhigiéniai minősítése.

3. A laboratóriumi vizsgálatra beküldött vizsgálati anyag a minta, amely lehet:

3.1. állatok hullái, hullarészei, szervei,

3.2. vetélt magzatok és burkaik,

3.3. állatok különböző testnedvei és váladékai (vér, vizelet, méh-, hüvely-, légúti és egyéb váladékok, ondó, gyomor-béltartalom stb.),

3.4. állatokkal etetett takarmány, az állatok takarmányozására szolgáló állati, növényi, ásványi és más eredetű nyers, feldolgozott, különféle kezelésnek alávetett termék,

3.5. ivóvíz,

3.6. állatok gyógykezelésére használt gyógyszerek, oldó- és kórjelző anyagok, valamint fertőtlenítőszeresek,

3.7. állatok környezetéből származó, mérgezőnek vélt anyagok és mérgeanyaggal szennyezett tárgyak,

3.8. állati eredetű élelmiszer nyers-, félkész- és késztermékek és ipari nyersanyagok (csont, bőr, szőr, gyapjú stb.), továbbá

3.9. az állatok takarmányozására szolgáló állati, növényi, ásványi és más eredetű nyers, feldolgozott, különféle kezelésnek alávetett termék.

4. Laboratóriumi vizsgálatok csak olyan mintákból végezhetők el, amelyek a kért vagy szükségesnek ítélt vizsgálatok céljára megfelelnek, és azok elvégzésére alkalmas állapotban érkeznek a laboratóriumba. A bejelentési kötelezettség alá tartozó, továbbá az emberre veszélyes betegségek megállapítására a laboratóriumokban eljuttatott vizsgálati anyagból a vizsgálatokat mindig meg kell kísérelni.

5. Vizsgálati anyagot laboratóriumba kórjelzés céljából csak állatorvos küldhet. A nyilvános laboratóriumoknak azonban át kell venni a vizsgálati anyagot feltétel nélkül, ha abban a bejelentési kötelezettség alá tartozó vagy emberre is veszélyes betegség vagy annak gyanúja merül fel. Ilyen esetben az intézetnek az illetékes hatósági, de legalább a kerületi állatorvost (vagy az állomást) haladéktalanul értesítenie kell. A gyanú kizárása esetén is értesíteni kell a hatósági állatorvost. Minden lelet másolatát a minták származási helye szerint illetékes állomásnak is meg kell küldeni.

6. Hatósági döntés/intézkedés alapját képező laboratóriumi vizsgálatra gazdasági haszonállatok (élelmiszertermelő állatok) esetében csak az egyedileg és tartósan megjelölt és/vagy hatósági állatorvos által azonosított állatoktól/állatokból gyűjthető minta. Hatósági döntés/intézkedés alapjául csak olyan laboratóriumi eredményközlés (lelet) fogadható el, amelyből kétséget kizáróan és állategyedekre vonatkozóan megállapítható az elvégzett vizsgálat és annak eredménye.

7. Vadegészségügyi vizsgálatra anyagot a löttvad gyűjtőhely vagy a vadászatra jogosult működési területe szerint illetékes hatósági állatorvos(ok) kísérorrával (megrendelőjével) lehet küldeni. Az előzményi adatok közlése, a kísérorrá megismerkedése a hatósági állatorvos feladata, aki a küldemény szakszerű csomagolásaért is felelős.

8. Vizsgálati célból mintákat csak állatorvos vagy állategészségügyi képzettségű szakember (állategészségügyi üzemmérnök vagy technikus, állategészségőr, felcser) vehet, a munkavédelmi szabályok megtartása mellett.

9. Élelmiszer-ellenőrző vizsgálatok céljából, a speciális mikrobiológiai és a maradékanyag (reziduum) szennyezettség felmérését célzó országos monitoring program keretében is, az előírás szerinti állatok szöveti és vizeletminták (vágóhídon és farmon) hivatalos vétele során a fenti és a vonatkozó speciális szabályokat kell alkalmazni.

10. A méhegészségügyi laboratóriumi vizsgálatra

a) a kifejezett méhek betegségeinek gyanúja esetén kaptáronként megjelölve öt—száz betegnek látszó méhet, légcsoátka kimutatására a téli hullákat,

b) a fiasítás betegségeinek gyanúja esetén méhcsaládonként külön-külön csomagolva és jelölve, a betegségre gyanús helyről kivágott 10×10 cm nagyságú, mézes sejtet lehetőleg nem tartalmazó, fiasítási lépmintát,

c) varroózis gyanúja esetén a téli kaptársöpredéket, valamint a családból származó, lehetőleg herefiasításos lépmintát kell beküldeni.

Mind a lép-, mind a méhhulla-mintákat külön-külön, szellősen (papírba) kell csomagolni. Üveg, bádóg, műanyag erre a célra nem használható. Arra kell ügyelni, hogy a sejtek össze ne nyomódjanak.

Méhmérgezés gyanúja esetén méhészetenként — bi-zottság jelenlétében vett, hivatalosan lezárt — fél liter-nyi méhhulla-mintát és külön csomagolt fél kilónyi, a növényvédelmi kezelésben részesült átlag növénymintát kell beküldeni.

24. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Vizsgálati anyagok (minták) vételének részletes szabályai az egyes bejelentési kötelezettség alá tartozó betegségek esetén

1., 2., 3. Ragadós száj- és körömfájás, hólyagos száj-gyulladás (VS) és a sertések hólyagos betegsége (SVD) gyanúja esetén:

a) Élő, beteg állattól legalább egy grammnyi hólyag-falat, legcélszerűbben a hólyagok fedelét kell vérvételi csőbe vagy más alkalmas mintavételi edénybe helyezve összegyűjteni. Előnyös néhány milliliter antibiotikumot (ml-enként 100 NE penicillint és 100 mikrogramm streptomocint) tartalmazó fiziológiás konyhasóoldat vagy 1:1 arányú, 7,2—7,8 pH-jú glicerín-foszfátpuffer hozzáadása. Legalkalmasabb a nyelvről, a száj egyéb te-rületeiről, ahol lehet a lábvégről és a tőgyről gyűjtött anyag, az erősen szennyezett testrészekről csak azok alapos lemosása után. Elhullott állatokból az elválto-zást mutató szerveket, szervrészeket kell beküldeni (nyelvet, szájrészt, esetleg lábvéget, száj- és körömfájás esetén fiatal állatokból, ha másutt nincs elváltozás, a szívet). Azokban az esetekben, amikor klinikai tünet nincs, de a száj- és körömfájás vírussal való fertőzöttség gyanítható, szarvasmarhából speciális készülékkel garat-torok váladékot, sertésből toroktampont kell venni. A vizsgálati anyagot frissen, jég között vagy hűtőtáskában, hatóságilag lezárt csomagként kell szállítani, kizárólag futárral. A küldeményt vízzáró, többszörös réteggel kell lezárni úgy, hogy átvételkor a csomagolás sértetlenségé-ről meg lehessen győződni. A kísérőiratnak (amelyet nem szabad a csomagba helyezni) a 26. számú függelék-ben foglaltak mellett tartalmaznia kell a vizsgálati anyag származását (milyen testrésztől gyűjtötték), mennyiségének és minőségének pontos megjelölését is.

b) Külön intézkedésre vérsavópárokat kell küldeni (tíz frissen megbetegedett egyedből alap-, majd tíz—ti-zennégy nap múlva második vérminta).

A vizsgálat elvégzése kizárólag az OÁI feladata, ame-lyet a mintaküldés tényéről előzetesen értesíteni kell.

4., 5. Keleti marhavész, kiskérődzők pestise gyanúja esetén az egész hulla (hullák) vagy szervek (fej, lekötött egész emésztőcső, lép, nyirokcsomók). Élő, beteg állat-ból orr- és kötőhártya-váladék, öt—tíz milliliter

alvadásban gátolt és külön intézkedés alapján alvadás-ban nem gátolt vérminta, utóbbi két—három hét múlva ismételve.

6. Szarvasmarhák ragadós tüdőlobja gyanúja esetén az egész hulla (hullák) vagy szervek (légutak és a tüdő a hozzátartozó nyirokcsomókkal, mellüregbeli folya-dék). Élő, beteg állatból orr- és kötőhártya-váladék, hörgőváladék vagy mosófolyadék, mellúri izzadmány (punktatum). Ezenkívül alvadásban nem gátolt, két—három hét múlva ismételt vérminta.

7. Bőrcsomósodáskór gyanúja esetén a kényszervá-gott állat elváltozást mutató bőrterületei és egyéb szer-vei, illetve élő beteg állatból sebészileg kimetszett, tipi-kus elváltozásokat mutató bőrterület.

8. Rift-völgyi láz gyanúja esetén az egész hulla vagy magzat vagy szervek (lép, máj), továbbá alvadásban nem gátolt vérminta.

9. Kéknyelv-betegség (bluetongue) gyanúja esetén az egész hulla, magzat vagy szervek (nyelv, légutak, tüdő a nyirokcsomókkal együtt), továbbá alvadásban gátolt és nem gátolt vérminta.

10. Juhhimlő és kecskehimlő gyanúja esetén az egész hulla vagy elváltozást mutató szervek és bőrterületek, utóbbi esetleg élőből kimetszve is.

11. Afrikai lópestis gyanúja esetén az egész hulla vagy szervek (lép, tüdő, nyirokcsomók), alvadásban gá-tolt vérminta. Külön rendelkezésre alvadásban nem gá-tolt vérminta.

12., 13. Afrikai sertéspestis, klasszikus sertéspestis gyanúja esetén az elhullott vagy levágott állat egészét, ha az egész test nem áll rendelkezésre akkor vala-mennyi belső szervet, de legalább a fejet, a tonsillákat, a lépet, a vesét, a tüdőt, az ileumot a hozzátartozó ile-oacalis nyirokszövettel, a colont és a bélfodri nyirok-csomókat kell vizsgálatra küldeni az OÁI-ba vagy klasszikus sertéspestis esetén más kijelölt referencia la-boratóriumba. Az egyes szerveket, szöveteket plasztik zacskókba vagy más szivárgásmentesen zárható tartály-ba kell csomagolni, felirattal ellátni, és az eset összes fontosabb adatait tartalmazó kísérőirattal együtt, a le-hető leggyorsabb módon hűtve kell az Intézetbe küldé-ni. Ha elhullott sertés még nem áll rendelkezésre, élő, beteg sertésből legalább öt milliliter, alvadásban gátolt vért kell küldeni. A vizsgálati anyagok küldését szükség esetén meg kell ismételni mindaddig, amíg a betegség kétséget kizáróan megállapítható vagy kizárható. A közsé-gi zárlat alá vont és a védkörzetbe tartozó terüle-tekről a 343. § d) és a 363. § d) pontja szerint meg-adott számú sertésből ugyancsak legalább öt milliliter vért kell az Intézetbe küldeni, de ebben az esetben al-vadásgátló nélkül.

14. Madárinfluenza gyanúja esetén (heveny betegség-ből) friss, egész hullák vagy élő, beteg állatok, sinus-váladékok, külön intézkedés szerint vérminták.

15. Newcastle-betegség (baromfipestis) gyanúja esetén egész hullák vagy élő beteg állatok, külön intézkedés szerint alvadásában nem gátolt vérminták.

16. Gümőkór gyanúja esetén:

a) a nagyobb testű állatból (szarvasmarha, sertés) az elváltozott szervek a hozzá tartozó nyirokcsomókkal, a maradarak és a kisebb testű emlősök esetén az egész hulla,

b) paratuberkulózis gyanúja esetén mindenképpen a középbel utolsó harmada, a csípőbél és a vakbél a hozzátartozó nyirokcsomókkal, illetve az elváltozott bélszakasz,

c) paraallergiás reakció okának tisztázására a leölt állatok mandulái, garat körüli, bélfodri és májkapui nyirokcsomói,

d) mikobaktériumok kimutatására takarmány, alom, talaj stb. mintáiból 20–50 gramm, bélsárból 20 gramm, vizeletből 50 cm³, itató- és ivóvízből 5 liter, M. paratuberculosis is beleértve bélsárból 20–50 g, a végbél-nyálkahártya lecsipett darabja. A gümőkórra, paraallergiára irányuló vizsgálat és a mikobaktériumok meghatározása érdekében a vizsgálati anyagot az OÁI-ba kell küldeni.

17. Fertőző sertésbénulás gyanúja esetén egész friss hullát (hullákat), élő beteg vagy kiirtott sertést, illetőleg fejet és a megnyitatlan gerincoszlopot „orjára vágva” — (annak nyaki és ágyéki szakaszát) kell beküldeni, továbbá külön rendelkezésre meghatározott számú állatból bélsármintát is.

18. Veszétség gyanúja esetén: az elhullott vagy kiirtott állat feje, amelyet megfelelő védőtőzetben kell a testtől leválasztani és gondosan becsomagolni (teljes hulla csak kivételes esetben szükséges, általában akkor, ha a veszétség kizárása után egyéb irányú vizsgálat is feltétlenül indokolt). A kísérőiratban a 26. számú függelékben foglaltakon túl közölni kell azt, hogy a gyanús állattal történt-e emberi érintkezés (harapás, marás, nyúzás), ha igen, az illető személy(ek) nevét, címét, kutyá (esetleg macska) esetén a veszétség elleni oltás tényét és idejét, a területileg illetékes állatorvos nevét és címét. Veszétség gyanúja esetén élő állat vagy abból származó minta laboratóriumba nem szállítható.

19. Takonykór gyanúja esetén egész hulla vagy szervek (a garattal a légutak egészében, esetleg egyéb elváltozott szervek), alvadásban nem gátolt vérminta a betegségre vonatkozó eljárási szabályok függeléke vagy külön rendelkezés szerint.

20. Tenyészbénaság gyanúja esetén hüvely-, tasak-húgycsőváladékminta és alvadásban nem gátolt vérminta a betegségre vonatkozó részletes szabályozás függelékei szerint, illetve külön intézkedésre.

21. Lovak fertőző kevésvérűsége gyanúja esetén vér-alvadásban gátolt és nem gátolt vérminta, egész hulla vagy a hulla, illetve kényszervágott állat szervei (valamennyi belső szerv, de legalább a lép, a máj, a vesék, a szív, néhány nyirokcsomó).

22. Lovak agy- és gerincvelő-gyulladásai gyanúja esetén az egész hulla vagy szervek [mindenképpen a fej (agyvelő)], valamint alvadásban gátolt és nem gátolt vérminta.

23. Nyulak vérzésszerű betegsége gyanúja esetén minél több friss, egész hulla, esetleg élő beteg állat. Külön intézkedésre alvadásában nem gátolt vérminták.

24. A mézelő méhek nyúlós és enyhébb költésrothadása (a fiasítás betegsége) gyanúja esetén a legjellemzőbb elváltozást mutató helyről kivágott 10×10 cm-es lépdarabot kell intézeti vizsgálatra küldeni. Amennyiben az elváltozások jellegzetesek és közel azonosak, családonként elegendő egy-egy minta. Abban az esetben, ha a keret különböző részein más-más vagy bizonytalan elváltozásokat találunk, a mintavevő belátása szerinti számú minta is küldhető. A vizsgálati anyagot családonként külön csomagolópapírba vagy dobozkába kell tenni, erre ráírni a méhcsalád azonosítási számát, majd valamennyi mintát az összetörés elkerülése érdekében faládába vagy kartondobozba csomagolva szállítani. El kell kerülni a mézzel telt sejteket tartalmazó minták vételét, mert az szennyezheti a küldeményt. Mellőzni kell csomagolóanyagként az üveget vagy műanyag zacskót is, mert ezekben a vizsgálati anyag hamar tönkremegy.

25. Szarvasmarhák és juhok szivacsos agyvelőbántalma (BSE, sűrűlőr-scrapie) gyanúja esetén az egész hulla vagy szervek (legalább fej az agyvelővel, a lép, a csípőbél a hozzátartozó nyirokcsomókkal).

26. Sertések szaporító- és légzőszervi tünetegyüttese (PRRS) gyanúja esetén egész hulla vagy szervek (valamennyi belső szerv, elsősorban azonban a légutak és az ivarszervek), magzatok magzatburkokkal, esetleg orrtampon és alvadásban nem gátolt vérminta.

27. Brucellózis gyanúja esetén:

a) Az elvetélt, korán ellett vagy megellett állattól az egész magzatburok vagy a chorion elváltozott része (kötődés), lehetőleg az egész magzat vagy annak szervei (lekötött gyomra, tüdeje, mája, veséi). Egyidejűleg az anyaállat vér- és tejmintája, amelynek küldését (azonos jelzéssel és kimutatással) két–három hét múlva meg kell ismételni.

b) A betegség idült alakja esetén az elváltozott szerv (here, csigolya, ínhüvely stb.) vagy szervrészlet, élő állatból pedig a beteg (gyanús) szervváladéka (pl. ondó, tej, sipolyváladék).

28. Kacsapestis (kacsák vírusos bélgyulladás) gyanúja esetén egész hullák vagy élő beteg állatok, esetleg külön intézkedés szerint vérminták.

29. Aujeszky-féle betegség gyanúja esetén az egész hulla (hullák) vagy szervek (elsősorban a garattal a légutak és a fej) vagy heveny beteg állatokból orrváladék-minta, illetőleg vérminta. Mentésítés (felmérés, ellenőrzés, minősítés) céljából az érvényes rendelkezések és a vizsgáló laboratóriummal való egyeztetés alapján.

30. Lépfene gyanúja esetén az egész hullát vagy szerveket [lép, elváltozást mutató egyéb szervek vagy testrészek és az önmészítésnek, rothadásnak leginkább ellenálló valamelyik kis csöves (pl. csüd) csont].

31. Rühösség gyanúja esetén az elváltozást mutató vagy gyanús bőrterület és az egészséges bőr határáról a hám alsó rétegéig terjedő bőrkaparék vagy elhullott, kényszervágott vagy élő állatból kimetszett bőrrészlet.

32. Bovin enzootikus leukózis (Enzootiás bovin leukózis) gyanúja esetén egész hulla vagy az elhullott, illetve kényszervágott állat elváltozást mutató belső szervei és nyirokcsomói, legalább a jobb szívfülcsé, oltógyomorfall, lép, máj, vese, egy bélfodri és két testtájéki nyirokcsomó, továbbá alvadásban gátolt és nem gátolt vérminta.

33., 34. Pontyfélék tavaszi virémiája, pisztrángfélék fertőző vérképzőszervi elhalása gyanúja esetén

a) a beteg vagy a betegsége gyanús halakból a tüneteket kifejezetten mutató legalább tíz élő halat vízben, küldőnccel kell az OÁI-ba küldeni,

b) a fertőzőtség megállapítására vagy kizárására évente kétszer, tavasszal és ősszel, 12—15 °C víz hőmérsékletkor az állomány nagyságától függően az alábbi számú tünetmentes halat kell élve, vízben, küldőnccel az OÁI-ba küldeni,

a halak száma az állományban	a halak száma a mintában
50*	46*
100	75
250	110
500	127
1 000	136
5 000	145
10 000	146
100 000 vagy annál több	150

* Tenyészhalak esetében a számok értelemszerűen az ivartermekre (tejre, illetve ikrára) vonatkoznak.

c) amennyiben a b) pont szerinti vizsgálatok eredménye két éven át negatív és így a gazdaság mentessé nyilvánítható, a továbbiakban évente két alkalommal húsz-húsz élő halat kell vízben, küldőnccel az OÁI-ba küldeni.

Oltóanyag-vizsgálat

a) Oltási baleset vagy oltással kapcsolatos megbetegedés és elhullás esetén hullát, szerveket vagy az állatokból származó egyéb mintát az OÁI-ba, az oltóanyag-mintát pedig az ÁOGYTI-be kell küldeni. A kísérőiratban az intézetet értesíteni kell a másik intézetbe történt mintaküldésről.

b) Minden egyéb vizsgálat céljára a mintaküldés módját, a szükséges eszközöket és a kísérőirat tartalmát a vizsgálatot végző intézmény határozza meg.

25. számú függelék

az Állategészségügyi Szabályzathoz

A laboratóriumi vizsgálati anyagok küldésének általános szabályai

1. A vizsgálati anyagot
 - állatorvos személyesen,
 - küldőnc (futár),
 - csomagküldő szolgálat,
 - posta
 szállíthatja.

2. A romlékony vizsgálati anyag postai szállításától melegebb időjárás, illetve hétvégi feladás esetén el kell tekinteni.

3. A csomagolással, a szállítással és — térítéses vizsgálatok esetében — a vizsgálattal kapcsolatos költségeket az állattulajdonos, vadon élő állatok esetében a vadászatra jogosult, egyéb esetekben a helyi önkormányzat viseli.

4. A küldeményt úgy kell csomagolni, hogy annak tartalmából semmi ne hullhasson és ne szivároghasson ki, az egyéb csomagokat és szállítóeszközöket, a szállító személyeket ne szennyezhesse be, a tartályok (üvegcső) a szállítás alatt ne törhessenek el.

5. Az állati hullát és szerveket műanyag fóliába és/vagy megfelelő erősségű és légmentesen zárható edénybe kell helyezni. A folyékony anyagokat tartalmazó üveg- vagy műanyag edényzetet ezenkívül törésgátló anyagba is csomagolni kell.

6. A csomagoláshoz olyan erős falú (fa, műanyag, fém, esetleg papír stb.) ládát (dobozt) kell használni, amellyel a veszélytelen szállítás biztosítható. A ládát (dobozt) fűrészporral, faforgáccsal, fagyapottal, műanyag vagy más rugalmas anyaggal szorosan ki kell tölteni úgy, hogy az a lezárt edényt minden oldalról legalább öt centiméter vastagon vegye körül. A ládát, dobozt kender, műanyag vagy egyéb kötözőanyaggal körül kell kötni és a kötési végeket le kell pecsételni. A csomagban a cím és a kísérőirat másolatát el kell helyezni.

7. A küldeményeket postán csak csomagként szabad feladni és a címoldalra — azt egészen elfedő — figyelemfelkeltő színű papírlapot kell ragasztani. Erre kell a címet és a következő nyilatkozatot felírni: „Felelősséget vállalok azért, hogy a küldeményt az Állategészségügyi Szabályzatban foglalt előírásoknak megfelelően csomagolták.” A nyilatkozatot az állatorvosnak alá kell írnia és le kell bélyegeznie. Törékeny göngyöleg esetén a „Törékeny” jelzést is rá kell írni.

8. A nem megfelelően csomagolt vagy címzett küldemény nem indítható el és nem továbbítható rendeltetési helyére.

9. Az élelmiszer-biztonsági vizsgálatok célját szolgáló mintákat — a fenti szabályokon túlmenően — hűtve/fagyasztva kell a tulajdonosnak az élelmiszer-vizsgálatot végző laboratóriumba hivatalos mintavételi jegyzőkönyvvel szállítani úgy, hogy a szállítás közben a minta meghamisítása, összetévesztése kizárható legyen.

10. A szállítás közben megsérült vagy bármely más okból szivárgó küldeményt továbbszállítani nem szabad. Ha a sérülést vagy a szivárgást a rendeltetési helyen állapítják meg, úgy a postahivatal vagy a vasútállomás a címzettet erről a tényről haladéktalanul értesíti, és a címzett a küldeményt a postahivatalban vagy a vasútállomáson köteles átvenni.

11. Ha a sérülést vagy a szivárgást útközben észlelik, a küldeményt a fuvarlevéllel együtt el kell különíteni, és az átrakóhely szerint illetékes hatósági állatorvost kell értesíteni. Az állatorvos köteles a sérülés vagy a szivárgás okát nyomban megállapítani, majd a szállító költségére a küldeményt szabályszerűen becsomagoltatni és a címzett intézménybe továbbítani.

12. Ha a küldemény a többi csomag göngyölegét szennyezte, az állatorvos azokat is köteles a szállító költségére átcomagoltatni és a szennyezett göngyöleg ártalmatlanná tételéről gondoskodni.

13. Ha a címzett intézmény vagy a csomagot továbbító állatorvos a csomagolás tekintetében mulasztást tapasztal, arról szolgálati úton a feladás helye szerint illetékes állomást értesíteni köteles.

14. Ha a sérülés és a szivárgás nem szüntethető meg és az aggálymentes továbbszállítás megoldására nincs lehetőség, a küldeményt a legközelebbi hullatemetőben, hullaemésztő veremben, hullaégetőben a helyi polgármesteri hivatal köteles ártalmatlanná tenni. Hasonlóképpen kell eljárni azokkal a csomagokkal is, amelyeknek a tartalma is szennyeződött.

15. A laboratóriumokba küldött mintákat a vizsgálatok befejezése és a valamilyen okból kötelező tárolása után ártalmatlanná kell tenni. A laboratóriumból mintát kivinni csak további vizsgálat céljából, a fentiekben leírt csomagolási és szállítási szabályok figyelembevételével szabad. A sértetlenül maradt üveg, műanyag, fém edényzet, kiürítés, tisztogatás és fertőtlenítés után újra felhasználható. A fa, papír vagy egyéb — aggálymentesen nem tisztítható — anyagot meg kell semmisíteni.

26. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

**Kísérőirat (kísérőlevél, kimutatás, megrendelő)
a vizsgálati anyaghoz**

1. Minden vizsgálati anyaghoz kísérőiratot kell mellékelni. Az eltérő vizsgálatokra küldött mintákhoz külön-külön kell kísérőiratot csatolni akkor is, ha ugyanabban a csomagban helyezik el.

2. A kísérőiratnak a kért vizsgálat jellege szerint minden esetben tartalmaznia kell:

- a vizsgálati anyag megnevezését (jelölését),
- származási helyét, egy gazdasági egységen belül a telep, egység rész és ezek közigazgatási helyének megjelölését, az állattulajdonos nevét és címét, költségtérítési vizsgálat esetén a költségeket viselő nevét és címét,
- a beküldő állatorvos nevét és pontos címét (telefon, telex, telefax is),
- a vizsgálat indokait, irányát és célját,
- a kórelőzményi adatokat (a helyszínen végzett vizsgálatok eredményét és az azok alapján kialakult véleményét).

A kísérőiratnak a kért vizsgálatához kapcsolódó további adatokat is tartalmaznia kell, különösen

- tájékoztatást a más laboratóriumokba is történt mintaküldésről és az ottani vizsgálatok eredményéről,
- a megbetegedett állatcsoport (állat) létszámát, korát és hasznosítási irányát, tartási és takarmányozási körülményeit, esetleg telepre (istállóba) való szállítását, azon belüli mozgását, átcsoportosítását,
- a betegség jelentkezésének időpontját, jellemző (testhőmérséklet, általános vagy egy-egy szervrendszer vagy szerv megbetegedésére utaló) jeleket, lefolyását, a megbetegedett és elhullott állatok számát, a naponkénti elhullások alakulását, a gyógyulásokat. A boncolt hullákban vagy kényszervágott állatokban talált elváltozásokat (a szervek vagy szervrészek küldése esetén az azokban és a be nem küldött szervekben megfigyelteteket is),
- az eddig végzett egyéb vizsgálatok eredményét,
- az esetleg alkalmazott gyógykezeléseket, a gyógyszerek megnevezését, adagját és az alkalmazás időpontját, annak eredményét,
- a preventív immunizálás(ok) időpontját, a használt oltóanyagok megnevezését és adagját,
- az állomány minősítését (fertőzőittségét, igazolt vagy feltételezett mentességét).

Anyállatok esetében a vetélések számát, egyedre vonatkozóan a termékenyítés időpontját, a magzataburok-visszamaradás tényét és esetleg korábbi vizsgálatok eredményeit,

- a vérvétel időpontját, a vérvizsgálat célját (export, minősítés, vetelés stb.),
- a helyszíni vizsgálat alapján méreganyag felvétel lehetőségeit,
- a takarmányváltoztatás idejét, a takarmány megnevezését, keveréktakarmány esetén a gyártás keltét,

helyét, cikkszámát, kiegészítő anyagok (pl. karbamid vagy egyéb NPN-anyagok) etetését stb.,

— a takarmányok toxikus vagy mérgező anyagokkal történt szennyeződésének gyanúját,

— nem kellően ismert eredetű melléktermékek takarmányozásra való felhasználását,

— mérgező növények vagy magvak esetleges felvételét,

— a környezetszennyeződéssel kapcsolatos gyanút,

— a megbetegedést megelőzően, az állattartási hely közelében vagy a takarmánytermő területen végzett növényvédelmi kezelés idejét, az almozásra használt anyagok megnevezését és eredetüket,

— legelőváltás, állatmozgás vagy meghajtás gyanúját vagy tényét, előfordult technológiai zavarokat (fűtés, szellőztetés, itatás vagy takarmányváltoztatás stb.),

— fertőtlenítés, rágcsáló-, rovar- vagy dúvadirtás tényét és az alkalmazott szer megnevezését,

— az állományban végzett preventív vagy terápiás célú parazitás vagy egyéb gyógykezeléseket,

— a termeléscsökkenés, a fejlődésben való elmaradás, a termékenységi (szaporodási) zavarok előfordulását,

— a próbahalászat során megállapított tényeket, a fertőzöttség vagy a betegség mértékét, a halastóra vonatkozó műszaki és termelés-technológiai adatokat,

— vadvizsgálat kérése esetén a vadászatra jogosult nevét, a vadászterületen talált vagy kilőtt vad közigazgatási helyének megjelölését,

— emberre nézve veszélyes (pl. veszettség) betegségre történt vizsgálat esetén a mintavételben, boncolásban, mintaszállításban közreműködő személyek nevét és pontos címét,

— közvetlen kórszövettani vizsgálat kérése esetén a makroszkóposan talált elváltozások leírását,

— az élelmiszer-ellenőrző vizsgálat céljára vett minta(k) esetében a kísérő mintavételi jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell: a vágóhíd/farm nevét, címét, a vágóállat pontos származási helyét, a minta pontos megnevezését, tömegét, az előírás szerint reziduums-monitoring vizsgálati irány(ok) pontos megjelölését, a mintavevő hatósági állatorvos és megbízottja nevét, aláírását és bélyegzőjét, valamint azt, hogy a vizsgálati minta egészséges állatállomány egészséges egyedéből származik.

26/a. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Iktatási szám:

Igazolás

vadászható állatfaj elejtésének állategészségügyi indokoltságáról, illetve trófeás vad elhullásának okáról

1. A vizsgálatot kérelmező, vadászatra jogosult* — neve: — székhelye: — vadászterülete: — vadászkörzete: 2. A vadgazdálkodó kódszáma*:
Igazolom, hogy a fenti személy által bemutatott, az 1. pontban leírt vadászterületen a) 199... év hó ... napján elejtett, egyedi azonosító jellel ellátott, ivarú, fajú, kg tömegű vad kilövése vizsgálatom alapján indokolt volt / nem volt indokolt.** b) 199... év hó ... napján talált, ivarú, fajú, kg tömegű trófeás*** vad hulláját megvizsgáltam.
Diagnózis****: További szükséges intézkedés****:

Kelt:, 199..... év hó nap

P. H.

.....
hatósági állatorvos

* A bekeretezett részt a vizsgálatot kérelmező tölti ki.

** A nem kívánt szöveg törölendő.

*** A külön jogszabály meghatározása szerint.

**** A rovat mind az a), mind a b) esetre vonatkozik.

27. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**Állatorvosi igazolás**

Igazolom, hogy (név)
..... (cím)
..... korú, fajtájú, db
tyúkból és db kakasból, összesen: db
baromfiból álló állományát a FM rendelettel kiadott
Állategészségügyi Szabályzat alapján megvizsgáltam.

Az állomány szeropozitivitását baromfitífusz szempontjából
19.... év hó napján %-ban
(19.... év hó napján %-ban)
állapítottam meg. A vizsgálatok eredménye alapján az állomány tojásait baromfitífusz szempontjából keltetésre
alkalmasnak találtam.

Kelt:, 19.... év hó ... nap

.....
hatósági állatorvos

28. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

Állategészségügyi bizonyítvány méz felvásárlásához

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy (név)
..... (lakcím)
méhállományát megvizsgáltam és egészségesnek találtam.

A méhész — nyilatkozata szerint — a vándoroltatás során nem járt méhbetegség miatt forgalmi korlátozás alá
eső méhlegelőn.

A méz feldolgozása, tárolása az élelmiszerhigiéniai szabályoknak megfelelően történt.

A méz felvásárlásának állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai akadálya nincs.

Kelt:, 199..... év hó nap

P. H.

.....
hatósági állatorvos

ÖSSZESÍTŐ MÉHEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOKRÓL

Sorszám	A méhész		A vizsgálat ideje	Méhcsaládok száma	Kaptártípus	Megjegyzés	Tulajdonos aláírása
	neve	címe (helység, utca, házszám)					
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
Összesen:							

Igazoljuk, hogy a községben (városban) lévő minden méhészet minden méhcsaládjának vizsgálata megtörtént.

.....
hatósági állatorvos

.....
méhegészségügyi felelős

Megjegyzés: A méhegészségügyi felelős méhállományának vizsgálati eredményét a szomszéd méhegészségügyi felelősnek kell igazolnia.

30. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

**ÁLLATORVOSIGAZOLÁSMÉHCSALÁDOKÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
VIZSGÁLATÁRÓL***

Igazolom, hogy méhészt
..... lakos
..... község, utca, házszám, dűlő stb.
területen rendszerű
kaptárban elhelyezett darab méhcsaládját fertőző és paraziták
méhbetegségek szempontjából megvizsgáltam és egészségesnek találtam. A méhcsaládok elszállításának állat-
egészségügyi szempontból akadálya nincs.

Ez az igazolás a kiállításától számított 30 napig, méhek folyamatos vándoroltatása esetén, annak egész időtartama
mára érvényes.

Kelt:, 199..... év hó nap

.....
méhbetegségügyi felelős

.....
hatósági állatorvos

1. Az igazolást a vándoroltatáskor a települési önkormányzat jegyzőjénél hátoldalon láttamoztatni kell.
2. Fertőző vagy paraziták méhbetegség megállapítása esetén az igazolást a vándoroltatás helye szerint illetékes hatósági állatorvosnak azonnal be kell szolgáltatni.
3. Az igazolást a méhek állandó tartási helyére történő visszatéréskor a hatósági állatorvosnak megőrzés céljából vissza kell szolgáltatni.
4. Az igazolás szállítási kedvezményekhez bizonylatként nem használható fel, illetve nem vonható be.

* Vándorlásra jogosító igazolás.

31. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**BEJELENTŐLAP***

A méhész neve:
 Lakcíme:
 A méhek állandó telephelye:
 A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazolás száma:
 A kiadás helye: ideje:
 A méhek utolsó tartási helye:
 A jelenlegi vándortanya pontos megjelölése:

 A kaptárak száma:
 A méhcsaládok száma:
 A letelepedés pontos ideje:

Kelt:, 199..... év hó nap

.....
 a bejelentő aláírása

IGAZOLÓSZELVÉNY

A(z) települési önkormányzat jegyzője
 igazolja, hogy méhész
 lakos db méhkaptárjának letelepítését bejelentette.

Kelt:, 199..... év hó nap

.....
 települési önkormányzat jegyzője

* Az igazolószerlevényt a települési önkormányzat jegyzője a letelepedést követően a méhész részére, annak állandó lakhelyére köteles megküldeni.

32. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**KIJELENTŐLAP***

A méhész neve:
 Lakcíme:
 A méhek állandó telephelye:
 A vándoroltatáshoz kiadott állatorvosi igazolás száma:
 A kiadás helye: ideje:
 Az elhagyott vándortanya pontos megjelölése:

 Az elszállított kaptárak száma:
 A méhcsaládok száma:
 Az elvándorlás pontos ideje:
 Az új vándortanya megnevezése:

Kelt:, 199..... év hó nap

.....
 a bejelentő aláírása

* A kijelentőlapot az elhagyott hely szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének kell megküldeni, aki a kijelentést az év folyamán köteles megőrizni, hogy esetleg szükséges egészségügyi vizsgálat alkalmával követni lehessen a vándorlás útját.

33. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

A tuberkulinos bőrpróba végrehajtása

1. A valamennyi szarvasmarha-állomány évenként egyszeri, rendszeres ellenőrző vizsgálatához és a szimulált vizsgálatokhoz kizárólag tisztított (PPD) bovin- vagy bovin és madártuberkulint kell használni. A tisztított bovin és madártuberkulin adagja minden állatfajnál 0,1-0,1 ml.

2. A tuberkulin befecskendezési helye szarvasmarhák: a nyak oldala, annak középső harmadában (hús-marhák esetében a farokredő is lehet); sertéseken: a fülkagyló, a fejbőrnek a fülkagyló felső szélébe való át-hajlása táján; kutyákon: a comb belső felülete.

3. A szarvasmarhán végzett próba elbírálását a befecskendezést követő hetvenkettedik óra körül kell elvégezni, az elkésett reakció felismerésére azonban ajánlatos a kilencvenhatodik órában is megvizsgálni a befecskendezés helyét. Az elbíráláshoz tolmércét kell használni:

a) pozitív a reakció, ha a bőr eredeti vastagságához képest legalább 3 mm-rel megduzzadt, vagy a 2—3 mm közötti duzzanat egyben fájdalmas is;

b) kétes a reakció, ha a 2—3 mm közötti duzzanat esetén nem észlelhető határozott fájdalommasság;

c) negatív a reakció, ha a duzzanat a bőr eredeti vastagságához képest a 2 mm-t nem éri el.

A próbát legkorábban hatvan nap múlva szabad megismételni.

4. A sertésen végzett próbát a befecskendezést követő harminchat—negyvennyolc óra múlva kell elbírálni az alábbiak szerint:

a) pozitív a reakció, ha a tuberkulin befecskendezési helye körül a bőr kipirosodott és megduzzadt;

b) negatív a reakció, ha a befecskendezés helyén bőrduzzanat nem jött létre, és legfeljebb kis területen a bőr gyulladásmentesen, felületesen elhalt.

5. A kutyán végzett próbát a befecskendezést követő harminchat—negyvennyolc óra múlva kell elbírálni;

a) pozitív a reakció akkor, ha a tuberkulinos oltás helyén vörös elszíneződés észlelhető, esetleg a bőr egyidejű megduzzadásával;

b) a tuberkulinos bőrpróbát legkorábban négy hét elteltével szabad megismételni.

6. A tenyésztett gímszarvas esetében az eljárás azonos a szarvasmarhánál leírtakkal, a faji sajátosságok (vékony bőr, ijedősség) miatt azonban a szakszerű végrehajtás különös gondosságot igényel.

BRUCELLÓZIS

[illegible]

Kimutatás

a kislétszámú szarvasmarha-állomány
19..... évben végzett gümőkór vizsgálatának eredményéről

Sor-szám	Köz-ség, város	Eljá-rás idő-pontja	Tuberkulinos eljárás alá vont								Leölt gümő-kóros álla-tok száma	Összes pozitívan reagált állatok				Mentes udvarok			Fertőzött udvarok			Meg-jegy-zés
			állatok száma				pozitívan reagált állatok száma					közül			össze-sen: 13+14 +15	tehén	üsző	száma	tehén	üsző	száma	
			tehén	üsző 1 év felett	egyéb	össze-sen: 4+5 +6	tehén	üsző 1 év felett	egyéb	össze-sen: 8+9 +10		tehén	üsző 1 év felett	egyéb		létszá-ma	létszá-ma		létszá-ma	létszá-ma		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

Beküldendő:

Kerületi főállatorvoshoz január 10-ig.

Állomáshoz január 20-ig.

Állategészségügyi Intézetbe január 31-ig.

36. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Borítólap)

Megye:

Kerület:

Község:
(város)

**ÁLLOMÁNY-NYILVÁNTARTÁSI KÖNYV
ATEHÉNÁLLOMÁNYRÓL**

A nagylétszámú szarvasmarha-állomány tulajdonosának neve:

.....

A telep neve, címe:

.....

A mentessé nyilvánítás ideje:

Hova szállítják a tejet:

.....

.....
telep vezetője

.....
hatósági állatorvos

(Belső lap)

[illegible]

37. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Elülső oldal)

JEGYZŐKÖNYV
(a nagylétszámú szarvasmarha-állományokban végzett gümőkór vizsgálatokról)

A tulajdonos neve, székhelye: ,
..... telephely

Az eljárás napja:

A vizsgálatot végző állatorvos(ok) neve(i): (vezető)
.....
.....

A tuberkulinos eljárás alá vont állatok száma:

tehén:

üsző (választástól 1 évig):

tenyészbika:

növendék bika:

szopós borjú (2 hónapnál idősebb):

hízómarha (bika, tinó, selejttehén, selejtüsző):

Összesen:

A vizsgálat során reagáló állatok száma (korcsoportonkénti bontásban):
.....

A reagáló tehenek és tenyészüszők egyedi megjelölése:

(Hátulsó oldal)

A vizsgálat időpontjában még meglévő, az előző eljárások során reagált állatok száma (korcsoportonkénti bontásban):
.....

A vizsgálat során gümőkórban betegnek, illetve beteggyanúsak talált egyedek:
.....

A kiadott utasítások (a fertőzött egyedek eltávolítására, elhelyezésére, fertőtlenítésére vonatkozóan):
.....

Kelt:, 19 év hó nap

.....

.....

aláírások

.....

.....

aláírások

.....

.....

aláírások

Kimutatás

a nagylétszámú szarvasmarha-állományok
19... év félévében végzett gümőkór vizsgálatának eredményéről

Sor- szám	Köz- ség (vá- ros)	Tulaj- donos neve, címe	Te- hén- tartó telep neve, címe	Eljá- rás idő- pontja	Tuberkulinos eljárás alá vont								Leölt beteg áll- tok száma	Összes pozitívan reagált állatok				A tehéntartó telep besorolása			Minő- sítés
					állatok száma				pozitívan reagált állatok szá- ma					közül							
					tehén	üsző 1 év felett	egyéb	össze- sen: 6+7 +8	tehén	üsző 1 év felett	egyéb	össze- sen: 10+11 +12		tehén	üsző 1 év felett	egyéb	össze- sen: 15+16 +17	men- tes	mente- sítés alatt	még fertő- zött	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Beküldendő:

Kerületi főállatorvoshoz január 10-ig.

Állomáshoz január 20-ig.

Állategészségügyi Intézetbe január 31-ig.

39. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

**A veszett, veszettségre és fertőzöttségre gyanús,
továbbá a veszettség szempontjából aggályos állattal való eljárás**

Az állat minősítése	Hatósági intézkedés			
	Eb	Macska	Egyéb háziállat	Vadon élő állat
Veszett	Leölni	Leölni	Leölni	Leölni
Veszetségre gyanús	Embert nem mart; leölni, vagy a 423. § (4) bekezdése szerint eljárni	Embert nem mart; leölni	90 napos megfigyelés (zárt körülmények között tartott rókáknál a gyanús állatsoportot vagy egyedeket leölni, és a többit megfigyelni)	Leölni
	Embert mart; 90 napos megfigyelés	Embert mart; 90 napos megfigyelés		
Veszetség fertőzöttségére gyanús	Embert nem mart, oltatlan; leölés; oltott: a tulajdonos kérésére 90 napos megfigyelés	Embert nem mart; leölés	90 napos megfigyelés (zárt körülmények között tartott rókáknál a gyanús állatsoportot vagy egyedeket leölni, és a többit megfigyelni)	Leölni
	Embert mart; 90 napos megfigyelés	Embert mart; 90 napos megfigyelés		
Veszetség szempontjából aggályos	14 napos megfigyelés		—	—

40. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

A malleines szempróba végrehajtása

1. A próba végrehajtása előtt az állatot (állatokat) célszerű 24 órán át pihentetni.

2. A mallein adagja 0,2 ml.

3. Alkalmazás: a szemhéjak széthúzása után az alsó szemhéj kötőhártyájára szabályozóval ellátott, tű nélküli fecskendővel 1 adag tömény malleint kell cseppenteni, majd azt a szemhéjak kíméletes dörzsölésével el kell osztani. Nem végezhető el a próba olyan szemén, amelyen kötőhártya-gyulladás vagy más heveny szembetegség tünetei észlelhetők. Ha enyhe kötőhártyahurut fennállása ellenére szükséges a próbát elvégezni, az elbíráláskor csak a gyulladáshoz vezető tünetek elmaradása, vagy a negatív eredmény értékelhető megbízhatónak.

4. Elbírálás.

Időpontja: a becseppentés után vagy a 8—12 óra közötti, vagy a 16—24 óra közötti időben.

a) Pozitív a reakció, ha a kötőhártya megduzzad, kipirosodik, és a szemből szürkés vagy zöldessárga gennyes váladék ürül. A szemreakció a 4—6. órában kezdődik, azután fokozatosan súlyosbodik.

b) Kétes a reakció, ha a becseppentés után 24 órán túl is csak tiszta vagy zavaros-nyálkás kifolyás, könnyezés látható, és a kötőhártya alig pirosabb a normálisnál. A kétesen reagáló állatot három hét után ismét malleinezni kell.

c) Negatív a reakció, ha

— gyulladás semmilyen tünete nem észlelhető, vagy

— legfeljebb a kötőhártya kipirosodása és/vagy könnyezés észlelhető, ami 24 óra múlva eltűnik.

Takonykór

A vérvizsgálatot követő eljárás, ha a vizsgált állat szeme diagnosztikai próbára alkalmas

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I. eljárás		II. eljárás			III. eljárás			
Az első vérvizsgálat eredménye	Hatósági intézkedés	Az első szempróba eredménye	Második vérvizsgálat eredménye 21 nappal az 1. szempróba után	Hatósági intézkedés	Második szempróba eredménye 21 nappal az 1. szempróba után	Hatósági intézkedés	Harmadik szempróba eredménye 21 nappal a 2. szempróba után	Hatósági intézkedés
P	Haladéktalanul a II. eljárást kezdeni	P	P v. K	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			N	III. eljárás	K v. N	További eljárás		A minisztérium utasítása szerint*
		K	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
		N	P	Leölni			N	Feloldani
			K	III. eljárás				
			N	Feloldani				
K	Haladéktalanul a II. eljárást kezdeni	P	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás				
		K	P v. K	III. eljárás	K	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
			N	Feloldani				
		N	P v. K	III. eljárás	N	Feloldani	N	Feloldani
			N	Feloldani				
N	További eljárás nincs							

* A vizsgálatot továbbfolytatni.

Takonykór

A vérvizsgálatot követő eljárás, ha a vizsgált állat szeme diagnosztikai próbára nem alkalmas

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I. eljárás		II. eljárás			III. eljárás			
Az első vérvizsgálat eredménye	Hatósági intézkedés	A második és harmadik vérvizsgálat eredménye 14 napos időközzel		Hatósági intézkedés	A negyedik vérvizsgálat eredménye 14 nappal a 3. vérvizsgálat után	Hatósági intézkedés	Az ötödik vérvizsgálat eredménye 14 nappal a 4. vérvizsgálat után	Hatósági intézkedés
P	A II. eljárás következik 14 nap múlva	P	P v. K	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K v. N	A minisztérium utasítása szerint*
		K	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
		N	P	Leölni				
			K	III. eljárás			N	Feloldani
			N	Feloldani				
K	A II. eljárás következik 14 nap múlva	P	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
		K	P	III. eljárás				
			K v. N	Feloldani	N	Feloldani	N	Feloldani
		N	P	III. eljárás				
			K v. N	Feloldani				
N	További eljárás nincs							

* A vizsgálatot továbbfolytatni.

Takonykór

A szempróbát követő eljárás

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I. eljárás		II. eljárás			III. eljárás			
Az első szempróba eredménye	Hatósági intézkedés	Az első vérvizsgálat eredménye	A második szempróba eredménye 21. nappal az 1. szempróba után	Hatósági intézkedés	A második vérvizsgálat eredménye 21 nappal a 2. szempróba után	Hatósági eljárás	A harmadik szempróba eredménye a 2. szempróba után	Hatósági intézkedés
P	Az elbírálással egyidőben a II. eljárás első vérvétele	P	P v. K	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K v. N	A minisztérium utasítása szerint*
		K	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás	K v. N	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
		N	P	Leölni			N	Feloldani
			K	III. eljárás				
			N	Feloldani				
K	Az elbírálással egyidőben a II. eljárás első vérvétele	P	P	Leölni	P	Leölni	P	Leölni
			K v. N	III. eljárás	K	További vizsgálat	K	A minisztérium utasítása szerint*
		K	P v. K	III. eljárás				
			N	Feloldani	N	Feloldani	N	Feloldani
		N	P v. K	III. eljárás				
			N	Feloldani				
N	További eljárás nincs							

* A vizsgálatot továbbfolytatni.

44. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**Betegségre gyanús állattal való eljárás**

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I.		II.		III.		Hatósági intézkedés
Kaparék	Vér	Kaparék	Vér	Kaparék	Vér	
vizsgálati eredmény						
P N						Levágatni Haladéktalanul I. vérvizsgálat
	P K v. N					Levágatni 7 nap múlva újabb kaparékvizsgálat
		P N				Levágatni II. vérvizsgálat (21 napra az elsőhöz)
			P K v. N			Levágatni 7 nap múlva újabb (III.) kaparékvizsgálat
				P N		Levágatni III. vérvizsgálat (21 napra a másodikhoz)
					P K N	Levágatni A minisztérium utasítása szerint további vizsgálat Feloldani

45. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**Fertőzött állattal való eljárás**

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I.	II.	III.	IV.	Hatósági intézkedés
vérvizsgálat eredménye				
P				21 nap múlva újabb vérvizsgálat
	P v. K N			Levágatni 21 nap múlva újabb vérvizsgálat
		P v. K N		Levágatni 21 nap múlva újabb vérvizsgálat
			P K N	Levágatni A minisztérium utasítása szerint további vizsgálat Feloldani

46. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Fertőzöttségre gyanús állattal való eljárás

(ha a vérvizsgálat a célzott vagy szűrővizsgálat alkalmával, klinikai tünetektől mentes állatokon kétes eredményt adott)

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

I.	II.	III.	IV.	Hatósági intézkedés
vérvizsgálat eredménye				
P				21 nap múlva újabb vérvizsgálat
	P v. K N			Levágatni 21 nap múlva újabb vérvizsgálat
		P v. K N		Levágatni 21 nap múlva újabb vérvizsgálat
			P K N	Levágatni A minisztérium utasítása szerint további vizsgálat Feloldani

A diagnosztikai vizsgálatok alkalmából az állatot minden alkalommal klinikailag is meg kell vizsgálni. Az állatot jellemző klinikai tünetek esetén betegnek, nem jellemző klinikai tünetek esetén betegségre gyanús-nak kell tekinteni.

47. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Fertőzöttségre gyanús állattal való eljárás

(ha a tünetektől mentes és még nem vizsgált állat beteg, betegségre gyanús vagy fertőzött állattal érintkezett)

P = pozitív, K = kétes, N = negatív

A feltételezett fertőződés utáni 21. napon vett vérminta vizsgálati eredménye	Hatósági eljárás	A megismételt vérvizsgálat eredménye	Hatósági eljárás
P	Továbbiakban a 45. számú függelék szerint	P	Továbbiakban a 45. számú függelék szerint
K	Továbbiakban a 46. számú függelék szerint	K	Továbbiakban a 46. számú függelék szerint
N	21 nap múlva a vérvizsgálatot megismételni	N	Feloldani

48. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

Az állatbőrök vizsgálatánál alkalmazott bélyegző mintája

Hatósági állatorvos Dabas

49. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

.....
hatósági állatorvos

.....
bőrbegyűjtő hely
(feldolgozó üzem)

NYILVÁNTARTÁS

a begyűjtőhelyre (feldolgozó üzembe) állatorvosi vizsgálat nélkül érkezett állatbőrökről

Nyilvántartási szám	A bőr állatfaj szerinti megnevezése	A bőr beérkezésének időpontja	A laboratóriumi vizsgálathoz szükséges minta vételének napja	A laboratóriumi vizsgálat eredménye	A bőrrel való további eljárás, továbbá az állatorvos aláírása	Jegyzet
1	2	3	4	5	6	7

Megjegyzés: Az 1., 2. és 3. számú rovatot a bőrbegyűjtő hely, illetőleg a feldolgozó üzem, a 4., 5., 6. és 7. rovatot a hatósági állatorvos tölti ki!

50. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**KIMUTATÁS**

**a.....bőrbegyűjtőhelyen, illetőleg feldolgozó
üzemben lépfenére irányuló vizsgálat céljára vett bőrmintákról**

Sorszám	A bőr nyilvántartási száma	A mintavétel napja	A laboratóriumi vizsgálat		Jegyzet
			napja	eredménye	
1	2	3	4	5	6

Kelt.:, 199..... év hó nap.

.....
.....
a hatósági állatorvos neve
és pontos lakcíme

Megjegyzés: Az 1., 2. és 3. számú rovatot a mintát vevő hatósági állatorvos, a 4. és 5. számú rovatot az állategészségügyi intézet tölti ki!

51. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

**Szakmai követelmények az élelmiszerhigiéniai
ellenőrzés területén és a húsvizsgálatban foglalkoztatott
kisegítő személyzet számára**

A húsvizsgálatban és az élelmiszerhigiéniai ellenőrzésben közreműködő, az állatorvosok felügyelete alatt dolgozó kisegítő személyzetnek (segéderőeknek) az alábbiak szerinti képzésben kell részt venniük és alkalmassági vizsgát tenniük:

1. A minisztérium által kijelölt intézmény(ek)ben szervezett oktatás keretében, a pályázóknak elméleti és meghatározott helyen gyakorlati képzésben kell — vizsgakötelezettség mellett — részt venniük.

a) A sertés és marha (juh, kecske, stb.) vágó-, daraboló üzemekben és a húsfeldolgozó létesítményekben, valamint a hűtőházakban az állatorvosok munkáját segítő személyeknek legalább 400 órás tanfolyamot (beleértve a laboratóriumi képzést is), ezen függelék 2. a) pontja alatt megnevezett tárgykörökben, valamint legalább 200 órás gyakorlatot kell teljesíteniük hatósági állatorvos felügyelete alatt.

b) A baromfi, nyúl, vad és egyéb állatfajok húsvizsgálatában és élelmiszerhigiéniai ellenőrzésében részt vevők 160 órás elméleti és 200 órás gyakorlati tanfolyamot végeznek.

2. A tanfolyamot az alábbi tárgykörökre kiterjedő alkalmassági vizsga követi, amely elméleti és gyakorlati részből áll:

- a) Elméleti vizsga
- vágóállat anatómiai és élettani alapismeretek,
 - vágóállat patológiai alapismeretek,
 - vágóállat kórbonctanának (patológiai anatómiájának) alapismeretei,
 - alapismeretek higiéniai kérdésekben, különösen:
 - = üzemi higiénia,
 - = a vágás, a darabolás és a tárolás higiéniai követelményei,
 - = a munkavégzés higiéniaja,
 - = személyi higiénia,
 - a friss hús kinyerésének, vizsgálatának, előkészítésének, beburkolásának, csomagolásának és szállításának technológiai módszerei és eljárásai, és ezekkel összefüggő higiéniai követelmények ismeretei,
 - húskészítmény-előállítás higiéniai feltételeinek ismerete,
 - azoknak a jogi és igazgatási előírásoknak az ismerete, amelyek a tevékenységük végrehajtását szabályozzák,
 - szűrőpróbaszerű mintavételi eljárások.

- b) Gyakorlati vizsga
- vágóállat vizsgálat és minősítés,
 - az állatfajok azonosítása a fajra jellemző testtájak vizsgálatát alapján,
 - az elváltozást mutató vágóállat-testrészek felismerése, az elváltozások azonosításával és az azokhoz kapcsolódó ismertető magyarázattal,
 - vágóhídi húsvizsgálat,
 - higiéniai ellenőrzés,
 - szűrőpróbaszerű mintavétel.

52. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

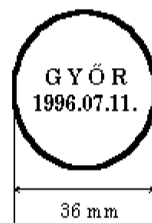
A megvizsgált állati eredetű élelmiszerek megjelölése

Húsbélyegzés

A húsbélyegzést a Szabályzatban részletezettek szerint — a húson vagy a csomagoláson — a hús fogyasztathatóságának megjelölésére kell alkalmazni. A húsbélyegzőnek tisztán, jól olvashatóan kell mutatnia a helység nevét, a vizsgálat idejét (év, hó, nap) továbbá, ha a helységben több, húsvizsgálatot végző hatósági állatorvos is működik, a húsvizsgálatot végző hatósági állatorvos számjelzését is.

A húsbélyegzők mintái

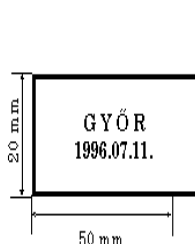
a) Fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas hús megjelölésére:

szarvasmarha, borjú, juh,
bárány, kecske, gida,
gödölye, sertés, malac

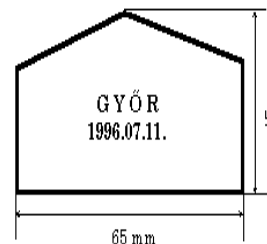
bivaly, bivalyborjú

ló, szamár,
őszvér és
csikók

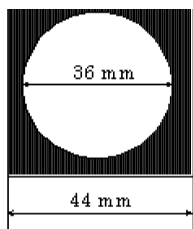

baromfi és
házi nyúl

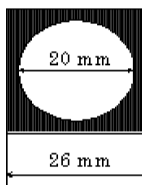

vad

b) Fogyasztásra feltételesen alkalmas hús megjelölésére az a) jelű bélyegzőkön alkalmazott kiegészítő lemezként:

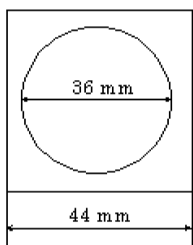

emlős állat – a házinyúl kivételével

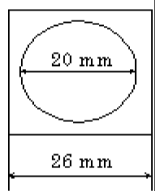

baromfi és házinyúl

c) Fogyasztásra csekélyebb értékűként alkalmas hús megjelölésére az a) jelű bélyegzőkön alkalmazott kiegészítő lemezként:

emlős állat – a házinyúl kivételével

baromfi és házinyúl

d) Fogyasztásra alkalmatlan hús megjelölésére:

ALKALMATLAN 30 mm

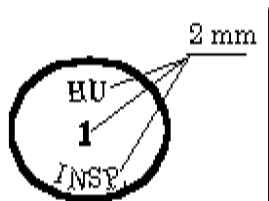
e) Külföldi forgalmazásra szánt hús megjelölésére:

emlős állat, továbbá friss húsa és húskészítménye gyűjtőcsomagolásán

vad

friss baromfi- és házinyúl-hús gyűjtőcsomagolásán

friss baromfihús egyedi csomagolásán

húskészítmény egyedi csomagolásán
(a felső részen az ország nevének hivatalos rövidítése is feltüntethető)

Besütés

A besütés azonos a bélyegzéssel alkalmazott megjelöléssel.

Címkézés

A címkét — ha a termékkel érintkezik, a Népjóléti Minisztérium által engedélyezett anyagon — a miniszter által engedélyezett módon és formában kell alkalmazni.

Fémpánt, műanyag pánt

1. A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas és a fogyasztásra alkalmatlan minősítést jelző fémpántnak olyan kódszámot kell tartalmaznia, amely a vizsgálat helyéről (vadászatra jogosult) tájékoztat.

A nagyvad megjelölésére:

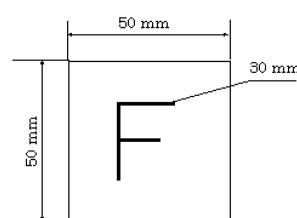
fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas hús esetén zöld fémpántot,

fogyasztásra alkalmatlan minősítés esetén piros fémpántot kell alkalmazni.

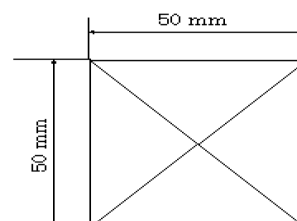
2. A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas házinyúl-hús megjelölésére, elfogadott anyagból készült pánt (klipsz) is alkalmazható, amely a vágóhíd állatorvosi ellenőrzési számát tartalmazza.

A héjas tojás és tojáskészítmény megjelölése

1. A fogyasztásra hőkezelés után alkalmas tojások és tojáskészítmény gyűjtőcsomagolását a következő ábra szerinti fekete színű bélyegzőlenyomattal kell ellátni:

2. A fogyasztásra alkalmatlan tojások, tojáskészítmények gyűjtőcsomagolását a következő ábra szerinti piros színű bélyegzőlenyomattal kell ellátni:

53. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

A húsbélyegzők alkalmazása

A fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas húst a következő helyeken kell megjelölni:

1. Szarvasmarha, bivaly, juh, kecske, sertés és egypatajúak esetén:

a) A 65 kg-nál nehezebb állati testeknél minden féltestet legalább a következő helyeken kell bélyegzővel megjelölni:

- a comb külső oldalán,
- az ágyék tájékán,
- a háton,
- a mellkason,
- a lapockán.

b) A többi állati testet legalább négy helyen kell bélyegzővel ellátni:

- a lapockákon,
- a combok külső oldalán.

2. Vadhús esetén:

— szárnyas apróvadnál a 3. pontban szereplő, a baromfihúsról előírtak vonatkoznak,

— szőrben-bőrben lévő nagyvadnál a szegycsont vagy a lábszár (Achilles-ín) tájékára felhelyezett fémplombát (plomba),

— nyúzott nagyvadnál az 1. pont a) és b) bekezdésében, a házi emlősállatok húására leírtak szerint.

3. Baromfihús esetén:

- csomagolatlan baromfitestnél a végbélnyílás előtt, a hasfal közepe táján,
- egyedi csomagolású vágott baromfi esetében a fóliára vagy egyéb csomagolóanyagra,
- gyűjtőcsomagolásban lévő baromfihús esetében egyszer használható pecsét vagy címke formájában.

4. Házinyúl esetén:

— a hasfal külső oldalán bélyegzéssel vagy pánt felhelyezésével.

5. A szarvasmarha, juh, kecske, sertés és az egypatajúak máját besütő bélyegzővel kell megjelölni.

Minden más belsőséget (nyelvet, tüdőt) festékes vagy besütő bélyegzővel kell megjelölni.

6. A becsomagolt húst, továbbá becsomagolt belsőséget úgy kell megjelölni, hogy az üzem (vágó vagy önálló daraboló) állatorvosi ellenőrzési számát tartalmazó címkét a csomagoláshoz kell erősíteni (ragasztani, rányomtatni) oly módon, hogy az a csomag felnyitásakor megsemmisüljön. A címke legyen ellátva sorozatszámokkal is.

A fogyasztásra alkalmatlan húst az 1—4. pontokban foglaltaktól eltérően az állati test más részén kell megjelölni.

Bélyegzésre csak erre a célra engedélyezett alkoholos festéket szabad használni.

54. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

KÉNYSZERVÁGÁSIÁVASLAT

Javaslom
tulajdonát képező db fajú korú
ivarú vágóállat(ok)
.....

miatt történő kényszervágását.

Az állat(ok)-tól beteg(ek) volt(ak).

Gyógyszeres kezelés:

— antibiotikum megnevezése:

utolsó kezelés időpontja:

— egyéb gyógyszer megnevezése:

utolsó kezelés időpontja:

Egyéb (a tenyésztésminősítésre, az állatbiztosításra stb. vonatkozó) közlés:

Kelt:, 19..... év hónap nap.

Megjegyzés: Nagy állatokról külön-külön, az azonos ok miatt kényszervágandó kisállatokról csoportosan töltendő ki.

P. H.

.....
állatorvos

**Nyilvántartás a vágóhídon teljesített
húsvizsgálatról**

Napi összesítés 199..... év hónapban

Vágásszám (R = rendes, K = kényszer)

Dátum	Sertés		Szarvasmarha		Bivaly		Borjú		Juh		Kecske		Szamár, ló, öszvér		Egyéb	
	R	K	R	K	R	K	R	K	R	K	R	K	R	K	R	K

MAGYAR KÖZLÖNY

1998/74/II. szám

**Nyilvántartás a vad- és víziállat
húsvizsgálatáról**

Napi összesítés 199..... év hónapban

Dátum	Vad- disznó	Szar- vas	Dám- vad	Őz	Muf- lon	Me- zei nyúl	Üregi nyúl	Fácán	Fo- goly	Vad- kacsa	Vad- liba	Fürj	Sza- lonka	Egyéb vad	Hal	Béka	Csiga	Rák	Kagy- ló	Egyéb vízi- állat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Összesen:																				

58. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

KIMUTATÁS

199..... évi-tól-ig terjedő
időszakban végzett húsvizsgálat eredményéről

Állatfaj	Mennyiségi egység (db, vágott tonna)	Vizsgálatra került		Összesen	Az összesből fogyasztásra			
		ren- des	kény- szer		feltétel nélkül alkalmas	feltételesen alkalmas	csekélyebb tápláló-, élvezeti értékűként alkalmas	alkal- matlan
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sertés								
Szarvasmarha								
Borjú								
Bivaly								
Juh								
Kecske								
Ló, szamár, öszvér								
Tyúkfélék								
Pulyka								
Liba								
Kacsa								
Egyéb baromfi								
Házinyúl								
Nagyvad								
Apróvad								
Hal								
Egyéb víziállat								

Kelt:, 199..... év hó nap.

Megjegyzés: Az 5. rovat és a 6—9. rovat számadatai összegének meg kell egyezniük.

A mennyiséget sertés, szarvasmarha, borjú, bivaly, juh, kecske, ló, szamár, öszvér esetén db-ban, a többi állatfaj esetén tonnában kell megadni.

MAGYAR KÖZLÖNY

269[illegible]

Nyilvántartás

a másodlagos húsvizsgálat eredményéről, a külföldi és belföldi üzemekből beszállított,
tárolt vagy felhasznált húsokról

Sorszám	Beérkezés időpontja	Hús származása*	Húszállítási igazolvány száma	Termék megnevezése	Darabok, csomagok száma**	Nettó súly	Vizsgálat időpontja	Vizsgálat eredménye	Megjegyzés	Aláírás

* A létesítmény megnevezése (export ellenőrzési száma), ország, helység neve.

** Állati testek, fél vagy negyed testek száma, kartonok, dobozok száma.

Nyilvántartás trichinella vizsgálatról*

Sorszám	Dátum	Állatfaj neve	Vizsgált állatok száma (.....-tól-ig)	Vizsgálat eredménye	Vizsgáló neve, aláírása

* A vizsgálat módszere: emésztéses vagy egyedi mikroszkópos, trichinoszkópos.
(A vizsgáló módszer aláhúzandó.)

62. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

HÚSSZÁLLÍTÁSIGAZOLVÁNY

Szarmazási hely:

Rendeltetési hely:

A szállítmány megnevezése:

állatfaj, illetve lőtt vad fajta:

darabolási mód: mennyisége: db/kg

darabolási mód: mennyisége: db/kg

darabolási mód: mennyisége: db/kg

A húskészítmény megnevezése:

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

A szállítólevél száma és kelte:

A szállító jármű jellege: aktív hűtésű, termosz, egyéb zárt tehergépkocsi, személygépkocsi*

forgalmi rendszáma:

1. friss hús*

Igazolom, hogy 2. vadhús* szállítmány a húsvizsgálat szerint

3. húskészítmény*

fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas.

Az előírt kiegészítő vizsgálat: megtörtént és az kedvező eredményű.

Egyéb közöltnivaló:

199.... év hó nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

* A nem kívánt szövegrész törölendő.

62/a. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

HÚSSZÁLLÍTÁSIGAZOLÁS**a házi vágás során megvizsgált, piaci értékesítésre kerülő baromfiról**

I.

A tulajdonos neve:

címe:

A levágott állatok fajtája:

száma:

rendeltetési helye:

II.

Alulírott, hatósági állatorvos igazolom, hogy az állatokat a levágás alkalmával megvizsgáltam, és a húsvizsgálat szerint azokat fogyasztásra feltétel nélkül alkalmasnak találtam.

Egyéb megjegyzés:

199.... év hó nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

63. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

HÚSSZÁLLÍTÁSIGAZOLVÁNY

**a különleges vizsgálat alá vont húsokhoz és a fogyasztásra csekélyebb tápláló,
élvezeti értékűként alkalmasnak minősített húskészítményekhez**

Származási hely(üzem):

Rendeltetési hely(üzem):

Tulajdonos neve és lakhelye:

A szállítmány megnevezése:

állatfaj:

darabolási mód: mennyisége: db/kg

darabolási mód: mennyisége: db/kg

darabolási mód: mennyisége: db/kg

A készítmény megnevezése:

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

..... mennyisége: kg

A szállítólevél száma és kelte:

A szállító jármű jellege: aktív hűtésű, termosz, egyéb zárt tehergépkocsi, személygépkocsi*

forgalmi rendszáma:

Igazolom, hogy a fent nevezett

1. hús/kényszervágott állat húsa*

2. húskészítmény*

a húsvizsgálat során

1. fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas*
2. fogyasztásra feltételeesen alkalmas*
3. fogyasztásra csekélyebb tápláló, élvezeti értékűként alkalmas*

minősítést nyert.

Az értékcsökkenés javasolt mértéke:

Javaslat hatósági húskezelésre:

A szállítmányt hatósági húsboltba utalom!

199.... év hó nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

* A nem kívánt szövegrész törlendő.

64. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

ÁLLATORVOSIGAZOLVÁNY

**külföldről behozott állati eredetű nyers élelmiszerek,
élelmiszer nyersanyagok és félkész termékek szállítására**

Származási ország:

A feladó neve:

címe:

Első betárolási és ellenőrzési hely:

Rendeltetési hely (üzem):

A hústermék megnevezése:

Csomagolás módja:

A termék mennyisége (db, csomagok száma stb.):

Nettó tömeg:

Szállító jármű megnevezése, azonosító jelzése:

Alulírott hatósági állatorvos igazolom, hogy a jelen igazolványban leírt friss hús/hústermék szállítmányt megvizsgáltam és az első betárolás helyén élelmiszerhigiéniai kifogás nem merült fel.

199.... év hó nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

KÍSÉRŐJEGYZÉK A LABORATÓRIUMI KIEGÉSZÍTŐ HÚSVIZSGÁLATHOZ

Folyószám	
A beküldés napja	
A tulajdonos neve	
Az állat faja	
A vágás módja	
A vizsgálatra küldött anyag megnevezése	
A kórelőzmény és a vizsgálat célja	

Folyószám	A beküldés napja	A tulajdonos neve	Az állat faja	A vágás módja	A vizsgálatra küldött anyag megnevezése	A kórelőzmény és a vizsgálat célja

Kelt:, 199.....

A vizsgálati napló száma	A beérkezés napja	A laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat eredménye

Kelt:, 199.....

Kelt:, 199.....

66. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

...../199 szám

MINTAVÉTELJEGYZŐKÖNYV
laboratóriumi vizsgálatra küldéshez

1. Az élelmiszer birtokosa	neve vagy cége:					
	címe vagy telephelye:					
2. A mintavétel	helye:					
	időpontja:					
3. A felelős mintavevők megnevezése:						
4. A mintavétel (illetve vizsgálat) célja:						
5. A mintavétel módjának a szabvány előírásától való eltérése és ennek indoklása:						
6. A vizsgálatot elrendelő hatóság, illetve kérő magánfél megnevezése:						
7. A mintavételi lap	megnevezése					
	mennyisége					
	a gyártás ideje és helye					
8. A minta, másodminta stb.	darabszáma					
	darabonkénti tömege					
	összes tömege					
	csomagolása					
	jelzése					
	pecsétje					
9. A másodmintavétel oka:						
10. Helyszíni vizsgálat eredménye és egyéb megjegyzések:						
11. A minta és a mintavételi alap átlagának megfelel, vagy nem felel meg:						
12. A minta hőkezelése (nyers, hőkezelt stb.):						
13. A minta laboratóriumba juttatásának módja:						
14. A vizsgáló laboratórium neve, címe:						
15. A laboratóriumi vizsgálatig a mintát hány fokon tárolták:						
16. A mintavételnél közreműködők	neve:					
	saját kezű aláírása:					
17. A mintavételi hely felelős vezetőjének vagy megbízottjának neve, aláírása:						
18. A beküldő állatorvos neve és címe:						

67. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

...../19 szám

MINTAVÉTELJEGYZŐKÖNYV
a helyszíni vizsgálat során vett minták laboratóriumba küldéséhez

Készült 199..... év hó nap órákor

..... (név) hatósági állatorvos által

üzemben(telephelyen)

..... üzletben

piacon (csarnokban)

végzett mintavételről.

Az élelmiszer-birtokos (felelős vezető) neve:

anyja neve: születési helye:

lakhelye: város/község út/utca/tér házszám

személyi igazolványának száma:

1. A mintavétel oka:

2. A helyszíni vizsgálat (élelmiszerhigiéniai szemle) megállapításai:

.....

.....

3. A gyártási tétel (kiskereskedelmi árukészlet)

a) megnevezése:

b) mennyisége gyártáskor vagy az árusítás kezdetén:

a mintavétel időpontjában:

c) a gyártás ideje (gyártási tétel esetén töltendő ki):

d) származása (kereskedelmi árukészlet esetén töltendő ki):

.....

e) a származást igazoló bizonylat:

f) tárolóedényzet vagy csomagolóanyag megnevezése:

g) tárolóedényzeten vagy csomagolóanyagon meglevő jelölések:

.....

4. Az élelmiszerminta

a) mintaszáma: tömege db-ként: g/cm³

jelölése:

b) másodminta száma: tömege db-ként: g/cm³

jelölése:

c) hőmérséklete a mintavételkor: °C

d) tartósítószer megnevezése:

5. A higiéniai állapotot felmérő minta

a) megnevezése:

b) száma:

c) jelölése:

6. A szükséges laboratóriumi vizsgálat megnevezése:

7. A helyszíni intézkedések:

8. Az élelmiszer-birtokos fellebbezett/nem fellebbezett

9. Megjegyzés:

K. m. f.

A jegyzőkönyvben felvett adatok helyességét elismerem.

.....
az élelmiszer birtokosa

.....
hatósági állatorvos

Készült 3 példányban, az 1. példányt a vizsgáló laboratóriumba kell küldeni, a 2. példányt az élelmiszer-birtokosnak (felelős vezetőnek) kell átadni, a 3. példány a mintavevő nyilvántartásában marad.

Kitöltési tájékoztató: élelmiszerminta esetén termékfeleségenként, higiéniai állapotot felderítő minták esetén üzemenként, forgalmi helyenként kell jegyzőkönyvet készíteni.

68. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!)

Sorszám: 00000000

Állatorvosi igazolás a termelői nyerstej, tejtermék forgalomba hozatalához

Igazolom, hogy
szám alatti lakosnál a mai napon elvégzett vizsgálat alapján megállapítottam, hogy az udvarában tartott tejelő állat

..... db tehén
..... db bivaly
..... db juh
..... db kecske

egészséges, az állomány gümőkórtól, brucellózistól mentes, a tej termelésére, kezelésére vonatkozó állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírásokat megtartották, és a tej érzékszervi elváltozást nem mutat.

Az igazolás visszavonásig, de legfeljebb egy évig érvényes.

Kelt, év hó nap.

P. H.

.....
hatósági állatorvos

Tudnivalók:

1. A tejelő állományban végzett mindennemű állatorvosi beavatkozás előtt az állatorvosi igazolást a kezelő állatorvosnak külön felszólítás bevétele nélkül be kell mutatni.
2. Ha a kezelő állatorvos a vizsgálat alapján a tej forgalombahozatalát megtiltja, az állatorvosi igazolást átmenetileg — a tilalom idejére — bevonja.
3. Az állatorvosi igazolást az árusítás alkalmával a termelő köteles magánál tartani, és felszólításra hatósági ellenőrzésre bemutatni.

Nyilvántartás piac, üzlet, üzem ellenőrzéséről, szemléjéről

Sorszám	Dátum	Ellenőrzés helye (üzlet, szállító jármű)	Nyilvántartási száma	Ellenőrzött élelmiszer		Diagnózis	Megjegyzés
				megnevezés	minta		

Higiéniai megállapítások	Figy.	Jkv.	Határozat	Szabálysértés	Megjegyzés	Állatorvos aláírása

70. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

...../19 szám

HATÁROZAT

Készült 199 év hó nap órákor
 (név) hatósági állatorvos által

üzemben (telephelyen) vizsgálat
 üzletben megtartott ellenőrzés
 piacon (csarnokban) élelmiszerhigiéniai szemle
 alkalmával.

Az élelmiszer-birtokos (felelős vezető) neve:
 anyja neve: születési helye:
 lakhelye: város/község út/utca/tér házszám
 személyi igazolvány száma:

A mai napon megtartott vizsgálat
 ellenőrzés
 élelmiszerhigiéniai szemle
 során

1. érzékszervi vizsgálat
2. laboratóriumi kiegészítő vizsgálat

alapján kg/l/db élelmiszeren

 állapotot meg.

Az élelmiszert az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény 6. §-a szerint és a végrehajtására kiadott FM rendelet §-a alapján fogyasztásra alkalmatlannak minősítem, lefoglalom és elrendelem annak elkobzását (megsemmisítését).

A hatósági megsemmisítést

 végzi, illetve
 által kerül elszállításra.

Kelt, év hó nap.

P. H.

.....
 hatósági állatorvos

71. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz**Egyes betegségeknek a Szabályzatban szereplő,
illetve más közhasználatú elnevezése***Szabályzatban szereplő név**Más közhasználatú elnevezés****I. Emlőállatok betegségei***

sugárgomba-betegség	actinomycosis
afrikai sertéspestis	pestis africana suum
afrikai lópestis	pestis equorum
Aujeszky-féle betegség	morbus Aujeszkyi
álgümőkór	pseudotuberculosis atypica
borsókakór	cysticercosis
botriomikózis	botriomycosis
botulizmus	botulismus
brucellózis	brucellosis
fertőző hólyagos szájgyulladás	stomatitis vesicularis specifica
fertőző sertésbénulás	polioencephalomyelitis enzootica suum
galandférgesség (juh)	moniesiosis
gümőkór	tuberculosis
hólyagférgesség	echinococcosis
keleti marhavész	pestis bovina
kéknyelv betegség	bluetongue disease
kiskérődzők pestise	pestis caprorum
kokcidiózis	coccidiosis
leptospirozis	leptospirosis
leukózis	leucosis
lépfene	anthrax
liszteriózis	listeriosis
lovak fertőző kevésvérűsége	anaemia infectiosa equorum
métely (májmetelykór)	fasciolosis
mixomatózis	myxomatosis
nyúluszifilis	spirochaetosis cuniculorum
orsóférgesség (sertés)	ascaridosis suum
pasteurellózis (nyúl)	pasteurellosis leporum seucuniculorum
piobacillózis	pyobacillosis
Q-láz	Q-fever
ragadós száj- és körömfájás	aphthae epizooticae
rosszindulatú vizenyő	oedema malignum
Riftvölgyi-láz	Rift Valley-fever
sárgaság	icterus
sercegő üszök	gangraena emphysematosa
sértések heveny paratífusza	parathyphus suum
sértések idült paratífusza = sertéstífusz	thyphus suum
sértések hólyagos betegsége	swine vesicular disease (SVD)
sértésorbánc	erysipelas suum
sértéspestis	pestis suum
sértések torzító orrgyulladása	rhinitis atrophicans suum
szarkosporidiózis	sarcosporidiosis
szarvasmarhák ragadós tüdőlobja	pleuropneumonia contagiosa bovim
szarvasmarhák roncsoló orrhurutja	coryza gangraenosa bovim
szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma	bovin spongiform encephalopathy (BSE)
szarvasmarhák vírusos hasmenése	virus diarrhoea (VD)
szarvasmarhák vírusos tüdőgyulladása	infectious laryngo-bronchitis (ILB)
takonykór	malleus

tetanusz
toxoplazmózis
trichinellózis
tularémia
tüdőpenészesedés
vadnyúl-staphylococcosis
veszettség
yersiniózis

tetanus
toxoplasmosis
trichinellosis
tularamia
pneumomycosis
staphylococcosis leporum
lyssa
yersiniosis

II. Madarakbetegségei

álgümőkór
baromfihimlő
baromfikolera
baromfipestis (Newcastle-betegség)
baromfi-spirochaetosis
baromfitífusz
elhalásos bélgyulladás
fertőző bursitis
fertőző gége- és légcsőgyulladás
gümőkór
kacsapestis
lábrühösség
baromfi-paratífusz
Marek-féle betegség
idült légzőszervi betegség
ornitózis
pulykák fertőző vakbél- és májgyulladása
tüdőpenészedés
zárványtestes májgyulladás

pseudotuberculosis avium
variola avium
cholera avium
pestis avium (Newcastle disease)
spirochaetosis avium
typhus avium
enteritis necrotica
Gumboro-i betegség
Laryngotracheitis infectiosa gallinarum
tuberculosis avium
duck plaque (pestis anatum)
cnemidocoptes scabies
paratyphus avium
neuroencephalomyelitis enzootica gallinarum
mycoplasmosis chronic respiratory disease (CRD)
ornithosis
typhlohepatitis infectiosa meleagridum
pneumomycosis
inclusion body hepatitis (IBH)

III. Halés egyébvízi állatok betegségei

darakór
fonálférgesség
galandférgesség
halhimlő
penészfoltosság
penészkór
pontyfélék tavaszi viraemiája (halak fertőző hasvízkórja)
rákpestis

ichthiophthiriosis
filariosis
ligulosis
epithelioma myxomatosa cyprinorum
dermatomycosis disseminata
dermatomycosis seprolegniacea
septicaemia haemorrhagica cyprinorum
pestis cancrorum

72. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

A húsvizsgálat szempontjából lényeges nyirokcsomók felsorolása

Áll alatti
Garat körüli
Fültő alatti
Hörgők körüli
Gátorközi
Máj
Bélfodri
Vese
Tőgy feletti
Felső nyaki
Középső nyaki

In. submandibuláris
In. retropharyngeus
In. subparotideus
Inn. bronchiales
Inn. mediastinales
Inn. hepatici
Inn. mesenterici
Inn. renales
Inn. supramammarici
Inn. cervicales craniales
Inn. cervicales medii

Hátulsó nyaki (mellkasbejárat)
Csípőcsonti
Belső csípőcsonti
Külső csípőcsonti
Ágyéki
Medencei
Keresztcsonti
Felületi lágyéki
Haskorci
Térdhajlási
Bordaközi
Elülső szegycsonti
Gyomor
Bendőtorác

Inn. cervicales caudales
Inn. ilici
Inn. ilici mediales
Inn. ilici laterales
Inn. lumbales aortici
Inn. hypogastrici
Inn. sacrales
Inn. inguinales superficiales
In. praepatellaris
Inn. poplitei (In. popliteus)
Inn. intercostales
Inn. sternales craniales
Inn. gastrici
Inn. atriales

73. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Élelmiszerhigiéniai szempontból fontosabb kórokozó mikroorganizmusok

Baktériumok és azok toxinjai:

Bacillus cereus
Clostridium botulinum
Clostridium perfringens
Salmonella typhi és *Salmonella paratyphi* A, B, C
egyéb *salmonellák*
Shigella fajok
Staphylococcus aureus
Vibrio cholerae

Továbbá: *Brucella* fajok, *Bampylobacter* fajok, pathogén *Escherichia coli* törzsek, *Francisella tularensis*, *Listeria monocytogenes*, *Mycobacterium* fajok, *Vibrio parahaemolyticus*, *Yersinia enterocolitica* streptococcus A, B csoportok *Coxiella burnetii* és egyéb kórokozónak elismert, de itt fel nem sorolt baktérium.

Vírusok:

Hepatitis A vírus
Rotavírus
Norwalk vírus és egyéb vírusok

Egysejtűek:

Entamoeba histolytica, *Giardia species*,
Toxoplasma species,
Sarcosporidium fajok, *Cryptosporidium*
és egyéb fajok

Férgek:

Cysticercus/Taenia
Echinococcus
Trichinella spiralis

Gombák:

Mikotoxint termelő fajok

74. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

Egészségre ártalmas vegyianyag-maradék tartalom (reziduum) ellenőrzésének irányai

- Hormon és hormonhatású szerek.
- Tireosztatikumok.
- Idegrendszerre ható hozamfokozó szerek (β -blokolók, tranquillánsok).
- Antibakteriális gátló hatású szerek: antibiotikumok, különös tekintettel a kloramfenikolra, szulfonamidok, 5-nitrofurán származékok, egyéb antimikrobás- és kokcidiosztatikus hatású szerek.
- Ekto- és endo-antiparazitikumok.
- Mikroelemek, különös tekintettel a toxikus hatású elemekre (arzén, kadmium, higany, ólom).
- Növényvédő szerek, peszticidek és egyéb környezetszennyező xenobiotikumok: klórozott szénhidrogének, szerves foszforsavészterek, szintetikus piretroidok, poliklórozott bifenilek, dioxinok, dibenzofuránok, poliaromás szénhidrogének (PAH).
- Mikotoxinok: aflatoxinok, ochratoxin-A, deoxinivalenol, zearalenon, T₂ toxin, HT₂ toxin, acetoxiciprenol, nivalenol, patulin.
- Egyéb szerek.

75. számú függelék
az Állategészségügyi Szabályzathoz

A Szabályzatban érintett egyes laboratóriumi megnevezések értelmezése

1. *Bacteraemia*: a mikrobák (elsősorban kórokozók és feltételes kórokozók) a vágóállat életében — esetenként agoniális állapotban — a nagy vérkörben oly mértékben történt részleges szétszóródása, aminek következtében a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat alkalmával az elváltozott részből és egy szervből, illetve szövetből vagy elváltozott rész hiányában legalább két különböző szervből, illetve szövetből kimutathatók.

2. *Felmérő mintavétel*: folyamatosan végzett, szűrőpróbaszerű mintavétel, amelynek adatait a matematikai statisztika módszereivel dolgozzák fel és értékelik.

3. *Feltételeken kórokozó mikroba*: olyan mikroba, amely a gazdaszervezetbe vagy az élelmiszerbe általában nagyobb számban való bejutása révén és/vagy hajlamosító körülmények egyidejű fennforgása melletti elszaporodása következtében, illetve toxinja vagy egyéb káros anyagcsereterméke révén az élelmiszert (takarmányt) elfogyasztó személyek (vagy az állatok) egy részénél többé-kevésbé súlyos egészségkárosodást okozhat.

4. *Gyártási tétel (tétel)*: olyan termék, amelyről a rajta lévő jelölések és/vagy a gyártási napló alapján, továbbá egyéb módon kétségtelenül megállapítható, hogy azonos helyen, azonos nyersanyagból, azonos technológiával, azonos időben (egy napon vagy egy műszakban) készült.

5. *Gyorsan romló élelmiszer*: olyan élelmiszer, amelyet nem vagy legfeljebb olyan mértékben tartósítottak, hogy előírás szerint tárolva eredeti sajátosságait a reá nézve megállapított fogyaszthatósági időn belül megőrzi.

6. *Kereskedelmi árukészlet (árúkeszlet)*: azonos termelői helyen előállított, azonos fajta és összetételű, azonos módon és tömegben (térfogatban) csomagolt, azonos felirattal ellátott, nagyobb mennyiségű élelmiszer, amelynél azonban a szám- vagy betűjelzések hiányában a tételjelleg nem állapítható meg.

7. *Kórokozó mikroba*: olyan mikroba, amely a gazdaszervezetben vagy az élelmiszerben való elszaporodása következtében, illetve toxinja vagy egyéb káros anyagcsereterméke révén az élelmiszert elfogyasztó személy vagy az állat szervezetében egészségkárosodást vagy betegséget okoz. Az ebbe a csoportba tartozó mikrobák tételes felsorolását a 73. számú függelék tartalmazza.

8. *Laboratóriumi minősítő vizsgálat*: élelmiszerből, adalék-, burkoló- és csomagolóanyagból, továbbá higiéniai állapot felmérése céljából vett minta vizsgálata laboratóriumi módszerekkel és vizsgálat eredményeként a mintavétel alapjául szolgáló gyártási tétel, kereskedelmi árukészlet élelmiszerhigiéniai elbírálása, illetve a higiéniai állapot minősítése.

9. *Másodminta*: a tételnek az első mintával egyidejűleg vett, azzal mindenben megegyező, azonos módon kezelt és megjelölt része, amelyet azért vettek, hogy későbbi időpontban esetleg további vizsgálat céljára azonos vizsgálati anyag álljon rendelkezésre.

10. *Mikrobás fertőzöttség*: az élelmiszerben kórokozó mikrobák előfordulása vagy feltételeken kórokozó mikrobáknak az élelmiszer-egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladó mennyiségben való jelenléte.

11. *Mikrobás szennyezettség*: szennyező mikrobáknak az élelmiszerben az élelmiszer-egészségügyi jogszabályban meghatározott értéket meghaladó mennyiségben való jelenléte.

12. *Mintavétel*: az a művelet, amelynek során a gyártási tételből, kereskedelmi árukészletből egy vagy több, vele mindenben megegyező kisebb részt — mintát vagy mintaelemet — a vizsgálat mindenkor céljának megfelelő számban és mennyiségben laboratóriumi vizsgálat céljára hatóságilag elkülönítenek.

13. *Mintavételi terv (mikrobiológiai mintavétel céljából)*: egy vagy több mikrobiológiai jellemző elfogadási követelményének megállapítása adott gyártási tételre, kereskedelmi árukészletre vonatkozóan, meghatározott számú mintaelemnek előírt vizsgálati módszerekkel végzett vizsgálata alapján.

14. *Parenchimas szervek*: az állat belső szervei, az emésztőcsatorna kivételével.

15. *Septicaemia*: a mikrobák (elsősorban kórokozók és feltételeken kórokozók) a vágóállat életében, esetenként agoniális állapotban, a nagyvérkörbe való betörése és ott olyan mértékű szétszóródása, hogy azok a laboratóriumi kiegészítő húsvizsgálat alkalmával az elváltozott részből és több szervből, illetve szövetből vagy elváltozott szerv hiányában több szervből és szövetből kimutathatók, miközben a vágóállat a levágás előtti élőállat-vizsgálat során általában súlyos klinikai tüneteket is mutat.

16. *Szennyező mikroba*: olyan mikroba, amely az élelmiszerre vagy az ennek feldolgozása során igénybe vett alap-, adalék- és burkolóanyagra környezetükből utólagos szennyeződés következtében rákerül, és azok eltarthatóságát vagy higiéniai állapotát károsan befolyásolja.

17. *Szűrőpróbaszerű mintavétel*: olyan mintavétel, amelynek során a gyártási tételből, kereskedelmi árukészletből laboratóriumi vizsgálat céljára általában egyetlen vagy legfeljebb néhány mintaelemet különítenek el, és a vizsgálat eredményét minősítés céljára általában nem használják fel.

18. *Tartós élelmiszer*: olyan élelmiszer, amely előírás szerint tárolva nem változtatja meg eredeti sajátosságait a reá nézve megállapított minőségmegőrzési időtartamon belül.

19. *Tételminősítő mintavétel*: olyan mintavétel, amelynek során a gyártási tételből, kereskedelmi árukészletből a laboratóriumi vizsgálat céljára a mintaelemeket a matematikai statisztika szabályai szerinti számban úgy különítik el, hogy ezek összetétele és élelmiszerhigiéniai állapota a vizsgálandó tételt a mintavétel időpontjában megközelítően hűen jellemzi, és ennek következtében a vizsgálat eredménye a tétel egészének meghatározott jellemző(k) szerint minősítésre alkalmas legyen.

2. számú melléklet

a 41/1997. (V. 28.) FM rendelethez*

Az állati hulladékok járványügyi intézkedésként elrendelt ártalmatlanná tételével kapcsolatos díjak mértéke

Az ártalmatlanná tétel — fuvar költséget is tartalmazó — díjtételei a hatóság által elrendelt módszertől függően

a) feldolgozás esetén	14 400 Ft/tonna,
b) megsemmisítés
(elföldelés, elégetés) esetén	31 200 Ft/tonna.

A díjtételek az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.

* Megjelent a Magyar Közlöny 1997. évi 46. számában.

3. számú melléklet a 41/1997. (V. 28.) FM rendelethez*

**Az Európai Közösségek jogszabályaihoz való közelítést szolgáló, e rendelet alkotásánál figyelembe vett
közösségi jogszabályok jegyzéke****

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
----------------------	---------------------------	---------	---

Állatgyógyászati termékek

A Bizottság 80/879/EGK irányelve	a nagy tételben csomagolt nyers baromfihús fogyasztathatóságának jelöléséről	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Bizottság 94/71/EGK határozata	a nyerstej és a tejalapú készítmények higiéniai előírásairól	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Tanács 92/608/EGK határozata	a kész fogyasztásra szánt hőkezelt tejre vonatkozó vizsgálati módszerekről	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Tanács 1898/87/EGK irányelve	az értékesítés során a tej és a tejtermékek jelölésének védelméről	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben

*Mezőgazdaság
(Fehér Könyv 5. fejezet)*

A Tanács 64/432/EGK irányelve	a szarvasmarháknek és a sertéseknek a Közösségen belüli kereskedelemre hatást gyakorló állategészségügyi problémáiról	FM	I. szakasz
A Tanács 92/118/EGK irányelve	amely meghatározza azoknak a termékeknek a Közösségbe való behozatalára vonatkozó állategészségügyi és közegészségügyi követelményeit, amelyek nem tartoznak azoknak a különleges közösségi szabályoknak a hatálya alá, amelyekre a 89/662/EGK irányelv A (1) függeléke, a kórokozókat illetően pedig a 90/425/EGK irányelv hivatkozik	FM	I. szakasz
A Tanács 64/433/EGK irányelve	a friss hús Közösségen belüli kereskedelmére ható egészségügyi problémákról	FM	I. szakasz
A Tanács 71/118/EGK irányelve	a friss baromfihús kereskedelmére ható egészségügyi problémákról	FM	I. szakasz
A Tanács 88/657/EGK irányelve	a vagdalt hús, a száz grammnál kisebb húsdarabok és húskészítmények előállítására és kereskedelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról, valamint a módosító 64/433/EGK, 71/118/EGK és 72/462/EGK irányelvekről	FM	I. szakasz
A Tanács 89/437/EGK irányelve	a tojástermékek előállítására és piacra vitelére ható higiéniai és egészségügyi problémákról	FM NM	I. szakasz
A Tanács 91/493/EGK irányelve	a halászati termékek termelése és piacra vitele egészségügyi feltételeinek meghatározásáról	FM	I. és II. szakasz
A Tanács 91/498/EGK irányelve	a friss hús előállítására és értékesítésére vonatkozó különleges közösségi egészségügyi szabályok alóli időben és tartalmában korlátozott kivételek nyújtásának feltételeiről	FM	I. szakasz

* Megjelent a Magyar Közlöny 1997. évi 46. számában.

** A Magyar Közlöny 1997. évi 62. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 92/120/EGK irányelve	bizonyos állati eredetű termékek előállítására és értékesítésére vonatkozó különleges közösségi egészségügyi szabályok alóli időben és tartalmában korlátozott kivételek nyújtásának feltételeiről	FM	I. szakasz
A Tanács 92/45/EGK irányelve	a vadon élő fogoly megölésével és húsának piacra vitelével kapcsolatos közegészségügyi és állategészségügyi problémákról	FM	I. szakasz
A Tanács 92/46/EGK irányelve	a nyerstej, a hőkezelt tej és a tejalapú termékek előállítása és piacra vitele egészségügyi feltételeinek meghatározásáról	FM	I. és II. szakasz
A Tanács 72/462/EGK irányelve	a harmadik országokból származó szarvasmarha és sertés, valamint friss hús behozatalának egészségügyi és állategészségügyi ellenőrzési problémáiról	FM	II. szakasz
A Tanács 85/73/EGK irányelve	a friss hús és a boromfihús egészségügyi vizsgálatának és ellenőrzésének finanszírozásáról (legutóbb az állati termékek állategészségügyi vizsgálatának és ellenőrzésének finanszírozására vonatkozó 85/64/EGK irányelv függelékét kiegészítő 94/64/EK irányelv A függeléke és a 90/675/EGK irányelv vonatkozik	FM	II. szakasz
A Tanács 89/608/EGK irányelve	a tagállamok hatóságainak kölcsönös támogatásáról, valamint e hatóságok és a Bizottság együttműködése az állategészségügyi és állattenyésztési jogalkotás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében	FM	II. szakasz
A Tanács 89/662/EGK irányelve	a Közösségen belüli kereskedelem állategészségügyi ellenőrzésére vonatkozóan, tekintettel az egységes belső piac kiteljesítésére	FM	II. szakasz
A Tanács 90/425/EGK irányelve	bizonyos élő állatok és állati termékek Közösségen belüli kereskedelmének állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésére vonatkozóan, tekintettel az egységes belső piac kiteljesítésére	FM	II. szakasz
A Tanács 90/675/EGK irányelve	a Közösségbe harmadik országokból beszállított termékek állategészségügyi ellenőrzésének megszervezését irányító elvekről	FM	II. szakasz
A Tanács 91/496/EGK irányelve	a Közösségbe harmadik országokból beszállított állatok állategészségügyi ellenőrzésének megszervezését irányító elvekről, valamint a 89/662, a 90/425 és a 90/675 irányelvek módosításáról	FM	II. szakasz
A Tanács 88/306/EGK irányelve	a Vágóállatok Védelmére vonatkozó Európai Egyezmény megkötéséről	FM	I. szakasz
A Tanács 91/628/EGK irányelve	a 90/425/EGK és a 91/496/EGK irányelvek módosításáról és az állatok védelméről szállítás közben	FM	I. szakasz
A Tanács 93/119/EGK irányelve	az állatok levágáskori védelméről	FM	I. szakasz
A Tanács 74/63/EGK irányelve	a nemkívánatos anyagok és termékek maximális megengedett szintjének meghatározásáról a takarmányokban	FM, NM	I. szakasz
A Tanács 77/101/EGK irányelve	az egyes takarmányok forgalomba hozataláról	FM, NM	I. szakasz

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 1906/90/EGK rendelete	a baromfiak bizonyos forgalmazási szabványairól	FM	I. szakasz
A Tanács 1907/90/EGK rendelete	a tojás bizonyos forgalmazási szabványairól	FM	I. szakasz
A Tanács 80/1095/EGK irányelve	a klasszikus sertéspestistől való mentesítés feltételeiről	FM	
A Tanács 2377/90/EGK rendelete	az állati eredetű élelmiszerekben az állatgyógyszer maradványok maximális mennyiségének meghatározására szolgáló közösségi eljárásról	FM, NM	I. szakasz
A Tanács 86/363/EGK irányelve (módosította a Tanács 94/29/EK irányelve)	a növényvédőszer-maradványok maximális szintjének rögzítéséről az állati eredetű élelmiszerekben, valamint felületükön	FM, NM	I. szakasz
<i>Környezetvédelem</i> (Fehér Könyv 8. fejezet)			
A Bizottság 94/3/EK határozata	a hulladékokról szóló 75/442/EGK tanácsi irányelv I. cikkének a) pontja szerinti hulladéklista kialakításáról	KTM	I. szakasz
<i>Mezőgazdaság</i> (Fehér Könyv 5. fejezet)			
A Tanács 80/215/EGK irányelve	a húskészítmények közösségen belüli kereskedelmének állategészségügyi kérdéseiről	FM	I. szakasz
A Tanács 92/35/EGK irányelve	az ellenőrzési szabályok és intézkedések bevezetéséről az afrikai lópestis elleni küzdelemre	FM	I. szakasz
A Tanács 92/117/EGK irányelve	állatokban és állati eredetű termékekben előforduló meghatározott zoonózis és azok meghatározott előidézői elleni védelmi intézkedésekről ételben hordozott fertőzések és mérgezések kitörésének megelőzése érdekében	FM, NM	I. szakasz
A Tanács 77/96/EGK irányelve	a harmadik országokból származó friss sertéshús trichinella vizsgálatáról	FM	II. szakasz
A Tanács 91/67/EGK irányelve	az akvakultúra körébe tartozó állatok és termékek értékesítésének állategészségügyi feltételeiről	FM	I. szakasz
A Tanács 90/426/EGK irányelve	a lovak harmadik országokból való behozatalára és mozgására vonatkozó állategészségügyi feltételekről	FM	I. szakasz
A Tanács 90/427/EGK irányelve	a lovak Közösségen belüli kereskedelmét irányító állattenyésztési és genealógiai feltételekről	FM	I. szakasz
A Tanács 90/428/EGK irányelve	a versenyzésre szánt lovakkal való kereskedelemről és a lóversenyeken való részvétel feltételeinek meghatározásáról	FM	I. szakasz
A Tanács 78/923/EGK döntése	a gazdálkodásra tartott állatok védelme európai egyezményének megkötésére vonatkozóan	FM	I. szakasz

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 88/166/EGK irányelve összhangban a Bíróság 131/86 ügyben hozott ítéletével	a Tanács 1986. március 25-i, 86/113/EGK irányelve, amely minimum standardokat határozott meg a tojó-ketreben tartott tojótyúkوك védelmére	FM	I. szakasz
A Tanács 91/629/EGK irányelve	a borjak védelme minimális szintjének megállapításáról	FM	I. szakasz
A Tanács 91/630/EGK irányelve	a sertések védelme minimális szintjének megállapításáról	FM	I. szakasz
A Tanács 93/113/EK irányelve	enzimek, mikroorganizmusok és készítmények takarmányozásban való használatára és forgalomba hozatalára vonatkozóan	FM	II. szakasz
A Tanács 77/391/EGK irányelve	a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és leukózis leküzdéséhez szükséges intézkedésekről	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Tanács 78/52/EGK irányelve	a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és enzootikus leukózis leküzdésére az egyes tagállamok által készített tervek közösségi feltételeiről	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Bizottság 92/260/EGK határozata	a regisztrált lovak meghatározott idejű engedélyezésének állategészségügyi feltételeiről és tanúsításáról	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Bizottság 94/309/EGK határozata	a harmadik országokból származó háziállatok részére takarmányok és meghatározott esetekben, kevésbé veszélyes állati eredetű hulladékot tartalmazó ehető termékek behozatalának állategészségügyi feltételeiről és igazolásáról	FM	nem szerepel a Fehér Könyvben
A Tanács 77/99/EGK irányelve	a húskészítmények Közösségen belüli kereskedelmének egészségügyi kérdéseiről	FM	I. szakasz
A Tanács 78/923/EGK határozata	a mezőgazdasági állattartás során az állatok védelmére vonatkozó Európai Egyezmény megkötéséről	FM	
A Tanács 81/602/EGK irányelve	meghatározott hormonhatású és tireosztatis hatású szerek tilalmáról	FM	I. szakasz
A Tanács 88/146/EGK irányelve	meghatározott hormonhatású szerek használatának tilalmáról	FM	I. szakasz
A Tanács 90/667/EGK irányelve	az állati eredetű hulladékok megsemmisítésének, feldolgozásának és értékesítésének állategészségügyi előírásairól, továbbá az állati eredetű takarmányok, ideértve a halból készületeket is, kórokozók elleni védelméről, valamint 90/425/EGK irányelv módosításáról	FM	I. szakasz
A Tanács 92/66/EGK irányelve	Newcastle-betegség leküzdésének közösségi szabályairól	FM	I. szakasz
A Tanács 92/120/EGK irányelve	meghatározott állati eredetű termékek előállításának és forgalomba hozatalának különleges közösségi higiéniai előírásai alól való időben és tartalmában behatárolt kivételekről	FM	I. szakasz

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 93/53/EGK irányelve	meghatározott haljárványok leküzdésére szolgáló közösségi intézkedésekről	FM	
A Tanács 82/894/EGK irányelve	a Közösségben előforduló járványok jelentéséről	FM	I. szakasz
A Tanács 80/891/EGK irányelve	az élelmiszerek előállítására és kezelésére használt ivóvízről	FM	nem szerepel a Fehér könyvben
A Tanács 83/201/EGK irányelve	a csekély mennyiségű hús- vagy húskészítmény-tartalmú, egyéb élelmiszert tartalmazó termékekről szóló 77/99/EGK irányelv rendelkezései alóli kivételekről		nem szerepel a Fehér könyvben
<i>Ipari termékek szabad mozgása és biztonsága (Fehér Könyv 2. fejezet)</i>			
A Tanács 2309/93/EGK rendelete	az emberi és állati alkalmazásra szolgáló gyógyászati termékek engedélyezésére és felülvizsgálatára vonatkozó közösségi eljárás szabályainak meghatározásáról és Gyógyászati Termékek Értékelése Európai Ügynökségének felállításáról	NM	kulcsintézkedés, II. szakasz
A Tanács 2309/93/EGK rendelete	az emberi és állati alkalmazásra szolgáló gyógyszerek közösségi engedélyezési és felügyeleti eljárási szabályainak meghatározásáról és a Gyógyászati Termékek Értékelése Európai Ügynökségének felállításáról	NM, FM	kulcsintézkedés, II. szakasz
A Bizottság 83/201/EGK irányelve	a csekély mennyiségű hús- vagy húskészítmény-tartalmú, egyéb élelmiszert tartalmazó termékekről szóló 77/99/EGK irányelv rendelkezései alóli kivételekről	FM, IKIM	nem szerepel a Fehér Könyvben
<i>Mezőgazdaság (Fehér Könyv 5. fejezet)</i>			
A Bizottság határozata	a harmadik országokból származó, feldolgozott állati fehérjéket tartalmazó takarmányok behozatalának állategészségügyi feltételeiről és igazolásáról	FM	I. szakasz
A Tanács 91/495/EGK irányelve	nyúlhús és fogolyhús forgalomba hozataláról	FM	I. szakasz
A Tanács 92/45/EGK irányelve	a vadon élő állatok megölésének közegészségügyi és állategészségügyi kérdéseiről és a vashús forgalomba hozataláról	FM	
A Tanács 91/68/EGK irányelve	a birka és kecske belső kereskedelméről	FM	I. szakasz
A Tanács 80/217/EGK irányelve	közösségi intézkedések bevezetéséről a klasszikus sertéstartó ellenőrzésére	FM	I. szakasz
A Tanács 85/511/EGK irányelvet kiegészítő 90/423/EGK irányelve	közösségi intézkedések bevezetéséről a száj- és körömfájás ellenőrzésére, valamint friss hús és húskészítmények importjáról harmadik országokból	FM	I. szakasz

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 90/423/EGK irányelve	a sertések és szarvasmarhák ragadós száj- és körömfájásáról	FM	I. szakasz
A Tanács 86/469/EGK irányelve	az állatok és friss hús vizsgálatával kapcsolatban a szermaradványok jelenlétéről	FM	I. szakasz
A Tanács 82/894/EGK irányelve	az állatbetegségek bejelentéséről a Közösségben	FM	I. szakasz
A Tanács 92/40/EGK irányelve	a közösségi intézkedések bevezetéséről a baromfipestis ellenőrzésére	FM	I. szakasz
A Tanács 92/119/EGK irányelve	általános közösségi intézkedések bevezetéséről meghatározott állatjárványok ellenőrzésére és a vezikuláris sertésbetegségekkel kapcsolatos különleges intézkedésekről	FM	I. szakasz
A Tanács 92/66/EGK irányelve	a közösségi intézkedések bevezetéséről a Newcastle-betegség ellenőrzésére	FM	I. szakasz
A Tanács 93/53/EGK irányelve	amely minimális közösségi intézkedéseket vezet be bizonyos halbetegségek ellenőrzésére	FM	I. szakasz
A Tanács 94/65/EGK irányelve	a vagdalthús és húskészítmények előállítására és piacra vitelére vonatkozó követelmények meghatározásáról	FM	I. szakasz
A Tanács 90/167/EGK irányelve	a gyógyhatású tápanyagok elkészítésére, piacra vitelére és használatára vonatkozó feltételek meghatározásáról	FM	I. szakasz
A Tanács 92/102/EGK irányelve	az állatok azonosításáról és nyilvántartásba vételéről	FM	I. szakasz
A 90/657/EGK, 91/496/EGK, 91/628/EGK irányelveket módosító és a 88/192/EGK döntést hatályon kívül helyező 92/438/EGK döntés	az állatgyógyászati behozatali eljárások számítógépesítéséről (shift-projekt)	FM	II. szakasz
A Tanács 94/28/EK irányelve	az állatok, spermájuk, petéik és embrióik harmadik országokból történő behozatala állattenyésztési és genealógiai elveinek meghatározásáról és a szarvasmarhaféle fajtatiszta tenyészállatokra vonatkozó irányelv módosításáról	FM	I. szakasz
A Bizottság 3457/92/EGK rendelete	amely részletes szabályokat határoz meg a Tanács 2192/91/EGK rendeletben elrendelt harmadik országokból származó importra vonatkozó ellenőrzési bizonyítványról	FM	I. szakasz
A Tanács 88/407/EGK irányelve	a mélyhűtött szarvasmarha sperma Közösségen belüli kereskedelmének és behozatalának állategészségügyi követelményeiről	FM	I. és II. szakasz
A Tanács 89/556/EGK irányelve	a szarvasmarha embriói Közösségen belüli kereskedelmére és harmadik országokból való behozatalára vonatkozó állategészségügyi feltételeiről	FM	I. szakasz
A Tanács 90/429/EGK irányelve	a sertés sperma Közösségen belüli kereskedelmének és behozatalának állategészségügyi követelményeiről	FM	I. és II. szakasz

Közösségi jogszabály	Közösségi jogszabály címe	Felelős	Fehér Könyv ajánlása; egyéb megjegyzés
A Tanács 90/539/EGK irányelve	a baromfi és tenyésztójas Közösségen belüli kereskedelmének és harmadik országokból való behozatalának állategészségügyi feltételeiről	FM	I. és II. szakasz
A Tanács 92/65/EGK irányelve	amely meghatározza az állatok, sperma, peték és embriók Közösségen belüli kereskedelmének és Közösségbe való behozatalának azokat az állategészségügyi feltételeit, amelyek nem tartoznak a 90/425/EGK irányelv (A) függelékében hivatkozott specifikus közösségi szabályok hatálya alá	FM	I. szakasz
A Tanács 91/67/EGK irányelve	az akvakultúra körébe tartozó állatok és termékek értékesítésének állategészségügyi feltételeiről	FM	I. szakasz
A Tanács 91/68/EGK irányelve	a birkák és kecskefélék Közösségen belüli kereskedelmét irányító állategészségügyi feltételekről	FM	I. szakasz
A Tanács 72/462/EGK irányelve	a friss hús Közösségen belüli kereskedelmére ható egészségügyi problémákról	FM	I. szakasz
A Tanács 91/494/EGK irányelve	a friss baromfihús Közösségen belüli kereskedelmére és harmadik országokból való behozatalára vonatkozó állategészségügyi feltételeiről	FM	I. szakasz
A Tanács 91/495/EGK irányelve	a nyúlhús és a tenyésztett vadhús előállítására és értékesítésére ható közegészségügyi és állategészségügyi problémákról	FM	I. szakasz
A Bizottság 529/95/EK rendelete	a Tanács 2092/91/EGK rendelete 11. (1) cikke alkalmazási határideje kezdőnapjának elhalasztásáról bizonyos harmadik országokból származó behozatal vonatkozásában	FM	I. szakasz
A Bizottság 94/92/EK rendelete	amely részletes szabályokat határoz meg a 2092/91/EGK rendeletben elrendelt harmadik országokból származó importra vonatkozó rendelkezések végrehajtására	FM	I. szakasz
A Tanács 1208/81/EGK rendelete	amely meghatározza a felnőtt szarvasmarha féltetek besorolása Közösségben használatos skáláját	FM	I. szakasz
A Tanács 338/91/EGK rendelete	amely meghatározza a friss vagy mélyhűtött juh féltetek közösségi minőségi szabványát	FM	I. szakasz
A Tanács 3013/EGK rendelete	a juh- és a kecskehús piacának közös szervezetéről	FM	I. szakasz
A Tanács 1186/90/EGK rendelete	amely meghatározza a felnőtt szarvasmarhafélék tetei besorolása Közösségben használatos skáláját és a friss vagy mélyhűtött juh féltetek közösségi minőségi szabványát, valamint kiterjeszti a 338/91 rendeletet	FM	I. szakasz
A Tanács 92/438/EGK rendelete	az import állategészségügyi ellenőrzésének információs rendszeréről	FM	II. szakasz
A Tanács 2137/92/EGK rendelete	a vágójuhok minősítéséről, a friss és mélyhűtött juh vágótestek közösségi szabványminőségéről	FM	I. szakasz

Az EU érvényes mezőgazdasági és élelmiszeripari előírásainak magyar nyelvű jegyzéke

7. HÚSIPAR

7.1. Állategészségügy és zootechnika

A Tanács 64/432/EGK irányelve	a Közösségen belüli szarvasmarha- és sertéskereskedelmet érintő állategészségügyi problémákról (2 kiegészítés, 25 módosítás; 1992. 12. 15.)
A Tanács 64/433/EGK irányelve	a Közösségen belüli friss hús-kereskedelmet érintő állategészségügyi problémákról (27 módosítás; 1991. 09. 24.)
A Bizottság 65/277/EGK irányelve	a Közösségen belüli szarvasmarha- és sertés-, valamint friss hús-kereskedelemmel kapcsolatos vélemények megszövegezésének módjáról (1 kibővítés)
A Tanács 66/600/EGK irányelve	a Közösségen belüli szarvasmarha- és sertéskereskedelmet érintő állategészségügyi problémákról szóló, 1964. június 26-án kelt irányelv módosításáról
A Tanács 69/349/EGK irányelve	a Közösségen belüli friss hús-kereskedelmet érintő állategészségügyi problémákról szóló, 1964. június 26-án kelt irányelv módosításáról
A Tanács 71/118/EGK irányelve	a friss baromfihús forgalmát érintő egészségügyi problémákról (22 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Közösség 72/368/EGK ajánlása	a Közösségbe importált állatok és friss hús egészségügyi ellenőrzéséről
A Tanács 72/445/EGK irányelve	a Közösségen belüli szarvasmarha- és sertéskereskedelemre vonatkozó, 1964. június 26-án kelt direktívának az új tagállamok Közösséghez való csatlakozása következtében szükségessé vált módosításáról
A Tanács 72/462/EGK irányelve	a harmadik országokból származó szarvasmarha- és sertés-, valamint friss hús-import egészségügyi és állatorvosi ellenőrzésének problémáiról (2 kiegészítés, 20 módosítás; 1992. 06. 27.)
A Bizottság 73/53/EGK döntése	a tagállamok által a sertések hólyagos betegsége ellen alkalmazott megelőző intézkedésekről
A Tanács 73/150/EGK irányelve	a szarvasmarhák és sertések Közösségen belüli kereskedelméről szóló 1964. június 26-án kelt direktíva módosításáról
A Tanács 74/577/EGK irányelve	az állatok vágás előtti kábításáról
A Tanács 76/96/EGK irányelve	a harmadik országokból importált sertéshús trichinella (<i>Trichinella spiralis</i>) vizsgálatáról (6 módosítás; 1989. 05. 17.)
A Tanács 77/99/EGK irányelve	a Közösségen belüli hústermék-forgalmazást érintő egészségügyi problémákról (1 korlátozás, 13 módosítás, 1993. 03. 15.)
A Tanács 77/391/EGK irányelve	a közösségi intézkedések bevezetéséről a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és leucosis megszüntetése érdekében (3 korlátozás, 4 módosítás, 1985. 12. 31.)
A Tanács 78/52/EGK irányelve	a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és enzootikus leukosis gyorsított megszüntetését célzó nemzeti tervekkel kapcsolatos közösségi kritériumok megalkotásáról (2 korlátozás; 1981. 01. 16.)
A Bizottság 78/78/EGK döntése	a 64/432/EGK számú irányelv egyes előírásainak részletezéséről a száj- és körömfájás vonatkozásában
A Tanács 79/542/EGK döntése	azon harmadik országok jegyzékének összeállításáról, ahonnan a tagállamok engedélyezik szarvasmarha, sertés és friss hús behozatalt (1 kiegészítés, 12 módosítás; 1993. 09. 22.)
A Tanács 80/215/EGK irányelve	a Közösségen belüli hústermék-kereskedelmet érintő állategészségügyi problémákról (8 módosítás; 1991. 12. 31.)
A Tanács 80/217/EGK irányelve	Közösségi intézkedések bevezetéséről a klasszikus sertéspestis ellenőrzésére (1 kiegészítés, 7 módosítás; 1993. 07. 08.)
A Tanács határozata	a ketrecben lévő tojóstyúkok védelméről

A Közösség 80/1025/EGK döntése	a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és leucosis megszüntetésére irányuló nemzeti tervek végrehajtásának megfigyeléséről
A Tanács 80/1095/EGK irányelve	a Közösség területének klasszikus sertéspestistől való mentesítésére és mentesen tartására vonatkozó feltételek megállapításáról (1 kiegészítés, 5 módosítás; 1991. 12. 31.)
A Bizottság 81/400/EGK döntése	a tagországok klasszikus sertéspestissel kapcsolatos helyzetéről, illetve annak megszüntetéséről (6 módosítás; 1992. 01. 28.)
A Tanács 82/8/EGK döntése	a Magyarországról történő frisshús-import állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi dokumentálásáról (1 módosítás; 1993. 07. 17.)
A Tanács 82/400/EGK irányelve	a 77/391/EGK számú direktíva módosításáról, illetve pótlólagos közösségi intézkedések bevezetéséről a szarvasmarha brucellosis, tuberculosis és leucosis megszüntetése érdekében (1 kiegészítés, 1 módosítás; 1985. 12. 31.)
A Tanács 82/733/EGK döntése	a Közösségbe irányuló frisshús-export céljára a Magyar Népköztársaságban jóváhagyott létesítmények jegyzékéről (1 módosítás; 1986. 06. 19.)
A Tanács 82/894/EGK irányelve	az állatbetegségek Közösségen belüli bejelentéséről (3 módosítás; 1992. 08. 28.)
A Bizottság 83/70/EGK döntése	egyek harmadik országokból származó frisshús-import állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi bizonylatolásáról (1 módosítás; 1983. 04. 26.)
A Bizottság 83/201/EGK irányelve	amely a 77/99/EGK számú Tanácsi irányelv hatálya alól kivételeket állapít meg egyes — húst vagy húskészítményt csak csekély mértékben — tartalmazó termékek esetében (1 módosítás; 1983. 11. 15.)
A Bizottság 83/222/EGK döntése	a klasszikus sertéspestistől való mentesítést célzó nemzeti tervek végrehajtásának ellenőrzéséről
A Bizottság 84/90/EGK döntése	jogszerű formák megállapításáról az állatbetegségek 82/894/EGK számú Tanácsi irányelv szerinti bejelentéséhez (1 módosítás; 1989. 03. 04.)
A Bizottság 84/390/EGK döntése	a harmadik országokból jövő szarvasmarha- és sertésimport határon levő ellenőrző állomásai jóváhagyásának irányelveiről
A Tanács 85/73/EGK irányelve	a friss hús és baromfihús egészségügyi vizsgálatának és ellenőrzésének finanszírozásáról (1 módosítás; 1988. 07. 22.)
A Tanács 85/358/EGK irányelve	a 81/602/EGK számú, egyes hormon-, illetve tirostatikus hatású anyagok betiltására vonatkozó direktíva kiegészítéséről (2 módosítás; 1988. 03. 16.)
A Bizottság 85/414/EGK döntése	az egyes harmadik országokból származó frisshús-import állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi bizonylatolásáról
A Bizottság 85/445/EGK döntése	az enzootikus szarvasmarha leukózis kapcsán hozott egyes állategészségügyi intézkedésekről
A Bizottság 85/446/EGK döntése	a Közösségen belüli frisshús-kereskedelem területén végzett helyszíni vizsgálatokról (2 módosítás; 1990. 01. 10.)
A Tanács 85/511/EGK irányelve	a száj- és körömfájás ellenőrzésére vonatkozó közösségi intézkedések bevezetéséről (2 módosítás; 1992. 07. 17.)
A Tanács 86/469/EGK irányelve	az élő állatok és a friss hús maradványanyagok jelenléte szempontjából történő megvizsgálásáról (1 módosítás; 1989. 03. 10.)
A Bizottság 86/474/EGK döntése	a nem tagállamokból származó importált szarvasmarhák, sertések és friss hús helyszíni ellenőrzésének végrehajtásáról
A Tanács 88/146/EGK irányelve	egyek hormonhatású anyagok állattenyésztési célú felhasználásának megtiltásáról
A Tanács 88/299/EGK irányelve	a 88/146/EGK számú irányelv 7. cikkelyében foglalt, meghatározott hormonális hatású szerekkel kezelt állatokkal, valamint ezek húásával folytatott kereskedelemről
A Tanács 88/407/EGK irányelve	a mélyfagyasztott szarvasmarha sperma Közösségen belüli forgalmára, illetve importjára alkalmazható állategészségügyi előírások meghatározásáról (3 módosítás; 1993. 07. 28.)

A Tanács 88/409/EGK irányelve	a hazai piacra szánt húsról vonatkozó egészségügyi szabályokról, illetve az ilyen húsoknak a 85/73/EGK számú irányelv értelmében végzett vizsgálatáért fizetendő díjakról (1 módosítás; 1991. 09. 24.)
A Tanács 88/657/EGK irányelve	a darált hús, a 100 grammnál kisebb darabokra vágott hús, illetve a húskészítmények előállításával és forgalmazásával kapcsolatos előírások megállapításáról, továbbá a 64/433/EGK, a 71/118/EGK és a 72/462/EGK számú irányelvek módosításáról (2 módosítás; 1992. 12. 31.)
A Bizottság 89/18/EGK döntése	a nem humán fogyasztásra szánt friss hús harmadik országokból származó importjának feltételeiről
A Bizottság 89/153/EGK döntése	a maradványanyagok vizsgálatára vett mintáknak az állatokkal, illetve a származási farmokkal való korrelációjáról
A Bizottság 89/362/EGK irányelve	a tejtermelő gazdaságok általános higiéniai feltételeiről
A Bizottság 89/363/EGK döntése	a Bizottság 1985. január 30-án kelt, az állatbetegségek bejelentésének kódjait meghatározó döntése módosításáról
A Tanács 89/455/EGK döntése	a veszettségtől való mentesítésre tett közösségi intézkedésekről
A Tanács 89/531/EGK döntése	egy referencia laboratórium kijelöléséről a száj- és körömfájás vírusának azonosítására, valamint a fenti laboratórium pontos funkcióinak meghatározásáról
A Tanács 89/556/EGK irányelve	a szarvasmarha-embrióknak a Közösségen belüli forgalmát, illetve a harmadik országokból történő importját szabályozó állategészségügyi feltételekről (2 módosítás; 1993. 07. 19.)
A Tanács 89/608/EGK irányelve	a tagországok adminisztratív hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, illetve ez utóbbiak és a Bizottság közötti együttműködésről az állatorvosi és a zootechnikai előírások korrekt alkalmazásának biztosítása érdekében
A Tanács 89/662/EGK irányelve	a Közösségen belüli kereskedelem állatorvosi ellenőrzéséről, különös tekintettel az egységes belső piac megvalósítására (10 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Bizottság 90/13/EGK döntése	a Közösségbe irányuló frishús-importra jóváhagyott létesítmények jegyzékének módosításánál, illetve kiegészítésénél követendő eljárásról a harmadik országokban
A Bizottság 90/14/EGK döntése	azon harmadik országok jegyzékéről, amelyekből mélyfagyasztott szarvasmarha sperma importja tagállamokba engedélyezett (1 módosítás; 1991. 05. 30.)
A Bizottság 90/135/EGK döntése	egyes harmadik országoknak a friss húspanban előforduló, nem hormonhatású anyagok maradványvizsgálatára vonatkozó terveiről (4 módosítás; 1993. 02. 17.)
A Bizottság 90/200/EGK döntése	az egyes szövetekre és szervekre előírt pótlólagos követelményekről a szarvasmarhák szivacsos encephalopátiájára (BSE) vonatkozóan (1 módosítás; 1990. 06. 09.)
A Tanács 90/425/EGK irányelve	az egyes élő állatok és állati termékek Közösségen belüli forgalmában alkalmazható állatorvosi és zootechnikai ellenőrzésekről, különös tekintettel az egységes belső piac létrehozására (8 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 90/426/EGK irányelve	a patás állatok harmadik országokkal folytatott kereskedelmét szabályozó állategészségügyi feltételekről (3 módosítás; 1992. 06. 10.)
A Tanács 90/428/EGK irányelve	a versenyeztetési célra szánt lovak kereskedelméről, illetve a lovak versenyeztetési feltételeiről
A Tanács 90/429/EGK irányelve	a sertések spermájának Közösségen belüli kereskedelmére, illetve importjára alkalmazható állategészségügyi követelmények rögzítéséről
A Bizottság 90/442/EGK döntése	az állatbetegségek bejelentésének kódjairól
A Tanács 90/495/EGK döntése	közösségi pénzügyi intézkedések bevezetéséről a lazacfélék fertőző véres üszkösödésétől való mentesítés érdekében a Közösség területén

A Tanács 90/539/EGK irányelve	a baromfi és a tenyésztójas Közösségen belüli kereskedelmét, illetve a harmadik országokból származó importját szabályozó állategészségügyi feltételekről (4 módosítás; 1992. 09. 14.)
A Bizottság 90/552/EGK döntése	az afrikai lóbetegséggel fertőzött terület határainak megállapításáról (2 módosítás; 1992. 11. 19.)
A Bizottság 90/553/EGK döntése	az afrikai lóbetegség ellen beoltott patás állatok azonosításának módjáról
A Tanács 90/638/EGK döntése	az egyes állatbetegségektől való mentesítést és megfigyelést szolgáló közösségi kritériumok megállapításáról (1 módosítás; 1992. 09. 14.)
A Tanács 90/667/EGK irányelve	az állati hulladékok kezelésének és feldolgozásának állatorvosi szabályairól, azok piaci elhelyezéséről, az állati vagy halászati eredetű takarmányok kórokozókkal történő fertőződésének megelőzéséről, illetve a 90/425/EGK számú direktíva módosításáról (1 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 90/675/EGK irányelve	a harmadik országokból a Közösség területére érkező termékek állatorvosi ellenőrzésének megszervezését szabályozó alapelvek rögzítéséről (3 módosítás; 1992. 06. 27.)
A Tanács 90/677/EGK irányelve	a tagállamok állatgyógyászati szerekre vonatkozó jogszabályainak harmonizálásáról szóló 81/851/EGK számú direktíva hatályának kiterjesztéséről, illetve kiegészítő rendelkezések megállapításáról az immunológiai állatgyógyászati készítményekkel kapcsolatban
A Tanács 2377/90/EGK rendelete	közösségi eljárás kialakításáról az állati eredetű élelmiszerek állatgyógyászati szermaradványai maximális (felső) határértékeinek megállapítására (5 módosítás; 1993. 10. 23.)
A Bizottság 91/42/EGK döntése	a száj- és körömfájás kontrollját szolgáló eseti tervek kidolgozási kritériumairól, a 90/423/EGK számú Tanácsi Irányelv 5. cikkelyében foglaltaknak megfelelően
A Tanács 91/67/EGK irányelve	a vízi állatok és azok termékeinek piaci elhelyezését szabályozó állategészségügyi feltételekről (1 korlátozás, 1 módosítás; 1993. 07. 19.)
A Tanács 91/68/EGK irányelve	a juhok és kecskék Közösségen belüli forgalmát szabályozó állategészségügyi feltételekről
A Bizottság 91/189/EGK döntése	egyrészt az állatorvosi vizsgálatokhoz szükséges anyagok és eljárások szabványosításának jegyzőkönyveiről, másrészt a harmadik országok szarvasmarha és sertés import-piacainak jóváhagyási feltételeiről
A Bizottság 91/270/EGK döntése	azon harmadik országok jegyzékének összeállításáról, ahonnan a tagállamok engedélyezik szarvasmarha-embrió importját
A Bizottság 91/398/EGK döntése	az állategészségügyi hatóságokat összekötő számítógépes hálózatról (Animo) (1 módosítás; 1993. 04. 23.)
A Bizottság 91/412/EGK irányelve	az állatgyógyászati szerek Helyes Termelési Gyakorlata alapjainak és irányelveinek rögzítéséről
A Bizottság 91/449/EGK döntése	a harmadik országokból importált húskészítményekkel kapcsolatos állategészségügyi bizonyítványok formanyomtatványainak meghatározásáról (7 módosítás; 1993. 09. 21.)
A Tanács 91/492/EGK irányelve	a kétkagylós puhatestű állatok tenyésztése és piacon való elhelyezése egészségügyi feltételeinek meghatározásáról
A Tanács 91/493/EGK irányelve	halkészítmények előállítására és piacon való elhelyezése egészségügyi feltételeinek meghatározásáról
A Tanács 91/494/EGK irányelve	a friss baromfihús Közösségen belüli forgalmazásának, illetve a harmadik országokból származó importjának állategészségügyi feltételeiről (1 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 91/495/EGK irányelve	a vadnyúl és a tenyésztett vadak húsa előállításával és piacon való elhelyezésével kapcsolatos közegészségügyi és állategészségügyi problémákról (2 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 91/496/EGK irányelve	a harmadik országokból a Közösség területére érkező állatok állatorvosi ellenőrzése megszervezésének alapelveiről, valamint a 89/662/EGK, a 90/425/EGK és a 90/675/EGK számú direktívák módosításáról (2 módosítás; 1992. 11. 18.)
A Tanács 91/498/EGK irányelve	a friss hús előállítására és forgalmazására vonatkozó specifikus közösségi egészségügyi előírások időszakos és korlátozott megadásának feltételeiről

A Tanács 91/628/EGK irányelve	az állatok szállítás alatt történő védelméről, valamint a 90/425/EGK számú direktívák módosításáról (1 módosítás; 1992. 08. 25.)
A Tanács 91/629/EGK irányelve	a borjak védelmére szolgáló minimális szabványok meghatározásáról
A Bizottság 92/1/EGK döntése	az afrikai sertéspestis kontrolljával kapcsolatos tudományos intézkedések szabályozásáról, illetve a Közösség pénzügyi hozzájárulásáról
A Tanács 92/35/EGK irányelve	kontroll szabályok és intézkedések meghozataláról az afrikai lóbetegség leküzdése érdekében
A Tanács 92/36/EGK irányelve	amely — tekintettel az afrikai lóbetegségekre — módosítja a lovak szállításának és harmadik országokból történő behozatalának állategészségügyi feltételeiről szóló 90/426/EGK számú direktívát
A Tanács 92/40/EGK irányelve	a madárinfluenza kontrolljával kapcsolatos közösségi intézkedések bevezetéséről
A Tanács 92/45/EGK irányelve	a vadállatok leölésének, illetve a vadhús piacon való elhelyezésének közegészségügyi és állategészségügyi vonatkozásairól (1 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 92/46/EGK irányelve	a nyerstej, a hőkezelt tej és a tej alapú élelmiszerek előállításával és forgalmazásával kapcsolatos egészségügyi szabályok megállapításáról (1 módosítás; 1993. 03. 15.)
A Tanács 92/47/EGK irányelve	a tej, illetve a tej alapú készítmények előállítására és a piacon való elhelyezésére vonatkozó speciális közösségi egészségügyi szabályok alól való időszakos és korlátozott felmentések megadásának feltételeiről
A Tanács 92/65/EGK irányelve	azon élő állatok, sperma, pete és embrió Közösségen belüli forgalmával, illetve a Közösség területére történő behozatalával kapcsolatos állategészségügyi követelmények meghatározásáról, amelyekre nem vonatkoznak a 90/425/EGK számú direktíva A (1) mellékletében hivatkozott speciális közösségi előírásokban lefektetett állategészségügyi követelmények
A Tanács 92/66/EGK irányelve	a Newcastle-betegség kontrolljával kapcsolatos közösségi intézkedések bevezetéséről
A Tanács 92/102/EGK irányelve	az állatok azonosításáról és regisztrálásáról
A Tanács 92/118/EGK irányelve	azon termékek Közösségen belüli kereskedelmét és a Közösség területére történő behozatalát szabályozó állategészségügyi és közegészségügyi követelmények meghatározásáról, amelyek nem tartoznak a 89/662/EGK számú direktíva A (1) mellékletében hivatkozott speciális közösségi szabályozás, illetve — a kórokozók vonatkozásában — a 90/425/EGK számú direktíva hatálya alá
A Tanács 92/119/EGK irányelve	amely általános közösségi intézkedéseket vezet be bizonyos állatbetegségek kontrollja érdekében, illetve a sertések hólyagos betegsége tekintetében különleges intézkedéseket irányoz elő
A Tanács 92/120/EGK irányelve	az egyes állati eredetű termékek előállítására és forgalmazására vonatkozó speciális közösségi egészségügyi rendelkezések alóli időszakos és korlátozott felmentések megadásának feltételeiről
A Bizottság 92/160/EGK döntése	bizonyos harmadik országok területi besorolásáról („regionalizálásáról”) a patás állatok importja tekintetében
A Bizottság 92/183/EGK döntése	a gyógyszeripar részére olyan harmadik országokból importált egyes nyersanyagokkal kapcsolatos általános feltételek meghatározásáról amely országok szerepelnek a Tanács 79/542/EGK számú döntése értelmében létrehozott jegyzéken
A Bizottság 92/188/EGK döntése	a sertések reprodukzív és respirációs szindrómájával (PRRS) kapcsolatos egyes védelmi jellegű intézkedésekről
A Bizottság 92/216/EGK döntése	a lovak versenyeztetésével kapcsolatos adatok gyűjtéséről, a Tanács 90/428/EGK számú irányelve 4. cikkely (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően
A Bizottság 92/255/EGK döntése	azoknak a bizonyos harmadik országokban levő spermagyűjtő központoknak a jegyzékbe foglalásáról, amelyek jóváhagyást nyertek a mélyfagyasztott szarvasmarha sperma Közösségbe irányuló exportjára (1 módosítás; 1993. 08. 14.)

A Bizottság 92/260/EGK döntése	a nyilvántartásba vett lovak ideiglenes beléptetéséhez szükséges állategészségügyi feltételekről és állatorvosi bizonyítványról (1 módosítás; 1993. 06. 09.)
A Bizottság 92/322/EGK döntése	a Magyarországról importált szarvasmarhákkal és sertésekkel kapcsolatos állategészségügyi feltételekről és állatorvosi bizonylatokról (2 módosítás; 1993. 08. 28.)
A Bizottság 92/386/EGK döntése	a Magyarországról importált szarvasmarha spermával kapcsolatos állategészségügyi feltételekről és állatorvosi bizonylatokról
A Bizottság 92/424/EGK döntése	a harmadik országokból származó állatok azonosságának ellenőrzéséről szóló 91/496/EGK számú Tanácsi irányelv alkalmazásával kapcsolatos egyes előírások részletes meghatározásáról
A Bizottság 92/430/EGK döntése	az olyan, a Közösség határain létesített ellenőrző pontok jegyzékének összeállításáról, amelyeket a harmadik országokból érkező áruk állatorvosi ellenőrzésére előzetesen kijelöltek (1 módosítás; 1993. 02. 11.)
A Bizottság 92/431/EGK döntése	az olyan, a Közösség határain létesített ellenőrző pontok jegyzékének összeállításáról, amelyeket a harmadik országokból érkező élő állatok állatorvosi ellenőrzésére előzetesen kijelöltek (1 módosítás; 1993. 02. 11.)
A Bizottság 92/432/EGK döntése	bizonyos olyan feltételek előírásáról, amelyek értelmében — a harmadik országokból a Közösség területére érkező állatok egyedi klinikai vizsgálata alapján — korlátozás eszközölhető
A Tanács 92/438/EGK döntése	az importtal kapcsolatos állatorvosi jellegű eljárások számítógépesítéséről (Shift project), valamint a 90/675/EGK, a 91/496/EGK, a 91/628/EGK számú direktívák és a 90/424/EGK számú döntés módosításáról, illetve a 88/192/EGK számú döntés hatályon kívül helyezéséről
A Bizottság 92/452/EGK döntése	a harmadik országokban a szarvasmarha-embriók Közösségbe irányuló exportjára jóváhagyott embriógyűjtő munkacsoportok jegyzékének összeállításáról (2 módosítás; 1993. 11. 09.)
A Bizottság 92/471/EGK döntése	a harmadik országokból importált szarvasmarha-embriókra vonatkozó állategészségügyi feltételekről és állatorvosi bizonylatokról
A Bizottság 92/525/EGK döntése	a harmadik országokból származó áruk állatorvosi ellenőrzéséért felelős, a Közösség határain levő ellenőrző állomások jóváhagyásával kapcsolatos követelmények meghatározásáról (1 módosítás; 1993. 06. 14.)
A Bizottság 93/13/EGK döntése	a harmadik országokból származó áruk állatorvosi ellenőrzésének módjáról a Közösség határain levő inspekciós állomásokon
A Bizottság 93/14/EGK döntése	amely meghatározza a harmadik országokból származó javak állatorvosi ellenőrzésének módszereit az ún. szabad zónákban, a szabad raktárakban és a vámáruraktárakban, továbbá a harmadik országok közötti szállítás ideje alatt, ha a szállítási útvonal a Közösség területén vezet keresztül
A Bizottság 93/24/EGK döntése	amely pótlólagos garanciákat határoz meg azon sertések Aujeszky-féle betegségével kapcsolatban, amelyeket a tagállamokba, illetve a jelzett kórtól mentes területekre szállítanak (1 módosítás; 1993. 06. 05.)
A Tanács 93/40/EGK irányelve	a tagállamok állatgyógyászati szerekre vonatkozó jogszabályai harmonizálásáról szóló 81/851/EGK és 81/852/EGK számú irányelvek módosításáról
A Tanács 93/41/EGK irányelve	a magas technológiai szintet képviselő, különösen a biotechnológiai úton előállított gyógyszerkészítmények piacra helyezésével kapcsolatos nemzeti intézkedések harmonizálásáról szóló 87/22/EGK számú irányelv hatályon kívül helyezéséről
A Tanács 93/52/EGK irányelve	a szarvasmarha-embrió Közösségen belüli forgalmát, illetve a harmadik országokból származó behozatalát szabályozó állategészségügyi feltételekről szóló 89/556/EGK számú irányelv módosításáról
A Tanács 93/53/EGK irányelve	minimális közösségi intézkedések bevezetéséről az egyes halbetegségek kontrolljára
A Bizottság 93/54/EGK döntése	amely bizonyos átmeneti intézkedéseket határoz meg a 91/493/EGK számú direktívában előírt rendelkezések megvalósításának megkönnyítése érdekében
A Tanács 93/54/EGK irányelve	a víziállatok és azok termékei piacon való elhelyezésével kapcsolatos állategészségügyi feltételekre vonatkozó 91/67/EGK számú direktíva módosításáról

A Tanács 93/60/EGK irányelve	a 88/407/EGK számú, a mélyfagyasztott szarvasmarha sperma Közösségen belüli forgalmára és importjára alkalmazható állategészségügyi követelményeket rögzítő irányelv módosításáról, illetve annak a friss szarvasmarha spermára történő kiterjesztéséről
A Bizottság 93/77/EGK döntése	amely bizonyos átmeneti intézkedéseket határoz meg a 91/68/EGK számú irányelvében előírt rendelkezések megvalósításának megkönnyítése érdekében
A Bizottság 93/79/EGK döntése	bizonyos átmeneti intézkedések meghatározásáról a 91/496/EGK számú Tanácsi Irányelv 8. Cikkelyében előírt új állatorvosi ellenőrzések megszervezésének előmozdítására, továbbá a 92/501/EGK számú döntés hatályon kívül helyezéséről
A Bizottság 93/88/EGK döntése	amely meghatározza a Közösség pénzügyi hozzájárulását az állatorvosi ügyekben illetékes tisztviselők második csereprogramjának végrehajtásához
A Bizottság 93/140/EGK döntése	a halkészítmények parazitáinak felderítését célzó vizuális ellenőrzés részletes szabályozásáról
A Bizottság 93/152/EGK döntése	a Newcastle-betegség ellen a rutin oltási programok keretében alkalmazott vakcinák kritériumainak meghatározásáról
A Bizottság 93/160/EGK döntése	azon harmadik országok jegyzékének összeállításáról, amelyekből a tagállamok engedélyezik a házisertés spermájának behozatalát
A Bizottság 93/195/EGK döntése	a futtatás, verseny vagy kulturális események kapcsán időlegesen külföldre szállított törzskönyvezett lovak visszaléptetésének állategészségügyi feltételeiről és a kapcsolódó állatorvosi bizonylatokról (2 módosítás; 1993. 09. 23.)
A Bizottság 93/196/EGK döntése	a vágólovak behozatalának állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi bizonyítványairól
A Bizottság 93/197/EGK döntése	a törzskönyvezett, továbbá a tenyésztési és termelési célú lovak behozatalának állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi bizonyítványairól (2 módosítás; 1993. 09. 23.)
A Bizottság 93/198/EGK döntése	egy modell kialakításáról a harmadik országokból importált házi juhok és kecskék állategészségügyi feltételeivel és állatorvosi bizonyítványaival kapcsolatban
A Bizottság 93/199/EGK döntése	a harmadik országokból származó sertés sperma behozatalának állategészségügyi feltételeiről és állatorvosi bizonyítványairól (2 módosítás; 1993. 09. 21.)
A Bizottság 93/242/EGK döntése	a bizonyos európai országokból származó élőállatoknak és állati termékeknek a Közösség területére történő behozataláról, különös tekintettel a száj- és körömfájásra (4 módosítás; 1993. 09. 17.)
A Bizottság 93/244/EGK döntése	a Közösség egyes területeire szállított sertések Aujeszky-féle betegségével kapcsolatos kiegészítő garanciákról
A Bizottság 93/256/EGK döntése	a hormonhatású, illetve a tirosztatikus aktivitással rendelkező szerek maradványainak kimutatására használandó módszerek meghatározásáról
A Bizottság 93/257/EGK döntése	a szermaradványok észlelésével kapcsolatos referencia módszerek megállapításáról, valamint a nemzeti referencia laboratóriumok jegyzékéről
A Bizottság 93/342/EGK döntése	a harmadik országok baromfi-influenza és Newcastle-betegség szempontjából történő osztályozása kritériumainak meghatározásáról
A Bizottság 93/398/EGK döntése	a Magyarországról származó friss sertéshús, élő sertések és sertésembriók Közösség területére történő behozataláról, valamint a 82/8/EGK, a 91/449/EGK és a 92/322/EGK számú döntések módosításáról
A Bizottság 895/93/EGK rendelete	amely módosítja az állatgyógyászati szermaradványok felső határértékeinek az állati eredetű élelmiszerekben történő megállapítására vonatkozó közösségi eljárást rögzítő 2377/90/EGK számú Tanácsi Rendelet I., II. és III. mellékletét
A Tanács 2901/93/EGK rendelete	az állati eredetű élelmiszerekben az állatgyógyászati szermaradványok felső határértékei megállapításának közösségi eljárást meghatározó 2377/90/EGK számú Tanácsi Rendelet I., II., III. és IV. mellékletének módosításáról
A Bizottság 3425/93/EGK rendelete	az állati eredetű élelmiszerekben az állatgyógyászati készítmények maradványai felső határértékeinek megállapítására szolgáló közösségi eljárásokat rögzítő 2377/90/EGK számú Tanácsi Rendelet I. és II. mellékletének módosításáról

- A Bizottság 3426/93/EGK rendelete az állati eredetű élelmiszerekben az állatgyógyászati készítmények maradványai felső határértékeinek megállapítására szolgáló közösségi eljárásokat rögzítő 2377/90/EGK számú Tanácsi Rendelet III. és IV. mellékletének módosításáról
- A Bizottság 94/43/EGK döntése a 93/13/EGK számú döntés módosításáról, amely meghatározza a harmadik országokból származó termékek állatorvosi kontrolljának módját a Közösség határain elhelyezett ellenőrző pontokon

7.2. Sertéshús

- A Bizottság 91/189/EGK döntése az állatorvosi vizsgálatoknál alkalmazott anyagok és eljárások szabványosítási szabályairól, továbbá a piacok jóváhagyásának feltételeiről a harmadik országokból érkező, hazai szarvasmarhák és sertések importjával kapcsolatban
- A Bizottság 1858/92/EGK rendelete amely az STM engedélyek érvényességi időtartama tekintetében a 3816/90/EGK számú rendeletből került levezetésre
- A Tanács 93/384/EGK döntése a klasszikus sertéspestis kontrolljának bevezetését célzó 80/217/EGK számú irányelv módosításáról
- A Bizottság 93/393/EGK döntése a friss sertéshúsnak, a sertéshús készítményeknek, az élő sertésnek, valamint a sertésembrióknak Magyarországról a Közösségbe irányuló szállítására vonatkozóan, továbbá a 82/8/EGK, a 91/449/EGK, illetve a 92/322/EGK számú döntések módosításáról
- A Bizottság 3560/93/EGK rendelete a 2698/93/EGK számú rendelet módosításáról, amely részletesen szabályozza az Európai Gazdasági Közösség, illetve a Lengyel Köztársaság, a Magyar Köztársaság és a korábbi Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság között létrejött Ideiglenes Egyezményekben előírt intézkedések sertéshús szektorban történő alkalmazását, illetve amely megállapítja az 1994. január 1-jétől március 31-ig terjedő időszakban a Cseh és a Szlovák Köztársaság részéről rendelkezésre álló import mennyiségek nagyságát

7.3. Marha- és borjúhús

- A Bizottság 1136/79/EGK rendelete a speciális import előírások egyes feldolgozásra szánt fagyasztott marhahúsokra való alkalmazásának részletes szabályozásáról, továbbá az 572/78/EGK számú rendelet hatályon kívül helyezéséről (1 kiegészítés, 6 módosítás; 1992. 12. 19.)
- A Bizottság 91/189/EGK döntése az állatorvosi tesztekhez használt anyagok és eljárások szabványosítási előírásairól, továbbá a harmadik országokban lévő szarvasmarha és sertés importpiacok jóváhagyásának feltételeiről
- A Bizottság 3701/91/EGK rendelete a 3667/91/EGK számú Tanácsi Rendeletben előírt azon import rendelkezések alkalmazása részletes szabályainak meghatározásáról, amelyek a 0202 CN kód alá tartozó fagyasztott marhahúsra, illetve a 0206 29 91 CN kód alá tartozó termékekre vonatkoznak (1 módosítás; 1992. 02. 27.)
- A Bizottság 3743/91/EGK rendelete a 3668/91/EGK és a 3699/91/EGK számú Tanácsi Rendeletekben a marha- és borjúhúsra előírt import rendelkezések alkalmazása részletes szabályainak meghatározásáról (1 módosítás; 1992. 03. 17.)
- A Bizottság 451/92/EGK rendelete annak megállapításáról, hogy a 3701/91/EGK számú rendelet szerinti import engedélyek kiadására irányuló kérelmek milyen mértékben fogadhatók el a marha- és borjúhús szektorban
- A Tanács 1157/92/EGK rendelete az élő szarvasmarhák importjára vonatkozó ügyviteli intézkedések végrehajtásának engedélyezéséről
- A Bizottság 2148/92/EGK rendelete az STM engedélyek érvényességi időtartamának a 3810/91/EGK számú rendelet alapján történő meghatározásáról
- A Bizottság 2919/92/EGK rendelete az egyes intervenciók ügynökségek által tárolt és a feldolgozást követően exportálni szándékozott csontos marhahúsnak a 2539/84/EGK számú rendeletben meghatározott módon történő értékesítéséről, valamint az 569/88/EGK számú rendelet módosításáról (1 módosítás; 1993. 04. 02.)

A Bizottság 3770/92/EGK rendelete	a 3394/92/EGK számú Tanácsi Rendeletben a fagyasztott vékony szarvasmarha dagadóra előírt import intézkedések alkalmazásának részletes szabályozásáról
A Bizottság 3771/92/EGK rendelete	a 3392/92/EGK számú Tanácsi Rendeletben a 0202 CN kód alá tartozó fagyasztott marhahúsról, valamint a 0206 29 91 CN kód alá tartozó termékekre előírt import intézkedések alkalmazásának részletes szabályozásáról
A Bizottság 1061/93/EGK rendelete	az Olaszországban kitört száj- és körömfájás-járvány eredményeként a marha- és borjúhús ágazatban elfogadott korlátozó intézkedésekről
A Bizottság 1283/93/EGK rendelete	a 929/93/EGK számú Tanácsi Rendelet által előírt import intézkedések alkalmazásának részletes szabályozásáról a marha- és borjúhús ágazatban
A Bizottság 12041/93/EGK rendelete	az egyes állategészségügyi intézkedések következtében a marha- és borjúhús ágazatban elfogadásra kerülő korlátozásokról
A Bizottság 2697/93/EGK rendelete	amely az 1993. július 1-jétől 1994. június 30-ig terjedő időszakra részletes szabályokat állapít meg a Közösség és a Lengyel Köztársaság, a Magyar Köztársaság, illetve a korábbi Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság közötti Ideiglenes Társulási Megállapodáshoz tartozó Kiegészítő Jegyzőkönyveiben a friss, a hűtött és a fagyasztott marhahúsról előírt import intézkedések alkalmazását
A Bizottság 3558/93/EGK rendelete	a 2697/93/EGK számú rendelet módosításáról, amely az 1993. július 1-jétől 1994. június 30-ig terjedő időszakra részletesen szabályozza a Közösség, illetve a Lengyel Köztársaság, a Magyar Köztársaság és a korábbi Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság között létrejött Ideiglenes Társulási Egyezmények kiegészítő Jegyzőkönyveiben a friss és a fagyasztott marhahúsról előírt import intézkedések alkalmazását

7.4. Juh- és kecskehús

Juh- és kecskehús kereskedelmi egyezmény az Európai Gazdasági Közösség és a Magyar Népköztársaság között

A Tanács 2641/80/EGK rendelete	a juh- és kecskehús piac közös megszervezéséről szóló 1837/80/EGK számú rendeletben rögzített egyes import előírások korlátozásáról (2 módosítás; 1992. 12. 31.)
A Bizottság 19/82/EGK rendelete	a 2641/80/EGK számú rendelet alkalmazásának részletes szabályozásáról, tekintettel az egyes nem tagországokból származó juh- és kecskehús készítmények importjára (2 kiegészítés, 12 módosítás; 1993. 03. 06.)
A Bizottság 20/82/EGK rendelete	az import és export engedélyek juh- és kecskehúsra való alkalmazásának részletes speciális szabályairól (3 módosítás; 12. 31.)
A Tanács 1985/82/EGK rendelete	a kedvezményes elbánásra jogosító átmeneti intézkedésekről egyes harmadik országokból származó juh- és kecskehús import esetében (1 módosítás; 1985. 12. 31.)
A Tanács 3643/85/EGK rendelete	az egyes harmadik országokra 1986-tól alkalmazható import intézkedésekről a juh- és kecskehús szektorban (4 módosítás; 1992. 12. 31.)
A Bizottság 3653/85/EGK rendelete	az egyes harmadik országokra 1986-tól alkalmazható import szisztéma végrehajtásának részletes szabályozásáról a juh- és kecskehús szektorban (módosítás; 1993. 10. 06.)
A Bizottság 823/91/EGK rendelete	a 19/82/EGK számú rendelet módosításáról, amely részletes szabályokat állapít meg a 2641/90/EGK számú Tanácsi Rendelet alkalmazásával kapcsolatban az egyes nem tagországokból származó juh- és kecskehús készítmények importjára vonatkozóan
A Bizottság 93/198/EGK döntése	amely kialakítja az állategészségügyi feltételek és az állatorvosi bizonylatok rendszerét a házijuhok és a kecskék harmadik országokból történő behozatalához

8. Konzerv- és hűtőipar

A Tanács 89/108/EGK irányelve	a tagállamok által a mélyhűtött élelmiszerekről kiadott jogszabályok összehangolásáról
-------------------------------	--

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent

**A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁS**

című, A/4 formátumú, 272 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 1998. május 15.

Ára: 1988 Ft áfával.

Megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5190.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendeljük

**A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV
ÉS A BÜNTETŐELJÁRÁS**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....

cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent

**AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI ELJÁRÁS
ÉS A SZABÁLYSÉRTÉS**

című, A/4 formátumú, 96 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 1998. május 10.

Ára: 952 Ft áfával.

Megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 266-5190.

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendeljük

**AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI ELJÁRÁS
ÉS A SZABÁLYSÉRTÉS**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....

cégszerű aláírás

FELHÍVÁS

Ingyen, teljesen díjtalanul adja Önnek a Hivatalos Hatályos Joganyagot CD lemezen a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Telefon: 317-9999

KÖZLEMÉNY

150 évvel ezelőtt jelent meg az első hivatalos Magyar Közlöny. Eerre emlékezve a Magyar Hivatalos Közlönykiadó értesíti tisztelt előfizetőit, hogy 1998 januárjában minden közlöny-előfizetéssel rendelkező ügyfele részére ajándékként megküldi a **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény példányát. Ezáltal az előfizetők birtokába kerül az **EGYEDÜLIHIVATALOS HATÁLYOS JOGANYAG**. Az előfizető megismerheti a **CD-JOGÁSZ** előnyeit, használatát, és eldöntheti, hogy megrendeli-e a folyamatos hatályosítást, illetve karbantartást.

A CD lemezen megtalálhatók a *Magyar Köztársaság jogszabályainak mindenkor hatályos szövege mellett* azok Magyar Közlöny-beli *alapszövege*, a köztes *szövegváltozatok* mindegyike, a *bíróági határozatok* és egy folyamatosan karbantartott *iratmintatár*.

1998 folyamán várható az APEH közleményekkel, a vámtarifák folyamatosan frissített jegyzékével és statisztikai jelzőszámrendszerek gyűjteményével való kiegészítés.

A **CD-JOGÁSZ** program biztosítja a *megbízható, egyszerű és gyors keresést*, a szövegek és kiegészítő információik szabad megjelenítését és nyomtatását, a szövegek vágólapos átemelését WINDOWS rendszerű szövegkezelőkbe. Keresni lehet évszám(tól—ig), sorszám(tól—ig), kibocsátó(k), szövegtípus(ok), megjelenés helye, hatályossági szempontok szerint tetszőlegesen kombinálva ezeket a teljes szöveges (bármely szóra vagy szórészletre) kereséssel. Minden jogszabályhoz tartalmi fa (rajzos, működő tartalomjegyzék), kapcsolati fa (a módosító vagy kapcsolódó jogszabályok működő jegyzéke), információs lap és változatlista tartozik. A **CD-JOGÁSZ** lehetőséget kínál saját megjegyzések, könyvjelzők elhelyezésére és a szövegek különböző pontjai közti ugrások felépítésére.

A **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény használatához pontosan arra van szükség, ami bármely WINDOWS program használatához szükséges. Természetesen szükség van CD meghajtóra és lehetőség szerint egy jobb minőségű nyomtatóra.

A **CD-JOGÁSZ** nem csak egy CD lemez adatállományokkal és kereső programmal, hanem teljes körű szolgáltatás. Kézikönyv, beépített segítség és forrádrót szolgáltatás tartozik közvetlenül a vásárlói csomaghoz. Lehetőség van felhasználói és rendszergazda oktatásra, és

a CD-JOGÁSZ éves előfizetője lehetőséget kap a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
— kábel — on line rendszerének kedvezményes használatára.

Magyar Hivatalos Közlönykiadó

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOSÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint az üzleti élet híreit. Emellett a lapban fizető hirdetmények is megjelennek. Térítésszűz — többek között — az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is. Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő gyors, pontos és rendezett formában történő közreadásával sikerül hatékonyabban és eredményesebben tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357.; faxszám: 318-6668. Éves előfizetési díja: 5376 Ft áfával. Egy példány ára 24 oldalig 110 Ft áfával, utána 8 oldalanként 28 Ft áfával.

A **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a Kiadó közlőboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

A megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

Előfizetési díj

fél évre: 2688 Ft áfával ☐

egy évre 5376 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1-3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: Nyéki József vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlőboltjában.

Éves előfizetési díj: 33 264 Ft. Egy példány ára: 70 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 35 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407